

KOEDAR.

DRUŽBE
SV. MOHORJA

za
leto **1918.**

·KOLEDAR·

DRUŽBE
SV. MOHORJA

za
leto **1918.**

1852

1852

B

KOLENDAR

DRUŽBE

SV. MOHORJA

ZA
LETO

1918.

Akoželj

Rodopis avstrijske cesarske rodovine.

Cesar:

Karol I. (Franc Jožef), rojen dne 17. avgusta 1887 na gradu Persenbeug na Nižjem Avstrijskem, je prevzel cesarstvo dne 21. novembra 1916.

Cesarica:

Cita (Marija, Adelgunda-Mihaela, Rafaela, Gabriela-Jožefa, Antonija, Alojzija-Neža), hči vojvode Roberta I. Parmškega in vojvodinje Marije Antonije, roj. princezinje Braganške in kraljčine Portugalske, rojena dne 9. maja 1892 na gradu Pianore, nadškofije Luka na Laškem, poročena dne 21. oktobra 1911 na gradu Schwarzau na Nižjem Avstrijskem.

Otroci:

Cesarjevič: **Franc Jožef Oton**, rojen v Wartholzu dne 20. novembra 1912;

Cesarična: **Adelajda**, rojena dne 3. januarja 1914;

Nadvojvoda **Robert Karol Ludovik**, rojen v Schönbrunnu dne 8. februarja 1915;

Nadvojvoda **Feliks Friderik Avgust**, rojen dne 31. maja 1916.

Stariši Nj. Veličanstva:

Nadvojvoda † **Oton Franc Jožef**, brat umrlega prestolonaslednika Franca Ferdinanda, Avstrija Este, rojen v Gradcu dne 21. aprila 1865, umrl 1. novembra 1906, in nadvojvodinja **Marija Jožefa** (Lujiza Filipina), hči princa Jurija Saksonskega, rojena dne 31. maja 1867.

Cesarjev brat:

Nadvojvoda **Maksimilijan Evgen**, rojen dne 13. aprila 1895.

Navadno leto 1918

ima 365 dni (med temi 64 nedelj in praznikov po starem štetju) ter se začne in konča s torkom.

Začetek leta 1918.

Občno in državno leto se začne novega leta dan, 1. januarja. Cerkevno leto se začne 1. adventno nedeljo.

Godovinsko število.

Zlato število 19	Rimsko število I
Epakta ali lunino kazalo . XVII	Nedeljska črka F
Solnčni krog 23	Letni vladar: Mars.

Letni časi.

Pomlad se začne 21. marca ob 11:26.	Jesen se začne 23. septembra ob 8:45.
Poletje se začne 22. junija ob 7:00.	Zima se začne 22. decembra ob 4:42.

Premakljivi prazniki.

Septuagesima 27. januarja.	Binškočna nedelja 19. maja.
Pepelnica 13. februarja.	Sv. Trojica 26. maja.
Velika noč 31. marca.	Sv. Rešnje Telo 30. maja.
Križev teden 6., 7. in 8. maja.	Srce Jezusovo 7. junija.
Vnebohod Kristusov 9. maja.	1. adventna nedelja 1. decembra.

Od Božiča do Pepelnice je 7 tednov in 1 dan.

Kvatrni in drugi posti.

I. kvatre, spomladanske ali postne, 20., 22. in 23. februarja.
II. " letne ali binškočne, 22., 24. in 25. maja.
III. " jesenske, 18., 20. in 21. septembra.
IV. " pozimske ali adventne, 18., 20. in 21. decembra.

Kvatrni in drugi posti so s križcem (†) zaznamovani.

Znamenja za lunine krajce.

Mlaj ☉	Ščep ali polna luna . . . ☽
Prvi krajec ☾	Zadnji krajec ☿

Nebeška znamenja.

oven ♈	lev ♁	strelec ♐
bik ♉	devica ♍	kozel ♈
dvojčka ♊	tehtnica ♎	vodnar ♏
rak ♋	škorpion ♏	ribi ♐

Solnčni in lunini mrki leta 1918.

Leta 1918. bosta sonce dvakrat, luna pa enkrat mrknila, izmed katerih mrkov se v srednji Evropi noben ne bo videl.

1. Popolni solnčni mrk se prične 8. junija ob 8:29 in neha 9. junija ob 8:38. Ta mrk bo viden v severni Aziji in na severnem Tihem morju.

2. Delni lunini mrk se prične dne 21. junija ob 10:46 in neha ob 12:9 ter bo viden v Južni Ameriki in Avstraliji.

3. Solnčni mrk v kolobaru se prične dne 3. decembra ob 1:21 in neha ob 2:22 ter bo viden na južnem Tihem morju, v Južni Ameriki in na južnem Atlantskem morju.

Cerkveni prepovedani časi.

Obhajati ženitve je prepovedano od 1. adventne nedelje do razglašenja Gospodovega, — in od pepelnice do bele nedelje.

Državni prepovedani časi.

Igre v gledališčih, javni plesi in bali so prepovedani: na veliki četrtek, veliki petek, veliko soboto, presv. Rešnj. Telesa in božični dan. — Druge veselice, na pr. koncerti, besede, godbe itd. so prepovedane: zadnje tri dni velikega tedna in 24. decembra.

Ključ,

s katerim vreme za celo leto naprej vsakdo lahko zvé, ako le vé, kdaj se luna izpremeni, to je: ob kateri uri nastopi prvi krajec ☽, ščep ☽, zadnji krajec ☾ in mlaj ☉. — Ta ključ je napravil veleučeni, slavni zvezdoslovec J. W. Heršelj, in dunajska kmetijska družba ga je l. 1839. spoznala za najbolj zanesljivega. Pomeni pa, kadar se luna izpremeni:

Ob uri	Po letu	Po zimi	Ob uri	Po letu	Po zimi
od 12—2 popoldne	veliko dežja	sneg in dež	od 12—2 po noči	lepo	mrzlo, če ni jugozapadnik
od 2—4 popoldne	spremenljivo	lepo in prijetno	od 2—4 zjutraj	mrzlo z dežjem	sneg in vihar
od 4—6 popoldne	lepo	lepo	od 4—6 zjutraj	dež	sneg in vihar
od 6—10 zvečer	lepo ob severu ali zapad., dež ob jugu ali jugozap.	dež in sneg ob jugu ali zapadniku	od 6—10 dopoldne	spremenljivo	dež ob severozapadniku, sneg ob vzhodniku
od 10—12 po noči	lepo	lepo	od 10—12 opoldne	veliko dežja	mrzlo in mrzel veter

Opomba. Celo leto se razdeli na dva dela, t. j. leto in zimo; za leto velja čas od 15. aprila do 16. oktobra, ostali čas pa velja za zimo. — Da se na ta ključ more zanašati bolj, kakor na druge koledarje, o tem sem se že več let prepričal. B. L., župnik.

JANUAR

PROSINEC

Hrvatsko: Siećanj. — Češko: Leden. — Poljsko: Styczen.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji	Zn.	Zapisnik.
1	Torek Novo leto. Obrez. Gospod.	☩	
2	Sreda Makarij Aleks., opat; Martinijan, šk.		
3	Četrtek Genovefa, devica; Salvator, spozn.		
4	Petek Tit, škof; Izabela, kraljica.		
5	Sobota Telesfor, pap. m.; Simeon Stolpn. ☩		
1 O Modrih iz Jutrovega. Mat. 2, 1—12.			
6	Nedelja Sv. Trije kralji. Razgl. Gosp.	☩	
7	Ponedeljek Valentin, škof; Krišpin, škof.		
8	Torek Severin, opat; Erhard, škof.		
9	Sreda Julijan in Bazilisa, mučenca.		
10	Četrtek Pavel, puščavnik; Agaton, papež.		
11	Petek Higin, papež muč.; Božidar, opat.		
12	Sobota Arkadij, mučenec; Ernest, škof. ☩		
2 Dvanajstletni Jezus v templu. Luk. 2, 42—52.			
13	Nedelja 1. po razgl. Gosp. Ime Jezusovo.	☩	
14	Ponedeljek Feliks iz Nole; Hilarij, škof.		
15	Torek Maver, opat; Makarij Vel., pušč.		
16	Sreda Marcel, papež; Ticijan, škof.		
17	Četrtek Anton, puščavnik; Sulpicij, škof.		
18	Petek Sv. Petra stol v Rimu; Priska, d. m.		
19	Sobota Knut, kralj; Agricij, škof. ☩		
3 O ženitnini v Kani Galilejski. Jan. 2, 1—11.			
20	Nedelja 2. po razgl. Gosp. Fabijan in Bošt.	☩	
21	Ponedeljek Neža, devica mučenica.		
22	Torek Vincencij, muč.; Anastazij, muč.		
23	Sreda Zaroka Mar. Dev.; Emerencijana.		
24	Četrtek Timotej, škof; Babila, mučenec.		
25	Petek Izpreobrnitev Pavla, ap.; Amand.		
26	Sobota Polikarp, škof muč.; Pavla, vdova.		
4 O delavcih v vinogradu. Mat. 20, 1—16.			
27	Nedelja 1. predpepeln. Janez Zlatoust. ☩	☩	
28	Ponedeljek Karol Vel.; Julijan, šk.; Marjeta, d.		
29	Torek Frančišek Sal., šk.; Konstantin, m.		
30	Sreda Martina, dev.; Janez milošč., šk.		
31	Četrtek Peter Nol., spozn.; Marcela, vdova.		

Pomenljivi dnevi:
 (Sv. Makarij jasen ali meglen, naznanja enako jesen.
 Ko o sv. Vincenciju solnce sije, se v jeseni kruha in vina užije.
 Spreobrnitev Pavla jasno vreme obeta sadov lepo breme.

Lunini izpremeni.
 ☩ Zadnji krajec dne 5. ob 12:50 (sneg in dež).
 ☩ Mlaj dne 12. ob 11:30 (mrzlo in vetrovno).
 ☩ Prvi krajec dne 19. ob 3:38 (lepo in prijetno).
 ☩ Ščep dne 27. ob 11:15 (sneg in vetrovno).

Nebesno znamenje.
 Solnce stopi v znamenje vodnarja (♋) dne 20. ob 11:21.
 Dan zraste za 1 uro 1 min.
 Dan je dolg 8 ur 26 min. do 9 ur 27 min.

Pri luninih izpremenih je čas od 6. ure zjutraj do 5. ure 59 minut zvečer zaznamovan z navadnimi številkami in čas od 6. ure zvečer do 5. ure 59 minut zjutraj s črkanimi številkami.

FEBRUAR

SVEČAN

Hrvatsko: Veljača. — Češko: Unor. — Poljsko: Luty.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji	Zn.	Zapisnik.
1 Petek	Ignacij, škof muč.; Efrem, spozn.	☿	
2 Sobota	Svečnica. Dar. Gospodovo.	♄	
5	Prilika o sejavcu in semenu. Luk. 8, 4—15.		
3 Nedelja	2. predpepln. Blaž, Oskar, škofa.	☼	
4 Ponedeljek	Veronika, devica; Andrej, spozn.	☾	
5 Torek	Agata, devica mučenica.	☼	
6 Sreda	Doroteja, devica muč.; Tit, škof.	☾	
7 Četrtek	Romuald, opat; Rihard, spozn.	☼	
8 Petek	Janez Mat., spozn.; Juvencij, šk.	☾	
9 Sobota	Ciril, škof; Apolonija, dev. muč.	☼	
6	Jezus ozdravi slepca. Luk. 18, 31—43.		
10 Nedelja	3. predp. Šolastika, dev.; Viljem, p.	☼	
11 Ponedeljek	Prik. Dev. Mar. Lurske; Adolf.	☾	
12 Torek	Pust. Humbelina, dev.; Evlalija, m.	☼	
13 Sreda	† Pepelnica. Katarina od Riči, d.	☾	
14 Četrtek	Valentin, mučenec; Zojil, spozn.	☼	
15 Petek	Favstin in Jovita, mučenca.	☾	
16 Sobota	Julijana, devica; Onezim, spozn.	☼	
7	Hudobni duh skuša Jezusa. Mat. 4, 1—11.		
17 Nedelja	1. postna. Donat in tov., muč.	☼	
18 Ponedeljek	Simeon, škof; Flavijan, škof.	☾	
19 Torek	Julijan, Konrad, spoz.; Viktor, muč.	☼	
20 Sreda	† Kvatre. Eleverij, škof, muč.	☾	
21 Četrtek	Maksimilijan, škof; Eleonora, kralj.	☼	
22 Petek	† Kvatre. Stol sv. Petra v Antiohiji.	☾	
23 Sobota	† Kvatre. Peter Dam., šk.; Romana.	☼	
8	Jezus se na gori izpremeni. Mat. 17, 1—9.		
24 Nedelja	2. postna. Matija, apostol.	☼	
25 Ponedeljek	Valburga, opatinja; Viktorin, m.	☾	
26 Torek	Porfirij, škof; Nestor, škof.	☼	
27 Sreda	Leander, škof; Baldomir, škof.	☾	
28 Četrtek	Roman, opat; Rajmund, spoznav.	☼	

Pomenljivi dnevi:

Če se svečnica jasno zdani,
zima še dolgo trpi.
Matija led pobija,
če pa ga ni,
ga naredi.

Lunini izpremeni.

- ☾ Zadnji krajec dne 4. ob 8:52 (sneg).
- ☼ Mlaj dne 11. ob 11:05 (mrzlo in vetrovno).
- ☾ Prvi krajec dne 18. ob 11:51 (mrzlo).
- ☼ Ščep dne 25. ob 11:58 (lepo).

Nebesno znamenje.

Solnce stopi v znamenje rib (♋)
dne 19. ob 11:53.
Dan zraste za 1 uro 28 min.
Dan je dolg 9 ur 29 min. do 10 ur 57 min.

APRIL

M. TRAVEN

Hrvatsko: Travanj. — Češko: Dubenj. — Poljsko: Kwiecien.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji	Zn.	Zapisnik.
1	Ponedelj. Velik. pond. Hugon, šk.; Teodora.	☿	
2	Torek Francišek Pavlan.; Marija Egipt.	♄	
3	Sreda Abundij, škof; Rihard, spoznavavec.	♃	
4	Četrtek Izidor, škof; Rozalija, devica. ☾	♂	
5	Petek Vincenc F., spoznavavec; Irena, d.	♁	
6	Sobota Sikst, papež; Celestin, papež.	♁	
14 Jezus se prikaže pri zaprtih vratih. Jan. 20, 19—31.			
7	Nedelja 1. povelik. (bela). Herman, spozn.	♁	
8	Ponedeljek Albert, škof; Dionizij, mučenec.	♁	
9	Torek Marija Kleofova; Demeter, muč.	♁	
10	Sreda Ezekiel, prerok; Mehtilda, dev.	♁	
11	Četrtek Leon I., papež; Betina, devica. ☉	♁	
12	Petek Zenon, škof, mučenec; Saba, muč.	♁	
13	Sobota Hermenegild, mučenec; Ida, dev.	♁	
15 Jezus dobri pastir. Jan. 10, 11—16.			
14	Nedelja 2. povelik. Justin, muč.; Tiburcij.	♁	
15	Ponedeljek Helena, kraljica; Anastazija, dev.	♁	
16	Torek Turibij, škof; Kalist, mučenec.	♁	
17	Sreda Anicet, pap., muč.; Rudolf, muč.	♁	
18	Četrtek Apolonij, mučen.; Elevterij, škof. ☽	♁	
19	Petek Leo IX., papež; Ema, vdova.	♁	
20	Sobota Marcellin, škof; Neža, devica.	♁	
16 Jezus napove svoj odhod. Jan. 16, 16—22.			
21	Nedelja 3. povelik. Varstvo sv. Jožefa.	♁	
22	Ponedeljek Soter in Kaj, papeža-mučenca.	♁	
23	Torek Adalbert (Vojteh), muč. šk.; Viljem.	♁	
24	Sreda Jurij, mučenec; Fidelis, mučenec.	♁	
25	Četrtek Marko, evangelist; Ermin, muč.	♁	
26	Petek Klet, papež; Marcellin, papež. ☉	♁	
27	Sobota Cita, dev.; Peregrin, d.; Anastazij, p.	♁	
17 Jezus obljubi učencem Sv. Duha. Jan. 16, 5—14.			
28	Nedelja 4. povelik. Pavel od križa.	♁	
29	Ponedeljek Peter, mučenec; Robert, opat.	♁	
30	Torek Katarina Sij., dev.; Marijan, muč.	♁	

Pomenljivi dnevi:

O sv. Jurju naj se vrana v setvi skrjuje.
O sv. Jurju še slepe mlade vrane,
kmetje bodo volje razigrane.

Lunini izpremeni.

☾ Zadnji krajec dne 4. ob 2^h33 (mrzlo in dež).
☉ Mlaj dne 11. ob 5^h55 (dež in mrzlo).
☽ Prvi krajec dne 18. ob 5^h15 (dež in sneg).
☉ Ščep dne 26. ob 9^h05 (dež, mrzlo).

Nebesno znamenje.

Solnce stopi v znamenje bika (♉)
dne 20. ob 5^h5.
Dan zraste za 1 uro 37 min.
Dan je dolg 12 ur 50 min. do 14 ur 27 min.

Deželni patron. 24. Jurij na Kranjskem.

MAJ

V. TRAVEN

Hrvatsko: Svibanj. — Češko: Kveten. — Poljsko: Maj.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji	Zn.	Zapisnik.
1 Sreda	Filip in Jakob, apostola.	☿	
2 Četrtek	Atanazij, škof; Sekund, muč.	♁	
3 Petek	Najdba sv. križa. Aleksander, p. ☿	♁	
4 Sobota	Florijan (Cvetko), m., Monika, vd.	♁	
18	Jezus uči o moči molitve. Jan. 16, 23—30.		
5 Nedelja	5. povelik. Pij V., papež.	☿	
6 Ponedeljek	Janez Ev. pred lat. vrati.	♁	
7 Torek	Stanislav, škof muč.; Gizela, kr.	♁	
8 Sreda	Prikazen Mihaela nadangela.	♁	
9 Četrtek	Krist. vnebohod. Gregor Nac., šk.	♁	
10 Petek	Antonin, škof; Gordijan, muč.	♁	
11 Sobota	Mamert, škof; Gandolf, opat.	♁	
19	Jezus govori o pričevanju Sv. Duha. Jan. 15, 16-27, 16 1-4.		
12 Nedelja	6. povelik. Pankracij, mučenec.	♁	
13 Ponedeljek	Servacij, škof; Glicerija, devica.	♁	
14 Torek	Bonifacij, muč.; Viktor in Korona.	♁	
15 Sreda	Zofija, muč.; Hilarij, spozn.	♁	
16 Četrtek	Janez Nep., muč.; Ubald, šk.	♁	
17 Petek	Paškal, spoznav.; Maksima, dev. ☽	♁	
18 Sobota	Feliks, spoznav.; Venancij, muč.	♁	
20	Jezus govori o Sv. Duhu in ljubezni. Jan. 14, 23—31.		
19 Nedelja	Binkošti. Prihod Sv. Duha.	☿	
20 Ponedelj.	Binkoš. pond. Bernard, spozn.	♁	
21 Torek	Valens, muč.; Feliks Kant., sp.	♁	
22 Sreda	† Kvatre. Helena, dev.; Julija, d.	♁	
23 Četrtek	Deziderij, škof; Andrej Bob., spozn.	♁	
24 Petek	† Kvatre. Marija Dev., pom. krist.	♁	
25 Sobota	† Kvatre. Gregor VII., Urban, p. ☿	♁	
21	Meni je dana vsa oblast. Mat. 28, 18—20.		
26 Nedelja	1. pobink. Sv. Trojica.	☿	
27 Ponedeljek	Magdalena Pac., dev.; Beda, c. uč.	♁	
28 Torek	Avguštin, škof; Viljem, opat. ☽	♁	
29 Sreda	Maksim, škof; Teodozija, muč.	♁	
30 Četrtek	Sv. Rešnje Telo. Ferdinand, kr.	♁	
31 Petek	Angela, dev.; Kancijan in tov., muč.	♁	

Pomenljivi dnevi:

Pred Pankracijem naj poletnih ne bo dni, da za Ksaverijem slana polj več ne mori. Brez dežja Pankrac in Urban, dobre trgatve up je dan.

Lunini izpremeni.

☾ Zadnji krajec dne 8. ob 11:30 (lepo).
 ☽ Mlaj dne 10. ob 2:01 (dež).
 ☽ Prvi krajec dne 17. ob 11:30 (dež).
 ☽ Štep dne 25. ob 11:30 (lepo).

Nebesno znamenje.

Solnce stoji v znamenje dvojčkov (♊) dne 21. ob 11:30.
 Dan zraste za 1 uro 15 min.
 Dan je dolg 14 ur 31 min. do 15 ur 46 min.

Deželni patroni. 4. Florijan na Gornje Avstrijskem. — 7. Stanislav v okraju Krakovo. — 16. Janez Nep. na Češkem.

JUNIJ

ROŽNIK

Hrvatsko: Lipanj. — Češko: Červen. — Poljsko: Czerwiec.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji	Zn.
1 Sobota	Juvencij, mučenec; Gracijan.	☿
22	Prilika o veliki večerji. Luk. 14, 16—24.	
2 Nedelja	2. pobink. Marcellin, mučenec. ☾	☾
3 Ponedjeljek	Klotilda; Oliva, devica.	☾
4 Torek	Frančišek Kar., sp.; Kvirin, muč.	☾
5 Sreda	Bonifacij, šk.; Valerija; Dorotej.	☾
6 Četrtek	Norbert, škof; Bertrand, škof.	☾
7 Petek	Srce Jezusovo. Robert, spozn.	☾
8 Sobota	Medard, škof; Maksim, škof. ☼	☼
23	Prilika o izgubljeni ovci. Luk. 15, 1—10.	
9 Nedelja	3. pobink. Primož in Felicijan, m.	☾
10 Ponedjeljek	Marjeta, kraljica; Mavrin, muč.	☾
11 Torek	Barnaba, ap.; Marcijan, mučenec.	☾
12 Sreda	Janez Fak., spoz.; Flora, devica.	☾
13 Četrtek	Anton Padovanski, spoznavavec.	☾
14 Petek	Bazilij, škof; Elizej, prerok.	☾
15 Sobota	Vid, muč.; Modest in Krescencija.	☾
24	O velikem ribjem lovu. Luk. 5, 1—11.	
16 Nedelja	4. pobink. Franc Reg., spozn. ☽	☽
17 Ponedjeljek	Adolf, škof; Lavra, redovnica.	☽
18 Torek	Feliks in Fortunat, mučenika.	☽
19 Sreda	Gervazij in Prot.; Julijana Falk.	☽
20 Četrtek	Silverij, papež; Florentina, devica.	☽
21 Petek	Alojzij (Vekoslav), sp.; Alban, m.	☽
22 Sobota	Ahacij, mučenec; Pavlin, šk. spoz.	☽
25	O farizejski pravičnosti. Mat. 5, 20—24.	
23 Nedelja	5. pobink. Eberhard, škof.	☽
24 Ponedjeljek	Janez Krstnik (roj.). Kres. ☼	☼
25 Torek	Viljem, opat; Prosper, škof.	☽
26 Sreda	Janez in Pavel, muč.; Vigilij, škof.	☽
27 Četrtek	Hema, vdova; Vladislav, mučen.	☽
28 Petek	† Leon II., papež; Irenej, spozn.	☽
29 Sobota	Peter in Pavel, prvaka apost.	☽
26	Jezus nasiti 4000 mož. Mark. 8, 1—9.	
30 Nedelja	6. pobink. Spomin Pavla apostola.	☽

Zapisnik.

Pomenljivi dnevi:

Kakor se Medard zdani,
vreme 40 dni trpi.
Sv. Vid dežja ne daj,
da to lepe žetve kaj!

Lunini izpremeni.

☾ Zadnji krajec dne 2. ob 5:20 (dež).
☼ Mlaj dne 8. ob 11:30 (lepo).
☽ Prvi krajec dne 16. ob 2:12 (dež).
☼ Ščep dne 24. ob 11:28 (lepo).

Nebesno znamenje.

Solnce stopi v znamenje raka (☋)
dne 22. ob 7:00. Začetek poletja.
Najdaljši dan in najkrajša noč.
Dan zraste do dne 22. za 17 min. in se
zopet skrči do konca meseca za 4 min.
Dan je dolg 15 ur 48 min. do 16 ur 01 m.

Deželni patroni. 19. Nazarij v Istri. — 24. Janez Krstnik v Slavoniji. —
26. Vigilij v škofiji Trident. — 27. Vladislav na Sedmograškem.

AVGUST

V. SRPAN

Hrvatsko: Kolovoz. — Češko: Srpen. — Poljsko: Sierpien.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji	Zn.	Zapisnik.
1 Četrtek	Vezi Petra ap.; Mak. bratje, muč.	☩☩☩	
2 Petek	Porcijunkula. Alfonz Ligv., škof.	☩☩☩	
3 Sobota	Najdba sv. Štefana; Lidija, vd.	☩☩☩	
31	Jezus ozdravi gluhonemega. Mark. 7, 31—37.		
4 Nedelja	11. pobink. Dominik, spoznav.	☩☩☩	
5 Ponedeljek	Marija Devica snežna; Ožbolt, kr.	☩☩☩	
6 Torek	Gospod. izpremenitev; Sikst II., p. ☉	☩☩☩	
7 Sreda	Kajetan, spokornik; Donat, šk. muč.	☩☩☩	
8 Četrtek	Cirijak, Larg in Smaragd, mučenci.	☩☩☩	
9 Petek	Roman, m.; Emigdij, šk.; Afra, m.	☩☩☩	
10 Sobota	Lavrencij, muč.; Hugon, škof.	☩☩☩	
32	O usmiljenem Samaritanu. Luk. 10, 23—37.		
11 Nedelja	12. pobink. Tiburcij, mučenec.	☩☩☩	
12 Ponedeljek	Klara, devica; Hilarija, mučenica.	☩☩☩	
13 Torek	Hipolit in Kasijan, m.; Radegunda.	☩☩☩	
14 Sreda	† Evzebij, spoznav.; Anastazija, d.	☩☩☩	
15 Četrtek	Vel. gosp. Vnebovz. M. D. ☽	☩☩☩	
16 Petek	Rok, spoznavavec; Hijacint, spozn.	☩☩☩	
17 Sobota	Liberat, mučenec; Sibila, devica.	☩☩☩	
33	Jezus ozdravi deset gobavih. Luk. 17, 11—19.		
18 Nedelja	13. pobink. Helena, vdova.	☩☩☩	
19 Ponedeljek	Ludovik Toled., škof; Julij, škof.	☩☩☩	
20 Torek	Bernard, opat; Štefan, kralj.	☩☩☩	
21 Sreda	Ivana Frančiška, vd.; Adolf, sp.	☩☩☩	
22 Četrtek	Timotej, mučenec; Hipolit, škof. ☉	☩☩☩	
23 Petek	Filip Ben., spoznav.; Čahej, spozn.	☩☩☩	
24 Sobota	Jernej, apostol; Ptolemej, škof.	☩☩☩	
34	O božji previdnosti. Mat. 6, 24—33.		
25 Nedelja	14. pobink. Ludovik, spoznavavec.	☩☩☩	
26 Ponedeljek	Cefirin I., papež; Samuel, muč.	☩☩☩	
27 Torek	Jožef K., sp.; Natalija, d.; Gebhard.	☩☩☩	
28 Sreda	Avguštin, škof; Hermes, muč. ☾	☩☩☩	
29 Četrtek	Obglavljenje sv. Janeza Krstnika.	☩☩☩	
30 Petek	Roza Limanska, dev.; Feliks, muč.	☩☩☩	
31 Sobota	Rajmund, spozn.; Izabela, devica.	☩☩☩	

Pomenljivi dnevi:

Ob Lovrencu in Jerneju lepih dni se vsakdo jeseni lahko veseli. Kakeršno vreme da Kasijan, bo ostalo še marsikateri dan.

Lunini izpremeni.

- ☉ Mlaj dne 6. ob 11:30 (spremenljivo).
- ☽ Prvi krajec dne 15. ob 11:30 (lepo).
- ☉ Ščep dne 22. ob 6:02 (spremenljivo).
- ☾ Zadnji krajec dne 22. ob 8:22 (spremenljivo).

Nebesno znamenje.

Solnce stopi v znamenje device (♍) dne 24. ob 11:30. Konec pasjih dni. Dan se skrči za 1 uro 34 min. Dan je dolg 15 ur 3 min. do 13 ur 29 m.

Deželni patroni. 16. Rok na Hrvatskem. — 20. Štefan na Ogrskem. — 27. Gebhard na Predarlskem.

SEPTEMBER

KIMAVEC

Hrvatsko: Rujan. — Češko: Září. — Poljsko: Wrzesień.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji	Zn.	Zapisnik.
35 Jezus obudi mladeniča v Najmu. Luk. 7, 11—16.			
1	Nedelja 15. pobink. Angelska. Egidij.	☿	
2	Pondeljek Štefan, kralj; Antonin, mučenec.	♁	
3	Torek Evfemija, Tekla, Erazma, Doroteja.	♂	
4	Sreda Rozalija, devica; Ida, kraljica.	♁	
5	Četrtek Lavrencij Just., šk.; Viktorin, šk. ☉	♁	
6	Petek Hermogen, muč.; Pelagij, mučenec.	♁	
7	Sobota Bronislava, nuna; Albin, šk.; Regina.	♁	
36 Jezus ozdravi vodeničnega. Luk. 14, 1—11.			
8	Nedelja 16. pob. M. gospojn. Rojst. M D.	♁	
9	Pondeljek Korbinijan, škof; Gorgonij, muč.	♁	
10	Torek Nikolaj Toled., sp.; Pulherija, dev.	♁	
11	Sreda Prot in Hijacint, mučenca.	♁	
12	Četrtek Macedonij, škof; Gvidon, spoznav.	♁	
13	Petek Notburga, dev.; Virgilij, mučenec. ☽	♁	
14	Sobota Povišanje sv. križa. Ciprijan, šk.	♁	
37 O največji zapovedi. Mat. 22, 34—46.			
15	Nedelja 17. pobink. Ime Mar. Nikomed.	♁	
16	Pondeljek Ljudmila, vdova; Kornelij, papež.	♁	
17	Torek Lambert, šk. muč.; Hildegarda, dev.	♁	
18	Sreda † Kvatre. Jožef Kup., sp.;	♁	
19	Četrtek Januarij, muč.; Konštancija, muč.	♁	
20	Petek † Kvatre. Evstahij, mučenec. ☉	♁	
21	Sobota † Kvatre. Matej, apost.; Mavra.	♁	
38 Jezus ozdravi mrtvoudnega. Mat. 9, 1—8.			
22	Nedelja 18. pobink. Mavricij in tov., muč.	♁	
23	Pondeljek Tekla, dev. muč.; Lin, papež.	♁	
24	Torek Marija Dev. reš. uj.; Gerard; Rupert.	♁	
25	Sreda Kleofa, spoznavavec; Firmin, škof.	♁	
26	Četrtek Ciprijan in Justina, mučenika.	♁	
27	Petek Kozma in Damijan, mučenca. ☾	♁	
28	Sobota Vaclav, kralj; Marcijal, mučenec.	♁	
39 Prilika o kraljevi ženitnini. Mat. 22, 1—14.			
29	Nedelja 19. pobink. Mihael, nadangel.	♁	
30	Pondeljek Hieronim, spozn., c. uč.; Honorij, šk.	♁	

Pomenljivi dnevi:

Če tvoj mine lepega dne,
se lepa jesen upati sme.
Kakor se je vreme na Gospojnico skazalo,
— štiri tedne bo naprej ostalo.

Lunini izpremeni.

- ☉ Mlaj dne 5. ob 11:44 (veliko dežja).
- ☽ Prvi krajec dne 13. ob 4:02 (lepo).
- ☾ Ščep dne 20. ob 2:01 (dež).
- ☾ Zadnji krajec dne 27. ob 5:35 (dež).

Nebesno znamenje.

Solnce stopi v znamenje tehtnice (♎) dne 23. ob 8:55.
Začetek jeseni. Noč in dan enako dolga.
Dan se skrči za 1 uro 38 min.
Dan je dolg 13 ur 25 min. do 11 ur 47 m.

Deželni patroni. 24. Rupert na Solnograškem. — 28. Vaclav na Češkem. — 29. Mihael v Galiciji. — 30. Hieronim v Dalmaciji.

OKTOBER

VINOTOK

Hrvatsko: Listopad. — Češko: Říjen. — Poljsko: Pazdziernik.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji	Zn.	Zapisnik.
1 Torek	Remigij, škof; Areta, mučenica.	☾	
2 Sreda	Leodegar, škof; Teofil, spoznavavec.	☾	
3 Četrtek	Kandid, mučenec; Evald, mučenec.	☾	
4 Petek	Frančišek Seraf., sp.; Edvin, kr.	☾	
5 Sobota	Placid in tov., muč.; Gala, vdova. ☾	☾	
40	Jezus ozdravi kraljičevega sina. Jan. 4, 46—53.		
6 Nedelja	20. pobink. Rožnega venca.	☾	
7 Ponedeljek	Justina, devica; Marko, spozn.	☾	
8 Torek	Brigita, vdova; Simeon, spozn.	☾	
9 Sreda	Dionizij, škof, muč.; Abraham, patr.	☾	
10 Četrtek	Frančišek Borg., sp.; Gereon in tov.	☾	
11 Petek	Nikazij, škof; Firmin, škof.	☾	
12 Sobota	Maksimilijan, škof, m.; Serafin, sp.	☾	
41	Prilika o kraljevem obračunu. Mat. 18, 23—35.		
13 Nedelja	21. pobink. Edvard, kralj.	☾	
14 Ponedeljek	Kalist, papež; Domicijan, škof.	☾	
15 Torek	Terezija, devica; Brunon, škof.	☾	
16 Sreda	Gal, opat; Maksima, devica.	☾	
17 Četrtek	Hedviga, kraljica; Viktor, škof.	☾	
18 Petek	Luka, evangelist; Just, mučenec.	☾	
19 Sobota	Peter Alk., spozn.; Etbin, opat. ☾	☾	
42	Dajte cesarju, kar je cesarjevega. Mat. 22, 15—21.		
20 Nedelja	22. pobink. Janez Kancijan, spozn.	☾	
21 Ponedeljek	Uršula, devica; Hilarijon, opat.	☾	
22 Torek	Kordula, dev. muč.; Marija Saloma.	☾	
23 Sreda	Severin, škof; Janez Kapistr., sp.	☾	
24 Četrtek	Rafael, nadangel; Kristina, muč.	☾	
25 Petek	Krisant in Krišpin, m.; Bonifacij, p.	☾	
26 Sobota	Evarist, p. muč.; Lucijan in Marcel. ☾	☾	
43	Jezus obudi Jajrovo hčer. Mat. 9, 18—26.		
27 Nedelja	23. pobink. Frumencij, škof.	☾	
28 Ponedeljek	Simon in Juda, apostola.	☾	
29 Torek	Narcis, škof; Hijacint, mučenec.	☾	
30 Sreda	Klavdij, mučenec; Marcel, muč.	☾	
31 Četrtek	† Volbenk (Volfgang), šk.; Lucija, d.	☾	

Pomenljivi dnevi:

Kakor je sv. Uršula pričela,
bo zima vsa izpela.
Sv. Gal deževen ali suh
prihodnjega poletja ovaduh.

Lunini izpremeni.

☾ Mlaj dne 5. ob 11:05 (dež).
☽ Prvi krajec dne 13. ob 6:00 (dež).
☾ Ščep dne 19. ob 11:05 (lepo).
☾ Zadnji krajec dne 26. ob 11:05 (lepo).

Nebesno znamenje.

Solnce stopi v znamenje škorpiona (♏) dne 24. ob 6:33.
Dan se skrči za 1 uro 42 min.
Dan je dolg 11 ur 43 min. do 10 ur 01 min.

Deželni patron. 17. Hedviga v Šleziji.

NOVEMBER

LISTOPAD

Hrvatsko: Studeni. — Češko: Listopad. — Poljsko: Listopad.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji	Zn.	Zapisnik.
1	Petek God vseh svetnikov.	††	
2	Sobota Vseh vernih duš. Just, muč.	††	
44	O Gospodovi ladjici. Mat. 8, 23—27.		
3	Nedelja 24. pobink. Viktorin, škof. ☉	☉	
4	Ponedeljek Karol Boromej, škof; Modesta, dev.	☉	
5	Torek Caharija, oče Jan. Krst.; Emerik, sp.	☉	
6	Sreda Lenart (Lénko), opat; Sever, šk.	☉	
7	Četrtek Prosdocim, škof; Engelbert, škof.	☉	
8	Petek Bogomir, škof; Deodat, mučenec.	☉	
9	Sobota Božidar (Teodor), muč.; Orest, m.	☉	
45	O dobrem semenu. Mat. 13, 24—30.		
10	Nedelja 25. pobink. Andrej Avel, spozn.	☾	
11	Ponedeljek Martin, škof; Mena, mučenec.)	☾	
12	Torek Martin, pap. muč.; Kunibert, spoz.	☾	
13	Sreda Stanislav Kostka, sp.; Didak, sp.	☾	
14	Četrtek Serapijon, muč.; Klementin, muč.	☾	
15	Petek Leopold (Levko), vojv., sp.; Jedert.	☾	
16	Sobota Edmund, škof; Otmar, opat.	☾	
46	O gorčičnem znu. Mat. 13, 31—35.		
17	Nedelja 26. pobink. Gregorij, škof.	☾	
18	Ponedeljek Odon, opat; Evgen, spoznavavec. ☉	☾	
19	Torek Elizabeta, kr.; Poncijan, pap. muč.	☾	
20	Sreda Feliks Val., spozn.; Edmund, kralj.	☾	
21	Četrtek Darovanje Mar. Dev.; Kolumban.	☾	
22	Petek Cecilija, dev., muč.; Maver, muč.	☾	
23	Sobota Klemen, pap., muč.; Felicita, muč.	☾	
47	O grozoti razdejanja. Mat. 24, 15—35.		
24	Nedelja 27. pobink. Janez od Križa, sp.	☾	
25	Ponedeljek Katarina, devica mučenica.)	☾	
26	Torek Konrad, škof; Silvester, opat.	☾	
27	Sreda Virgilij, škof; Ahacij, škof.	☾	
28	Četrtek Eberhard, škof; Jakob iz Marke.	☾	
29	Petek Saturnin, muč.; Filomen, muč.	☾	
30	Sobota Andrej, apostol; Justina, devica.	☾	

Pomenljivi dnevi:

Sneg sv. Andreja
polju ni kaj prida odeja.
Sv. Martin naj bo suh,
da po zimi raste kruh.

Lunini izpremeni.

☉ Mlaj dne 3. ob 10:02 (lepo).
) Prvi krajec dne 11. ob 5:46 (lepo).
☉ Ščep dne 18. ob 8:33 (sneg in dež).
☾ Zadnji krajec dne 25. ob 11:25 (dež).

Nebesno znamenje.

Solnce stopi v znamenje strelca (♏)
dne 23. ob 3:38.
Dan se skrči za 1 uro 16 minut.
Dan je dolg 9 ur 57 m. do 8 ur 41 m.

Hrvatsko : Prosinac. — Češko : Prosinec. — Poljsko : Grudzien.

Dnevi	Godovi in nedeljski evangeliji	Zn.	Zapisnik.
48	O poslednji sodbi. Luk. 21, 25—33.		
1	Nedelja 1. advent. Eligij, šk.; Natalija.	☾ ☽ ☾ ☽ ☾ ☽ ☾	
2	Pondeljek Bibijana, mučenica; Pavlina.		
3	Torek Frančišek Ksav., spozn.; Lucij, šk. ☉		
4	Sreda Barbara, dev. m.; Peter Zlat., spoz.		
5	Četrtek Saba, opat; Krišpin, mučenec.		
6	Petek Miklavž (Nikolaj), šk.; Apolinar.		
7	Sobota † Ambrozij, škof; Agaton, mučenec.		
49	Janez Krstnik v ječi. Mat. 11, 2—10.		
8	Nedelja 2. advent. Brezm. spoč. Mar. D.	☾ ☽ ☾ ☽ ☾ ☽ ☾	
9	Pondeljek Peter For., škof; Sirij, škof.		
10	Torek Lavretanska Mati Božja; Judit, dev.		
11	Sreda Damaz, papež; Trazon, opat. ☽		
12	Četrtek Sinezij, mučenec; Epimah, mučenec.		
13	Petek Lucija, devica, muč.; Otilija, dev.		
14	Sobota Spiridijon, škof; Nikazij, škof.		
50	Janez Krstnik pričuje o Kristusu. Jan. 1, 19—28.		
15	Nedelja 3. advent. Jernej, šk.; Kristina.	☾ ☽ ☾ ☽ ☾ ☽ ☾	
16	Pondeljek Evzebij, škof; Adela, devica.		
17	Torek Lazar, šk.; Berta, vd.; Pelagija, sp. ☉		
18	Sreda † Kvatre. Gracijan, šk.; Vunebald.		
19	Četrtek Nemezij, mučenec; Favsta, vdova.		
20	Petek † Kvatre. Liberat, m.; Peter Kan.		
21	Sobota † Kvatre. Tomaž, ap.; Glicerij.		
51	Janez Krstnik poklican v prerokovanje. Luk. 3, 1—6.		
22	Nedelja 4. advent. Demetriј in Honorat, m.	☾ ☽ ☾ ☽ ☾ ☽ ☾	
23	Pondeljek Viktorija, devica; Dagobert, kralj.		
24	Torek † Adam in Eva; Irmina, devica.		
25	Sreda Božič. Rojstvo Gospodovo. ☾		
26	Četrtek Stefan, mučenik; Arhelaj, škof.		
27	Petek Janez Ev., apost.; Fabiola, vd. m.		
28	Sobota Nedolžni otročiči; Kastor, m.		
52	Simeon in Ana oznanujeta Gospoda. Luk. 2, 33—40.		
29	Nedelja Ned. pred Nov. let. Tomaž, šk.	☾ ☽ ☾	
30	Pondeljek David, kralj; Liberij, mučenec.		
31	Torek Silvester, papež; Pavlina, mučenica.		

Pomenljivi dnevi:

Prvega tedna v adventu mraz trajal bo ves zimski čas.

Božič zeleni

se za Velikonoč zamenj.

Lunini izpremeni.

- ☉ Mlaj dne 3. ob 4:19 (lepo).
- ☽ Prvi krajec dne 11. ob 5:35 (dež in sneg).
- ☉ Ščep dne 17. ob 5:15 (dež in sneg).
- ☾ Zadnji krajec dne 25. ob 7:11 (sneg).

Nebesno znamenje.

Solnce stopi v znamenje kozla (♈) dne 22. ob 4:42. Začetek zime. Najkrajši dan in najdaljša noč. Dan se skrči do dne 22. za 20 minut in zopet zraste do konca meseca za 5 min. Dan je dolg 8 ur 40 min. do 8 ur 25 min.

Deželni patron. 14. Spiridijon v Dalmaciji.

Kakšno vreme in leto se napoveduje?

Leto 1918. bo bolj suho, četudi dežja ne bo primanjkovalo. Pomlad bo mrzla in bo dosti slane. Poletje bo vroče, posebno avgust. September je deževen; jesen sicer lepa. Tako domneva stoletni koledar, a v resnici ne ve nič napred.

Prva pomoč v nezgodah.

Dokler ne pride zdravnik, stori sledeče:

Ako kdo **začne bljuvati kri**, naj bolnik popolnoma mirno sedi ali leži. Pošlji takoj po zdravnika, medtem pa mu nakladaj na prsi led, ali vsaj mrzle obkladke. Daj bolniku po malih koscih ledu. Če ni ledu pri rokah, raztopi v vodi soli in mu dajaj po žlicah slane vode. Skuhaj hvoščevega čaja, daj ga shladiti in dajaj bolniku dve žlici vsake četrte ure.

Če je koga **picila kača**, zaveži ud nad rano proti srcu kolikor mogoče trdno. Rano treba izsesati (ustnice ne smejo biti ranjene); strup naj se izpljune. Bolnik naj se ne boji. Dajte mu močnega čaja ali kave; zelo dober je rum.

Če je koga **zadela kap**, položi ga na postelj ali klop, glavo pa je treba visoko posteljati. Na glavo se devajo mrzli obkladki. Tesno obleko je treba sleči, na lidke in prsi mu devaj gorčični obliž.

Če koga prime **krč** pri srcu, ovij mu debelo, namočeno platno okrog nog in zagrnj ta obkladek z volneno odejo; prsi mu pri srcu umivaj z vodo in vinom.

Če kdo iz rane hudo **krvavi**, ker se je urezal ali je padel, zapri rano, stisni jo vkup, da zrak ne pride v rano. Omij rano z vodo in arniko in obveži jo s čistim platnom ali karbolno vato, namočeno v arniko. Dobro je dotični ud nad rano trdo obvezati.

Če se je komu **kri vnela** (zastrupila), skuhaj senenega drobca in ga obveži na otekli ud kolikor mogoče vročega; nakladek ponovi v 15 minutah.

Če kdo hudo **krvavi iz nosa**, skuhaj hvošča, ohladi ga in hladnega naj noslja bolnik v nos. Dokler ni čaj skuhan, naj bolnik noslja vodo zmešana z očetom. Vsekavati se ne sme, tudi napred nagibati ne. Daj mu mrzle vode na tilnik, če mogoče mrzel poliv na hrbet.

Če je kdo **ozebel** (zmrznil), prenesti ga je treba skrbno, da se mu ne zlomi kak ud. Naj se prenese v mrzlo sobo in drga s snegom in mrzlimi prti, dokler se koža ne otaja. Ko se koža že ogreje, se sme soba polagoma razgreti. Drži mu pod nos salmijaka ali eterja. Nikdar se ne sme zmzrli človek prenesti takoj v toplo sobo.

Če je kdo **omedlel**, položi ga na klop, glavo mu deni nizko, pri vratu in na prsih mu obleko odpni, v obraz in na prsi mu škropi mrzle vode, pod nos mu drži amonijaka (salmijaka) ali oceta, daj mu vina ali dobrega žganja.

Če kdo **vsled padca izgubi zavest**, položi ga ravno na klop, sleci mu tesno obleko, škropi mu čelo in prsi z mrzlo vodo. Treba ga umetno pripraviti k dihanju.

Če je koga **popadel pes**, zavij mu ud nad rano kolikor mogoče trdno, daj na rano obkladek s 3% karbolno kislino.

Če se je kdo **ožgal**, daj na rano mrzlih obkladkov, če opekline ni prehuda. Mehur je treba spodaj odpreti, da voda z rane odteče. Pri hudih opeklinah treba napraviti obliž (zavbo) iz lanenega olja, jajčnega beljaka in kisle smetane. Ta obliž se na dan dvakrat menja.

Če se je kdo **utopil**, položi ga, da na strani leži, potegni mu jezik ven, da se voda more izteči, pripravi ga umetno k dihanju.

Ako se je kdo **zadušil**, če je komu kaj obtičalo v grlu, da se hoče zadušiti, šegetaj ga v grlu, da začne bljuvati. Če se je kdo zadušil v plinu, nesij ga na prosto ali v dobro prezračeno sobo. Če se je kdo obesil, prereži vrv in ga previdno snemi. Pripravi mu umetno dihanje.

Če se je kdo **zastrupil**, naj pije veliko mlačne vode, ki je z oljem, maslom ali soljo zmešana, tako da začne bruhati. Devaj mu na glavo mrzle obkladke in gorčični obliž na želodec in lidke. Kdor se je zastrupil z mišnico (arzenik), naj pije mleko ali jajčnega beljaka. Zoper zastrupljenje po nikotinu (tobaku) treba dati zdravila, da bo bolnik bruhal, treba laksirja in naj se mu daje čistega terpentinovega olja 30—40 kapljic naenkrat izpiti. V tem slučaju ni dajati masti in olja. Pri zastrupljenju po zelenem volku (kotlovinski zelenici) daj bolniku sladkorja in surovih jajc, ne dajaj mu pa oceta, masti ali olja.

Če si je kdo **zlomil ud** (roko, nogo), položi ga v naravno lego in pazi, da bolnik ostane pri miru. Obloži mu ud z deščicami in priveži jih.

Če si je kdo **zmečkal** kak ud, pusti zmečkano meso pri miru in delaj le mrzle obkladke.

Lestvica za pristojbine kolkov ali štempljev.

I. Kolek za menice.

črez	Do	100 K	200 K	300 K	400 K	500 K	600 K	700 K	800 K	900 K	1.000 K	1.200 K	1.500 K	1.800 K	2.000 K	2.400 K	3.000 K	3.600 K	4.500 K	6.000 K	9.000 K	12.000 K	15.000 K
	100	150	200	300	400	500	600	700	800	900	1.000	1.200	1.500	1.800	2.000	2.400	3.000	3.600	4.500	6.000	9.000	12.000	15.000

itd. od vsakih nadaljnjih 3000 kron za 4 K več, pri čemer se znesek pod 3000 K računa za polno svoto.

II. Kolek za pravna pisma.

črez	Do	40 K	80 K	120 K	160 K	200 K	240 K	280 K	320 K	360 K	400 K	480 K	560 K	640 K	720 K	800 K	960 K	1.120 K	1.280 K	1.440 K	1.600 K	1.760 K	
	40	80	120	160	200	240	280	320	360	400	480	560	640	720	800	960	1.120	1.280	1.440	1.600	1.760		

itd. od vsakih nadaljnjih 1600 kron za 8 K več, pri čemer se znesek pod 1600 K računa za polno svoto.

III. Kolek za pogodbe.

črez	Do	20 K	40 K	60 K	80 K	100 K	120 K	140 K	160 K	180 K	200 K	240 K	280 K	320 K	360 K	400 K	480 K	560 K	640 K	720 K	800 K	960 K	1.120 K
	20	40	60	80	100	120	140	160	180	200	240	280	320	360	400	480	560	640	720	800	960	1.120	

itd. od vsakih nadaljnjih 800 kron za 8 K več, pri čemer se znesek pod 800 kron računa za polno svoto.

Kolek za račune.

Vsi računi ali njih kopije morajo biti kolekovani in sicer:

do	20 K	2 h
"	100 "	10 "
"	1000 "	20 "
čez	1000 "	50 "

za vsako polo. Upoštevati se mora ves znesek. Kolek se mora prilepiti na prvo stran vsake pole in se ga mora uničiti bodisi s prepisanjem čez njegovo dolenje mesto z dnevom, besedilom ali naslovom računa, in sicer tako, da preide besedilo v tekoči vrsti s koleka na papir, ali pa se pretisne na ta način s štampljo.

Najvažnejše poštne določbe.

Veljavne od 1. oktobra 1916.

A. Pristojbine pri oddaji.

Predmet	V Avstrijo, Ogrsko, Bosno-Herc. ter v Nemčijo in Bolgarijo	V inozemstvo
Pisma	do 20 g 15 h » 40 » 20 » in tako naprej za vsakih 20 g 5 h več	Kakor v avstrijskem prometu.
	Teža neomejena.	
Dopisnice	poštne (uradne) 8 h druge (razglednice) 10 »	10 h 10 »
Tiskovine	a) navadne do 50 g 3 h » » 100 » 6 » in tako naprej za vsakih 50 g 3 » b) nujne (je treba označiti z nujnostno znamko) do 50 g . 5 h » 100 » . 8 » in tako naprej za vsakih 50 » . 3 »	5 h 10 » 5 » Ni dovoljeno
	Dopustna teža 2 kg. Nefrankirane se ne odpošiljajo.	
Poslovni (trgovski) papirji	za vsakih 50 g 5 h najmanj pa 25 »	Kakor v avstrijskem prometu
	Dopustna teža 2 kg. Nefrankirani se ne odpošiljajo.	
Blagovni vzorci	za vsakih 50 g 5 h najmanj pa 10 » Dopustna teža 500 g (v Ogrsko 350 g)	5 h 10 » 350 g
	Nefrankirani se ne odpošiljajo.	
Vrednostna (denarna) pisma	a) poština kakor za priporočeno pismo enake teže; b) zavarovalnina: v Avstrijo za vsakih 300 K ali del tega 5 h v Ogrsko, Bosno-Hercegovino, Nemčijo 10 h Skupno za eno pismo najmanj 60 »	Poština kot v avstrijskem prometu; zavarovalnina za vsakih 300 frank. = 288 K 15 do 25 v
Zavoji (paketi)	V Avstrijo: a) za težo: do 1 kg K — 60 » » 5 » » — 80 » » 10 » » 2— » » 15 » » 3— » » 20 » » 4— » b) za vrednost: za vsakih 300 K ali del tega 5 h, najmanj pa 10 h. Nefrankirani zavoji 20 h več.	V Ogrsko, Bosno in Hercegovino: do 5 kg K — 80 » do 20 kg » 2— » » 15 » » 3— » » 20 » » 4— » V Nemčijo: do 5 kg 80 h, nad 5 kg do 20 kg različno po deželah.
	Do 5 kg 125 do 250 h.	Za vsakih 300 frankov ali del tega 16 do 28 h.
Poštne nakaznice	do 50 K 20 h » 100 » 25 » » 150 » 30 » in tako naprej za vsakih 50 K 5 h do 1000 K.	do 50 K 25 h » 100 » 50 » in tako naprej za vsakih 50 K 25 h do 500 mark = 500 frankov
Poštni nalogi	a) poština kakor za priporočeno pismo enake teže; b) predložilna pristojbina 10 h do 1000 K	do 500 mark V veljavi prejemne dežele do 1000 K.
Poštna povzetta	a) poština kakor za enako pošiljatev brez povzetta; b) predložilna pristojbina 10 h do 1000 K	do 500 mark V veljavi prejemne dežele do 1000 K.
	Se morajo frankirati.	

B. Druge pristojbine.

Za priporočitev (rekomandiranje)	25 h
» povratnico, prejemno potrdilo	25 »
» poizvedovalno pismo (reklamacijo)	25 »
» odjavo, da se zavoj ni mogel dostaviti	25 »
» nujno (ekspres) dostavljene zavoje v Ogrsko 1 K, v Avstriji, Bosni-Hercegovini, Nemčiji in inozemstvu	50 »
» vsake druge pošiljatve v Avstriji	30 »
(izven poštne države)	150 »
» vsake druge pošiljatve v Ogrsko	60 »
v druge države	30 »

Dostavnina :

Za zavoje brez razločka teže, brez ali do 1000 K vrednosti	20 »
» vrednostno pismo za vsakih 1000 K ali del tega	10 »
» nakaznico do 10 K	5 »
nad 10 K do 1000 K	10 »
» obvestitev (avis) denarnega pisma ali zavoja	5 »

Najemnina :

Za poštni predal za pisma mesečno K 2 do K 3—	
» » » » denar ali zavoje	5—

C. Razne določbe.

Naslov pri vseh pošiljativah naj bo jasen in natančen glede prejemnika, prejemne (zadnje) pošte in dežele. Svetujemo tudi pošiljalcu, svoje ime z enako natančnostjo zapisovati na vseh pošiljativah.

Pisma naj ne presegajo navadne oblike; večje zavitke je treba prevezati.

Dopisnice, ki nimajo uradne oblike, spadajo med pisma.

Dopisnice-razglednice brez pisemenih sporočil in dopisnice-čestitke ob novem letu in božiču z največ 5 pisanih besed je dovoljeno frankirati kakor tiskovine.

Tiskovine. Kot tiskovine proti znižanim pristojbinam se dopuščajo: knjige, slike, karte, objave itd., tiskane, kamnopolisane in fotografirane. Zavite morajo biti tako, da se lahko pregleda njihova vsebina, ter ne smejo obsegati nikakoršnih pisanih prilog ali dostavkov. Dovoljeno je pri cenikih ročno vpisovanje cen in podpisavanje imen; pri korekturnih polah so dovoljeni korekturni dostavki, celo na posebnih lističih; pridevati se sme tudi rokopis.

Na vabilih se sme vpisati dan, ura in namen shoda.

Na vžitkah je dovoljeno izraziti čestitko, sožalje itd., toda kvečjem s 5 besedami.

Tiskovine na okroglo zavite se ne morejo priporočiti ali kot nujne oddati.

Nujnostna znamka po 2 h velja samo na tiskovinah.

Poslovni (trgovski) papirji, to so: stara zasebna ali uradna pisma, uradne listine, listi, računi, delavske knjižice, šolski zvezki itd., se morajo oddati odprto in ne smejo vsebovati nobenega dopisovanja.

Vrednostna pisma se smejo zavijati v pisemske ovitke. Zasebniki smejo taka pisma, če vsebujejo tuzemske bankovce v večji vrednosti kakor 1200 K, oddajati tudi odprto, za kar se vrednostna pristojbina za vsakih 1200 K zviša za 10 h.

S poštnim nalogom se more pošiljati samo ena terjatvena listina, vendar se smatra več obrestilnic iste vrste vrednostnih papirjev za eno listino.

Zavoji se morajo vsebini primerno v debel papir ali v platno zaviti in povezati, zabojski trdno zabiti ali zapreti, da se ne more brez sile do vsebine in da se vsebina sama ne poškoduje. Za obsežne zavoje se računa polovica težne pristojbine več. Pri vrednosti nad 600 K se zahteva zadostno število pečatov.

* Za zavoje do 5 kg teže imajo glavna in večja mesta, kakor Celovec, Gorica, Ljubljana, Maribor, Gradec, Trst, Rovinj in Pulj s kraji do 50 km oddaljenimi ugodnost znižane težne pristojbine, t. j. 60 h.

Opomba. Med vojnim časom nasvetujemo p. n. strankam, da pri pošiljativah v inozemstvo povprašajo poprej za dotična določila pri domačem poštnem uradu.

Vsa pisma se morajo odprta oddajati.

Cesar in kralj Karel I.

V pozni jeseni, ko pada zadnje suho listje, dne 21. novembra 1916 se je raznesla po državi tužna vest: Njega c. in kr. apostolsko Veličanstvo cesar Franc Jožef I. je ob 9. uri zvečer v svojem gradu Schönbrunnu mirno v Gospodu preminul.

Po postavi je stopil na mesto umrlega vladarja pravi prestolonaslednik nadvojvoda Karel Franc Jožef.

Njega Veličanstvo cesar in kralj Karel Franc Jožef Ludovik Hubert Jurij Oton Marija je rojen dne 17. avgusta l. 1887. kot prvi sin Nj. c. in kr. Visokosti nadvojvoda Otona in nadvojvodinje Marije Jožefe, rojene princezinje Saške, v gradu Persenbeug na Nižjem Avstrijskem. Časniki so dne 18. avgusta 1887 poročali, da je „zdravje Njene cesarske Visokosti gospe nadvojvodinje Marije Jožefe in novorojenega nadvojvoda razmeram primerno in povoljno.“ Vsa Avstrija je veseli dogodek pozdravljala, četudi tiste dni ni mogel nikdo vedeti, da je novorojenec od božje previdnosti namenjen nositi kdaj krono habsburške države.

Do sedmega leta je vso vzgojo vodila skrbna mati, nadvojvodinja Marija Jožefa sama. K novemu letu 1894 se je pričelo šolanje pod vodstvom grofa Jurija Wallisa. Do leta 1900. sta ga poučevala dr. Holzlechner in baron Mattenkloit. Z desetim letom se je mali nadvojvoda lotil gimnazijskih študij, a tako, da se je v prvi vrsti učil francoskega, češkega in ogrskega jezika, potem šele latinščine in grščine. Skrivnosti svete vere pa je nadvojvodi razlagal blagi pomožni škof dunajski, dr. Marschall, ki je bil že popred poučeval nadvojvoda Otona in je bil ves čas spoštovan prijatelj nadvojvodske hiše.

Deloma se je pouk mladega nadvojvoda vršil z otroki ljudstva vred na gimnaziji menihov Škotov

na Dunaju. Tukaj je mladi nadvojvoda občeval s sošolci prijazno in prisrčno in vsakdo je z njim lahko govoril kakor z drugimi vrstniki.

Z osemnajstim letom je nadvojvoda Karel vstopil pri 7. dragonskem polku v Bilinu. Dvajsetleten je

prekinil vojaško službovanje in šel v zlato Prago, da se tam pouči v pravnih in državno-znanstvenih predmetih. Učitelji so mu bili tu profesorji Pfaff, Schmidt, Ulbrich z nemške in Goll, Ott in Braf, poznejši minister, s češke univerze. Učni načrt za mladega nadvojvoda je sestavil Čeh, poznejši minister dr. Režek. Ta načrt so listi ponatisnili:

„Predmet sem razvrstil v štiri oddelke,“ piše dr. Režek, „in sem se potrudil obsežno snov državnih znanosti tako razdeliti, da ostane v eni roki, kar spada vkup. Oziral sem se tudi na obe univerzi... Njega cesarska Visokost naj se ne obremeni z nepotrebnimi podrobnostmi... On ne bo sodil civilnih pravnih in ne bo vodil administrativnih procesov... Če pa ga kdaj božja previdnost pokliče na avstrijski prestol, bo potreboval jasnega pogleda državnih znanosti in vpogleda v kolesje državnega ustroja... Z

državnim pravom naj se pouk začne, temu se pridružita ustava in državni temeljni zakoni. Pouk v narodnem gospodarstvu in v finančnih znanostih smatram najvažnejšim, v kanoničnem pravu je razmerje med državo in cerkvijo posebnega pomena...“ Dr. Režek je tudi predlagal za pouk najboljše moči.

Po smrti nadvojvoda Otona je postal nadvojvoda Franc Ferdinand svojemu stričniku varuh. Varuh in cesar Franc Jožef sta se živahno zanimala za študije ljubljenega princa.

Januarja meseca l. 1911. se je zaročil mladi nadvojvoda Karel s princezino Zito Bourbon-Parmsko,

hčerjo umrlega vojvoda Roberta Parmškega in Piaccence, infantinje španske. Poroka se je vršila dne 21. oktobra 1911 v gradu Schwarzaau. K poroki so došli cesar Franc Jožef, saški kralj Friderik Avgust in nadvojvoda Franc Ferdinand. Poročil pa je mladi par papežev odposlanec msgr. Bisleti, dolgoletni prijatelj rodbine Parmške. K poroki je podaril papež Pij X. dragoceno podobo Zveličarja.

Kmalu po poroki je moral nadvojvoda nazaj k svojemu polku, ki je odšel v vzhodno Galicijo. Z mladim soprogom pa je šla seveda mlada žena, da deli usodo v Galiciji nastanjenega avstrijskega častnika.

Dne 20. novembra 1912 se je mlademu paru v Wartholzu porodil prvi sinček, ki so ga krstili na imena Franc Jožef Oton. Dne 3. januarja 1914 je nadvojvodinja porodila hčerko Adelhajdo, dne 8. febr. 1915 v Schönbrunnu sinka Roberta Karla Ludovika in dne 31. maja 1916 sinka Feliksa Friderika Avgusta.

Srečni zakon ni bil sklenjen, kakor često pri vladarskih rodbinah, iz državnih ozirrov. Stara mati cesarja Karla je teta naše cesarice in princezinja Zita je bila pogostoma na Dunaju; tako je imel nadvojvoda dosti priložnosti opazovati vrline srca in razuma, ki dičijo našo cesarico.

Nadvojvoda Karel je vstopil v avstrijsko armado 1. novembra 1903 kot poročnik. L. 1906. je postal nadporočnik. To leto se je preselil v Prago, l. 1908. je odšel v Staro Boleslavo, kjer sta ga v vojaških vednostih poučevala polkovnika pl. Dietl in pl. Zeidler. Pri cesarskih manevrih v Vesprimu in Št. Vidu na Koroškem je bil ob strani strica nadvojvode Franca Ferdinanda in je dobil vpogled v posel vrhovnega poveljnika. Dne 1. novembra 1909 je postal ritmojster in poveljnik 5. škadrona 7. drag. polka v Brandeisu ob Labi. Dne 1. novembra 1912 je nadvojvoda postal major v pešpolku št. 39 in je prevzel poveljstvo 1. bataljona v „Stifts“-vojašnici na Dunaju.

Ko je dne 1. majnika 1914 postal podpolkovnik, se je predstavil svojemu polku. Polkovnik ga je s častniki pozdravil po predpisih. A Karel Franc Jožef pristopi smehljaje se k polkovniku: „Gospod polkovnik, predstojnik ste Vi — in jaz, ne Vi, bom stal „Habtacht!“

Ko je bil dne 28. junija 1914 v Sarajevu umorjen prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand, je Karel Franc Jožef postal pravni prestolonaslednik. Cesar Franc Jožef ga je takoj pozval k posvetovanju v najvišji stan v Ischl. Par tednov pozneje je pisal Danzerjev armadni list o novem prestolonasledniku: „Nadvojvoda Karel Franc Jožef je bil do zdaj obče spoštovan tovariš vojaškega zbora enega polka, ene divizije, čez noč je vzrastel v zagovornika vse armade. Mladi nadvojvoda se je v teh prežalostnih dneh tako obnašal, nastopal je tako naravnost, da si je mahoma pridobil srca vseh častnikov.“ Od zdaj je vedel vsakteri vojak, kar je bilo poprej znano le malemu krogu, da se moremo nanj ozirati s ponosom in zaupanjem...

Ko je umrl zadnji vitez redu Marije Terezije, Fejervari, je hotel nadvojvoda sam spremiti njegov pogreb s svojim vojem, da kot vojak počasti junaka iz bitk pri Magenti in Solferinu...

Svojo službo je opravljal nadvojvoda Karel Franc Jožef skrajno točno. Ves dan je bil v vojašnici, in če je pri večjih vajah poveljstvo odločilo nadvojvodovemu voju boljša prenočišča, mu to ni bilo po volji. S častniki svojega polka je občeval kakor odkrit tovariš neprisljano; prijazno in brez ovinkov je povedal svoje mnenje.

Značilen za cesarja je izredni spomin za osebe. Ako mu je bil častnik kdaj predstavljen, ga gotovo še čez leta nagovori po imenu! Na božični večer 1913 se je kot nadvojvoda prostovoljno zglašil za neprijetno službo garnizijskega nadzornika za Dunaj, da drugemu ni bilo treba biti na sveti večer izven doma. „In major nadzornik je imel naznaniti tisti večer več nedostatkov, tako natančno je nadzoroval.“

Mnogi, ki cesarja Karla poznajo, slavijo njegovo pravičnost. Čestokrat se je zavzel za vojake prostake proti njihovim predstojnikom. Kadar je bil z gospodo na lovu, ni nikdar dovolil, da se komu dela škoda. Cesar je izurjen voznik z avtomobilom. Če se je kje splašil kmečki konj pred nadvojvodovim avtomobilom, je nadvojvoda mirno čakal, pomagal pomiriti konja in se prijazno opravičeval radi neprilike, ki jo je nehote delal ljudem.

L. 1914. je na gradu Hetzendorf umrla žena grajskega uslužbenca. K pogrebu je prišla nepričakovano tudi nadvojvodska mlada dvojica. Karel in Zita sta spremila uslužbenko do pokopališča in sta se šele po dovršenem pogrebu vrnila v grad.

V osebnem občevanju je mladi cesar zelo ponižen, rad posluša, malo govori in se veseli vsake novosti. Drugim rad pusti njihovo mnenje, če je utemeljeno, a od svojih ukrepov ne odstopi, prilizovalce zaničuje. Mladi naš cesar je tudi izboren lovec, ki zadene, da malokdo tako. Viteško lovsko veselje je Habsburžanom staro izročilo. Cesar Maksimilijan je že pred stoletji zapisal v „tajno lovsko knjigo“:

„Du Kunig von ostereich soldt dich wirklich freyen in des grossen lust der waidmannschafft.“

Ti avstrijski kralj le veseli se kratkočasnega lova!

Na svojih lovih je nadvojvoda prišel v stik tudi z ljudstvom in vselej ga je veselilo, če je mogel z ljudmi spregovoriti po domače. L. 1913. se je vršil lov v Bistrici ob zgornji Muri. Nadvojvoda so prišli pozdravit stari gardisti v starih uniformah. Enega starih junakov, ki si je bil pri Solferinu zaslužil lepo odlikovanje, je nadvojvoda vprašal v pismeni nemščini: „Wo haben Sie sich diese Medaillen verdient?“ (Kje pa ste si zaslužili te medalje?) Stari vojak ni vedel odgovora, ker te nemščine ni bil vajen. Nadvojvoda je zapazil zadrego in ga vprašal: „Wo seids denn gwesn, Voda?“ (Kje pa ste bili, oče?) Starcu so se zasvetile oči, zdaj je razumel in odgovoril: „Bei Solferino holt.“ (Pri Solferinu pač.)

Nekoč sta se vozila nadvojvoda in nadvojvodinja k lovskemu domu v St. Jakobu v Gozdu. Pot tja je semtertja strma. Medpotoma dohitita staro žensko, ki je vlekla težko naložen nahrbtni koš navkreber. Nadvojvoda prekine razgovor s soprogo. Nadvojvodinja pa je bila uganila misli svojega blagega moža in ga je vprašala, ali naj ne vzameta starko na voz in jo peljeta s seboj. Nadvojvoda je soprogi vesel odgovoril: „Glej, ravno to sem te hotel prositi, pa nisem vedel, ali ti bo po volji.“ Šofer je obstal in kmečka mamica se je vozila imenitno kakor nikdar popreje in ne pozneje. Ko je nadvojvoda prestolonaslednik Karel poveljeval armado ob ruski meji, je nek časnikar poročevalec hotel hvaliti nadvojvodove zmožnosti. Nadvojvoda ga je resno zavrnil: „Zelo spoštujem častnikarstvo in pripoznavam zasluge častnikarjev v ljudih sedanjih dneh. A v tem izrednem času ni dovoljeno, da merite z dvojno mero in o meni pišete več, kakor o starejših z zaslugami ovenčanih generalih.“

Ko je bil nadvojvoda Karel postal prestolonaslednik, moral je zastopati Nj. Veličanstvo cesarja na zunaj in doma. Od 21. do 26. januarja 1916 se je mudil v nemškem glavnem stanu pri cesarju Viljemu. Javnosti se seveda o takih sestankih ne poroča nič, a ni dvojbe, da sta si naš prestolonaslednik in nemški cesar postala prijatelja za vedno. Kot zastopnik najvišjega poveljnika je prestolonaslednik obiskoval armado. Dobil je vpogled v vse bojišče, spoznal je poveljnike, naše in nemške, videl vso vojaško upravo.

Zanimal se je za vse, za vsakogar, hvalil, bodril, tolažil, veselil se veselih dogodkov, vdano prenašal resne dni. A ni samo prišel gledat. V važnem trenutku je prevzel poveljstvo armade, ki je imela nalogo prodrati na Laško in južno Tirolsko. Marsikdo je imel pomisleke, da prestolonaslednika spravljajo v nevarnost. Saj je imel take pomisleke še stari Radecki, ko so mu poslali v glavni stan mladega Franca Jožefa. A pod vodstvom nadebudnega prestolonaslednika so se do vrhunca razvile vse krasne lastnosti avstrijskega vojaka. Armada je začela verovati v zmago, in taka vera prestavlja gore. Prve dni majnika so korakali polki v svoje postojanke, odkoder naj se začne ofenziva. Tedaj je prestolonaslednik stal noč in dan pred svojim stanom, da še enkrat pozdravi junake, ki so bili položili v njegove roke življenje ali smrt. In nadvojvoda je laško obrambo predril, naši junaki so jurišali višino za višino, trdnjavo za trdnjavo, kakor da so na mirnem manevru. A ko se razmere na vzhodu niso dovoljno razvijale, se je moral srečno pričeti napad proti Lahom ustaviti. Po teh dogodkih se je prestolonasledniku izročila še važnejša naloga: prevzel je poveljstvo večje fronte na vzhodu. Ko je 17. avgusta še Rumunija stopila v vrsto naših sovražnikov in vpadla na Erdeljsko, si je nadvojvoda prestolonaslednik tudi tukaj stekel nevenljivih zaslug, ko so z združenimi močmi vrgli sovražnika čez planine in potem iz lastne njegove dežele.

Čim več je prestolonaslednik prišel med ljudstvo, tem več je bilo sevne priljubljenosti, pridobiti si vsakogar. Pričetkom vojske je v Budimpešti inšpiciral črnovojne. Pri tem nagovori vojaka:

„Ali ste oženjen?“

„Da, Vaša Visokost!“

„Ali imate družino?“

„Da, Visokost, enega otroka.“

„Fanta ali dekle?“

„Ne vem še, Visokost, to se odloči šele v nekatereh urah.“

Nato se nadvojvoda nasmehne in pravi: „Temu dajmo štiriindvajset ur dopusta, da izve, ali je novorojeni otrok fant ali deklica.“

Oktobra meseca 1914 je v neki bolnišnici na Dunaju hiral smrtnoranjen stotnik. Tovariš ranjenca je vedel, da si ta silno želi cesarjevega odlikovanja, ki pa bržkone pride šele po njegovi smrti. Ko po naključju pride v bolnišnico prestolonaslednik, mu službujoči častnik pove željo umirajočega. Nato je nadvojvoda osebno posredoval, da je bil ranjenec takoj odlikovan. Ves srečen je umirajoči stotnik obetal biti vreden te odlike, ko pride zopet do moči.

Junija meseca 1915 se je prestolonaslednik vozil skozi Gospo Sveto. Ko je videl, da se joče ženska, ki je imela sinove pri vojakih, jo je tolažil: „Ne jokati se, mamica, saj bo še vse zopet dobro.“

„Karnisch-julische Kriegszeitung“ pa pripoveduje sledeči dogodek: Črnovojniški bataljon št. 99 je bil po-

stavljen v rezervo, kjer ga je obiskal prestolonaslednik Karel. Moštvo se je osnažilo, kakor je bilo mogoče. Med vojak je bil bradat možakar iz planinskih dežel, ki je držal pod pazduho zavojček. Nadvojvoda ga vpraša:

„Odkod ste?“

„Iz Altheima.“

„Lepo je tam,“ pravi nato nadvojvoda.

In možakar postane zgovoren: „Warst lei a dort?“ (Ali si bil tudi tam?)

Nadvojvodu je mož ugajal. „Kaj pa imaš pod roko?“

„Ta zavojček? Tu je perilo, ki ga pošljem ženi.“

„Mar ti ga jaz pošljem domov,“ pravi nato nadvojvoda in odvzame možu zavojček in ga pošlje ženi v Altheim, k perilu pa še priloži petdeset kron.

Pri svojem vodstvu se je prestolonaslednik vedno zavedal svoje odgovornosti. Ko se je bila bitka z Lahi, je poveljništvo stalo na nekem utrjenem hribu. Lahi so tja poslali sedem letal! Prestolonaslednik naročuje častnikom, naj gredo v kritja, sam pa opazuje gibanje letalcev. Ko ga rote častniki, naj se skrije še sam, jim je dejal: „Za vas sem odgovoren.“

V Posti je nadvojvoda sedel s častniki pri južini, ko pride laško letalo. „Zdaj pride bomba,“ pravijo častniki in že začvrči in zažvižga nekaj na bližnjem robu. Vsi prosijo nadvojvodo, naj se krije, on pa odgovori: „Najprej vsi drugi, potem jaz!“

Nadvojvoda Karel je vedno in povsod jemal ozir na dragocenost človeškega življenja. On ceni le tistega poveljnika, ki ve z malimi izgubami priboriti si uspehov. Zato je vedno zahteval, da se vsako podjetje skrbno pripravi in ni postal nikoli nestrpen, če se je moralo kje počakati in zbirati moči. Delo se je nadvojvodi kopicilo, ko je postal prestolonaslednik. Saj že poveljstvo samo zahteva celega moža in dostikrat noč in dan. K dolžnostim poveljnika so pa zdaj prišle še naloge prestolonaslednika. Vsak dan mu je prinesel kurir političnih in diplomatičnih aktov, vsak dan prošelj brez števila, vladarji so prihajali na obisk, državniki posredovati o državnih rečeh in vmes je bilo treba potovati zdaj tja zdaj sem. Prijatelji so nadvojvodo prosili, da si ne nalaga preveč dela, zaman! Kar se po dnevi ni moglo storiti, se je moralo opraviti po noči. Ob enem pa prestolonaslednik svojih vojakov in njihovih postojank ni pustil izpred oči. Vse je hotel videti sam, tako da je nekoč dejal v šali: „Zdaj bi bil že dober vodnik za tujce!“ Prenočeval je večkrat v vlaku, zjutraj so ga čakali konji, čez nekaj ur je bil že na bojišču; ako je bil kje vroč vojni dan, je došel sam, da vidi in izve, česa vojska potrebuje. Ob enem je telefonično zvezan z glavnim stanom, tako, da ve vse — in nosi skrbi vseh.

Kot cesar in kralj se je Karel v kratki dobi svoje vlade prav izredno ljudstvu prikupil, postal je ljudski cesar, pravi vzor-vladar naše dobe. Največ pravic do vladarjeve ljubezni ima seve armada, ki brani domovino proti sovražnikom. Svoje vojake je cesar najprej hotel pozdraviti, njim je hotel poseči v žuljave krepke roke, spregovoriti prijazno besedo z vsakomur, s častnikom in prostakom. Ko je obiskoval fronto, ni pozabil civilnega prebivalstva, zanimal se je za potrebščine ljudstva, povpraševal je po vsem, obetal pomoč povsod, kjer zamore cesar pomagati. S posebno ljubeznijo so cesarja povsod pozdravljali otroci in s posebno milostjo se je cesar povsod razgovarjal s šolsko mladino.

Od skrbi, ki teže ljudomilemu cesarju srce, je med prvimi skrb za prehranjevanje ljudstva. Cesar hoče vedeti, kako se vse vrši, on hoče vedeti, kako se po uradih deluje, on hoče, da se kruh deli vsem in da ne bojo zapostavljeni reveži za bogatini! Prehranjevalni urad in skupni prehranjevalni odsek sta se porodila iz cesarjeve odločne volje. Ogrska ne hodi več v prehrani svoja pota, razkošnosti se stavijo meje povsod, in nujni potrebi se povsod po možnosti ustreza. Eno prvih vprašanj, ki je cesar stavi raznim odposlanstvom, je vprašanje po oskrbi z živili. Umevno je cesarjevo zanimanje za prestolno mesto Dunaj! Prišli so mrzli dnevi, a mesto ni imelo dosti premoga; železnice niso imele dosti vozov, da ustrežejo velikemu povpraševanju po kurivu! Sevé! V miru ima vsako blago svoj čas, ko so mu na razpolago železnice; v vojski se je bilo deloma prezrlo, da je treba kurivo preje in pravočasno naročiti. Kako naj bodo družine po mestih brez ognja v ognjišču in v peči? Ko so mu rekli, da manjka še vozov za razvažanje blaga, je cesar naročil, naj premog razvažajo vojaški avtomobili, da, ukazal je svojim uslužbencem vpreči plemenite konje cesarskih hlevov in iti vozit premog za prezebujoče ljudstvo. Cesar Karel je postal vreden potomec prvega Habsburžana, ki je dal konja, da pojezdi duhovnik z Najsvetejšim k bolniku. „Kar ste storili najmanjšemu izmed vas, ste meni storili,“ tudi to ljudomilo dejanje služi — trpečemu človeštvu in tistemu, ki nam je naročil dobra dela delati v njegovem imenu. Cesar pozna ljudsko življenje, on ve, da mnoge rodbine zelo trpe pod visokimi cenami živil. Vsled tega je prišla po njegovem prizadevanju vladna naredba, da se iz državnih blagajn vzame 300 milijonov in s tem denarjem poskrbi delavskim slojem cenejše meso. Cesar je želel, da se rodbinam, katerih oče je vpoklican, zviša podpora. Cesar ve, da je bedi večinoma kriva draginja, ne pa pomanjkanje živil. Draginje pa ni zakrivilo le pomanjkanje blaga, večinoma so jo povzročili oderuhi in brezvestni navijalci cen, ki so hoteli v letih vojske hitro obogateti in si napolniti blagajne, četudi iz solz ubožnega ljudstva. Javne oblasti so začele odločno nastopati tudi proti motecem in govori se, da je tako hotel cesar sam! Mladi, ljudomili cesar se je vojaščini prav posebno prikupil z odlokom, ki odpravlja za vedno kazni privezovanja in pozneje tudi vklepanja v spono. Naše moštvo je darovalo za cesarja in domovino slednjo kapljico srčne krvi, zato je vsakogar bolelo, ko je slišal o strogih vojaških kaznih. Cesarju pa je ljubeše, da se v desetih slučajih ne kaznuje kakor kdo zasluži, da le ne doleti morebiti kdaj vojaka poštenjaka prehuda kazni!

Dunaj pozna svojega cesarja! Pozna njegov voz in ga oddaleč pozdravlja z najspoštljivejšo ljubeznijo! A kaj poreče cesarski Dunaj, ko zve, da se ljudomili cesar vozi kakor navaden delavec, ki hiti v tovarno — s tramvajem: nepoznan, neopažen! Tako se še ni vozil noben vladar, tako pa še tudi ljudstvo ni pozdravljalo in ljubilo nobenega.

Skozi celo vrsto let se je nekoč bral v glasniku Jezusovega Srca, ki ga izdajajo očetje jezuitje v Inostu, molitveni namen: „Für ein Fürstenkind“ — „za otroka knežje rodovine“ — pri vsaki sveti maši moli vsak duhovnik v Avstriji: „pro imperatore nostro Carolo“ — za našega cesarja Karla: te molitve naj usliši Vsemogočni vladar vladarjev, ki vodi srca ljudi,

kakor potoke voda. Naj se potem z božjo pomočjo izpolni, kar je obetal vladar, cesar in kralj Karel v svoji nastopni proklamaciji avstrijskim narodom: „Svojim narodom hočem biti pravičen in ljubezniv vladar. Spoštoval bom njihove ustavne svoboščine in druge pravice ter skrbno pazil, da velja vsem enaka pravica. Brez prenehanja se bom trudil pospeševati npravni in duševni blagor svojih narodov svobodo in red hočem braniti v svojih državah in varovati vsem delavnim slojem sadove njihovega poštenega dela. Kot dragoceno dediščino svojih pradedov prevzamem naklonjenost in zaupanje, ki združujeta ljudstvo in vladarja. In ta dediščina naj mi daje moči, da izpolnjujem dolžnosti svojega visokega in težkega vladarskega poklica. Prešinja me vera, da se življenjske moči Avstro-Ogrske ne dajo zatreti. Navdušen po prisrčni ljubezni do svojih narodov, hočem svoje življenje in vse svoje moči upostaviti v službo te vzvišene naloge.“

Pri novem cesarju.

Zadnje dni januarja 1917 so se Nj. Veličanstvu predstavili zastopniki raznih kronovin Avstrije. Mladi cesar avstrijskim ljudstvom ni tujec, a spodobilo se je, da se mu poklonijo zastopniki vseh narodov na Dunaju, v cesarskem dvorcu, in mu sporočijo srčna čustva širne Avstrije, ki se čuti srečno, da ji je v naši burni dobi božja previdnost postavila na prestol cesarja Karla I.

Posebno slovesen je bil nastop Kranjcev dne 31. januarja. Druge kronovine so se z ozirom na vojni čas omejile na nekatere dostojanstvenike, ki so šli na Dunaj, Kranjska pa je poslala odposlanstvo osemindvajset mož, na čelu jim deželnega glavarja vojvodine Kranjske. Cesar je Kranjce sprejel v veliki dvorani tajnih svetnikov.

Odprla se je dvorana, skozi duri je prikorakala telesna straža Njega Veličanstva ter je napravila dve vrsti, skozi kateri so odposlanci vstopili. Rdeči talarji cerkvenih dostojanstvenikov, uniforme častnikov in nakit mnogih odlikovanj, s katerimi so nastopali naši možje, so nudili slikovit prizor.

Višji obredni mojster je potrkal s palico na tla, druga dvorana se odpre in skozi duri prideta viteška oseba cesarja Karla in njemu ob strani cesarica Zita. Cesar je bil v uniformi, cesarica v preprosti črni obleki.

Ko odposlanstvo zazre Njiju Veličanstvi, zakliče deželni glavar: „Njiju cesarski apostolski Veličanstvi: Živio!“ In trikratni živio je zaoril po dvoranah. Cesar in cesarica sta bila prijetno presenečena o nenavadnem nastopu sinov Kranjske.

Nato je cesarja nagovoril deželni glavar dr. Šusteršič:

Vaše Veličanstvo!

Presvitli naš cesar in gospod!

„V svetovnozgodovinskem času je božja volja poklicala Vaše Veličanstvo na najčastitljivejši prestol Evrope, in velikanske so naloge, ki jih je previdnost Božja pridržala Vašemu Veličanstvu. Zaupanja polni gledajo narodi cesarstva na Vaše Veličanstvo in vneto

prosijo Vsemogočnega, da bi Vašemu Veličanstvu veliko delo uspelo in mu bila usojena dolga srečna vlada.

Prešinjeno teh vzvišenih čuvstev se bliža avtonomno zastopstvo kranjske vojvodine stopnicam Najvišjega prestola, da se v najgloblji spoštljivosti pokloni imenom dežele Vašemu Veličanstvu, našemu presvitlemu cesarju in gospodu, ter Njenemu Veličanstvu, naši vzvišeni, prejasni cesarici, in iz dna duše cele dežele obljubuje zvestobo in vdanost do smrti.“

Njegovo Veličanstvo cesar Karel je odgovoril s krepkim glasom:

„Zahvaljujem se Vam za Vašo lojalno izjavo. Prebivalstvo dežele Kranjske je tekom stoletij, odkar pripada dedni vladarski hiši, ponovno podalo slavne dokaze svoje dinastične zvestobe in udanosti. Požrtvovalno obnašanje obeh narodnosti, ki prebivata v deželi, v sedanjem težkem boju, kakor tudi z junaštvom združeno zvesto izpolnjevanje dolžnosti kranjskega vojaka, Mi nudijo varno jamstvo, da ostane Moja ljubljena vojvodina Kranjska, katera se more zanašati na Mojo vladarsko milost in skrb, vsikdar trdna in zanesljiva opora Mojega prestola in Moje države. Bog ohrani lepo deželo Kranjsko! Sporočite svoji domačiji Moj cesarski pozdrav.“

Cesarjeve besede, povedane v lepi pravilni slovenščini: „Bog ohrani mojo zvesto, ljubo kranjsko deželo!“ so vzbudile v odposlancih globoko ginjenost.

Pri razgovoru je Njegovo Veličanstvo cesar stopil do vsakega posameznika. Deželnega glavarja je spomnil, da sta se že videla pri petem armadnem poveljstvu in ga je vprašal, kako je dežela oskrbljena z živili.

Knezoškofa dr. A. B. Jegliča je vprašal po duhovščini. Knezoškof je odgovoril, da le-ta izpolnjuje svojo dolžnost do domovine. Cesar je nato dejal: „Vem, prav dobro vem!“ Deželnega odbornika dr. Lampeta je cesar vprašal po denarnih razmerah kranjske deželne uprave. Dr. Lampe je na to mogel Njegovemu Veličanstvu sporočiti, da so finance v popolnem redu in ravnotežju. Cesar je k temu izrazil svoje priznanje: „To je lepo in me veseli!“ Njegovo Veličanstvo je potem nagovoril še dr. Pegana, dr. Trillerja, deželnega odbornika Zajca, župana dr. Tavčarja, dr. Ravnikarja, predsednika trg. zbornice Kneza, poslance Pibra, župana Zurca, Tušarja, dr. Krisperja. Posebno dolgo se je Njegovo Veličanstvo razgovarjalo s knezom Windischgraetzom.

Ko sta se po končanem razgovoru Njegovi Veličanstvi poslovili od odposlancev, zadoneli so še enkrat za Njima hvaležni „Živio“-klici. Cesar in cesarica sta se še obrnila in smehljaje zahvalila.

* * *

V vedni spomin tega zgodovinskega dogodka so priredili na Dunaju dne 31. januarja sejo kranjskega deželnega odbora.

V tej seji se je soglasno sklenilo:

„Ustanovi se poseben zaklad kot ustanova »za otroka« v okviru akcije, ki stoji pod Najvišjim pokroviteljstvom Njenega Veličanstva cesarice Zite. Sklene se, predložiti prošnjo na Najvišje mesto, da se ustanova sme imenovati: »Cesarice Zite kranj-

ska deželna ustanova za otroka«. Kot prva temeljna glavnicca se določi svota 100.000 K iz deželnih sredstev.“

* * *

Na nagovor štajerskega namestnika grofa Attemsa je cesar odgovoril:

„Iz celega srca se zahvaljujema s cesarico štajerskemu deželnemu odboru za topli izraz zvestobe, ki ste ga podali v imenu vojvodine Štajerske in njenih prebivalcev. Zvesta udanost Meni in Moji hiši, ki ste Mi jo ponovno obljubili, je našla v sedanji vojni najsijajnejšo potrditev. Z veseljem in ponosom sem videl hrabrost in žilavo vstrajnost Štajercev na raznih frontah in s hvaležnim priznanjem se spominjam požrtvovalne odločnosti, s katero doma ostalo prebivalstvo prenaša težave in pomanjkanje v tej dolgi vojni.“

Jaz in cesarica sva se vedno posebno rada mudila v zeleni marki. Sporočite Štajercem Našo cesarsko zahvalo in pozdrav in povejte jim, da bom ohranil lepi deželi Mojo vladarsko ljubezen in skrb (slovensko) in da jim pošiljam Moje najmilostljivejše pozdrave.“

* * *

Goriško-gradiščanski deželni glavar msgr. dr. Faidutti je rekel v svojem nagovoru:

„V najglobljem spoštovanju polagamo pred Vaše Veličanstvo in Najvišjo Vašo vzvišeno družico, našo visoko vladarico, preponižno prošnjo, da bi zvesti goriški deželi najmilostljiveje naklonili Svojo Najvišjo velikodušno skrb, da bo po težkih izkušnjah vojne iz razvalin porušenih mest in krajev iznova oživela k novemu cvetju v blagor in blagoslov domovine. Bog ohrani, Bog obvari Vaše cesarsko in kraljevo Apostolsko Veličanstvo!“

Cesar je odgovoril:

„Poklonitev Moje poknežene grofije Goriške in Gradiščanske me je radostno ganila. Mnogokrat in mnogokrat sem s prisrčnim sočutjem mislil na prebivalce te dežele, ki so tudi v najtežjih dneh ostali neomajno zvesti cesarju in državi ter prenašajo vse preizkušnje te vojne z zgledno požrtvovalnostjo. Hrepenim po času, ko bom mogel z božjo pomočjo in vsled hrabrosti Mojih vrlih čet porušeno zopet pozidati in lepo mesto Gorico ter od narave tako bogato oblagodarjeno deželo, to Našo dragoceno posest, obuditi k novemu življenju. Blagovolite vsem Mojim ljubim in zvestim Goričanom sporočiti, da se morejo v tem času težke preizkušnje kakor tudi v bodočih srečnejših dneh vedno zaneesti na Mojo najtoplejšo vladarsko skrb.“

* * *

Koroško so zastopali samo Nemci. Koroški deželni glavar baron Aichelburg-Labia je naglašal zvestobo in vdanost Korošcev in je prosil za deželo najmilostnejše skrbi Njiju Veličanstev.

Cesar je odgovoril:

„S toplim zadovoljstvom jemljem na znanje izjavo zvestobe Moje vojvodine Koroške, katere zgledna požrtvovalnost v tej vojni zasluži Moje polno priznanje. S ponosnim zadoščanjem se spominjam vojnih činov s slavo venčanih koroških polkov, ki so tako uspešno pomagali braniti domovino in ustaviti osvojevalni pohlep sovražnika. Odkritosrčno me je veselilo, da sem imel priložnost, obiskati lepo deželo, v katere mejah se tako rad mudim, in sprejeti neštete dokaze udanosti Meni in Moji hiši.

Najsrčnejše se Vam zahvaljujem za Vašo izjavo, polno patriotičnega čustvovanja, in Vas prosim, da sporočite Mojim vrlim Korošcem, katerim s tem znova zagotavljam Mojo milost in naklonjenost, Moj cesarski pozdrav.“

Koroški Slovenci so nato položili pred Njega Veličanstva presvitli prestol svojo posebno udanostno izjavo. Pisali so na Nj. ekscelenco gospoda ministrskega predsednika Henrika grofa Clam-Martinica sledečo izjavo:

Vaša ekscelenca!

Ker v poklonitveni deputaciji vojvodine Koroške skoraj 100.000 slovenskega prebivalstva ni bilo zastopanega, silijo v teh dneh, ko stopajo ljudstva vseh dežel staroslavne monarhije pred vzvišeni prestol Habsburžanov, da prejasni cesarski hiši iznova izrazijo prisego večne zvestobe do vladarske hiše in monarhije, tudi slovensko prebivalstvo koroške dežele, da pred stopnicami prestola priseže neugasljivo ljubezen in udanost do nad vse ljubljene cesarske dvojice, podedovane cesarske hiše in monarhije.

Vašo Ekscelenco prosimo, da blagovoli ta naša najodkriteljša in najgloblja čustva sporočiti na Najvišje mesto.“

Nato je došel od koroškega deželnega predsedništva dne 27. februarja 1917, št. 1817, sledeči milostljivi odgovor:

„Po najvišjem naročilu c. kr. ministra notranjih zadev od dne 21. februarja 1917, št. 2807, imam čast, Vam, Velečastiti, sporočiti Najvišjo zahvalo za izraženo vdanostno izjavo.

C. kr. deželni predsednik:
Lodron m. p.

Katol. polit. in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem v Celovcu v roke tajnika, velečastitega gospoda Fr. Smodeja v Celovcu.“

Dne 29. januarja je sprejela cesarska dvojica tržaško deputacijo. Po nagovoru cesarskega komisarja pl. Krekicha je cesar prijazno pristopil k posameznim. G. Miklavec se je predstavil slovenski:

„Veličanstvo! najvdanejši Anton Miklavec, svoječasni poslanec tržaške okolice, si dovoljujem izraziti Vašemu Veličanstvu vdanost tržaške slovenske okolice!“

Cesar je slovenski odgovoril: „Hvala!“ Cesar je nato vprašal nemški: „Kako je z aprovizacijo pri Vas?“ — „V teh resnih časih, Veličanstvo, še precej dobro.“ — „Upam, da bo že boljše.“ — S prijaznim smehkom mu je cesar podal roko. — Cesarica je nagovorila gospoda Miklavca itali-

janski z vprašanjem: „Kako je sedaj v Trstu?“ „Veličanstvo, v tako resnih časih, kot so sedanji, še precej dobro. — S čim se bavite sedaj, ko niste več občinski svetovalec?“ „S splošnimi stvarmi, posebno sem zaposlen pri aprovizaciji.“ — „To je lepo za Vas. Priporočam Vam kar najtopleje, da nadaljujete svoje delo za blagor ljudstva, dokler se ne konča ta grozna vojna!“

Ravno tako ljubeznivo kakor deputacijo tržaške dežele je sprejela cesarska dvojica tudi deputacijo naše slovenske tržaške Kmetijske družbe, katero sta zastopala družbeni predsednik, g. Ivan Goriup z Opčin in podpredsednik, g. dr. Edvard Slavik.

Cesarica Zita.

Veliki škof Ketteler je nekoč govoril krščanskim materam in je dejal: „Največja dobrot, ki jo more Bog podeliti ljudem, je brez dvojbe podarjena nam resnično krščanska mati. Krščanska mati je med božjimi darovi najdragocenejši dar. Vsa duša se mi zgraja, ko čujem, kako ljudje srečo otrok merijo po bogastvu starišev. Nepopisno nesrečen je otrok, ki ima nekrščansko mater, mater brez vere in čednosti, tudi v slučaju, da mu je s svilo in škrlatom postlana posteljica. Nepopisno srečen otrok, ki ima res krščansko mater, četudi raste le v cunjah in v siromaštvu hodi svojo pot do groba... Blagor možu, ki ima pobožno krščansko ženo! Če ima mož pobožno ženo, ki mu v neutrudljivi ljubezni in požrtvovalnosti daje živi vzgled, kako deluje milost božja, tedaj bo tudi on v krščanstvu iskal svojo srečo. Na krščanski zakon in na krščansko družino je torej zgrajena sreča človeške družbe.“

Kaj je država drugega nego velika družina! Kaj je cesarica drugega nego mati vseh, ki jih je božja previdnost podredila cesarjevemu žezlu! Materi je Bog dal pet, deset otrok v varstvo, cesaričinemu srcu je naložena skrb za milijone in v tem zraste njena materina dostojnost do nepojmljive višine. Iz srca cesarice matere izvira blagor milijonom podanikov. Avstrija ima zopet svojo cesarico mater, ljubeče skrbno materino oko zopet čuva nad vso širno domovino, ljubeče materino srce zopet utripa za blaginjo države, ljubeča mati se veseli, ko gleda srečno in mogočno Avstrijo, ljubeče materino oko se solzi, ko vidi ljudstvo trpeti pod šibo nemile usode. Mati Avstrije je naša cesarica Zita!

Zita, princezinja Bourbon-Parmska, je hči rajnega vojvode Roberta in vojvodinje Marije, Antonije, kneginje Braganza. Oče je leta 1860. moral bežati v Švico, ko se je vojvodina Parmaska združila z laškim kraljestvom. Cesaričina rodbina je s cesarsko hišo večstranski v sorodstvu. Stari oče našega cesarja, nadvojvoda Karel Ludovik, je v drugem zakonu bil poročen s princezinjo Bourbonško. Iz tega zakona je rojen rajni nadvojvoda Oton. Cesarica Zita je pa tudi v sorodstvu z nadvojvodom Leopoldom Salvatorjem, katerega soproga je princezinja Blanka Bourbon-Parmska, v sorodstvu je bila tudi z rajno našo cesarico Elizabeto.

Že drugi Habsburžani so se ženili z rodbino Bourbon. Cesar Jožef II. je bil poročen z Izabelo Parmsko, Leopold II. z Marijo Ludoviko Bourbonško,

cesar Franc I. je v drugem zakonu poročil princezino Bourbon-Sicilsko.

Rodbina cesarice Zite živi tiho življenje na gradu Schwarzaau na Nižje Avstrijskem, po letu pa je bivala navadno v vili Pianore na Toskanskem. Od kar je izgnana iz svoje deželice, živi življenje izgnancev v skromnih razmerah, brez svojega dvora, a tem boljše služi v pobožnosti Bogu, ki človeka in rodbine včasih poniža, da jih presadi v svoje vrtove in bolje porabi v službi božjega kraljestva.

Brat Robert nosi še danes naslov vojvode Parmškega, sestra Beatriks je poročena z grofom Sukési, brat princ Elija z nadvojvodinjo Marijo Ano, hčerjo nadvojvoda Friderika. Po očetu sestra naše cesarice je princezinja Marija, redovnica benediktinka v opatiji Sv. Cecilije na angleškem otoku Wight. Potem so še bratje in sestre: Sikst, Franc Ksaver, Frančiška Jožefa, Feliks in Renatus, Marija Antonija in Izabela, Ludovik Henrieta in princ Gaetan.

Ime Zita je okrajšano od imena Tacita — molčeča. Sv. Zita je patrona škofije Lukka, kjer je naša cesarica rojena v morskem kopališču Viareggio. Svoj god ima cesarica Zita dne 27. aprila, kateri dan poroča rimski koledar, da je v „Lukki na Laškem živela sveta devica Zita, katere čednosti in čudežna dela so zaslovela daleč naokoli“. Legenda pravi o sv. Ziti, da se je porodila l. 1212. siromašnim starišem. Bila je to doba papeža Inocenca III., ko je katoliška cerkev uživala po vsem svetu veliko ugleda, doba, ko sta se porodila cerkvi sv. Frančišek in sv. Dominik, a tudi doba, ko je bilo ljudstvo v veri slabo poučeno in se je po mestih tudi širila pogubna razkošnost.

Mati je vzgajala otroka v strahu božjem in če je otrok hotel kaj napačnega storiti, bilo je le treba deklico opomniti: „Zita, tega pa ljubi Bog noče,“ in Zita se je poboljšala; od dne do dne je prihajala razumnejša in vestnejša. Dvanajstletna deklica je izgubila mater in je morala v službo. Kot dekla je bila vdana gospodarju, kakor očetu. Bila je pridna, vedno vesela in varčna. Vsak dan je še v mraku hitela v cerkev k sv. maši in po sv. maši na delo. Razmerje med gospodarjem in Zito pa se je obrnilo na slabo. Zita je malo govorila, malo hodila med ljudi, gospodar jo je zato začel sovražiti. Grajal jo je, ona pa je molčala, da, pretepal jo je, a ona ni odgovorila besedice. Polagoma se ji je pa posrečilo omiliti odurnega gospodarja s svojo angeljsko potrpežljivostjo. S svojim lepim zgledom je bila voditeljica vsem vrstnicam, bila božji blagoslov rodbini, kateri je služila, in vsemu mestu.

Tako je preživela dolgo življenje; dne 27. aprila 1282 je umrla v starosti 70 let. Svoje prihranke je vse

namenila revežem. Na njenem grobu se je dogajalo mnogo čudežev. Vpodablja se svetnica s škafofom pri studentu in z zvezdo nad glavo.

Tako patrono (zaščitnico), tak vzgled si je vi-teška rodbina izbrala za svojo hčerko. Dekla zaščitnica in vzgled knežjega otroka! Ko je mladi deklici pestunja pripovedovala o sv. Ziti, ko ji je razlagala zvezdo nad njeno glavo, škafof v njenih rokah, ko ji je pripovedovala, kako je sv. Zita vestno izvrševala, kar ljubi Bog hoče, in se vsega izogibala, cesar Bog noče, se je moral ta zgled globoko vtisniti v otroško srce, ki bo v poznejših letih zorelo, kakor je bilo pri Bogu namenjeno.

Iz mladosti naše cesarice se nam pripoveduje, da je bila najkrasnejša deklica. Kmalu je vzljubila berače in siromake in jim je nosila obleko, ki jo je

bila sama sešila. Nekoč si je izprosila od starišev šivalni stroj, da more za reveže šivati. Umevno je, da so domači ljudje malo Zito izredno ljubili. Saj je vsakogar poznala po imenu in se kaj rada z vsakomur pomenila ljubko in odkritosrčno. Na izprehodih je rada nagovarjala ljudi, ki so jo srečali, posebno reveže, povpraševala jih je po domačih, in če je bilo treba pomagati, je šla mater prosit pomoči.

Z desetimi leti je šla k prvemu sv. obhajilu in se je za ta dogodek kaj vestno pripravila. Prvo sv. obhajilo! Blagor otroku, ki se je zanj dobro pripravil, ki ima mater, katera ve ceniti presveti zakrament Rešnjega Telesa in ima duhovnika učenika, ki se je s sveto vnemo posvetil temu apostolskemu opravku. Otroku, ki vzljubi pri prvem sv. obhajilu ta zakrament, ga bo ljubil vse svoje dni in moremo li dvomiti, da bo ta zakrament rodil v njem ču-

dovite sadove? Naša cesarica je odločna katoličanka, s pogostim sprejemanjem sv. obhajila daje vzgled vsi gospodi. Ali ne smemo reči, da se je temelj temu katoliškemu prepričanju položil pri prvem sv. obhajilu, ko se je dekletce kot mlada sveta nevestica prvič združilo s svojim Zveličarjem! Vzganjanje takega otroka ni moglo biti težavno. Dajmo otrokom priti le k Zveličarju. On jih bo vzgajal boljše nego zamore katerikoli učitelj na svetu.

Pri uku je bila izredno pridna in vrhutega zelo nadarjena. Enajst let stara je prišla Zita k Salezijankam v Zangberg na Bavarskem. Marsikatera kraljica in kneginja se je bila že šolala v tem zavodu. Samostanska vzgoja! Otroku je treba ne samo naukov, treba mu je najbolj zgledov in sicer popolnejših zgledov nego se vidijo v knežjih palačah. Krščanstvo v svoji popolnosti se praktično uči in izvršuje v dobrih samostanih in zato so samostani ter redovnice in redovniki v samostanih bili vsigdar vzgajalci krščanskih narodov in krščanskih rodbin. V

samostanu se moli, tu se uči pokorščina, tu zatajevanje samega sebe, tu čistost, tu ljubezen, tu vestno delo v poklicu. „Ora et labora,“ moli in delaj, so zapisali benediktinci nad vrata svojih hiš, „Omnia ad maiorem Dei gloriam,“ „vse v večjo čast božjo,“ uče jezuitje za svojim ustanoviteljem po svojih zavodih. To je pouk k resnemu umevanju dolžnosti napram Bogu in bližnjemu. V samostanu se je morala Zita učiti vsega, kar se deklice uče na meščanskih šolah, učila se je igraje in lahko. Posebno pa se je navduševala za zgodovino umetnosti. V urah za ročna dela je morala Zita z drugimi kontesami in baronicami šivati srajce in popravljati nogavice. Zelo je bila Zita tudi navdušena za glasovir, a ko je prišla v samostan sv. Cecilije, se je oprijela z večjo vnemo knjig in risbe. Ostala pa je zvesta orgljam in ko je bivala potem v domačem gradu, je kaj rada pri božji službi sedla sama k orgljam in spremljala petje s svojim izbornim igranjem.

Iz Zangberga je prišla Zita za eno leto v samostan sv. Cecilije na angleškem otoku Wight. Tu je bila kot redovnica Zitina stara mati, kraljica portugalska, Adelajda, ki je umrla l. 1909., tu ste vstopili kot redovnici tudi dve Zitini sestri, princezinji Adelajda, zdaj mati Benedikta, in Frančiška Jožefa, zdaj sestra Skolastika.

Nadvojvoda Karel je princezinjo Zito najprvo srečal l. 1909. v Karlovih varih, potem jo pa videl opetovano na domačih veselicah. Ko je pozneje mati Marija Jožefa sina opomnila, da bo čas poiskati si tovarišico za življenje, je takoj odgovoril, da zasnubi Zito, a prosil je mater, naj ona posreduje. Poroča se je vršila na gradu Schwarzaue dne 21. oktobra 1911. Vršila se je skromno in na tihem, saj še nikdo ni mogel slutiti, kakšna pot je bila namenjena mlademu možu nadvojvodu in njegovi mladi soprogi. Nadvojvodinja, kakor druge, za zdaj soproga avstrijskega častnika in nič več.

Ko se je v prejšnjih letih Zita vračala iz penzionata domov na počitnice, se je kaj rada mudila v kuhinji, a ne, da bi bila v napatje poslom, vzela je predpasnik in kuhala. Pozneje je gostom čestokrat postregla z jedili, ki jih je bila sama pripravila. Do ljudi je bila vedno prijazna in polna sočutja. Ko je slišala, da je kdo z delom preobložen, se je zavzela zanj: „Za Boga, človek ni noben stroj!“ A bila je tudi resna in ko so ji pravili o lahkoživih ljudeh, je odgovorila: „Ljudje ne vedo, da na svetu nismo le za kratek čas.“

Kot soproga nadvojvode častnika je hotela biti Zita popolnoma častnikova žena. V Kolomeji si je takoj kupila kokoši. Ko sta se nekoč vozila Karel in Zita mimo židovske gostilne pri Nadvorni, sta obstala in si dala v gostilni postreči. Židovka je pravila, da njen sin služi kot vojak v Kolomeji, in je dostavila, da bi morebiti gospod četovodja vzel zanj s seboj pet kron. „Če mi zaupate, jih že vzamem,“ odgovori vojvoda. A gostilničarka prinese zdaj še zavoj perila in misli, ko je gospod že tako dober, bi morebiti vzel s seboj še tole. „To pa jaz prevzamem,“ pravi Zita. V Kolomeji sta moža poklicala, mu izročila materino pošiljatev in ga še obdarovala.

Dne 28. junija 1914 se je izvršil umor v Sarajevu. Zdaj je postala nadvojvodu in njegovi mladi soprogi pot v bodočnost očita: pot na cesarski in kraljevski prestol avstro-ogrške monarhije. Staroslaven je ta

prestol, najčastitljivejši v Evropi. Na milijone ljudi se ozira nanj z najglobljim spoštovanjem —, a pot do tega prestola je tokrat polita, oskrunjena s krvjo, z dragoceno krvjo blagega moža, ki se je bil že mnoga leta pripravljaj za vladarski poklic, a mu ni bilo sojeno, da kedaj zasede ta prestol. Ko se izvoli novi papež, vzame dvorjanik prgišče prediva in je sežge pred papežem, češ: Sic transit gloria mundi! Tako mine sveta slava! Spomin iz Sarajeva je resnejši in globlje sega: Taka je pot do vrhunca zemske časti. A mladega nadvojvodu in nadvojvodinjo vodi zavest, da smo v rokah božjih vsi in da nas Bog vodi, kakor pastir svojo čredo.

Ko je postal nadvojvoda Karel prestolonaslednik, je stopila tudi njegova soproga Zita na svetovno zgodovinski oder, stopila v prvo vrsto oseb, od katerih je odvisna usoda našega cesarstva. Ko je nadvojvoda prestolonaslednik vodil cesarsko armado od zmage do zmage, je obiskovala nadvojvodinja Zita ranjence po vojaških bolnišnicah, da jih tolaži, da jim pomaga, da jih razvedri, kakor da ni človek s tega sveta, marveč angelj miru. In tolažila ne samo doma, pohitela je na fronto, da pogleda in pomaga tudi v mobilnih rezervnih bolnišnicah.

Kakor je hiša napol prazna in pusta, če v njej ni več matere, tako sta cesarski dvor in država nekako osamela, če ni cesarice. Cesar naj bo oče, cesarica mati ljudstvu.

Kaj to pomeni, biti cesarjeva soproga? Eden nemških najveljavnejših pisateljev in mislecev piše o cesarju in cesarici sledeče pomembne besede: „Zakon ni zasebna zadeva, ne za zasebnika, ne za vladarja. Zakon je vpostavljen za javnost, v prid splošni npravnosti, človek kateregakoli stanu se poroči ne sebi na ljubo, marveč v družabno korist, v prid države in človeštvu. Zakon je nekaj stan, je nekaj red, nekaj javen poklic, poln dolžnosti za oba, za moža in za ženo, za vsakogar, za meščana in za kralja. Zakon je podoba, simbol sveta, stvarstva, je skrivnostna podoba božja in njegove ljubezni do človeštva. Zakon je v resnici nekaj božjega, je zakrament, vidno znamenje globoke notranje in nevidne milosti. Zakonsko življenje je podobno samostanskemu in duhovniškemu življenju. Zakonski ljudje, in če so še tako siromašni in nepoznani, izvršujejo v lepem zakonskem življenju svet posel in so vzgled vsemu svetu. Vsakteri dobri zakon čudovito vpliva na čas in kraj, na družbo in državo, na usodo vsega rodu... Mož in žena sta si v zakonu enaka, le dva enaka sta par. Kot enaka pa veljata ravnvo vsled tega, ker sta popolnoma različna, ker je eden nasprotni pol drugemu iste narave, ločena in različna, da vlečeta drug drugega nase, da drug drugega izpopolnujeta in pospešujeta ter bodrita. To je ženske nepojmljiva dostojnost, da ona ni mož. Ko hoče žena biti mož in ga posnema, izgublja svojo dostojnost in vrednost. Vsakomur je jasno, da mož v nekaterih ozirih nadkriljuje ženo, težje je spoznati in razložiti, da je v nekaterih ozirih žena nad možem. Stari narodi so že pripisovali ženam moč prerokovanja in so globlje uvidevanje iskali v rahlejši ženski duši, krščanstvo pa je v Mariji dalo vsemu svetu vse presežajoč vzgled. Češčenje Marijino pa je čast žene nepojmljivo poglobilo in pomnožilo. (Kralik: Knjiga o našem cesarju str. 15.)

Zita je soproga našega cesarja, kot soproga cesarju enaka, in enako dostojanstvo gre njej kot

njenemu soprogu. Ta zakon je v resnici vzgled vsemu svetu, dobrim v veselje, ljudem pa, ki v naši dobi napadajo tudi to sveto napravo — v svarilo. Kakor cesarjevo je delovanje cesarice v prid družbi in državi, je blagoslov vsej naši dobi. Kot cesarica je Zita mati cesarjevih otrok, ako Bog tako hoče, mati bodočega cesarja. Visoka gospoda sicer svojo deco prerada prepušča drugim, dajejo jej sicer telo in kri, a ne dajejo jej prave ljubezni in pravih prepotrebni naukov in zgledov. Naša cesarica slovi kot mati in vzgojiteljica, ki vidi v materinskih dolžnostih svojo prvo sveto nalogo, katere ne sme prepuščati tujim rokam. Tudi je že obče znano, da nam je cesarica Zita cesarica, ki se zaveda svoje dolžnosti, čutiti z vsemi, skrbeti za vse, služiti vsem, pomagati, kolikor je mogoče, kajti vsemogočna tudi cesarska dvojica ni in vseh solz tudi vladarja ne moreta pomiriti. Cesarica se osebno udeležuje raznih socialnih podjetij in prireditev, žrtvuje se do skrajnosti za ranjence in invalide. Ko so po zimi cesarjevi konji prišli voziti premog za prezebujoče ljudstvo, se je to zgodilo na nujno prošnjo cesarice Zite. Tudi se pripoveduje, da se je velika pomožna akcija avstrijske vlade za revne sloje pričela pod vplivom cesarice.

Ta globokoverna ljubezen do človeka trpina in osebna skromnost naše cesarice — ali nas ne spominja njene patrone svete dekle Zite? Sveta dekla Zita je bila božji blagoslov domačemu mestu, naj bo naša cesarica božje blagoslovljeno orodje v blagor naše staroslavne monarhije.

Cesarjevič Franc Jožef Oton.

Avstrija ima zdaj zopet svojega cesarjeviča, Franc Jožef Oton mu je ime. Dne 21. novembra 1912 se je porodila nova mladika iz starega debla Habsburžanov.

Zdaj je cesarjevič pet let star, pa že govori nemški in ogrski in očara vsakogar s svojo razumnostjo in ljubeznivostjo. Mali Franc Jožef Oton je bil seve ljubljenec starega cesarja. Ko je naša armada zopet zavzela Lvov, se je Dunaj poklonil cesarski rodbini v Schönbrunn. Stari cesar, prestolonaslednik in Zita s cesarjevičem na rokah so stopili na balkon, in župan Weisskirchner jih je nagovoril: „Danes stojita prvi-krat sedanost in dalekosežna bodočnost častitljive vladarske rodbine pred očmi Dunaja, in noben dan ne more biti pripravnejši od današnjega, da damo radostnega izraza svoji brezmejni ljubezni, svoji zvesti udanosti pred svojim cesarjem, pred presvitlim prestolonaslednikom in ljubeznivim princem, ki je poklican, nekdaž nositi krono Habsburžanov.“

Dne 24. novembra 1916 je imenoval cesar Karel prestolonaslednika za polkovnika imejitelja 17. pešpolka, ki se odslej imenuje „cesarjevičeva pehota“. Mladi cesarjevič Franc Jožef Oton nosi zdaj polkovne barve Kranjske.

Tisti dan je cesar sina povzdignil v viteza zlatega runa.

† Cesar Franc Jožef I.

Smrt ne pozna ozirov: s koščeno roko posega med človeški rod, ne da bi izbirala po človeških mislih in željah. Tu zgrabi otroka v zibeli, tam moža v delavnici, tu berača, tam vladarja. Zoper smrt nima zdravila noben zdravnik, zoper smrt ne zamorejo nič cesarske telesne straže. Tajnostno je vstopila božja dekla v cesarjev dvor in je položila hladno svojo dlan na zgubančeno trudno vladarjevo čelo: „Pridi, Bog te kliče!“ Zadnja ura je odbila cesarju Francu Jožefu I.

Rodovi so korakali skozi našo dobo; svet se je prenavljal; umirali so vladarji sosednih držav, odhajali so poglavarji svete katoliške cerkve zaporedoma — a naš cesar Franc Jožef I. je stal sredi tekočih dogodkov, kakor da vse vladajoči čas do njega nima nobene oblasti, kakor da mu je sojeno živeti življenje očakov prve človeške dobe, ki so gledali vrste rodov, predno so zapustili svoje torišče. Po tako dolgoletni vladi se je cesar omilil vsem. Vsaka kmetska hiša ima poleg podobe Križanega na steni podobo cesarjevo, vsako mesto ima svoje častne prostore, ki nosijo ime blagega vladarja; vsaka dežela ima svoje posebne spomenike, njemu v spomin postavljene; tisoč mest je posebno posvečenih po njegovem osebnem nastopu. Zato pa je žalost vse Avstrije ob cesarjevem grobu tem globlja in srčna bolj nad to izgubo tem večja!

* * *

Umrli cesar Franc Jožef I. se je porodil dne 18. avgusta l. 1830. v Schönbrunnu kot sin nadvojvode Franca Karla in nadvojvodinje Zofije. Kot deček je Franc Jožef slovel po svoji izredni lepoti. Razne slike iz cesarjeve mladosti nam kažejo lepega dečka z visokim čelom in živahnimi očmi.

Med prvimi učitelji mladega nadvojvode je bil Goričan grof Ivan Koronini. Kakor je v cesarski rodbini običajno, je bila vzgoja povečini vojaška, a poleg tega so polagali veliko važnosti na znanje jezikov. Kakor hitro so dopuščala leta, je nastopil nadvojvoda svojo vojaško službo. Vojaška vzgoja in dosledno utrjevanje telesnih moči sta poznejšemu cesarju ukrepila zdravje in mu dala do skrajne starosti izredno jekleno zdravje, iz katerega je blagi cesar zajemal svojo vztrajnost v vseh naporih, telesnih in duševnih.

Marca meseca l. 1848. je na Dunaju izbruhnila revolucija. Novi čas je s silo hotel na dan. Z mladeniško nepremišljeno odločnostjo je hotel streti staro ter na razvalinah graditi nekaj novega, ne da bi vedel kaj. Cesarjev dvor je odšel v Inomost. Mladi nadvojvoda Franc Jožef pa je odpotoval na Laško k Radeckiju. Slovečemu vojskovodji je tedaj pisala nadvojvodinja mati: „Svoje najdražje, svojo srčno kri izročam Vašim rokam. Vodite mi ga po Vaših potih, tako bo dobro in častno. Bodite mu dober oče, vreden je, kajti priden in pošten mladenič je.“

Radecki nadvojvodovega prihoda ni bil vesel. Svoje misli je sporočil nadvojvodinji materi: „Če se nadvojvodu kaj pripeti, kakšna odgovornost zame! In če bi bil ujet, je izgubljeno vse, kar mi armada pribori!“ Franc Jožef je maršala pomiril: „Morebiti je bilo neprevidno, da so me poslali sem, a ko sem že tu, mi prepoveduje čast, da bi se kar takoj vračal.“

Dne 6. maja je bil nadvojvoda prvič v vojnem metezu. Ko je topovska krogla udarila v tla nedaleč od njega, se niti zganil ni. Častniki so si želeli od-

ločnega vladarja, kaj čuda, da je navdušenje za mladega prestolonaslednika po tem dogodku silno zrastle. Meseca junija se je nadvojvoda vrnil v Inomost, da tam nadaljuje svoj uk.

Ves ustroj stare Avstrije se je tisto leto stresel do mozga. Najprej so se uprli Ogrji. V Budimpešti so umorili vojaškega poveljnika grofa Lamberga, na Dunaju vojnega ministra grofa Latourja. Tedaj je knez Schwarzenberg pregovoril cesarja Ferdinanda, da se odpove prestolu v prilog stričniku Francu Jožefu. Dne 2. decembra 1848 se je vršil velepomembni dogodek. Nadvojvodinja Zofija je bila naročila, naj se bere na njen namen sv. maša. Grede v cerkev je srečala sina. „Mama, jaz prihajam že iz cerkve!“ jo je pozdravil. Bodoči vladar si je hotel pri sveti maši izprositi božjega blagoslova za svojo bodočnost.

Mladi vladar je moral mnogo potovati. V tisti dobi ni bilo potovanje tako udobno kot dandanašnji, ko se vozimo z vlaki, ki so opremljeni z vsem komfortom. Cesar Franc Jožef pa je bil vojak; potoval je poleti in pozimi, ob dežju in lepem vremenu, ponoči in po dnevu — vedno v odprtem vozu!

Najprej se je morala končati vojna v Italiji. Radecki je l. 1848. premagal Lahe pri Sommakampanji in Kustoci, l. 1849. pri Novari. Sardinski kralj se je nato odpovedal prestolu. Na Ogrskem je bilo težje ukrotiti upornika Košuta, a naposled je moral tudi ta zbežati v Italijo.

L. 1853. dne 18. februarja je napadel cesarja na koroški bastiji, tam kjer se je potem zgradila lepa cerkev zaobljube, krojaški pomočnik Libeny. Nevarnost je bila srečno, da, čudežno odvrnjena, ker je nož zadel v zaponi na ovratniku, in zabodljaj ni bil vsled tega več smrtno nevaren.

Bilo je dne 19. avgusta 1853, ko je prišel v Ischlu mladi cesar v župno cerkev, vodeč na roki vojvodinjo Elizabeto Bavarsko. Stopil je k župniku, češ: „Gospod župnik, blagoslovite naju. To je namreč moja nevesta!“ Nikdo o tej tajnosti popred ni nič vedel. Dne 23. aprila 1854 se je potem cesar poročil. L. 1856 dne 7. sept. je bil cesar na Velikem Kleku (Großglockner) na Koroškem. Kraj, kjer je počivala mlada vladarica, se še dandanašnji imenuje „Elisabethruhe“.

Srečni zakon je bil kmalu zaporedoma blagoslovljen z otroki: l. 1855. je bila rojena hčerka Zofija, ki je kmalu umrla, l. 1856. druga hčerka, Gizela, l. 1858. so po vsej Avstriji zagrmeli topovi, ko je bil rojen prestolonaslednik Rudolf. Cesar je vesel dan ovekovečil z dobrodelno ustanovo: Ustanovil je novo bolnišnico — Rudolfovo ustanovo.

Prišli so hudi časi. Vojna leta 1859. in 1866. Francoski cesar Napoleon III. je hotel igrati v Evropi vlogo, ki jo je bil nekaj igral njegov prednik Napoleon I. Močna Avstrija se mu je zdela glavna ovira in zato je podpihoval revolucionarno gibanje na Laškem. Italija je bila nekoč v tesni zvezi z Nemčijo. Nemške tradicije pa je bila sprejela Avstrija: tiste tradicije, ki so nastale v tisočletni zgodovini, ki so se skoz celo tisočletje obnesle kot najboljše poroštvo evropskega miru in ravnotežja. Tiste tradicije države ali zveznih držav srednje Evrope, ki zdaj v svetovni vojski silijo z vso močjo zopet na dan in nam izpričujejo, da je resnična beseda Palackega: „Ko bi ne bilo Avstrije, bi jo morali ustvariti!“

Franc Jožef I. je hotel svoje stališče v Italiji obdržati nasproti stremljenju po narodni združitvi vseh laških držav. Cesar sam je prišel k armadi. Ko je stopal mimo njega polk graničarjev v bitko, jim je zaklical: „Naprej, vrli, tudi jaz imam izgubiti ženo in otroke!“ Francozi in Lahi so sicer zmagali, ali francoski general se je izrazil po tej krvavi zmagi: „Še ena taka zmaga in mi pridemo brez vojakov domov na Francosko.“ V Villafranki se je potem vršil mirovni pogovor z Napoleonom. Ko je francoski kralj namigaval, da se mu naj prepusti renška pokrajina ter da si naj cesar tako kupi mir na tuje stroške, je Francozu dal naš cesar cesarja vredni odgovor: „Sire, jaz sem knez Nemčije!“ L. 1866. je nastala vojska s

Prusijo. Bog ve, kako so bili vsi avstrijski narodi po njenem izidu prizadeti. Zgodovina bo šele razumela, zakaj je moralo tako priti. V sedajni svetovni vojski se megla že dviga nad nas ter nam pusti precenjevati, kar je bilo, da kar Bog stori, vse prav stori, in da mora tistim, ki Boga ljubijo, biti vse v blagor. Menda so tedanji dogodki bili priprava tega, kar pride v bližnjih letih kot uspeh sedajne vojske. Kakor se vinska trta pomladi obreže, da postane rodovitna, tako prihaja tudi Bog s svojimi obiski in obreže, kar je bilo morebiti odveč, da trta nanovo poganja krepkih brstov.

Zmagali smo pri Kustoci, slavna je bila zmaga pri Visu, a vse to ni pomagalo, premagani smo bili na severu v kljub junaštvu naše armade. Avstrija je morala odstopiti Italiji Beneško in sklenil se je mir dne 23. avgusta. Poroča se, da je angleški kralj, ko je pred sedanjo vojno hotel pridobiti zoper Nemčijo tudi našega cesarja, Avstriji ponudil stanje, ki ga je pred l. 1866. imela kot prva moč nemške zvezne države. Sivolasi cesar pa je tako ponudbo odločno in z zaničevanjem odklonil.

L. 1873. je cesarja obiskal na Dunaju ruski car Aleksander II., leto navrh mu je Franc Jožef vrnil obisk v Petrogradu. Za Slovence je nepozabno leto 1875. Cesar se je vozil v Benetke, da obiše laškega kralja in mu pove, da je pozabljeno, kar je bilo, ter da Avstrija ne išče maščevanja za 1866. Medpotom so cesarja pozdravili v Ljubljani, v Logatcu, v Št. Petru, v Sežani so se mu poklonile slovenske občine. Slovesen je bil sprejem na tržaškem kolodvoru. Posebno prisrčen pa v Gorici. Tu ga je pozdravil stari učitelj in prijatelj, sivolasi grof Koronini. Gorica je bila vsa v zastavah, cveticah in slavolokih, ljudstva se je kar trlo. Ljudje so bili prišli več dni daleč, da vidijo in pozdravijo cesarja! Iz Benetek je odšel cesar v

Dalmacijo. V Dalmaciji se je mudil skoro pet tednov in jo je prejahal na konju vso, doli do skrajne Krivošije. Zapuščeno in pozabljeno Dalmacijo! Nekdaj biser mogočne Benečije, pozneje pozabljeno in živečo ob spomilih. Bliža se pa tudi zanjo doba, ko se zopet dvigne in ji postane morska obal srečno torišče novega življenja. Tedaj se junaški rod zopet dvigne do stare slave. Razmere ob času vladanja Franca Jožefa še niso bile zrele, a dandanašnji dozorevajo kakor vino v jeseni. Cesarja je v Dalmaciji spremljalo na stotine ljudi, v krasni narodni noši, oboroženi do zob. Zdaj so kazali cesarju pot, zdaj tiščali njegovo kočijo, ko je konji po slabih potih niso izvlekli. Tedaj se je posrečilo tudi krščanski deputaciji iz še turške

Hercegovine, da je pozdravila „apostolskega kralja“. V Krivošiji je pozdravil vladarja osemdesetletni župan dragalski: „Danes nam je vzišlo solnce, in mi poljubljamo tla, na katera je stopila tvoja cesarost, in tla nam bojo odslej sveta in taka bomo zapustili otrokom svojim.“ L. 1878. je Avstrija zasedla Bosno in Hercegovino. Poveljnik Filipovič je mogel dne 20. septembra cesarju sporočiti, da je zasedba dovršena.

Svetovna vojska nam je pojasnila veliki zgodovinski pomen tega koraka. Avstrija je položila tedaj močno svojo roko Balkanu na srce ter si je odprla pot proti vzhodu. Da bi bil pravi trenotek zamudila, bi ji bila pot do njene namenjene ji veličine za vedno zaprta. Od te dobe se začelna nasprotstvo Rusije proti Avstriji. Rusija stremi proti Carigradu, Avstrija pa ne more mirno gledati, da se država, ki obsega že pol sveta, razprostre še sem do Adrije. Sicer so se vršili še prijateljski sestanki z

ruskim carjem, leta 1884. v Skijernejevicah in l. 1885. v Kromerizih. A do trajnega sporazumljenja le ni prišlo. Cesar je čutil prihajajočo nevarnost. Zato je uvedel l. 1886. črnovojniško službeno dolžnost, l. 1887. je dobila armada nove puške, število vojnih novincev se je pomnožilo. Leta 1887. in 1888. je Rusija opevano demonstrialo ob mejah Avstrije.

Z zlatimi črkami ste zapisani v knjigo slovenske zgodovine leti 1882. in 1893., ko je prišel cesar Franc Jožef med slovenski narod. Srečni tisti dnevi so obširno opisani v pomembni knjigi „Naš cesar“, ki jo je Družba sv. Mohorja izdala l. 1898. Poišči knjigo in beri tam, kako je cesar ljubil Slovence in kako so Slovenci ljubili svojega vladarja.

L. 1889. je zadel cesarja najtežji udarec, ki zamore zadeti očeta: izgubil je edinega sina Rudolfa, avstrijskega nadebudnega prestolonaslednika. Kdo more popisati bol očetovo nad tako izgubo? Pisatelj Seneka nekje

Cesar Franc Jožef I. na lovu.

pravi: „Bog v nebesih nas trdo vzgaja, kakor strog oče. Dobri ljudje hodijo trudni in potni po strmih stezah, slabi pa žive v razkošnosti ter omehkužijo. Saj tudi mi želimo pri otrokih strogega redu in le hlapčevi razbrzdanosti se smejimo. Tako je tudi pri Bogu; dobrih on ne boža, izkuša jih, utrjuje in pripravljaja zase.“ Življenje Franca Jožefa ni božalo. Ponujalo mu je zaporedoma bridkih pelinovitih kupic. Bog ve, čemu je tega treba bilo. Zlato se čisti v ognju, človeško srce pa v bridkosti. In to cesarsko srce je hotel Bog dovesti do velike popolnosti, zato mu je pošiljal toliko bridkih doživljajev. Še ena bridkost je cesarja čakala, da postane mera polna. L. 1898. je bila blaga cesarica v Ženevi umorjena, ravno v letu, ko se je po vsej državi praznovala petdesetletnica cesarjeve slavne vlade. Če že sicer človek postane v starosti in bedi samoten, koliko bolj je cesar osamel. Tolažila pa si je iskal v čudežnem zdravilu, ki nam ga je ljubi Bog pripravil za vsako bol, iskal je tolažbe in pozabljenja v delu za svojo državo, za svoja ljudstva. Od zore do mraka je sedel v svoji pisarni, kadar ga niso klicale vojaške vaje k manevrom. Le nekaj dni v letu si je pridržal, da se razvedri v prosti božji naravi. Tedaj si je oblekel lovski suknjič, vzela puško na ramo in hajd v planine! Na lovski razstavi na Dunaju je mogel svet občudovati cesarjevo skromno lovsko stanovanje v Mürtzstegu.

L. 1900. je praznovala Gorica svojo štiristoletnico, odkar je pridružena, upamo za vedno, Avstriji. Tistega leta je bila tudi bokserska ustaja na Kitajskem. Tam se je izredno odlikovalo moštvo naše bojne ladje Zente. Naši mornarji so rešili francoski oddelek v Tsingtavu. Francozje so jim bili zato zelo hvaležni in so avstrijskim mornarjem obljubili: „Tega vam nikdar ne pozabimo.“ Ladja Zenta pa je bila v svetovni vojski v Adriji od Francozov uničena in Francozi niti prsta niso ganili, da rešijo potaplajoče se moštvo. L. 1901. je prišel angleški kralj v Ischl obiskat cesarja. A to ni bil prijateljski obisk, marveč obisk skušnjavca. Za angležkim kraljem je prišel car v Mürtzsteg. Franc Jožef je bil prepošten, da bi se bil spuščal zoper dano besedo v tajne spletke. Hotel je državi varovati in ohraniti mir. V mirnem tekmovanju naj se Avstrija razvije, kakor ji je od božje previdnosti sojeno.

Leta 1905. se je dogradilo kulturno delo prve vrste, ki je izrednega pomena posebno za slovenski narod, dogradila se je železnica, ki veže Trst s Solnogradom in Nemčijo. V Trstu se je pričelo odslej čisto novo življenje, rastej, se promet, mesto se je širilo in se razvija v veliko svetovno pristanišče. Velikega pomena je ta železnica tudi za Goriško, ki je tu z življensko žilo zdaj zvezana z Avstrijo tako, da se je ne more odcepiti.

Balkanska vojska l. 1912.—1913. je morala navdajati tudi Avstrijo z velikimi skrbmi. Ko pri sosedu gori, treba paziti, da se ogenj ne zanese čez mejo. Avstrija je opetovano naglašala, da ne išče na Balkanu nobenega prirastka. Da, prostovoljno je bila dala Turčiji nazaj, kar je bilo nekdanj z Bosno vred zasedeno, sandžak Novibazar. Med vojsko si je Avstrija v resnici prizadevala boreče se narode pomirjevati in med njimi posredovati na podlagi pravice. Zato si je ravno Avstrija pridobila zaupanje Bolgarov. A njeno miroljubnost so drugi, zlasti Srbi, razlagali kot slabost. In Srbi niso verjeli prijateljem, ki so jih svarili, da bo Avstrija udarila s silno pestjo, če bo treba udariti.

V svetovni vojski cesar Franc Jožef seveda ni več mogel na bojišča, ali poročati si je dal ne prenehoma. Zmage sicer ni več doživel, ali doživel je dneve, ko je postalo očitno, da je nevarnost odvrnjena, da ne pride Avstro-Ogrski do srca noben sovražnik, ne Rusija, ne Italija, dokler branijo državo vsi narodi z navdušenjem in požrtvovalnostjo, ki se ne da več prekiniti. Tudi o tej ljubezni velja svetopisemska beseda: „Močnejša je ko smrt.“ Ljubezen do vladarja pa je bila vzgojila v Avstriji toliko zvestobe in udanosti.

* * *

Zasebno cesarjevo življenje je bilo vojaško preprosto in natančno. Cesar je ob štirih zjutraj vstajal. Najprej je zajtrkoval skodelico kave in malo žemljico. Potem je delal eno uro pri pisalni mizi. Ob četrtna sedem je napravil kratek jutranji izprehod, ob tričetrt na osem je bil zopet v pisarni. Medtem je prišla pošta iz Dunaja v usnjati torbi, ki jo je cesar sam odpiral. Ob devetih je drugič zajtrkoval malo juhe in mesa, obedoval je šele ob petih popoldne. Po obedu je, če je bilo treba, zopet delal. Če ni bilo nujne potrebe, se je malo razvedril. Ob pol devetih je jemal malo večerjico, obloženega kruha in malo kislega mleka. Včasih si je dal prinesiti iz starosloveče dunajske gostilnice par znanih „frankfurter-klobasic“. V pisarni ga nikdo ni smel motiti, le otrokom svoje ljubljene hčerke Valerije je dovolil in je rad videl, če so pri starem očetku igrali svoje otroške igre. A ne preglasno, da ga niso pri delu motili.

Dvakrat v tednu je bil sprejem. Prihajali so ljudje kar trumoma, včasih jih je na dan sprejel nad 100! Zanimal se je za vsakogar, poznal vse razmere, vse si zapomnil še v skrajni starosti, tako da so se mu vsi čudili.

Kaj naj povemo o njegovem verskem življenju in prepričanju? Cesar Franc Jožef je bil zvest otrok svete katoliške cerkve. Bil je seveda in je moral biti tudi ustaven vladar. Država ima tudi podanike, ki niso katoliki in vladar mora biti tudi tem pravičen. Ali v Avstriji so se katoliki zavedali, da cesar ne odobruje nobenega gibanja, da ne bi podpisal nobene postave, ki bi bila naravnost naperjena proti katolicizmu. Veliko slabega je cesar tako po svojem ugledu zabranil. Cerkveni knezi, škofje in nadškofje so mu bili prijatelji in zvesti svetovalci v resnici in ne samo za okrasek na dvoru. Ko je imela dne 9. dec. 1916 na Dunaju evharistična moška molitvena družba božjo službo za umrlega cesarja, je spregovoril kardinal Piffl nekaj besed tudi o cesarju Francu Jožefu: „Nepozabne so mi besede, ki jih je cesar govoril pri priložnosti 60 letnega vladarskega jubileja škofom. Dejal je: Vera je varno sidro, na katero se v življenja skušnjah in bojih lahko vsakdo opira. Jaz sem zvest sin cerkve, ki me je učila v težkih urah udati se v božjo voljo, ki me je tolikokrat v nesreči tolažila, ki je bila meni in moji hiši zvesta vodnica na življenjskih potih.“

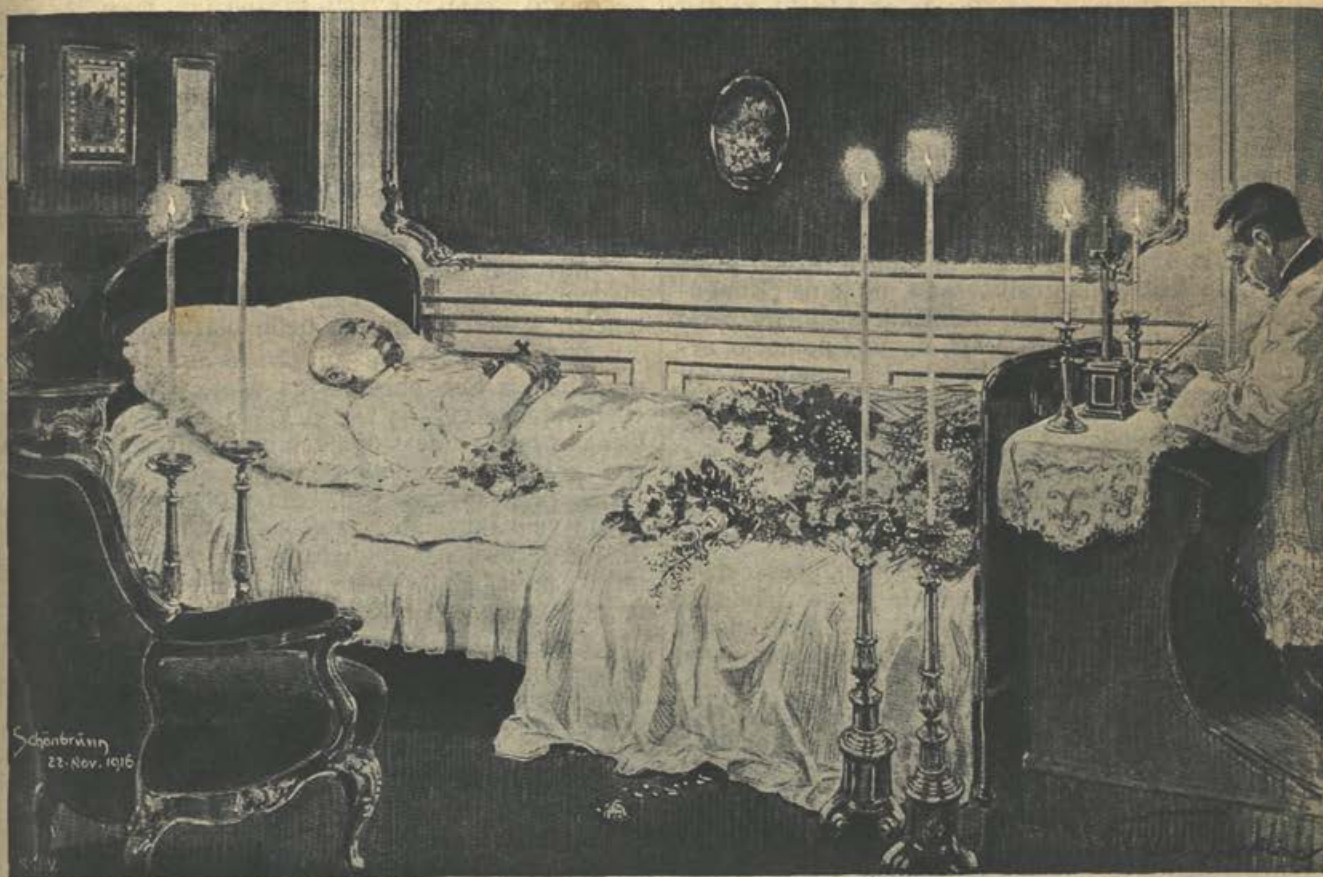
Cesar Franc Jožef je bil tudi iskren prijatelj in podpiralec katoliških misijonov. Od nekdanj so že Habsburžani radi podpirali misijonarje. Cesar Ferdinand III. je l. 1654. določil vsako leto 100 goldinarjev za misijone — v tisti dobi lepa svota denarja. Leopold I., Jožef I., Karel VI. se imenujejo kot dobrotniki misijonov. Vse pa je v tem prekosl Franc Jožef I.

Ko je Avstrija l. 1878. zasedla Bosno in Hercegovino, je cesar Franc Jožef takoj prosil sveto stolico, da uravna v macedonskih deželah katoliško hierarhijo in je poskrbel za to namero potrebna sredstva. Veliko je bilo navdušenje katoliških Bošnjakov za cesarja, katerega so ljubili kot svojega učitelja. „Hrvatski Dnevnik“ je zategadelj pisal ob cesarjevi smrti: „Kdo naj zdaj tolaži ubogo Bosno in siroto Hercegovino, ko sta izgubili svojega dobrotnika in očeta?“

Ko je bilo treba v Škodri v Albaniji ustanoviti duhovno semenišče, je cesar prevzel nase polovico proračunjenih letnih stroškov in je obetal na leto še 3000 gld. prispevka za vzdrževanje bogoslovja. Moslimi so semenišče požgali — cesar pošlje bojno ladjo in grozi, da bo dal obstreljevati mesto, nato plača

hvaležni za premnogo dobrot. Poseben prijatelj je bil cesar kapucinom v Sofiji in Plovdivu. Kedarkoli je prišel nadškof Menini na Dunaj, se je vrnil domov z bogatimi darovi. Cesar je zidal škofu rezidenco, sirotišnico in bolnišnico.

V Carigradu je bil cesar protektor šole sv. Jurija pri lazaristih, apostolske prefekture minoritov ter njihovih zavodov, katoliške cerkve v Peri, naselbine mehitaristov v Paukaldi. Cesar je bil tudi protektor katoliških naselbin v Grčiji. Katoliška cerkev v Pireju je zidana z njegovo pomočjo: Ko je bila l. 1898. požgana cerkev frančiškanov v Smirni, je cesar daroval za novo zgradbo 20.000 frankov. Za Sveto deželo se je cesar čisto posebno zanimal. Ko se je l. 1859. mudil na krajih, posvečenih po Zveličarjevem življenju, je

Cesar Franc Jožef I. na mrtvaški postelji.

sultan 1200 cekinov odškodnine. Zato pa so tudi katoliški Arnavti l. 1916. avstrijsko armado pozdravili z velikim navdušenjem. Kar se je moglo v Srbiji storiti za katoliške cerkve in šole, se je vršilo po cesarjevi darežljivosti. Z njegovo pomočjo se je zidala tudi stolnica v Baru. Krepko je Franc Jožef podpiral katoličane v Rumuniji. Z njegovim denarjem so sezidali cerkev in samostan minoritov v Bukarešti. Ko je nadškof Palma l. 1887. v Bukarešti ustanovil duhovno semenišče, mu je cesar poslal 50.000 frankov! Ko se je l. 1898. v bukareški stolnici obhajala petdesetletnica, je izrazil nadškof Hornstein: „Naše katoliške župnije, cerkve in šole je cesar obsipal z dobrotami!“ Še več je cesar storil za katolike v Bolgariji. On je bil krušni oče zagrebških sester v Odrinu, francoski resurekcijonisti in lazaristi so mu bili

dajal s polno roko, kjer je videl potrebo, posebno frančiškanom, katerim je ostal prijatelj vse življenje. Cesar sam je izposloval pri sultanu, da se je frančiškanom ob Svetem grobu dovolilo prezidati njihov samostanček; frančiškanom v Jaffi je dal 3200 gld., za popravo cerkve Odršenika v Jeruzalemu je daroval 60.000 frankov. Veliki bronasti oltar v patriarhovi stolni cerkvi je dar cesarja Franca Jožefa. In da se je l. 1868. ustanovilo avstrijsko zavetišče, je zasluga cesarjeva. Ubogim arabskim sestram sv. rožnega venca je cesar pomagal zidati samostan. Usmiljenim bratom v Tantarju je podaril 50.000 gld. Cerkev sv. Katarine v Betlehemu je povečini zidana z denarjem, ki ga je podaril cesar, tako tudi frančiškanska cerkev v Nazaretu. Ko je siromašnim katoliškim Grkom v Bejrutu omogočil zidati cerkev, je dejal grški menih: „Ljubi Bog bo cesarju

Francu Jožefu za njegovo dobrotljivost gotovo dodelil milost, da postane grški katolik!“

Zato pa tudi v Sveti deželi ni bil noben vladar tako znan in priljubljen kakor Franc Jožef.

Papež Inocenc XI. je leta 1687. izročil Avstriji protektorat čez misijone v Zgornjem Egiptu. Laški misijonarji priznavajo, da so avstrijski cesarji res vedno bili misijonom pomočniki in branitelji. V novjšem času se je Avstriji še izročilo varuštvo nad misijoni v Sudanu in nad koptiškim patriarhatom v Aleksandriji. V Zgornjem Egiptu je deloval kot eden prvih misijonarjev naš Ignacij Knoblehar. Ko ni bilo za misijon ne denarja, ne ljudi, je hitel Knoblehar na Dunaj. Cesar ga je prijazno sprejel in kot eden prvih sprevidel pomen tega misijona. Cesar je misijonu določil 1000 gld. letnih dohodkov in je dovolil, da se povsod zbira za ta namen. In da se branijo koristi misijona, se je v Kartumu ustanovil c. kr. konzulat, prvi v Afriki! Knoblehar je hitel z Dunaja v Rim, kjer so hoteli ta misijon zaradi prevelikih težav opustiti; ko pa je mogel goreči misijonar papežu Piju IX. poročati, da podpira cesar sam to podjetje, se je sklenilo ne odnehati, in se je ta misijon odslej imenoval: „Katoliški avstrijski misijon.“ Ko je pozneje apostolski vikar Geyer v Kartumu nameraval zgradbo katoliške cerkve, je cesar dal v ta namen 10.000 kron. Papež Leon XIII. je naprosil cesarja, da je na „Kongokonferenci“ zastopal koristi katoliških misijonov. Škof Sedfaoni (Minieh) poroča 1902, da je s pomočjo avstrijskega cesarja zgradil v Egiptu 15 kapelic. Kopti so bili pod dobrim zaščitnikom, dokler se ni patriarh Makaire podal Angležem. A avstrijski misijonarji so delovali tudi drugod: ob Zambeziju, v Natalu, v Avstraliji, v Indiji — in vsi so poznali velikega dobrotnika Franca Jožefa! A prosit so prihajali tudi drugi misijonarji, ne samo domačini. Uredništvo lista „Kath. Missionen“ je hotelo nekoč izvedeti, koliko cesar daje, da se številke porabijo v statistiki, pa je dobilo iz cesarske kabinetne pisarne odgovor: „Nj. Veličanstvo daje, kar da, iz ljubezni in na tihem. Kakor darovana, tako naj dobrotla ostane tajna!“

Ena zadnjih podob ga kaže zatopljenega v molitev: Cesar moli! In med zadnjimi njegovimi besedami je bila še ta: „Mnogo imam še moliti.“ Umrl je mirno kakor si ne more želeti lepše smrti nikdo. Sprejel je še sveto obhajilo in tako pripravljen šel v večnost pred kralja kraljev, „po katerem kralji kraljujejo in postavodajalci določujejo pravo“.

Smrt in pogreb cesarja Franca Jožefa I.

Dne 21. novembra 1916 je sporočila uradna „Wiener Zeitung“ Avstriji in vsemu svetu, da je naš cesar Franc Jožef I. ob 9. uri zvečer, v gradu Schönbrunn, mirno v Gospodu preminul.

Človeškemu življenju so odmerjene tesne meje in da bi človek živel sto let, nazadnje mu ponehajo moči, življenje zaplapola in ugasne kakor plamen v izgoreli leščerbi.

Vsakokrat, ko se je javnosti poročalo, da častivredni starček na cesarskem prestolu boleha, je ljudstvo preplašeno poslušnilo, prestrašilo pa se je, ko so tokrat zdravniki poročali, da so se cesarju vnela pljuča, da se vročina viša in slabo vpliva na bolnikovo stanje.

Dunajski nadškof kardinal Piffel je naročil duhovščini molitveno uro. Še zadnji dan življenja je

bil blagemu cesarju dan dela in skrbi za državo, sprejemal je še višje dvorne dostojanstvenike, sprejemal še po vrsti svoje ministre.

Še popoldne je bil cesar pri popolni zavesti. Poročali so mu, da so naše čete zavzele Krajovo, kar ga je izredno razveselilo. Dne 20. nov. so mu naznanili, da mu pošilja sveti Oče papeški blagoslov. Prišel je namreč dvorni župnik dr. Seidl kar z Najsvetejšim ter sporočil cesarju, da mu sv. Oče pošilja svoj apostolski blagoslov. Ob 6. uri je hotel cesar moliti še večerno molitev, sedeč v naslonjaču. Ko so ga zapuščale moči, so ga nesli v posteljo. Cesar pa se je branil, češ: „Veliko moram še moliti!“, nato je zaspal.

Dvorni župnik Seidel je podelil vladarju sveto poslednje olje ob navzočnosti cesarske družine, ki se je bila zbrala ob smrtni postelji. Došli so nadvojvoda Karel z nadvojvodinjo Zito, nadvojvodinja Valerija, nadvojvoda Franc Salvator, nadvojvodinja Marija Terezija in Marija Anunciata, nadvojvoda Franc Štefan, nadvojvodinja Izabela i. dr.

Ob 9. uri sta zdravnika izjavila, da je cesarju prenehalo biti srce. Zadnje vladarjeve besede so bile: „Truden sem.“ Umrl je mirno. Hči Valerija mu je dala križ in rožni venec v roke.

Mrtvaški oder so umrlemu najprej pripravili v njegovi pisalni sobi. Tam je počival pod prozorno tančico, kakor da spi, na belih blazinah.

Dne 27. novembra so ob 10. uri zvečer mrliča prepeljali iz Schönbrunn na dvor. Črni voz, ki je vozil rajnega cesarja, je vleklo osem vrancev, spred in za vozom pa je stopalo in se vozilo veliko spremstvo gardistov, gardnih jezdecev, lakajev in arcierov. Ko so prišli pogrebci do zunanjih dvorskih vrat, je straža zamolklo zabobnala, moštvo pa je nastopilo, da izkaže mrliču zadnjo čast. Dvorna duhovščina je mrliča pričakovala ob stopnicah, tu so ga blagoslovili in potem prenesli v dvorno kapelo.

Dne 28. novembra je smelo dunajsko prebivalstvo še zadnjič pogledati svojega rajnega cesarja in ga kropiti po katoliški šegi, do polpete ure je korakalo mimo okoli 15.000 ljudi, velikanska množica, kakih 60.000, pa ni več mogla blizu. Ves predpoldan so se na vseh oltarjih dvorske cerkve darovale svete maše za umrlega vladarja.

K pogrebu je prišlo na Dunaj veliko število vladarjev in knezov. Cesar Viljem je došel z malim spremstvom poslovit se od zvestega mu prijatelja. Molil je ob krsti in položil nanj krasen venec. Nemški cesar se je zvečer že odpeljal. Došli so še bavarski kralj Ludovik III. in kraljica Marija Terezija, saški kralj Friderik Avgust in prestolonaslednik Ivan Jurij; bolgarski kralj Ferdinand, prestolonaslednik Boris in princ Ciril; badenski veliki vojvoda Friderik II.; meklenburški veliki vojvoda Friderik Franc IV. in mnogo drugih vojvodov in knezov. Bolgarski kralj je prinesel venec, za katerega je bil sam natrgal najlepše rože v svojih dvornih vrtovih.

Dne 30. novembra so cesarja zanesli v grobnico pri kapucinih. V dvorni kapeli je blagoslovil truplo dvorni župnik dr. Seidl, potem so krsto zanesli na mrtvaški voz, kjer so krsto zopet blagoslovili. Zazvonili so zdaj vsi dunajski zvonovi svojo žalostno pesem visokemu pogrebu: mortuos plango: za mrliča pojemo tóżno pesem. Za vojaškim spremstvom se je gnetla brezbrojna množica ljudstva.

V tihi žalosti je gledalo prebivalstvo veličastni pogrebni sprevod, za katerim so se vrstila nepregledna zastopstva avstrijskih kronovin in dežel, ogrskih, hrvatskih, slavonskih komitatov in municipijev, mest, korporacij, stanov in društev.

V cerkvi sv. Štefana so se zbrali člani Najvišje cesarske družine in k pogrebu došlih knežjih hiš, diplomatični zbor, tajni svetniki, ministri, dvorni uradniki, generaliteta, častniški zbor, predsedstvi in člani obeh državnih zbornic in razna poslanstva. Došli sta tudi Njuni Veličanstvi cesar Karel in cesarica Cita s svojim prvorojencem in dvorom.

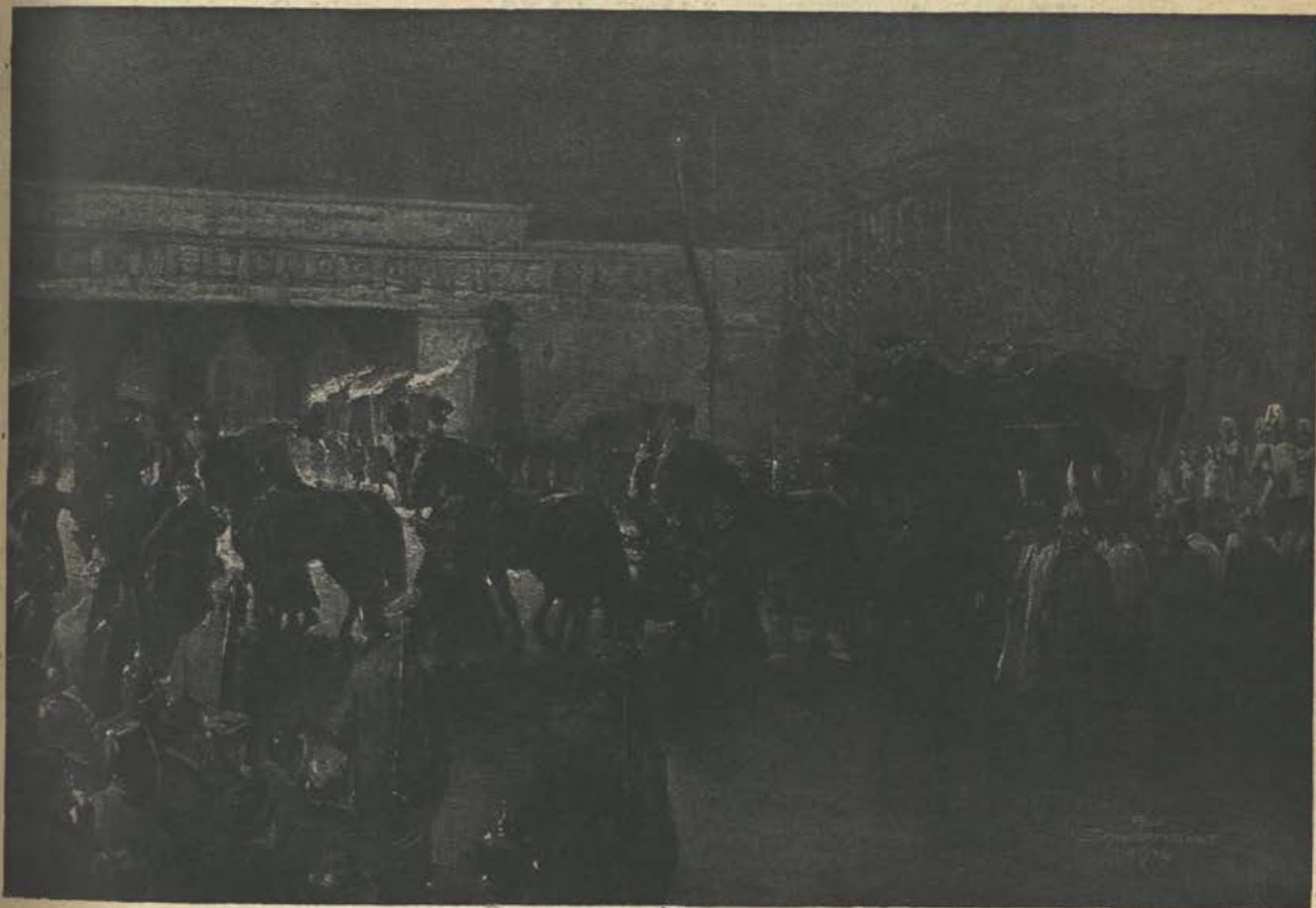
Krsto so prenesli na katafalk, prirejen v presbiteriju. Kardinal nadškof dr. Piffl je tukaj opravil pogrebni obred, pevci dvorne opere so zapeli pretresljivi „Libera“, potem so krsto zopet vzdignili na mrliški voz, ki je Visokega mrliča odpeljal h kapucinom. Za vozom sta šla cesar Karel in cesarica Zita, med njima cesarjevič Franc Jožef Oton, oblečen v belo obleko z žalnim trakom na levi roki. Sledili pa so bavarski, saški in bolgarski kralj, nemški cesarjevič, turški prestolonaslednik, švedski kraljevič, španski infant Ferdinand, danski princ Valdemar in po vrsti nemški knezi in vojvodi ter inozemska posebna odposlanstva.

Avstrijske vladarje pokopavajo v grobnici pri kapucinih. Prva je bila tu l. 1618. pokopana cesarica Ana, za njo cesar Matija l. 1619. in potem drugi zaporedoma.

Kapucini se zbero pri samostanskih vratih in spremljajo mrliča z bakljami v cerkev, kjer nadškof mrliča zopet blagoslovi, redovniki pa pojo mrliški oficij. Nato nesejo truplo v grobnico. A vrata so zaprta! Višji dvorni obredni mojster potrka s palico na zaklenjena grobnična vrata. Od znotraj se odzove pater gvardijan: „Kdo je tu?“, ne da bi odprl. „Njegovo Veličanstvo, presvitli cesar Franc Jožef I.“, odgovori obredni mojster. „Ignosco, ne poznam ga,“ pravi zdaj gvardijan. „Avstrijski cesar in apostolski kralj ogrski!“ naglaša prvi. „Ignosco, ne poznam ga,“ odgovori pater gvardijan za durmi. In v tretje potrka zdaj obredni mojster na zaprta vrata, pater gvardijan pa povprašuje: „Kdo hoče vstopiti?“ „Grišen človek, naš brat Franc Jožef,“ odgovori zdaj obrednik, vrata se odpro in krsto postavijo zdaj v grobnici na pripravljeno mesto med krstama Njenega Veličanstva cesarice Elizabete in prestolonaslednika Rudolfa.

Zvečer se je veličastna slovesnost končala. Ljudska množica se je vrnila na svoje domove. Zemski ostanki blagega cesarja zdaj počivajo v skromni grobnici, duša pa je odšla pred kralja kraljev, da tam najde plačilo svojih del.

Katoliška cerkev se poslavlja od njega z versko tolažbo: „Beati mortui, qui in Domino moriuntur.“ Blagor mrličem, ki so v Gospodu umrli, ker njihova dobra dela gredo ž njimi.

Zadnja pot cesarja Franca Jožefa I.

Kdo je naučil ptičke peti?

(Legenda.)

Ko ptičice Bog je ustvaril,
brezglasne pod nébesom létale so,
in gnezdeca neme si spletale so,
ker petja še ni jim podaril.

Vsi žalostni ptiči so bili . . .
Škrjanček se dvignil do rajskih je vrat,
odpirat mu prišel je angelček zlat,
a ptiček drhtél je le s krili.

Ko ptičku se angel je čudil,
pa reče nebes in zemljé Gospodar:
„Ne čúdí se! Rada nedolžna bi stvar,
da petje bi v prsih mu zbudil.

Škrjančka najprvo nauči,
kako naj zapoje mi slavo, ko dan
vzbudí ga in dvigne pod nebno se plan
do solnčeca mojega luči!

Potem pa na zemljo pohíti,
in sabo nebeških ponesi godál,
nauči vse ptičke, da hvalo dajal
bo v pesmici vsak čudoviti!“

In vsel na perut se je zlato
škrjanček in nesel ga angel seboj,
velel mu: „Za mano to pesem zapoj,
nebeških glasóv prebogato!“

Škrjanca veselje prevzelo,
zletél je k družíci, se spustil v razór,
in spet žvrgoleč je polétel navzgor
in pel neutrujen veselo.

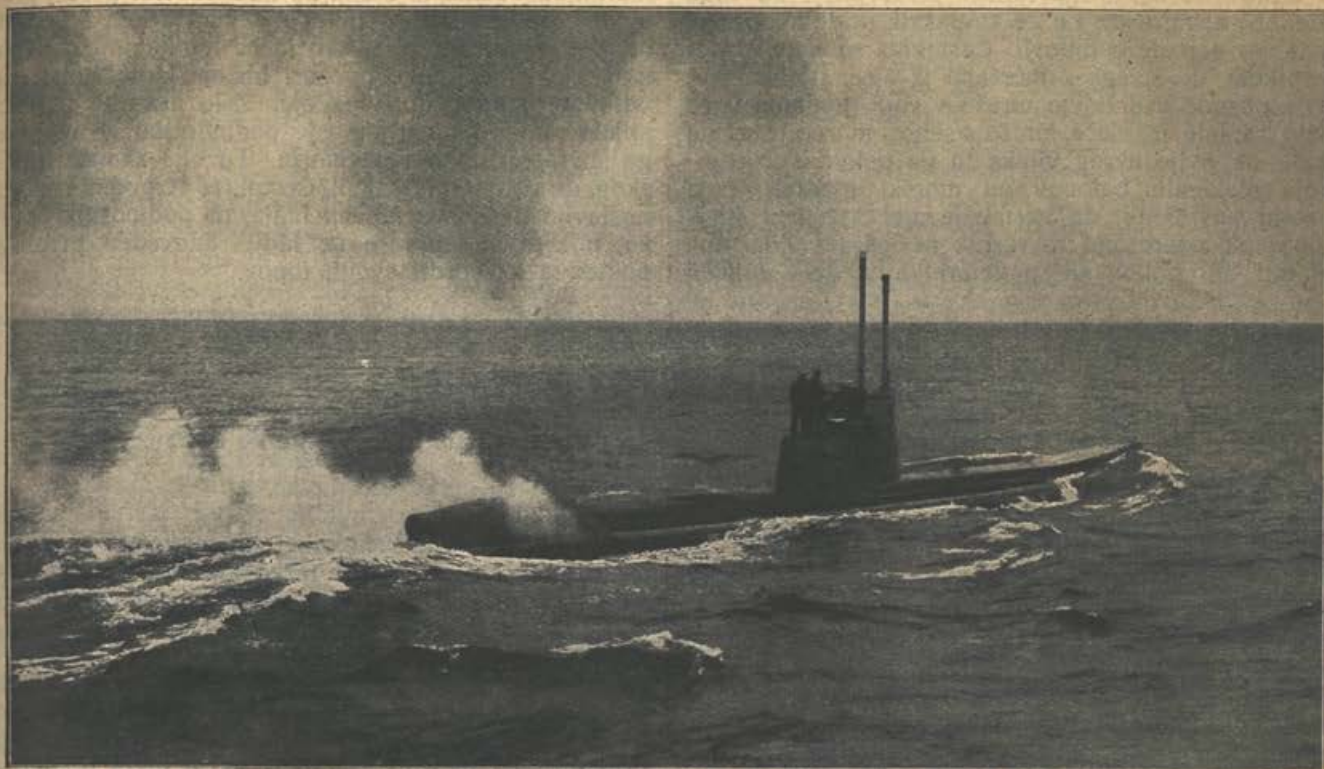
Sam angel na zračni je poti
poslušal, ko hítel je k zemlji navzdol.
Na Božje povelje iz gózdov in s polj
leteli so ptički naproti.

Učil jih je kakor škrjanca.
Ko v rajske višave se dvignil je spet,
ves zbor je, veselja in sreče prevzet,
nebeškega spremljal poslanca.

Franjo Neubauer.

Podmorniki.

Podmornik plove s polnim parom na površju.

Podmorski čolni ali kratko podmorniki so se v svetovni vojski izredno obnesli. Velike angleške in druge bojne ladje se skoro ne upajo iz varnih pristanišč, in po vrsti so šli ponosni orjaki z vsem moštvom in orožjem na morsko dno. Javnost je začela trditi, da je v bodoče na morju odvisna premoč od malih potapljavcev, ne pa od velikih bojnih oklopnih. Pri vseh uspehih podmorskih čolnov pa se je uvidelo, da imajo premalo prostora, premalo orožja, da ne morejo dosti daleč ven na morje. Podmorniki današnjih dni so že neprimerno večji in vozijo vse

hitreje kakor podmorniki, ki so se rabili v pričetku svetovne vojske. Podrobnosti bomo še le izvedeli, ko bo vojska končana, zdaj so vojaška tajnost. Glavno orodje podmornikovo so cevi za torpede, ki jih ima čoln spredaj in zadaj, da zamore torpede lancirati v smeri svoje vožnje. Novejši močnejši podmorniki so vrhutega opremljeni z enim ali dvema topoma, tako da lahko napadajo in se branijo tudi nad vodo.

Sovražnik se proti tem čolnom le s težavo brani. Do zdaj se obrambna sredstva še le preizkušajo.

Podmornik pod vodo; vidi se samo periskop (opazovalni daljnogled), ki je označen s pšico.

S topovi se podmorniku navadno ne pride do živega, kakor hitro plove nekoliko pod vodo. Periskop se težko zadene, trdni čolnov život pa je od vode predobro zavarovan. Le če sovražnik pride neopažen, ga lahko napade s topovi. Čestokrat so hoteli podmornikom do živega z mrežami iz žice. Velike steklene posode vzdržujejo mrežo v vodi, podmornik se vanjo zaplete in vleče mrežo s seboj, morebiti se mu mreža še ovije okrog vijaka in ga pokvari. Na gibanju steklenih balonov na morski gladini opazi pozorni sovražnik, da se mu je ujel zaželjeni plen. Veliko pa z mrežami sovražnik ni dosegel. Zdaj upa dohiteti in pokončati podmornike z zelo hitrimi

motor-čolni. Amerika gradi baje na stotine takih čolnov za svoje zaveznike. Najbolj nevarna so podmornikom letala. Iz zraka se namreč vidi precej globoko vozeč se podmornik kot temna senca na svitli morski vodi. Na to senco meče letalo potem svoje bombe ali pa nanjo opozori bližnje ladje, da se je varujejo, oziroma jo napadejo. Zelo nevarne so razstlane mine in neprijetno je podmorniku — olje, ki ga sovražnik razlije po morju. To olje zamaže periskop, da podmornik oslepi. Čestokrat se podmornikom nastavlja past, našemljena ladja, da podmornik ne ve kaj ima pred seboj in se ladji radoveden približa, dokler ta ne sproži svojih topov.

Sušica.

Hrvatski spisal dr. M. Dežman. — Z dovoljenjem pisateljevim prosto poslovenil Janko Leban.

Dan na dan vidimo, kako razsaja zlasti med delavci sušica ali jetika. Zaman se borijo zdravniki proti tej kugi. Tako je umrlo leta 1901. petdeset članov okrožne bolniške blagajne v Z. in od teh je bilo štiriintrideset žrtev sušice. Veliko je pa tudi takih, ki vsak dan dohajajo zdraviti se v ambulatorij, t. j. iščejo si zdravja pri posebnih zdravnikih in v zdraviliščih. Premišljeva je razmere, ki v njih žive ti siromaki, sem spoznal, da je siromaštvo glavni vzrok jetike. Seveda prideta pri tem v poštev tudi poklic in nevednost. Povečini ljudje o jetiki nimajo pravega pojma, ne vedo, kako naj živé in kako se naj varujejo te bolezn.

Splošno mnenje je — ne samo v delavskih slojih, temveč tudi v drugih krogih — da je sušica neozdravljiva. Zato sorodniki bolniku čestokrat ne povedó, da je jetičen, in bolnik ne išče zdravnika. Pa ne samo to! Ko bolniki vidijo, da jih zdravnik ne more ozdraviti tako hitro, kakor si to sami želé, romajo od zdravnika do zdravnika. Naposled opuste vse zdravnike in si skušajo pomagati z vsakovrstnimi sredstvi. Vsak čas lahko čitamo v časopisih, da je ta ali oni izumil zdravilo ali kak gotov način, da se po njem sušica gotovo ozdravi. Taki „izumitelji“ delajo dobro kupčijo med lahkovernim, nepoučenim ljudstvom, ki v sili vse poskuša. Zaradi te splošne nevarnosti je potrebno, da kratko in jasno raztolmačimo, kaj je sušica, kolika nevarnost preti vsem od te bolezn, kako se je je mogoče obvarovati in kako se zdravi.

* * *

Sušica je ozdravljiva! Ta misel mora prodreti v vse sloje. Ko bodo bolniki in njih sorodniki uverjeni, da ni treba obupati, če ima kdo to bolezen, se bodo radi podvrgli zdravnikovim odredbam, zakaj samo če popolnoma zaupaš zdravniku, ti bode mogoče, rešiti se sušice. Želeč nastopiti proti mazačem in hoteč poučiti posebno delavce, napisal sem te vrstice. Resnica je to: Čim prej spoznaš bolezen, tem večje je upanje, da ozdraviš. A ni mi bila zadnja misel tudi ta, da vzpodbudim vse ljudske sloje in oblastva k skupni borbi proti sušici. Zakaj le taka skupna borba nas sme navdajati z nado, da se s časom zmanjša število jetičnikov, kakor smo omejili kužne bolezn.

I.

Kolikokrat vidiš bolnika, ki se komaj vleče po cesti. Vsak čas obstane in težko vzdihne. Z njegovega bledega, brezkrvnega in izsušenega lica spoznaš, kako ga je teh par korakov izmučilo. Zakašlja in počasi stopa dalje. Oči se mu svetijo, zdajci zardi v lice — utrujen je. Ko ga vprašaš, kako mu je, pove ti, da mu je dobro. Ali ga sploh kaj boli? Ne, ti odgovori, nič ga ne boli. Sicer malo kašlja in nima pravega teka do jedi, upa pa zagotovo, da si takoj opomore, ko nastane topleje vreme in solnce gorkeje zasije. Ako ga še nadalje izprašuješ, ti pove, da je zadnji čas zelo shujšal, to pa zato, ker malo je in malo spi. Vzrok temu pa je seveda le neugodno vreme; zdravnik je celo zahteval, naj bi legel v posteljo. Ko ga opomniš, da naj se varuje, ker bi sicer lahko nastalo zlo, da se ga utegne lotiti celo sušica, tedaj se ti nasmehne in ti pove, da so mu tudi že drugi ljudje pravili, da ima sušico. Pa to je smešno. Prehladil se je, a drugega ni nič. Med govorjenjem ga napade kašelj; s težavo pljune in v pljuncu je gnoj. „Vidite,“ pravi, „da me le mine ta kašelj in kmalu bo dobro.“ — „A kaj pravi zdravnik?“ ga vprašaš. „Lepo Vas prosim, bil sem že pri desetih zdravnikih, pa vsak mi pravi eno in isto: »Pljučni katar, morate se čuvati, piti mnogo mleka« itd. Saj še sami ne vedo.“ Nekako skrivnostno ti tudi pove, da pije sedaj neko zdravilo, ki je o njem čital v časopisih in ki je prav izvrstno... Spomladi pa, ko posije gorkeje solnce, leže ta bolnik v posteljo, iz katere ne vstane več. Vendar do zadnjega trenutka ne izgubi nade. Vedno ti bo vedel za izgovor, zakaj mu še ni povsem dobro. Dal si je napraviti novo obleko in še dan pred smrtjo je hotel po vsi sili, da ga odvedó na izprehod.

Kaj je pravzaprav sušica, kako se razvija in kakšno škodo napravlja človeštvu? Kako se te bolezn obranimo, kako se zdravi? Vedno moramo imeti pred očmi načelo: sušica je ozdravljiva! Splošno se misli, da jetičnemu človeku ni pomoči. Bojé se ga in ga pomilujejo. A to ni prav! Pred jetičnim človekom ni treba bežati, samo da živimo z njim kakor je treba. Ozdravljen je, samo vprašanje je, kdaj ta bolnik pride k zdravniku. Seveda, če se kdo kvari z babjimi zdravili tako dolgo, da ga mrzlica že vrže na posteljo in da se mu znaki smrti že kažejo na licu, potem mu ni rešitve.

II.

Nobena vojna ne pobira toliko ljudi kakor sušica; nobena kuga ni zadavila toliko ljudi, kakor sušica. In vendar se mi ne ganemo. Med tem, ko so se vse države proti kugi ali proti kozam posluževale najstrožjih naredb, da bi se ne razširile po deželi, se proti sušici malo stori ali nič. A če vam povem, da samo v Hrvatski in v Slavoniji vsako leto umre do 9000 ljudi za sušico, a v samem Zagrebu do 400, mari ni to grozno? Ali ko čujete, da umre v Avstriji na leto 90.000 ljudi za jetiko, na Nemškem pa celo 120.000, li ne strmite?

Se bolj boste umeli veliko nevarnost, ako vam povem, da je v Zagrebu pri dobri četrtini vseh smrtnih slučajev vzrok — sušica. Ali če povem, da umró od 1000 ljudi vsako leto za sušico: v Rusiji 4, v Avstriji 3, na Nemškem 2, a v Zagrebu 7.

Kaj pa se je storilo, da se prepreči ta velika umrljivost? Nič! Do novejšje dobe se tudi po drugih deželah ni nič storilo. Šele v novejšem času delajo država, društva, družbe zdravnikov in poedini dobrotniki na to, da se v tem oziru pomaga, in odslej umrljivost pada. Tako je na Nemškem v desetih letih pala umrljivost od treh na dva slučaja (na tisoč ljudi). Nadejati se je vendar, da sušica ne bode več „ljudska bolezen“, ako se le zedinijo vsi sloji v obrambi zoper njo. Posrečilo se bo, omejiti jetiko, kakor se je omejil legar in so se omejile črne koze ter druge bolezni, ki so pred leti morile na stotine ljudi.

Borba proti sušici je sicer težavna in zahteva nekoliko požrtvovalnosti. Vendar se ta trud gotovo izplača. Pomislimo le sledeče: Vsako leto umre na Hrvaškem in v Slavoniji za sušico do 9000 ljudi. Recimo, da vsak teh nesrečnikov služi le 1 krono 50 vinarjev na dan, potem znaša to za 300 delavnikov 450 kron. Potemtakem znaša vsakoletna izguba narodnega imetka na Hrvaškem in v Slavoniji čez 4 milijone kron. Toliko namreč izgubimo na zaslužku. Ako računamo, kar potrosi vsak tak bolnik vsled nesposobnosti za delo v enem letu za hrano, oskrbo in zdravila, potem pridemo do zaključka, da znaša letna izguba v denarju 6 milijonov kron. To je povprečno čez 2 kroni na vsako osebo davka za sušico. Ta izguba na ljudeh, denarju in delavni moči naj nas privede do razmišljanja, kako naj temu odpomoremo.

III.

Sušica je nalezljiva bolezen, pred katero ni nihče varen, ne mladenič ne stavec, ne bogatin ne siromak. Dobiš jo vsepovsod. Sušica pobira po dolinah in gorah, v severnih kakor v južnih krajih.

Ko pravimo sušica, mislimo navadno na pljučno bolezen, toda vedeti moramo, da ta bolezen lahko napade vsak del človeškega telesa: kosti in kožo, čreva, možganske mrenice in žleze, ponajveč pa pljuča. Zato so do najnovejšega časa mislili ne samo neuki ljudje, nego tudi zdravniki sami, da je n. pr. slična bolezen na koži (lupus) nekaj različnega od sušice, ali bolezen v žlezah (škrofuloza) istotako nekaj drugega. Toda ni! Vse te bolezni so eno in isto okuženje, samo v drugi obliki. Vsi ti pojavi so ena in ista bolezen, vsi imajo isti vzrok. Učeni zdravnik R. Koch je l. 1882. zasledil neke male glivice v obliki malih črtic, katere povzročijo to bolezen. Zdravniki imenujejo te glivice bacile, a bolezen samo sušico ali tuberkulozo.

Te glivice so tako majhne, da bi komaj bile en milimeter dolge, ako bi jih postavil tisoč drugo poleg druge. Ko te glivice okužijo telo, se silno množé in tako malo po malem zastrupijo telo, podjedajo telesno moč, da začne razpadati organ, ki je bil okužen. Te glivice ali klice, kali (tuberkelbacili) so edini vzrok sušice, brez njih ni sušice, a pri komur jih najdemo, ta je obolel prav gotovo za to boleznijo.

Te male glivice se nahajajo povsod, kjer žive in kamor hodijo jetični ljudje: v prahu na cesti, po sobah, po delavnicah itd. Izven človeškega telesa kmalu poginejo, ker ne najdejo zadosti potrebne vlage in toplote, da se razvijo in pomnožé. Solnčna svetloba jih hitro ugonobi. Tako vse glivice na cesti brzo poginejo.

Kakor hitro so našli te glivice in jih spoznali kot edini vzrok sušice, začeli so zdravniki iskati sredstev, da bi jih uničili. In v resnici: imamo več tekočin, kislin, strupov, ki uničujejo te glivice. Ugonobi jih tudi velika vročina. Zato izkuhamo okuženo perilo jetičnega človeka in s tem zatremo glivice. To vedeti je zelo važno, ker so to sredstva, ki se jih poslužujemo v borbi zoper sušico.

Brez glivic ni sušice. Iz tega pa ne sledi, da človek, pri katerem se niso našle te glivice, nima sušice. Zelo težko je najti bacile tudi z drobnogledom in kaj lahko se spregledajo. Zato je nujno potrebno, da gre vsak hitro k zdravniku, ako že dalje časa kašlja, ako ga trese mrzlica in začne pešati in hujšati. Zdravnik ga naj preišče. Zapomniti si je treba, da je sušica samo v začetku boleznijo ozdravljiva. Ko se je bolezen lotila že celih pljuč, ni več pomoči.

Glivice ali klice (bacili).

IV.

Sedaj vemo, kaj je vzrok sušici. Treba je še zdaj povedati, kako se človek okuži. Človek, ki morebiti še sam ne ve, da je jetičen, pljuje po podu svojega stanovanja in ž njim živi rodbina, kakor da mu ni nič. A vsakokrat, ko se izkašlja, vrže iz sebe na tisoče takih glivic. Pljunec se posuši in pomeša s prahom. Ljudje v isti sobi vdihavajo ta prah s strupenimi glivicami vred. Ako so slabih pljuč ali prehlajeni, se te glivice lahko vgnezdijo v njihovih pljučih in obolijo za sušico. Lahko tudi nalezé sušico, ako poljubuješ jetičnega človeka. To je en način prenašanja te bolezni. V drugem slučaju, posebno pri otrocih, okužijo te glivice čreva. Kako in odkod so prišle tja?

Te glivice ne žive samo v človeku, nego tudi v govedu. Posebno krave čestokrat obolé za sušico. Mleko take krave je strupeno, ker se v njem nahajajo take glivice. Ako potem pijemo tako mleko neprekuhanu, popijemo z mlekom vred tudi te glivice, ki se lahko vgnezdijo v črevih. Najnevarnejši so pa pljunci jetičnih ljudi. Ž njimi ne smemo priti v dotiko. Perice, ki imajo ranjene roke in perejo perilo jetičnih ljudi, lahko dobijo to bolezen na koži (uljesa, ture). Zato je najbolje, da jetičniki pljujejo v pljuvalnik, napolnjen z vodo, ki se potem razkuži. Robce pa in perilo, zamazano s takimi pljunci, moramo polit s

kropom, ker vročina uniči glivice. Ako jetični človek le pazi na svoje pljunce, potem drugim ni nevaren. Lahko živimo poleg njega in ni se nam bati ničesar.

V.

Kako pa to, da vsi ne obolimo za sušico, ko živi med nami toliko jetičnih ljudi, ki prav nič ne pazijo? Vsak čas srečamo jetičnega človeka, pa vendar ostanemo zdravi. Kako je vendar to? Zato, ker se glivice (tuberkelbacili) ne primejo tako lahko vsakega človeka. Recimo: Jetični bolnik stanuje v vlažnem stanovanju z drugimi osebami vred. Nekaj teh oseb je zdravih, ki delajo ves dan na polju, a hodijo domov le spat. Drugi delajo po tovarnah in delavnicah. N. pr. rudarji ali kamenoseki, ki delajo v nezdravih prostorih ter jim prah lega na pljuča. Ti ljudje se slabo hranijo, izpostavljeni so raznim vremenskim nezgodam in trpé večkrat vsled prehlajenja. Zdravi poljedelci ne dobé sušice, slabiči pa, kojih pljuča se težje upirajo okuženju, podležejo prej. In vendar so vsi vdihavali prah, ki je bil poln teh strupenih glivic. Zdrava narava enih se je znala upirati in glivice se vsled tega niso mogle ukoreniniti pri njih. Ali vzemimo drug primer. Roditelji kakšnega otroka so slabiči, oče umre za sušico, njegov otrok pa je slab, vedno bolan. V zgodnji mladosti so mu otekle žleze, posebno na vratu, ter so se mu razgnojile. Vendar otrok vkljub temu živi. Ko pa doraste, začne bolehati. Leže v posteljo ter umre za sušico. V delavnici, kjer je on delal, se je nahajal tudi jetičen delavec. Nobeden njegovih tovarišev ni dobil jetike, samo on! Kaj pomenja to? Ljudje pravijo: Razpoložen je bil za jetiko; zdravniki pa velijo: Imel je dispozicijo. Tudi oni kamenoseki in ta otrok so bili „razpoloženi“ za sušico. Prvi so dobili to „dispozicijo“ vsled težkega dela in slabe hrane, a drugi je dobil dispozicijo po svojem očetu. V prvem slučaju so si torej to dispozicijo sami pridobili, v drugem slučaju pa je bila ta dispozicija podedovana. Mnogi ljudje mislijo, da otrok podeduje sušico po roditeljih. Temu ni tako! Otrok ne dobi sušice po starših, nego le dispozicijo. Taki otroci so bolj slabotni, posebno pljuča so jim slaba, šibke rasti so ter imajo ozka, skoro prenežna prsa. Jed jim nič kaj ne diši in vsako prehlajenje jim hitro škodi. Tako vidimo, da se more ta dispozicija podedovati ali pa nastaja vsled revnega in bednega življenja. Toda ne samo revščina, nego sploh vse, kar slabi človeško telo, kakor: bolezni, vsakovrstne nerednosti, strasti, posebno pa pijančevanje pospešujejo razpoloženje do sušice. Tako oboli pijanec ali nečistnik lažje za sušico nego zdrav človek. Isto velja o onem, ki je prestal pljučnico in se lahko prehladi. Prav tako je z ženo, ki je oslabela vsled mnogih porodov in njeni poznejši otroci lažje dobé sušico. Posebno se pa nekaterih obrtnikov in delavcev rada prijema sušica, zlasti onih, ki delajo v prahu, ker so jim pljuča ranjena po ostrem prahu. Že prej smo omenili, da lahko dobe sušice oni, ki težko in dolgo delajo in se slabo hranijo, stanujejo pa v mračnih, vlažnih stanovanjih. Sušica je bolezen revežev, bolezen delavcev! Lahko se reče, da je 80% jetičnih — siromakov, delavcev, a 20% je premožnih in bogatih ljudi. Zato je tudi upravičeno, če delamo na to, da se delavcem oskrbé boljša stanovanja in poviša plača, da se jim zmanjša število delavnih ur in posebno pa, da se delavnice in tovarne uredé. Vse države skrbé za to, da se v

tem oziru pomaga, zakaj siromaštvo je največji zavznik sušice.

VI.

Sedaj, ko smo čuli, kaj je vzrok sušici, bi bilo dobro izvedeti, kako delujejo te glivice (tuberkelbacili) v človeškem telesu? Poglejmo najprej, kako delujejo na pljuča. Navadno se te glivice vgnezdijo najprej v pljučne konice (vrhe). Glivice se zavrtajo v pljučne stanice. Stanice — celice — so najmanjši živi organi človeškega telesa. Te glivice delujejo tako, da se okoli njih zberejo okužene stanice in v bolnih pljučih nastanejo male kepice, tuberkule imenovane; odtod beseda tuberkuloza. Kjer je veliko teh kepic, popolnoma iztisnejo zdrave pljučne stanice. Mesto zdravih pljuč najdemo neko trdo sirasto tvarino, sestavljeno iz samih takih kroglic. Mi vemo, da se vsaka stanica telesa hrani s krvjo, ki teče v žilah po vsem životu. Take nove tvorbe (kepice, tuberkule), povzročene po teh glivicah, nimajo teh žil. Vsled tega se lahko dogodi dvojno: ali se ta novotvorina utrdi — potem izgleda kakor apno — ali se pa razgnoji. Oni gnojni pljunci, ki jih mečejo iz sebe jetični ljudje, niso nič drugega, nego razgnojena, razpadajoča tvorba kepic. Tako nastane v pljučih luknja. Večkrat vidimo, da so pljuča jetičnih ljudi popolnoma luknjičasta, a v teh luknjah je vse polno gnoja. Ako taka tvorba, obstoječa iz samih kepic (tuberkel) pride do kake žile, okuži tudi to. Stene take žile začnejo gniti, počijo in kri se polije v luknjo, bolnik pa izkašlja kri. Če torej kdo izkašlja kri, naj se ne tolaži, da mu je počila v ustih ali v vratu žila, ampak naj takoj poišče zdravnika. Tako se bolezen širi v pljučih dalje in dalje. Bolniku, ki je v početku tožil le o kašlju, o težem dihanju, o bolečini med pleči, prihaja vsak večer vroče, a po noči se poti, izgubi vsak tek in začne hujšati. Kašelj, ki je bil v začetku suh, postaja gnojen, bolnik blede in se suši, propada vedno bolj. Od časa do časa se mu vlije kri, dokler naposled ne zaspi za večno.

Najčešče napada jetika pljuča in vsi mislimo na sušico v pljučih, ko pravimo, da je ta ali oni jetičen. Toda povedali smo že, da more sušica okužiti vsak del človeškega telesa. Razen pljuč okuži tudi jetra, posebno čreva, žleze, goltanec, sklepe in kožo.

Vse te bolezni, ako se tudi različno pojavljajo, so vendar posledice enega in istega vzroka: okuženja po teh glivicah. Prečesto se dogodi, da taki bolniki zanemarijo svojo bolezen in mislijo, da imajo kako drugo bolezen, pa ne gredo k zdravniku.

V otroških letih se najčešče prikazuje tuberkuloza v žlezah (škrofuloza). Žleze, posebno na vratu, nabreknejo, razgnoje se, nastanejo uljesa (tvori), ki se počasi zacelé, pustivši grde brazgotine.

Istotako je na koži. Najprej se prikažejo rdeče otekline na koži, velike kakor leča, iz teh nastajajo mala uljesa (tvori), ki se nikakor nočejo zaceliti. Razen teh dveh vrst imamo še eno vrsto jetike. Ta se pojavlja ponajveč v otroških letih, in sicer je to sušica — hrbtenjače. Dete se drži malo zgrbljeno. Ko naglo sede, ali kadar ga pritisneš na ramena, zaboli ga hrbtenjača. Sčasoma postaja otrok čedalje bolj zgrbljen, dokler mu ne zraste popolna grba. Često se nato ob strani pojavlja oteklina, ki počí in se iz nje cedi gnoj. Ta gnoj prihaja od hrbtenice, ki se je pričela gnojiti. Večkrat slišimo, da je deci otekel ta ali oni sklep. Spočetka so se roditelji tolažili, češ, da je to revmatizem (skrnina) in mazali so oteklino s kako

mastjo, a detetu ni bilo bolje. Oteklina ga sicer okoli sklepa ne boli, a ni mu mogoče stati na nogi ali prijemati z roko, če je bolezen na roki ali na laktu. Posebno se pojavlja taka bolezen v kolku. Mi vidimo, da taki otroci ne morejo prav in enako stegniti obeh nog. Ena noga izgleda tako, kakor da bi bila krajša. Taka oteklina sklepa, ki ni bolan a tudi ni preveč občutljiv, dolgo časa enako izgleda. Naposled na enem mestu pordí, koža počí in začne se odcejati gnój, ki prihaja iz bolne gnile kosti. Posebno se ta bolezen v sklepu kolka končuje redno s tem, da ostane tak otrok vse svoje življenje šepav.

To so razne vrste sušice, ki se pojavljajo največ pri otrokih. Čeprav ne končajo navadno s smrtjo (a mogoče je tudi to), vendar popačijo takega otroka za vse življenje. Zato je velika odgovornost za roditelje in neodpustljiva napaka, ako mati pravočasno ne pohiti k zdravniku. Tak otrok bo preklinjal svoje starše, ko doraste. Samo zdravnik lahko najde pravi vzrok pri teh boleznih.

Kakor smo rekli, sušica lahko okuži vsak del človeškega telesa. Lahko okuži oko, uho, nos, a tudi mozeg. Taka deca navadno že umre po nekaj dneh, a roditelji pravijo, da jih je vzela „božjast“. Sušica lahko okuži tudi čreva in potrebušnico. Napravijo se namreč v črevih uljesa, polna glivic. Ta uljesa prevrtajo čreva in človek umre potem za vnetjem potrebušnice. Tudi dolgotrajna driska je sumljiva, zato mora biti človek oprezen, ker se je morebiti tuberkuloza vnezidila v črevih.

Sušica more napasti tudi goltanec. Taki ljudje so ohripeli, težko govore, a vsled bolečine težko jedó, često tudi ne morejo piti. Te glivice lahko okužijo goltanec, posebno pri vdihanju, če je človek prehlajen in dela v prašnih prostorih. Ponajveč najdemo te glivice razen v pljučih v oprsni mreži (rebernici). Večkrat vidimo celo, da ljudje, ki so trpeli vsled vnetja oprsne mreže, umró za sušico. Bila so jim pač pljuča bolna, pa se to ni opazilo, ali pa je bolezen prešla v pljuča. Vsako tako vnetje je sumljivo. Zato je treba, da ob vsakem vnetju, a posebno ob vsakem kataru (prehlajenju) v pljučih skrbno pazimo; zakaj v začetku se da sušica še ozdraviti.

Dogajajo se slučaji, ko čvrst in zdrav človek naenkrat oboli. Ljudje pravijo: „Prehladil se je! Vroč se je napil mrzle vode!“ Tak človek leže in v nekoliko tednih ali mesecih umre za sušico. Tako sušico narod zove „naglo jetiko“. To se zgodi takrat, ko glivice pridejo v kri in poplavijo celo telo.

Vidite, kako se na različne načine pokazuje ena in ista bolezen, ki se navadno konča s smrtjo. Večkrat traja bolezen samo nekaj mesecev, navadno pa 2 do 4 leta, posebno v pljučih, včasih tudi še dlje. Dogaja se pa tudi, a je prav redko, da se uljesa sama od sebe zarastejo ali zacelijo, glivice poginejo, rane se zacelijo in jetični človek doživi visoko starost.

Kakor vemo, je sušica ozdravljiva, samo pravočasno je treba iti k zdravniku. Ne zdravite se pa s takozvanimi „domačimi zdravili“, z raznimi mazili, čaji itd. Samo zdravnik lahko takoj v začetku spozna sušico. Ne zanemarjajte nobene bolezni, bodisi da se pojavlja v sklepu ali kateremkoli delu telesa, češ: „Pljuča in srce je zdravo!“ To je napačno. Jetični bolnik se spočetka ne čuti bolnega, njega nič ne boli, a vendar nosi v sebi kal smrti! Zato naj nam velja pravilo: Ko opazite na sebi, pri svoji deci ali pri domačih ljudeh, da jih pod večer kuha vročina, ali

da težko kašljajo, ali da se ponoči poté, ali da nimajo teka, ali da imajo drisko, ali da šepajo, da so zgrbljeni, ohripeli; če opazite sploh kaj nepravilnega, tedaj idite k zdravniku, da bolnika preišče.

Ne dajte se zapeljati, če vam sosed pravi, da je on prav tako bolehal, pa mu je bolezen prešla, ker je rabil to in to zdravilo, ta in ta čaj. Človek se lahko kruto vara. Ako mojega soseda glava boli in mene istotako, mislite li, da mora biti temu eden in isti vzrok? Ali ni mogoče, da ima on povsem drugo bolezen, nego jaz? Če kašljata dva človeka, ni treba, da imata isto bolezen, ker glavobol, kašelj, driska ali oteklina, to so samo znamenja bolezni, a taka znamenja lahko izvirajo iz najrazličnejših bolezni. Zato pravim: Kdor ni popolnoma zdrav, naj ide k zdravniku, ker v začetku je treba zdraviti bolezen.

Treba pa je še več. Ako hočemo omejiti sušico, moramo podvzeti vse, da preprečimo njeno razširjevanje.

VII.

Ljudi delimo lahko v dve vrsti: v take, ki so razpoloženi za sušico, in v take, ki tega razpoloženja nimajo. Nekateri so za to bolezen razpoloženi že po rojstvu. „Dispozicijo“ so podedovali po starših, ki so bili tudi jetični. Drugi so postali „disponirani“ vsled pomanjkanja ali vsled nezdravega dela. Vsakdo se mora varovati sušice, posebno pa oni, ki je za to bolezen razpoloženi, pa je vendar še nima. Pa kako se varujemo sušice? Ako bi človek bival v gozdu, daleč od vsega sveta, bi gotovo ne dobil sušice, zakaj le tam, kjer je kaj jetičnih ljudi, se jetika nalezje. Jetičen človek naj pljuje v pljuvalnik, napolnjen z vodo. Ali pa naj pljuje v kako malo posodo, ki jo nosi s sabo in ki se potem razkuži. Sušica se tudi lahko prenese s poljubom, ali po kozarcu, po žlici, vilicah ali po kakem drugem predmetu, ki je zamazan s slinami jetičnega človeka. Nadalje se je bati, da dobimo sušico v čreva, ako pijemo neprekuhanano mleko jetičnih krav. Sicer sodi učenjak R. Koch, ki je odkril te glivice (tuberkelbacile), da se goveja sušica ne prenese na človeka; a to še ni dokazano. Zato bodimo previdni. Glavno je, da pazimo na pljunce, da se ne posuše in se ne razprši ta prah. Jetični naj ima tudi svoje namizno orodje, svoj kozarec, svojo servijeto itd. Ako se jetični človek drži teh pravil, ne bode nevaren svojim domačinom. Lahko živimo z njim, toda treba pameti in previdnosti.

Kakor se mora vsak človek sam varovati, tako morajo poskrbeti vsi gospodarji tovarn, delavnic in drugih podjetništev, kjer več ljudi skupno dela, da bodo ti prostori svetli in čisti. Naj pazijo, da bode čim manj prahu in da se rabijo pljuvalniki. Na tla (na pod) se na noben način ne sme pljuvati! Država in občina naj pazita na tovarne, gostilne, kolodvorske čakalnice, župniki pa na cerkve, da bô vse snažno.

Živinozdravniki naj pazijo, da se mleko in sir bolnih krav ne prodajata. Najbolje in najpametneje je, da se vkljub vsemu temu mleko vedno skuha. Ko bi povsod bilo vse lepo urejeno in snažno, ne bi bilo toliko jetičnih ljudi, iz nemarnosti in nesnage pa izvira nebroj bolezni.

Varovati se mora že zdravi človek. A kaj pa slabotneži, ki so za sušico disponirani? Tu je stvar že težja. Otroci, ki žive z jetičnimi starši, siromaki,

ki trpe lakoto v vlažnih stanovanjih in ki delajo v prahu, vsi ti so v resni nevarnosti.

Pomagajte ubožčkom, da dobe boljšo hrano in zdrava stanovanja. To je vprašanje, ob katerem zdravnik ne more sam veliko pomagati. Vsi, država in občine, naj složno delajo na to, da se siromaki počue, da se opozoré na nevarnost in da jim poskrbé možnost, varovati si zdravje. Naj bodo ljudje zmerni v jedi in pijači, stanovanja naj bodo snažna, perilo čisto. Ne zanemarjajte prvih znamenj bolezní! Poskrbi naj se, da bo mogel do zdravnika tudi ubožec!

VIII.

Kaj pa potem, če so se pokazali že prvi znaki sušice? Dosedaj so ljudje navadno s prevaro tolažili takega bolnika. Reklo se mu je, da se je prehladil, to pa da kmalu mine. Tako so govorili, dokler ni siromak umrl. Tako ne sme biti! Bolniku je treba povedati, seve previdno, da je resno bolan. Do naj-novejšega časa se je mislilo, da za jetične ni rešitve in se jim je bolezen zatajevala. Zdaj pa, ko vemo, da se sušica dá ozdraviti, ako se bolnik koj iz začetka pravilno zdravi, mu lahko povemo resnico, in to iz teh vzrokov: Prvič: kdor ve, da ima sušico in ve, da je bolezen nevarna zanj in za njegove domačine, bode se gotovo varoval in ne bode pljuval po podu, ne bode poljubaval svojih otrok, bo pazil, da koga ne okuži. Koliko življenj bi se rešilo, ko bi se jetičnim povedalo, kaj in kako je s to stvarjo! Če jetičnemu poveš, da je samo prehlajen, imel bo to za malenkost. Ne bode se varoval, ne bode se zdravil, a kadar naposled leže v posteljo, tedaj je morebiti že zamujeno. Torej: že zaradi bolnika samega in zaradi njegove okolice treba, da se pove resnica. Seveda, če ni več pomoči, povej to le domačinom, da se bodo znali ravnati in da se bolnik pravočasno izprevidi.

Do novejšega časa je bilo zelo težko z jetičnimi ljudmi. Bogatašem je bilo še lahko. Njim se je dalo vse, kar je bilo mogoče, siromak pa je bil prepuščen sam sebi. Sedaj je bolje. Prej se je mislilo, da je potreba pošiljati jetičnike v tople kraje ali na visoke gore. No sedaj se je opazilo, da to ni uprav najbolje. Res je, bolnik se popravi na jugu, a ko se vrne domov, mu je tem huje. Sušica se da zdraviti v vsakem podnebjú, a najbolje je, da se zdravi doma. Na raznih krajih se nahajajo ljudska zdravilišča za sušičave ljudi, a zakaj to? Zdravniki so izgubili, rekel bi, nado, da bi kdo iznašel proti sušici bodi si kako uspešno zdravilo, mast, olje ali kroglice. Res je sicer, skoro vsak dan čitamo v časopisih, da kdo ponuja ta ali oni lek, ki „gotovo pomaga proti sušici.“ Bolniku — pravijo — ni drugega treba, nego da kupi to zdravilo in zdrav bo po njem. V resnici pa ni tako. Vsi ti leki ne uničijo glivic, nego le malce polajšajo bolniku stanje. Jeden koristi proti kašlju, drugi mu nekoliko vrne tek, tretji ga krepi, četrti mu prepodi mrzlico, vsi ti leki pa, naj se že zovejo: kreosotal ali ribje olje, sirolin itd. utegnejo le malo zaustaviti bolezen, a ozdraviti je ne morejo. Nimamo še leka, ki bi ozdravil sušico, ako je že zelo napredovala. A vendar jo ozdravimo v početku, zboljšamo lahko bolniku zdravje ter mu podaljšamo življenje. Seveda se zapisujejo še naprej zdravila, a to ni glavno pri zdravljenju sušice. Glavno je: pravilno urejeno življenje!

Bolnik mora živeti po gotovih odredbah. Mora bivati na solncu, na svežem zraku, piti mnogo mleka itd. To vam je kakor s kakim zastarelim revmatizmom. Zaman se bolnik zdravi doma z vsemi mogočimi mastmi, naposled gre v toplice, tam se zdravi nekoliko tednov in se vrne zdrav domov. Tako je tudi s sušico. Posebna zdravilišča, ki je v njih vse najskrbneje pripravljeno za jetične ljudi, so pač najboljše naprave za zdravljenje sušice. Tam se bolnik nauči kako naj živi. Vedeti moramo, da se narava sama bori proti sušici, samo treba ji pomoči.

Pa ne samo to, nego tudi s tem, da gre jetičnik v zdravilnico, preneha nevarnost, da okuži svojo obitelj. Zato pa vse države zidajo take zdravilnice. Na Nemškem jih imajo večje število, v Avstriji eno, pri nas pa nobene. Uprav pri nas, kjer tako razsaja sušica, bi bila potrebna taka zdravilnica. Upamo, da se skoro najde potrebni denar za zgradbo take zdravilnice. Ko bodo ljudje videli, da prihajajo bolniki po trimesečnem bivanju v zdravilnici zopet za delo sposobni domov, bodo vsi hvaležni.

IX.

Čuli smo, da nimamo gotovega zdravila, ki ozdravi sušico, pa smo vendar rekli, da je sušica ozdravljiva; kako je to?

Ko pride bolnik k zdravniku, izpraševal ga bo najprej: kako je živel doslej, kakšno ima stanovanje, hrano in ali so mu roditelji in domači zdravi? Že po odgovorih utegne izvedeti, ali ima bolnik sušico ali ne. Ako bolezní ni v pljučih, nego na katerem drugem delu telesa, tedaj je lahko določiti, ali se nahaja bolezen na koži, v kosteh ali kje drugje. Ako je v pljučih, se mora paziti, da se sušica ne zamenja s kakim prehladom ali vnetjem in obratno. Večkrat se dogodi, da kdo misli: samo prehladil sem se. Iz prehlajenja pa se razvije sušica. Kjer zdravnik sumi, da bi utegnil biti početek sušice, skrbno preišče pljuča. Prisluškovaje se prepriča, kako bolnik diha, ker po dihanju se najprej spozna, ali so pljuča zdrava ali ne. Potem zdravnik trka bolniku na prsa, ker zdrava pljuča odmevajo vse drugače kakor bolna. Tako je mogoče določiti, kateri del pljuč je bolan in kako daleč je že segla bolezen. Zdravnik se prepriča tudi, ali je srce zdravo itd. Večkrat se zgodi, da v početku niti zdravnik ne more reči zagotovo, ali je sušica ali je ni, ker lahko so ista znamenja, kakor pri navadnem prehladu. Tedaj pa zdravnik preišče bolnikov pljunec. Slišali smo, da se v pljuncu nahajajo klice sušice, zato je tak pljunec tako nevaren. Zdravnik vzame nekaj pljunca in ga dene pod drobnogled. Tak drobnogled poveča vsako stvar 700 krat. Ako z drobnogledom opazi te klice, tedaj je gotovo, da ima bolnik sušico. Ako pa teh klic ne najde, utegne to biti slučajno. Zato je treba, da zdravnik pljunec po dvakrat, trikrat preišče. Vidite, tako zdravnik zasledi sušico. To pa je zelo važno, ker le v začetku je mogoče ustaviti se sušici. Jasno je, da more to storiti le zdravnik, ki se je učil vseh teh načinov preiskovanja, jasno je pa tudi to, da le oni, ki pozna bolezen, more jo tudi zdraviti.

Ko zdravnik dožene, da ima bolnik sušico, potem pogleda najprej, kakšno je bolnikovo stanovanje: ali je vse čisto, ali je dovolj zraka in svetlobe v sobi. Posebno odredi, da bolnik pljuje v pljuvalnik in da se ta voda spravi na stran, ali pa razkuži.

Ako domačini pazijo na to, da z bolnikovimi pljunci ne pridejo v dotiko, potem se ni treba bati okuženja! Zrak, ki ga bolnik izdiha, ni strupen; nevaren je le prah, ako se pljunci, ki jih je bolnik izpljuval na tla, posuše in so se tako te klice zmešale s prahom. Bolniška soba mora biti zračna in svetla. Svežega zraka se ni treba bati, celó potrebno je, da bolnik leži kar največ mogoče v čistem zraku. Po zdravlilnicah imajo nalašč za to odprte sobe. Ako leži bolnik doma, naj se odpre okno, da ima sveži zrak pristop, zakaj sveži zrak izvenredno dobro deluje na bolnika. Ako ima jetični že mrzlico, to naj nikogar ne plaši. A kakšna naj bode hrana jetičnemu človeku? Često vidimo, da sušičavi človek noče jesti ne tega, ne onega, ker mu škodi, kakor si domišljuje.

A to ni resnica. Če jetični človek nima mrzlice, lahko je vse. Najbolj redilna je mast, nadalje beljakovina.* Potemtakem bode bolnik porabil največ mleka, jajec, masla, mesa, posebno svinjetine in jagnjetovine, slanine, sira, kruha, sočivja, sadja, meda itd. Seveda treba, da zdravnik nadzoruje glede hrane, da se bolnik ne pokvari, in ako izgubi tek, da primerno odredi. Večkrat čujemo, da vino ali pivo škodi. Nasprotno: vino koristi, če je naravno in ga bolnik zmerno pije. Samo tedaj, ako bolnik kri bruha, ne sme piti vina, ne čaja; tedaj je treba, da živi ob mrzlem mleku.

Opomnil sem že, kako koristen je sveži zrak za jetične ljudi. Dokler imajo mrzlico in so zelo slabi, naj ležé po 3 do 4 ure na dan na solncu in svežem zraku. A ko se malo popravijo, naj se izprehajajo, najprej po ravnini, potem pa malo v breg. Toda nikoli naj se na takih izprehodih ne izmučijo, da bi začeli težko dihati.

Kakor se ni treba bati zraka, tako tudi vode ne. Pri zdravljenju nam tudi voda pomaga kolikortoliko. Ako ima bolnik mrzlico in bruha kri, naj dobi mrzle obkladke na prsa; drugače pa naj se dá po telesu vsako jutro in vsak večer čvrsto otirati z brisalko, namočeno z mrzlo vodo, tako da mu koža porudeči. Posebno proti nočnemu potenju bode to koristno. Mrzle vode se ni treba bati. Ako se razumno rabi, ne bode prehlada. Večina jetičnih ljudi misli, da je obolela vsled prehlada; a ni resnično, nego le kali sušice so se vgnedile v pljuča. Taki bolniki se zelo bojé zraka in vode in se ne morejo okrepiti. Zato se lažje prehlade kakor človek, ki je vaju svežega zraka in mrzle vode. — Ali naj vam pišem o zdravlilih, ki se rabijo proti sušici? Teh je na stotine, rabimo jih, a gotova niso. Več pomaga opisani način življenja, kakor ti leki ali zdravila. Vendar pa: brez zdravil ni mogoče izhajati, ker je treba pomagati bolnikom v marsikakem obziru. Zdaj toži bolnik o

kašlju, ali da ga duši in se ne more odkašljati; zdaj se zopet pritožuje, da ima mrzlico, da ga bode, da se poti itd. Vse te nadloge so posledice sušice. Ako za sušico samo nimamo gotovega zdravila, imamo pa zdravil za te bolezni. Zdravniki se jih poslužujejo, da odstranijo te.

Tako se da pomoči jetičnemu človeku. Toda vsi ne morejo živeti kakor treba. Ubožec, ki stanuje z obilno rodbino v vlažnem, nesnažnem, mračnem stanovanju, kjer ves zrak smrdi, nima denarja, da kupi kruha, a kamo li še zdravila in česar treba za zdravljenje. Ko pa vemo, da je večina jetičnih ljudi siromakov, tedaj umejemo, zakaj se po vsem svetu zidajo „ljudska zdravilišča za jetiko“. V takih zdravlilnicah dobi bolnik vse, kar je treba. Tam živi pod nadzorstvom zdravnikov, tam mu je za vsako dnevno uro določeno, kaj naj dela, ker le ta urejeni način življenja ga more ozdraviti. In res, ako pogledamo ono veliko število jetičnikov, ki so se, prišedši iz takih zdravlilnic, zopet lotili dela,* tedaj bomo razumeli, kako važno je za vsako deželo, imeti tako zdravlilnico.

Dokler sami nimamo takih zdravlilnic, glejmo vsaj, da poučimo ljudi, kako jim je treba živeti in kako se obvarujejo jetike.

Na sestanku zdravnikov v Londonu se je pred leti razpravljalo o sušici ter se med drugim sklenilo sledeče:

1. Vsi ljudski sloji, v prvi vrsti zdravniki, oblastva, duhovniki, šole naj se pozovejo na obrambo proti tej bolezni, da vsakdo, bodisi s poukom, svetom ali z denarjem pomaga bolnikom in obvaruje zdrave.

2. Sušica je ozdravljiva, ako se bolnik začne zdraviti takoj v pričetku bolezni. Najgotoveje se je mogoče zdraviti v posebnih zdravlilnicah za jetične. Ker so pljunci jetičnih ljudi najnevarnejši, zato bodi pljuvanje na pod ali na cesto brezpogojno prepovedano. Vsak jetičnik naj s sabo jemlje pljuvalnik. V bolnicah, delavnicah, stanovanjih morajo biti pljuvalniki, napolnjeni z vodo.

3. Zdravniki, društva, bolnice itd. morajo skrbeti, da pouče ljudi, posebno jetične, kako se jim je ravnati.

4. Najbolje bi bilo, da bi se jetični ljudje tako naznanjali zdravstveni oblasti, kakor druge nalezljive bolezni.

5. Delati se mora na to, da se za delavce bolje poskrbi, posebno pa za delavnice in tovarne.

6. Dokler se ne dožene, ali je goveja sušica za ljudi nevarna ali ni, je treba, da živinozdravniki strogo pazijo na mleko, sir in meso takih bolnih goved.

7. Zdravniki morajo delati na to, da se ustanove društva proti jetiki, in da se zgradijo „ljudske zdravilnice za jetične ljudi.“

* To je redilna snov, ki se nahaja v mesu, v jajcih itd.

* Na Nemškem 30.000 na leto.

Uporaba morske plime.

Električne iznajdbe povzročujejo v človeškem delovanju popoln prevrat, in dežele, ki imajo v svojih vodah dosti gonilne sile, upajo v bodočnosti iz teh sil kovati si veliko blagostanje. Kakor v planinskih deželah uporabljamo padajočo vodo, so začeli zdaj rabiti tudi že dvigajoče se in padajoče morje, oseko in plimo za proizvodnjanje električne moči. Ob izlivu reke Gironde na Francoskem se je otvorila

l. 1910. prva taka tovarna. In stvar je čisto preprosta. Na morski breg so zgradili zidane oddelke, v katerih se po spodnji odprtini voda dviguje ali pa po nji odteka pri plimi oziroma oseki. Oddelki imajo pa odprtino tudi zgoraj, pri kateri se ob plimi izganja zrak in pri oseki vsesava. Ta trajni zračni tok se uporabi kot gonilna moč za pnevmatično turbino, ki goni električni generator.

Nove določbe zasebnega prava.

Spisal deželnega sodišča svetnik Fran Regally.

Kakor se je že v Koledarju za l. 1916. naglašalo, se je že dolgo časa kazala potreba, da se izpremené nekatere določbe našega, vsled starosti častitljivega občnega državljankega zakonika. Ta potreba je postala vsled sedanje svetovne vojne vedno nujnejša; da se uredé vsaj najsilnejši slučajji, osobito iz osebnega in rodbinskega, deloma tudi iz dednega prava, so se tozadevne določbe izpremenile deloma že s cesarskim ukazom z dne 12. oktobra 1914, drž. zak. št. 276, ki so se razložile na straneh 65 do 74 Koledarja iz l. 1916.

Odslej je poteklo zopet precěj mesecev. Vojna traja dalje. Vse pred vojno navadne razmere so se znatno izpremenile. Novim razmeram treba prilagoditi zakonodajo. Zato je bilo skrajno potrebno, da se marsikako pravno vprašanje, o katerem se je takrat, ko se je izdal gorenji cesarski ukaz, mislilo, da lahko še počaka na rešitev, znova uredi že sedaj, da bodo zakonite določbe ustrezale dejanskim potrebam časa. Gradivo je bilo pripravljeno že pred leti. Vlada je bila zadevni načrt novega zakona predložila gospodski zbornici državnega zbora že leta 1907. Tam se je načrt nekoliko predelal; ker pa so nastale vsled vojne deloma zopet druge razmere, se je moral načrt znova prilagoditi sedanjim izpremenjenim razmeram.

To se je zgodilo. Izdal se je pred vsem cesarski ukaz z dne 22. julija 1915, drž. zak. št. 208, s katerim se urejajo določbe o obnavljanju in popravljanju mej, ki so stopile v veljavo z dnem razglasitve, to je dne 25. julija 1915. Potem pa se je izdal še cesarski ukaz z dne 19. marca 1916, drž. zak. št. 69, s katerim se urejajo vse ostale določbe občnega državljankega zakonika, o katerih se tukaj govori. Kolikor ni pri posameznih odstavkih povedano kaj nasprotnega, je zadobil ta cesarski ukaz svojo moč dne 1. januarja 1917.

Kakor v predlanskem, tako se tudi v tem sestavku navajajo posamezni paragrafi zadnje imenovanega cesarskega ukaza v oklepajih brez vsakega pristavka. Kratici „o. d. z.“, to je „občni državljankegi zakonik“, in „o. z. z.“, to je „občni zemljiškonični zakon“, pa kažeta na zadevne paragrafe teh dveh zakonov samih

I. Osebno pravo.

1. Obramba imena.

Ako se komu oporeka pravica, imeti svoje ime ali svoj priimek, ali pa ako kdo drug neupravičeno rabi njegovo pravo ali pa izmišljeno (n. pr. pisateljsko) ime, more ta tožiti, da neupravičenec to opusti, in mu, ako in kolikor ga zadeva krivda, tudi povrne škodo (§ 1 — § 43 o. d. z.). Ta določba je docela nova.

2. Koliko se smejo nedoletniki sami zavezovati.

Doslej se otroci, ki so pod očetovsko oblastjo, vobče niso mogli nikdar veljavno zavezovati, ako ni oče v to privolil izrecno ali molčé. Le glede onih nedoletnikov, ki niso bili pod očetovsko oblastjo, marveč jih je zastopal varuh, je zakon izrecno določal, da smejo stopiti v službo tudi brez privolila svojega varuha. Iz tega se je sicer sklepalo, da velja isto

tudi o tistih nedoletnikih, ki so pod očetovsko oblastjo; jasna pa stvar ni bila. Novi zakon pa tudi tem otrokom izrecno daje pravico, poiskati si službo in skleniti službeno ali mezдно pogodbo tudi brez očetovega privolila, to pa le pod pogojem, da se preživljajo sami ali pa, da jih preživlja kdo drug, ne pa roditelji. Kar koli si pridobé nedoletniki, naj so že pod očetovsko oblastjo ali pa naj jih zastopa varuh, na ta ali na drug način po svoji marljivosti, in pa s stvarmi, ki so se jim izročile v njihovo rabo potem, ko so dorasli, to je potem, ko so izpolnili štirinajsto leto svoje starosti (§ 21 o. d. z.), smejo prosto razpolagati in se glede te imovine sami zavezovati pravtako kakor polnoletne osebe. Ravnotako smejo nedoletniki samostojno sklepati pogodbe glede čistega prebitka imovine, ki so jo podedovali ali pa kakorkoli drugače dobili, in ki jo upravlja varstveno sodišče, ako jim to prepusti čisti prebitek v lastno prosto upravo; vendar se more to zgoditi šele potem, ko so nedoletniki že izpolnili svoje dvajseto leto.

Že doslej je bil vsak nedoletnik, ki je že prekoračil dvajseto leto svoje dobe in se je delal pri sklepu kake pogodbe ali pa pri kakem drugem opravilu za polnoletnega, odgovoren za vso škodo, če njegov sopogodnik ni mogel šele poizvedovati, ali je dotičnik res polnoleten ali ne. To velja še dalje. Samo tisti nedoletniki, ki so že izpolnili svoje dvajseto leto, so pa bili doslej odgovorni glede na druga prepovedana dejanja in škodo, ki so jo povzročili po svoji krivdi; to pa velja odslej za vse dorasle nedoletnike; odgovorni so torej, ako so stari več kot štirinajst let, za vso škodo s celo svojo imovino (§§ 2, 3 in 4 — §§ 152, 246, 247 in 248 o. d. z.).

Vse to velja tudi za vsa dejanja nedoletnikov, ki so se dogodila še pred 1. januarjem 1916 (§ 5).

II. Rodbinsko pravo.

Izpodbijanje zakonskega rojstva.

Pri onih otrocih, ki jih žena porodi po preteku 180 dni po sklenjenem zakonu in pred pretekom 300. dneva po moževi smrti ali potem, ko se je zakonska vez docela razvezala, ali pa v času med tema skrajnima dobama, se domneva, da so zakonskega rodu (§ 138 o. d. z.). Ako pa mož trdi, da otrok, ki ga je porodila njegova žena v tem času, ni njegov, mora izpodbijati zakonsko rojstvo s tožbo najdalje v treh mesecih, odkar je izvedel za porod. Zakonsko rojstvo mora zagovarjati skrbnik, ki ga sodišče postavi v ta namen; mož pa mora dokazati, da je popolnem nemogoče, da bi bil on zarodil otroka, n. pr. ako je bil v vojni ali sicer odsoten ali zaprt ali pa nezmožen v času, od katerega ni do otrokovega rojstva preteklo manj kot šest in ne več kot deset mesecev. Za tak dokaz pa nikakor ne zadošča, ako se dokaže, da je mati prešestvovala, ravno tako tudi ne, ako mati trdi, da je otrok nezakonski. To velja naprej pravtako, kakor je veljalo doslej.

To zakonito določbo so sodišča že doslej tako tolmačila, da je v slučaju, če je bil mož umobolen (bedast, nor), ali pa če je obolel na umu, še preden je potekel izpodbijalni rok, smel vložiti zadevno tožbo

njegov zakoniti zastopnik (skrbnik) v treh mesecih, odkar je izvedel za otrokovo rojstvo, ali ako je že prej vedel zanj, v treh mesecih potem, ko je bil postavljen za skrbnika. Ta v razsoji udomačena razlaga je sedaj izrecno določena v zakonu in velja odslej kot zakon (§ 6 — § 158 o. d. z.).

Ako je mož umrl, preden je potekel rok za izpodbijanje zakonskega rojstva, so smeli tudi dediči, katerim bi se utegnila goditi škoda na njih pravica, torej taki, ki bi sicer podedovali pokojnikovo zapuščino v celoti ali tudi le deloma, izpodbijati iz navedenega razloga zakonsko rojstvo otroka. To velja tudi v bodoče.

Po novem zakonu pa mora v tem slučaju in pa, ako je od otrokovega rojstva dalje možovo bivališče neznano, tudi otrok sam izpodbijati svoje zakonsko rojstvo. Ako mati še živi, se sme tožba vložiti le tedaj, če je tudi mati s tem zadovoljna. Te pravice se za otroka lahko posluži njegov varuh, dokler otrok ni polnoleten, otrok sam pa še tekom enega leta potem, ko je postal polnoleten (§ 7 — § 159 o. d. z.). Ko postane torej tak otrok polnoleten, mu bo dano na voljo, ali bo hotel še dalje veljati za zakonskega otroka moža svoje matere, ali pa — če bi bilo to zanj ugodnejše — za nezakonskega otroka svojega pravega očeta.

Ako pa zakonski mož, ki se lahko sam zastopa, pred sodiščem prizna, da je otrok njegov, torej zakonski, potem nima niti njegov zakoniti zastopnik niti otrok sam več pravice, izpodbijati zakonsko rojstvo. To pa mož lahko stori tudi še potem, ko se je tožba že vložila, da, še celo potem, ko se je sodba že izrekla, samo če še ni pravnomočna, torej ako se lahko še prizove (pritoži) proti njej (§ 8 — § 159 a o. d. z.).

Vse to velja tudi glede tistih otrok, ki so bili rojeni pred 1. januarjem leta 1917, ako gori določeni izpodbijalni rok tega dne še ni potekel; otroci, ki so bili rojeni pred 1. januarjem 1914, pa nimajo te pravice (§ 9).

III. Dedno pravo.

Od dednopravnih določeb se je precejšen del izpremenil že s cesarskim ukazom z dne 12. oktobra 1914, drž. zak. št. 276. Tozadevne izpremembe so razložene že v predlanskem koledarju na straneh 71 do 74. Sedaj so se znova uredile le sledeče stvari:

1. Odpoved dedni pravici.

Ta je bila dopustna že doslej. Bila je enostranska izjava dednega upravičenca. Ker so se pa take izjave oddajale večkrat prenačljeno in nepremišljeno, in so zato nastale razne pravde, se more sedaj dedni pravici odpovedati le s pogodbo, ki jo sklene dedni upravičenec z zapustnikom. Da pa taka pogodba velja, se mora skleniti pred notarjem v obliki notarskega akta pravtako kakor na pr. ženitna in vsaka druga pogodba med zakoncema, ali pa napisati pred sodiščem. Taka odpoved velja tudi za potomce tistega, ki se je odpovedal dedni pravici, ako se ni dogovorilo in v pogodbo napisalo nič nasprotnega (§ 54 — § 551 o. d. z.).

2. Oporoke.

Oporoke se imajo vobče delati v prihodnje še ravnotako kakor doslej. Izpremenili sta se le dve določbi in sicer:

Kdor hoče napraviti izvensodno pismeno oporoko, pa je ne spiše sam, četudi zna pisati, mora poslednjo voljo, ki jo je dal spisati po kom drugem, lastnoročno podpisati. Dalje mora oporočnik pred tremi zmožnimi pričami, od katerih morata biti vsaj dve hkratu navzočni, izrecno izjaviti, da obsega sestavek njegovo poslednjo voljo. Ni torej dovolj, ako pred pričami sestavek samo podpiše; pravtako ne zadošča, ako na stavljeno vprašanje samo prikima ali odgovori z „da“; sam mora izrecno izjaviti, da je na sestavku napisana njegova poslednja volja. Končno se morajo tudi priče podpisati in sicer vedno na listini sami — ako se to zgodi znotraj ali zunaj, je vse eno —, ne pa samo na zavoju. Priče morajo tudi pristaviti, kot kaj so podpisale; najboljša je, ako vsaka priča pripiše svojemu imenu besede „kot priča poslednje volje“ ali „kot priča oporoke“. Kaj je v taki oporoki napisanega, tega priči ni treba vedeti, ker velja vsebina oporoke tako, kakor je napisana (§ 55 — § 579 o. d. z.) Te določbe veljajo tudi za vsa sporočila poslednje volje, ki so se naredila pred 1. januarjem 1917.

Ako je torej kdorkoli, ki zna pisati, napravil pismeno oporoko v tej obliki, pa se ni držal teh novih predpisov, naj izpolni še te ali pa napravi novo sporočilo poslednje volje; ker bi sicer staro ne veljalo. Ni mu pa treba delati docela nove oporoke; porabi lahko stari sestavek, le priče naj še enkrat pokliče in naredi tako, kakor je gori povedano.

Znano je tudi, da tudi oseba, ki ne zna niti pisati niti brati, lahko napravi izvensodno pismeno oporoko. Poklicati mora tri priče, ki morajo biti ob istem času navzočne. Ako mu je že preje kdo drug spisal oporoko, da lahko kar tisti sestavek prebrati; ako se pa to ni zgodilo, da lahko svojo oporoko tudi takrat spisati. Ko je oporoka spisana, jo mora ena priča prebrati, drugi dve priči pa morata tudi sami vpogledati vsebino, se torej prepričati, ali je res tako zapisano, kakor se je bralo. Ko se je to zgodilo, mora oporočnik potrditi, da se vsebina sestavka strinja z njegovo poslednjo voljo; pri tem zadošča, ako oporočnik odgovori na stavljeno vprašanje z „da“. Kdor je spisal oporoko, je tudi lahko oporočna priča, ako ni morda drugega zadržka. Doslej je pisec oporoko lahko tudi prebral, odslej dalje pa se to ne sme več zgoditi, ako oporočnik sam ne zna brati. Oporoko mora torej prebrati kdo drug, ne več tisti, kdor jo je pisal (§ 56 — 580 o. d. z.).

Pravtako je znano, da mora oporočnik tudi podpisati oporoko, ako zna in more pisati; drugače pa mora pristaviti svoje ročno znamenje (križ) in sicer sam — ni zadosti, ako prime le za pero — in sicer v tem slučaju pred vsemi tremi pričami. Previdno je, ako ena priča k ročnemu znamenju pristavi oporočnikovo ime, da se ne pozabi, kdo je napravil dotično oporoko, sam pa pripiše svoje ime kot podpisnik* (§ 580 o. d. z.).

Ako se pismena oporoka ne dela ravno tako, kakor je tu predpisano, ako se ne izpolni le eden teh predpisov, oporoka kot pismena ni veljavna (§ 601

* Da bo oporoka zanesljivo veljala, je najbolje, ako se konča nekako takole:

To oporoko sem spisal jaz, Josip Petrovič, tako, kakor jo je povedal Pavel Meršnik, posestnik v Šmarju št. 13. Prebral jo je oporočniku Anton Štravs od besede do besede. Potem ko jo je prebral (ali pregledal, kar se je v zadevnem slučaju v resnici zgodilo) tudi Janez Arh, je Pavel Meršnik izrecno

o. d. z.). Vendar je mogoče, da taka oporoka velja kot ustna, ako se je natančno držalo tozadevnih predpisov. Ti se niso nič izpremenili; ostalo je vse pri starem. Ker so dotične določbe splošno znane, namen tega sestavka pa je le, bralce seznaniti z novimi zakonitimi določbami, in ker Družba sv. Mohorja itak namerava v kratkem izdati nov „Slovenski pravnik“, v katerem se bodo vse določbe natančno razložile, se tukaj ne razlaga, kako se delajo ustne oporoke.

Svetuje pa se vsakemu, da napravi pismeno oporoko. Prvič ostane zapisano vse pravitako, kakor se je povedalo, in ni nevarnosti, da bi pričé kaj pozabile ali pa pomrle pred zapustnikom, ako ta po oporoki še dolgo živi; drugič pa si dediči prihranijo stroške za pota oporočnih prič k sodišču, ki mora pričé vselej zaslišati, kadar je oporočnik napravil ustno oporoko.

Vsaka oporoka velja, dokler oporočnik ne napravi druge veljavne oporoke, ali pa dokler je izrecno ali molčé ne prekliče.

S kasnejšo veljavno oporoko pa se prejšnja razveljavi le tedaj in toliko, ako in kolikor zapustnik ne daje v njej odločno spoznati, da naj tudi še prejšnja oporoka obstoji povsem ali deloma (§ 713 o. d. z.). Marsikdo sicer v sporočilu svoje poslednje volje pravi, da ne sme veljati nobena kasnejša oporoka, ali pa, da sme veljati le tedaj, ako je opremljena z določenim znakom. Taka izjava v sporočilu poslednje volje ne velja (§ 61 — § 716 o. d. z.). Četudi je kdo v svoji prejšnji oporoki kaj takega določil, sme sedaj vendarle napraviti novo oporoko, pa mu je ni treba več opremiti s tistim znakom, ki ga je določil v prejšnji oporoki. Če pa je napravil novo oporoko še lani, moral je v novi oporoki izrecno povedati, da imenovani pristavek prejšnje oporoke ne velja; ako morda ni tega pristavka izrecno razveljavil, bi veljala starejša, ne pa novejša oporoka (§ 62).

Kakor že gori povedano, lahko vsak svojo oporoko izrecno razveljavi. To pa more storiti le v taki obliki, v kakoršni more napraviti oporoko (§ 719 o. d. z.). Ni pa treba zato klicati ravno tistih prič, ki so bile pri napravi oporoke. Ustno oporoko lahko razveljavi in prekliče pismeno, toda le tako, kakor bi delal novo oporoko; pismeno oporoko pa lahko razveljavi in prekliče ustno, pa zopet le v taki obliki, ki je predpisana za oporoko.

Oporoka pa se lahko prekliče tudi molčé; to pa se more zgoditi, ako se hkratu ne napravi nova oporoka, le pri pismeni oporoki. Molčé jo prekliče s tem, da jo raztrga ali prereže, da izbriše njeno vsebino, ali pa da prečrta ali prereže svoj podpis (§ 721 o. d. z.). Ako so se pa te poškodbe zgodile le slučajno, kar se zlasti ob sedanjem vojnem času kaj lahko zgodi (na pr. ako v vas prišedši sovražnik uniči in požge vse spise, kar jih dobi), ali pa ako se je pismena oporoka izgubila, potem oporoka še vedno lahko velja. Treba je le, da se dokaže, da se je stvar dogodila slučajno, in pa, kaj je bilo napisano v listini. Za vsebino listine se je doslej zahtevalo, da se dokaže

potrdil, da je vse tako napisano, kakor je on povedal. Pavel Meršnik je potem oporoko, ker ne zna pisati, lastnoročno podkrižal. Nato smo jo pa še mi trije kot oporočne pričé podpisali.

V Šmarju pri Jelšah, dne 17. maja 1918.

+ Pavel Meršnik,

podpisal Josip Petrovič, obenem tudi kot pričá oporoke.

Anton Štravs,
priča oporoke.

Janez Arh,
priča oporoke.

ravno tako, kakor ustna oporoka, torej s tremi pričami. Treh prič sedaj ni več treba. Dokaže se lahko tudi kakorkoli drugače, na pr. ako se predloži tudi čisto navaden, od nikogar podpisan prepis, samo da se dožene, da je ravno tak, kakoršna je bila pismena oporoka (§ 57 — § 722 o. d. z.). To velja za vse slučaje, ki niso bili do minulega novega leta pravno-močno razsojeni.

3. Dedna nevrednost in razdedimba.

Ostre so bile dosedanje določbe o dedni nevrednosti: Kdor je zapustnika, njegove otroke, roditelje ali zakonca iz hudobije tako poškodoval na časti, na telesu ali pa na imovini, da se ga je lahko preganjalo kazenskim potom, četudi le zaradi prestopka zoper varnost časti, ker je rekel zapustniku kako grdo besedo, ta je bil toliko časa nevreden dedne pravice, dokler se ni dalo iz okolnosti povzeti, da mu je zapustnik odpustil. Pa tudi, ako je dotičnik umrl pred zapustnikom, niso njegovi otroci in morebitni daljnji potomci ničesar dobili.

Te stroge določbe so se pa z novim letom znatno omilile.

Sedaj samo tisti ni več vreden dedne pravice kdor stori zoper zapustnika hudodelstvo, dokler se ne da iz okolnosti posneti, da mu je zapustnik odpustil (§ 63 — § 540 o. d. z.). Ako pa zapustnik ne napravi oporoke — če naredi oporoko, je itak ta mero-dajna — dedujejo pri zakonitem dednem nasledstvu otroci ali morebitni daljnji potomci namesto tistega, kdor se stori nevrednega dedne pravice. Ta sam torej ne dobi ničesar, cel njegov delež pa njegovi potomci, ki vendar niso ničesar storili (§ 64 — § 541 o. d. z.).

Vsak je mogel in more še vedno razdediniti svojega otroka, to je izreči, da po njem ničesar ne dobi, ako ga je otrok pustil v stiski brez pomoči, ali pa ako otrok trdovratno živi tako, da se ljudje nad njim javno pohujšujejo (§ 768 o. d. z.). Ako je kdo svojega otroka iz teh zakonitih razlogov razdedinil, ni otrok seveda ničesar podedoval. Ako je preživel zapustnika, potem tudi njegovi potomci niso ničesar dobili. Le tedaj, ako je otrok umrl pred zapustnikom, so smeli njegovi potomci zahtevati dolžni delež. Sedaj pa dobé potomci razdedinjenega otroka dolžni delež vselej, torej tudi takrat, ako razdedinjeni otrok živi dalje časa kakor zapustnik.

4. Kako se upoštevajo daritve ob preračunu dolžnega deleža?

Že v predlanskem sestavku „Nove zakonite določbe zasebnega prava“ na strani 73 Koledarja se je povedalo, kaj je dolžni delež. To je namreč tisti delež, ki ga je vsakdo dolžan zapustiti svojim otrokom in njihovim potomcem, če pa teh nima, pa svojim roditeljem, naj bodo ti že njegovi pravi roditelji ali roditelji le-teh ali pa še dalje nazaj (§§ 762 do 764 o. d. z.). Istotam se je tudi povedalo, da imajo ozna-menjene osebe do tega deleža pravico, čeprav je zapustnik napravil oporoko, pa se jih v njej ni spomnil, da torej oporoka v toliko ne more obveljati.

Pravico do dolžnega deleža izgubi le, kdor postane nevreden dedne pravice, ali pa, kogar je zapustnik razdedinil iz zakonitih razlogov.

Koliko znaša dolžni delež? V navzdolnji vrsti, torej za otroke in daljnje potomce polovico, v na-

vzgorjni vrsti, torej za roditelje in njihove prednike pa tretjino tega, kar bi bili dobili po zakonu, ako bi pokojnik ne bil napravil oporoke (§§ 765 in 766 o. d. z.).

Kako se preračuni dolžni delež?

Predvsem se mora natančno popisati in preceniti vse, kar spada v zapuščino: vse premične in nepremične stvari, vse pravice in terjatve, s katerimi je bil zapustnik upravičen prosto razpolagati, da, tudi tisto, kar so bili dediči in voliljojemniki dolžni zapustniku. Nujni dedič, to je tisti, kdor ima pravico do dolžnega deleža, sme biti navzoč pri cenzitvi in opozarjati na vse, kar se mu zdi potrebno. Nima pa pravice zahtevati, da se proda cela zapuščina ali posamezne stvari, ki spadajo vanjo, da bi se tako dognala resnična vrednost zapuščine. Od tako dobljene vrednosti zapuščine se odštejejo vsi dolgovi in vsa druga bremena, ki so se držala zapuščine že takrat, ko je zapustnik še živel (§ 67 — § 784 o. d. z.).

Otrok, ki ima pravico do dolžnega deleža, sme tudi zahtevati, da se pri tem vpoštevajo daritve, ki jih je zapustnik komurkoli naklonil še med živimi. Daritve se pa postavijo po zmislu § 794 o. d. z. v račun takole: Gotovina, ki jo je zapustnik kadarkoli komu podaril, se upošteva v onem znesku, ki ga je zapustnik res dal. Posestva in druge nepremične stvari se vpostavijo s tisto vrednostjo, ki so jo imele za časa daritve. Premičnine pa se vračunijo po oni vrednosti, ki jo imajo za časa zapustnikove smrti; ako so se docela porabile, preden je pokojnik umrl, se torej ne morejo kar nič vpoštevati.

Pri tem pa ni treba vpoštevati sledečih daritev in sicer:

1. daritev, ki jih je zapustnik komu naklonil takrat, ko še ni imel otrok, ki bi smeli zahtevati dolžni delež;

2. daritev, ki so izvirale samo iz zapustnikovih dohodkov, ki torej niso mogle prav nič zmanjšati njegove imovine, ampak se ta vsled zadevnih daritev samo ni povečala;

3. daritev, s katerimi je zapustnik glede na svoj stan in na svoj poklic izpolnil le svojo нравno dolžnost in ravnal tako, kakor ravna dostojen človek;

4. daritev za občekoristne namene, na primer za reveže, za „Rdeči križ“, za podporo v vojni oslepelih vojakov, za njihove vdove in sirote itd.; in končno

5. daritev, ki jih je pokojnik naklonil več kot dve leti pred svojo smrtjo osebam, ki nimajo pravice do dolžnega deleža. Kadar pa gre za daritve med zakonci, katerih zakon se je razvezal ali sodno ločil, takrat se ta dveletni rok ne prične pred časom, ko se je zakon razvezal ali sodno ločil, kajti šele od tega časa dalje se smatrata nekdanja zakonca kot tujca (§ 68 — § 785 o. d. z.).

Ko se je tako natančno preračunila čista zapuščina pokojnikova in so se ji prištele tudi v prejšnjem odstavku navedene daritve, se izračuna, koliko bi prišlo na vsakega zakonitega dediča, ako bi zapustnik ne bil opravil oporoke, iz tega pa dolžni delež po onem načelu, ki se je gori pri tem vprašanju povedalo. Nujni dedič si mora pa dati v tako izmerjeni delež vračunati vse, kar mu je zapustnik že sam morda volil v oporoki ali drugače zapustil, ako so se pa vpoštevale tudi daritve, tudi vsa tista darila, ki jih je sam prejel in ki so se postavila v račun (§ 69 — § 787 o. d. z.).

V dolžni delež se vračunja tudi to, kar je dal zapustnik svoji hčeri ali vnukinji za doto ali pa svojemu sinu ali vnuku za opremo ali neposredno za

nastop službe ali kakega obrta, in pa to, kar je porabil za plačilo dolgov polnoletnega otroka (§ 788 o. d. z.).

Roditeljem, ki nastopajo kot nujni dediči, pa se ne sme vračunati v dolžni delež tisto, kar jim je bil zapustnik moral po zmislu § 154 o. d. z. itak dajati: po tej zakoniti določbi je namreč vsak otrok dolžan svoje roditelje spodobno vzdrževati, ako obubožajo (§ 70 — § 789 o. d. z.).

Kadar se pri določitvi dolžnega deleža vpoštevajo daritve po zmislu gori razvitih načel, se lahko pripeti, da v zapuščini ne ostane toliko imovine, da bi se mogli iz nje plačati poračunjeni dolžni deleži. V tem slučaju sme prikrajšani nujni dedič zahtevati od obdarjenca, torej od tistega, kateremu je bil zapustnik kaj podaril, da darilo vrne. Ta se pa lahko reši vrnitve celega darila, ako plača prikrajšanemu nujnemu dediču toliko, kolikor v zapuščini manjka do polnega dolžnega deleža.

Če pa je obdarjenec sam tudi nujni dedič, si lahko obdrži toliko, kolikor bi znašal njegov dolžni delež, ako bi se vračunile tudi daritve; plačati ima le še toliko, za kolikor je bil obdarovan več, kakor znaša njegov dolžni delež.

Ako je zapustnik obdaroval več oseb, morajo darila vrniti najpreje tisti, ki so jih pozneje prejeli; šele potem, ako to ne zadošča, jih morajo vrniti tudi tisti, ki so bili preje obdarovani. Ako pa je zapustnik obdaroval več oseb ob istem času, morajo ti vrniti darila v tistem razmerju, v katerem so jih dobili (§ 71 — § 951 o. d. z.).

To velja za daritve, ki se napravijo po 1. januarju 1917. Daritve pred tem časom pa se morejo izpodbijati le po določbah sedanjega zakona (§ 72); te pa se glasé: Kdor ima za časa daritve potomce, katerim je dolžan zapustiti dolžni delež, ne more storiti v njih škodo nobene daritve, ki presega polovico njegove imovine. Ako je prekoračil to mero, in ako morejo ti potomci po njegovi smrti dokazati, da njegova čista zapuščina ne znaša niti več polovico tiste njegove imovine, ki jo je imel za časa daritve, potem smejo nujni dediči od obdarjenca razmeroma nazaj terjati tisto, kar je ta preveč prejel. (Dosedanji § 951 o. d. z.)

Oglejmo si na praktičnem slučaju, kako se izmeri dolžni del, in kaj imajo vrniti obdarovanci.

Zapustnik je umrl kot vdovec. Imel je šest otrok, od katerih sta mu dva umrla še v otroški dobi, torej brez potomcev. Živi so še sin Jakob, sin Janez in hči Meta. Sin Peter je umrl že pred njim, pa je zapustil dva otroka, sina Franceta in hčer Ano, ki se je že poročila. Ko se je omožila, ji je dal stari oče, sedanji zapustnik, 2000 K dote, njenemu očetu pa ni bil nikdar ničesar dal. Leto dni pred svojo smrtjo, še preden je dal svoji vnukinji Ani 2000 K dote, pa je podaril svojemu bratu Antonu 10.000 K v gotovini, ravno takrat pa tudi svojemu prijatelju Jožefu Brezovarju gozd in kravo; gozd je bil takrat vreden 3000 K, danes ko je izsekan, pa le še 600 K; krava, ki je bila vredna 400 K, je Brezovarju poginila. Dva meseca pred tem pa je dal svojemu sinu Janezu, ko je ta prišel tesarski obrt, 1000 K v gotovini.

Zapustnik je napravil oporoko, v kateri je postavil svojega sina Jakoba za glavnega dediča, sinu Janezu in hčeri Meti pa volil vsakemu 1000 K; svojih vnukov Franceta in Ane pa v oporoki ni nič omenil.

Sin Janez, hči Meta in vnuk France zahtevajo svoje dolžne deleže, zahtevajo pa tudi, da se vpoštevajo daritve.

Zapuščina se popiše in preceni, pokaže se, da je posestvo vredno	10.000 K
živina in gospodarsko orodje	1.800 "
hišna oprava in premičnine pa	200 "
skupaj	12.000 K
V hranilnici je bil dolžan	4.000 "
Ker ni imel drugega premoženja, pa tudi ne drugih dolgov, znaša čista zapuščina	8.000 K
Prištejejo se daritve:	
1. nazadnje dota vnukinji Ani v gotovini	2.000 "
2. pred tem bratu Antonu v gotovini	10.000 "
3. ob istem času prijatelju Jožefu Brezovarju gozd, ki je bil takrat vreden	3.000 "
merodajna je pri nepremičninah vrednost za časa daritve, torej ne vrednost sedanjega posekanega gozda; vrednost krave se pa ne more vpoštevati, ker je poginila, in je pri premičninah merodajna vrednost za časa zapustnikove smrti;	
4. še preje sinu Janezu	1.000 "
Ako bi torej zapustnik ne bil nikomur ničesar podaril, bi bil imel ob smrti imovine	24.000 K
Ker je zapustil tri otroke in pa potomca pred njim umrlega sina, torej štiri debla, bi bila prišla po zakonitem dednem nasledstvu na vsako deblo četrtina po	6.000 K
Po toliko bi dobili otroci Jakob, Janez in Meta; ravno toliko pa tudi vnuka France in Ana skupaj, torej vsak 3000 K. Dolžni delež pa znaša polovico tega zneska, torej za otroke Jakoba, Janeza in Meto za vsakega	3.000 K
za vnuka Franceta in Ano pa za vsakega polovico tega zneska ali 1.500 K.	
Janez, ki je dobil že 1.000 K, dobi še	2.000 K
Meta, ki ni še dobila ničesar, dobi	3.000 "
France, ki tudi še ni dobil ničesar, dobi	1.500 "
Izplačati je torej skupaj	6.500 K
Če bi Jakob izplačal to vsoto iz zapuščine, ki znaša le čistih	8.000 "
bi mu ostalo le še čistih	1.500 K
Ker pa znaša tudi zanj dolžni delež	3.000 "
se upravičeno brani izplačati vseh 6.500 K; kar bi mu ostalo več kakor 3.000 K, mora pač doplačati, ostalih pa imajo vplačati obdarovanci.	1.500 K
Prva pride na vrsto vnukinja Ana, ki je dobila 2.000 K dote. Ker pa tudi njen dolžni delež znaša 1.500 K, ni dolžna plačati več kot	500 "
Manjka še vedno	1.000 K
Te morata plačati zapustnikov brat Anton in pa zapustnikov prijatelj Jože Brezovar. Ker je prvi dobil 10.000 K, drugi pa 3.000 K, mora plačati brat Anton $\frac{10}{13}$ ali	769 K 23 h
in Jože Brezovar $\frac{3}{13}$ ali	230 " 77 "
S tem pa je pokrit ves ostali primanjkljaj po	1.000 K — h

5. Kako morejo dedičevi upniki zavarovati svoje terjatve?

Dokler se zapuščina ne prisodi dediču v last, morejo dedičevi upniki seči z izvršbo le na tiste posamezne dele zapuščine, katere mu je zapuščinsko sodišče prepustilo, da svobodno razpolaga z njimi (§ 73 — § 822 o. d. z.).

Dedičevi upniki pa lahko zapuščinskemu sodišču verjetno izkažejo svoje terjatve, še preden se zapuščina prisodi, ob enem pa prosijo, da se jim vroči

prepis sklepa, s katerim se je dediču dovolilo, da sme svobodno razpolagati s posameznimi deli zapuščine, ob svojem času pa tudi prepis prisojilne listine. Sodišče mora potem takemu upniku vročiti imenovane sklepe ravno takrat kakor dediču (§ 74), na kar upnik takoj lahko poseže z izvršbo na vso imovino, ki se je prisodila dediču.

Glede pripale dediščine pa upniki lahko izpoljujejo proti dediču začasne odredbe, da zavarujejo svoje terjatve proti dediču, v vseh onih slučajih, v katerih se smejo po določbah izvršilnega reda vobče dovoliti začasne odredbe (§ 75). Te pa se smejo ukreniti tedaj, kadar je verjetno, da bi brez njih dolžnik obrezvspešil ali znatno otežil izterjavo denarne terjatve, za katero se še ne more poseči z izvršbo na dolžnikovo imovino. To pa je verjetno tedaj, kadar je nevarnost, da bi upnik posamezne imovinske kose poškodoval, uničil, zatajil ali raznesel, da bi jih prodal ali kako drugače otujil ali pa sicer z njimi razpolagal, ali pa da bi glede njih sklenil z drugimi osebami kakoršnekoli dogovore na škodo upniku.

* * *

Razen tega so se z gorenjim cesarskim ukazom tudi temeljito izpremenile določbe stvarnega in obligacijskega prava in pa določbe o zastaranju. V stvarnem pravu imamo sedaj več docela novih zakonitih določeb, ki urejajo pridržek lastnine na strojih, sosedno pravo, prepovedi otujevanja ali obremenbe, pridobitev stvarnih pravic do nepremičnin, ki niso vpisane v zemljiški knjigi, in do zgradb, ki se zgradé na tujem svetu, obnavljanje in popravljanje mej, dalje kaj se zgodi s služnostmi in drugimi bremenji, kadar se delé zemljišča, potem marsikatera izpremembe zemljiškknjižnega prava in slednjič pridržbeno pravico. Iz obligacijskega prava so se nanovo izdale določbe o javnih ponudbah, o pogodbah v prid tretjim osebam in o vzprejemanju gostov. Temeljito so se izpremenile občne določbe o pogodbah in pravnih opravilih sploh, o izpolnjevanju odplatnih pogodb, o jamčevanju, o prodaji s pridržkom odkupa in o kupu na poskušnjo, o najemnih in zakupnih pogodbah, o pravici do povračila škode, o plačevanju, o nakazovanju in o prevzetbi dolga. Prav docela so se pa izpremenile določbe o službenih (mezdnih) pogodbah in o pogodbah za delo hkratu pa so se uredile tudi založne pogodbe, glede katerih še nismo imeli zakonitih določeb.

Toda prostor v Koledarju je za ta spis pretesno odmerjen, da bi se mogle primerno obrazložiti še vse imenovane določbe. Radi pomanjkanja prostora še letos ne moremo priobčiti niti že lani dogotovljenega, z več zgledi opremljenega odstavka o stvarnem pravu. Zato je treba pojasniti o stvarnem in pa o obligacijskem pravu pridržati posebnemu sestavku, ki izide v prihodnjem Koledarju.

Franjo Neubauer:

Samo enkrat.

Enkrat se živi!
Ej, kapljica ti
napóji me, srce razgrej!
Takó govoriš,
sam sebe slepiš,
omamljaš se, ali — dokléj?

Zato baš, moj brat,
ker samo enkrat
živí se v dolini solzá,
mi živi takó,
da mirno, lahkó
pred strogega stopiš Bogá!

Enkrat le je dan
za delo odbran!
Ko v smrtne boš krilu nočí,
usod Gospodar
ne dá ti nikdar
nikoli več delavnih dní!

Poezija naših grobišč.

Nabrala Mira.

Od nekdanj že rada pohajam grobove... In kadarkoli se mudim na svojih potovanjih v večjem mestu, posetim gotovo i pokopališče. Tako sem si ogledala tudi za časa svojega bivanja v Solnogradu ondi dvoje prastarih grobišč in sicer oni sv. Sebastijana in sv. Petra. Poslednje je prvo in najstarejše pokopališče, polno globoke verske poezije; obšla me je misel, si jih zapisati nekaj v spomin. Žal, da mi pičlo odmerjeni čas ni dopustil izvesti namere. A že tedaj je dozorela v meni misel, ogledati se po svoji ožji domovini in nabrati nekaj cvetja te vrste... In ko je vlč. gosp. Ksaver Meško sprožil podobno misel v Koledarju, namenila sem se ponuditi svojo zbirko Mohorjevi družbi. Morda napotim s tem tega ali onega za enako narodno delo in ko bi se nabralo sčasoma več tvarine, najde se morda kdo domoljubov in založi te verze v skupni knjigi...

1. V nebo med angelce krilate
se dvignil angel je s teboj,
ponesel te nad zvezde zlate,
kjer dom njegov in dom je tvoj!

2. Odšel si, oče naš — soprog,
in pustil solze nam obile;
prijateljev si pustil krog,
ostavil znancev kroge mile. —
A kaj solze, kaj jok glasan,
kaj vzdih srčnega dihtenja —
saj združi nas kedaj nov dan
na nebu boljšega življenja!

3. Sestra mila, vzorna mati,
oče blagi ste nam bili,
ki ležite v tej gomili!
Zapustili ste nas same
v skrbi in solza dolini —
mir uživajte hladne jame,
hvalo v neba visočini...
Bog, življenja skrb vam plati!

4. Oj blagor, blagor tebi,
ker dobro je za te —
uživaš tam nebeški kras —
oj prosí, prosí še za nas!

5. Težka bila je ločitev —
a tem slajša bo združitev!

6. Rahlo naj te zemlja krije,
šum posvetni tu neha;
mah zelen kosti pokriva —
duh v nebesih tvoj doma.

7. Zdaj, ko v višavah sta nad nami
izognjena bridkostim zemlje:
ljubezen vaju še objemlje,
ljubezen večna v groba jami.

8. Zgodaj cvetka si zvenela,
drage svoje zapustila,
ki za taboj plačejo
na grobu tvojem molijo;
mirno tu počivaš zdaj,
večna luč ti sveti naj!

9. Bog za trude vse in boje
k sebi te pozval je v raj,
kamor tudi srce moje
priti si želi nekdanj.

10. V cvetju mladosti
si nas zapustil,
tam nad zvezdami
bivaš sedaj —
ondí uživaš
blaženi raj.
Upanje naše je —
združiti s taboj se...

11. Kako bi zabil to gomilo,
kjer blago tvoje spi srce:
ki mi brezmejno vdano bilo
ves čas do zadnjega je dne...

12. Kristjan na zemlji ni doma,
kraljestva ud je večnega;
nad zvezde pot njegova gre,
kjer bratje, sestre mu žive...

13. Tolažba ena nam ostane:
da enkrat vidimo se spet!

14. Oj sladko spavaj, duša blaga,
mir neskaljen uživaj zdaj;
saj vera nas uči:
da nismo večno ločeni —
in da se vidimo enkrat
presrečni tam nad zvezdami!

15. Vsevečni te je rad imel,
ker mlado k sebi te je vzel!
On hotel ni, da bi trpela,
v solzah in boli tod živela;
zato presrečna se nam zdiš,
ki v grobu tihem sladko zdiš
in sanjaš v njega hladi
o ustajenja nadi...

16. Vem, da Izveličar moj živi,
bom vstal iz groba sodnji dan,
s to kožo svojo spet obdan
bom videl svojega Boga!
Ga gledal bom v resnici jaz
prav s temi-le očmi —
to upanje sladko
je v srce položeno mi!...

† Poslanec Franc Sal. Povše.

(Spisal dr. Valentin Rožič.*)

Dolgost življenja našega je kratka.
Kaj znanec je zasula že lopata!
Odrpta noč in dan so grôba vrata,
Al' dneva ne pove nobena prat'ka.

Memento mori! — Fr. Prešeren.

Franc Sal. Povše se je rodil dne 1. jan. 1845 v Kresnicah za Savo kot sin trdnih kmečkih starišev. Oče je dal nadarjenega dečka v srednje šole v Ljubljano, kjer je dovršil višjo gimnazijo ter se podal po dovršeni gimnaziji na visoke šole proučevati narodno gospodarstvo, za kar je čutil kot kmečki sin največ veselja. Ko je z izvrstnim uspehom dovršil svoje narodno-gospodarske (kmetijske) študije, se je vrnil v svojo ljubljeno domovino. Leta 1869. je dobil službo strokovno-kmetijskega učitelja na slovenski poljedeljski šoli v Gorici. Čez nekaj let je postal ravnatelj na tej šoli, kjer si je pridobil veliko zaslug za razvoj kmetijstva na Goriškem. Ker ga je mučila vratna bolezen, je zapustil mesto ravnatelja, stopil v pokoj ter se vrnil na Kranjsko, kjer se je polagoma posvetil svojemu zasebnemu gospodarstvu kakor tudi javnemu delovanju za blagor človeštva.

Povšetovo delovanje.

Ko je bil Povše še v Gorici kot strokovni učitelj kmetijstva, je že mnogo deloval za gospodarski napredek kmetskega stanu, ki tedaj še ni bil tako organiziran ko dandanes. Še kot učitelj na poljedeljski šoli v Gorici je spisal več knjig o poljedeljstvu, ki jih je izdala in založila Družba sv. Mohorja v

* Spis je bil namenjen za Koledar za l. 1917; vsled preobitela gradiva je zaostal.

Celovcu. Tako je spisal l. 1875. knjigo: „Umni kmetovalec ali splošni poduk kako obdelovati ali zboljšati polje, travnike, vrtove in gozde. Slovenskim kmetom v poduk spisuje Franc Povše, vodja slovenskega oddelka deželne kmetijske šole v Gorici.“ l. snopič, str. 112. v 8°.* Drugi in tretji snopič z istim naslovom sta izšla v letih 1876 in 1877. Tako je Povše spisal skupaj troje knjig „slovenskim kmetom v poduk“, katere je založila Družba sv. Mohorja v Celovcu in ki so se po njenih udih močno razširile med celim slovenskim narodom. S temi svojimi „umnimi kmetovalci“ je začel Povše orati ledino na narodno-gospodarskem polju pri Slovencih. Dasi so se že pred njim bavili učeni možje z narodno-gospodarskim vprašanjem pri Slovencih, vendar lahko rečemo: preporoditelj kmetskega stanu pri Slovencih v zadnjih desetletjih je ranjki Povše. Za njim in po njegovem zgledu in vzorcu je izšlo pri Družbi sv. Mohorja mnogo vsakovrstnih del o kmetskem vprašanju.

Povše pa ni spisal samo „Umnega kmetovalca“, ampak še mnogo drugih razprav, ki so izšle v raznih knjižicah, tako na pr. o davkih, o dohodnini itd. — Gospodarskih in gospodarsko-političnih člankov pa je spisal nebroj, ki so izšli ali v kmetsko-strokovnih ali političnih slovenskih listih.

Glavno Povšetovo delovanje pa se je osredotočilo v deželnem oziroma državnem zboru, kjer je kot poslanec-agrarar, kot zastopnik kmetskega ljudstva vedno in povsod vse svoje moči zastavil kmetskemu ljudstvu v prid.

Prvikrat je bil izvoljen za deželnega poslanca dne 4. julija 1889 v kmetskih občinah volilnega okraja Ljubljana, Vrhnika, in ta kmetski volilni okraj je z vso vnemo in brižnostjo zastopal celih 27 let — do svoje smrti — torej več kot četrt stoletja. Za državnega poslanca je bil izvoljen prvič l. 1891. v volilnem okraju kmetskih občin Kočevje—Trebne—Žuženberk—Radeče—Mokronog. Tudi ta okraj je zastopal do svoje smrti, torej ravno 25 let. — Takoj l. 1889. je bil izvoljen za namestnika deželnega odbornika iz skupine kmetskih občin. Deželni odbornik je postal l. 1896. in ostal do marca l. 1908. — C. kr. kranjska kmetijska družba ga je izvolila l. 1886. v svoj osrednji odbor; l. 1908. pa je postal predsednik kmetijske družbe. Pri kranjski kmetijski družbi je torej deloval ravno celih 30 let, 22 let kot podpredsednik in 8 let kot predsednik. Že v teh suhoparnih številkah je jasno označeno Povšetovo javno delovanje za slovenski narod.

Toda poslanec Povše ni bil le ljudski zastopnik po imenu, on je bil res tudi pravi prijatelj ljudstva — mož na svojem mestu. To vedo njegovi volilci, to vedo njegovi tovariši poslanci, to ve tudi vsak, ki je Povšeta poznal. Za vse se je potegoval, za vse delal, brez razlike stanu, prosil, beračil in kljuge pritiskal na raznih mestih za vse, ki so se k njemu zatekali za pomoč. Tudi na naše dijake-visokošolce ni pozabil.

Toda prekratko, prepovršno in nehvaležno bi končal Povšetovo življenjsko sliko, ako bi hotel govoriti

* Kako je nastala knjiga „Umni kmetovalec“ je zelo zanimivo. — Po Povšetovem prizadevanju se je otvoril slovenski oddelk kmetijske šole v Gorici. Dobil je nekaj nadarjenih mladeničev, ki so poslušali in zapisovali njegova predavanja in iz teh predavanj je nastala knjiga „Umni kmetovalec“.

samo splošno, kajti še le v malenkostih in posameznostih se spozna celi človek. Kdor je poznal Povšeta samo po delih, ki so se objavila po časopisih, ta Povšeta ni poznal.

Pokojni Povše je mnogo delal. Delal je kot poslanec v državnem zboru jako mnogo in to do svoje smrti. Kadar je šlo za kmečke interese, gotovo se je agrarec Povše oglasil za besedo. Izvoljen je bil v razne odseke in pododseke in povsod je bil na svojem mestu. V državnem zboru se je osnovala iz kmetjskih poslancev splošna avstrijska agrarna zveza, ki je imela namen, koristi avstrijskega kmeta pospeševati in se za kmetijske pravice boriti — in za načelnika tej agrarni zvezi je bil izvoljen poslanec Povše. In kar se je zadnja leta storilo v državnem zboru koristnega za kmetijski stan, vse se je izvršilo pod vodstvom agrarne zveze oziroma po vplivu poslanca Povšeta. Zlasti povzdiga in zboljšanje živino-reje v avstrijskih alpskih deželah je neoporečna Povšetova zasluga. — Bil je tudi član c. kr. železniškega sveta na Dunaju in tudi tukaj se je vneto potegoval za prometne železniške zveze, ki bi bile v korist njegovi ožji in širši domovini. Zadnji čas, za časa vojne je pa jako marljivo deloval kot član prisedniškega sveta za preskrbo živil. Še v zadnjem svojem članku, ki je izšel v Slovincu ravno na večer njegove smrti 4. januarja 1916 pod naslovom: „Odkod draginja živil, posebno mleka in mesa?“ piše dobesedno: „Odkod izvira nenadoma nastalo pomanjkanje moke, sploh žita za kruh, danes ne bom razpravljaj; stavl sem svoj tozadevni samostalni predlog za sejo vojničnega prometnega zavoda, ki se bo vršila na Dunaju sredi meseca (januarja), da se prisili, da se objavijo statistični izračuni o zadnji žitni letnini na Avstrijskem, pa tudi na Ogrskem.“ Tako je pisal, tako je mislil in skrbel poslanec Povše ob svoji smrti kot skrbni oče za uboge otroke — za avstrijske prebivalce. Misli, polne dejanske krščanske ljubezni, načrti, posvečeni človeštvu in prepleteni z velepatriotično ljubeznijo do svoje ožje in širše domovine Avstrije, misli pomoči do bližnjega so prevemale in navdajale zlato in plemenito Povšetovo dušo celo življenje tja do njegove nenadne smrti.

Pokojni Povše je bil v celem svojem življenju odločen katoličan in vrl delavec za katoliško misel in versko prepričanje. Svoje versko, katoliško-narodno prepričanje je vedno odločno kazal tudi v javnem življenju. Kdo se ne spominja gospoda poslanca Povšeta, ki je z navdušenimi govori predsedoval veličastnim katoliškim shodom in drugim javnim zborovanjem v Ljubljani in po deželi. V njem je bila

katoliško-narodna misel naravnost vtelesena in upodobljena in njegova prepričevalna beseda je živo vžgala v srcih poslušalcev plamen verske navdušenosti. Zato ga je odlikoval sam poglavar svete katoliške cerkve za zasluge „za cerkev in papeža“.

Bil pa je tudi zvest, vdan sin svoje širše domovine, ljubljene Avstrije. Cesar ga je za njegovo zvesto patriotično delovanje večkrat visoko odlikoval. Bil je vitez reda železne krone III. razr. in vitez Fran Josipovega reda, dalje komtur Fran Josipovega reda in imejitelj zlatega zaslužnega križca s krono itd. Mnogo občin na Kranjskem ga je izvolilo za svojega častnega občana, bil je častni in redni član mnogobrojnih društev in podpornik raznih dobrodelnih zavodov. Zadnja leta je zlasti vneto deloval kot predsednik c. kr. kmetijske družbe kranjske, kot načelnik ljudske posojilnice in kot član raznih odsekov v poslaniškij zbornici.

Gospod poslanec Povše je bil marljiv kakor mravlja. Delal je vedno, neprenehoma, dasi je postajal že prileten. In sredi dela in truda, sredi skrbi za svoje ljudstvo ga je dobrotljivi Bog poklical po zasluženo plačilo. Dne 4. januarja 1916 popoldne je še delal v uradu Kmetijske družbe, se poslovil od svojih uradnikov; potem je šel še v „Ljudsko posojilnico“, kjer je ostal približno do 7. ure zvečer, nakar se je tudi tu ljubeznivo poslovil od posojilniških uradnikov. Nato se je podal domov — a med potjo mu pride na Miklošičevi cesti slabo in po nekaj trenutkih slabosti se je njegova dobra, plemenita duša poslovila od tega sveta. Zadnja njegova beseda je bila „Jezus“, in nato je nehalo biti njegovo plemenito srce. Na Svetih Treh kraljev dan popoldne ob 3. uri so položili njegovo truplo k večnemu počitku pri Božjem grobu pri Ljubljani. Njegov pogreb je bil nekaj veličastnega in pokazal, kako so ga cenili in spoštovali vsi stanovi, visoki in nizki, revni in bogati. Pogreb je vodil sam presvitli vladika gospod knez in škof ljubljanski in pogreba so se udeležili deželni predsednik baron Schwarz, grof Chorinsky, dalje namestnik deželnega glavarja dr. Lampe, in večina državnih in deželnih poslancev, veliko število slovenskih županov, razna društva in korporacije ter nepregledna množica meščanov kakor tudi njegovih znancev in volilcev iz cele dežele. Ob odprtem grobu se je poslovil od njega g. kanonik dr. Lampe, ki mu je v slovo spregovoril ganljive besede.

Povšeta ni več. Toda njegov duh, njegov spomin bo živel med ljudstvom, za katero je živel, trpel in umrl. — Počivaj v miru zlato plemenito srce ter prosí nad zvezdami za lepšo bodočnost slovenskega ljudstva!

Kmetska.

Pripeka solnce,
kmet orje polje,
z njim tiho čez njive
Sin Božji gre.

Pripeka solnce,
kmet seje, sadi,
sredi polja Sin Božji
blagoslov svoj deli.

Ko dozori pod solncem,
in spravljaš sad,
ne pozabi Njega,
ki dal je blagodat!

Slutnja.

Pomlad je zunaj,
in bezeg cveti,
na njem peva ptiček:
„Čiri, čiri!“

Ko čez leto bezeg
se spet razcveti,
ti srce morda
že v grobu spi ...

Minilo.

Ah, že je jesen,
in dež škropi —
o dnevi poletja
kdaj ste odšli?

Minilo vse,
vse z vetrom odšlo. —
Deževna jesen je,
in v srcu bridkó ...

Pomladanski dnevi
kje ste zdaj,
in kje si ti,
mladosti raj?

S. V.

Straža v Karpatih.

Svetovni dogodki.

Leto 1916—1917 je bolj politično nego vojaško. Toliko se je v tem času dogodilo novega, presenetljivega, da nam zastaja sapa in ne moremo vsega pojmiti. Dogodek se podi za dogodkom. Stara Evropa pada, nova vstaja. Pa kako hitro! Čutimo to tudi doma; kar je starega, zgineva, mlado prihaja na dan. Mislili smo zato, da bi se ne omejili pri svetovni vojski samo na vojaške dogodke, temveč pogledali nekoliko tudi v sedanji ustroj človeške družbe, pogledali naše avstrijske razmere, težnje narodov in pretehtali izpeljivost njihovih upov. Zato tudi naš odstavek nima več napisa „Svetovna vojska“, temveč drugega. Vojne dogodke smo opisali bolj kratko kakor lansko leto, težišče življenja narodov se je preselilo v zaledje; borba na frontah ni prenehala, cvet ljudi sahani tam še vedno, a ta borba mora deliti zanimanje z borbo v zaledju zadaj za fronto. Zato smo se tudi pri nekaterih odstavkih dalje pomudili kakor pri drugih. Marsikdo morda ne bo zadovoljen, ker smo se preveč pečali z nasprotstvom med Italijo in Grško ali pa s kalifatom. A to so važne stvari. V Arabiji na pr. se odigravajo dogodki, kojih pomena niti ceniti ne moremo. Turško-arabsko vprašanje je skupno vsemu svetu, sedanja vojska ga bo rešila. Nasprotno pa se nismo dolgo mudili pri raznih ofenzivah in defenzivah: potek je vselej isti, imena so druga. Ocenili smo jih le v splošnem, vendar pa toliko, da bo vsak lahko dobil celoten pregled.

Neki časopis nas je lansko leto kritiziral, da smo zlasti zadnje dogodke prekratko orisali. Naj gre le dotični gospod pisat zgodovino vojske, naj se ozira na tisoč stvari, da se nikamor ne zadene in se nikjer ne spodtakne, pa bo videl, kaj se pravi vojsko pisati. Ozirov je sto in sto, ti jo moraš pa lepo mahati naprej in biti slep na desno in levo. Vsem pa seveda ni mogoče ustreči, nas je preveč.

Poglejmo najprvo na fronte od Rige v Arabijo in nazaj gori v Adrijo in Baltik.

Ruska in rumunska fronta.

Že lansko leto smo pisali, da je sklicala ententa marca meseca velik vojni svet v francoski glavni stan. Glavni sklepi tega posvetovanja so nam znani. Šlo je za enoten nastop na vseh frontah. Ruski nadpoveljnik Brusilov je začel torej z ofenzivo, 4. junija 1916, in sicer z ofenzivo največjega obsega. Armada je bila izvrstno izvežbana, z vsem prav dobro preskrbljena, Amerika in Japonska sta pomagali oborožiti jo. Od Stira gori, ki se izliva v Pripjat, pa notri doli do Dnjestrovega pritoka Stripe so Rusi naskočili, fronta je bila dolga 350 km. Najprvo se jim je posrečilo pregnati nas z Dnjestrovih bregov pri selu Okna, severno od Černovic, potem so nas potisnili za trdnjavi Luck in Dubno, tako da je bil znani trdnjavski trikot Luck—Dubno—Rovno zopet ves v ruskih rokah.

V Bukovini so vzeli 17. junija močno mostišče ob Prutu; posledica je bila ta, da smo tretjič v tej vojski zapustili Černovice. Zopet so sledili hudi boji, dne 30. junija so vkorakali Rusi v Kolomejo. Uspehi na njihovi strani so bili očitni, nič ni po-

magalo prikrivati jih, saj je bil ruski že velik del Galicije in skoro cela Bukovina. Poveljstvo smo morali izpremeniti: od severa do Tarnopola je poveljeval odslej nemški feldmaršal Hindenburg, od Tarnopola do Rumunije pa naš sedanji cesar Karol. Začetkoma so bili pa Rusi še vedno na boljšem in so nam dne 10. avgusta vzeli Delatin in Stanislav. Polagoma so pa vendar opešali, v Gozdnih Karpatih niso mogli naprej, nam so priskočili na pomoč še Turki.

Sovražniki centralne Evrope rastejo iz tal kakor gobe. Menda bo kmalu celi svet proti nam. Že itak močna ententa je dobila koncem avgusta prirastek: Rumunija nam je 27. avgusta napovedala vojsko, z nami vred posredno seveda tudi Nemčiji, Bolgariji in Turčiji. Nevarnost je bila velika, Rumuni so razpolagali s 600.000 vojaki. Nemci so se nevarnosti prav hitro zavedeli in so 31. avgusta imenovali Hindenburga za šefa generalnega štaba, tako da je vodil vso armado na vseh frontah en sam, tisti, ki so mu Nemci najbolj zaupali. To je bilo res potrebno, kajti čete so morale sedaj enkrat sem enkrat tja, voditi jih je moral le eden.

Razstreljen ruski top.

Rumunom je šlo predvsem zato, da kolikor mogoče hitro zasedejo kar največ ozemlja. Pričakovali so namreč in tudi javno izjavili, da bo njihov vstop v vojsko boj odločil, da bo kmalu sledil mir; in za to so hoteli imeti pri sklepanju miru veliko sveta v rokah, potem namreč bi imel njihov glas več veljave. Uračunili so se pa ravno tako kakor leto pred njimi Italijani; vemo že, da so upali Italijani v septembru 1915 diktirati mir. Štiri armade so poslali Rumuni v boj, tri na Erdeljsko, ena naj bi pa vdrla skozi Dobrudžo v Bolgarijo.

Zdi se nam, da naša diplomacija dosedaj ni bila najboljša. Varala nas je tudi glede na Rumunijo, zato naša meja proti novemu sovražniku ni bila dobro zavarovana in utrjena, akoravno ima vse naravne predpogoje zato. Ne bomo se torej dosti čudili, če so imeli Rumuni začetkoma velike uspehe. Zasedli so velik del Erdeljske,¹ tako kotline Djerdjo, Čik,

¹ Erdeljska pomeni: dežela gozdov. Ta označba se nam zdi primerna. Naše časopisje piše Sedmograško. To je pa

Haromsek, vkorakali so v Braševu in Sibirju, njihovo časopisje je vriskalo zmagoslavja. Ogrska mesta so se pa medtem polnila z begunci in tudi Ogrji so enkrat vsaj malo občutili, kaj se pravi: Sovražnik na domačih tleh.

A dolgo se Rumuni niso veselili svoje lahko dobljene zmage, zadel jih je protiudarec in sicer s tako silo kakor nihče ni pričakoval. Prvo razočaranje so doživeli v Dobrudži, kjer je prevzel poveljstvo znani Mackensen. Ker ni imel dosti čet, je operiral na desnem krilu, torej ob Črnem morju, le z defenzivo — le Dobrič je vzel —, zgrabil je pa

Prevozljivo krilo za strelce.

nasprotnika na levem krilu in se polastil v septembru dveh utrjenih mostišč ob Donavi, Tutrakana in Silistrije. S tem je dobil novo zaveznico, Donavo, ki mu je odslej ščitila levo krilo. Neovirano je lahko manevriral proti železnici Črnava—Konstanca. Sicer so 2. oktobra prišli Rumuni pri Rahovem — zahodno od Tutrakana — čez Donavo, a so morali kar hitro odkuriti nazaj. Naslednje operacije, ki so se vršile prav po načrtu kakor v šoli, nas ne zanimajo; 21. oktobra je padla Konstanca, štiri dni potem pa Črnava s svojim slovitim mostom.

Na Erdeljskem je pa poveljeval dotedanji šef nemškega generalnega štaba pl. Falkenhayn. Že koncem septembra je napadel in pobil prvo rumunsko armado pri Sibirju ter mesto zopet osvojil. V vrstah Falkenhaynovih čet se je borilo tudi veliko Avstrijcev. Škoda le, da poročila Avstrijce premalo omenjajo in na prvi pogled se vidi, kakor bi bili vse naredili le Nemci. Pač so imeli oni vrhovno vodstvo. Rusi so hoteli priti Rumunom na pomoč in so zahodno od Lucka silovito napadali, a to pot niso imeli sreče. Medtem je pa Falkenhayn Rumune gnal od poraza do poraza, ni jim dal miru, niti oddahniti se niso mogli. Pognal je drugo rumunsko armado od Fogaraša proti Braševu, tiral jo naprej in 8. oktobra Braševu zasedel. Severno odtod so pa ustavile Rumune naše čete pod poveljstvom generalov Arza in Kövesza. Ko je koncem oktobra nad 1600 m visoki prelaz Vulkan — v zahodnem delu Transsilvanskih Alp — prešel v roke zaveznikov, so pričeli

prestava iz napčnega nemškega izraza Siebenbürgen. Ob potoku Sibirj je bil grad, nemški naseljenci so ga imenovali Sibirburg, ljudstvo je sledilo sluhu in si napravilo označbo Siebenbürgen za celo deželo. Naši časnikarji in šolniki so pa to prestavili.

le-ti prodirati v Rumunijo. Težko je šlo, snežilo je in deževalo, a šlo je.

To počasno prodiranje je nasprotnike zopet oju-načilo, Rusi so nas zgrabili nanovo, v Gozdnih Karpatih, francoski general Sarrail je dobil pa povelje, naj prodira v Makedoniji. Tam so bili namreč 21. avgusta pričeli Bolgari z ofenzivo in se polastili več mest, tako Demirhisarja, Seresa in Drame in nazadnje tudi Kavale ob Egejskem morju. Sarrail je imel dosti sreče, novembra je pričel z ofenzivo in vzel 18. istega meseca važno mesto Bitolj. Naprej pa ni prišel.

Medtem je bil pa Falkenhayn že na rumunskih tleh ter je 18. novembra premagal Rumune pri Targu Jiu. Dan pozneje so jezdili njegovi kirasirji že v Krajevo, glavno mesto takozvane Male Vlaške. S tem je prišel pa trenotek, ko je od Donave sem začel tudi Mackensen. Že davno je bilo vse pripravljeno, in 23. novembra se je pričel iz Bolgarije ven prehod v Rumunijo. Izvršil se je na več točkah, glavna armada je šla čez Donavo pri mestu Ruse (Ruščuk). Falkenhayn je premagal tedaj Rumune pri Curtea de Arges južno Fogaraškega gorovja in je operiral od tam proti jugu, od Krajove proti vzhodu, Mackensen pa od Ruse proti zahodu. Pri Aleksandriji, zahodno od Ruse ali Džurdževa, so se vojaki obeh armad prvič sešli. Zopet je šlo po načrtu: padel je Campolung na severu, Pitešt v sredi (29. nov.), jugovzhodno tega mesta so bili Rumuni poraženi 1. decembra, 3. dec. pa ob reki Ardžiš. S tem je bila zapečaten usoda Bukarešta, glavnega mesta Rumunije in ene najmočnejših trdnjav sveta. Rumuni in Rusi, ki so bili prihiteli zama na pomoč, so opustili obrambo, in 6. decembra so vkorakali naši zavezniki v mesto.

Ofenziva v Rumuniji je najlepši vzgled skupnega delovanja treh od raznih strani prodirajočih armad. Tretja, ona v Vzhodnih Karpatih, je morala po osvojitvi imenovanih kotlin za sedaj še mirovati, dokler nista prvi dve klopčiča odvili do njenih postojank. Odvijanje je šlo tudi po padcu Bukarešta prav lepo naprej. Posebne važnosti je bila osvojitve mest Campina in Ploješt severno od Bukarešta; tam so namreč velikanski petrolejski vrelci, ki dajo na leto nad milijon ton te dragocene tekočine (tona = 1000 kg). Mi pa nimamo nič od tega. Ploješt je važen tudi kot križišče cest: ena glavna proga gre v Bukarešt, druga pa proti severovzhodu v Moldavijo v Jaši, sedanje glavno mesto Rumunije. Tja namreč je zbežala rumunska vlada in tam je še sedaj, ko to pišemo.

Od 600.000 mož rumunske armade jih je ostalo še 300.000, 145.000 je bilo ujetih, od 800 topov so izgubili Rumuni nad polovico, fronta se je skrčila od 700 km na 100 km. Sedaj so šli tudi Bolgari čez Donavo, pri Črnivodi; ruski general v Dobrudži — kar je je bilo namreč še rumunske oziroma ruske —, Saharov, se je zbal obkolitve in se je umaknil v najskrajnejši kotiček ob Donavi, pri Mačinu. S padcem Buzeva (14. dec.) je bila fronta od Bukovine do donavskega kolena enotna. Falkenhayn je premagal Ruso-Rumune v petdnevni bitki pri Rimnik-Saratu (22.—27. dec.) Namesto nadvojvode Karola, ki je bil medtem postal avstrijski cesar, je prevzel v Vzhodnih Karpatih poveljstvo nadvojvoda Josip; desno krilo njegovih čet se je pod poveljem generala Geroka sedaj pričelo pomikati iz gorovja ven in je potiskalo Ruse v moldavsko nižino proti Seretu. V prvih dneh januarja smo vzeli važno tržišče Brajlo ob Donavi

ter Fokšan ob Seretu, Bolgari in drugi so pa Dobrudžo osvojili prav do zadnjega kotička.

Mraz, dež, sneg, povodnji, ojačene ruske armade, utrditev črte ob spodnjem Seretu i. dr. so pa začetkom leta 1917 našo ofenzivo ustavili. Ogromna večina Rumuje je pa prešla v last zaveznikov, z njo tudi velike zaloge žita itd., kar je kljub nasprotnemu zatrtjevanju gotovo imelo precejšnje posledice za prehranitev naših zveznih držav.

Ker na severnem delu ruske fronte preteklo leto našega poročila — julij 1916 do julija 1917 — ni bilo nobene bistvene izpremembe, je sedaj fronta od Rige doli najprvo ista kot julija 1916, potem gre severno od Galicije in v Galiciji ter Bukovini bolj proti zapadu, nato pa od meje Bukovina—Ogrsko—Rumunija proti jugovzhodu do Sereta, ob Seretu do izliva v Donavo in od tu ob Donavi proti vzhodu do Črnega morja.

Armenija—Mezopotamija—Egipet.

Od izliva Donave gre fronta ob obali Črnega morja blizu do mesta Trapezunta, o kojega padcu smo govorili že lansko leto. O bojih v Armeniji letos ne moremo veliko poročati, vse je nekako utihnilo. Dodatno k lanskem poročilu moramo povedati, da je 25. julija 1916 ruski general Judenič vkorakal v Erzindžan, 250 km zahodno od Erzeruma, eno glavnih oporišč turške armade. Potem pa čitamo o Armeniji enkrat, da so šli Rusi malo naprej in so vjeli par turških vojakov, drugič da so Turki leteli za tem ali onim konjem in se vsedli na kak uplenjen ruski voz, važnega pa nič.

Veliko pomembnejši so bili pa dogodki v Mezopotamiji. Sedanja vojska nam kaže, kako žilav narod so Angleži. Tudi po padcu Kut-el-Amara niso obupali, s podvojeno silo so šli na delo, gradili so poljske železnice, zbirali motorne čolne, utrjevali že zasedene postojanke in vse pripravili za končni uspeh. Ta ni izostal. Sredi decembra 1916 jih je peljal general Maude (Mod) k novi ofenzivi. Napadel je Kut-el-Amara. Hrabro so se Turki držali, opetovano prešli k protinapadu, pa ni nič pomagalo; boljše organizirani, s posebno energijo pripravljeni angleški napad je vzel Turkom 23. februarja letos to važno postojanko.

Padec Kut-el-Amara je pa zelo vplival na Ruse, prodirajoče iz Perzije. Omenimo naj, da sta mezopotamska in armenska fronta enotni in da dogodki na eni povzročijo izpremembe na drugi, vsaj v bližnjem odseku. V Perziji je koncem leta 1915 zasedel ruski general Baratov Hamadan, znamenito križišče cest. Od tam so poskušali Rusi priti Angležem v Mezopotamiji na pomoč, hitro je šlo naprej, čez Kengaver, Kermanša, Kirin, Kasr-i-Širin v Hanikin. Samo 100 km so bili Rusi še oddaljeni od Bagdada. Ker pa Angleži niso mogli oprostiti obkoljenega generala Townshenda in je Kut-el-Amara padel, se je izpremenil položaj tudi za Ruse. Morali so nazaj, ker so Turki imeli sedaj dosti čet na razpolago, in julija 1916 so morali izprazniti tudi Hamadan. Tako se prvo sodelovanje angleško-ruskih mezopotamsko-perzijskih sil ni obneslo.

Letos pa se je po izgubi Kut-el-Amara polastila Turkov menda zopet ona znana panika, nenaden strah, ki nam jo turška zgodovina pokaže v opetovanih slučajih; na pr. l. 1878 po padcu Plevne ali pa 1912 po

bitki pri Ljule-Burgas. Preje do skrajnosti predrzni so naenkrat popolnoma obupani, divji napad se izpremeni v nereden beg, nešteti vojni material nam kaže pot umikajočih se. Glavno zaslugo pri nadaljnjih operacijah pa moramo pripisati vseeno dobri angleški pripravi. Brez presledka so sledili Turkom v smeri proti Bagdadu, brez oddiha. Posebno dobro se je izkazala indijska kavalerija, ki so jo uporabljali kot jahajočo infanterijo; neprestano je nadlegovala umikajoče se Turke. Sploh moramo vedeti, da je pri mezopotamskih podnebnih razmerah mogoče le indijsko ali sudansko vojaštvo, nobeno drugo ne vzdrži. Angleži so le poveljniki. Niti neznosni prah niti huda vročina jih ni ovirala in vendar ni tam doli nobenih cest. Ko so si priborili Angleži težavni prehod čez reko Didžalo vzhodno od Bagdada, so zapustili Turki zadnjo postojanko v kolenu Didžale in Tigrisa, da bi se izognili še večjemu porazu; in Angleži so vkorakali v Bagdad, 11. marca 1917. Več kot zadosti so maščevali lanske dogodke. Padec tega velevažnega mesta je bil za Turke velik udarec, predvsem v moralnem pomenu; njihov vpliv pri Arabcih je moral pasti na ničlo.

Bagdad.

Takoj po padcu Kut-el-Amara so Rusi mogli dobro priliko zopet izkoristiti in so začeli z ofenzivo v isti smeri kakor prvič.¹ Ta ofenziva je obetala vrhtega tudi zato večji uspeh, ker so se borile turške čete takrat tudi v Galiciji, na rumunski in makedonski fronti in ker so Rusi tudi v Armeniji bolj pritiskali. Angleži so morali Bagdad zavarovati in sicer na tri strani: najprvo so morali poslati nekaj oddelkov ob Didžali gori Rusom naproti, da si zavarujejo desno krilo; levo krilo je bilo šele tedaj brez nevarnosti, če operirajo proti Evfratu ali ob njem; dalje je bilo treba potisniti Turke nazaj ob Tigrisu v smeri Samara—Mosul, torej ob stari karavanski poti. Zadnje delo je bilo težje kakor je bilo pričakovati po prvih uspehih. Turška armada se je ojačila in se začela krepkeje ustavljati, prvi strah jo je minul.

Hitreje je šlo, ko so izvršili prvi dve nalogi. Rusi so prišli v Hanikin, Angleži so pa spodili Turke z obeh bregov Didžale, zasedli Bakubo in se združili z Rusi: izosno krilo je bilo varno. Potem so zasedli Feludžo ob Evfratu in poslali manjše oddelke v smeri

¹ Čitatelje prosimo, naj vzamejo v roko kak atlant ali pa karto, potem lahko vse operacije s pridom zasledujejo.

proti Hitu: levo krilo je bilo varno. Sedaj je bila dana možnost nastopa v središču. Prodirali so ob bregovih Tigrisa, kar je bilo iz dveh ozirov težavnejše nego prej: Turki so se bolj upirali; Tigris pa od Bagdada gori ni več ploven za parnike, plavov pa takrat tudi niso mogli uporabljati, ker je vsled tajanja snega po gorah Tigris narastel in je bil tok hudo močan. Ravno to je pa Turkom prav prišlo. Vendar je bila pa angleška premoč ob Tigrisu še vedno tako velika, da so se polastili koncem aprila tudi še Samare, 120 km oddaljene od Bagdada. Od takrat pa je na tej fronti vse tiho, le o praskah med Turki in Rusi ali pa med perzijskimi komitadži in Rusi čitamo še včasih. Te se pa vršijo gori v gorah, kjer je bolj hladno. Ravnina pa leži poleti v ovoju velikanske vročine. Ko so me nekateri vprašali, zakaj ni čitati tam doli o nobenih operacijah več, sem jim napisal v odgovor neki članek. Tako vroče je tam poleti, da gredo domači, ki so vročine vendar navajeni, že ob desetih v kleti, se potijo tam do petih popoldne in šele takrat prilezejo spet na dan. V Bagdadu ali Mosulu na pr. je julij skoro še enkrat tako tople kakor v Ljubljani in Ljubljana takrat ni mrzla. Vsaka operacija mora počivati, novo življenje se začne šele v poznejših mesecih. Če čitatelji zasledujejo potek vojske v tej deželi in pogledajo datume, mi bodo pritrdili. V Bagdadu je pa januar tak kot pri nas april, v Mosulu tak kot pri nas marec; takrat ali pa malo preje ali pozneje bomo pa spet kaj slišali, če ne bo že vojske konec.

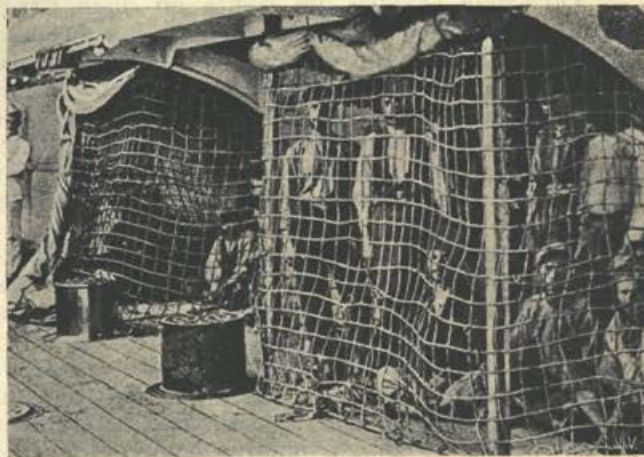
Nastalo je vprašanje, če so Turki naredili prav, da so poslali svoje čete na druga bojišča in pustili Angležem tako izredno važne dele svoje države. Prav in ne prav. Pomisliti moramo, da se nahajajo v neposredni bližini Bagdada največja šiitska svetišča Kerbela in Nedžef, da je Bagdad križišče najrazličnejših trgovskih cest, da ima njegov zgodovinski sijaj in pa sedanja važnost največjo privlačnost na Arabce itd.; rekli bomo: Turki niso naredili prav. Če pa zopet pomislimo, da se vsa svetovna borba ne bo odločila v Mezopotamiji, temveč na evropskih bojiščih in da so čete tukaj večjega pomena kot tam, jim pa damo prav. Vendar bi se mi kot Turki odločili za prvo, kajti padec takega mesta ima na razburljivi izlám ves drug vpliv kakor kak drug neuspeh. O Arabiji govorimo posebej.

Da podpirajo svoje čete v Mezopotamiji in da Arabijo popolnoma odločijo od ostalega turškega sveta, so začeli operirati Angleži tudi iz Egipta proti vzhodu, proti Palestini. Obe fronti, mezopotamska in egiptvska, sta v tesni zvezi, pogled na karto nam po kratkem študiranju raztolmači vse.

Povedali smo že v lanskem koledarju, da so se Angleži ob sueškem prekopu prav dobro utrdili. Turki so jih mogli napasti šele 1915, potem ko so bili napravili malo železnico skozi sinajsko puščavo in jim je prišla naša avstrijska artilerija na pomoč. Toda tako slabo je bila pripravljena ta ofenziva in tako razcepljena, da so jo Angleži lahko odbili. Nastopilo je premirje, ki je trajalo do l. 1916. Angleži so ga porabili za razne pozvedovalne poskuse proti turškim četam, nahajajočim se vzhodno od prekopa. Ti poskusi se sicer niso vselej obnesli, vendar so potiskali Angleži Turke počasi nazaj; kljub železnici turška oskrba ni bila dobra, pa tudi njihovo število je bilo manjše kot prej. Na kako turško ofenzivo pa sedaj sploh ni bilo misliti. Prvotna sueška fronta se je

čimdalje bolj izpreminjala v sinajsko. Tačas je pa v Arabiji deloval angleški denar, proklamirali so novo kraljestvo, mekanski železnici se je bližala nevarnost od juga — od Meke — ter od zahoda — od sinajske fronte.

Popolen preobrat se je pa izvršil koncem l. 1916. Začela se je angleška ofenziva, Turki so šli čez mejo nazaj. Angleži so uporabili isto smer kakor pred dobrimi sto leti Napoleon, prastaro karavansko pot, ki pelje čez El Ariš, Rafo in Gazo v Jafo, pristanišče Jeruzalema. Od nekdanje že se je vršil po tej poti stik med Egiptom in Azijo, tu so korakali Kambiz, Aleksander, Saladin, Selim, Napoleon. Angleži so v svrhu boljše preskrbe sproti gradili železnico; zlasti važna je bila preskrba z vodo, brez katere je tu sploh vsako vojevanje izključeno. Prav jim je prišlo tudi sodelovanje mornarice ob obali. Turška pot je šla pa preje nekoliko bolj v notranjosti, ravno vsled angleškega brodovja. Ker so se bili Angleži v Mezopotamiji toliko naučili, so izkušnje tu

Ujeti Turki na angleški vojni ladji.

uporabili, vse dobro pripravili in zavarovali. Zato je bila ofenziva bolj počasna. Vendar so začetkom leta 1917 prekoračili El Ariš in Rafo ter se koncem marca bližali Gazi, iz starega veka znanemu mestu, kjer je močni Simson grdim Filistejcem podrl mestna vrata. Fronta je zopet polagoma izpreminjala svojo smer, in sedaj bi jo lahko imenovali sirska — Palestina je del Sirije.

26. in 27. marca je prišlo tam do bojev, ki jih nakratko imenujemo bitko pri Gazi. Pomanjkanje vode in podcenjevanje nasprotnika je igralo v tej bitki podobno vlogo kakor pri ekspediciji Townshenda pri Ktesifonu. Nekako 8 km južno od Gaze gre od jugovzhoda proti severozapadu ena onih znanih suhih strug, ki jih Arabci imenujejo uadi in ki umikajočemu se nasprotniku lahko prav dobro služijo. Ta uadi se imenuje po bližnjem mestu uadi Gaze.

Angleška prednja straža, jahajoča infanterija, se je hotela pod poveljstvom sira Karla Dobella Gaze kar hitro polastiti, a Turki so se prav dobro uprli in vrgli Angleže za uadi nazaj. Vodstvo so imeli pa Nemci. Angleži so govorili o pomanjkanju vode in pa o megli, to da je bil vzrok poraza. Nasprotno pa tudi napad Turkov na Angleže prihodnjega dne, 27. marca, ni uspel. Angleži so pa razen ob morju prodirali tudi po cesti v notranjosti, ki gre v razdalji

20—40 km od obale po Sinaju in Palestini proti Jeruzalemu, in so v onih dneh zasedli Bersebo, zračna črta niti 80 km od Jeruzalema, toliko kot Gaza. Govorili so, da bodo o Velikinoči v Jeruzalemu, a poraz pri Gazi je načrt preprečil.

O nadaljnem poteku operacij pa nismo nič slišali. V poštev pride na vsak način tudi tukaj poletna vročina, do 40° C. Sploh tam doli vsako poletje porabijo za pripravo — prim. Mezopotamijo —, v zimskih mesecih pa se udarijo, ni mogoče drugače. Izraz zimski ni pravi, to je takrat, ko je pri nas zima in je tudi na jugu bolj hladno, pa deževno.

Čitali smo še, da je vrhovni poveljnik sirske fronte Arhibaldi Murray odstopil in prišel na njegovo mesto general Smuts, dosedaj poveljnik v Nemški Vzhodni Afriki. Turki morajo napeti tukaj vse sile, sicer izgubijo mekansko železnico in s tem vso Arabijo.

Arabija.

Velikanske izpremembe so se izvršile v zadnjih par letih v tem delu sveta. Poglejmo karto in videli bomo sledeče: V sredi je Arabija bela, to se pravi neodvisna, ob robu ima pa razne barve. V srednji do zadnjega časa zares neodvisni Arabiji so puščave in stepe. V stepah pasejo svoje črede beduini, katerih načelniki — šejki — imajo včasih veliko moč. Največji selišči-oazi sta Hail in Er-Riad v sredi v Nedždu. Rob je bil dosedaj večinoma turški in sicer: Sirija, Hedžas, Asir, Džemen na zahodu, El Džezire, Irák — ta dva skupaj imenujemo navadno Mezopotamijo —, El Hasa na severu in severovzhodu. V perzijskem zalivu angleški Bahrein. Pride sultanat Oman, pod angleškim vplivom, nato na jugu obala Hadramavt — angleška — in nazadnje važno mesto Aden z okolico — čisto angleško. Že pred vojsko so pa Angleži imeli prvo besedo v Kuveitu, najvažnejšem mestu El Hasa — šejk Ibn Saba — ter v nasproti ležečem pravzaprav že perzijskem Mohamara — šejk Huzal. V angleških rokah so bili tudi otoki Kuriamuria na jugovzhodu, Perim v cesti Mandéb, Kamaran severno odtod; k Egiptu, torej k angleškemu posestvu, so prištevali še polotok Sinaj. Turki so imeli na vseh koncih in krajih pazeče stražnike.

Zakaj je pa šlo? Za gospostvo v Arabiji. Turke je bilo treba izriniti iz Hedžasa, kjer sta sveti mesti Meka in Medina, polastiti se je bilo treba kalifata v Meki, spodkopati ugled Turkov na vsem polotoku. Dve stvari prideta v poštev: s kalifatom nekako nadgospostvo nad vsemi suniti, z Nedžefom in Kerbelo v Iráku nad šiiti — to smo že omenili —; s posestjo cele Arabije pa naj bi bila za vedno ustvarjena varna zveza med Anglijo v Evropi in Anglijo v Aziji, to je Indijo. Turki so kot posestniki najvažnejših torišč bili naravni nasprotniki Anglije, s Turki vred seveda tudi njihova zaščitnica Nemčija.

Kaj so Angleži dosegli? Dosedaj že skoraj vse.

Na čelu Mohamedove verske občine so bili po njegovi smrti imami, kot njegovi namestniki ali nasledniki imenovani tudi kalifi. Od l. 661—750 so si kalifat lastili Omajadi, od l. 750—1258 pa Abasidi. Oblast Abasidov večkrat ni segala dalje kakor do vrat njihovega glavnega mesta Bagdáda, vendar so jih po vsem izlamskem svetu priznavali kot nekake nadgosposdarje. Omajadi in Abasidi so suniti; šiiti pa priznavajo za kalife samo naslednike Alija, moža

Lord Kitchener.

Henry Asquith.

Lloyd George.

Sir Edward Grey.

Angleški državniki.

Mohamedove hčere Fatime. A šiiti pri vprašanju izlama ne pridejo dosti v poštev. Mongoli so vzeli l. 1258 Bagdad in so umorili kalifa ter njegove sorodnike. Neki drug Abasid je pa potrdil egiptskemu sultanu oblast nad izlamskimi deželami, hvaležni sultan ga je pa imenoval za kalifa. Ugled kalifa je pa postajal vedno manjši, oni egiptovskega sultana vedno večji; naravna posledica je bila ta, da so turškega sultana Selima kot najmočnejšega izlamskega vladarja priznali Arabci in Turki tudi za kalifa, ko si je bil l. 1517 osvojil Egipt. Šele poznejša poročila pravijo, da so se Abasidi odrekli kalifatu njemu v prid. Takratni viri vidijo v njem že po naravi kalifa, ker je bil najmočnejši mohamedan. Od tedaj dalje je sunitski izlam splošno priznal za kalife turške sultane.

Ker je Arabija tako oddaljena od poznejših glavnih mest kalifata, so se posamni deli odcepili in tvorili samostojne države. Sveti mesti Meka in Medina v Hedžasu sta bili pa tudi pozneje del kalifata, in polagoma se je razvil nekak nauk, da more biti le oni kalif, ki je gospodar teh dveh mest. Torej je kalifat turških sultanov temeljil tudi v tem, ker so bili dosedaj gospodarji Hedžasa. Največji vpliv je zadobila v Meki okoli l. 950 dinastija Šerifov, „plemenitih“. Šerifi zopet so veja Alidov. Vsak kalif si je prizadeval, da pridobi Šerife zase, tako je rasel tudi njegov vpliv. Zato ni čudno, da je bila zveza Meke in Egipta tako dolgotrajna in prisrčna. Nad-

oblast Egipta se je javljala v tem, da je voditelj egiptovske karavane vsako leto izročil vladajočemu šerifu potrdilno pismo. Ko je vladal v Egiptu Selim, je poslal mekanski šerif¹ svojega sina k njemu v Aleksandrijo in ta mu je prinesel nazaj diplomu, v kateri ga sultan potrdi za šerifa. Odslej naprej se je v molitvi na petek omenjalo sultanovo ime.

V poznejših časih je moč šerifov rastla vedno bolj; začetkom 19. stoletja so se pa dvignili proti njim Vahabiti, arabsko plemo, ki je hotelo vpostaviti korán v prvotni čistoti. Turška vlada je naročila egiptskemu paši Mehmedu Aliju, naj Vahabite ukroti. Posrečilo se mu je to l. 1813, in do l. 1840 je Meka pod egiptskim nadzorstvom, od tedaj dalje pa zopet pod turškim. Od spretnosti turškega namestnika je bilo odvisno, ali je bil šerif bolj ali manj mogočen. Šerifi so prastara domača dinastija, namestniki so se pa vedno menjali in so bili Turki, ki jih Arabci iz dna duše zaničujejo. Šele pospešenje prometa — Sueški prekop, brzovjav, sedaj tudi železnica — je moč Turkov zopet dvignilo. Neprestane prepire v šerifski rodbini je porta spretno izrabila in ima v Carigradu vedno pripravljenega novega naslednika iz te rodbine; če ji vladajoči šerif ni všeč, pa pošlje novega. To je naredila tudi sedaj, ko se je šerif Husein Ibn Ali v Meki uprl. Hitro je poslala doli Hajdar Ali pašo kot naslednika, a ta ni prišel več v Meko, moral je ostati v Medini.

Že preje, ko se je Anglija delala turško prijateljico, je podpirala vsak upor v Arabiji proti Turkom z denarjem in orožjem. Tudi načrt, porabiti šerifa proti Carigradu in premestiti kalifat zopet v Egipt, je že star. Ta načrt so zadnja leta zopet izkopali in menda je bil tudi Kitchener zanj. Anglija kot glavna sila izloma naj bi imela v rokah tudi kalifat. A odpor je bil prevelik in zaenkrat ni šlo.

Pred vojsko so pa delovali Angleži s polno paro, v Iraku, v notranji Arabiji, v Meki in Medini. Glede Meke in Medine je prišel v poštev zlasti že omenjeni nazor, da more biti le oni kalif, ki je gospodar teh dveh mest. Meka je pa važnejša kot Medina. Že pred leti je bil šerif Husein v stalni zvezi z Anglijo. Njegov sin Abdalah je bil večkrat v Egiptu, kjer so ga vselej prav kraljevsko vsprejeli. Vedno bolj očitvidna je postajala zveza z Angleži, šerif je pošiljal Arabce in črnce v Egipt, kjer so se vadili v orožju in odkoder so prihajali nazaj s strojnimi puškami.

Ko se je pričela sedanja vojska, je bilo v Arabiji že vse pripravljeno. Začeli so v Iraku ter vzeli Basro ob Šat el Arabu. Kako je šlo tam naprej, smo opisali lani in letos pri bojih v Mezopotamiji. Basra je postala središče najživahnejše propagande. Kuveitski in mohamarski šejk sta bila že itak pod angleškim zaščitjem. Sedaj so šli pa v zvezi s Francozi nad šerifa in so tako dolgo pritiskali nanj, da je proglasil junija 1916 samostojnost šerifata. Poslali so mu častnike iz Egipta in Algerije, ki so mu organizirali vojaštvo, dali so mu naslov „Velikanstvo kralj Hedžasa“ — sultan Husein v Egiptu ima samo naslov „visokost“ —. Napravili so to zato, da bi mohamedanski svet mislil, da je šerif res neodvisen. Šli so dalje, hoteli so napraviti nekako arabsko zvezo, koji naj bi pristopili vsi osrednjearabski knezi in koji bi načeloval Husein.

¹ Rodbinsko ime se je kot ime vladarjev izpremenilo v občno, zato pišemo sedaj z malo začetnico.

To je sila težko, ker je vsak šejk o sebi prepričan, da je ravno on najsposobnejši in najvrednejši. Od časa do časa se vršijo v Basri sestanki, kamor prihajajo emiri ali knezi osebno. Angleži denar kar sipljejo, emiri so pa vedno v denarni zadregi.

Tako se počasi pripravlja prehod kalifata. Turkom je od cele Arabije ostal samo še košček od Medine gori do Palestine. Hoteli so dobiti Meko z orožjem nazaj, a niso imeli sreče. Vsled pritiska proti Medini, vsled pritiska od Egipta sem in posredno tudi vsled operacij v Mezopotamiji je pa v veliki nevarnosti tudi še ta ostanek, vsa mekanska železnica in pa še zadnji vpliv na Arabce. Ti so pa glavno prebivalstvo Sirije. Svetovni dogodki se vršijo v Arabiji.

* * *

Egipt in Sirija mejita na Sredozemsko morje. Tu se bje sedaj še tih, a srdit boj ne med znanimi nasprotniki, temveč med Italijo in Grško. Tako potegnemo fronto iz Palestine po Sredozemskem morju v Egejsko morje in v Adrijo.

Italija in Grška.

Par dni predno smo pisali te vrstice smo slišali novico, da je moral grški kralj Konstantin zapustiti svoje kraljestvo in iti iskat gostoljubnost Švice. Na Grškem sta bili od nekdaj dve stranki: kralj in njemu zvesti so bili za nas, prejšnji ministrski predsednik Venizelos in njegovi pristaši pa za entento. Ker se kralj ni hotel vdati, je ententa Grško zaprla od vseh strani, Solun je pa zasedla niti zmeneč se za grško vlado. Položaj je postajal neznošen, kralj je videl, da tako ne gre, in je raje šel. S tem je zmagal Venizelos in je prestopila Grška v tabor entente. Deloma je to ententi že všeč, deloma pa tudi ne: v bližnjem vzhodu se namreč križajo zahteve Grčije in Italije, prišlo bo do spora in velikih sitnosti. Vsa diplomacija bo morala nastopiti, da spravi peteline narazen. Sporne zadeve naj malo omenimo, ker se tičejo tudi nas — vsaj glede na Otrantsko cesto — in bodo pri mirovni konferencah igrale veliko vlogo.

Nekako od l. 1880 naprej sta v Italiji dve veliki stremljenji glede na zunanjo politiko: irredentistična, ki poželjivo gleda zlasti na Tirolsko in na naše Primorje, ter imperialistična, ki hoče velik vpliv v Sredozemskem morju. Po abesinskem neuspehu so si napravili imperialisti ta-le načrt: Severna Afrika, Egejski otoki, Mala Azija. Predvsem so zadel na odpor dveh držav, Francije in Grške. Franciji nasproti si niso upali nastopiti in so se morali zadovoljiti s tripolitanskim plenom, tem nepopustljivejši so bili pa proti slabejši Grški.

V vojski s Turki so zasedli Italijani takozvani „dodekanez“ — dvanajsterootočje — ob jugozapadu Male Azije. Stremljenje izključno grškega prebivalstva po samostojnosti so takoj zatrli, kongres domačinov na otoku Patmos razgnali in mučili prebivalstvo z vsemi mogočimi upravnimi in jezikovnimi naredbami. Petsto let so tam vladali Turki, a prebivalstvo je kljubtemu ohranilo najčistejši grški jezik. Sedaj pa pridejo Italijani in hočejo uvesti italijanščino. Začetkoma so rekli, da so zasedli te otoke le začasno, pozneje pa tudi po miru s Turki niso hoteli proč; San Giuliano je rekel februarja 1913, da se v korist Italije ne more ozirati na razne narodnostne in zemljepisne pogoje balkanskih držav in narodov; Italija v Sredozemskem morju ne bo samo gledala.

V balkanski vojski so Grki zasedli vse druge egejske otoke, pazno so se pa morali ogibati dodekaneza. Čez dodekanez in druge otoke gre pa vendar pot v Malo Azijo, deželo starih grških želja. Venizelos se je v Londonu pri sklepanju miru zastoj trdil, teh dvanajstih otokov Italija ni hotela izročiti. Nasprotstvo je postalo tem hujše, ker je Italija čimdalje bolj obračala oči tudi na Malo Azijo samo; Grki in Italijani so postali smrtni sovražniki.

Obenem so pa naši sosede započeli tudi širokopotezno politiko na zahodu Balkana, to se pravi, začeli so pljuvati Grkom naravnost v obraz. Preje se za Balkan niso zmenili. Ko je Bismarck obrnil njihov pogled na Albanijo, so odklonili, hočejo samo boljšo mejo na severu in vzhodu. Kmalu so pa izpremenili politiko in geslo „mare nostrum“ — Adrija je „naše morje“, pravijo — je dobivalo čimdalje močnejši odmev. Z Albanijo so začeli. Vzbudili so spomin na slavo Benetk in zahtevali po „zgodovinskem pravu“ vlado v Adriji. Mimogrede rečeno velja „zgodovinsko pravo“ samo za slabe, močnejši ga bo priznal samo če je njemu v korist, sicer bo pa govoril o „dejanskih potrebah“. Mi moramo že glede na Otrantsko cesto vsako tako zahtevo zanikati; saj bi niti dihati ne mogli, če bi bili obe obali te velevažne ceste v eni in isti roki. Hvala Bogu, spor med Italijo in Grčijo nam samo koristi. Dva nasprotnika nam zapirata pot, a ker se držita drug drugega za vrat, prehod ni težak. Po znani konferenci v Algeciras se je Italija sama imenovala „na Balkanu najbolj interesirana država“. Francozi so seveda z veseljem opazovali novi pokret laške politike, namesto na Tunisu Lah sedaj srepo gledali na Valono. Ta in pa njihov Brindisi sta isto kakor Dover in Calais ob Kanalu.

Začela se je velikanska propaganda v Albaniji. Italijanskih šol niso ustanavljali samo v krajih albanske narodnosti, šli so tudi v grško Janino in Prevezo. Tedaj je izbruhnila balkanska vojska, nadaljevanje tripolitanske. Grčija je hotela „začasno“ zasesti Valono kot opirališče vojevanja v Epiru. A Italija je to zabanila in Grki so se morali zadovoljiti s Himaro in Santi Quaranta, veliko slabšimi in manj važnimi pristanišči. Ko so sklepali mir, so hoteli Italijani odreči Grkom vsako pravico do Janine, češ tam stanujejo Albanci. A to jim ni obveljalo.

Mir v Londonu je pa prisilil Grke, da so morali izprazniti severni Epir, kar je njihovem ugledu seveda silno škodovalo.

Venizelos je bil januarja 1914 sam v Rimu, da bi dosegel kak odkritosrčen sporazum glede na balkansko vprašanje. Pa ni šlo. Vse je bilo napeto. Tedaj je pa izbruhnila sedanja svetovna vojska. Grška porabi ugodni trenutek, zasede severni Epir „zaradi tamošnjih nemirov in v zavarovanje meje“ in si ga slednjič priklopi. A Italijani so, zasedši Valono in sosedne kraje — čitaj lanski koledar — razširili svojo posest dalje proti jugu v grški Epir, vkorakali so v Santi Quaranta, Argirokastron in Delvinon, brez ozira na grško vlado. To je bilo pa že malo preveč, Grki so kar besneli, a kaj, ko je Italija močnejša in se nihče ni zanje potegnil.

Grki vidijo sedaj v Italiji svojega največjega in najnevarnejšega nasprotnika na zahodu Balkana in v vzhodnem delu Sredozemskega morja. Italija pa čuti, da jej je močna Grška zelo na potu in da ogroža njen imperializem. Ker je ententa obljubila Italiji jugozapadno Malo Azijo in najvažnejše maloazijsko

mesto Smirno, ker se šopiri Italijan po dodekanezu, v Albaniji in Epiru (vsaj deloma), se nam zdi, kakor bi povsod stopal Grku na nogo. Ta se kar ganiti ne more. Sedaj sta pa oba nasprotnika vprežena v isti voz. No, to bo lepa vožnja. Nam mora biti kajpak vse to le všeč. Vidimo pa, kako stremi Italija po zgledu starega Rima na vse strani, v zadnjih letih je spojila iredentistično in imperialistično strujo in jima sledi slepo, brez obzira. A stari Rim je šel ven šele potem, ko je bil doma močan, o Italiji pa tega ne moremo reči. Čisto prav pravi Kjellén v svoji znani knjigi „Velesile sedanjosti“ o Italiji to-le: Vidimo drevo, ki bolj gleda na raztezanje svojih vej kakor pa na poglobitev svojih korenin.

* * *

V oni za nas tako važni Otrantski cesti se je letos 15. maja vršil morski boj, ki je za naše lažje pomorske enote nadvse časten. Priprava, vodstvo in izvršitev, vse je bilo vredno avstrijske mornarice. Med Brindisijem in albansko obalo patrolirajo in stražijo prehod razne sovražne ladje. Tem kolikor mogoče škodovati, je bila naša naloga. Boljše je nismo mogli rešiti kakor smo jo.

Naše malo ladjeve je obstojalo iz one znane hitre in lahke križarke Novara, ki smo jo omenili že lansko leto, iz nadaljnih dveh lahkih križark Sajda in Helgoland ter iz dveh torpedovk Čepel in Balaton. Poveljeval je linijski kapitan Horti. Nasprotno ladjeve je obstojalo iz angleških križark Darmouth in Bristol ter iz italijanskih križark Quarto, Marsala in Nino Bixio (vse močnejše kot naše) ter iz osmerih francoskih in laških torpedovk. Napadli smo, potopili dvajset oboroženih sovražnih malih nadzorovalnih parnikov (ti so držali mrežo, s katero je Otrantska cesta trikrat zaprta), šli smo v boj proti močnejšemu

Admiral Maksimilijan Njegovan, naslednik umrlega Hausa.

Cesar Karol I. na južnozpadni fronti.

sovražniku in se borili z njim dve uri in pol. Sovražnik se je umaknil proti Brindisi, kljub temu da se Novara vsled pokvarjenih strojev ni mogla ganiti in jo je morala vleči Sajda za seboj. Takrat je prihajalo naše pomožno brodovje, a sovražniki so bili že prej odšli, niti opazivši ga. Izgube nasprotnikov so bile po natančnem primerjanju vseh poročil sledeče: Darmouth, ki ga je torpediral naš podmorski čoln, potem trije rušilci, trije transportni parniki, omenjenih dvajset parnikov, en podmornik in eno letalo. Tudi 72 Angležev smo ujeli. Naše ladje so bile sicer poškodovane, izgubili pa nismo nobene. Petnajst naših je bilo mrtvih, 37 pa ranjenih. Dokazali smo zopet, da se lahko vedno merimo tudi z močnejšim nasprotnikom, enakega pa da se nam nikoli ni bati.

* * *

Fronta gre nadalje po Adriji proti severovzhodu ter stopi na severu na suho. Prvi del italijanske fronte na suhem se imenuje soška fronta, drugi del koroška, tretji del pa tirolska. Najvažnejša je prva, obrnjena naravnost proti nam Slovincem, zato bomo napravili samo ta naslov in omenili oni dve — zlasti tirolsko — vselej v zvezi s prvo.

Soška fronta.

Začetnemu poteku vojske z Italijo se je vsak čudil. Že takoj prvi dan, 23. maja 1915, so se vršile manjše praske, a šele prve tedne junija so začeli Italijani prav varno tipati proti našim predpostojankam, pa so se brž umaknili, ko so začeli delovati naši težki topovi. Danes lahko povemo, da je bila naša obrambna črta, kar se tiče moštva, slaba, prav slaba, zelo redko posejana in da bi mi ne bili mogli vzdržati sunka velikega obsega in velike moči. Italijani so pa mislili, da so že pred našimi glavnimi postojankami, dovozne ceste smo jim deloma mi poškodovali, in obotavljali so se. Cadorna je rekel, da noče naših črt vzeti s presenečenjem, temveč metodično, to se pravi po temeljito premišljenem in pripravljenem načrtu. Ko je bil Borojevič izvedel za ta Cadornov izrek in je bil že vse pripravil za obrambo, je rekel malo bolj po domače: „Sedaj naj me pa Cadorna metodično v uho piše.“

Velika Cadornova napaka se je maščevala v prvih bitkah ob Soči. Opisali smo jih že. Zaključek peterih

soških bitk je bil za Italijo zguba pol milijona mož. Cadorna pa ni odnehal, pripravljal se je na zopetni napad; tu smo ga pa mi presenetili z lastno ofenzivo in sicer na Tirolskem. Italijani so dobro vedeli, da se mi pripravljamo, kljub temu pa se našemu navalu niso mogli ustaviti, vrgli smo jih daleč nazaj za mejo, in že smo hoteli stopiti v ravnino, ko jih je nova Brusilova ofenziva rešila nadaljnih porazov.

Zavedajoč se svoje moči smo hoteli enkrat Italijanom pokazati, da določamo včasih tudi mi bojno polje. Nevihta se je zbirala na jugozapadu Tirolske, med Roveretom v dolini Adiže in Borgom v dolini Brente, imenovani Val Sugana. Prvič v tej vojski se nam je tukaj posrečilo zbrati na eni točki veliko silo; akoravno so se sredi maja 1916 kazali znaki nove ruske ofenzive, kljub temu ni hotelo naše vrhovno vodstvo opustiti prilike, da vsaj enkrat pokažemo sovražniku napadalno moč. Pot proti Italiji je bila načrtana: princ Evgen je že l. 1701 peljal čez one gore svojo armado v laško nižino. Zlasti veliko pozornost je posvetilo naše vodstvo artileriji, najtežje kalibre so spravili skupaj. Italijani so se ravno pripravljali na obletnico začetka vojske, ko so začeli grmeti 15. maja naši možnarji. Prve postojanke so bile kmalu v naših rokah, in da niso Italijani pričakovali tako hitrega in tako močnega sunka, priča število ujetnikov prvi dan, 13.000. Napadali so cesarski lovci, linška infanterijska divizija, potem pa naš tretji armadni zbor. 24. maja je bil položaj ta-le: Avstrijsko desno krilo je doseglo Marco in Serravalle v dolini Adiže, nato je šla črta proti vzhodu v dolino Posina in dalje v dolino Astico. Tu pri Pedescala se je pričela črta tretjega zbora, ki je segala v loku proti Asiago. Posebno ta zbor je bil opetovano pohvaljen, njegovi napadi so se odlikovali po izredni silovitosti in nobena utrdba pred Asiago se mu ni mogla ustavljati.

26. maja je dosegla naša artilerija take uspehe, da večkrat infanterija ni imela drugega nasprotnika kakor težkoče narave. Vzel, ki smo jo napravili v glavno črto sovražnika, se je začela širiti in že se je natihoma javljala skrb, kaj bo z laško soško armado, če proderemo dalje. Že takrat je Cadorna goreče prosil zaveznike, naj ga rešijo s splošno ofenzivo, zlasti proseče se je obračal na Rusijo. A preje je padla še postojanka za postojanko, in zopet se je tretji zbor najbolj odlikoval. V onih dneh se je proslavil poročnik Albin Mlakar s činom, ki smo ga omenili že lani. Krona našega napada je bilo pa zavzetje

Prevoz žarometna na soški fronti.

cele „utrjene pokrajine“ pri mestih Asiago in Arsiero, 30. maja smo vkorakali v ti dve mesti. Žrtev smo imeli primeroma zelo malo. Ta veliki vojaški čin so vsi neutralci visoko ocenili, Italijane je začelo zelo skrbeti. Pa nismo se še ustavili, kar naprej je šlo, že smo ogrožali Schio, stoječ v ravnini, in s tem železnice v Vicenco in Benetke — tu je pa nastopila Rusija in Brusilov je z ofenzivo od 4. junija naprej Italijane rešil.

Nadporučnik Albin Mlakar.

Težkega srca smo se ustavili, oddati smo morali čete na sever, celó fronto smo morali skrčiti in se umakniti, a le malo. Upirati smo se morali laškim protinapadom in da ti niso imeli nobenega uspeha, se imamo zahvaliti našim četam, ki jim ni enakih.

Uspeh štirinajstdnevnih bojov je bil večji kakor uspeh Italijanov v celem letu: zasedli smo poleg lastnega preje iz strategičnih ozirov opuščene ozemlja še 250 km² sovražnega, ujeli smo nad 30.000 mož in uplenili 300 topov.

Tudi naše umikanje smatrajo strokovnjaki za mojstrsko delo, izvršilo se je čisto mirno, brez vsake izgube. Junija in julija so nas Italijani hudo napadali, zlasti koncem julija, a zopet zaman; tudi tedaj se je izkazal tretji zbor. Še danes so v naših rokah važne postojanke na italijanski zemlji severno od Arsiera in Asiaga.

Ker na tirolski fronti ni imel sreče, je sklenil Cadorna lotiti se nas zopet ob Soči. Zbral je veliko armado in jo je peljal tja, kjer je pravi cilj italijanskega vojevanja, na pot proti Trstu. Petkrat že je bil poskusil tukaj svojo srečo, šesta soška ofenziva naj mu poda venec zmage. Splošen položaj je bil za Italijane zelo ugoden. Brusilov je na severovzhodu močno pritiskal, Angleži in Francozi so poslali Lahom topove najtežjega kalibra, uporabili so dalekosežne

ladijske topove in prvič tudi nove 105 cm topove. Cadorna je imel ta-le načrt: napasti nas od strani od Tržiča sem, obiti doberdobsko planoto, z glavnim delom armade pa navaliti na Gorico, koje posest naj bi mu odprla pot proti Trstu in pa proti Ljubljani. Gorico so Italijani neprestano obstreljevali že od junija 1915 naprej, branili smo jo z vztrajnostjo in žilavostjo, ki je vzbudila priznanje celó pri nasprotnikih. Nova ofenziva se je začela s topniškim ognjem, kakeršnega tudi ta sicer tako krvavogrozna fronta še ni čutila. Grmelo je kar neprestano. Velikanske so bile izgube Italijanov, petkrat so navalili alpini in bersaljeri zastonj, šele pri šestem naskoku so zasedli Podgoro, Oslavje, hrib Sv. Martina in doberdobsko planoto. Da se izognemo nepotrebnim žrtvam, smo fronto nekoliko umaknili in tako so dosegli Italijani prvi uspeh te vojske: 9. avgusta so vkorakali v Gorico oziroma v goriške podrtine.

Mislili bi, da bodo nasprotniki uspeh sedaj prav temeljito izkoristili in navalili še z večjo silo, v razdalji 30 km jih je pozdravljajl Trst. A prav posebnega veselja sovražnik ni imel. Res smo Gorico opustili, a obdržali smo postojanke zadaj za mestom in se ustavili tam. Celó s protinapadi smo začeli. Vsak poskus Lahov za nadaljevanje ofenzive se je ponesrečil; Cadorna je videl, da naših čet ni mogoče pregnati, videl je, da je pot v Trst naloga, ki je ne morejo izvršiti njegovi vojaki in njegova sredstva.

Ob Soči je utihnilo, pričelo se je pa spet na tirolski fronti. Sploh nam kaže laška ofenziva l. 1916 enakomerno menjavanje napadov ob Soči in pa na Tirolskem, prvič je cilj Trst, drugič pa cesta skozi Dolomite. Na tirolski fronti so pa zapreke narave še drugačne in zato so Lahi svoje poskuse tam deloma opustili in se obrnili zopet proti Soči; od 14. do 19. sept. je divjala sedma ofenziva, brez posebnih zaključkov. Od 9. do 13. okt. smo odbili na Krasu in pa v Vipavski dolini osmo ofenzivo. Istočasno so se vršili ljuti boji ob gori Pasubio na Južnem Tirolskem. Prve dni novembra je na Krasu — na kopenski planoti — zopet tekla kri v potokih. Še večje so bile priprave kakor prej, a naše izvrstne čete so ustavile tudi to deveto ofenzivo. Od takrat dalje je čez zimo in pomlad do 12. maja vladal ob Soči mir, to se pravi, večjih podjetij se niso lotili. Miru pa itak ni nikoli. Kaj so dosegli Italijani v teh devetih ofenzivah? Zasedli so kos sveta južno od Gorice — na severu le malo — v povprečni širini 3 do 4 km, na

Italijanski vojni ujetniki.

najširšem mestu 9 km. Severna soška fronta, koroška in pa skoro vsa tirolska so bile pa julija 1917 iste kakor l. 1915 razun ozemlja, ki smo ga dobili l. 1916 mi.

Opomniti je treba, da je tudi laška armada vpeljala rusko-francoski način vojevanja, tako pri napadu kakor v brambi. Novi predpisi zahtevajo napad brez ozira na žrtve, in res so valovali proti nam pri novembarski ofenzivi sovražni roji v štirih, osmih, da, tudi v 24 valovih, drug za drugim. Pri takem napadanju kakovost posameznika ne pride prav nič v poštev, se kar izgubi v množici. Zato so pa tudi izgube napadalca ogromne. Ker italijanska pehota poprečno ni ravno prvovrstna, hoče vodstvo to slabost izenačiti z močnejšim ognjem artilerije in metalcev min, s potratno uporabo streliva in pa s številom napadalnih čet. To taktiko so brezdvomno vpeljali po nasvetu francoskega maršala Joffra, ki se je mudil tudi na soški fronti.

General Joffre in kralj Viktor Emanuel.

Zanimiva so naša uradna poročila od 9. do 15. maja letos. 9. maja: nobenih posebnih dogodkov; 10. maja: nobenih važnih dogodkov; 11. maja: ob spodnji Soči na obeh straneh živahno delovanje letalcev; 12. maja: ob soški fronti od Tolmina doli so Italijani danes zjutraj več ur zelo hudo streljali s topovi vseh kalibrov. 13. in 14. maja omenja zopet hude artilerijske boje, 15. maja pa pravi: Po tridnevni artilerijski pripravi z vsemi topovi in metalci min od Tolmina doli do morja se je začel včeraj opetovano od laških zaveznikov zahtevani infanterijski napad proti naši soški armadi. Najsrdečiji boji so se vršili pri Plaveh, na Sveti Gori, na višinah vzhodno od Gorice, v odseku Fajtov hriba in pri Kostanjevici — Fajtov hrib, 432 m, severno od Kostanjevice —. Na več točkah bojnega polja so se zrušile večvrstne napadalne množice Italijanov že v našem topovskem in strojnopuškem ognju, tako na gori Sv. Gabriela itd. Iz teh in nadaljnih poročil vidimo, kako včasih tik pred napadom vlada popoln mir, potem pa izbruhne pekel. Tako se je pričela deseta ofenziva dne 12. maja. Poročila omenjajo zlasti višino Kuk pri Plaveh, 611 m, ki smo jo morali prepustiti, Vodice, Sveto Goro — grozne reči pripovedujejo o bojih tukaj gori, vse je razdejano, večkrat so se Italijani kar valili po gori nazaj, moril jih je ogenj naših strojnih pušk —, dalje Fajtov hrib, Kostanjevico, Jamlje itd.

Prvi vtisk je bil ta, da hočejo prodreti Lahi na severu, potem so se pa z vso silo vrgli na Kras. Vse

zastonj! Razen malega napredovanja pri Jamljah ni nasprotnik dosegel ničesar, in še od tega smo mu velik del zopet iztrgali. Koncem maja smemo reči je bila deseta soška bitka končana, prve dni junija so se vršili naši uspešni protinapadi. Zaman so nam hoteli iztrgati Lahi to, kar smo dobili nazaj. 10. junija so za spremembo začeli s hudimi napadi na tirolski fronti; mi smo bili pripravljeni nanje in smo jih vselej odbili. V vseh teh bojih, ob Soči in v tirolskih gorah, so se Slovenci prav posebno odlikovali, poročila jih pogostokrat omenjajo z največjo pohvalo.

Izgube Lahov v deseti soški bitki presegajo vse, kar so doslej žrtvovali. V devetnajstih dneh te bitke so poslali v boj najmanj 35 divizij, to se pravi najmanj polovico cele armade. Naračunili so izgube na 180.000 mož in za vse to so dobili Lahi višino Kuk in pa sestreljene Jamlje. Kje je še Trst in pa Ljubljana!

Po deseti soški bitki je podelil cesar poveljniku Borojeviću komanderski križ reda Marije Terezije in je izdal na armado sledeči nagovor:

Moji soški armadi!

V najtežji več dni trajajoči borbi ste odbili napade sovražnika, ki jih je dolgo pripravljaj in izvajal z močnimi silami; spet ste pokazali, kakšno junaštvo je v Vašem srcu.

Moral sem hiteti k Vam, da se Vam v Vaši sredi iz srca zahvalim za Vašo hrabrost, vztrajnost in udanost.

Doma iz vseh delov ljubljene domovine ste z združenimi močmi v skupni zvestobi delali čudeže in si zaslužili topla zahvalo domovine.

Ostanki cerkve na Sveti gori pri Gorici.

Vsakemu posameznemu od Vas ne morem oko v oko izreči svoje zahvale.

Komanderski križ vojaškega reda Marije Terezije, ki ga danes pripnem na prsi Vašemu izvrstnemu vodniku, generalnemu polkovniku pl. Boroeviću, naj pa ne bo samo znak Mojega najvišjega priznanja armadnemu poveljniku, pokaže naj Vam vsem — voditeljem in bojevnikom — Mojo globoko zahvalo, Mojo ponosno zadovoljnost.

Božji blagoslov je bil z nami, prosimo Vsemogočnega, naj nas ima še nadalje vredne svoje milostne zaščite in brambe.

Dá naj nam končni popolni uspeh!

Postojna, 2. junija 1917.

Karol.

* * *

Fronta obide od Tirolske dalje nevtralnó Švico in se vije potem proti severozahodu kot zahodna fronta.

Zahodna fronta.

Takoj pri Švici je edina točka, kjer so Francozi prodrli na nemška tla in sicer že v prvih početkih vojske. Zgodilo se je pa to pod zaščito trdnjave Belfort; pravzaprav je cela pokrajina ena sama trdnjava. Tu in pa dalje v Vogezih preteklo leto ni bilo nobene bistvene izpremembe.

Zelo hudi boji so se pa vršili bolj na severu za trdnjavo Verdun, obstoječo iz kakih 40 trdnjav ali fortov (fort pišemo, for izgovorimo); a tudi med forti je bilo vse ozemlje prepreženo z vsem, kar more sovražniku škodovati. Začetkoma je šlo Nemcem po sreči, dne 21. februarja 1916 so začeli napadati in že 25. februarja so vzeli vogalno utrdbo Douaumont (duomon), nato 8. in 9. marca utrdbo Vaux (vo), ki so jo pa zopet zgubili. Francozi so prišli k sapi in nemško prodiranje se je ustavilo. Sicer je Vaux še enkrat padel, 2. junija, tudi utrdba Thiaumont (tiomon) je prešla v nemške roke, a namena Nemci niso dosegli. Strokovnjaki so to že vedeli, ko po padcu Douaumonta ni šlo več tako hitro naprej kakor od začetka. Danes moramo trdnjave vzeti takoj ali pa jih izstradati, kar je pa mogoče le, če jih popolnoma obkolimo. Ko se je vrh tega dne 1. julija pričela tudi velikanska angleško-francoska ofenziva ob Sommi, na kak uspeh pri Verdunu ni bilo več upati. Francozi so z artilerijo

Strelnski jarek na koroški fronti.

Douaumont popolnoma razrušili in Nemci so ga morali 24. oktobra opustiti. Par dni pozneje, 2. nov., je zadela Vaux ista usoda. 15. decembra so pa potisnili Francozi Nemce na severovzhodu od Verduna v drugo črto nazaj. Tako napad na Verdun ni prinesel pričakovanega uspeha.

Strojna puška na koroški fronti.

Največji dogodek na zahodni fronti je bila pa velika ofenziva ob Sommi in dotoku Ancre (Somme izg. som, Ancre = ankr). Začela se je 1. julija. Najprvo so nas hoteli Angleži izstradati. Ko pa to ni šlo dosti hitro, so videli, da morajo smrt lakote nadomestiti s smrtjo orožja in so zato sklenili z zavzniki vred napasti nas na vseh frontah. Opazimo pa pri vseh skupnih podjetjih entente, da nikdar nenkrat ne nastopijo; včasih so Rusi preje gotovi, včasih pa Francozi in Angleži, včasih Lahi. Je pa tudi zelo težko, pogoji so tako različni. In če je kdo že pripravljen, si pa misli, kaj bom drugega čakal, da bo ta potem uspehe sebi pripisoval, mar sam udarim. Tako je udaril Brusilov 4. junija, kmalu potem Cadorna, a Sarrail (saraj) se pri Solunu ni zganil, sunek ob Sommi pa so čutili Nemci šele 1. julija. Bil je pa pač velikansk, v fronti 40 km je nastopilo 750.000 mož. Pripravili so ga s sedemdnevni topniškimi ognjem vseh kalibrov in z veliko uporabo dušičnih plinov. Nas imena onih krajev ne zanimajo. Šlo je zato, prijeti Nemce ob njihovi proti Parizu izbočeni fronti ob strani in jih tako prisiliti, da izpraznijo vsaj tiste postojanke, ki so bile Parizu najbližje. Sunkov je bilo več, eden hujši od drugega. 20. julija na pr. je napadlo 17 divizij, 24. julija 34, 18. avgusta 12, 16. septembra 20 itd., a ne vselej na isti točki, temveč enkrat tukaj enkrat tam. Po trimesečnem boju so vzeli Angleži in Francozi 43 vasi in 6 majhnih selišč s 15.000 prebivalci in eno samo majhno mestecé Combles (kombl), izgubili so pa nad 400.000 mož. Seveda so bile tudi nemške izgube strašanske, samo ne vemo jih. Ali ni to grozno? Za majhen košček zemlje krvavijo stotisoči najboljših ljudi! Kam je človeštvo prišlo?

A še ni bilo konca, od 7.—11. okt. je divjala ob Sommi zopet velikanska bitka, tudi novembra še, posebno 6., 7. in 13.—15. Potem šele je morija prenehala. Če bi imeli karto, bi videli, da je bil napredok nasprotnikov le majhen, vendar se nam zdi kot zob zasajen v sovražno lice; lice je bilo načeto.

In da bi rana ne šla dalje, so sklenili Nemci letos fronto umakniti oziroma izenačiti.

Nemška fronta na Francoskem je bila videti do marca 1917 kakor velikanska bula, v katere stran se je zajedel črv. Vrhovno vodstvo se je hotelo od strani delujočega črva iznebiti s tem, da je bilo zmanjšalo zlasti na najbolj zbočeni strani, črv je padel ven in fronta je precej ravnejša. Operacijo so izvedli približno na črti Arras—Soissons, prej je bila vzbočena, sedaj ne več. S tem so jo pa seveda tudi skrajšali in dobili rezerve za druga bojišča.

Začeli so pa z operacijo začetkom marca. Spomladni je vse pričakovalo novo veliko ofenzivo entente na zahodu, a vreme in dr. jo je zavleklo. Kakor strela z jasnega neba pa pride 1. marca poročilo, da so se umaknili Nemci na obeh straneh potoka Ancre 20 km na široko, 1—5 km na globoko. Potem je šlo pa umikanje kar naprej in sicer sprva tako neopaženo, da se nasprotniki kar zavedeli niso in so šli le tipaje za Nemci. Zadnje nemške čete so imele nalog jih zadrževati in varati, in res večkrat niso vedeli, ali imajo pred seboj zadnje straže ali pa glavno nemško armado. Kako je šlo to proti računu entente, si lahko mislimo. Za ofenzivo so se pripravili, dobro zakopali, nagromadili ogromne množine streliva — to je sploh glavna moč entente —, postavili v zakope najtežje topove, naskočiti so hoteli in vse pogaziti, kar nankrat pa izgine sovražnik izpred oči. Vse je treba

Slika z južnozpadne fronte.

spremeniti in delo dolge zime je zastoj. Vojevanje je zadobilo značaj nekake mešanice med stoječo in premikalno borbo, po dveh letih otrpnelosti se je začela velikanska kača zvijati, oživela je. Kako res izvrstno se je na nemški strani delo vršilo, vidimo iz dejstva, da so prišli Angleži šele 1 km naprej iz svojih postojank, ko so bili odšli Nemci že iz Ba-paume, Péronne, Roye in Noyon. Še nekaj je bilo opazati: Stalne borbe so se bili Angleži kmalu privadili in so postali Nemcem enakovredni, pri premikalni borbi se je pa pokazala njihova nespretnost bodisi glede artilerije kakor glede infanterije; njihova armada je bila sestavljena šele med vojsko in ni bila navajena velikih manevrov itd. kakor nemška in francoska. Zato se je pa tudi francoska veliko hitreje prilagodila razmeram in bila Nemcem kmalu za petami. Splošno so pa Nemci ločitev od nasprotnika izvedli tako lepo, da je ta moral poslati večkrat celó kavalerijo za umikajočimi se, ako je hotel ostati v zvezi z njimi. Zapuščeno ozemlje so Nemci dobesedno spremenili v puščavo, da bi sovražnikom

približanje otežkočili; nobena vas ni ostala, nobeno selo, nobena cesta, vse mostove, železnice in nasipe so razdrli, vse prekope zasuli, vodnjake razstrelili, žice uničili, kleti odstranili, da se ne bi skrival sovražnik v njih, les spravili proč, da ne bi zidal, kjer je bil gozd, je nastalo močvirje. Samo par mest je ostalo, tako Noyon in Roye.

Vrtilna točka, od katere naprej se je kača odvijala, točka, kjer se je prejšnja stalna fronta križala z umikalno črto, je bila pri mestu Arras. In ker so Angleži splošno ofenzivo zamudili, so hoteli poskusiti vsaj tukaj, kjer so ostali z Nemci v neposrednem stiku. Če bi se jim tukaj prodor posrečil, bi prišli obenem umikalni črti Nemcev v bok ali pa celo v hrbet in nemški polom bi bil neizogibljiv. Tako so računali; zlasti pa bi bila ta ofenziva uspešna, če bi obenem zgrabili Francozi na drugem koncu umikalne črte, tam kje okoli Reimsa. Seveda je pa tak račun precej enostaven in lahko si mislimo, da so pričakovali kaj enakega tudi Nemci in se na to pripravili. In res, ko so Angleži na Velikonočni pondeljek, 9. aprila, pri Arras naskočili, so imeli sicer majhne krajevne uspehe, prodor se jim pa ni posrečil. Kakor pri Arras so se pričeli pričakovani boji tudi med Soissons in Reims, na drugem koncu; 10. aprila so se pokazali prvi znaki, 15. aprila so bili pa že siloviti infanterijski boji. Ker se je vršila ta bitka med mestoma Soissons in Reims in ker teče tam reka Aisne (izg. èn), jih imenujemo bitko ob Aisne. Tudi Francozi niso imeli sreče, 17. aprila zvečer je bilo že jasno, da prodor v splošnem ni uspel. Boji so se pa še kar nadaljevali. Tudi vzhodno od Reimsa so bile istočasno hude borbe, imenovane bitka v Šampanji; uspeha zavezniki tudi tukaj niso imeli. Glavno delo teh dni so opravili Francozi, napadali so na fronti nad 80 km, Angleži samo 20 km. Po vzgledu Rusov so šli tudi zavezniki na zahodu brez ozira na človeške žrtve v boj, novi francoski vrhovni poveljnik Nivelle je bil v tem oziru še brezobzirnejši kakor odstopivši Joffre. Angleži so bili napravili neko novo morilno orodje, tanks imenovano (izg. tèn, s je znak množine). To so nekaki valeči se ogromni avtomobili, okrog in okrog obdani z oklopom, prodrim samo od odprtih za topove. Tako so veliki, da so strelske jarke in druge ovire kar preskočili, oziroma pogazili ali porušili. Nemška artilerija jim je pa pripravila gorak sprejem in je te zemske drednote večjidel uničila.

Drugič so poskusili Angleži prodor 23. aprila, zopet pri Arras, ob reki Scarpe. Njihov uspeh je bil: največji poraz in najtežje izgube v sedanji vojski. Nič boljše se jim ni godilo pri tretjem poskusu, dne 28. aprila. A niso odnehali, 3. maja so nanovo poskusili, pa spet nič dosegli. Ob enem so pa začeli Francozi in sicer zopet med omenjenima mestoma; navalili so na višino Chemin des Dames — sprehajališče gospâ — v fronti 35 km, 5. maja. Še hujše so bile njihove izgube kakor prej, namena pa niso dosegli. Vsega skupaj je bilo do teh dni na strani nasprotnikov v boju že nad milijon mož. Marsikdo bo vprašal, zakaj imenujemo te številke, naših pa ne. Zato ker tam časopisje lahko vse poroča in vse kritizira, kar pri nas ne gre; mislimo, da je za vojevanje samo naš način bolj primeren.

Neuspehi so rodili na Francoskem željo po novem vrhovnem poveljniku. Najprvo so bili odstavili Joffra, ki si je pa potem pridobil velike zasluge kot

organizator amerikanske armade, sedaj jim Nivelles ni bil všeč in oči so se obračale na Pétain, slavnega branilca verdunske trdnjave. Res je majnika Pétain prevzel poveljstvo. Od takrat pa do danes pa ni bilo na francoskem delu fronte nobenih posebno važnih dogodkov. Nekateri pravijo, da je Nivelles hotel na vsak način prodreti nemško središče in da so v dosego tega cilja služile omenjene bitke pri Arras itd. — sicer so ti kraji ob koncih umikalne črte, v splošnem so pa vendarle v sredi cele fronte —.

Slika z južnozapradne fronte.

Nasprotno je pa Pétain baje zato, da se pričnejo operacije ob koncih velike fronte in njemu pripisujejo angleški napad v Flandriji in v loku Witschaete (izg. Vitšat) severozahodno od Lille; to bi bilo torej na levem krilu. Pripomniti moramo, da imajo vrhovno vojno vodstvo na zahodu Francozi. Že začetkom majnika so se Angleži tam pripravljali, da zgrabijo nemško fronto, ki se je v podobi loka zaježala v njihove postojanke; streljali so pa le pomalem. Od 22. maja naprej je pa delovalo topništvo brez odmora, 7. junija je napadla infanterija. Deset divizij so poslali Angleži v boj in svet v loku tudi zasedli, a z ogromnimi žrtvami. Od takrat do danes — sredi julija — pa ni bilo nič važnega. V splošnem lahko rečemo, da zavezniki kljub velikim izgubam res niso dosti dosegli, črta je približno ista kakor so si jo volili Nemci sami.

Računajo pa s tem, da je čas njihov zaveznik, da bodo vsled nezadostne prehrane nemške sile opešale, da bo vsled manjšega števila prebivalstva Nemcem preje zmanjkalo vojakov, da jim bo vsled pičle krme oslabela živina itd. Nemci so pa do zadnjega časa stavili veliko upanje v morskvo vojsko, v vojsko podmornikov proti ladjam, ki vozijo Angležem žito. S tem prehajamo na morje in podaljšamo fronto iz Belgije na valove ob obalah Anglije, Nemčije, Skandinavije itd.

Morje.

Zadnjega dne majnika leta 1916. so se udarili Nemci in Angleži prvokrat v večji morski bitki in sicer ob obali Jütlandije v cesti Skagerrak. Nemcem je poveljeval admiral Scheer, poizvedovalnim ladjam viceadmiral Hipper, Angležem pa admiral Jellicoe (dželikoe) in Beatty (biti). Pravijo, da je bilo v končnem boju 27 velikih nemških ladij in 43 angleških, od teh 28 dreadnotov. V dveh sunkih

je peljal Scheer svoje brodovje proti sovražniku, šele zvečer ob pol enajstih — po novem času — je bitka prenehala, a nadaljevali so jo ponoči zlasti s torpednimi čolni. Angleži so izgubili sedem nad-drednotov, Nemci pa dreadnot Lützow, oklopnico Pommern in štiri lahke križarke. S torpedovkami vred računajo Nemci svoje zgube na 11 ladij, angleške pa na 23, v tonah 61.000 in 169.000. Oba nasprotnika sta si lastila zmago. Stvar je tale: Nemci so dokazali, da bi bili pri istem številu ladij Angležem najmanj enaki in v tem oziru pripisujemo zmago lahko sebi; Angleži so pa z bitko preprečili prodor nemške mornarice skozi angleški oklepalni obroč, zato pravijo, da so oni zmagali. Obema angleškima brodovjema je prispelo pomagat še tretje, od dover-ske ceste sem, hotelo je priti Nemcem v hrbet. Če bi se mu bilo to posrečilo, bi bil poraz nemškega brodovja neizogiben, a Nemci so že preje odšli, nezasedovani od nasprotnikov. Skoro hujša izguba kakor vsi dreadnoti je pa zadela Angleže par dni pozneje, izgubili so organizatorja svoje armade, vztrajnega, brezobzirnega, velenadarjenega lorda Kitchenerja (Kičener). Peljal se je ravno v Petrograd na vojaško posvetovanje, ko zadene njegovo ladjo Hampshire (Hëmpšir) torpedo, Kitchener utone, 6. junija 1916.

12. decembra 1916 smo ponudili nasprotnikom razpravo o miru. Začeli so se posvetovati, kaj naj nam odgovorijo. Tedaj — 18. decembra 1916 — je ameriški predsednik Wilson predlagal, naj obe stranki natančno povesta, kaj zahtevata, da bo svet vedel, ali je zaželjeni mir blizu ali ne. Francoski ministrski predsednik Briand je v imenu tedanjih desetih naših nasprotnikov izjavil to, kar je ententa opetovano zahtevala: pravice vsem narodom, prostost malim državam, zopetno vpostavo kršenega prava, odškodnino za Belgijo itd. Mi se o svojih ciljnih nismo natančno izrekli, pač pa so naše vlade smatralle pogoje entente sploh za nesprejemljive in so videlle, da bo šel boj naprej. Wilson je pripravljaj drugo posredovanje, a ni mogel začeti, ker smo ga mi prehiteli s poostreno morskvo vojsko. Nemci so namreč videli v Angležih svojega največjega, pa tudi najtrdovratnejšega nasprotnika, ki ne odneha prej, dokler ni dosegel svojega namena. Kaj vse so napravili Angleži med vojsko! Preje najmanj vojaški narod je vpeljal vojno dolžnost in spravil na noge večmilijonsko armado, držal je entento skupaj, da ni razpadla, delal po vsem svetu, obdeloval Ameriko in vse nevtralce sploh. Ni čuda, da so proti takemu nasprotniku hoteli uporabiti Nemci najsakrajnejša sredstva. Angleži so jih hoteli izstradati, Nemci so pa rekli, pa še mi poskusimo, in so 31. januarja napovedali poojstren morskvi boj, ne da bi počakali drugega Wilsonovega poskusa; mi smo se tej napovedi seveda pridružili. Napravili so okoli Angleške, Francoske in Laške široke pasove, po katerih ni smela voziti nobena ladja, tudi nevtralne ne. Skozi pasove so pustili pa prav ozko pot, po kateri so smele nevtralne ladje voziti, a brez orožja in živil za entento itd. Vsako tako ladjo, ki bi se pregrešila proti tem predpisom, so rekli da bodo torpedirali. 5. febr. 1917 se je poojstreni boj pričel, pa ni prinesel tega, kar so Nemci pričakovali: poraza Anglije. Angleži so oborožili tudi vse trgovske ladje, začel se je boj proti torpedovkam in podmornikom. Ali je bil uspešen ali ne, tega ne vemo, tudi zvedeti ne moremo; vemo pa, da Anglija danes ni izstradana.

Žalibože nam je nakopala napoved poojstrenega boja novega zelo močnega in mogočnega nasprotnika, Unijo, Zedinjene države Severne Amerike. Začetkom februarja je zahteval Gerard, ameriški poslanik v Berlinu, svoje potne listine, ravno takrat je pa moral nemški poslanik v Uniji Bernstorff zapustiti Ameriko. Vrhtega je Wilson povabil tudi vse druge nevtralce, naj napovedo Nemčiji vojsko, če bi potopili kako njihovo ladjo. Pridružilo se jih je še dosti, človeku kar sape zmanjka. Malo je še držav na svetu, ki bi ne bile danes v boju z nami. Veseli smo že, če je katera še nevtralna, to je največ. Kdo je proti nam? Ententa, Unija, Brazilija, Portugalska, celó Kitajska — nevarnosti od tam za sedaj pač še ni —, državice Srednje Amerike, Kuba itd. Nekateri kajpak niso resne nasprotnice, a značilno je.

Hidroplan na vodi.

Amerika.

Ko smo čitali, da se je začela vojska z Ameriko, so nas časopisi lepo tolažili. Rekli so: predno more Amerika sploh poseči vmes, tedaj bo že vojske konec; Amerikanci sploh nimajo nobene armade, jo morajo šele ustvariti, tam ni nihče primoran biti vojak, in če kaka država ni vojaška, je ne moremo kar čez noč spremeniti; vojakov ne bodo mogli spraviti čez morje, tudi če jih izvežbajo, podmorniki bodo opravili svojo dolžnost itd. Nobeno teh prorokovanj se ni uresničilo; kdor je malo mislil, je lahko to vedel že naprej. Amerika je že posegla vmes in vojske še ni konec. Angleži so se v kratkem času navadili na vojaštvo in so namesto prejšnjega najvišjega mogočega števila 170.000 mož poslali na Francosko par milijonov; in kdor je to malo pomislil, je prišel vendar lahko do sklepa, da Amerikanci tudi lahko kaj takega napravijo, prebivalcev je pa tam nad 100 milijonov, na Angleškem niti 50. Vrhtega imajo neko točko v postavah, ki v slučaju potrebe pokliče vse sposobne moške v orožje. Za organizatorja armade si niso mogli želeli boljšega, dobili so Joffra. Podmorniki tudi ne morejo delati čudežev, vsak ameriški vojaški transport vendar lahko spremljajo ameriške ali angleške vojne ladje, torpedovke in pa lastni podmorniki. Amerikansko brodovje je pa sila močno, saj so ga morali graditi že za slučaj vojske z Japonsko, tudi če niso mislili, da bodo kdaj posegli v evropske homatije. Mornarica ima samo drednotov 14, od 18.000 do 32.000 ton, veliko križark, pomožnih ladij, izvrstne podmornike itd.

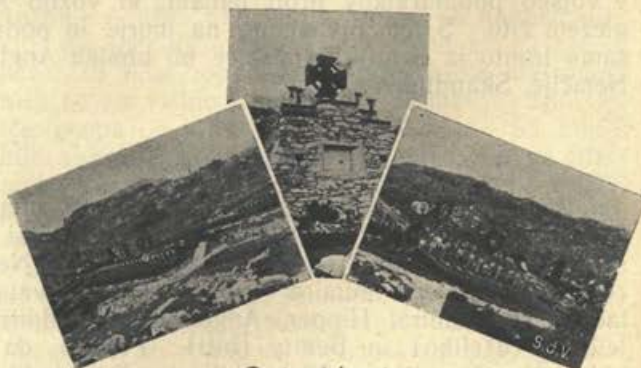
Da se že zdaj kaže ameriška pomoč tudi v vojaštvu samem, priča že dejstvo, da Francozi dan za dnem odpuščajo vojake domov, ker jih nadomeščajo Amerikanci.

Amerika (t. j. Združene države ali Unija) je prevzela varstvo svojih obal in del Atlantika in tako zopet razbremenila Angleže in Francoze; Amerika sedaj še bolj kot kdaj poprej izdeluje orožje in municijo za entento. Amerika je bogata na vsem; četrtnina vsega žita na svetu zraste tam, dve tretjini vsega bombaža, sedaj med vojsko še več, dve petini vseh rudnin daje Unija, ena tretjina vseh industrijskih izdelkov je v Uniji doma.

Med vojsko je Unija silovito obogatela. Sicer nimamo radi števil, vendar naj tukaj podamo vsaj kratko sliko, koliko so Amerikanci prodali v enem letu in sicer enkrat pred vojsko, enkrat pa med vojsko. To po uradni statistiki trgovske zbornice v Washingtonu. Cene so v dolarjih, ki so že pred vojsko imeli vrednost petih kron.

Izvoz	pred vojsko 1/7 1913—1/7 1914 za	med vojsko 1/7 1915—1/7 1916 za
Govedo, konji in mule	23,500.000	494,000.000
baker	295,000.000	1.285,000.000
živila	825,000.000	2.175,000.000
letala	1,130.000	35,000.000
avtomobili	165,000.000	600,000.000
vozovi in motorji	255,000.000	835,000.000
kemikalije in barve	137,500.000	620,000.000
razstreliva	30,000.000	2.335,000.000
železo, jeklo in cink	1.257,030.000	3.330,000.000
puške in topovi	17,500.000	90,000.000
stroji	70,000.000	305,000.000
žične ovire in žebli	51,500.000	250,000.000
usnje in kože	182,500.000	400,000.000
čevlji	90,000.000	235,000.000
kondenzirano mleko	6,500.000	60,000.000
sladkor	9,000.000	395,000.000
volna	34,500.000	225,000.000
	<u>3.450,660.000</u>	<u>13 469,000.000</u>

Prodali so torej med vojsko v enem letu za 10 milijard dolarjev več kakor preje, to se pravi, izvoz se je zvišal za 300%. Zlasti nekatere točke so zanimive; se vidi, da je vojska; npr. govedo in konji, baker, razstrelivne snovi, železo, žične ovire, sladkor. Zračnili so, da je od teh 10 milijard skupička dobrih 5 milijard čistega dobička! Pred vojsko je bila Unija dolžna Evropi 24 milijard kron, zdaj je razmerje nasprotno, je pa Evropa dolžna. V gospodarskem letu 1913/14 — tam štejejo kakor smo že zgoraj videli v gospodarstvu od julija do julija — je bil izvoz samo za dve milijardi večji kot uvoz, 1914/15 že za 43, 1915/16 pa za 10 milijard. Velikanski dobički so tudi posledica zvišanja cen. Evropa je denarno in gospodarsko čimdalje bolj odvisna od Amerike. Zato pa takega nasprotnika ne smemo tako nalahko in prezirljivo oceniti kakor delajo nekateri listi.

Grobovi junakov.

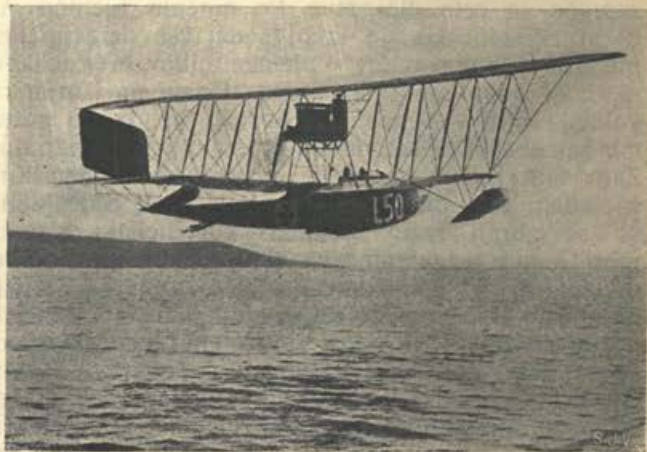
Ruska revolucija.

Če bi mi bil kdo kedaj rekel, da bodo Rusi carja odstavili, bi se mu bil smejal v obraz. Saj je bil izraz car vendar tako spojen z ruskim kmetom, da si teh dveh nismo mogli misliti ločenih. Treba je pa vpoštevati to, da je revolucija izbruhnila v Petrogradu in ne na kmetih, da ljudstvo na deželi navadno sledi temu kar se dogaja v središčih države in da je ruski kmet silno željen nove zemlje, novega sveta. Sledil bo tistemu, ki mu to obljubi, in obljubili so mu. Glede na to, kako sledi dežela glavnim mestom, spominjamo na francosko revolucijo. Tam je bil odločilen Pariz, ki je seveda še vse drugačna privlačna točka nego so ruska mesta razen Moskve. Ker se mirni in trezni državljani niso hoteli udeleževati politike, je prišla nazadnje vsa oblast v roke neverjetno majhnih manjšin. Koncem 1. 1790 je oddala v Parizu samo ena desetina volilcev glasovnice. Pariz je štel ob začetku revolucije 600.000 prebivalcev, od teh je bilo „revolucionarjev“ samo 16.000, revolucijskih idej prevzetih 6000, res nasilnih pa 3000, in ti trije tisoči so strahovali Pariz, z njim celo Francijo in s Francijo celo Evropo. Tu vidimo, kaj manjšina napravi, če je drzna in nasilna. Največ uspeha v politiki ima navadno oni, ki najbolj kriči; resnim ljudem se gabi družiti se s kričači, ostanejo v ozadju in pridejo na površje šele po dolgem molku.

Ruska revolucija pa ni bila krvava. Nekateri vodilni možje državne zbornice, dume, so bili mnenja, da je absolutna vlada, carizem, pogubonosna za Rusijo, da car vsakemu modernemu razvoju Rusije le nasprotuje, kar je bilo tudi res; videli so, da se je vse dobro po rusko-japonski vojski izvršilo proti njegovi volji; zato so rekli, ga bomo pa odstavili. Na zunaj so pa rekli, da hoče car skleniti na svojo roko mir z osrednjimi državami in da bi to iz več vzrokov ne bilo dobro za Rusijo. Povod so bili pa nemiri v Petrogradu, ljudje so kričali, da nimajo kruha. Pri ruskih transportnih razmerah se to za par dni tudi res lahko zgodi, kljub ogromnim množinam žita; pogledjmo na karto in vidimo, da more dobiti Petrograd kruh le bolj od vzhoda, čisto drugače nego Moskva. Torej nemirno je bilo. Od 7. marca dalje so postajale ulice čimdalje bolj živahne, recimo divje, da bo malo bolj revolucionarno. Sodu dno je izbila pa novica, da je poslal car dumo domov. Sedaj se je bilo treba hitro odločiti. Najprvo so poslanci sklenili, da ne gredo domov, ravno tako kakor v onih zgodovinsko tako važnih dneh 1. 1789 v Parizu.* Naglo so telegrafirali na generale na fronti, vabili so petrograjsko posadko na svojo stran. Hitro je šlo, 14. marca zvečer je bila carjeva vlada že tako brez moči, da je ministrski predsednik Galicin dumo telefonično obvestil, da odstopi. Aretirali so ga, pa tudi njegove tovariše, češ, da so oni carja nagovarjali na razpust dume.

Duma je zmagala. Sestavila je novo ministristvo, v njem so sedeli znani možje, tako Miljukov, Gučkov, Kerjenskij. Kako malo smo mi poznali Rusijo, kako malo jo poznamo tudi še sedaj! Pred seboj imamo zelo ugleden list, ki je bil „prav dobro“ poučen o ruskih razmerah, in tam čitamo: Če zmagajo revolucionarji in se njihova zmaga razširi po celi Rusiji, je zmagala stvar miru, kajti razburjeno ljudstvo hoče

mir. Kerjenskega imenuje velikega prijatelja miru. Pa je prišlo čisto drugače. Revolucionarna Rusija se je borila dalje, primerjaj revolucionarno Francijo. Toliko lepega nam pové zgodovina, pa se ljudje kar nič nočejo učiti iz nje in blebetajo tja v en dan. — 15. marca se je Nikolaj Nikolajevič podal z generalom Aleksejem k carju in mu je svetoval, naj odstopi. Car je odstopil in izdal tudi proklamacijo na narod, da to stori iz ljubezni do Rusije. Sledil naj bi mu njegov brat Mihael, ker se je car odpovedal prestolu tudi za svojega sina. Toda homatije poznejših dni so odpravile tudi Mihaela in duma se je izrekla za uvedbo ljudovlade ali republike. Carja Nikolaja so zaprli v grad Carskoje selo.

Hidroplan v zraku.

Zopet moram opozoriti na francosko revolucijo. Novo življenje se je borilo tam dobro desetletje, hudi so bili boji, to ne gre kar čez noč. Francoska je pa proti Rusiji pritlikavec. Tudi glede na prebivalstvo je štela Francija 27 milijonov ljudi, Rusija jih ima pa danes 180 milijonov. Zato ne moremo pričakovati, da se bo to velikansko telo, enkrat vzdramljeno, takoj pomirilo. Pade ta, pade oni, pride ta in drugi, enkrat nastopi in ima glavno moč v rokah svet vojakov, enkrat svet delavcev, drugič spet duma, potem morda zastopstvo kmečkih okrožij, zemstva itd. Kako se bo končalo, tega nihče ne ve. Navadno se konča taka stvar z vojaško diktaturo, to se pravi, eden prevzame zopet vlado in sicer s pomočjo vojaštva, prim. Napoleon. Navadno taka diktatura ni slaba, ako je prevzela vse dobrine, ki jih je prinesla revolucija.

Sedaj, ko to pišemo, imajo glavno besedo na Ruskem socialisti, ki so potegnili kmete čisto za seboj in jih držijo z raznimi obljubami. Od ruskega kmeta dosežeš vse, če mu obljubiš zemljo. Po rusko-japonski vojski so svet tam na novo razdelili; kmetu je pa zemlje zmanjkalo in začelo se je preseljevanje v Sibirijo. Tam bi pa tudi vsak najraje tičal ob železnici. Ko je bil ta svet razdeljen, so gledali pa zopet na Ruskem, kje bi prišli do zboljšanja. Pride vojska. Socialisti nastopijo, strmoglavijo vlado. Če se hočejo obdržati na krmilu in torej kmete zadovoljiti, jim morajo kaj obljubiti. Socialisti tvorijo dva tabora, boljševice in menjševice. Boljševiki zahtevajo več, menjševiki manj, odtod tudi izraz. Glavni zastopnik menjševikov je Čeidze, boljševikov Ljenin. V svetu delavcev in vojakov imajo zmerni večino, če gredo

* Kdor ima še Staretovo „Občno zgodovino“, V. del, naj tam malo čita o francoski revoluciji, in bo videl velikansko podobnost vseh pojavov takrat in sedaj.

skupaj z delavno stranko, katere voditelj je Kerjenskij in ki sestoji večjidel iz kmetov. Delavski in vojaški svet, zedinjena meščanska in socialistična demokracija, hoče sicer mir, a le v zvezi z entento, ne mara pa miru na lastno roko. Zlasti ga vodi pri tem ozir na denarne sitnosti po vojski, na kojih rešitev upa le s pomočjo Francije in Anglije. Doma hoče večina mir in red, državno enoto in je torej proti vsakemu cepljenju, proti samostojni Finski in Ukrajini. Razdelitev sveta hočejo odložiti na poznejši čas, ko bo nova republikanska дума prevzela to težavno delo.

Čisto drugačni so boljševiki, radikalci. Pravijo, da ni treba močne enote, da je lahko vsaka občina zase in se lahko sama vlada. Državna oblast jim je nesreča za celo človeštvo. Po mnenju Ljenina naj bi si razdelili kmetje takoj sedaj vso državno last, premoženje samostanov in plemenitnikov, brez odškodnine; ni treba čakati na dumo. Upajo na izbruh revolucije tudi v Nemčiji in Avstriji in da bo potem mir samobsebi prišel, potom proste odločitve narodov. Zato tudi Ljenin ne mara posvetovanj z nemškimi socialisti, češ, da so vladna stranka. V Stockholmu so se zbrali razni socialisti kot nekaki glasniki miru, a tudi ti Ljeninu niso všeč, ker so premalo radikalni, preveč za sedaj obstoječe razmere. Zato so tudi proti vojaštvu kot zastopniku močne, enotne, že obstoječe države, in v tem smislu jih lahko smatramo za prijatelje miru. A o kakem posebnem miru z Nemčijo in Avstrijo tudi pri njih ni govora, saj sta po njihovem mnenju ti dve državi tudi „zastareli“ in njun sedanji ustroj jim prav nič ne ugaja. Take so bile razmere sredi julija 1917, ko je na povelje takratne večine zapovedal vojni minister Kerjenskij novo ofenzivo proti nam, ki se pa ni obnesla.

* * *

Spomniti se pa moramo na vsak način mladega moža, ki je izdahlil svoje nadepolno življenje v mrzlih Karpatih. Najbolj nadarjeni profesor in najboljši prijatelj se je izkazal v svoji smrti tudi kot največji junak. Profesor-nadporočnik Maks Sever je vabil vojake v metanju ročnih granat; zadnja granata se mu je vjela za pas, ni je mogel odmotati o pravem času. Zapovedal je vojakom, naj se vležejo, da ne bi jih granata poškodovala, sam pa se je vrgel na tla in pokril granato z lastnim truplom. Eksplozirala je in ga razmesarila. Druge je rešil, njegovo življenje pa je odhitelo drugam; ostal nam je samo spomin na nepozabnega Maksa. Za novo leto 1917 mi je pisal mej drugim to-le: „Vesele praznike in srečno mirno novo leto želim Tebi, Tvojim in vsem prijateljem. Tretji Božič v vojski, tretjič je že padlo listje z drevja in še ni konca. Upamo na mir. Vedno sem govoril: Bil sem pri otvoritvi vojnega plesa, sedaj sem prišel pa na zaključni venček.“ — Da, dragi Makso, prišel si na zaključni venček! Tvoja duša je splavala k Vsemogočnemu; Tvoj odhod je napravil v naših srcih velikansko vrzel. Skušali jo bomo izpolniti s spominom na Tebe, našega najboljšega prijatelja.

Maks Sever.

Dr. Vinko Šarabon.

Imenik

č. p. n. poverjenikov, dosmrtnih in novih udov Družbe sv. Mohorja l. 1917.

Pokrovitelj:

Prezvzišeni, premilostljivi gospod gospod

Dr. Adam Hefter,

knez in škof krški itd. itd. itd.

1. Goriška nadškofija.

1. Dekanija Bovec.

Log. Klobučar Andr., kurat. — *Kovač Mar.* (2325), *Bizjak Tomaž* (493), *Rakušček Mar.* (383). — Novi udje: Kuk Ivanka, Černuta Matilda, Mladič Licita, Valas Fr., Černuta Ana, Černuta Iv., Vencelj Vilj., Kravanja Anton., Vencelj Neža, Vencelj Zofija, Zorč Katarina. (P. Log.) 3+105 = 108

Soča. Aljančič Vinko, župni upravitelj. (P. Soča.) 56
Trenta. Kodrič Iv., kurat. — Novi udje: Pretner Jan., Kverh Mar., Kravanja Mar., Cuder Alojz., Hoznar Mar., Kravanja Marija, Kravanja Amal., Hoznar Terezija. (P. Soča.) 31
 Stevilo družnikov: 3 dosmrt. 192 letnih = 195.

2. Dekanija Cerkno.

Cerkno. Kunšič Ivan, župnik-dekan; Sedej Nik., Sedej Cir., Pajntar Štef., kaplani. — Novi ud: Obid Lucija. (P. Cerkno.) 193
Bukovo. Pišot Iv., žup. uprav. — Novi udje: Obič Franc, Laharnar Franč., Jeram Franč., Kušman Mar. (P. Cerkno.) 49
Jageršče. Sok Ant., župnik. — Nova uda: Svetičič Vincenc, Lapanja Katarina. (P. Cerkno.) 30

Novaki. Kenda Ivan (2419), kurat. — *Flander Gasper* (2471), *Bizjak Viljem* (2334), *Gatej Miha* (1452), *Prezelj Luc.* (2600), *Mlakar Luka* (2763), *Jemec Pet.* (2764). — Novi udje: Bevk Fr., uč.; Ravter Malči, uč.; Primožič Ana, Bevk Alojz. (P. Cerkno.) 7+79 = 86

Orehok. Hliš Fr., vikar. — Novi udje: Abram Marija, Mrak Ter., Razpet Pavla, Čelik Rozal., Flander Franc, Klavžar Jakob, Stremfelj Franc. (P. Cerkno.) 38

Otalež. Kos Josip, kurat. — *Gruđen Ivan* (583). — Novi udje: Peternel Fr., Mlakar Jožef, Lapanja Jernej, Kacin Andrej, Jevšček Gizela, Božič Julka, Čerin Kat., Likar Mar., Dežela Mar., Reje Terez., Mlakar Jera, Reje Mar., Brejo Mar., Peternelj Anica. (P. Cerkno.) 1+80 = 81

Ravne. Hliš Franc, župni uprav. — *Bevk Peter* (1026). — Nova uda: *Štravs Cir.* (2811), *Štravs Marij.* (P. Cerkno.) 2+28 = 30
Sebrelje. Ivančič Jožef, župni upr. — *Vajska Jan.* (1531). (P. Slap ob Idriji.) 1+75 = 76

Stevilo družnikov: 11 dosmrt. 572 letnih = 583.

3. Dekanija Črniče.

Črniče. *Novak Alojzij* (2101), dekan; Rebek Alojzij, kaplan. — Novi udje: Batič Alojz., Hvalič Jožefa, Mavrič Mar., Ušaj Fr., Ušaj Janko, Volčič Mar., Volčič Rafaela, Ličen Hel. (P. Črniče.) 1+97 = 98
Ajdovščina. Kmet Mih., žup. upr. (3 izt.); Kosovel Jožef, duh. (3 izt.). — *Zigon Karol* (2426). (P. Ajdovščina.) 1+66 = 67
Batuje-Selo. Leban Ign., župnik (2 izt.). — *Knjišnica šolska* (1699). — Novi udje: *Pirjetez Alojzij* (2983), mlad.; Vižintin Ant.,

Opomba. Č. g. poverjeniki so razprto, dosmrtni družbeniki pa z leščimi črkami natisnjeni. — Na koncu družnikov vsake župnije smo v oklepih pristavili ime dotične pošte. — Zaradi pomanjkanja delavcev smo letos morali izdati okrajšan „Imenik“. Ured.

Koledar 1918.

Mrmolja Emil., Rojec Mar., Koron Viktor., Plahuta Bernard, Vetrh Jožefa, Stanta Marica, Mihelj Angela, Skrt Stanka, Birsa Marta. (P. Črniče.) 2+82 = 84

Kamnje. Plesničar Ant., župnik; Likar Jos., kaplan (2 izt.). — *Solska knjišnica* (487). — Novi udje: Pegan Anton., Bizjak Alb., Batagelj Ter., Furlan Ida, Lozar Stanko, Rustja Ema, Savli Mar., Vodopivec Terezija, Bratina Albina, Črnelj Albert, Kertel Jožefa, Rustja Rozalka, Rustja Mar., Rustja Angela, Vrčon Al., Zgonik Reza, Črnelj Pavlina, Lozar Ter., Lozar Magd., Lozar Mar., Lozar Mih., Lozar Franica, Nevreden Karol., Podgornik Emilija, Rustja Zofija. (P. Črniče.) 1+204 = 205

Sv. Križ. Rejec Ivan, župnik; Zor Savo, kaplan. — *Knjišnica kapuc. samostana* (1848); *Simonič Valentin* (2243), *Sušnik Jožef* (2070). (P. Sv. Križ-Cesta.) 3+122 = 125

Lokavec. Črnigoj H., vikar. — Novi udje: Furlan Edm., Valič Kar., Kete Fr., Coha And., Bratina Mirosl., Kovač Vilibald, Kovač Val., Batič Krist., Soban Ana, Slokar Mar., Bevk Zorka, Kovač Ivana, Soban Franč., Slokar Hedv., Kovač Mar., Copic Mar., Bolko Alberta, Batagelj Avg. (P. Lokavec.) 97

Osek. *Živec Marija* (2109). (P. Šempas.) 1

Otlica. Posarelli pl. Štefan, župni uprav. — Novi udje: Česnik Jož., Krapež Fr., Pavlin Alojzija. (P. Ajdovščina.) 94

Šempas. *Grča Blaž* (409), župnik; *Povšič Ivan* (664), *Poljak Jožef* (1302), *Rijavec Franc* (1391), velepos.; *Badalič Janez* (1767), *Bele Jožef* (2539). (P. Šempas.) 6+4 = 10

Sv. Tomaž. Cigoj Leop., vikar. — Novi udje: Vikarijska knjiž., Zgonik Jan., Fučka Emil, Bratina Fr., Kompara Mihaela, Volk Angela, Kompara Mar., Bratina Ivana, Mužulin Justina; Kompara Alojzija, Rustja Marija, Volk Jožefa, Makovec Janez, Črnigoj Jožefa, Bratina Franca. (P. Sv. Križ-Cesta.) 50

Velike žablje. Rejec Iv., župni uprav. (P. Sv. Križ-Cesta.) 38
 Stevilo družnikov: 15 dosmrt. 854 letnih = 869.

4. Dekanija Devin.

Kostanjevica. Stanta Vinko, vikar. — *Trampuš Kar.* (2715), trgovec. (P. Kostanjevica.) 1+4 = 5

Mavhinje. Svvara Franc, vikar. — Novi udje: Terčon Franč., Širca Ivana, Legiša Frančiška, Pahor Katarina. (P. Prosek.) 9

Sempolaj. Svvara Franc, vikar (3 izt.). — Novi udje: Birsa Joško, Cerkvenik Urš., Plesničar Iv., Rebula Ivanka, Kante Ker.; Adamič Ivan, župan; Susteršič Marija, Legiša Mar., Škrk Rafael. (P. Nabrežina.) 37

Temnica. Stanta Vinko, vik. uprav. (P. Kostanjevica.) 2
Zgonik. Nemeec Bogomil, župnik. — Novi udje: Čmiral Kar., Colja Jož., Grilanc Roz., Ostrouška Iv., Purič Franč., Rustja Karol., Šimoneta Karol., Škrk Iv., Škrk Andrej. (P. Prosek.) 56

Stevilo družnikov: 1 dosmrt. 108 letnih = 109.

5. Dekanija Gorica.

Bate. Ušaj Jož., župni uprav. — Nova uda: Hvala Jožefa, Zbogar Katarina. (P. Grgar.) 7

Čepovan. Pirec Valentin, župnik. — *Župnijska knjižnica* (2714). — Novi udje: Mrak Eliz., Podgornik Julka, Paglovec Krist., Skok Mar., Gorjup Amalija, Petrovič Leop., Kofol Leop., Kofol Justina, Paglovec Leop., Ličer Iv., Podgornik Št., Bratuž Franica, Brezavšček Mar., Hvala Mar., Bratuž Franica, Šavle Justina, Bratuž Jož., Velikonja Mar., Murovec Milka, Šuligoj Antja, Mrak Marija, Podgornik Mar., Šuligoj Suzana, Šuligoj Mar., Renko Antja, Hojak Amalija, Podgornik Alojzij, Šavle Amalija, Manfreda Katarina.

(P. Čepovan.) 1+132=133
Grgar. Godnič Jos., kurat (10 izt.). — *Bitežnik Kat.* (199), *Milost Jan.* (1850), *Doljak Ant.* (2765). (P. Grgar.) 3+59=62
Lokve. Butkovič Pet., žup. upr. (P. Trnovo.) 67
Solkani. Rejec Jak., župnik. — *Dr. Franko Alojzij* (1975), *Bohtar Alb.* (2220), *Humar Avgusta* (2683), *Solkanska šola* (550), *Srebrnič Štef.* (2221). (P. Solkan.) 5+7=12
Trnovo. Setničar Fr., kur. provizor. (P. Trnovo.) 22
 Število družnikov: 9 dosmrt. 294 letnih = 303.

6. Dekanija Kanal.

Avče. Gregorič Šim., vikar (3 izt.). — *Nar. šola* (2244). — Nov ud: *Jakopič Antonija* (2911). (P. Avče.) 2+11=13
Banjšica. Ušaj Josip, kurat. — Novi udje: Družina Humar And., Humar Mar., Testen Kat., Pertovt Avg., Kafol Al., Humar Emil., Humar Jožefa, Žbogar Štefanija, Žbogar Angela, Žbogar Ivana. (P. Čepovan.) 57

Kal. Močnik Fran. kurat. — *Kuracijska knjižnica* (2072), *Šuligoj Mih.* (2073); *Bratuš Štefan* (2472). — Novi udje: Murovec Franc., Murovec Jožef, Lipičar Mar., Pavlin Bern., Žbogar Kat., Brezavšček Stefan., Humar Stefan., Okroglič Št., Okroglič Franč., Brezavšček Avg., Okroglič Ivanka, Vončina Zof., Lango Alojzija, Močnik Mar., Šuligoj Stefan., Skrt Avg., Šuligoj Lamb., Lipičar Hedv., Krašček Mat., Lipičar Stefan., Okroglič Leop., Pirih Ant., Pirih Franč., Pirih Emil., Brezavšček Emil., Brezavšček Mar., Leban Amal., Okroglič Ivanka, Pirih Karol., Lazar Stefan., Jug Stefan., Cvetežnik Mar., Humar Emil., Kovačič Mar., Bremec Just., Gorjup Ivanka, Gorjup Franč., Šuligoj Lucija. (P. Čepovan.) 3+80=83
Lokovec. Leban Mart. — *Winkler Izidor* (2321). — Novi udje: Leban Mar., Kolenc Štef., Bremec Franč., Vončina Marija, Murovec Franč., Bremec Fr., Bremec Pepica, Humar Fr., Vončina Al., Bremec Val., Gorjup Mar., Bremec Kat., Vončina Iv., Bremec Ign., Gorjup Emil., Pertovt Jožef, Leban Angela, Humar Marija, Šuligoj Mar., Pičulin Kat., Murovec Jož., Pavšič Jožefa, Vončina Mar., Gorjup Mar., Kustrin Pet., Šuligoj Zof., Bremec Mar., Šuligoj Alojz., Vončina Stefan., Vončina Emil. Jožefa, Podgornik Franč., Leban Mar., Kolenc Mar., Šuligoj Neža, Šuligoj Stefan., Leban Matevž, Pavšič Jožefa, Leban Rozalija. (P. Čepovan.) 1+61=62
Lom. Pisk Ant., kurat (3 izt.); Brezavšček Iv., katehet. — *Gruden Alojzij* (2245). — Novi udje: Pavšič Al., Kragelj Mirko, Bevč Ang., Gruden Vikt., Manfreda Olga, Pavšič Marija, Žbogar Kat., Lazar Just., Šavli Julka, Kragelj Al., Šavli Val., Kokošar Pavl., Štrukelj Amal., Maver Franč., Kovačič Anton., Bačar Mar., Kogoj Mar., Pavšič Ang., Bremec Amal., Žbogar Fr., Šavli Jož., Rijavec Jožefa, Kogoj Cecilija. (P. Slap.) 1+83=84
 Število družnikov: 7 dosmrt. 292 letnih = 299.

7. Dekanija Kobarid.

Število družnikov: — dosmrt. — letnih = 0.

8. Dekanija Komen.

Komen. Valentinčič Ign., dekan; Pahor Fr., katehet. — *Dr. Kotnik Ignac* (686), c. kr. notar; *Ravbar Anton* (2332), trg.; *Šolska knjižn.* (1701), *Kovačič Jož.* (1536). (P. Komen.) 4+10=14
Branica. Šmid Fr. Ser., kurat (2 izt.). — Novi udje: Čehovin Leopold, Jamšek Flor., Čehovin Anton., Čehovin Anton., Legiša Franč., Čehovin Jos., Štemberger Herm., Ukmar Andr., Trampuž Al., Zvokelj Al., Abrecht Ivanka, Felc Mar., Gristi Karm., Kobal Giz., Kralj Ema, Sorta Franč., Bat Al. (P. Štanjel na Krasu.) 52
Gaberje. Doktorič David, kurat. — Novi udje: Čehovin Al., Čehovin Jan., Gorup Ter., Koruza Fr., Marc Anton., Mesesnel Jak., Nusdorfer Anton., Poljšak Emil., Samec Dan., Suban Ter., Turk Alojz., Turk Anton., Turk Fr., Turk Ivanka, Turk Mar., Uhelj Fr., Ukmar Olga. (P. Štanjel na Krasu.) 69

Gabrovica. Vuga Iv., vikar. — Novi udje: Juren Rud., Luin Al., Bandel Olga, Bandel Pavla, Colja Mar., Colja Pavla, Germek Jožefa, Kavčič Mar., Luin Mar., Makovec Marija, Petelin Rozalija, Štok Pavla. (P. Komen.) 31

Pliskovca. Abram Fil., vikar (4 izt.). — Novi udje: Poljšak ušit., Suc Alojz., Vraber Alfonz, Kovačič Kanc., Kosič Leopolda, Vodopivec Antonija. (P. Dutovlje.) 60

Smarje. Kranjec Fr., župnik. — *Šolska knjižnica* (1028), *Furlan Fr.* (1311), *Hmeljak Anon* (1308), *Gruntar Albin* (1307), *Škrbe: Anton* (1310), *Poljšak Vlad.* (1305), *Štubelj Milan* (1309).

— Novi udje: Gregorič družina, Vertovec Fr., Kretič Luc., Grbec Ivana, Henigman Ana, Kante Mar., Poljšak Sof., Jejič Danilo, Vertovec Sof., Nusdorfer Fr., Lisjak Mar., Bandelj Rozina, Benko Marija. (P. Smarje.) 7+70=77

Štanjel. Kroupa Bedřich, kurat. — *Bolje Marija* (1312). (P. Štanjel na Krasu.) 1+26=27

Štjak. Drašček Iv., kurat. — *Saražin Franc* (1852). — Novi udje: Rener Jož., Kenda Rozina, Pavlič Jan., Trampuž Mar., Mislej Mar., Mohorčič Alojz., Božič Roz., Saražin Roz., Turk Mar., Gorup Marija, Blokar Henrik, Počkar Emil., Gulj Emil., Čehovin Ivana, Rener Leop., Lipanje Fr., Počkar Jož., Margon Mar., Mislej Emil., Turk Ivana, Volk Karol., Piščanc Veronika, Saražin Ivana, Saražin Matil., Blokar Ferd., Blokar Al., Hlača Fr., Rener Ludovika, Antončič Dragotina, Hlača Terezija, Počkar Antonija. (P. Sežana.) 1+69=70

Veliki Dol. Stubelj Leopold, vikar. (P. Dutovlje.) 54
 Število družnikov: 13 dosmrt. 441 letnih = 454.

9. Dekanija Kormin.

Število družnikov: — dosmrt. — letnih = 0.

10. Dekanija Ločnik.

Število družnikov: — dosmrt. — letnih = 0.

11. Dekanija Št. Peter.

Dornberg. Lavrenčič Franc, žpk.; Trdan Herm., kaplan. — *Ljudska šola* (1534). (P. Dornberg.) 1+89=90

Renče. Pipan Val., župnik. (P. Renče.) 36
 Število družnikov: 1 dosmrt. 125 letnih = 126.

12. Dekanija Tolmin.

Tolmin. Rojec Iv. (2836), dekan; Podberšček Štef., kaplan; Brezavšček Iv., katehet. — *Dr. Gruntar Rud.* (2224), odv.; *Fasan Rud.* (1538), c. kr. evid. zemljemerec; *Kavčič Ana* (2392), *Košta Ter.* (2393). — Novi udje: Mar. družba za dekleta, župn., knjižn., Leban Mar., Golja Iv., Skočir Urš., Jelinčič Jož., Perdih Jož., Kutin Neža, Rutar Mar., Leban Ant., Rutar Marija, Leban Ana, Leban Neža, Rutar Kat., Rutar Fr., Kenda Mar., Rutar Iv., Rutar Urša, Dobravec Kat., Manfreda Iv., Rutar Fr. (P. Tolmin.) 5+197=202

Dolenja Trebuša. Mozetič Ivan, župni upr. — Novi udje: Faganelj Eliza, Hvala Mar., Rijavec Matilda, Truškovice Kat., Jan Neža, Kofol Kat., Lipovšček Franč., Kofol Mar., Rijavec Franč., Rejec Cec., Oblak Ter., Oblak Al., Jan Neža, Bremec Štef., Mrak Mar., Kofol Franč., Munič Bog., Skok Marija, Podgornik Justin, Lipovšček Kat., Ozebek Marija, Lapanja Franč., Šuligoj Karolina, Troha Iv., Velikonja Mar., Truškovič Peter, Bremec Neža, Tušer Pavla, Jan Jož., Leban Mar., Jan Franč., Kuštrin Amal., Lipovšček Marija, Božič Marija. (P. Slap ob Idriji.) 63

Gorenja Trebuša. Leban Alb., kurat. — Novi udje: Vončina Matevž, Brezavšček Marija, Skok Katarina, Renko Antonija, Milost Štefanija. (P. Slap ob Idriji.) 70

Grahovo. Kokošar Iv. (805), župn. v p. (3 izt.). — *Humar Fr.* (1772), *Florijančič Neža* (2720), *Torkar Karol* (2786). — Novi udje: Blažetič Ana, Brišar Franč., Brovč Franč., Brovč Jern., Červ Jožef, Flander Alojz, Golob Ivana, Hvala Iv., Lesjak Ana, Rejec Ivanka, Satler Božena, Šorli Pavla, Futa Marija. (P. Grahovo ob Bači.) 4+87=91

Idrija pri Bači. *Razpet Fr.* (948), župnik. — Novi udje: Manfreda Ivan, Manfreda Marija, Lukman Ivanka, Bavdaž Alojzij, Kovačič Marija, Skok Neža. (P. Slap ob Idriji.) 1+49=50

Sv. Lucija. Munič Ciril, župni upr. — *Škert Kat.* (1974), *Miklavčič Ter.* (2542). — Nova uda: *Zlatoper Fr.* (2812), Kenda Marija. (P. Slap ob Idriji.) 3+98=101

Nemški Rut. Grilanc Josip, župnik. — Novi udje: Loncner Luc., Kemperle Stefan., Maver Marija, Žefran Alojz., Drole Ivan, Maver Neža, Beguš Ivana, Žefran Ferd., Bizajl Kat., Kos Janez, Rutar Rezika, Mežnar Marija, Čufer Štefanija, Loncner Nikolaj. (P. Grahovo ob Bači.) 40

Obloke. Abram Jos., vikar (4 izt.). — *Knjižnica v Oblokah* (1853). — Novi udje: Čufer Ana, Čufer Mar., Cvek Alojzij, Drole Ang., Čelik Anton., Golob Jož., Kovač Franč., Mavrič Juri, Mavri Neža, Mavri Ter., Mavrič Alojz., Ortar Franč., Stres Mil., Zgaga Valentin, Zgaga Andrej, Zgaga Elizabeta, Zorzenone Ana. (P. Hudajužna.) 1+40=41

Pečine. Batič Val., vikar. — *Jeklin Ivan* (2608), *Kragelj Mar.* (771). — Novi udje: Bičič Ant., Cimprič Amal., Hvala Matilda, Kofol Andrej, Kofol Jera, Kofol Marija, Rink Alojzija, Troha Angela. (P. Slap ob Idriji.) 2+48=50

Podbrdo. Kragelj Val., župnik (2 izt.). — Novi udje: Jelovčan Pavel, kaplan; Rejec Mar., Kavčič Ivanka, Cvek Hel., Velušček Anton, Jug Andrej, Fili Vinko, Berlot Marica, Lapanja Marica. (P. Podbrdo ob Bači.) 102

Podmelec. Kovačič Iv., župnik (6 izt.); Munič Ciril, kaplan. — *Kos Andrej* (2225); *Lapanja Ign.* (2089), urar. — Nova uda: Sturm Amalija, Kenda Marija. (P. Podmelec.) 2+162=164
Ponikve. Belè Venc., vikar (2 izt.); Golja Jož., župn. v p.; Tomšič Krist., vojni kurat. — *Lapanja Ivan* (1905), zemljem. — Novi udje: *Lapanja Karol* (2922), Hvala Stefan., Kušman Alojz. (P. Slap ob Idriji.) 2+41=43

Roče. Klopčič Fr., žpk. — Novi udje: Kašca Ant., Bremec Mar., Gerbec Alojz., Hvala Amal., Hvala Mar., Lapanja Alojzija, Makuc Mar., Murovec Mar., Suligoj Stefan. (P. Slap ob Idriji.) 28
Stržišče. Seljak Ivan (1703), vikar. — Novi udje: Kikelj Kat., Bizjak Jul., Žefran Lud., Kikelj Franč., Leban Venč., Kovač Ant., Panjter Ivanka, Stendler Kat., Drole Karol., Beguš Matilda, Kleč Franca. (P. Hudajužna.) 1+26=27

St. Viška gora. Peternel Henrik, župnik. — *Feltrin Jan.* (1029), vik. v p.; *Makuc Jožef* (1208), *Percanje Ignac* (2477). — Novi udje: Črv Mar., Velikonja Alojz., Kustrin Jož., Lipušček Jan., Laharnar Alojz., Feltrin Anton., Pirih Jul., Črv Marij., Božič Jožefa, Pirih Pet., Pavšič Mar., Krajnc Justin, Lapanja Jožefa, Pervanje Luc., Kobal Rom., Tratnik Jak., Poljak Mar., Vogrič Pet., Ozebek Andrej. (P. Slap ob Idriji.) 3+64=67

Volče. Podreka Fr., župan. — *Kenda Mat.* (787), naduč.; *Kenda Jožef* (1978), *Kenda Marija* (638), *Kenda Marijana* (602), *Fon Fr.* (1915), *Gabršček Ant.* (1456). — Novi udje: Duša Mar., Fon Mar., Jermol Jož., Gaberšček Val., Cimprič Marija, Fortunat Ter., Cimprič Ana, Cimprič Luc., Pertot Mar., Kuščer Ivan, Uršič Mar., Krojnik Kat., Škodnik Mar., Golja Iv., Rušič Zora, Kragelj Kat., Rutar Mar., Golja Mar., Hrast Iv., Kenda Maks, Kofol Lud., Jug Mar., Lužnik Kat., Jug Fr., Cetrlič Urš. (P. Cerkno.) 6+40=46

Število družnikov: 30 dosmrt. 1155 letnih = 1185.

Število dosmrtnikov neznanega bivališča: 99.

Število vseh družnikov goriške nadškofije:

189 dosmrtnih, 4033 letnih, vkup 4222 udov.

2. Krška škofija.

1. Dekanija Beljak.

Beljak. Grafenauer Mihael, org. — *Gornik Martin* (2164), trgovec; *Florijan Terez.* (1236), urad. sopr.; *Zwitter Jerica* (2414) omož. Hochmüller; *Otovič Neža* (1457), zasebnica; *Potočnik Rudolf* (2411), c. in kr. vojni kurat. — Nova uda: Jobst Pavel, Müller Katarina. (P. Beljak.) 5+22=27

Brnca. Lasser Fr., župnik (2 izt.). — Novi udje: Muschett Fr., Mešnik Ana, Tarman Lojza, Galob Tomaž. (P. Brnca.) 56

Dev. Marija na Zili. *Meško Franc Ks.* (1543), župnik; *Wölfel Blaž*, administrator. — *Ljudska sola* (189). — Novi udje: Brener Alojz., Cemernjak Alojz., Dobernik Marj., Ferk Neža, Frank Ana, Gregorič Marija, Gasparin Ivana, Knafl Jožefa, Kristan Lucija, Kreuzer Roza, Kralič Ana, Lakner Marija, Markovic Elizabeta, Melher Ana, Prosen Neža, Poglič Ana, Poglič Marija, Rabič Ana, Ronge Jožefa, Reichman Marija, Sablatnik Neža, Sablatnik Ivanka, Serajnik Franciška, Sablatnik Marija, Sojč Ana, Trupe Terezija, Triplat Mar., Treiber Mar., Unterweger Marija, Uršič Ana, Uršič Ivanka, Valentinič Katar., Valentinič Mar., Wernicnik Fr., Writze Marija. (P. Beljak.) 2+102=104

Sv. Lenart pri Sedmih studencih. Sadja A. d., župnik (5 izt.). — *Wutti Matija* (206), *Pfeifer Janez* (1209), *Koman Janez* (2226), *Wucherer Janez* (268), *Gril Marija* (1773). — Novi udje: Juri Ter., Mente Mar., Umele Magdalena. (P. Rekarjavas.) 5+83=88

Loče. Ogris Jos., župnik in c. in kr. v. kurat. — Novi udje: Bogataj Juri, Trisnik Mar., Gailer Matilda, Bohinc Barb., Reker Hajnček, Savnik Roza, Pleskoveč Pepka, Katnik Katri, Martič Marta, Škarbina Franc ml., Pečnik Neža, Marijina družba Loče, Družina Sereinig-Krumpova, Lamprecht Urš., Pirker Iv., Blenkuš Uršula, Colner Mar., Bergman Franč., Trisnik Marija, Samonik Neža, Nemenovani (6 izt.). (P. Loče.) 70

Podkloster. Dr. Cukala Fr., župnik. — Nova uda: Šnabl Jožef, Kugi Marija. (P. Podkloster.) 38

Šteben. Dr. Lučovnik Ivan, župnik; Kuchling Iv., admn.; Jerman Juri, župn. v p. — Novi udje: *Mikl Ivana* (2819), *Martinič Angela*, *Puk Ana*, *Sabunka Mar.*, *Varum Juri*, *Tratnik Val.*, *Zuder Eliz.*, *Kenda Jož.*, *Kampič Alojzija.* (P. Malošče.) 1+72=73
 Število družnikov: 13 dosmrt. 443 letnih = 456.

2. Dekanija Borovlje.

Žihpolje-Golšovo. Muhl Fr., župnik in dekan. — Nova uda: Mešner Mar., Wider Ana. (P. Žihpolje.) 56

Bilčevs. Teul Anton, župnik (2 izt.). — *Gabrijel Jos.* (2323), *Martič Zdravko* (1980), *Mosviciar Terezija* (2257), *Weber Katar.* (2521). — Novi udje: *Krušič Pav.*, *Otrob Mar.*, *Radlšnik Elizab.* (P. Bistrica v Rožu.) 4+111=115

Borovlje. *Trunk Juri* (1544), župnik; *Dobernik Jož.* (1549), kaplan. — Nova uda: *Glančnik Urš.*, *Potisk Jož.* (P. Borovlje.) 2+37=39

Podjubelj. Nov ud: *Ceglic Karol.* (P. Podgora.) 16

Glinje in Bajtišče. *Primožič Val.*, župnik (2 izt.). — *Čitalnica Glinjska* (2136), *Vidman And.* (1317), *Zablačan Mihael* (603). — Novi udje: *Magedin Jan.*, *Ravnik Mih.*, *Wieser Peter*, *Zausnik Jož.*, *Fašingbauer Urša*, *Fric Viktor.*, *Grundner Mar.*, *Jernej Ana*, *Kopajnik Marj.*, *Košutnik Ivana*, *Majher Gabrijele*, *Oraze Marija*, *Suklič Gabrijele*, *Ratz Marija.* (P. Borovlje.) 3+45=48

St. Janž v Rožu. *Fugger Jož.*, župnik. — *Malle Neža* (1860), *Štih Marija* (1210). — Novi udje: *Hafner Loro* (2977), *Adamič Ana*, *Kulnik Pav.*, *Male Jan.*, *Sablatnig Anton.*, *Schmid Angela*, *Stangl Ana*, *Sparovic Marija.* (P. Svetnaves.) 3+64=67

Kapla. *Limpel Val.* (1396), župnik. — *Sola v Kapli* (191), *Partl Franc* (1622), *Žerjav Janez* (2156), *Močilnik Ter.* (2543), *Rulic Jožek* (2609). (P. Svetnaves.) 6+83=89

Kotmaraves. *Arnuš Janko*, župnik. — *Prosekar Mar.* (2157). — Novi udje: *Modrič Ana ml.* (2912), *Langer Jož.*, *Martič Marj.*, *Rasse Mar.*, *Singer Urš.*, *Stossier Ter.* (P. Kotmaraves.) 2+43=45

Sele. *Vauti Alojzija*, župnik. — *Jug Matevž* (1315), *Kelih Neža* (1442), *Kelih Peter* (1211). — Novi udje: *Ušnik Mar.* (2884), *Basnar Mar.*, *Dovjak Micica*, *Gregorič Fr.*, *Kavar Mar.*, *Mak Urš.*, *Mlečnik Mar.*, *Užnik Pet.*, *Užnik Ana.* (P. Borovlje.) 4+87=91

Slov. Plajberg in Ljubelj. *Staro Iv.*, župnik. — Novi udje: *Strugar Sim.*, *Škofič Mar.*, *Kuhar Ap.* (P. Podgora v Rožu.) 58

Sveče. *Suster Janez*, župnik; *Ruprecht Vikt.*, admin. — *Pak Jožef* (649), *Plavec Jožef* (1979). — Novi udje: *Wibler Lena*, *Spannjak Alojz.*, *Rac Mar.*, *Šašnik Jož.*, *Partl Ter.*, *Oblitnik Fr.*, *Truppe Jakob.* (P. Bistrica v Rožu.) 2+109=111

Šmarjeta v Rožu. *Hraba Kar.*, župnik. — *Müller Ana* (2522). — Novi udje: *Korenjak Ana*, *Wasserman Ivana*, *Ibounig Neža*, *Juh Ana.* (P. Šmarjeta v Rožu.) 1+78=79

Število družnikov: 27 dosmrt. 787 letnih = 814.

3. Dekanija Celovec.

Celovec. Tiskarna. Prevz. g. dr. Heffer Adam, knezoškof; *Kovač Mart.*, stolni župnik (2 izt.); dr. *Somer Jož.*, stolni školastik; *Angerer Henr.*, č. kan. in mestni nadžupn.; *Msgr. Podgorc Val.*, družb. tajnik; *Sirnik Ivan N.*, župnik v St. Rupertu; *Smodej Fr.*, urednik; *Lovšin Ant.*, c. in kr. vojni kurat. — *Beguš Janez* (1394); *dr. Ehrlich Lambert* (1917), *Prelat dr. Ehrlich Mart.* (1461), prof. bogosl.; *Hutter Iv.* (738), c. kr. prof. veron.; *Kolenc Ivan* (2320), tisk. poslovođa; *dr. Kotnik Fr.* (2403), c. kr. gimn. prof.; *Msgr. Kozak Raf.* (2778), c. in kr. v. super.; *Messner Mar.* (1542), gospod.; *Rozman Marjeta* (2227); *dr. Rožič Val.* (2470); *Sadnikar Fr.* (850), trg.; *Simončič Franc.* (1706), hišna pos.; *Sveta vojska za Koroško* (2677); *Tratnik Fr.* (691), gostilničar; *Knjižnica kn. šk. Marijamska* (1032); *Haller Jak.* (1123), sluga. (16+67=83). — *Koban Andrej.* Nova uda: *Prosekar Ana*, *Nemec Franc* (7). — Del. društvo. (13). — Sv. Duh. *Vidovic Janez* (1927), stolni kanonik in predsednik Družbe sv. Mohorja; *Zeichen Josip* (2610), špiritual; *Migler Marija* (2228), *Prosen Neža* (1395), *Sorgo Mar.* (1212), *Tepe Lena* (849), *Vidovic Katar.* (2696). — Nova uda: s. Tadeja, uršulinka; *Gradišnik Rezi.* (7+10=17). — Sv. Lovrenc. *Kolarič Franc*, župnik; *Trupe Andrej*, kan. in kn. šk. dv. kaplan. — *Muhar Pavel* (1122), *Novak o. Lavrencij* (1525). — Novi ud: *Ižep Jožefa* (2+24=26). (P. Celovec.) 25+121=146

Čajnce. *Malgaj Friderik*, župnik. (P. Celovec.) 1
Šmartin na Dholcl. *Štrif Ant.*, župnik. — Novi udje: *Kofu Mar.*, *Najpridn. učenec*, *Najpridn. učenka*, *Falle Jak.*, *Sternad Jan.*, *Koban Jož.*, *Schneider Val.*, *Kopajnik Juri.* (P. Poreče ob jez.) 23
Gospa Sveta. *Bizer Andrej* (423), dekan.

(P. Gospa Sveta.) 1+21=22
Tanzenberg. *Ecker M. Bonifacij* (2318), opat; *Knjižnica slov. bogoslovcev* (2081). (P. Gospa Sveta.) 2+6=8

Hodiše. *Dr. Mörtl Valentin*, župnik; *Kovač Fr.*, provizor. — Novi udje: *Goričnik Marija*, *Bleiberschnig Jož.*, *Weiß Elizabeta*, *Šarnagl Terezija*, *Bradač Terezija*, *Šefman Elizabeta*, *Safron Ana*, *Eichholzer Marija*, *Kus Katar.*, *Schoffnegger Uršula*, *Sima Uršula*, *Drešl Mar.*, *Jauše Bl.*, *Mote Ign.*, *Kaufič Ljudm.*, *Kričaj Helena*, *Sabotnik Ter.*, *Abraham Alojz.*, *Holzer Mar.*, *Ulbing Mar.*, *Käfer Ana*, *Rupratič Ant.*, *Selander Jožef*, *Abraham Uršula*, *Eichholzer Apolonija.* (P. Hodiše.) 74

St. Juri pri Celovcu. *Virnik Fr.*, župnik. (P. Celovec.) 3
Krnski grad. *Potočnik Valentin.* (P. Gospa Sveta.) 1

Otok. *Peterman Josip* (635), župnik. — Nova uda: *Pavlič Apol.*, *Poglič Marija.* (P. Otok.) 1+20=21

Poreče ob jezeru. *Schneditz Janez*, župnik. (P. Poreče.) 4
Škofiče. *Singer Štef.*, soprovizor. — *Spendier Mih.* (1855).

Knjižnica šolska (1854). — Novi udje: *Bürger Lojzica*, *Gabriel Mar.*, *Humnik Filipina.* (P. Vrba.) 2+51=53

Vetrinj-Zakamen. *Mente Konrad*, župnik. (P. Vetrini.) 25
 Število družnikov: 31 dosmrt. 350 letnih = 381.

4. Dekanija Dobrlavas.

Dobrlavas. Randl Mat., prošt in dekan; Krašna Fr., kaplan. — *Prajnik Mat.* (1775), tovarnar. — Novi udje: Hranilnica in posojilnica v Sinčivasi, Azmalc Luc, Bute Anton; Blažon Franc, revid. juž. žel.; Certev Eliz., Cepic Ana, Grilo Mar., Grm Katar., Grilo Mar., Gregor Angela, Hobel Franč., Jesernik Marija, Kariš Franč., Kovač Mart., Kovač Mat., Krt Jan., Lipnik Ana, Landfrid Julij., Lesjak Angela, Lipuš Rozal., Močnik Avg., Močivnik Gašp., Novak Jožefa, Nagelschmied Elizab., Oparjan Elizab., Pihler Valb., Pavlak Mar., Prosen Stef., Rajnhart Kat., Stindl Mar., Seger Juri, Škof Matej, Štikler Kat., Tribuš Mar., Turk Angela, Urajn Val., Verdnik Friderik, Vrienc Marija, Žagar Terezija, Neimenovana (2 izt.) (P. Dobrlavas.) 1+279=280

Apaače. Meško Ksaver, župnik. — *Jekl Ana* (2159), *Lakonik Barb.* (2401). — Novi udje: Certev Hel., Plaznik Eliz., Podgornik Barb., Mačnik Mar., Rozman Hel., Vovk Anica. (P. Galicija.) 2+32=34

Galicija. Čech Vaclav, župnik. — *Urank Jan.* (1707), *Hobel Mar.* (1540). — Novi udje: Knes Kat., Oschwaut Katar., Jagovec Jan., Lesjak Adam, Ratunjak Mar., Kometter Ana, Schneider Kat., Slugoutz Mar., Jernej Matevž. (P. Galicija.) 2+41=43

Globasnica. Pšeničnik Jernej, župnik. — Nova uda: Lušin Mar., Krt Andr. (P. Globasnica.) 69

Jezerško in Ravne. Sporn Jan., župnik. — *Robnik Juri* (1472), *Rovereto Franc* (1215). — Novi udje: *Šenk Milan* (2885), Močnik Kristina, Polajner Marija. (P. Zgornje Jezero.) 3+75=78

Kamen. Boštjančič Janes (516), župnik. — Novi udje: Kuchling Jož., Kališnik Mar., Deučman Lona. (P. Tinje.) 1+18=19

Št. Kancijan v Podjuni. Poljanec Vinko (2674), župnik. — *Mohor Juri* (537), *Urak Luka* (1202) (P. Škocijan v Podjuni.) 3+118=121

Korte. Mikula Franc, župnik. — *Smrtnik Franc* (2060). (P. Zgornje Jezero.) 1+17=18

Št. Lipš. Zakelšek Stef., župnik. — *Brežjak Jern.* (1982), *Žagar Matevž* (1318), *Zuschlag Marija* (1319). — Novi udje: Löffler Ozb., Škorjanc Mar., Perč Barb., Zlibar Kat., Pečnik Mar., Brežjak Urša, Zamulenova hiša, Volbank Mar., Žagar Jera. (P. Dobrlavas.) 3+61=64

Mohliče. Rudl Joso J., župnik. — *Rutar Neža* (2709). — Novi udje: Pušnik Katar., Jernej Angela, Ravnjak Lenka, Sorger Ana. (P. Galicija.) 1+26=27

Obirsko. Mikula Franc, župnik. — Novi udje: Županc Jan., Piskernik Angela, Paulič Terez., Pridna šolarja (2 izt.). (P. Zelezna Kapla.) 23

Rebrca. Žák Anton, komendator. — *Ofner Cecilija* (1857). — Novi udje: Repnik Jakob, Jerin Marija, Vihar Terezija. (P. Miklavc.) 1+39=40

Šteben pod Juno. *Kaplan Anton* (1460), župnik. (P. Globasnica.) 1+43=44

Št. Vid pod Juno. Serajnik Pet., župnik. — *Grobelnik Ter.* (2770). — Novi udje: Krajnc Marija, Lah Vitus, Pekec Hilda, Površnik Mar., Šumer Ana. (P. Št. Vid pod Juno.) 1+110=111

Železna Kapla. Germ Mat., župnik. — *Rapold Andr.* (1856), načelnik pos.; *Kurnik Janes* (2534), *Kurnik Pavel* (2533). — Novi udje: *Demšar Hel.* (2978), Breznik Mar., Bučovnik Andr., Dobravo Ana, Erbežnik Joško, Haderlap Rok, Havdej Marj., Karun Krist., Krivec Ana, Lipuš Luka, Malej Kar., Možarnik Apol., Pasterk Juri, Pasterk Mar., Pasterk Rozal., Piskernik Jak., Planinšek Florijan, Prepotnik Kat., Prušnik Mar., Sadolšek Jož., Tomšic Eliz., Vričko Jan., Zaplotnik Luka. (P. Žel. Kapla.) 4+187=191

Žitaravas. Weiß Val., župnik. — Novi udje: *Rutar Jožef* (2834), *Kordeš Jožefa*, Gregorn Mih., Bohnicar Franc, Hus Janez, Dolinšek Mar., Volaučnik Neža, Krajno Hel. (P. Miklavc.) 1+76=77

Število družnikov: 25 dosmrt. 1214 letnih = 1239.

5. Dekanija Pliberk.

Pliberk. Marinič Franc, dekan; Vrhnjak Josip, Brandsfätter Valentin, mestna kaplana. — *Svetina Anton* (862), c. kr. notar; *Černic Jožef* (2457), *Černic Amalija* (2458), *Ebner Anton* (2409), *Kolenik Jan.* (1398), *Miler Mar.* (2668), *Pahtev Juri* (1984), *Virfler Liza* (2105). — Novi udje: *Enci Fr.* (2969), Herman Ana, Kužnik Pav., Ovníš Fr., Petjak Iv., Podgornik Jan., Pristovnik Ana, Petraš Ant., Potočnik Mar., Rader Mar., Ravnjak Jož., Šlisar Fr., Štefan Mart., Tomaš Mina, Tomaš Pav., Vanko Kat., Zgonc Hel., Pavlak Martin, Građišnik Gregor. (P. Pliberk.) 9+238=247

Črna. Dobrovc Jožef, župnik; Parášek Karol, kaplan. — *Kočnik Jan.* (1827), *Krofič Luka* (1124), *Petrič Jož.* (2231), *Pudgar Ana* (2316), *Štanovec Leopold* (1033). — Novi udje: Adamič Ana, Božič Jan., Bloder Ter., Brezovnik Fr., Burjak Jera, Danijel Ign., Grabner Filip, Grabner Urš., Hintenberger Mikl., Hober Katarina, Jelen Mart., Jostl Ana, Kariš Franc, Kern Ana, Kompan Rudolf, Koprivnik Flor., Kordež Jož., Kosmač Kat., Kuhar Micika, Lorberg Mar., Lesnik Janez, Makuc Lovr., Modrej Filip, Močilnik Matija,

Mraklič Ivana, *Ostoveršnik Anton*, *Pečovnik Jerčka*, *Piko Martin*, *Plaznik Hel.*, *Podovšovnik Urš.*, *Pudgar Liza*, *Pušnik Magdalena*, *Raiser Sim.*, *Ramšak Jan.*, *Razdenšek Franč.*, *Smrečnik Uršula*, *Šisernik Alojz.*, *Stefan Kat.*, *Tomšic Jož.*, *Veršnik Urš.*, *Volavčnik Amal.*, *Navršnik Mar.*, *Novak Tom.* (P. Črna.) 5+176=181

Št. Danijel. Božič Franc, župnik. — *Kumprej Matija* (2252). — Novi udje: Vauh Mat., Rac Elizabeta, Hudopisk Jul., Kričej Barbara. (P. Prevalje.) 1+49=50

Devica Marija na Jezeru. Riepl Matej, župnik; Zupan Ign., Mošič Jakob, kaplana. — *Karničnik Kat.* (1918), *Karničnik Val.* (1626), *Lodrant Marija* (2544). — Novi ud: Mlinar Jernej. (P. Prevalje.) 3+179=182

Guštanj. Križaj Avgust, župnik. — *Orašem An.* (1295). — Novi udje: Mletej Pankracij, Mihev Mar., Cveteršnik Kunigunda, Pivec Martin, Dretnik Franciška, Drešer Franc, Schuller Marija. (P. Guštanj.) 1+75=76

Javorje. *Feinig Jos.* (1705), žup. uprav. — Novi udje: *Stopar Al.* (2869), *Cerkvene pevke.* (P. Črna.) 2+29=31

Kazaze. Ulbing Tom., župnik. (P. Sinčaves.) 45

Koprivna. Hojnik Ivan, župnik. — *Čofati Franc* (953). — Novi ud: Pečnik Angela. (P. Črna.) 1+36=37

Kotlje. Serajnik Ivan, župnik. — Novi udje: Gluk Neža, Lužnik Eliz., Sekavčnik Mar., Sumah Jan. (P. Kotlje.) 56

Možica. Hornböck Jan., župnik. — Novi udje: Čebul Anton., Heroog Ana, Jerlih Hel., Ovníš Micka, Potočnik Gregor, Praper Antonija. (P. Možica.) 121

Strojna. Božič Fr., soupravitelj. — Novi udje: Filip Krista, Gračun Urš., Pungartnik Jožefa, Wohlkraut Brigita, Maurel Liza, Sekalo Marija. (P. Prevalje.) 30

Šmihel pri Pliberku. Vintár Josip, župnik (2 izt.); Gril Pav., Sattler Fr., kaplana. — *Kumer Andr.* (1624), *Kumer Sim.* (2372), *Kužnik Urb.* (1463), *Lesjak Josip* (1708), *Mlinar Josip* (1322), *Kraut Micika* (1625), *Kraut Uršika* (2169), *Kraut Terez.* (2096), *Gril Terezija* (1321), *Krištof Micika* (2719). — Novi udje: Čarf Amal., Jeraš Urš., Leber Mar., Ramuš Fr., Somrak Mar., Ubas Amal., Vogl Mar., Vunček Marija. (P. Šmihel pri Pliberku.) 10+177=187

Vogrče. Sekol Iv., župnik. — *Bratovščina presv. Srca Jezusovega* (853), *Kraševec Valentin* (1163), *Lovsko društvo na Blatu za Miklavčeveo hišo* (2700). — Novi udje: Burger Ljudm., Čebular Ter., Halin Neža, Muhliš Roza, Šifrer Franciška, Vodivnik Tekla. (P. Pliberk.) 3+60=63

Žvabek. Uraňšek Fr., župnik (3 izt.). — *Krištof Kar.* (2253), nač. hranil.; *Strgar Jan.* (2373), *Šolska knjižn.* (2254). — Novi udje: Sadnik Janez, Zgonc Andr., Zvancar Jož., Sokol Franca, Kreamsar Jan., Apovnik Ana, Glavar Lizika, Jevšnikar Ter., Jamer Leopold., Liesnik Roza, Mešner Roza, Žvegar Kat. (P. Pliberk.) 3+72=75

Število družnikov: 38 dosmrt. 1343 letnih = 1381.

6. Dekanija Rožek.

Domačale. Schaubach Fr., dekan. — *Schellander Bogomil* (1399). — Novi ud: Runda Kristina. (P. Podravlje.) 1+19=20

Na Dravi. Rutar Jan. — Nova uda: Trupe J., Keršbaumer Jožef. (P. Podravlje.) 26

Dvor. Fric Jožef, župnik (4 izt.). — *Vospernik Mici* (2611), *Bürger Jak.* (1323). — Novi ud: Jesenek Mar. (P. Vrba.) 2+54=56

Št. Ilj ob Dravi. Nagel Ivan (3 izt.), *Snedic Janes* (1986), župnika. — Novi udje: Humnik Urš., Marijina družba, Markovič Ana. (P. Vrba.) 1+62=63

Sv. Jakob v Rožu. Viternik Lud., župni uprav.; Zulechner Srečko, kaplan. — *Ražun Matej* (1034), župnik; *Ljudska šola* (220), *Janežičeva hiša* (221), *Nagele Jožef* (2088), *Sitar Mihael* (1858), *Šitelkopf Andrej* (1985). — Novi udje: Aichholcer Mar., Aichholcer Roza, Amruš Ter., Brežan Mar., Biržak Flor., Kvančnik Mar., Rabiš Ivana, Razinger Fr., Serajnik Terez., Samonik Fr., Sitar Valentin, Serajnik Luc., Štikar Kat., Stornik Katarina, Taučar Ana, Ulbink Marija, Ulbink Uršula, Skočak Marija, Noč Terezija. (P. Sv. Jakob v Rožu.) 6+138=144

Strmec. Dr. Mörtil Valentin, župnik. — Novi udje: Joše Marija, Štrukl Ana, Piber Rozal., Majer Marija, Serajnik Rozalija, Falle Ana. (P. Vrba.) 34

Kostanje. Umnik Franjo, župnik. — *Schwarz Primož* (270). — Novi udje: Ambruš Uršika, Buksbaum Neža, Greile Hanzi, Hoja Ciril, Mačnik Andrej, Malejeva hiša, Schöffmann Marija, Sebunk Jožef. (P. Vrba.) 1+38=39

Lipa nad Vrbo. Dr. Mörtil Val., administrator. — Novi udje: Woschitz Mar., Skubin Henrika, Falle Josip, Zeichen Jožef, Sobe Marija. (P. Vrba.) 20

Logaves. *Singer Štef.* (1459), župnik. — *Singer Barb.* (1716), *Stöcklinger Frid.* (1921). — Novi udje: Printner Eliz., Ogris Št., Šlajher Janezek. (P. Vrba.) 3+40=43

Pečnica. Loigge Jan., župnik. — Nova uda: Mikl Uršula, Prebl Ana. (P. Ledenice.) 35

Podgorje v Rožu. Drunecký Jan, župnik.

(P. Podgorje v Rožu.) 68

Rožek. Hüttner Dragotin (1628), župnik. — *Egartner Janes* (1545), *Hochkofler Janes* (1557), *Kravar Valentin* (1550), *Lederer Sim.* (1552), *Paul Mih.* (1551), *Rutarjeva Ančka* (1629), *Rutarjev Janes* (1547), *Rutarjev Jožek* (1546), *Stefančič Šimen* (1555), *Urbančeva Micaika* (1548), *Vidman Ivana* (1554), *Zeichen Mar.* (1556). — Novi udje: Hribar Iv., Greibl Urš., Katnik Marija, Kanale Mar., Kulnik Ana, Schleicher Jan., Šobernik Ter., Thurner Mar., Urbančnik Katarina. (P. Rožek.) 13+37=50

Skočidel. Gabrón Ant., župnik. — Novi udje: *Servicej Ant.*, *Servicej Mat.*, *Samitz Sigm.*, *Wucherer Janes*, *Gregorčeva hiša*, *Dravec Ant.*, *Drabosenik Kar.*, *Kolman Krist.*, *Koren Mat.*, *Uršič Ant.*, *Winkler Val.*, *Schellander Sim.*, *Regačnik Fr.*, *Koren Mar.*, *Pucher Mar.*, *Servicej Kat.*, *Weger Mar.*, *Žibert Alojz.*, *Kajžnikova hiša v Dolu*, *Kajžnikova hiša v Udm.*, *Pichler Jern.* (P. Podravlje.) 68

Število družnikov: 27 dosmrt. 639 letnih = 666.

7. Dekanija Spodnji Dravograd.

Spodnji Dravograd. Serajnik Volbenk, prošt. — *Črešnik Mar.* (2377). — Novi udje: *Bart Fr.*, *Ferk Rozal.*, *Jehart Mar.*, *Knap Mar.*, *Korbus Matilda*, *Lojk Rud.*, *Miklavc Kunigunda*, *Okrogelnik Ivana*, *Otto Mar.*, *Paternuš Alojz.*, *Pečnik Anton.*, *Pogač Marjeta*, *Turner Josip.* (P. Sp. Dravograd.) 1+36=37

Črneče. Rozman Josip (1541), župnik. — Novi ud: *Hubman Janes.* (P. Meža ob Dravi.) 1+29=30

Libelče. Vogrinec Ant., župnik. — Novi udje: *Pšeničnik Roza*, *Pšeničnik Mar.*, *Brumnik Ana*, *Sečnjak Mar.*, *Obrovnik Hel.*, *Ravnik Helena*, *Kancian Neža*, *Kramer Antonija*, *Kramer Pepka*, *Pesičar Ivanka.* (P. Libelče.) 65

Ojstrica. Hafner Urh, župnik. (P. Sp. Dravograd.) 43
Suha. Kukačka Jož., župnik iz Ukev. — Novi udje: *Lutnik Marija*, *Sokol Marija*, *Tribuč Janes ml.*, *Waltel Marija.* (P. Labud.) 33

Število družnikov: 2 dosmrt. 206 letnih = 208.

8. Dekanija Šmohor.

Blače. Smažik Henrik, župnik. (P. Blače.) 26
Borlje. Krejši Martin, župnik. — *Pip Ana* (2612). — Nova uda: *Jost Mih.*, *Rieder Ter.* (P. Goriše.) 1+46=47

Brdo. Wornig Matej, provizor. — *Grafenauer Franc* (2250), drž. posl.; *Kavter Josip* (1324), visokošolec; *Flasberger Iv.* (1216), *Kandolf Jan.* (1859), *Wuterna Jož.* (1777). — Novi udje: *Jobst Minka*, *Hebein Mar.*, *Hebein Elizab.*, *Pipp Katarina*, *Jobst Marija*, *Wornig Marija*, *Za pridne šolarje* (2 izt.), *Kriber Marija.* (P. Brdo pri Šmohorju.) 5+44=49

Čače. Havliček Franc, župnik. (P. Cajna.) 24
Gorjane. Brožek Vilko, župnik. (P. Zilska Bistrica.) 17
St. Juri na Zill. Miklavič Jožef, župnik. — *Leks Jožef* (2251). (P. St. Juri na Zill.) 1+26=27

Melviče. Božič Lovro, župnik. — *Cankl Vincenc* (2524), *Čelieznik Anton* (2693). (P. Brdo pri Šmohorju.) 2+31=33
St. Pavel na Zill. Jank Vinc., org. (P. St. Stefan na Zili.) 17
St. Stefan na Zill. Pelnář Anton, župnik. (P. St. Stefan na Zili.) 25

Zilska Bistrica. Warmuth Jan., župnik. — *Katnik Franc* (1316), župnik v p.; *Milonik Janes* (777), *Milonik Jerica* (419), *Milonik Elizabeta* (623), *Milonik Mar.* (955), *Moser Janes* (1709), *Šnabel Pavel* (1710), *Oman Jan.* (2337), *Jank Mar.* (1919). (P. Zilska Bistrica.) 9+49=58

Število družnikov: 18 dosmrt. 305 letnih = 323.

9. Dekanija Tinje.

Tinje. Einspieler Gregor, prošt; *Pichler p. Juvenal, kapl.* — *Krewalder Anton* (741). — Novi udje: *Slapnik Marija*, *Polcer Matija*, *Turneje Stefanija*, *Kritz Terezija.* (P. Tinje.) 1+48=49

Grabštanj. Bayer Stefan Fr., župnik; *Volc Franc, kaplan.* — *Tavšič Gregor* (1217), *Veračnik Jan.* (855), *Krasnik Franca* (854), *Huderc Uršula* (1778). (P. Grabštanj.) 4+69=73

St. Jakob ob cestl. Zemljak Jožef, župnik. — Novi ud: *Glančnik Neža.* (P. Celovec.) 8

St. Lips. Razgoršek Vinko, župnik. — Nova uda: *Wobak Genovefa*, *Krušič Janes.* (P. Škofjivdor.) 4

Medgorje in Podgrad. Vuk Franc, župnik. — Novi udje: *Blatnik Mar.*, *Fojt Eliz.*, *Kordaš Mart.*, *Kosmič Mar.*, *Kuhlink Mar.*, *Matic Apol.*, *Ogris Marj.*, *Oraš Jak.*, *Pogorivčnik Marko*, *Riepan Blaž*, *Socher Flor.*, *Sukodja Jožef*, *Vošic Ferd.*, *Kraner Valentin.* (P. Žrelc.) 52

St. Peter pri Grabštanju. Šenk Franc (851), župnik. — Novi udje: *Schmautz Barbara*, *Somer Uršula*, *Trampič Marija*, *Winnig Herman.* (P. Grabštanj.) 1+22=23

Podkronos. Wieser Janes (848), prošt. — Novi udje: *Care Lizi*, *Juvan Kat.*, *Kropfič Magd.*, *Sabvačan Marija*, *Vidovic Ana*, *Vrhnjak Julijana.* (P. Žrelc.) 1+35=36

Pokrče. Weiß Matej, župnik. — *Einspieler Marija* (2596), *Krajnc Tomaž* (740). — Novi udje: *Morak Janes*, *Kramer Liza*, *Cipuš Ivana*, *Lamprecht Marija*, *Punčart Andrej.* (P. Grabštanj.) 2+30=32

Radiše. Kogelnik Ivan, župnik. — *Ogris Sim.* (1401). — Novi udje: *Schrott Mar.*, *Ruttinig Mar.*, *Pistotnig Marija*, *Wrulich Pet.*, *Pistotnig Mar.*, *Wrulich Jož.*, *Ogris Ant.*, *Bevo Jož.*, *Lampichler Janes*, *Lauseger Angela*, *Pistotnig Marija*, *Uschounig Jurij.* (P. Žrelc.) 1+78=79

Slov. Šmihel. Vavpotič p. Kalist, provizor. — Novi udje: *Kulterer Kar.*, *Repič Magd.*, *Poklič Viktorija*, *Kulnik Ana*, *Šmid Ana.* (P. Škofjivdor.) 16

Timenica. Tojnko Rok (2523), žpk. — *Korak Marija* (2467). (P. Škofjivdor.) 2+10=12

Otmanje. Wedenik Matija (554), župnik. (P. Škofjivdor.) 1

St. Tomaž. Brabeneč Ivan, župnik. — Novi ud: *Ogris Marija.* (P. Škofjivdor.) 27

Žrelc. Dr. Arneje Janko, župn. — Novi ud: *Thaler Janes.* (P. Žrelc.) 18

Število družnikov: 13 dosmrt. 417 letnih = 430.

10. Dekanija Trbiž.

Trbiž. Kraut Val., dekan. (P. Trbiž.) 2

Rabelj. Rebenšek Vinko. — Nov ud: *Novak Marija.* (P. Rabelj.) 8

Ukovska planina. Kolerič Marija. — Novi ud: *Werginc Margareta.* (P. Trbiž.) 26

Vrata. Koch Jakob. (P. Spodnja Vrata.) 8

Žabnice. Kaiser Elizabeta (1779). (P. Trbiž.) 1+1=2

Število družnikov: 1 dosmrt. 45 letnih = 46.

11. Dekanija Velikovec.

Velikovec. Čemer Sim., dekan; *Žel Iv.*, *Stich Jos.*, *kanonika;* *Kotnik Sim.*, *katehet.* — *Dr. Kulterer Juri* (604), *odvetnik.* — Novi ud: *Stampah Marija.* (P. Velikovec.) 1+24=25

Djekše. Benetek Anton, župnik. (P. Djekše.) 100

Kneža. Benetek Anton, provizor. (P. Djekše.) 23

Gorenče. Mlinar Ant., souprav. — *Zidej Marija* (1987). — Novi udje: *Ehart Filip*, *Ehart Ana*, *Klepernik Val.*, *Liendl Ana*, *Opletnik Jan.*, *Pavlič Aleš*, *Pepevnik Anton.* (P. Ruda.) 1+31=32

Grebinj. Holec Franc, župnik. — *Ručigaj Peter* (2132). (P. Grebinj.) 1+40=41

St. Jurij na Vinogradih. Ožgan Ivan (2459), provizor. — Novi udje: *Kic Franč.*, *Kunc Marg.*, *Plavc Magd.*, *Kober Katarina*, *Radešnik Sofija*, *Radešnik Ana*, *Dreier Mar.*, *Dreier Anton.*, *Dreier Flor.*, *Rošman Roz.*, *Smeričnik Gen.*, *Groß Terezija*, *Groß Uršula*, *Kohlweis Mar.*, *Rutnik Mar.*, *Klein Klara*, *Klatzer Ana*, *Peternell Magd.*, *Vodnik Jan.*, *Dobernik Mar.*, *Kuher Nežej*, *Majdič Peter*, *Weißnegger Marija.* (P. Zgornje Trušnje.) 1+51=52

Kloster. Kindlman Jak., župnik. — *Strazišnik Magdalena* (2249). — Novi udje: *Haberl Mar.*, *Melchior Jožef*, *Mohar Marija*, *Ramuš Ter.*, *Volunšek Mart.*, *Janež Ožb.* (P. Grebinj.) 1+65=66

Krčanje. Drdlík Jožef, župnik. — *Hafner Marjeta* (2093) roj. *Blažič*, *Höberl Janes* (2699). (P. Grebinj.) 2+16=18

St. Peter na Vašinjah. Rosman Fr., župnik. — Novi udje: *Koch Marija*, *Karner Brigita*, *Uršič Ana*, *Petrič Pavel*, *Rutter Marija.* (P. Velikovec.) 48

Ruda. Volavčnik Janes, župnik. — *Enci Juri* (2229). — Novi udje: *Lavre Fr.*, *Rosenzopf Pankr.*, *Polesnik Marija*, *Rakavo Marija*, *Kariš Elizabeta*, *Koše Ana.* (P. Ruda.) 1+49=50

St. Rupert pri Velikovu. Treiber Franca (808), župnik. — Novi udje: *Mesner Filip*, *Vengar St.*, *Hojnik s. Venčeslava*, *Erjavec s. Hijacinta*, *Rauscher s. Apol.*, *Ramuš Mar.*, *Muhar Valb.*, *Rutar Ter.*, *Isak Ag.*, *Štuk Apol.*, *Mesner Neža.* (P. Velikovec.) 1+99=100

Smarjeta. Dolinar Ivan (2919), župnik. — Novi udje: *Jese Urš.*, *Volbank Mar.*, *Vedenik Mar.*, *Künstl Marija*, *Sicher Ernest*, *Hudimast Vincenc*, *Esterl Jožef*, *Schuster Helena*, *Karf Pavla.* (P. Velikovec.) 1+69=70

St. Stefan. Ebner Jan., žpk. (2 izt.). — Novi udje: *Brenčič Franc.*, *Gruze Marija*, *Krajnc Liza*, *Ramuš Magd.*, *Vavtižar Lojzka.* (P. Vovbre.) 40

Vovbre. Ebner Jan., ž. uprav. (2 izt.). — Novi udje: *Cipuš Aleš*, *Gradišnik Druta*, *Karf Jan.*, *Primuš Urš.*, *Ravnik Ter.*, *Santner Katarina*, *Stefan Neža*, *Ulrich Ignac*, *Unterberger Marija*, *Vernik Frančiška.* (P. Vovbre.) 51

Število družnikov: 10 dosmrt. 706 letnih = 716.

12. Razne dekanije.

St. Pavel v Lab. dolini. Rožman p. Viljem (2055), O. S. B., profesor. (P. St. Pavel v Lab. dol.) 1+10=11
Mostič. Schittelkopf Val., župnik. (P. Mostič.) 4
St. Vid ob Glini. Samostan usmiljenih bratov (1920), Hudelist Andrej (588). (P. St. Vid ob Glini.) 2
Wolfsberg. Merše o. Evgen (2982), kap. (P. Wolfsberg.) 1+2=3
Zg. Bela (1). — **Bistrica ob Dravi (1).** — **Breže (3).** — **Glandorf (4).**
 — **Grades (2).** — **Himmelberg (1).** — **St. Salvator (3).** — **Spital (2).**
 — **Wieting (1).**

Število družnikov: 4 dosmrt. 34 letnih = 38.

Število vseh družnikov krške škofije:

209 dosmrtnih, 6489 letnih, vkup 6698 udov.

3. Lavantinska škofija.

1. Dekanija Bistrica Slovenska.

Slov. Bistrica. Bohák Franc, m. župnik in dekan; Stermšek Franc, Gorogranc Martin, kaplana. — *Bralno društvo* (192). (P. Slovenska Bistrica.) 1+151=152

Črešnjevce. Zámuda Alojzij, žpk. (2 izt.). — *Sorsak* *Henr.* (1630). — Novi udje: Dobrščak Mar., Drozg Katarina, Drev Jera, Dvoršak Cec., Golob Pavl., Jernejšek Dom., Mihelak Hel., Mlakar Mar., Potisk Mar., Rašp Eliz., Rudolf Ivana, Skrbiš Hel., Šoštar Eliz., Stern Eliz., Žitnik Mar. (P. Slov. Bistrica.) 1+121=122

Gornja Poljskava. Sebat Anton, župnik. — Novi udje: Pušnik Maks, Berdnik Al., Pliberšek Ana, Koren Stefan, Vrečko Anton, Stern Janez, Korošec Roza, Keršič Alojzija, Holcer Helena, Razborčan Martin, Krulc Frančiška, Koren Jožefa, Bolko Matilda, Bolko Mar., Keršič Jan., Vauhnik Ana, Turk Neža, Koban Anton, Leskovar Mar., Kobale Iv., Hojnik Ant. (P. Gornja Poljskava.) 70
Laporje. Medved Mart., župnik (3 izt.); Rehar Jož. kaplan. (P. Laporje.) 143

Majšberg. Marinič Jakob, župnik; Ogulin Ivan, kaplan. (P. Ptujška gora.) 103

Makole. *Lendovšek Mihael* (858), župnik; Geratič Ivan, kaplan; *Lendovšek Bogdan*, vojni kurat. — Novi udje: Novak Sl., c. kr. pošt.; *Dvoršak Mart.*, *Finšgar And.*, *Galun Mart.*, *Kopše Sim.*, *Teržan Matija*, *Vračko Jan.*, *Zolgar Matija*, *Kropec Ant.*, *Babšek Emil.*, *Črepinko Franč.*, *Babšek Franč.*, *Frangelj Mar.*, *Kolar Roza*, *Matevžič Amalija*, *Mohorko Marija*, *Pšeničnik Roza*, *Rudolf Neža*, *Frantura Cecilija*, *Žnidar Julika.* (P. Makole.) 1+180=181

Sv. Martin na Pohorju. *Florjančič Jož.* (1861), župnik (2 izt.). — Novi udje: *Crne Mar.*, *Ivančič And.*, *Korošec Mar.*, *Lunežnik Jož.*, *Petelinček Ivana*, *Pliberšek Mar.*, *Pliberšek Treza*, *Repnik Jul.* (P. Slovenska Bistrica.) 1+85=86

Poljčane. *Cilenšek Al.*, župnik; *Češko Ant.*, kapl. (10 izt.). — *Hinterlechner Hugon* (2410), živinozdr. — Novi udje: *Cvahter Stefan*, *Drofenik Mar.*, *Detiček Jan.*, *Flis Al.*, *Fuchs Jož.*, *Grundner Mar.*, *Grobelshek Eliz.*, *Godec Jera*, *Golob Jožefa*, *Grundner Mar.*, *Gajšek Mar.*, *Grosek Ver.*, *Cokl Mart.*, *Habijan Jož.*, *Jamšek Jožefa*, *Jagodič Jožefa*, *Jagodič Jan.*, *Koren Fr.*, *Kos Fr.*, *Kopše Ivana*, *Kodrič Alojz.*, *Kodrič Giz.*, *Modrič Urš.*, *Majer Jož.*, *Mlakar Jak.*, *Polanec Jož.*, *Polko Ana*, *Podergajs Matija*, *Rezman Jož.*, *Stumpf Mar.*, *Stumpf Mar.*, *Smodej Mar.*, *Solc Iv.*, *Vodopivro Ana*, *Verle Ana*, *Zafošnik Mar.*, *Znidar Franč.* (P. Poljčane.) 1+155=156

Spodnja Poljskava. *Heber Fr.*, župnik. — Novi udje: *Keršič Fr.*, *Teran Mar.*, *Sorsak Neža*, *Ingolič Ana.* (P. Pragersko.) 84

Studenca. *Čede Jož.*, župn. — *Župnijska knjižnica* (2613), *Šolska knjižnica* (2614). — Novi udje: *Arzenšek Franc*, *Avguštín Jern.*, *Črepinko Ant.*, *Črešan Fr.*, *Detiček Jan.*, *Fajs Jož.*, *Fauscher Jož.*, *Flis Fr.*, *Florjančič Jož.*, *Furman Jak.*, *Gabrijan Al.*, *Gabrijan Stefan*, *Galun Marko*, *Geischt Andr.*, *Habijan Jan.*, *Jančič Andr.*, *Jug Ant.*, *Jug Fr. ml.*, *Kac Ant.*, *Kavkler Anton*, *Korošec Janez*, *Krajnc Jan.*, *Lepej Jan.*, *Lepej Franč.*, *Malger Iv.*, *Matjašič Jan.*, *Mejavšek Janez*, *Mimodraž Martin*, *Papež Anton*, *Pepelnik Jakob*, *Petrovič Jakob*, *Pirš Fr.*, *Pivec Janez*, *Pivec Jožef*, *Plavčak Jurij*, *Podjavoršek Mart.*, *Poljanec Luk.*, *Potisk Ant.*, *Potisk Mih.*, *Pukl Ferd.*, *Ranzinger Ant.*, *Robar Fr.*, *Sajko Jož.*, *Samostur Bl.*, *Spec Ant.*, *Šošter Jan.*, *Tanzer Jož.*, *Tanzer Pav.*, *Vacac Fr.*, *Valentek Jož.*, *Veilguni Fr.*, *Vovk Jož.*, *Vrhovšek Ant.*, *Wirt Stef.*, *Ziesel Mart.*, *Znidar Fr.*, *Babšek Mar.*, *Bohak Mar.*, *Bošak Hel.*, *Črnič Mar.*, *Čuber Ern.*, *Florjančič Kat.*, *Jug Mar.*, *Kacijan Ana*, *Kitek Helena*, *Kobav Fr.*, *Kobav Neža*, *Košir Liz.*, *Leskovar Fr.*, *Lešnik Ter.*, *Majer Ana*, *Majer Roza*, *Močnik Cec.*, *Mušič Fr.*, *Orešič Fr.*, *Osterman Marija*, *Potočnik Kat.*, *Potočnik Marija*, *Pšeničnik Ana*, *Rebernik Eva*, *Rojs Mar.*, *Rumež Ana*, *Rumež Jož.*, *Slomšek Mar.*, *Stibler Fr.*, *Šerbak Amal.*, *Škrabl Mar.*, *Tanzer Ana*, *Turin Hel. st.*, *Vovk Než.*, *Vuk Mar.*, *Wory Mar.*, *Wretzl Jer.*, *Zgajner Kat.* (P. Studence.) 2+175=177

Tinje. *Medvešek Janez*, župnik. — *Stegne Marija* (2350). — Novi udje: *Vidmar Jakob*, *Juhart Janez*, *Klinc Silvester.*

(P. Slov. Bistrica.) 1+73=74
Sv. Venčesl. *Gregoro Pankr.*, župn. — Novi udje: *Tomažič Fr.*, *Sega Fr.*, *Pliberšek Stanko*, *Jevšenak Jan.*, *Brglez Katarina*, *Brezovnik Ang.*, *Zist Jern.*, *Vidmajer Miha.* (P. Slov. Bistrica.) 39
Pragersko. *Šegula Fr.*, žpk. v p. (P. Pragersko.) 4
 Število družnikov: 8 dosmrt. 1383 letnih = 1391.

2. Dekanija Braslovče.

Braslovče. *Hribernik Jak.*, dekan; *Bohak Jak.*, kaplan. — *Slavec Albin* (2545), župnik v p.; *Karničnik Anton* (883), urar; *Cisej Fr.* (2258), mladenič; *Ijudska šola v Braslovčah* (2758), *Ijudska šola v Letušu* (2759), *Blagotinšek Mica* (2008). — Novi udje: *Breščak Jos.*, *Brinovce Fr.*, *Cilenšek Fr.*, *Kumer Jos.*, *Pečovnik Ant.*, *Plaskan Fr.*, *Rizmal Fr.*, *Sketa Mih.*, *Gornik Hel.*, *Plaznik Marija*, *Primožič Helena*, *Rovšnik Eliz.*, *Serdoner Fr.*, *Zolnir Ana*, *Robida Vinko*, *Ropas Vinko*, *Sternad Janez*, *Šmajer Anton*, *Belak Mar.*, *Benda Marj.*, *Bračko Cec.*, *Brezovar Amal.*, *Brložnik Marija*, *Grabner Iv.*, *Grenko Mar.*, *Hribernik Mar.*, *Koštomaj Neža*, *Perger Matilda*, *Rojnik Ana*, *Rovšnik Ana*, *Venek Ana.*

(P. Braslovče.) 6+266=272
Sv. Andraž. *Ocvirk Maks*, župnik, (P. Velenje.) 68
Gomilsko. *Grobelshek Ivan* (1711), župnik. — *Knjižnica šolska* (1631). — Novi udje: *Boldin Fr.*, *Kok Avgust*, *Praprotnik Fr.*, *Praprotnik Jož.*, *Rančigaj Ant.*, *Stepišnik Jož.*, *Turk Ant. ml.*, *Borin Anton.*, *Cater Jul.*, *Fonda Just.*, *Jager Franč.*, *Kosem Anton.*, *Orožim Mar.*, *Štamol Franč.*, *Tevžič Mar.*, *Topovšek Anton.*, *Turk Marija.* (P. Gomilsko.) 2+149=151

Sv. Juri ob Taboru. *Zdolšek Franc*, žpk. (5 izt.); *Potočnik Jož.*, kaplan. — *Jan Franc* (1781), *Plavšak Lud.* (2615), *Pinosa Franc* (2233). (P. Sv. Juri ob Taboru.) 3+139=142

Marija Reka. *Agrež Davorin* (1563), župnik. — Novi udje: *Dolar Jern.*, *Jager Liza*, *Špajzer Mar.*, *Golob Tončka*, *Zagožen Kata*, *Zakonjšek Terezija.* (P. Sv. Pavel pri Preboldu.) 1+47=48

Sv. Pavel pri Preboldu. *Končan Fort.*, župnik; *Satler Franc*, kaplan; *Bratanič Rajmund*, vojni kurat. — *Kovač Martin* (810); *Marinc Ernest* (2342), občin. tajnik; *Šolska knjižnica* (2259). — Novi udje: *Dobriha Franc*, *Kočevar Alojzija*, *Vasle Anton.* (P. Sv. Pavel pri Preboldu.) 3+155=158

Šmartin na Paki. *Bosina Ivan*, kapl. — *Irman Fr.* (1862), *Kumar Fr.* (2234), *Rakun Jož.* (2420). — Novi udje: *Krajnc Jož.*, *Radoslavnik Fr.*, *Bizjak Fr.*, *Brinovšek Fr.*, *Dvornik Iv.*, *Gaberšek Andrej*, *Krevselj Jožef*, *Klančnik Iv.*, *Kolenc Jož.*, *Korščec Karol*, *Koblanc Iv.*, *Lenovšek Fr.*, *Leskošek Jak.*, *Lesnjak Jož.*, *Mihelec Jož.*, *Praprotnik Fr.*, *Predovnik Fr.*, *Rebershak Franc*, *Satler Franc*, *Steblovnik Ant.*, *Bizjak Anton.*, *Bizjak Frančiška*, *Brdnik Marija*, *Glavnik Eliz.*, *Hramec Frančiška*, *Hribernik Ana*, *Klančnik Mar.*, *Kolšek Mar.*, *Kovač Marj.*, *Krevselj Hel.*, *Brložnik Mar.*, *Letonje Neža*, *Luknar Marija*, *Menih Eliz.*, *Ogrinc Franč.*, *Primožič Eliz.*, *Podgoršek Hel.*, *Potočnik Mar.*, *Pustoslavšek Alojz.*, *Ramsak Mar.*, *Vrabič Franč.*, *Zajc Franč.*, *Ažman Mar.*, *Butej Ang.*, *Butej Urš.*, *Drole Ter.*, *Goričnik Ivana*, *Irman Jera*, *Klančnik Mar.*, *Klančnik Mar.*, *Klančnik Mar.*, *Krevselj Anton.*, *Kvartič Barb.*, *Kolšek Mar.*, *Kočevar Franč.*, *Kumar Ana*, *Lešnik Olga*, *Matek Apol.*, *Mohorčič Mar.*, *Pokleka Alojz.*, *Pokleka Jul.*, *Polutnik Mar.*, *Rakun Apol.*, *Stopar Marija*, *Štihtar Neža*, *Šumljak Roz.*, *Super Apol.*, *Terglav Mar.*, *Verlič Anton.*, *Mozetič Ema*, *Šumljak Franč.*, *Čretnik Mar.*, *Koren Franc*, *Hramec Marija*, *Pokleka Marija*, *Urlep Marija.* (P. Rešica na Paki.) 3+207=210

Vransko. *Irgl Frančišek*, župn. (3 izt.); *Brdnik Bl.*, kaplan (2 izt.). — Novi udje: *Beg Mar.*, *Bolte Ivana*, *Brišnik Jak.*, *Čvan Jož.*, *Čančer Hel.*, *Dermulovec Mar.*, *Dolar Iv.*, *Govedič Mih.*, *Jereb Ana*, *Junger Mar.*, *Križnik Val.*, *Kapus Flor.*, *Krašovec Fr.*, *Karo Mar.*, *Karo Ant.*, *Križnik Iv.*, *Krtna Mar.*, *Kajbič Luka*, *Levar Fr.*, *Lešnik Jožefa*, *Rebershak Marija*, *Salamon Janez*, *Tominšek Ivana*, *Ukmar Mar.*, *Vadlan Matevž*, *Matko Jak.* (P. Vransko.) 212
 Število družnikov: 18 dosmrt. 1243 letnih = 1261.

3. Dekanija Celje.

Celje. *Ogradi Fr.* (482), opat (6 izt.); *Jurhar Mart.* (2202), vikar; *Lasbacher Ant.*, *Jeraj Jos.*, kaplana. — *Kardinar Jos.* (1142), c. kr. prof.; *Oo. lazaristi pri sv. Jožefu* (956); *Kitak o. Franc* (785), *Zorko Anton* (2546), *Edšit Mat.* (1713), *Bukovešek Gerv.* (2343), sam. br.; *Lamprecht Jan.* (784), *Kožuh Jož.* (1101), c. kr. g. prof.; *dr. Serneč Jos.* (255), odv.; *Majdič Pet.* (1219), pos. paroml.; *Grilec Fr.* (2498), pos.; *Pograjc Franc* (2270), zastop. Vjaz. zav.; *Knez Janez* (2439), mlad.; *Gologranc Fr.* (1404), stavb. mojst.; *Dimec Fr.* (1826), pos.; *Kupčič Fr.* (1218), kap. sluga; *Kvas Iv.* (1467), *Neuvoirt Jan.* (2390), *Gobec Mar.* (2260), pos.; *Jasbec Mar.* (2391), *Ogradi Mar.* (864), *Ogradi Jera* (1560), *Tarča br. David* (2314). — Novi ud: *Ljud. hran. in pos. v Celju* (2886). (P. Celje.) 26+477=503

Gotovlje. Václavik Rob., župnik; Zupanič Jak., župn. v p. — Novi udje: Cremonnik Franc., Fridrih Mar., Golčer Amal., Kač Iv., Malgaj Fr., Pihl Fr., Reher Jož., Repič Ant., Ocvirk Marija, Štamol Mar., Toman Ant., Drča Mar., Repič Mar., Golčer Rozal., Rancičaj Katarina, Pečnik Barbara. (P. Zalec.) 87

Grize. *Krancič Ivan* (1559), župn.; Šketa Ivan, kaplan. — *Jankovič Pavel* (1991), *Zalokar* (1864), pos.; *Župnijska knjižnica* (2261), *Sola griška* (2497). — Novi udje: Bobovnik Jožefa, Brecel Cec, Divjak Am., Funkl Al., Frece Vinc., Govejšek Anton., Grm Franca, Jager Al., Juteršek Mar., Krajnc Mar., Kopriva And., Oblak Rud., Ramšak Pavl., Poteko Mart., Tratnik Jož., Zeleznikar Adolf, Zmajde Marija, Žuza Ivan. (P. Grize.) 5+140 = 145

Sv. Jakob v Galcijl. Jager Avg., župn. (5 izt.); Jarh Konr., kaplan. — Novi udje: Pečnik Jožef, Nareks Jožef, Špeglič Jožef, Tržan Mart., Zupanc Ant., Flis Ana, Kralej Barb., Mirnik Marija, Podbornik Pavla, Šklamba Zožija, Škerjanc Franciška, Vedel Marija. (P. Zalec.) 98

Sv. Peter v Savinjski dolini. Dr. Jančič Ivan, župnik. (P. Sv. Peter v Sav. dol.) 187

Polzela. Jodl Iv., župn. — *Kunst Al.* (1715). — Novi udje: *Podlunšek Jakob* (2813), *Mežner Albina*, šuster Franciška, *Tavčer Neža*, *Tkavo Marjetka*. (P. Polzela.) 2+135=137

Teharje. Čemažar Janez, župnik; Sinko Franc, kaplan. — *Dr. Štor Franjo* (1115), grajšček; *Kresnik Terez.* (2940). — Novi udje: Aškerc Ana, Cvetnik Liz., Jager Mar., Kovarič Iv., Lednik Jož., Lipičnik Maks, Mastnak Alojza, Miheljak Rud., Podgoršek Roz., Stante Anton, Teichmeister Marija, Ban Ivan, Guček Stan., Antle Urška, Zajc Anka. (P. Store.) 2+274 = 276

Zalec. *Veternik Anton*, župnik (2 izt.); Frece Matija, *Presečnik Gregor*, župnika v pok. — *Kmečka hranilnica in posojilnica v Zalcu* (2547), *Brečko Jožef* (959), *dr. Lipold Franc* (214), *Lipold Slavka* (957). — Novi udje: *Jankovič Ivan*, *Lednik Mar.*, *Obranovič Mar.*, *Šofter Jan.*, *Volavšek Ang.*, *Vrtčanik Alojz.* (P. Zalec.) 4+254 = 258

Število družnikov: 39 dosmrtn. 1652 letnih = 1691

4. Dekanija Dravsko polje.

Hoče. Grušovnik Adam, dekan (2 izt.); Paulič Pet., Polak Fr. (6 izt.), kaplana. — *Sola v Brezju* (1635), *Pehar Mar.* (1634), *Pivec Jož.* (1717). — Novi udje: *Friš Juri* (2915), *Stupar Sim.*, *Stermšek Fr.*, *Strašec Ana*. (P. Hoče.) 4+288 = 292

Cirkovce. *Ravšl Anton* (1411), župnik (5 izt.); *Ozimič Jos.* (2235), kaplan (2 izt.); *Koren Jan.* (2236), *Kovarič Bl.* (2111). — Novi udje: *Ekart Neža* (2887), *Vodošek Fr.* (2888), *Dolenc Ant.* (2889), *Medved Antonija* (2890), *Pauman Marija* (2891), *Župnijska knjižnica* (2892), *Beranič Vinc.*, *Vuk Liza*, *Vuk Mar.*, *Freiman Ana*, *Napast Ter.*, *Perkolič Mih.*, *Paj Jan.*, *Klascino Mar.*, *Kolarič Kat.*, *Ljub Jož.*, *Potisk Ana*, *Lah Hel.*, *Lah Valentin*, *Francež Neža*, *Pauman Roza*, *Terčič Marija*, *Drevenšek Roza*, *Korošek Helena*, *Pepelnjak Mar.*, *Klascino Marija*. (P. Cirkovce.) 10+284 = 294

Črnagora. *Tertinek Mat.*, župnik. — Novi udje: *Zagoršak Fr.* (2791), c. kr. vojni kurat (2 izt.); *Potisk Kat.* (2944), *Kumer Jan.*, *Šmigec Ant.*, *Škrila Janez*, *Pređikava Fil.*, *Hriberšek Avg.*, *Vinkler Juri*, *Horvat Leop.*, *Fridauer Matej*, *Augustin Mat.*, *Zakelšek Jož.*, *Rodošek Jak.*, *Verdenik Vinko*, *Pepelnik Val.*, *Pišek Franc*, *Pintarič Vid*, *Drevenšek Jož.*, *Debelak Lovro*, *Puh Jan.*, *Stingl Ant.*, *Vinkler Helena*, *Pulko Mar.*, *Mohorko Tereza*, *Cernensček Katarina*, *Melavnik Luc.*, *Krošelj Ter.*, *Mlakar Ivana*, *Karneža Ter.*, *Stern Luc.*, *Mohorko Julij.*, *Senica Marija*. (P. Črnagora pri Ptju.) 2+89 = 91

Fram. *Kropivšek Val.*, župnik; *dr. Turner Pavel* (708). — Novi udje: *Jelšek Fr.*, *Mom Ferd.*, *Rajšp Fr.*, *Trglec Val.*, *Ačko Mar.*, *Bogatič Ivana*, *Bogme Ter.*, *Hojnik Ter.*, *Jagodič Gabrijele*, *Krnc Mar.*, *Lešnik Ema*, *Medved Mar.*, *Novak Neža*, *Pliberšek Ana*, *Sagadin Mariča*, *Skrbič Helena*, *Skubič Elizabeta*, *Stauber Ivana*, *Škamlec Rozalija*. (P. Fram.) 1+145 = 146

Sv. Janez na Dr. p. Škorjanc Matija, župnik; *Rat Rudolf* (450). — Novi udje: *Hadler Janez*, *Fijavš Fr.*, *Pušnik Katarina*, *Gorinšek Mart.*, *Koser Neža*, *Drevenšek Anton.*, *Ribič Neža*, *Kosel Franc*, *Breg Marija*, *Ornik Janez*, *Koren Marija*, *Solar Franc*, *Satler Marija*, *Seruga Juri*, *Penkiher Marija*, *Bandur Simon*, *Kostevšek Jera*. (P. Ptuj.) 1+192 = 193

Sv. Lovrenc. *Zadravec Ivan* (887), župnik; *Sagaj Alojzij*, kaplan. — Novi udje: *Drevenšek Jak.*, *Flogar Marij.*, *Fukar Jan.*, *Goričan Neža*, *Intihar Marij.*, *Ivančič Lucija*, *Kaučević Ana*, *Milošič Jan.*, *Pišek Neža*, *Preložnik Kat.*, *Serdinšek Marij.*, *Stimec Ljubica*, *Tomančič Juri*, *Tominc Juri*, *Vapotič Ger.*, *Večerlič Eva*, *Zajc Ant.*, *Zajo Marijana*. (P. Sv. Lovrenc na Dr. polju.) 1+193 = 194

Slivnica. *Hirti Franc* (509), župnik; *Belšak Št.*, kaplan. — *Sola slivniška* (2766), *Kmet. zadruga* (2767), *Beranič Fil.* (652), *Pišek Al.* (1786), *Pišek Fr.* (1865); *Pišek Metod.* (1787), š. s.; *Pišek Terezija* (1992), *Brenčič Roza* (2175). — Novi udje: *Lobnik Ant.* (2945), *Lobnik Jak.* (2946), *Bedenik Štef.*, *Beras Štef.*, *Kopše Štef.*, *Žunkovič Matevž*, *Bezjak Mar.*, *Čebe Eva*, *Čelofiga Neža*, *Fingušt*

Ana, *Gosak Elizab.*, *Kancler Neža*, *Kovaček Mar.*, *Lešnik Jožefa*, *Pleteršek Ter.*, *Poharo Mar.*, *Punčuh Mar.*, *Saupler Mar.*, *Tominc Mar.*, *Möschl Marija*, *Gojčič Marija*, *Stolar Otilija*.

(P. Slivnica pri Mariboru.) 11+279 = 290

Sikolje. *Kušar Janez.* (P. Pragersko.) 16

Število družnikov: 30 dosmrtn. 1486 letnih = 1516.

5. Dekanija Gornjigrad.

Gornjigrad. *Dovnik Franc* (614), dekan; *Vogrincec Janez*, kaplan. — *Jošt Fr. ml.* (2416), *Jošt Jož.* (2490), *Ogradič Jak.* (1038), *Završnik Jan.* (2417), *Močnik Mar.* (1718). — Novi udje: *Zavolovšek Franc*, *Bezovšek Ivana*, *Krajnc Jožefa*, *Lamprečnik Jožefa*, *Maviš Terezija*, *Mikuš Marija*, *Trbovšek Marija*, *Ugovšek Marija*. (P. Gornjigrad.) 6+157 = 163

Bočna. *Potokar Greg.* (1797), župnik. — *Knjižnica ljudske šole* (2135); *Mavič Ant.* (2344), pos.; *Rajter Jak.* (2134); *Štiglic Fr.* (2133), trg. — Nova uda: *Marovt Ant.* (2960), *Coklin Marija*. (P. Gornjigrad.) 6+44 = 50

Sv. Frančišek. *Kačičnik Gašp.* (781), župnik. — *Zavolovšek Ign.* (1406). — Novi udje: *Kopin Urša* (2920), *Vertot Franc.* (2921), *Berglez Ana*, *Časl Jožefa*, *Časl Mar.*, *Ermeno Franca*, *Filač Ana*, *Jelšnik Ter.*, *Krajnc Fr.*, *Natlačan Mar.*, *Prislan Apol.*, *Hudabs Zoran*, *Schürer Edv.*, *Kolar Ant.* (P. Ksaverij v Sav. dolini.) 4+124 = 128

Ljubno. *Dekortl Jožef*, župnik (3 izt.); *Kuhar Anton* (2494), kaplan. — *Petek Fr.* (2441), trg.; *Ciraj Marija* (2748). — Novi udje: *Berglez Apol.* (2893), *Kopušar Jakob*, *Kovač Anton*, *Šetaj Janez*, *Terbovšek Dom.*, *Krajnc Ter.*, *Napotnik Mar.*, *Plesec Mar.*, *Plesec Marj.*, *Poznič Fr.*, *Solar Luc.* (P. Ljubno.) 4+245 = 249

Luče. *Lekše Franc*, župnik. — *Kladnik Rajko* (2345), *Prek Francka* (2262), *Pečovnik Fr.* (2491), *Robnik Vinko* (2492), *Robnik Anton* (2744). — Novi udje: *Mlinar Ana*, *Funtek Barba*, *Škrubej Al.*, *Mlačnik Mar.*, *Supin Fr.*, *Logar Franca*, *Zamrnik Franciška*, *Zamrnik Jožefa*, *Kladnik Fr.*, *Grudnik Mar.*, *Glojek Mar.*, *Plesnik Mar.*, *Selšnik Urš.*, *Moličnik Jož.*, *Moličnik Mar.*, *Breznik Lenart*, *Breznik Franc.*, *Zamrnik Franc.*, *Kladnik Franciška*, *Lenko Ana*, *Planinšek Stefan.*, *Marovt Franc.*, *Jelšnik Ana*, *Krebs Alb.*, *Roso Jak.*, *Lenko Klotilda*, *Mlačnik Franc.*, *Roso Albin*, *Dešman Meta*, *Podmeninšek Juri*, *Kladnik Mar.*, *Voler Stefanija*, *Prek Marija*. (P. Luče.) 5+167 = 172

Marija Nazaret. *Tušek o. Kerubim.* — *Knjižn. samostanska* (407), *Knjižn. III. reda* (2364), *Schöpf o. Karol* (1102), *Vodovnik John* (2499). — Novi udje: *Zagar Mart.*, *Kos Jan.*, *Zlabornik Ant.*, *Burger Franc*, *Fekner Jožefa*, *Zgojčnik Marija*, *Zlatinšek Jožefa*. (P. Mozirje.) 4+91 = 95

Mozirje. *Krošelj Fr.*, župnik. — *Apat Fr.* (1558), *Golhleb Iv.* (1714), *Hlačun Anton* (1924), *Sola v Mozirju* (867). — Novi udje: *Luskar Iv.* (2971), kaplan; *Beričnik Ang.*, *Destovnik Terezija*. (P. Mozirje.) 5+138 = 143

Vrbovec. *Čevljarska zadruga.* — Novi udje: *Pelicon Adolf*, *Tušar Franc.*, *Klančič Jožefa*, *Rešič Urška*, *Beltram Ana*, *Bratkovič Karol*, *Pahor Franc.*, *Nemec Jožefa*, *Frančeskin Mar.*, *Roč Marija*, *Tomazič Rezika*, *Boštjančič Krista*, *Ferfolja Franc.*, *Klančič Ant.*, *Povodnik Jož.*, *Pahor Jožefa*, *Črnič Kar.*, *Perletič Iv.*, *Ferfolja Al.*, *Nemec Jož.*, *Berce Angel*, *Droč Nat.*, *Kokilj Leopold.*, *Krajnik Krista*, *Ožbot Ter.*, *Nemec Leop.*, *Leštan Olga*, *Padovan Mar.* (P. Mozirje.) 103

Novasčifta. *Fermé Gothard* (1636), župnik. — *Knjižnica šolska* (1041), *Resnik Ign.* (1923), *Petek Ana* (1994). — Novi udje: *Rotter Zof.*, *Golob Fr.*, *Breznik Ter.* (P. Gornji grad.) 4+74 = 78

Rečica. *Podhostnik And.*, župnik (2 izt.). — *Hohnjec Fr.* (2616), kaplan; *Turnšek Anton* (1995), c. ključ.; *Štiglic Jožef* (2265), *Štiglic Maks* (2548), *Rakun Fr.* (2549), *Jeraj Mat.* (1788), *Bider Ivan* (1996), *Irmančnik Mat.* (2263), *Rop Fr.* (1405), *Turk Mar.* (1637), *Rakun Eliž.* (2264). — Novi udje: *Bačovnik Hel.*, *Bitenc Iv.*, *Cigala Fr.*, *Cotic Alojz.*, *Cijan Mar.*, *Goričar Jož.*, *Hribernik Franc.*, *Jamnik Mar.*, *Kramar Ana*, *Novak Anton.*, *Poznič Iv.*, *Petrin Mar.*, *Rozenstein Liza*, *Tevž Jož.*, *Zunter Jan.*, *Najpridnejši šolar*, *Najpridnejša učenka*. (P. Rečica.) 11+257 = 268

Šmartno. *Kitak Jak.*, župnik (2 izt.). — Novi udje: *Zagožen Ant.*, *Planovšek Stanisl.*, *Štrukelj Mat.*, *Tominšek Jožef*, *Grabner Ana*, *Poznič Jožefa*, *Vertačnik Mar.*, *Vodopivec Mar.*, *Stermšnik Jera*, *Glojek Marija*, *Zehelj Franciška*. (P. Šmartno.) 92

Šmilh nad Mozirjem. *Gunčer Jož.*, župnik. — Novi udje: *Plesnik Marj.*, *Goltnik Lukež*, *Goličnik Lovro*, *Podvratnik Anton*. (P. Mozirje.) 49

Solčava. *Šmid Mil.*, župnik. — *Krušič Ivan* (2741), kaplan; *Župnijska knjižn.* (2427), *Šolska knjižn.* (2617), *Herle Fort.* (1221), *Klemenšek Rok* (743), *Klemenšek Anton* (2353), *Klemenšek Jožef* (2354), *Klemenšek Franc* (2355), *Klemenšek Mat.* (2067), *Knez Al.* (2356), *Kos Mat.* (2357), *Lepičnik Jož.* (2068), *Plesnik Greg.* (780), *Plesnik Jan.* (1638), *Plesnik Karol* (1789), *Prelesnik Anton* (2069), *Robnik Klem.* (1471), *Suhodolnik Mat.* (1473), *Suhodolnik Rok* (2618), *Štiftar Jož.* (2742), *Tisovnik Peter* (1640), *Vršnik Martin* (1827),

Vršnik Jožef (2266), *Vršnik Alojz* (2428), *Vršnik Andrej* (1641), *Vider Val* (1474), *Zagar Mat.* (1561), *Žibot Jan.* (2495), *Klemenšek Marija* (1475), *Knez Mar.* (1790), *Mecenes Lenčka* (1328), *Mecenes Lisa* (1476), *Plesnik Mar.* (1562), *Plesnik Amalija* (1720), *Plesnik Mihaela* (1997), *Plesnik Ivana Franciška* (2151), *Plesnik Pelagija* (2267), *Prelesnik Justina* (1998), *Robnik Magd.* (1477), *Tisovnik Mar.* (1866), *Tisovnik Magdal.* (2358), *Zagar Marija* (1642), *Zagar Jera* (1867). — Novi udje: *Klemenšek Pet.* (2837), *Sušnik Peter* (2838), *Vršnik Mart.* (2839), *Klemenšek Elizab.* (2840), *Pečovnik Justina* (2841), *Suhodotnik Ivana* (2842), *Vršnik Franc.* (2843), *Ikovic Silv.*, *Oprčan Jan.*, *Plesnik Kar.*, *Rihar Bened.*, *Špruk Len.*, *Štifter Rud.*, *Golob Franc.*, *Plesnik Ter.*, *Pustoslemšek Katarina*, *Štifter Veronika.* (P. Solčava.) 50+96=146

Število družnikov: 99 dosmrt. 1637 letnih = 1736.

6. Dekanija Jarenina.

Jarenina. Čizek Josip, dekan; Medved Martin, kaplan. — *Šavperl Franc* (463), *Dobaj Ivana* (1134). — Novi udje: *Ferlinc Alojz.*, *Fras Mar.*, *Gorjup Mila*, *Hanžič Mat.*, *Likavec Mar.*, *Šavperl Jožefa.* (P. Jarenina.) * 2+198=200

Sv. Ilj v Slov. goricah. Vračko Evald, župnik; Paulič Vid, kaplan. (P. Sv. Ilj v Slov. gor.) 142

Sv. Jakob v Slov. goricah. Kapler Ivan, župnik; Klobasa Andr., kaplan. — *Sola farna* (247). — Novi udje: *Deučer Julij.*, *Knezar Jožefa*, *Ornik Marija*, *Kapun Marija*, *Lorenčič Antonija*, *Lorenčič Ter.*, *Pišlerič Klara*, *Šantl Mar.*, *Šikar Mar.*, *Gornik Neža.* (P. Sv. Jakob v Slov. gor.) 1+165=166

Sv. Jurij ob Pesniči. Spindler Fr. Sal., župnik (4 izt.). — Novi udje: *Bukovnik Rozal.*, *Danko Jožefa*, *Fanečl Ružena*, *Gaube Avg.*, *Gaube Julij*, *Klampfer Julij*, *Krampl Rozal.*, *Leber Marija*, *Lešnik Ant.*, *Osterman Tomaž*, *Stramec Magdalena*, *Weiland Uršula.* (P. Gor. sv. Kungota.) 80

Spodnja sv. Kungota. Ašič Maks, provizor. — Novi udje: *Ašič Rozalija*, *Fras Pavla*, *Geršovnik Jak.*, *Geršovnik Roz.*, *Kral Ivana*, *Maček Mar.*, *Svarc Fr.*, *Ul Julijana*, *Ulbi Antonija*, *Vindiš Jožef.* (P. Pesniški dvor.) 65

Svečina. *Janškovič Vid* (821), župnik; *Napotnik p. Leopold*, administrator. — Novi udje: *Bordjan Marija*, *Čepe Roza*, *Goričan Ter.*, *Marks Mar.*, *Posteiner Oto*, *Šabeder Ter.*, *Verdnik Magdalena*, *Živko Živko.* (P. Gor. sv. Kungota.) 1+83=84

Število družnikov: 4 dosmrt. 733 letnih = 737.

7. Dekanija Konjice.

Konjice. *Hrastelj Franc*, arhidij., dekan, nadžupnik (2 izt.); *Podpečan Jern.*, vikar; *Mirt Jožef*, kaplan. — *Petrič Ludovik* (2064), učitelj. — Novi udje: *Arbeiter Ter.*, *Fijavž Terez.*, *Kmetec Marija*, *Matul Justina*, *Oroš Kat.*, *Rak Mar.*, *Stabej Jan.*, *Škorjanc Jožefa*, *Zadek Ivana*, *Žnidar Mar.*, *Stabej Jožef*, *Ternovšek Marija.* (P. Konjice.) 1+228=229

Čadram. *Msgr. Bezenšek Juri* (213), župnik (9 izt.). — Novi udje: *Pleško Mar.*, *Kosi Mar.*, učiteljici; *Petelinšek Franc*, *Leskovar Mat.*, *Trunkl Mart.*, *Pavrič St.*, *Rakovnik Jož.*, *Založnik Fr.*, *Brumec Ana*, *Kropaj Ana*, *Golčer Mar.*, *Fijavž Marj.*, *Mejovšek Anton.*, *Pirš Mar.*, *Goričan Uršula*, *Bučar Kristina*, *Kotnik Krist.*, *Kruhar Anton.*, *Košir Dora*, *Lešnik Mar.*, *Kobale Mar.*, *Kvač Vikt.*, *Javernik Marij.*, *Zajec A.* (P. Oplotnica.) 1+99=100

Sv. Jernej pri Ločah. *Zičkar Marko*, župnik (2 izt.). — Novi udje: *Bračič Matilda*, *Bračič Mar.*, *Burkelo Štefan.*, *Burlak Terez.*, *Hribernik Mar.*, *Marguč Franca*, *Pak Julijana*, *Pirš Marija.* (P. Sv. Duh-Loče.) 62

Kebelj. *Krener Rud.*, župnik. (P. Oplotnica.) 56
Sv. Kunigunda. *Šelih Juri* (1338), župnik; *Blumer Iv.* (2768), kaplan. — *Kumar Ign.* (1337), *Mernik Alojzij* (2769), *Sadek Ant.* (2203). — Novi udje: *Kumar Martin* (2894), *Brdnik Mar.*, *Hohler Vikt.*, *Jakop Al.*, *Kropej Jož.*, *Kotnik Leopold.*, *Kropej Mar.*, *Kvas Anton.*, *Kangler Jan.*, *Podgrajšek Mar.*, *Pole Anton.*, *Sadek Monika*, *Vidmar Ivana*, *Založnik Kunigunda.* (P. Zgornje Zreče.) 6+87=93

Loče. *Kozelj Franc*, župnik; *Inkret Ant.*, vpok. župnik. — *Korošak Jakob* (472), kaplan; *Gumsej Jan.* (2082). — Novi udje: *Boček Amal.*, *Brgles Karol.*, *Arbeiter Fr.*, *Cunder Jožefa*, *Detiček Mar.*, *Furman Ter.*, *Gosak Fr.*, *Hlastec Elizab.*, *Kamenšek Marija*, *Kovač Ana*, *Krajčan Anton.*, *Meglič Mar.*, *Mestinšek Mar.*, *Menhart Julijana*, *Pajmon Ana*, *Pokelšek Rozal.*, *Razboršek Franc.*, *Ribič Elizab.*, *Rupnik Šim.*, *Sattler Ana*, *Vobner Mar.*, *Žnidar Katarina.* (P. Sv. Duh-Loče.) 2+128=130

Prilova. *Kumer Karol*, župnik. — Novi udje: *Ajd Marija*, *Blasutti Dominik*, *Brdnik Ter.*, *Bukovnik Franca*, *Cernec Marija*, *Hajd Mar.*, *Hlastec Mar.*, *Juhart Julia*, *Juhart Matilda*, *Klančnik Vinko*, *Novak Jož.*, *Podplatan Julij.*, *Pirš Alf.*, *Pučnik Fr.*, *Pozeb Amal.*, *Potočnik Jož.*, *Rebrnak Mar.*, *Zorko Julia.* (P. Konjice.) 150

Skomer. *Skvarč Josip*, župnik. — Nova uda: *Štrnc Franca*, *Kamenik Rozalija.* (P. Vitanje.) 18

Stranice. *Preglej Viktor*, župnik. — Novi udje: *Bezenšek Alojzija*, *Bornšek Amal.*, *Fijavž Fr.*, *Fijavž Mart.*, *Korošek Franc*, *Lampret Ivana*, *Leskovar Mon.*, *Planinc Stanko*, *Podgrajšek Alojz.*, *Potočnik Julij.*, *Steburnjak Fr.*, *Skrinjar Mar.* (P. Konjice.) 52
Spitalič. *Goričan Ivan*, župnik. — *Časl Janko* (1999), naduč. (P. Konjice.) 1+39=40

Zreče. *Karba Mat.* (590), župnik; *Plevnik Ant.*, kaplan. — Novi udje: *Hren Franca*, *Kovše Kat.*, *Korošek Julija*, *Kvas Jos.*, *Kvas Mimika*, *Potočan Tereza*, *Švab Julija*, *Vahtra Marija*, *Petre Martin.* (P. Zreče.) 1+59=60

Žiže. *Kurinčič Ivan*, župnik v p.; *Marzidovšek Jakob*, c. in kr. voj. kurat v p. (P. Sv. Duh-Loče.) 52

Število družnikov: 12 dosmrt. 1030 letnih = 1042.

8. Dekanija Kozje.

Kozje. *Tomažič Marka* (812), dekan in okr. načelnik; *Dušič Josip*, kaplan; *Skočič Marka*, c. kr. voj. kurat. — *Jakopina Fr.* (2550). — Novi udje: *Jankovič Slavica*; *Dobravec Marija*, soproga davč. ofic.; *Amon Jan.*, *Kranje Jan.*, *Kolar Jož.*, *Prešiček Marija.* (P. Kozje.) 2+87=89

Bučje. *Krajnc Jak.*, župnik. — Novi udje: *Čepin Terezija*, *Debelak Ana*, *Jurak Mirko*, *Otorepec Franciška*, *Planinc Ana*, *Prebil Terezija*, *Šepstavec Marija*, *Škrbec Marija*, *Vajdič Helena*, *Valenčak Ana*, *Vrenko Franciška.* (P. Buče.) 114

Dobje. *Zagar Iv.*, župnik. — *Gračnar Jak.* (1653), *Lokovešek Helena* (2371). — Novi udje: *Baumkircher Marija*, *Galina Marija*, *Gračnar Anica*, *Gračnar Marko*, *Jazbinšek Monika*, *Hladin Alojzija*, *Knez Mihael*, *Lončar Marija*, *Novak Lud.*, *Oprešnik Mar.*, *Oprešnik Neža*, *Pajk Amalija*, *Plahuta Ana*, *Reich Karol*, *Romih Marija*, *Salobir Franciška*, *Trupej Julijana*, *Zalokar Neža*, *Jazbec Neža*, *Plahuta Pavlina.* (P. Planina.) 2+120=122

Olimje. *Lorbek Ivan*, župnik. (P. Podčetrtek.) 51

Sv. Peter pod Sv. gorami. *Lah Ivan*, župnik. — *Knjižnica šolska* (1329). — Novi udje: *Gabron Neža*, *Gabron Jožefa*, *Juričko Franciška*, *Kramer Antonija*, *Cernelc Mar.*, *Kozjek Mar.*, *Cernelc Neža*, *Geršak Fr.*, *Sneberger Ant.*, *Veber Miha*, *Božičnik Al.*, *Požeg Miha*, *Cernelc Ant.*, *Lahovič Martin*, *Valenčak Jožefa*, *Zagar Mar.*, *Ivnič St.*, *Požeg Mar.*, *Geršak Ana*, *Lahovič Mar.*, *Gubina Franc.*, *Iljaš Ana.* (P. Sv. Peter pod Sv. gorami.) 1+124=125

Pilštanj. *Rauter Jak.*, župnik; *Paulič Fr.*, kaplan. — *Bobek Mar.* (2177), *Bosnar Fr.* (1792). — Novi udje: *Dvoršak Marija*, *Gubensek Ant.*, *Jug Urška*, *Kunej Jan.*, *Lesnika Francka*, *Majerič Mima*, *Muha Anton.*, *Muha Veronika*, *Omrzu Terezija*, *Perc Mina*, *Rebernik Lucija*, *Zagar Franciška.* (P. Pilštanj.) 2+183=185

Planina. *Gartner Franc*, župnik. — Novi udje: *Bauman Fr.*, *Baumkircher Ant.*, *Bobek Cecil.*, *Gorišek Mar.*, *Gračner Ter.*, *Gračner Jos.*, *Ovirk Mart.*, *Petini Ivan*, *Plemenitaš Pavla*, *Pajk Lidvina*, *Pavlinec Mar.*, *Robič Jan.*, *Romih Alb.*, *Tovornik Jožef*, *Vrečko Mar.*, *Leskovšek Ivanka*, *Žibret Amalija*, *Žumer Amalija.* (P. Planina.) 79

Podčetrtek. *Lorbek Iv.*, žpk. v Olimjem. (P. Podčetrtek.) 90

Podsreda. *Krohne Jos.*, župnik. — *Knjižnica šolska* (332). — Novi udje: *Jagrič Mart.*, *Mihelič Mar.*, *Žnidarič Ana*, *Dobravo Marija.* (P. Podsreda.) 1+100=101

Polje. *Drofenik Anton*, župnik. — *Knjižnica šolska* (333). (P. Podčetrtek.) 1+52=53

Prevorje. *Skerbs Roman*, župnik (2 izt.). — Novi udje: *Gubensek Cec.*, *Kolarič Rozal.*, *Lapornik Mar.*, *Marcen Jan.*, *Obrez Andr.*, *Pavlinec Tom.*, *Polutnik Jan.*, *Rezec Cecilija*, *Turnšek Ana*, *Uzmač Mar.*, *Zmajšek Fr.*, *Artnak Amal.*, *Bevc Franc.*, *Bobek Mar.*, *Centrih Franciška*, *Gril Ter.*, *Horvat Ana*, *Jevšnik Jakob*, *Labohar Jan.*, *Perc Angelina*, *Polšek Cecilija*, *Romih Ant.*, *Učakar Marija.* (P. Pilštanj.) 72

Sv. Vid na Planini. *Vurkelc Jern.* (977), župnik; *Medved Ant.*, kaplan. — *Kovač Franc* (1564). — Novi udje: *Bračič Milka*, učitelj; *Belak Fr.*, *Jančič Urška*, *Jazbinšek Anton.*, *Pavlinec Ivana*, *Šeško Ana*, *Škoberne Anton.*, *Tovornik Al.* (P. Planina.) 2+75=77
Zagorje. *Hlastec Franc*, župnik. (P. Pilštanj.) 31

Število družnikov: 11 dosmrt. 1178 letnih = 1189.

9. Dekanija Laško.

Laško. *Dr. Krulje Fr.* (2160), nadžupnik in dekan; *Sagaj Marko*, *Holcman Vinko*, kaplana. — *Dr. Kolšek Josip* (1480), odvetnik; *Elsbacher Ivan* (33), *Elsbacher Konrad* (1133), trgovca; *Bohinc Matilda* (591). — Novi udje: *Afner Marija*, *Ahtik Franc*, *Bezgovšek Mar.*, *Bevc Mar.*, *Deželak Fr.*, *Flis Rozal.*, *Gačner Anton.*, *Gostinc Fr.*, *Goter Mar.*, *Goter Mih.*, *Hrastnik Ana*, *Iršič Angela*, *Kitak St.*, *Knez Jern.*, *Kojance Miroslava*, *Kranje Amal.*, *Kranje Mar.*, *Krašek Mar.*, *Krušič Franc.*, *Leben Hel.*, *Logar Kar.*, *Medved Ant.*, *Oblak Julij.*, *Oblak Kristina*, *Oprešnik Urša*, *Polanc Anton*, *Rihtarič Mar.*, *Rozman Mar.*, *Seme Mar.*, *Spitznagl Krist.*, *Stvarnik Ter.*, *Svečnik Ter.*, *Šano Ant.*, *Šipek Barb.*, *Šipek Anton.*, *Ulaga*

Anton., Ulaga Fr., Ulaga Ter., Veber Jan., Volavšek Anton., Volk Ferd., Zupan Fr., Zupanc Mih., Zupanc Neža, Drobnič Fr., Peternel Franč., Oblak Ter., Smole Franciška. (P. Laško.) 5+313=318

Dol. Gorjup Peter; župnik; Safošnik Jak., kaplan; Peršuh Ant., c. kr. vojni kurat. — Novi udje: Draksler Jan., Golouh Ant., Křež Mih., Planinc Barb., Saviozzi Jožef, Teršek Uršula, Vrbnik Marija. (P. Dol.) 148

Sv. Jedert. Lončarič Jožef (1930), župnik (3 izt.). — **Marinko Jožef** (1926). (P. Laško.) 2+96=98

Jurkloster. Tribnik Kar., župnik. — **Župn. knjižnica** (212), **Pertnjavec dom** (277). (P. Jurkloster.) 2+35=37

Sv. Lenart. Kosi Jak. (1863), župn. — **Lapornik Vinko** (869), **Jančič Ant.** (2725). — Novi udje: **Knez Franč.** (2835); **Segula Fr.**, **nadučit.**; **Brečko Mih.**, **Deželak Ant.**, **Deželak Jož.**, **Deželak Mart.**, **Gračner Jož.**, **Klepej Jan.**, **Privšek Mart.**, **Spec Mat.**, **Bobnič Mar.**, **Guntik Mar.**, **Jurkošek Ana**, **Knez Anton.**, **Knez Hel.**, **Kukovič Ana**, **Mazan Mar.**, **Mastuak Ana**, **Oblak Cec.**, **Pajk Mar.**, **Stegenšek Hel.**, **Spiler Julij.**, **Ulaga Jera**, **Voh Mar.**, **Zupanc Mar.**, **Železnik Mar.**, **Deželak Kar.**, **Deželak Rud.**, **Novak Jan.**, **Seme Jan.**, **Belec Jožefa**, **Gorišek Mar.**, **Gračner Mar.**, **Gradišnik Mar.**, **Jančič Jožefa**, **Jančič Karol.**, **Pfeifer Anton.**, **Najpridnejši učenec**, **Najpridnejša učenka**. (P. Laško.) 4+101=105

Loka. Šket Mih., župnik; **Kozar Mart.**, kaplan. — **Župnijska knjižn.** (2001), **Šolska knjižn.** (1224), **Slov. kat. izobraž. društvo** (2551), **Terbovc Anton** (2268). — Novi udje: **Hočevar Franč.**, **Fon Ivan**, **Teršek Alojz.**, **Koritnik Mar.** (P. Loka pri Zid. mostu.) 4+117=121

Marija Sirje. Kolenc Leop., župnik (5 izt.). — Novi udje: **Anzelmi Mar.**, **Golob Mar.**, **Hartman Franc**, **Novak Ivana**, **Rišanek Jan.**, **Suster Jož.**, **Dečman Mar.**, **Gračner Angela**, **Jancar Krista**, **Smodej Pavla**, **Umek Emica**, **Zdolšek Neža**. (P. Zidani most.) 57

Sv. Marjeta. Trop Fr., župnik; **Janžek Ed.**, župnik v p. — **Aškerc Miha** (1481). — Novi udje: **Bralno društvo**, **Vengust Jan.**, **Jarh Fr.**, **Stopar Jan.**, **Ulaga Jan.**, **Smid Al.**, **Kokalj Pepca**, **Ogrinc Ivana**, **Selič Mar.** (P. Rimske Toplice.) 1+60=61

Sv. Miklavž. Zakošek Ivan, župnik. — **Vodišek Franciška** (1225), **Škorja Helena** (1830). (P. Laško.) 2+68=70

Razbor. Jamšek Nikolaj, župnik (2 izt.). (P. Loka pri Zidanem mostu.) 39

Sv. Rupert. Gašparič Jakob, župnik; **Slana Franc**, kaplan. — Novi udje: **Arlič Urša**, **Bukošek Fr.**, **Bezgovšek Jan.**, **Borovšak Lenčka**, **Brečko Jož.**, **Cvibovšek Amal.**, **Drnjač Neža**, **Deželak Am.**, **Fabjan Julka**, **Flis Fr.**, **Golob Mar.**, **Horjak Franc**, **Jelenc Roza**, **Jurkošek Ana**, **Klinar Jož.**, **Labohar Jak.**, **Labohar Jož.**, **Mušerlin Jera**, **Mlakar Alojz.**, **Mraz Neža**, **Mlakar Fr.**, **Mlakar Roza**, **Mulej Franca**, **Mehle Olga**, **Omerz Anton.**, **Sarkany Liza**, **Sivka Neža**, **Slapšak Jan.**, **Trupej Mar.**, **Tovornik Franč.**, **Tuhtar Fr.**, **Videc Jera**, **Videc Liza**, **Vodišek Neža**, **Verdinec Amal.**, **Zelič Ter.**, **Zupanc Ant.**, **Zorko Ana**, **Zeme Antonija**, **Flis Franciška**, **Rezec Mihael**. (P. St. Juri ob juž. zel.) 184

Trbovlje. Časl Fr. (1568), župnik. — **Knjižnica farna** (334), **Dimnik Janez** (868), **Režun Ivana** (1565), **Uranič Josip** (1588), **Goropevšek Jož.** (1132). — Novi udje: **Berger Ladislav**, **Čater Jan.**, **Zupan Franc**. (P. Trbovlje.) 6+235=241

Število družnikov: 26 dosmrt. 1453 letnih = 1479.

10. Dekanija Sv. Lenart v Slov. goricah.

Sv. Ana na Krembergu. Dr. Suhač Anton (372), župnik; **Rop Fr.**, kaplan. — **Stermič Mih.** (766), **Neudauer Konr.** (2418), **Vrbanič Anast.** (1609). — Novi udje: **Bauman Ter.**, **Ferk Mar.**, **Jagrič Julij.**, **Kaučič Fr.**, **Klemenčič Mar.**, **Kager Liza**, **Lorenčič Ant.**, **Mlasko Mar.**, **Mlinarič Ern.**, **Mažir Roman**, **Ornik Ana**, **Pesler Mar.**, **Pesler Fr.**, **Partilič Ter.**, **Rajšp Julij.**, **Raner Liza**, **Ranter Mar.**, **Rotman Apol.**, **Šnajder Mar.**, **Sveigler Jera**, **Tapeiner Mar.**, **Veingerl Jan.**, **Vračko Herman**, **Žamut Rozal.**, **Župec Apol.**, **Žvajkar Mar.**, **Holzappel Liza**, **Tirš Matilda**. (P. Sv. Ana na Krembergu.) 4+168=172

Sv. Anton. Vraz Anton, župnik (2 izt.); **Kotnik Iv.**, kaplan. — Novi udje: **Markovič Fr.** (2820), **poštar**; **Stelcar Jožef** (2821); **Tušek Jož.** (2822), **trg.** (P. Sv. Anton v Slov. gor.) 3+174=177

Sv. Benedikt. Zmazek Francišek, župnik; **Erhatič Mart.**, kaplan (3 izt.). — **Neuwirt Jan.** (2390). — Novi udje: **Alenc Amal.**, **Aršič Anton.**, **Belna Ter.**, **Bratuša Mar.**, **Bratuša Hel.**, **Črnko Matilda**, **Črnko Roza**, **Čuček Ter.**, **Damberger Ana**, **Damiš Fr.**, **Dokl Amal.**, **Elbl Jož.**, **Erdela Jož.**, **Erjavc Mih.**, **Fišer Gera**, **Flasker Helena**, **Gerlič Solasta**, **Gerlič Ter.**, **Golob Mar.**, **Gumzer Kristina**, **Hajnčič Cec.**, **Holo Fr.**, **Horvat And.**, **Horvat Ema**, **Horvat Neža**, **Iskra Mar.**, **Ješovnik Mar.**, **Ješovnik Mar.**, **Kapfer Julijana**, **Kaplenc Ljudmila**, **Kaučič Mar.**, **Kaučič Mart.**, **Ketiš Jak.**, **Kenc Genov.**, **Kenc Ivana**, **Kocbek Apol.**, **Kocbek Mar.**, **Kolarič Mih.**, **Kortuševič Fr.**, **Kozar Fr.**, **Kramberger Jan.**, **Kramberger Marija**, **Kraner Neža**, **Kukovec Mar.**, **Lelja Mart.**, **Lempl Ana**, **Loigner Mar.**, **Lokavec Roza**, **Lorbek Ant.**, **Lubec Ana**, **Majar Ant.**, **Mauko Mar.**, **Maričnik Lovro**, **Maurič Franca**, **Maurič Magdal.**, **Mlinarič Jož.**, **Močnik Ivana**, **Močnik Julia**, **Močnik Roza**, **Mohorič Luc.**, **Najglič Alojz.**, **Ornik Mat.**, **Pahler Jož.**,

Pahler Mat., **Paurič Mar.**, **Peklar Bibijana**, **Peklar Matilda**, **Peklar Pet.**, **Pernek Franca**, **Petek Jan.**, **Pivec Franč.**, **Ploj Mar.**, **Ploj Ter.**, **Polak Ana**, **Rajšp Fr.**, **Rajšp Mar.**, **Reiter Alojzija**, **Repič Martin**, **Repulusk Mar.**, **Rola Ivana**, **Rola Liza**, **Rozman Apol.**, **Senekovič Alojzija**, **Senekovič Matilda**, **Senekovič Verona**, **Slaček Mar.**, **Stajnko Mar.**, **Strmšek Elizab.**, **Šantl Florentina**, **Šipek Ana**, **Šipek Anton**, **Šipek Mar.**, **Šipek Pet.**, **Šiško Ivana**, **Škof Jan.**, **Škrlec Mar.**, **Šuman Marija**, **Tipl Cec.**, **Tomazič Fr.**, **Vajda Matilda**, **Vakaj Liza**, **Veber Marija**, **Veingerl Amal.**, **Veingerl Roza**, **Veis Fr.**, **Vogrinc Jožef**, **Vogrinc Mar.**, **Vrbnjak Fr.**, **Vrliš Liza**, **Zadravec Jož.**, **Zadravec Kar.**, **Zadravec Ter.**, **Zemljič Ana**, **Zemljič Filomena**, **Zemljič Fr.**, **Zemljič Gen.**, **Zemljič Maks**, **Zemljič Tom.**, **Zorman Jan.**, **Zorman Jož.**, **Zrnc Mar.**, **Zrnc Rozal.**, **Zupe Al.**, **Zizek Mat.**, **Znidarič Gen.**, **Znuderl Anton**. (P. Sv. Benedikt v Slov. gor.) 1+297=298

Sv. Bolfenk. Pšunder Ferdo (1784), župnik. — Novi udje: **Polanec Jožef**, **Dominko Genovefa**, **Cvetko Antonija**. (P. Sv. Bolfenk v Slov. gor.) 1+111=112

Sv. Juri. Šijanec Anton, župnik; **Kramarič Al.**, kaplan. — Novi udje: **Kolar Jern.**, **Tement Ant.**, **Zorec Jakob**, **Zorjan Franc**, **Androjna Mar.**, **Črnčec Ana**, **Črnčec Neža**, **Erman Barb.**, **Faneli Ana**, **Fras Jožefa**, **Grager Ivana**, **Gradin Franč.**, **Horvat Terez.**, **Lorenčič Roza**, **Lutz Anton.**, **Ornik Mar.**, **Polanec Gera**, **Unger Mar.**, **Welcl Genovefa**, **Weingerl Marija**, **Zaletinger Genovefa**, **Žvajkar Terezija**, **Vedernjak Marija**. (P. Sv. Juri v Slov. gor.) 251

Sv. Lenart. Janžekovič Jos., župnik (3 izt.); **Živortnik Pav.**, kaplan. — **Dr. Kronvogel Jos.** (1043), c. kr. nadv. — Novi udje: **Dr. Kramberger Ludv.**, **asist. zdravn.**; **Zamolo Stanisl.**, **Brunčič Ver.**, **Damiš Juri**, **Dominko Elizab.**, **Estrin Alojz.**, **Fras Cec.**, **Grahernik Ivana**, **Kocbek Elizab.**, **Purgaj Karol.**, **Segula Mart.**, **Šenekar Jak.**, **Šuman Bogomir**, **Švagl Fr.**, **Zorko Marija**. (P. Sv. Lenart na Štaj.) 1+145=146

Marija Snežna. Lah Martin, župnik. — **Breznik Vortih** (1136). — Novi udje: **Bohl Ana**, **Ferk Marij.**, **Grah Jan.**, **Hauptmann Dom.**, **Knipič Fr.**, **Kajbič Alojz.**, **Koletnik Mar.**, **Koren Mar.**, **Kamperšek Mih.**, **Kopčič Elizab.**, **Lorenčič Mar.**, **Lorber Eva**, **Lorber Terezija**, **Lah Mar.**, **Marks Rozal.**, **Možir Barb.**, **Pelc Ana**, **Šauperl Marija**, **Škofič Elizab.**, **Šraj Barb.**, **Silič Jožefa**, **Ser Marija**, **Zungl Ribard**, **Zirngast Marija**. (P. Cmurek.) 1+122=123

Negova. Bratkovič Fr., župnik; **Vitmajer Kar.**, **duh. v p.** — **Štic Anton** (1407). — Novi udje: **Bombek Mar.**, **Bratkovič Vinc.**, **Grindl Mar.**, **Horvat Al.**, **Kokot Jožefa**, **Lančarič Franciška**, **Pučko Alojzija**, **Spilak Julij.**, **Šmigove Cil.** (P. Ivanjci.) 1+191=192

Sv. Rupert. Pajtlar Ivan, župnik; **Messner Iv.**, kaplan. — Novi udje: **Brunčič Tom.**, **Klemenčič Ign.**, **Kramberger Ludv.**, **Tuš Janez**, **Bela Urš.**, **Bezjak Mar.**, **Čuček Ivana**, **Krampergar Jožefa**, **Letnik Ter.**, **Perko Klara**, **Stebih Genovefa**, **Sužnik Marija**, **Vogrin Marija**. (P. Sv. Lenart na Štaj.) 147

Sv. Trojica. Francišk. samostan (813), **Meznarič p. Nikolaj** (1643), **Rojs br. Ehrenfried** (1869), **Dekliška Marij. družba** (965), **Mladen. Marij. družba** (1644), **Knjižn. šolska** (870), **Knjižnica III. reda** (964), **Bizjak Janez** (1047), **Ljubec Franc** (963), **Perko Leopold** (966), **Črnko Ivana** (1928), **Dobaja Marija** (1331), **Golob Ivana** (1050), **Kocbek Marija** (967), **Letnik Mar.** (1048), **Mlinarič Mar.** (2552), **Rosman Terezija** (1049). — Novi udje: **Čeh Adolf**, **Družovec Šim.**, **Fekonja Ant.**, **Ketiš Kalist**, **Klemenčič Val.**, **Kos Ferd.**, **Lasbaher Al.**, **Satler Fr.**, **Šuta Jan.**, **Vogrin Jak.**, **Vračko Jož.**, **Denk Mar.**, **Družovič Hel.**, **Golob Mar.**, **Horvat Neža**, **Keuc Mar.**, **Kogler Mar.**, **Kos Julij.**, **Krajnc Genov.**, **Krajnc Mar.**, **Kurbos Mar.**, **Mesarec Franč.**, **Minih Mar.**, **Mulec Mar.**, **Mulec Mar.**, **Nedelko Mar.**, **Prinot Jožefa**, **Šiško Matilda**, **Vertič Roza**, **Vogrince Ana**, **Vogrinceo Justina**, **Žmauc Marija**. (P. Sv. Trojica v Slov. gor.) 17+155=172

Število družnikov: 29 dosmrt. 1761 letnih = 1790.

11. Dekanija Ljutomer.

Ljutomer. Ozmec Jož. (1137), župnik in dekan; **Lovrec And.** (2553), **Barbič Mih.** (2694), **kaplana**; **Bralno društvo** (2776), **Ljutomerska deška šola** (636), **Ljutomerska dekliška šola** (1051), **Dr. Grossman Karol** (1793), **odvet.**; **Zemljič Ivan** (1053), **Cezanjvska šola** (1052), **Bralno društvo** (1485), **Cvenska šola** (970), **Puconja Fr.** (1484), **Muršič Srečo** (783), **Škrobar Anton** (2556), **Semenič Ferdo** (2698). — Novi udje: **Lepoša Fr.**, **Györek Terezija**, **Škrget Verona**, **Kraj Mar.**, **Kodelič Ana**, **Meznarič Verona**, **Bukovec Mar.**, **Novak And.**, **Prelog Anton.**, **Dolamič Jož.**, **Špur Urša**, **Mohorič Jan.**, **Kikec Mat.**, **Tigeli Ant.**, **Košnik Terez.**, **Zmazek Fr.**, **Prelog Jožef**, **Pušenjak Terezija**. (P. Ljutomer.) 15+448=463

Sv. Juri ob Ščavnici. Štuhec Franc, župnik (2 izt.); **Oblak Janez**, kaplan. — **Belec bratje** (276), **Knjižnica šolska pri Stehem Duhu** (1929), **Kurja Jakob** (872), **Verač Francišek** (873), **Štuhec Francišek** (2315), **Grabar Francišek** (2488). — Novi udje: **Belec Francišek**, **Bežik Elizabeta**, **Budja Ana**, **Budja Cecilija**, **Bolkovič Fr.**, **Borko Ant.**, **Domajnko Jožefa**, **Domajnko Lud.**, **Domajnko Ant.**, **Detelbah Jožefa**, **Filipiš Al.**, **Fekonja Julij.**, **Gomzi Alojz.**, **Golnar Ferd.**, **Holec Jurij**, **Hrašovec Iv.**, **Horvat Cecil.**, **Haložan Fr.**, **Hrga**

Mar., Jelen Fr., Janžek Mih., Klemenčič Ter., Kovačič Al., Konter Matjaž, Korošec Matija, Kovačič Stefan, Košar Fr., Klobasa Ana, Klemenčič Jak., Kramar St., Kovačič Jurij, Košar Al., Klemenčič Mar., Kurboš Mar., Korošec Marija, Kosmajer Fr., Kegl Katarina, Lasbaher Leopold., Lančič Rozal., Mir Anton., Mežnarič Frančiška, Mlinarič Mar., Mulec Ana, Mišak Ter., Mureker Rud., Movrin Fr., Novak Ana, Orgolič Mar., Ornik Jož., Perša Jož., Potočnik Ferd., Pintarič Franca, Petek Ana, Rantaša Anton., Senčar Ant., Senekar Franca, Sluga Mar., Stramič Ivana, Sijanec Kat., Šori Fr., Štuhec Ana, Sijanec Ter., Sijanec Ant., Švagi Fr., Trstenjak Ant., Topolnik Mart., Trstenjak Anton, Vrbanič Al., Vrzel Jož., Vrbnjak Jožef, Vrzel Ant., Zemljič Viktor, Zemljič Mar., Žnuderl Lud., Zajdela Jož., Znidarič Tomaž, Znidarič Jernej, Znidarič Marija.

(P. Sv. Juri ob Ščavnici.) 6+373=379

Kapela. Meško Martin, župnik; Strnad Mirko, kaplan. — *Knjižnica farnih mladeničev* (316), *Knjižnica farnih deklet* (317), *Knjižnica očeslavke občine* (318). — Novi udje: Domanjko Mat., Fras Antonija, Fekonja Ljudm., Hanžekovič Ivana, Haložan Jožef, Heric Jožefa, Jaušovec Marija, Jaušovec Franč., Jurjevič Marija, Jurjevič Antonija, Jurkovič Antonija, Kocet Štef., Kovačič Peter, Klemenčič Frančiška, Kolmanič Jožefa, Klemenčič Jan., Lenarčič Fr., Magoša Terez., Mlinarič Jožefa, Postrkar Frančiška, Pšeničnik Elfrida, Rautar Alojzija, Sovec Tomaž, Šilec Jan., Tutek Terezija, Vrbanič Ant.

(P. Radenci.) 3+262=265

Sv. Križ pri Ljutomeru. Weizl Josip (1483), župnik; *Ostrž Fran* (2657), kaplan; Postržnik Anton, duh. v p.; *Ovetko Fran* (1794), *Korošak Matija* (1566), *Ostrec Alojz* (2620), *Slana Jern* (605), *Safarič Mat.* (782), *Sijanec Julija* (2443), *Štampar Janes* (2621), *Štuhec Anton* (2622), *Zajdela Alojz* (2102). — Novi udje: Karba Inka, učit.; Hladnjak Micika, Herbst Ivan, Ivančič Jožef, Novak Trezika, Ostrec Jožefa, Podlesnik Frančiška, Paldauf Alojzij, Senčar Mar., Senica Mar., Smolkovič Mar., Skuhala Fr., Smodiš Marko, Trojnar Anton., Treppo Peter, Tkalec Mihael, Varga Mar., Vrhovnik Franč., Žižek Ana.

(P. Križovci.) 11+372=383

Mala Nedelja. Kolarič Jož., župnik. — *Mihalč Vinc.* (1872), *Suhač Franc* (2771).

(P. Mala Nedelja.) 2+166=168

Sv. Peter pri Radgoni. Pavec p. Janez, oskrbnik; Kraner Vincenc, provizor; Slaje Milan, kaplan. — *Dr. Simonič Franc* (546), c. kr. kustos v pok.; *Roškar Martin* (969), *Leskošek Juri* (1482). — Novi udje: *Lančič Janes* (2916), posestnik in klepar; *Jaušovec Helena* (2917), posestnica; Čagran Mar., Duh Apolonija, Fekonja Ana, Fekonja Mar., Fekonja Fr., Fras Mar., Fradl Eliz., Fridau Mar., Fridau Eliz., Hauswirt Anton., Jurkovič Jan., Jaušovec Ana, Jurkovič Ign., Kaučič Jan., Kulec Jan., Kovačič Fr., Kolarič Veron., Kaučič Mat., Kerndl Neža, Klofuta Ana, Kraner Terezija, Kaučič Jožefa, Kotnik Mar., Krajnc Jan., Kaučič Barbara, Kozar Al., Kaučič Fr., Kerndl Mat., Merčnik Genov., Mauko Ana, Omulec Eliz., Polak Ter., Ploj Ant., Pak Mar., Stajko Ter., Štraki Anton., Schaller Mar., Stefanec Lovrenc, Švagla Fr., Štraki Ana, Tudor Ante, Vučko Alojz., Vogrinec Ana, Wolf Fr., Zemljič Mat., Zemljič Leop., Žigert Alojz., Lukovnjak Fr., Obran Julijana, Neudauer Al., Peklar Anton, Weiss Terezija.

(P. Radgona.) 5+362=367

Verželj. Janžekovič Lovr., župnik. — Novi udje: Kozar Mar., Makoter Alojz., Pliberšek Neža, Šmreker Jan., Šreiner Franč., Novak Alojz., Kosi Mar., Gabere Tila, Smidlehner Iv., Bakon Urša, Janežič Alojz., Sprager Mara.

(P. Križovci.) 66

Število družnikov: 42 dosmr. 2049 letnih = 1091.

12. Dekanija Marenberg.

Marenberg. Hecl Avgust, župnik; *Vrselak Mart.* (2489), kaplan. — Nova ude: Gerhold Simon, Skralovnik Liza.

(P. Marenberg.) 1+22=23

Brezno. Volčič Miroslav, župnik (3 izt.). — Novi udje: Altenbacher Urš., Dorč Štef., Hartmann Ter., Kummer Gen., Miglič Rih., Pušnik Mar., Sevšek Cecil., Stopajnik Kristina, Uran Marija, Helbl Mar., Altenbacher Sim., Viltušnik Peter. (P. Brezno.) 92

Muta. Hurt Franc (961), župnik; Guček K., kaplan. — Novi udje: Knaver Ivan, Vaukman Terezija, Plošnik Ivana.

(P. Muta.) 1+51=52

Sv. Ožbalt. Lorenčič Vinko, župnik (2 izt.). — *Vraber Fr.* (660). — Novi udje: Strnad Fr., Veber Karol, Ertl Jožef, Strnad Ivana.

(P. Brezno.) 1+39=40

Remšnik. Podvinski Anton (1468), župnik; Krevh Matija, kaplan; Golec Januš, c. kr. vojni kurat. — Novi udje: Golob Jan., Grögl Bernard, Kunšek Anton, Lešnik Anton, Rutat Anton.

(P. Marenberg.) 1+80=81

Število družnikov: 4 dosmr. 284 letnih = 288.

13. Dekanija Maribor levi dravski breg.

Maribor. Stolna župnija. Dr. Napotnik Mihael (582), ekselencija, knezoškof; *dr. Tomažič Ivan* (1782), *Arzenšek Alojzij* (865), st. kanonika; *dr. Kovačič Fr.* (1796), prof. bogosl.; *Petelinšek Mart.* (1993), verouč.; *Kociper Janes* (1870), c. kr. prof.; *Rozman*

Al. (2619), kor. vikar; *Katol. društvo rokodelskih pomočnikov* (974), *Zavod šolskih sester* (1139), *Mecensnik Jeronima* (1222), *Markuš Karolina* (875), *Majcen Vinko* (2003), *Marin Anton* (2074), Majcen Jožef, st. dekan; Moravec Fr., st. kanonik in župnik (2 izt.); Simonič Fr., st. vikar; Tkavec Ant., st. kaplan; Bogovič Iv., Lorgjer Evgen, kor. vikarja; Rant Hubert, c. kr. kurat. (13+47=60) — Majcen Gabriel, c. kr. prof. v p.; *Dr. Rosina Franc* (1833); *Dolenec Matej* (1585), *Orešec Franc* (2241), c. kr. prof. (3+35=38).

(P. Maribor.) 16+82=98

Bogoslovje v Mariboru. Janežič Rudolf (1466), st. kan. in ravn. bogosl.; dr. Matek Mart., ravn. kn. šk. pis. (2 izt.); dr. Vraber Maks, špirtual. bogoslovja; dr. Hohnjec Jož., dr. Lukman Fr. Ks., dr. Slavič Mat., dr. Stegenšek Avguštín, Zidanšek Jožef, profesorji bogoslovja. — *Dr. Medved Ant.* (820), c. kr. gimn. prof.; *dr. Somrak Jožef* (1922), prof. bogosl.; *Knjižnica semeniška* (52); *Pondelak Marija* (2004). — Novi udje: Ferk Mih., Lukman Eliz., Markošek Anton., Nedl Mar., Filipaj Ver., Smeh Luc. (P. Maribor.) 5+64=69

Predmestna župnija Mat. Milosti v Mariboru. Frančiškanski samostan (876), *Korošec o. Severin* (815); *Rottmann o. Klarus* (1795), gvardijan; *Perc o. Filip Beničij* (962), *Solska knjižnica v okrož. sodišču* (2163); *dr. Pipuš Rad.* (1129), odv.; *Družovec Jož.* (1045), *Horvat Ant.* (2078), *Müller Mar. Klara* (1121), *Gselman Ana* (1724), *Tomažič Eliz.* (1567), *Dragoner Neža* (1933), *Pograjc Fr.* (2270), *Knjižnica III. reda sv. Franc.* (1138), *Sola v Karčevini-Leitersberg* (671), *Erjavec Frančiška* (2623). — Novi udje: *Koroša Radovan* (2918), Kores Neža, Mursec Alojzija, Kosi Ana, Berlič Vinc., Sentočnik Alb., Sumte Jož., Cafuta Ant., Nerat Kar., Valentan Jur., Mukenauer Jan., Stupan Ant., Krebs Fr., Fras Leop., Muraus Ivana, Perkovnik Cec., Straus Mar., Pöhl Kat., Zankovič Ana, Žunko Stefan., Majzetič Ana. (P. Maribor.) 17+163=180

Sv. Barbara pri Vurbergu. Mihalič Josip, župn. (3 izt.). — *Pehan Neža* (1874), *Weingerl Miha* (2204), *Dvořák Tom.* (1646). — Novi udje: Arnuš Rudolf, Breznik Jožef, Bezjak Ivana, Bezjak Roza, Bašl Marija, Bašl Andrej, Drogz Miha, Dokl Julia, Dvořák Marj., Golob Pav., Glonar Sl., Gornik Jož., Horvat Al., Hrastnik Ter., Kavbe Liza, Krajnc Cene, Krajnc Mar., Kocmut Fel., Krajnc Mar., Lindenthal Ter., Pulko Kat., Slanič Mar., Uršič Mar., Veršič Terezija, Zorko Antonija, Zorko Janez.

(P. Sv. Barbara pri Mariboru.) 3+148=151

Gornja sv. Kungota. Kos Mih. (2555), župnik. — Nova ude: Schlaipach Jož., Kren Mar. (P. Gornja sv. Kungota.) 1+41=42 **Kannica. Novak Ant.**, župnik. — *Bajt Fr.* (307). — Novi udje: Dobaj Alojz., Gradišnik Ter., Karner Jak., Podbreznik Ivana, Pečnik Ter., Robič Jul., Sekirnik Roza, Kramberger Ter., Višnar Katarina, Wolfgang Franc. (P. Maribor.) 1+99=100

Sv. Križ pri Mariboru. Kocbek Anton, župnik. — *Hlebič Jan.* (1932), c. klj.; *Galunder Filip in Neža* (1835), *Hauptman Janes* (972), *Hauptman Anton* (816), *Hauptman Vek.* (874), *Tepeh Jan.* (2487). — Novi udje: Najpridnejši učenc, Fišer And., Čepe Ivana, Elznik Franč., Ferk Marija, Golda Ivana, Hajek Anton., Maček Marija, Nerat Neža, Runf Marija, Žunko Elizabeta.

(P. Gornja sv. Kungota.) 6+97=103

Sv. Marjeta ob Pesnici. Franžež Jern., župnik (3 izt.). — Novi udje: Fras Mar., Grušovnik Jož., Januš Ana, Krajnc Alojz., Kurnik Ant., Mulec Ivana, Ornik Mar., Polič Julij., Purgaj Mar., Rantaša Mar., Siter Alojz., Slanič Anton., Stožer Mar., Salamun Mar., Salamun Roz., Wagner Julij. (P. Sv. Marjeta ob Pesnici.) 127

Sv. Martin. Lajšič Anton (1990), župnik (4 izt.).

(P. Vurberg pri Ptuj.) 1+166=167

Sv. Peter pri Mariboru. Strakl Matej, župnik (2 izt.); Zajc Janez, kaplan. — *Dekliška Marijina družba* (2784), *Samostanska šola* (2785). — Novi udje: Cvikl Jan., Damiš Maks, Hedl Janez, Jenuš Alojz., Kranvogel Kon., Kupšič J., Kurnik V., Lešnik Ar., Neuwirt Fr., Pavalec A., Serk P., Stramljič K., Svarc Jan., Vrabl Mih., Cafnik Al., Damiš J., Gačnik E., Ganzer M., Gutsmandl Ter., Hrnja Gen., Lešnik Jul., Lipko Ter., Liponik M., Mikič Ter., Repina J., Rozman M. (P. Maribor.) 2+176=178

Selnica. Ciuha Ferd. (1723), župnik; Vesenjak Pavel, vojni kurat. — Novi udje: Fašnik Ant., Glazer Ad., Glazer Maks, ml., Grušovnik Ter., Modrič Al., Pečnik Fr., Pipuš Marj., Seršen Mart., Sternad Ana, Stapan Jožef, Verdovnik Terezija.

(P. Selnica.) 1+169=170

Število družnikov: 53 dosmr. 1332 letnih = 1385.

14. Dekanija Maribor desni dravski breg.

Sv. Magdalena v Mariboru. Stergar Anton (2205), dekan (11 izt.); *Segula Fr.* (2624), Holcman Pavel, Šparl Avg., kaplani; Fink Jak., duh. v kazn. — *Sušnik Jan.* (861), župn. v p.; *Misijska hiša sv. Jožefa v Studencih* (1487); *Janko Anton* (1231), *Zivko Feliks* (1780). — Novi udje: Grand Terezija, Homer Marija, Kraker Ant., Klanjšček Jož., Murko Mart., Ogorevc Jan., Rojc Olga, Slamnik Franc, Vogrinec Alojz, Zadobošek Neža, Železnik Terezija, Sono Sab., Verlič Juri, Majcen Jožef. (P. Maribor.) 6+130=136

Devica Marija v Puščavi. *Zrnko Gašpar* (2130), župnik. — *Ljud. učilnica* (622), *grof Zabeo Alfonz* (881), *markiza Buzzaccarini Pija* (1140); *Korman Jos.* (975), *Korman Janes* (1141), *cerk. ključ.*; *Kraner Lenart* (715), *Hostnikar Mihael* (855), *Pavlič Gašp.* (1836), *Tomazi Mih.* (1057), *Korman Jula* (1488), *Svaršnik Marjeta* (2237), *Kerlatec Marija* (2269). — Novi udje: Ertl Blaž, Pušnik Ferd., Slaus Ant., Brezočnik Roza, Burja Marj., Gassner Luc., Goričan Jul., Jakop Mar., Pokorni Kat., Ramsak Zof., Rataj Mar., Rošker Mar., Truglas M. (P. Sv. Lovrenc nad Mariborom.) 13+98=111

Lembah. Bračič Andrej, župnik. — Novi udje: Lang Bl., Neuwirt Jak., Pleteršnik Mar., Rafolt Ter., Rajh Kat., Rataj Fr., Vavhnik Jakob, Viher Antonija. (P. Bistrica pri Mariboru.) 89

Sv. Lovrenc v Puščavi. Horvat Frid., župnik; *Kuk Jož.* (2749), kaplan. — *Roženska bratovščina* (180), *Kasnjak Anton* (123), *Vitvčnik Tom.* (878), *Skerbinjek Jul.* (789), *Homer Kuna* (1226), *Pajtler-Grubelnik Marija* (1409), *Pavlič Jak.* (2486), *Šolska knjižn.* (131). — Novi udje: *Skerbinjek Stefan.* (2881), *Potočnik Bl.* (2882), *Baltazar Kar.*, *Baltazar Mar.*, *Bedenik Peter*, *Gosak Marija*, *Habit Marija*, *Jäger Ivana*, *Kasjak Ana*, *Ločnikar Marija*, *Petrič Jožef*, *Planinšič Rud.*, *Polmin Neža*, *Praportnik Eliz.*, *Prapertnik Marija*, *Papotnik Roza*, *Pušnjak Stefan*, *Robnik Mar.*, *Schweiger Marija*, *Svenskec Neža.* (P. Sv. Lovrenc nad Mariborom.) 11+109=120

Ruše. *Burcar Božidar* (244), župnik; *Ilo Janko*, kaplan; *Župnijska šola* (275), *Sernec Franc* (245). — Novi udje: *Crešnik Marija*, *Herič Jož.*, *Lamprecht Edv.*, *Mavrič Anton*, *Osim Linka*, *Petrič Elizabeta*, *Šimek Julijana*, *Stefanič Marija*, *Trboč Katarina*, *Vivod Antonija.* (P. Ruše.) 3+141=144

Število družnikov: 33 dosmrt. 567 letnih = 600.

15. Dekanija Nova cerkev.

Nova cerkev. *Dr. Gregorec Lavoslav*, kan., dek.; *Pučnik Ant.* (2438), kaplan. — *Dekliška Marijina družba* (1227), *Šolska knjižnica* (1228), *Zupan Jakob* (408). — Novi udje: *Arlič Alojz.*, *Arlič Alojz.*, *Borovnik Roza*, *Borko Ter.*, *Bezenšek Mar.*, *Esih Ana*, *Grilec Leop.*, *Krner Ant.*, *Kraljič Jožefa*, *Kranjc Anton*, *Legvart Marija*, *Muzelj Ang.*, *Maček Marija*, *Mlakar Marija*, *Pinter Martin*, *Suholežnik Jož.*, *Spes Anton*, *Stagoj Karol*, *Šibanc Agata*, *Slavs Martin*, *Trnek Mar.*, *Vindar Mar.*, *Zupanek Julij.*, *Zlatečan Ema*, *Flis Anton.* (P. Vojnik.) 4+135=139

Črešnjice. *Kooper Rud.*, župnik. — Novi udje: *Leber Mar.*, *Slemenšek Apol.*, *Kolar Veronika.* (P. Vojnik.) 20

Dobrna. *Kukovič Frid.*, župnik; *Žgank Ferd.*, kaplan. — *Posojilnica* (2107), *Kranjc Jož.* (2396). — Novi udje: *Božnik Ana*, *Čmajne Mar.*, *Črep Fr.*, *Dobovičnik Stefan.*, *Marošek Am.*, *Marošek Apol.*, *Marošek Mat.*, *Mirnik Alojz.*, *Podpečan Jož.*, *Rošker Marija*, *Sušel Mar.*, *Svent Alojz.*, *Straus Apol.*, *Trnovšek Mar.*, *Sibanc Ana*, *Cretnik Franc.* (P. Dobrna.) 2+138=140

Frankolovo. *Požar Alfonz* (1712), župnik. — Novi udje: *Venko Marija* (2814), *Bobik Jož.*, *Podpečan Jož.*, *Gorenšek Treza*, *Landekar Ivana*, *Sodin Marija.* (P. Vojnik.) 2+66=68

Sv. Jošt na Kozjaku. *Letonja Fr.* (2559), žpk. (P. Dobrna.) 1
Šmartin. *Ozvatič Franc.*, župnik. — Novi udje: *Apotekar Mat.*, *Arnšek Jož.*, *Audič Jan.*, *Aubrecht Liza*, *Blazinšek Marija*, *Brežnik Fr.*, *Forštner Ana*, *Koželj Fr.*, *Krajnc Kar.*, *Krajnc Ant.*, *Lebič Mar.*, *Mešič Jera*, *Otrokar Roza*, *Pečnik Jak.*, *Pintar Marija*, *Prozornik Ljudm.*, *Razgoršek Neža*, *Razgoršek Ana*, *Rehar Andrej*, *Rozman Marj.*, *Šmarčan Mica*, *Točaj Jož.*, *Točaj Jan.*, *Tratnik Jern.*, *Tratnik Franca*, *Tramšek Treza*, *Vengušt Antonija.* (P. Celje.) 127

Vitanje. *Musi Jože*, župnik. — Novi udje: *Kušar Monika* (2823), *Iršič Pavla*, *Iršič Ter.*, *Kalšek Anton*, *Kovač Iv.*, *Hrovat Marija*, *Holozin Greg.*, *Kričej Jak.*, *Kuzman Marija*, *Mlinšek Liza*, *Ovčar Kat.*, *Rakovnik Franca*, *Spegelj Ter.*, *Krajn Mart.*, *Mahorič Anton*, *Počivavnik Jakob*, *Resman Anton*, *Senič Jakob*, *Petrin Jerčka.* (P. Vitanje.) 1+99=100

Vojnik. *Potovšek Jožef*, župnik; *Cinglak Jak.*, kaplan. — *Gabrov dom* (170), *Kožuh Jak.* (445), *Zagošan Davorin* (2448). — Novi udje: *Stiglic Franc* (2923), kaplan; *Arčan Ter.*, *Bezenšek Mar.*, *Bornšek Mar.*, *Cehner Roz.*, *Gorjup Lud.*, *Hrastnik Terezija*, *Hriberšek Jan.*, *Košec Hel.*, *Kladenšek Jern.*, *Križan Neža*, *Kveder Franč.*, *Kveder Jozefa*, *Kerš Fr.*, *Kramaršek Mar.*, *Mastnak Jurij*, *Mirnik Joz.*, *Macuh Anton*, *Oset Mar.*, *Pugmeister Marija*, *Pilih Mar.*, *Regoršek Anton*, *Rojc Franč.*, *Reberšek Anton*, *Spes Mar.*, *Senegačnik Franc*, *Škrobej Frančiška*, *Spegljč Marija*, *Zumer Jožef.* (P. Vojnik.) 4+230=234

Število družnikov: 14 dosmrt. 815 letnih = 829.

16. Dekanija Ptuj.

Mestna nadžupnija v Ptuj. *Jurkovič Mart.*, inf. prošt; *Alt Iv.*, mest. vik. — *Komotar Jožefa* (338). — Novi udje: *Čilenšek Ivan* (2860), mestni kapl.; *Langerholc Ida*, *Kocmut Rez.*, *Rober Stefan*, *Horvat Terezija.* (P. Ptuj.) 2+57=59

Sv. Peter in Pavel v Ptuj. *Povoden p. Norbert*, župn. (3 izt.); *Vakselj p. Pij* (663), *Čirič p. Benko*, kaplana. — *Brenčič Mihael*

(2485), drž. posl.; *Colnarič Jan.* (2397), *Skaza Ignac* (2272), *Wehr Fr.* (1339). — Novi udje: *Kostanjevec Ivana* (2984), *Köhler Vinko* (2985), *Rodošek Ant.* (2986), *Cigliar Fr.*, *Forstnerič Pavla*, *Majcen Al.*, *Majerič Jos.*, *Majerič Mar.*, *Novak Apolon.*, *Sattler Fr.*, *Vuk Franc.* (P. Ptuj.) 8+349=357

Sv. Andraž. *Očgerl Jak.*, župn.; *Slik Al.*, kapl. — *Dr. Jurčeta Franc* (886), *Ljudska šola* (639). — Novi udje: *Braček Jan.*, *Čuček Jož.*, *Družovič Al.*, *Habjanič Jož.*, *Kovaček Franc*, *Muzek Franc*, *Nedeljko Janes*, *Rižnar Jurij*, *Čuček Alojzija*, *Domajnko Antonija*, *Fekonja Mar.*, *Horvat Alojz.*, *Kaisersberger Marija*, *Salamun Jera*, *Stelcar Katarina*, *Družovič Simon*, *Čeh Alojzij*, *Hladnjak Roza.* (P. Sv. Andraž v Slov. gor.) 2+114=116

Hajdina. *Toman Jan*, župnik (3 izt.); *Zorko Melh.* (1469), kaplan. — *Lasbacher Jan.* (1988), obč. red. — Novi udje: *Vogrinc Ana*, *Požgan Fr.*, *Zupanič Ter.*, *Gojčič Jož.*, *Jeza Fr.*, *Kmetec Fr.*, *Zirovnik Marija.* (P. Ptuj.) 2+224=226

Sv. Lovrenc. *Sinko Jožef* (968), župnik; *Škof Franc* (2734), kaplan; *Toptak Jož.* (2554), vm. vik.; *Kánský Jan.*, vm. župn. — *Vojsk Anton* (1060), organ.; *Repič Jožef* (1842), *Vnuč Franc* (1934). — Novi udje: *Vojsk Fr.* (2824), *Tikvič Pavlina* (2825), *Hladnjak Fr.*, *Lovrec Fr.*, *Kokol Jož.*, *Kokol Janes*, *Plohl Franc*, *Vogrin Al.*, *Trsničarska zadr.*, *Rep Ant.*, *Toptak Jan.*, *Janžekovič Ant.*, *Petek Krist.*, *Pučko Al.*, *Salamun G.*, *Šešerko El.*, *Šoštarč M.*, *Sori V.*, *Zmauc A.*, *Roškar M.*, *Stebih Luc.*, *Spindler Anton*, *Vučina M.*, *Vršič Eliz.*, *Muršič Janes*, *Pihler N.*, *Tašner Rozalija*, *Vučina Marija.* (P. Juršinci.) 8+232=240

Sv. Marjeta. *Šuta Vekoslav* (1344), župnik; *Slavič Janko*, kaplan; *Janžekovič Fr. ml.* (1570). — Novi udje: *Čuš Al.*, *Fegaš Jož.*, *Kostanjevec Ant.*, *Kureš Peter*, *Rižnar Vih.*, *Stegnar Pavel*, *Štumberger Jan.*, *Tomažič Jož.*, *Petek Anton*, *Plohl Neža*, *Zamuda Jula.* (P. Sv. Marjeta pri Moškanjcih.) 2+223=225

Sv. Marko. *Skuherský Leopold*, župn.; *Atelšek Iv.* (2924), kaplan. — *Farni mladeniči* (249), *Farna dekleta* (250), *Farna šola* (248), *Fegaš Marija* (2005), *Kolarič Ottil.* (2006), *Kovačič Jožef* (2560), *Strelec Mar.* (1912), *Zemljarič Ivana* (2092). — Novi udje: *Bezjak Al.*, *Bezjak Roz.*, *Cimerman Ana*, *Čuš Marija*, *Fras Rozalija*, *Fegaš Gera*, *Golob Marija*, *Habjanič Liza*, *Horvat Ivana*, *Janžekovič Mar.*, *Kekec Anton*, *Lešnik Jož.*, *Ljubec Jož.*, *Ljubec Ivana*, *Meglič Al.*, *Matjašič Pet.*, *Mikša Mar.*, *Muršec Mar.*, *Obran Barb.*, *Obran Ter.*, *Peklar Marj.*, *Pešec Vinc.*, *Rižnar Ter.*, *Roškar Ivana*, *Slana Gera*, *Solina Fr.*, *Strelec Liza*, *Strelec Mar.*, *Štrafela Leop.*, *Sterbal Ivana*, *Valenko Sim.*, *Vincek Jan.*, *Vincek Liza*, *Vertič Marija*, *Vrabel Mart.*, *Zemljarič Genov.*, *Zemljarič Terezija*, *Zorec Gera*, *Zupanič Terezija.* (P. Ptuj.) 9+201=210

Polensak. *Poplatnik Josip* (1645), župnik. — Novi udje: *Florjančič Roza*, *Znidarič Liza*, *Brenholc Janes*, *Klemenčič Marija*, *Puh Ant.*, *Golob Neža*, *Novak Marija*, *Petek Ana*, *Visenjak Alojz*, *Krašič Mar.*, *Kranjc Treza*, *Golob Jan.*, *Ritonja Mar.*, *Vipavec Kat.*, *Sumenjak Iv.*, *Kekec Jan.*, *Grašič Ant.*, *Janžekovič Anton*, *Roškar Sim.*, *Lajh Jula*, *Kranjc Ana*, *Roškar Mar.*, *Majcen Ant.*, *Valenko Roza*, *Horvat Anton.* (P. Juršinci.) 1+122=123

Sv. Urban. *Leben Al.*, tač. prov. — *Urbanska učilnica* (430). — Novi udje: *Voda Mar.* (2961), *Silec Al.*, *Tomančič Mar.*, *Rajšp Franc.* (P. Sv. Urban pri Ptuj.) 2+116=118

Vurberg. *Kokelj Alojz*, župnik. — Novi udje: *Kokol Fr.*, *Kolarič Liza*, *Mihih Ana.* (P. Vurberg pri Ptuj.) 110

Število družnikov: 36 dosmrt. 1748 letnih = 1784.

17. Dekanija Rogatec.

Rogatec. *Salamon Frančišek*, dekan in nadžupnik; *Zekar Jož.*, *Peček Stefan*, kaplana; *Jecman Jož.*, žpk. *Taborski*; *Cavlek Aleks.*, žpk. *Prišlinski.* — *Fideršek Juri* (1061), *Kitak Ant.* (818), *Kitak Jož.* (976), *Kitak Juri* (2274), *Polajžer Ter.* (2389). — Novi udje: *Bele Kat.*, *Brezinšek Mar.*, *First Ema*, *Gajzer Neža*, *Jurič Jul.*, *Kitak Fr.*, *Križan Ana*, *Orel Krist.*, *Plavčak Neža*, *Polajžer Jožefa*, *Sekirnik Zofija*, *Stojnšek Jan.*, *Turk Jožefa*, *Vražič Filip*, *Zdovo Ana*, *Zeleznik Ema.* (P. Rogatec.) 5+155=160

Sv. Ema. *Plepelec Jožef*, župnik. — *Kos Jož.* (1343), *Župnijska knjižnica* (251). — Novi udje: *Drofenik Ant.*, *Drozg Jože*, *Koritnik Ant.*, *Lipošek Fr.*, *Turk Stef.*, *Veber Mirko*, *Černoša Mar.*, *Cepin Cec.*, *Gril Mar.*, *Hlupič Slava*, *Jeranko Franč.*, *Kampuš Anton*, *Novak Mar.*, *Omrzel Mar.*, *Ocvirk Frančiška*, *Pepevnik Antonija*, *Plejnsšek Marija*, *Seligo Jožefa*, *Podhraški Antonija*, *Verk Marija*, *Vehovar Treza.* (P. Pristova.) 2+124=126

Sv. Florijan. *Bukovšek Ant.*, župn. — Novi udje: *Colnarič Mar.*, *Ducman Neža*, *Gobec Ter.*, *Kitak Jera*, *Kregar Neža*, *Perkaus Roza*, *Stojnšek Jera*, *Stojnšek Neža*, *Stres Katarina*, *Lončarič Ana*, *Stojnšek Neža.* (P. Rogatec.) 71

Kostrivnica. *Višnar Fr.*, župn. — Novi udje: *Blazina Marka*, *Bohak Neža*, *Bratuša Juri*, *Bruner Ema*, *Došler Ana*, *Dreflak Just.*, *Erjavec Mar.*, *Furman Neža*, *Ferlič Mat.*, *Gombač Mica*, *Hernavs Liza*, *Jančič Urban*, *Jagodič Marija*, *Inkret Ana*, *Kamenšek Ana*, *Kampuš Jern.*, *Kampuš Ant.*, *Kočajš And.*, *Kodrič Jožefa*, *Kovač*

Mica, Kovač Roza, Lah Fr., Mojvšek Ter., Moneti Mar., Mastnak Juri, Osek Micka, Pepevnik Roza, Pepevnik Micka, Pepevnik Jož., Poharc Franč., Pirš Ter., Risa Marija, Strah Jož., Špraje Marija, Škrabl Mar., Šket Ter., Šket Micka, Šeligo Otil., Škrablin Flor., Tadiña Marija, Turk Ana, Vodušek Julijana, Žolgar Liza, Zagoda Jožefa. (P. Podplat.) 156

Sv. Križ. Korošec Franc (866), nadžupnik; **Cerjak Fr.** (1489) (2 izt.), Penič Anton, kaplana. — *Solska knjižnica* (279). — Novi udje: Berk Ant., Boršič Gašp., Černenski Sim., Herček Al., Jagodič St., Kostrun Jan., Marš And., Prah Art., Rak Gašp., Sekirnik Jan., Smeš And., Škorc Jak., Veigluni Fr., Anderlič Mica, Anderluh Ter., Belcer Mica, Belcer Neža, Berk Mica, Ducman Jera, Eker Jožefa, Gobec Alojz., Križanec Jožefa, Kušec Ema, Perkovič Anton., Plemenitaš Jožefa, Plemenitaš Mica, Plevšak Ema, Šket Liza, Škorc Mica, Škrabl Jožefa, Škrabl Franč., Toman Barbara, Zupanc Mica. (P. Rogaska Slatina.) 3+318=321

Sv. Peter na Medvedovem selu. Gomilšek Fr. Sal., župnik. — Novi udje: Dečman Mar., Došler Ema, Drogenik Fr., Hanjšek Mar., Kidrič Ter., Kregar Mar., Majer Ant., Otorepec Ter., Romih Mar., Smole Liza, Strniša Frid., Svetelšek Sim., Viljevac Terezija, Žolgar Marija. (P. Podplat.) 189

Sv. Rok ob Sotli. Ivanc Ivan, župnik. (P. Rogatec.) 59
Stoprce. Sirec Janko, župnik. — *Galun Štef.* (2174). — Novi udje: Bedenik Franc, Galun Ana, Galun Marija, Jus Neža, Lampret Roza, Vtič Neža. (P. Rogatec.) 1+82=83

Žetale. Steinecker Franc. — Nov ud: Mohorko Matevž. (P. Žetale.) 89
Število družnikov: 11 dosmrt. 1193 letnih = 1204.

18. Dekanija Stari trg.

Stari trg. Slander Ant., kan. in dekan (2 izt.); **Kosi Al.**, kaplan. — *Sola starotrska* (1798), *Uršej Franc* (1572). — Novi udje: Goljat Urš., Gregor Franc, Kokol Jurij, Konečnik Terezija, Koprivnikar Al., Kotalo Franč., Koželj Franč., Kragelnik Rozalija, Kranjc Klara, Kranjc Marko, Lakovšek Mar., Lamat Ana, Lenassi Ivana, Meh Ana, Bebernik Franč., Rečnik Marija, Slemnik Anton, Skrivarnik Ivana, Srebot Franč., Sušec Iv., Uršič Marija, Vrhnjak Viljem, Zavodnik Lukež. (P. Slov. Gradec.) 2+139=141

Dolli. Ulčnik Martin, župn.; **Jastrobnik Venč.**, c. kr. kurat. — *Šuler Mar.* (1044). — Novi udje: Čebul Cecilija, Dežman Jera, Golšer Juri, Grobelnik Frančiška, Križovnik Marija, Mori Marija, Osovnikar Franč., Pajenk Ludovik, Plevnik Anton., Vivot Cecilija. (P. Mislinja.) 1+74=75

Št. Ilj pod Turjakom. Roškar Dav., župnik (3 izt.); **Baznik Janko** (2496), kaplan; **Brvar Ig.**, vojni kurat. — *Solska knjižnica* (1799), *Uršej Gregor* (1491). — Novi udje: Novak Vinko, Klemen Anton., Smonkar Ant., Srečko Pav., Prevolnik Leop., Mencinger Ant., Pogorelec Mart., Ortan Matevž, Potočnik Alojz., Lenart Jan., Mezdovnik Mih., Gros Urš., Škobir Mar., Pušnik Ant., Smolar Len., Križovnik Franč., Rapac Ant., Rihar Mar., Buš Mar., Pehar Ana, Čas Franč., Sušec Mar., Sovič Mar., Oder Amalija, Ločnik Anton, Smonkar Mar., Uršej Franč., Dobovičnik Juri, Rutnik Franč., Uršej Eliz., Kališnik Mar., Fink Mar., Mezdovnik Mar., Kašovic Mar., Škof Marija, Iršič Nežka, Koprivnikar Gabr., Pirš Vinko, Kristan Vinko, Škofek Ana, Arnežnik Avg., Blažič Anton., Rihernik Reg., Pesjak Fr., Oder Mar., Mlešek Ant., Svečko Anton., Prevolnik Anton., Klemenc Mar., Krenker Len., Vetrh Franč., Pušnik Jož., Karničnik Mar., Tisnikar Anton., Žigert Ter., Gros Rok, Sinreich Mar., Landeker Roz., Grejner Jožefa, Šertl Mar., Kac Mar., Majcen Jan., Turjan Jož., Jaš Maks, Lenart Ant., Šertl Mar., Krajnc Ter., Aberšek Jan., Hanžekovič Iv., Hudovernik Jož. (P. Mislinja.) 3+162=165

Št. Jan pri Sp. Dravogradu. Mojžišek Ant., župn. — Novi udje: Guzej Iv., Trobentar Ad., Golgranc Jožefa, Škrabec Urš., Krautberger Marija, Gruber Elizabeta. (P. Meža ob Dravi.) 45

Smartin pri Slov. Gradu. Lenart Ivan (350), nadžupnik (4 izt.); **Kodrič Jož.**, kaplan (2 izt.). — *Zavodnik Val.* (1726), *Blagotinšek Mar.* (2008). — Novi udje: Hergold Zmag., Kac Ana, Konečnik Franč., Kopriva Ag., Slepce Val., Tretjak Mar., Krevh Franč., Koprivnikar Mar., Robnik Ivana, Rotovnik Anton, Sušec Ver., Staleker Jan., Turčičnik Mar. (P. Slov. Gradec.) 3+129=132

Sv. Miklavž. Vračun Franc, župnik. — *Strgar Tom.* (640), *Strgar Ludovik* (2625). — Novi udje: Brežnik Jos., Andreje Jož., Smonkar Mar., Lenart Mar., Šubel Magd., Pušnik Mar., Gorjup Verona, Prevolnik Marija. (P. Slov. Gradec.) 2+49=51

Pameše. Jurko Ivan, župnik. — *Arnežič Pavel* (1650), *Sola* (2168), *Vrhnjak Ivan* (1573). — Novi udje: Bricman Mar., Daniel Ivana, Lorenci Franč., Lužnik Ant., Lužnik Fr., Medvoz Franč., Močivnik Ana, Pepevnik Jožefa, Pogorelnič Franč., Repnik Franč., Robin Lovr., Srnovrnik Cec., Arh Mart. (P. Slov. Gradec.) 3+59=62

Sv. Peter na Kronski gori. Lom Franč., župnik. — Novi udje: Dobrun Ivanka, Ferarič Vid, Poročnik Mar., Prosenjak Hel., Slatinjek Mar., Sore Mar., Špalier Mar., Vajde Ivanka, Zabel Jan., Zidar Marija. (P. Meža ob Dravi.) 52

Podgorje. Pečnik Franc (859), župnik. — *Šola* (2369). — Novi udje: Camlek Roz., Firšt Štefan., Košutnik Vinc., Meh Anton., Motvoz Mar., Paradiž Mar., Vaupot Neža. (P. Slov. Gradec.) 2+58=60
Razbor. Lesnik Filip. — *Glasečnik Jan.* (1410), *Glasečnik Mihael* (1800), *Pačnik Lenart* (1935), *Pačnik Pavel* (2723). — Novi udje: Juvan Franc, Jelen Jožefa, Slivnik Alojz., Mežnar Mar., Brgles Mar., Karničnik Ver., Anželak Helena, Podojsteršek Neža. (P. Slov. Gradec.) 4+33=37

Sels. Erker Jožef, župnik. — *Epšek Fr.* (2682). — Nov ud: Brusnik Marija. (P. Slov. Gradec.) 1+23=24
Slovenj Gradec. Čizek Al., c. kr. div. župnik; **Jurko Ivan**, provizor; **Škorjanc Fr.**, župn. v p. — Nova uda: Gutmann Mihael, Rečnik Marija. (P. Slovenj Gradec.) 31

Sv. Vid nad Valdekom. Repolusk Frid., župn. — *Pustinek Juri* (486). — Novi udje: Lapener Cec., Bovha Ter., Mirkac Alojz., Pustinek Liza, Rotovnik Jožefa. (P. Mislinja.) 1+64=65
Število družnikov: 22 dosmrt. 918 letnih = 940.

19. Dekanija Šaleška dolina.

Skale. Rotner Ivan (1340), dekan (3 izt.); **Hanšič Ivan** (2686), kapl. — Novi udje: *Kompolek Fr.* (2861), kapl.; *Kovač Mar.* (2862), *Martinšek Mar.* (2863). (P. Velenje.) 5+170=175
Belevede. Lassbacher Josip, župnik. — Nova uda: Kranjc Alojzij, Puđgar Apolonija. (P. Šoštanj.) 24

Sv. Ilj pri Velnju. Schreiner Fr., župnik. — Novi udje: Košak Franč., Razbornik Ana, Voh Franc. (P. Velenje.) 80
Št. Janž na Pečl. Gosak Franc, župnik; **Strašek Mihael**, župnik v p. (P. Velenje.) 106

Sv. Mihael pri Šoštanju. Atteneder Josip, župnik (7 izt.); **Kavčič Jos.**, kapl.; **Valenčak Jos.**, **Fekonja And.**, župnika v p. — *Golob Jakob* (979). — Novi udje: Drev Ant., Hudej Jan., Ivančič Ivan, Koren Josip, Kovač Fr., Pristovšek Jan., Pusovnik Anton, Vrankar Jan., Čas Neža, Delopst Mar., Hrastnik Al., Jelen Jožefa, Jurko Mar., Krajnc Kat., Medved Jos., Mori Frančiška, Pleteršek Franč., Pušnik Mar., Tajnšek Jos., Turinek Mar., Vodovnik Alojz., Zupan Franč., Plešnik Fr., Škornšek Mar. (P. Šoštanj.) 1+211=212

Smartin pri Šaleku. Cizej Fr. Sal., župnik. — Nov ud: *Somrek Ant.* (2925), kaplan (2 izt.). (P. Velenje.) 1+114=115
Zavodnje. Rožman Jan., župnik. — Novi udje: Mize Magd., Medved Ter., Plešnik Hel., Potočnik Mar., Roglšek Hel., Blagotinšek Lov., Gominšek Al., Sevnčnikar Fr., Gorogranc Apol., Krebelj Mar., Poznič Mar., Ramšak Ana, Žlebnik Mar., Roglšek Janez, Ročnik Štefanija. (P. Šoštanj.) 55

Zgornja Ponikva. Gorišek Iv. (1479), župn. (3 izt.). — Novi udje: Pirc Jak., Medved Franč., Rančigaj Mar., Avberšek Jožefa, Krump Barbara. (P. Zalec.) 1+73=74
Število družnikov: 8 dosmrt. 843 letnih = 851.

20. Dekanija Šmarje pri Jelšah.

Šmarje pri Jelšah. Bohanec Iv. (971), dekan; **Vranič Ant.**, kapl. — Novi udje: *Čakš Mar.* (2878), **Lavrač Mila**, **Šramel Amal.**, **Ferenčak Mio**, **Podgoršek Andr.**, **Sovič Jak.**, **Marš Fr.**, **Baštevc Ant.**, **Jesenko Mih.**, **Fajš Simon**, **Galuf Janec**, **Stancer Boštjan**, **Gošman Juri**, **Krajnc Fr.**, **Dečman Ferd.**, **Zdolšek Fr.**, **Pevec Ant.**, **Vračun Vinc.**, **Majcen Blaž**, **Jarčič Mih.**, **Verk Jan.**, **Škrabl Fr.**, **Šalej And.**, **Pecko Kar.**, **Pecko Tom.**, **Kovačič Bl.**, **Šramel Mart.**, **Krajnc Ema**, **Fidler Ter.**, **Rupnik Antonija**, **Zidar Ter.**, **Šramel Jožefa**, **Berglez Barb.**, **Vengušt Mar.**, **Hrabovšek Franč.**, **Novak Mar.**, **Poljazar Urš.**, **Moškotevc Mar.**, **Lorger Ana**, **Matjaš Mar.**, **Vovk Jul.**, **Lorger Mar.**, **Vrešak Mar.**, **Kojterer Magd.**, **Jesenko Jera**, **Goručan Ana**, **Lorger Ter.**, **Labiš Jul.**, **Ujc Jul.**, **Počkaj Mar.**, **Strašek Anton.**, **Pogelšek Kat.**, **Petek Ant.**, **Pilko Mar.**, **Čakš Neža**, **Verk Ana**, **Žnidar Mar.**, **Lakner Ter.**, **Petaver Jan.**, **Kresnik Mar.**, **Vodopive Ag.**, **Pondelak Cec.**, **Jesih Ang.**, **Stancer Mar.**, **Repnik Mar.**, **Leber Hel.**, **Čretnik Fr.**, **Majo Jož.**, **Novak Fr.**, **Šket Jožef**, **Jagodič Ema**, **Marš Franč.** (P. Šmarje pri Jelšah.) 2+321=323

Dramlje. Ogrizek Franc, župnik; **Slander Maks**, kaplan. — *Laubič Janez* (2273), načel. okr. šol. sv.; *Šket Alfonz* (693), trg.; *Jarnovič Neža* (1490). — Novi udje: *Korošec Mar.* (2844), **Pak Roz.**, **Čretnik Roz.**, **Gorjup Mat.**, **Jager Jož.**, **Jesenik Mar.**, **Kukovič Bl.**, **Lužar Roz.**, **Prekoršek Hel.** (P. Dramlje.) 4+123=127

Sv. Jurij ob juž. žel. Mikuš Val. (1062), žpk.; **Arlič Kar.** (2755), kaplan; **Lubej Jan.**, žpk. v p.; *Katol. bralno društvo* (2756), *Hran. in posoj.* (2757); *Deska šola* (2481), *Dekliška šola* (2482), *Sola na Blagovni* (2626), *Brgles Mart.* (1571), *Esenko Ant.* (1668), *Trapečar Gašp.* (1325), *Čakš Franca* (2483). — Novi udje: **Klanjšek Franc**, **Lorger Jak.**, **Ljubej Jan.**, **Županc Bl.**, **Arzenšek Mar.**, **Čuješ Ana**, **Fendre Amal.**, **Fidler Alojz.**, **Fidler Lucija**, **Klanjšek Ana**, **Koželj Ana**, **Kukovič Ana**, **Leber Mar.**, **Leskošek Jera**, **Lubej Anton.**, **Pemič Mar.**, **Pisanec Mar.**, **Regoršek Krist.**, **Smole Mar.**, **Šumrada Mar.**, **Tičar Mar.**, **Veber Roz.**, **Véronik Jakop.**, **Zimšek Ter.**, **Zdolšek Urš.**, **Zalar Franč.**, **Županc Hel.** (P. Sv. Jurij ob juž. žel.) 11+226=237

Kalobje. Kostanjevec Jož., župn. — *Mraz Otmar* (1532).
(P. Sv. Jurij ob juž. žel.) 1+99=100

Sv. Martin na Ponikvl. Kociper Ant., župn.; Bratkovič Ant., kpl. — *Malec Fr.* (1725), *Murzdovšek Bogom.* (2561), *Podčedenšek Mart.* (2627), *Sola na Ponikvi* (51). — Novi udje: Korošek Jožef, Buser Eliz., Kopišek Kat., Lah Franč., Matko Eliz., Podkrajšek Marija, Sovič Marija, Senker Marjeta. (P. Ponikva.) 4+156=160

Sladkagora. Krajnc Martin, župnik; *Kers Franc* (1649), veleposestnik. (P. Šmarje pri Jelšah.) 1+65=66

Slivnica. *Kozinc Janez* (890), župnik; Lorbek Fr., kaplan. — Novi udje: *Kat. bralno društvo* (2895), *Hran. in posojil.* (2896), Vrečko Hel., Gaber Neža, Lesjak Mar., Lončar Mar., Mastnak Am., Planko Apol., Salej Anton., Selj Mar., Virant Amal., Vega Jožefa. (P. Slivnica pri Celju.) 3+77=80

Sv. Stefan. Močnik Franc, župnik (2 izt.). — Novi udje: Srobotnik Mar., Toplak Neža, Doberšek Štet., Pevec Franc, Tepež Alb., Jost Neža, Kotar Mar., Krolf Neža, Strašek Urš., Volovšek Marija, Caharijas Marija, Cimerman Marija, Slatenšek Ana, Tanšek Marija. (P. Sv. Jurij ob juž. žel.) 108

Sv. Vid pri Grobelnem. Gajšek Iv., župnik zlatom.; *Cvetko Jurij* (2352), kaplan. — Novi udje: Gosak Roz., učit.; Zaveršnik Amalija, Kolar Anton. (P. Grobelno.) 1+75=76

Zibika. *Jelšnik Ivan* (1936), župnik. — *Šolska knjižnica* (1875). — Novi udje: Pevski zbor deklet, Cvirn Mat., Kajba Fr., Drame Ant., Jost Mar., Tojko Mar., Lupše Urš., Murn Franč., Polutnik Neža, Pilko Mar., Pilko Cec., Smole Neža, Kotnik Mar., Tojko Mar., Orač Fr., Verbek Juri, Cebular Ema, Čokl Jožefa, Malgaj Mar., Krivec Anton., Lah Eliz., Cvirn Mar., Smole Marija, Drame Roz., Arbeiter Rot., Leskošek Ana, Fevžar Mar., Cverlin Luc., Verbošek Hel., Čanžek Neža, Rodež Mar., Gobec Jos., Verbošek Hel., Čanžek Neža, Rodež Mar., Gobec Jos., Verbošek Ant., Šega Franc, Peperko Jera. (P. Pristava.) 2+139=141

Zusem. Palir Jak., prov. — Novi udje: Jurjec Fr., Užmah Jak., Belo Štet., Agrež And., Smole Jul., Lesnika Jera, Berghaus Jan., Lesnika Jan., Drobne Mat., Loknar Mih., Strupej Cec., Grohin Mar., Dobraje Mar., Golob Franč., Tašker Ant., Recko Mar., Čmok Fr., Turnšek Hel., Zupanc Fr., Užmah Jožefa, Sarlah Mih., Drač Janez, Plevnik Štet., Kodrin Al., Penič Helena, Lipovšek Jakoba, Vrešak Franč., Magdaleno Jožefa, Turnšek Helena, Sarlah Janez, Pungoršek Ana, Vreček Mar., Zurej Mat., Zakošek Am., Dobovišek družina, Goručan Ana, Drobne Jožefa, Šturbej Valentin, Drač Mar., Toplišek Peter, Hrvatič Janez. (P. Loka pri Zusumu.) 55

Število družnikov: 29 dosmr. 1444 letnih = 1473.

21. Dekanija Velika Nedelja.

Ormož. Gliebe Andr., dekan in mestni župnik; Sajovic Jak., mestni kaplan. (P. Ormož.) 188

Sv. Bolfenk. Planinc Franc, župnik. — Nova uda: Sovič Justina, Tomažič Marija. (P. Sv. Bolfenk pri Središču.) 96

Sv. Lenart. Zadravec Peter, župnik. — Novi udje: Kukovec Olga, Kovačec Jak., Kokot Elizab., Bedrač Elizab., Petek Adela, Roškar Jak., Paušner Miroslava, Vuzem Mar., Hebar Mar., Bukovec Otil., Zveglja Juri, Pintarič Sab., Koler Elza. (P. Vel. Nedelja.) 100

Sv. Miklavž pri Ormožu. Meško Jožef, župnik; Časl Franc, kaplan. — Novi udje: Bratuša Mar., Drole Fr., Dominikuš Marija, Kolbl Fr., Kelemina Ana, Kelemina Iv., Kraus Iv., Kraus Magd., Liber Mat., Mlinariš Mar., Mihalič Urš., Novak Ant., Ozmec Amal., Pokrivaš Mat., Puconja Ant., Piberčnik Alojz., Švegel Št., Švegel Barb., Slokan Mar., Škrjanec Mih., Velnar Eliz., Vencelberger Jan., Valpot Mat., Viher Iv., Gril Ant. (P. Sv. Miklavž pri Ormožu.) 134

Središče. Cajnkarc Jakob, župnik; Toplak Fr., kaplan. — *Rudolf Alojzij* (1377), župnik v p. — Novi udje: Govedič Sabina, Kocjan Mar., Križanič Neža, Lucij Jožefa, Novak Eliz., Ozmec Mar., Safarič Mar., Ivančič Marija. (P. Središče.) 1+206=207

Svetinje. Bratušek Fr., župnik (10 izt.). — Novi udj: Zličar Kristina. (P. Ivanjkovci.) 119

Sv. Tomaž. *Zemljič Matija* (1931), župnik; Vršič Srečko, kaplan. — *Sola runečka* (2009), *Horvat Anton* (2078), *Majcen Vincenc* (2003), *Meško Iv.* (1574), *Zemljič Tomaž* (2077). — Novi udje: Kosi Marija, Marin Antonija, Munda Urša, Pečuh Matilda, Rižnar Elizabeta, Štampar Anton, Veldin Alojzija, Petek Ivana, Petrena Jakob. (P. Sv. Tomaž pri Ormožu.) 8+256=262

Velika Nedelja. Menhart Jakob, župnik; *Trinkaus Anton* (2480), *Krajnc o. Krizostom* (1907), kapl.; *Petovar Julijana* (1651), trg. — Novi udje: Anderlič Alojzija, Bombek Franc, Balazič Eva, Dovečar Jož., Filipič Vinc., Feguš Mar., Grašič Fr., Horvat Mar., Hrzič Vinc., Janšovec Marj., Krabonja Mar., Kovačec Mar., Kumer Vid, Kukovec Al., Kosi Ivana, Kovačič Vid, Lah Ant., Lah Mar., Lah Kat., Lašič Mat., Lašič Mart., Meško Fr., Petek Mar., Petek Fr., Petek Mar., Salar Matilda, Sok Neža, Škrinjar Mih., Težak Katarina, Vesenjark Fr., Vajda Matija, Vršič Marija, Rajh Marija. (P. Vel. Nedelja.) 3+200=203

Število družnikov: 10 dosmr. 1299 letnih = 1309.

22. Dekanija Videm.

Brežice. *Mešiček Jož.* (1126), dekan (10 izt.); *Knjižnica franč. samostana* (2218), *Supan Ign.* (1937), učit.; *Vidmar Ivan* (2478), trg.; *Lipej Zlatica* (2479), *Lipej* (roj. *Lipold*) *Ljudm.* (958). — Novi udje: Filipič Mat., Bahčič Ana, Stöger Fr., Kostevc Jož., Cizl Jan., Grmovšek Vincenc, Levak Šimen, Novoselc Martin, Pečnik Adam, Priveršek Fr., Bratanič Ana, Držič Ana, Držič Mar., Dušič Ana, Kostevc Ter., Lapuh Mar., Novak Jožefa, Pečnik Ana, Petelinc Al., Pinterič Mar., Sagmeister Ana, Šaling Ana, Šerbec Marija, Vrtič Jožefa, Žerjav Mar., Koprivc Mar., Kovačič Mar., Kržan Barbara, Lašič Ana, Ostrelič Rozal., Vimpolšek Neža, Vogrinc Ana. (P. Brežice.) 6+219=225

Artiče. *Bolkovič Ant.* (1104), župnik. — *Blatnik Fr.* (1846), *Levak Jožef* (1712), *Cerjak Jožef* (2562). — Novi udj: Pučkova Marijana. (P. Brežice.) 4+73=77

Bizeljsko. Raktelj Rudolf, župnik. — *Mraz Ivan* (1695), *Šolska knjižn. v Sušici* (644), *Šolska knjižn. v Orešju* (645). (P. Bizeljsko.) 3+177=180

Dobova. Pernat Anton, župnik; Čebašek Jak., kaplan. — *Šolska knjižnica* (1347). — Novi udje: Cetin Marija; Krulc Janez, župan; Kos Ana, Polovič Ter. (P. Dobova.) 1+161=162

Kapele. Presker Karol, župnik (10 izt.); *Cizel Ivan* (2110). — Novi udje: Agrež Fr., Cvetkovič Fr., Kovačič Fr., Krošelj Franc, Šuler Jan., Zajc Jož., Hotko Ana, Filipič Ant., Kraljic Neža, Šepec Jožefa, Šitnik Ana, Urek Ana, Urek Ana. (P. Dobova.) 1+134=135

Koprivnica. Doberšek Fr., župnik (3 izt.). — *Župevc Jož.* (2137). — Novi udje: Ašič Terez., Bračun Jož., Brunovič Jožef, Drenovec Franc, Glagovšek Martin, Horvat Janez, Kadivnik Janez, Kovačič Jak., Lužar Jož., Moškona Jak., Maruša Mart., Rabuda Št., Zorko Mart., Žagar Mar., Bedene Mar., Božičnik Ter., Boh Amal., Celarc Ivanka, Cerjak Mar., Drenovec Urš., Gračner Franč., Haler Ana, Jevšnik Mar., Klakočar Mar., Kostanješek Mar., Kozole Anton., Kozole Mar., Kozole Anton., Maruša Mar., Mešiček Ana, Petan Mar., Planko Mar., Petan Ana, Starc Mar., Šere Kanc., Toplišek Lucija, Vodopivec Anton., Župevc Amal. (P. Koprivnica.) 1+124=125

Pišce. *Srabočan Ant.* (1722), župnik; Sparl Ant., kaplan; *Župn. knjižnica* (90), *Jeršič Jož.* (650). (P. Pišce.) 3+163=166

Rajhenburg. Cerjak Jož., župnik v p.; Tratnik Jož., župnik; Gaberc Mart. (5 izt.), Žmave Jož., kaplana. — *Samostan čč. oo. trapistov* (1802, 1876) (2 izt.), *Sola v Rajhenburgu* (2400), *Sola pri sv. Antonu* (2011), *Cerjak Jož.* (1652), *Stravs Mih.* (2341). — Novi udje: Budna Amal., Božič Mar., Blatnik Franč., Černe Ivana, Črnoga Jož., Gračner Luc., Grilo Gizela, Golob Rud., Gracar Ana, Glas Mar., Geister Marj., Glas Ivana, Hrušovar Anton., Hlastan Fr., Kink Mar., Kunšek Zofija, Klun Anton., Kozole Antonija, Kožuh Franč., Kos Fr., Leskošek Albina, Ljubi Ana, Ljubi Mar., Merkun Franč., Mirt Ana, Omrzel Ana, Pavlič Jožefa, Pribovič Ana, Pribovič Ter., Piro Neža, Požek Jožefa, Radej Mar., Radič Amalija, Strgar Jožefa, Simonišek Mar., Seničar Mar., Stritar Jožefa, Seršen Mar., Špan Antonija, Soba Al., Skoberne Jožefa, Skoberne Marija, Šumej Jožefa, Vidrih Neža, Vizovišek Jožefa, Vimpolšek Amalija, Vovčak Ana, Zakšek Jožefa, Za najprijadnejše učence (20 izt.). (P. Rajhenburg.) 6+351=357

Sevnica. *Rampre Fr.* (2947), kapl. — *Kozinc Mart.* (1229). — Novi udje: *Kragl Ferd.* (2948), Božič Ana, Šumij Jož., Doberšek Jožefa, Perjevič Angela, Benc Mar., Bobnič Ter., Brili Lucija, Cimperšek Anton., Ciznar Matilda, Črnič Jožefa, Dolensek Ter., Dremšak Ana, Drstvenšek Franč., Drstvenšek Al., Fakin Anton., Fakin Ana, Glas Franč., Imperl Fr., Jazbec Jož., Jazbinšek Anton., Klanšek Ter., Klemenčič Alojz., Klemenčič Edv., Klenovšek Ana, Kozinc Maks, Kozinc Ter., Kragl Ana, Krajnc Franč., Krajnc Mar., Krajnc Marj., Kralj Anton., Kralj Karol., Kralj Mar., Kuhar Cec., Kunšek Mar., Kunšek Mar., Kurent Luc., Kušar Mar., Lončar Jak., Lončar Mar., Marvič Ant., Marn Alojz., Medvešek Jož., Medvešek Neža, Mirt Jožefa, Mirt Mart., Mlinarič Karol., Musec Ivana, Novak Jožefa, Perc Amal., Perc Mar., Perc Mar., Radej Ana, Repar Jera, Rogl Mar., Romih Mar., Rozina Neža, Urbič Ferdinand, Vovčko Marija, Vračun Marija, Vrtačnik Mar., Vovk Franciška, Vrtovšek Marija, Zakrajšek Blaž, Zorc Rozalija, Zupan Marija, Zupan Rozalija, Zupanc Marija, Mešiček Jožefa. (P. Sevnica.) 3+268=271

Sromlje. Turkuš Štet., župnik. — Novi udje: Petan Jožef, Rihter Mar., Ban Kristina. (P. Sromlje.) 60

Videm. Verk Henr., župnik (2 izt.); *Rabus Jakob* (2007), kaplan; Čepin Vinc., župnik v p. — Novi udje: Gerjevič Anton, Planinc Fr., Hlebec Jož., Zorko Jož., Tomšič Fr., Zupančič Jan., Vontina Pet., Vodišek Kar., Umek Neža, Lipar Tončka, Kunej Roz., Kranjčič Mar., Rangus Neža, Krejan Mar. (P. Videm.) 1+137=138

Zabukovje. Stoklas Mat., župnik (2 izt.); *Knjižnica farna* (171); *Alič Miha* (1035), obč. tajn. (P. Sevnica.) 2+42=44

Zdole. Šoba Alojzij, župnik. (P. Videm.) 95

Število družnikov: 31 dosmr. 2004 letnih = 2035.

23. Dekanija Vuzenica.

Vuzenica. *Pivec Štefan* (819), dekan in nadžupnik; *Šeško Kovr.* (2897), kaplan; *Jurčič Jos.* (521), vpok. dek. in nadžupnik; *Umek Mihael* (2536), c. kr. vojni kurat; *Kresnik Lujiza* (1877), trg.; *Šolska knjižn.* (2085). — Novi udje: Božič Luka, Strmčnik Mat., Berdinšek Mar., Berdnik Mar., Glinšek Marija, Haberman Roza, Praprotnik Ter., Skratek Hel., Žamp Ana. (P. Vuzenica.) 6+67=73
Sv. Primož. *Dvořak Blaž* (2216), župnik. — Novi ud: Postružnik Janko, org. (P. Vuzenica.) 1+6=7
Sv. Anton na Pohorju. *Panič Jožef*, župnik. (P. Vuhred.) 28
Ribnica. *Fišer Andr.*, župnik; *Krajnc Marko*, c. in kr. vojni kurat; *Skorc Hinko*, kaplan. — *Ribniška šola* (1348), *Mahor Janez* (166). — Novi udje: *Miklavc Al.*, *Stuarnčnik Mar.*, *Vučnik Jožef*, *Železnik Frančiška*, *Meršnik Terezija*, *Klemen Jožefa*, *Smovnik Terezija*. (P. Ribnica.) 2+134=136
Trbonje. *Sigl Jožef* (1056), župnik. — *Gostenčnik Luka* (2171). (P. Vuzenica.) 2+22=24
Vuhred. *Hrašovec Henrik*, župnik. — Nova uda: *Grobelnik Mih.*, *Pinter Aleš*. (P. Vuhred.) 38
 Število družnikov: 11 dosmrt. 295 letnih = 306.

24. Dekanija Zavrče.

Zavrče. *Božiček Fr.*, provizor. — Novi udje: *Bezjak Terez.*, *Bratuša Mar.*, *Fajfariš Iv.*, *Janžekovič Ter.*, *Kotolenko Ana*, *Kokot Neža*, *Kumek Jožefa*, *Kokot Marija*, *Kumek Jula*, *Kokot Franjo*, *Kralj Anton*, *Majhen Fr.*, *Ožingoš Ter.*, *Petek Mar.*, *Pohorec Jak.*, *Pohorec Antonija*, *Petrovič Marija*, *Pongrac Marija*, *Rakuš Marija*, *Rihterič Kat.*, *Skripač Mar.*, *Stumberger Ant.*, *Težak Fr.*, *Težak Št.*, *Turščak Kat.*, *Vaupotič Ter.*, *Vidovič Ana*, *Vidovič Katar.*, *Vuzem Ter.*, *Vuzem Ant.*, *Vidovič Katar.*, *Zebec Julijana*, *Zniderič Franc*, *Žuran Neža*. (P. Zavrče.) 206
Sv. Barbara v Halozah. *Vogrin Janez* (1938), župnik; *Krajnc Jožef*, kaplan; *Mlakar Frančiška* (745). (P. Sv. Barbara v Halozah.) 2+158=160
Leskovec. *Škamlec Ignacij* (1871), župnik. — Novi udje: *Petrak Jožef*, župnik cvetl.; *Caf Viktorija*, *Kranjc Fanika*, *Bedrač Elizab.*, *Bedrač Kat.*, *Koletnik Mar.*, *Knez Mar.*, *Koletnik Anton.*, *Kozel Roza*, *Pulko Mar.*, *Repotočnik Reza*, *Drevenšek Eliz.*, *Feguš Eliz.*, *Hvalec Ant.*, *Kmetec Jak.*, *Kozel Gera*, *Milošič Fr.*, *Mlakar Julij.*, *Topolovec Julij.*, *Arnejčič Anton.*, *Cafuta Ana*, *Feguš Eliz.*, *Fošnarič Neža*, *Gabrovec Ana*, *Hujški Eliz.*, *Hvalec Mar.*, *Kmetec Mar.*, *Kranjc Fr.*, *Kranjc Roza*, *Milošič Mar.*, *Šmigoc Mar.*, *Vindiš Gera*, *Bračič Ana*, *Cafuta Roza*, *Ciglar Anton*, *Emeršič Terezija*, *Emeršič Terezija*, *Kranjc Marija*, *Skok Marija*, *Šmigoc Elizabeta*, *Vindiš Antonija*. (P. Leskovec.) 1+211=212
Sv. Trojica v Halozah. *Vaupotič o. Lenart*, župnik; *Šalamun o. Bernardin* (949), kaplan. — Novi udje: *Sola pri So. Duhu* (2898), *Bela Jan.*, *Drevenšek Jož.*, *Feguš Ant.*, *Kozel Jan.*, *Orlač Jak.*, *Pernek Luk.*, *Pernek Luk.*, *Petrovič Ant.*, *Skok Št.*, *Šprah Bl.*, *Šprah Mart.*, *Vidovič Al.*, *Vidovič Jož.*, *Drevenšek Amal.*, *Feguš Mar.*, *Firčič Hel.*, *Hren Mar.*, *Jelen Gera*, *Jelen Neža*, *Junger Urš.*, *Kolar Julij.*, *Kovačič Mar.*, *Letonja Mar.*, *Lozinšek Anton.*, *Majhen Katar.*, *Mlakar Ana*, *Mlakar Roza*, *Mohorko Neža*, *Pernek Marija*, *Plajnshek Ana*, *Plajnshek Mar.*, *Podgoršek Mar.*, *Potočnik Gerčka*, *Petrovič Gizela*, *Skok Liza*, *Štruel Neža*, *Svenšek Marija*, *Svenšek Mar.*, *Safhalter Mar.*, *Vaupotič Mar.*, *Zajšek Neža*, *Mohorko Ivana*, *Lozinik Blaž*. (P. Podlehnik.) 2+163=165
Sv. Vid pri Ptaju. *Svet p. Alfonz*, župnik; *Žirovnik Peter*, kaplan (3 izt.). — *Bedrač Magdalena* (2563). — Novi udje: *Burg Vid*, *Cafuta Luc.*, *Gabrovec Janez*, *Lozinšek Jakob*, *Murko Neža*, *Medved Mar.*, *Petrovič Ana*, *Sodec Mar.*, *Skaza Fr.*, *Zupanič Gera*. (P. Sv. Vid pri Ptaju.) 1+167=168
 Število družnikov: 6 dosmrt. 905 letnih = 911.
 Število vseh družnikov lavantinske škofije: 586 dosmrtnih, 29.252 letnih, vkup 29.838 udov.

4. Ljubljanska škofija.

1. Dekanija Cirknica.

Cirknica. *Juvanec Jožef*, dekan; *Kanduš Fr.*, kaplan. — *Ljudska šola na Rakeku* (694), *Opeka Mat.* (2012), *Steržaj Mar.* (634). — Novi udje: *Perko And.*, *Branisel Jožefa*, *Branisel Nežika*, *Istenič Mar.*, *Martinčič Marj.*, *Nadilo Franc.*, *Srčjebos Terez*, *Šuter Pavlina* (3+172=175). — *Vodopivec Vinko*, kurat iz Kronberga (20 izt.). (P. Cerknica.) 3+192=195
Babno polje. *Černe Leop.*, župnik. — *Ljudska šola* (2183). (P. Stari trg pri Ložu.) 1+23=24
Begunje pri Cerknici. *Ježek Mat.*, župnik. — *Ljudska šola* (746), *Debevec Mat.* (2449). — Novi udje: *Juvančič Ant.*, *Juvančič Fr.*, *Juvančič Mar.*, *Popek Andrej*, *Penko Jožef*, *Straziščar Ivana*,

Vidmar Ana, *Ule Ant.*, *Zalar Barb.*, *Brancelj Franč.*, *Hren Ant.*, *Skerlj Jan.*, *Turšič Mar.*, *Turšič Urš.*, *Rupar Hel.*, *Zalar Antonija*, *Kranjec Jerica*, *Kranjec And.*, *Kranjec Mar.*, *Korošec Mar.*, *Korošec Mar.*, *Koščak Jož.*, *Zalar Jak.*, *Mramor Ivana*, *Meden Ter.*, *Opeka Franč.*, *Oblak Marija*, *Petrič Fr.*, *Zalar Franč.*, *Zrimšek Antonija*, *Znidariš Franciška*. (P. Begunje pri Cerknici.) 2+110=112
Bloke. *Koritnik Jak.*, župnik; *Švigelj Viktor*, kaplan. — *Turek Anton* (1575). — Novi udje: *Anzelj Al.*, *Oražem Pr.*, *Zakrajšek Andr.*, *Strle Jak.*, *Hitič Jan*, *Siraj Jož.*, *Mestek Ivana*, *Gerbec Frančiška*, *Milavec Barb.*, *Korošec Frančiška*. (P. Nova vas na Blokah.) 1+135=136
Grahovo pri Cerknici. *Wester Al.*, župnik. — *Hitič Matevž* (2564), *Sola v Grahovem* (631). — Novi udje: *Mekinda Jan.* (2864), *Mavko Mat.*, *Mišič Mat.*, *Sega Mat.*, *Drobnič Barb.*, *Grbec Marija*, *Hribar Mar.*, *Kovač Mar.*, *Krajc Marija*, *Mele Ivana*, *Sega Marija*, *Sušteršič Ivana*, *Sušteršič Franca*, *Urbič Neža*, *Zalar Katarina*, *Znidariš Marija*. (P. Grahovo pri Cerknici.) 3+89=92
Lož. *Prezelj Maks*, trgovec. (P. Lož.) 15
Planina. *Lovšin Ivan* (2195), župnik; *Sušnik Ivan*, kaplan. — *Knez Windisch-Graetz Ernest* (1577); *Kiauta Franc* (1803), *trgovec*; *Čitalnica* (1146), *Ljudska šola* (1147). — Novi udje: *Marinšek Frančiška* (2845), *Gruden Marija*, *Malec Marjeta*. (P. Planina.) 6+57=63

Stari trg pri Ložu. *Kromar Ivan*, župnik; *Klementič Jož.*, *Lesar Al.*, kaplana. — *Ljudska šola v Starem trgu* (1728), *Krebelj Peter* (716), *Mulec Ivan* (1939). — Novi udje: *Intihar Janez*, *Kotnik Jan.*, *Mihelčič Fr.*, *Mihelčič Jan.*, *Modic Jan.*, *Ule Janez*, *Krapenec Andr.*, *Krapenec Fr.*, *Benčina Mar.*, *Gošče Marj.*, *Kordiš Hel.*, *Korošec Ivana*, *Modic Ana*, *Mulec Frančiška*, *Okoliš Marija*, *Turk Ivana*, *Kotnik Marija*, *Špehar Terezija*, *Troha Ivka*. (P. Stari trg pri Rakeku.) 3+194=197
Sv. Trojica nad Cerknico. *Štrubelj Ivan*, župnik. — Novi udje: *Klančar Matija*, *Krajec Marija*, *Modic Janez*. (P. Novavas pri Rakeku.) 51
Sv. Vid. Pavlin Fr., žpk. (2 izt.). (P. Begunje pri Cerknici.) 72
Unec. *Regen Jožef*, župnik. — Novi udje: *Jernejčič Mat.*, *Beber Iv.*, *Beber Ivana*. (65). — *Kermavner Marija*. (4). (P. Unec.) 69
 Število družnikov: 19 dosmrt. 1007 letnih = 1026.

2. Dekanija Idrija.

Idrija. *Arko Mihael* (724), dekan; *Gole Anton*, kaplan; *Oswald Franc*, katehet; *Dr. Snaj Andrej*, prof.; *Delavsko bralno društvo* (2014), *Kat. del. društva* (2691), *Likar Fr.* (1350), *Marij. delk. društva* (2184), *Svetličič Franc* (621), *Zelenc Janez* (1940). — Novi udje: *Trpin Ant.*, *Božič Raf.*, *Ferjančič Fort.*, *Ferjančič Jos.*, *Ipavec Al.*, *Jereb Fr.*, *Kogej Ivan*, *Kosmač Jernej*, *Križnik Ivan*, *Križič Jan.*, *Lapajne Fr.*, *Lapajne Kar.*, *Likar Iv.*, *Poljanec Josip*, *Reven Fr.*, *Rupnik Pet.*, *Šubič Mart.*, *Vidmar Jan.*, *Zonta Jernej*, *Baloh Ivana*, *Bernik Julij.*, *Bevk Mar.*, *Bizjak Franč.*, *Bogataj Ivana*, *Bratina Zofija*, *Čar Mar.*, *Čuk Mar.*, *Gostiša Marija*, *Kavčič Jerica*, *Kosmač Antonija*, *Kosmač Mar.*, *Krapš Mar.*, *Majnik Ana*, *Mikuš Karol*, *Peternel Franč.*, *Petrič Kat.*, *Rejc Mar.*, *Rupnik Marijana*, *Vidmar Marija*. (P. Idrija.) 7+367=374
Črni vrh. *Abram Ivan* (2689), župnik (3 izt.); *Kramarič Iv.*, kaplan (3 izt.). — *Šolska knjižnica* (1148). — Novi udje: *Rudolf Fil.* (2926), *Rupnik Leop.* (2927), *Gostiša Neža* (2928), *Homovec Jan.*, *Istenič Maks*, *Mikuš Ant.*, *Tominec Val.*, *Žgavec Jan.*, *Bajec Franč.*, *Čuk Ivana*, *Čuk Mar.*, *Čuk Mar.*, *Habe Ivana*, *Ipavec Ivana*, *Rudolf Marija*, *Tratnik Ana*, *Vidmar Anton*. (P. Črni vrh nad Idrijo.) 5+148=153
Godovič. *Jelenec Janez*, župnik. — Novi udje: *Lukan Val.*, *Rudolf Marij.*, *Brenčič Marija*, *Gantar Ivana*, *Rupnik Fr.*, *Rudolf Jan.*, *Langenwaltar Jula*, *Slabe Marija*, *Cigale Ivana*, *Lapajne Pet.*, *Brenčič Marij.*, *Kankelj Marija*. (P. Godovič.) 43
Gora nad Idrijo. *Likar Peter*, župnik. — Novi udje: *Bažnar Ant.*, *Freljh Vencelj*, *Hladnik Neža*, *Kavčič Franč.*, *Kacin Marija*, *Petrič Franč.*, *Razložnik Mar.*, *Vončina Rozalija*. (P. Idrija.) 48
Hotédrišica. *Jarec Al.* (1595), župnik. — *Šolska knjižnica* (1098), *Jarec Marija* (1756). — Novi udje: *Rupnik Jožef*, *Rupnik Jak.*, *Cigale Ana*, *Bogataj Ivana*, *Bajec Mar.*, *Brus Ivana*, *Cigale Ana*, *Gabrovšek Franč.*, *Korče Julija*, *Leskovec Ivana*, *Leskovec Neža*, *Menart Franč.*, *Popit Marija*, *Rakovec Cirila*, *Skvarča Jerica*, *Vidmar Frančiška*, *Turek Ana*, *Turek Ivana*. (P. Hotédrišica.) 3+82=85
Ledine. *Marješič Filip*, župni upravitelj. — Novi udje: *Pevec Cecil.*, *Slabe Mar.*, *Jurjavčič Mar.*, *Šimnovčič Nežika*, *Slabe Fani*, *Mrlak Iv.*, *Kavčič Rado*, *Sedej Franc*, *Seljak Minka*, *Golobek Matilda*. (P. Žiri.) 39
Spodnja Idrija. *Supin Kar.* (2581), župnik; *Breitenberger Ignacij*, kaplan. — *Kumar Janez Nep.* (772), kurat; *Brus Mici* (2565). — Novi udje: *Balant Marijana*, *Bogataj Frančiška*, *Božič Mar.*, *Bratuš Ana*, *Burnik Kar.*, *Carl Karolina*, *Ferjančič Katarina*, *Gnezda Marija*, *Gnezda Amalija*, *Golob Terezija*, *Hladnik Franč.*,

Hladnik Tonček, Krivec Ivana, Lapajne Marija, Lapajne Ivana, Likar Mar., Likar Mar., Močnik Mar., Podobnik Marija, Podobnik Ivana, Peternel Ivana, Rejc Tom., Reven Terez., Rупnik Ivana, Svetličič Iv., Šavelj Mar., Tušar Marjanca, Troha Mar., Vidmar Mar., Vončina Stanko, Zakej Marica, Likar Franč., Strel Mici, Močnik Jera, Kacin Viktor., Erjavec Ivana, Kalan Lojze. (P. Idrinja.) 3+178=181
Vojsko. Kmet Janko, župni uprav. — *Ljudska šola* (1805). — Novi udje: Gnezda Val., Hvala Pavla, Špacapan Frančka, Carli Tom., Kuštrin Lojzka, Žgavec Rozal. (P. Idrinja.) 1+61=62
Zavrac. *Miklavčič Janez* (2735), župni uprav. — Novi udje: Bogataj Franc, Eržen Gašpar, Kogovšek Ivana, Logar Frančiška, Gantar Frančiška. (P. Idrinja.) 1+88=89
Ziri. Logar Josip, župnik; Poje Josip, kaplan. — *Grošelj Janez* (2385), *Kavčič Franc* (2185), *Petrič Mohor* (2143), *Pečelin Matej* (2142). — Novi udje: Burnik Leopold., Demšar Mar., Primožič Mar., Peternel Štef., Seljak Ant., Strlič Edv., Tušar Albina, Vehar Marij., Zajo Anton, Kržišoič Hel., Kavčič Jan., Tušar Mart., Mrovlje Ter., Vehar Fr., Naglič Jak., Demšar Ivana, Podobnik Fr., Kavčič Fr., Jereb Mar., Mlinar Frančiška, Oblak Stefan, Podobnik Janez, Majo Janez. (P. Ziri.) 4+186=170
 Število družnikov: 24 dosmrt. 1170 letnih = 1194.

3. Dekanija Kamnik.

Kamnik. *Laurenčič Iv.* (1878), kanonik in dekan; Primar Iv., kaplan; Koželj Mih., *Krišaj Nik.* (578), župnika v p. — *Smolnikar Eliz.* (2382), *Svetčeva rodovina* (224), *Pavlič Ant.* (1879), *Benkovič Kar.* (1852), *Šinkovec Jerica* (1414), *Knjižnica frančišk. samostana* (471), *Lotrič Rudolf* (2445), *Schnabl Rudolf* (2406); *Neřma Ang.* (2507), učitelj.; *Stergar Vladisl.* (2484), *Grobler br. Danijel* (1632), *Zupančič Gustav* (2591). — Novi udje: Golob Anton., Kavčič Štef., Osepeč Iv., Hrastar Mar., Vidic Cec. (14+236=250). — Primožič Jožef, župnik iz Prvačine (50). (P. Kamnik.) 14+286=300
Gozd. Primar Ivan, ž. uprav. (P. Kamnik.) 20
Dob. Rihar Štef., župnik; Pravst Alb., kaplan. — *Dekliška družba* (498), *Zarnik Josip* (2346). — Novi ud: Sušnik Marija. (P. Dob pri Ljubljani.) 2+162=164

Domžale. Bernik Franč., župnik. — Novi udje: Janežič Jož., Klemenc Fr., Kožar Fr., Mišal Ant., Sršen Iv., Sušoič Ant., Beno Fr., Kralj Alb., Majnik Pet., Weit Jos., Brojan Mar., Dolar Marij., Erklavec Franč., Janežič Ivana, Osolin Jera, Bajec Mar., Gorjanec Mar., Kosirnik Mar., Kraljič Ter., Osovnik Ana, Prelovšek Terez., Strukelj Ivana, Sičar Marijana. (P. Domžale.) 171
Homeo. Mrkun Ant., župnik. — *Brojan Ivana* (1232). — Novi udje: Cotič Mar., Golob Luc., Jereb Jern., Loboda Apolonija, Šesek Jakob, Trčon Marija, Vičič Marija, Zupan Marija. (P. Radomlje.) 1+114=115

Komenda. *Bernik Val.* (756), župnik. — *Crnilec Jan.* (2684), kaplan; *Mejač Andrej* (718), veletržec; *Pibernik Jernej* (2066), *Zadržal Fr.* (2015), *Žumer Jože* (609), *Slov. katol. izobr. društvo* (2375), *Knjižnica Glavarjeve bolnice* (2376), *Ljudska šola* (2519), *Zgur s. Mihaela* (2148). — Novi udje: Ipavec Jan., Selan Janez, Plevel Jan., Ravnikar Jan., Bremšak Franč., Marin Mar., Dornik Mar., Barle Mana, Verbič Marij., Stupar Micka, Kristan Marija, Koritnik Franca, Kristan Ang., Zarnik Fr., Kancilija Frančiška, Burger Mar., Novak Mar., Završnik Marj.; Grčar Angela, Delak Marija, učiteljici; Levec Jož., Prosen Franč., Ciperle Kat., Berguš Mar., Petrič Mar., Jerhant Mar., Špenko Hel., Jerhant Frančiška, Kosec Mar., Zarnik Mar., Stupar Mar., Koželj Mana, Marn Lucija, Kozel Ter., Lukan Franč., Košir Mar., Kepio Mar., Juhant Franč., Keržič Neža, Kepic Marija. (P. Komenda.) 10+187=197

Mekinje. Rihar Franc, župnik. — *Potočnik Al.* (2059). — (P. Kamnik.) 1+97=98
Mengeš. *Kušar Franc* (677), župnik (4 izt.); Eržen Franc, župnik v p. — *Jerše Val.* (2330), c. kr. voj. kurat; *Molj Janez* (2173), župnik v p.; *Gorenc Ign.* (2738), *Krambergar Fr. M.* (2688), *Majdič Fr.* (980), *Laurenčič Mar.* (775), *Ljudska šola v Mengešu* (2737). — Novi udje: *Klemenčič Janez* (2865), kaplan; *Cernivec Ivana* (2866), *Korbar Franc* (2867), Blejec Ter., Bokalič Mih., Dolinar Valentin, Habjan Meta, Jenko Angela, Kcel Kat., Kcel Mar., Mušič Ivana, Podbevšek Hel., Pogačar Mar., Rihar Ana, Sitar Marj., Starin Ana, Zabret Janez, Setina Egidij. (P. Mengeš.) 11+280=271
Motnik. Dimnik Franc, župnik. — Novi ud: Cencelj Mar. (P. Motnik.) 53

Nevlje. Rihar Leop., župnik. — Novi udje: Černivšek Mat., Klemenc Fr., Flerin Janez, Kancilija Fr., Pančur Fr., Rak Franč., Kotnik Ivana, Mihelič Jožefa, Plahuta Mar. z druž., Sušnik Franca, Rak Ivana, Hočvar Antonija. (P. Kamnik.) 69
Radomlje. *Lovšin Ant.* (455), župnik v p. — Novi udje: Pirš Jak., Škrjanec Jak., Škrjanec Mat., Dolenc Hel., Jerman Helena, Nastran Mar., Pogačar Mar., Rojec Franč. (P. Radomlje.) 1+55=56
Rovaj. *Volc Jož.* (1855), župnik. — *Kat. slov. izobr. društvo* (2166), *Solska knjižnica* (1880). — Novi ud: Rems Lovrenc. (P. Radomlje.) 3+41=44

Sela. *Jamnik Anton*, (499), župnik (5 izt.). — Novi udje: Burja Jož., Hribar Kat., Juteršek Mar., Kadunc Hel., Remik Ter., Šuštar Mar., Vidmar Ana. (P. Kamnik.) 1+82=83
Spodnji Tuhinj. Opeka Ivan, župnik. — *Engelman Leopold* (2016), hči c. kr. pošt.; *Jeras Pavel* (2187). — Novi udje: Burja Jož., Dolar Rud., Frontini Al., Smolnikar Franc, Hočvar Luka, Podbregar Ant., Pavlič Angela, Pančur Angela, Malenšek Terez., Juteršek Franč., Berlec Mar., Klemen Frančiška, Pančur Alojzija, Sedeljšak Marija, Pavlič Marija, Hribar Ivana, Slapnik Katarina, Vrankar Marija. (P. Šmartno v Tuhinju.) 2+74=76
Stranje. Cegnar Josip, župnik. — Nova uda: Logar Fr., Zamljen Katarina. (P. Kamnik.) 78
Špitališ. Mezeg Ant., župnik. — *Pider Valentin* (1941). — Nova uda: Poljanšek Jan., Lipovšek Cec. (P. Motnik.) 1+40=41
Tunice. *Razborsček Jakob* (1806), župnik. — Novi udje: Vrhovnik Jožefa; Hiše: Krišekarjeva, Lanišekova zg., Sitarjeva sp., Sašakova. (P. Kamnik.) 1+66=67
Vodice. *Janc Peter* (1818), župnik (15 izt.); Saje Mihael, kn.-šk. svetn.; Kocijančič Ant., župnik v p.; *Verbič Stefan* (1494), *Gajtoš Mar.* (1655), *Podgoršek Amal.* (1656), *Jenko Jožef* (2447), *Kosec Frančiška* (2690). — Nova uda: *Nastran Franc* (2846), c. in kr. v. kurat; Jež Marija. (P. Vodice.) 7+242=249
Vranja peč. Krek Franc, župnik. — Novi udje: Bovo Mar., Brnot Tona, Močnik Marija. (P. Kamnik.) 58
Zgornji Tuhinj. Strukelj Ivan, župnik. — *Poljanšek Mart.* (2386), župan. — Novi udje: Baloh Mar., Breznik Marj., Homar Fr., Trček Franca. (P. Šmartno v Tuhinju.) 1+71=72
 Število družnikov: 56 dosmrt. 2226 letnih = 2282.

4. Dekanija Kočevje.

Kočevje. *Erker Ferd.* (998), dekan. — Novi udje: Klemenčič Pav., kaplan (4 izt.); Falkner Jož., Zajo Jož., Kobola Mat., Krajc Mar., Eisenzopf Mar., Glas Mar., Žagar Mar. (P. Kočevje.) 1+39=40
Banjaloča. Medved Ant., župnik. — Novi udje: Kajfež Mat., Rački Mih., Rački Jož., Osterman Urš., Pleš Jož., Kljun Jožef, Marinč Mar., Marincej Neža, Marincej Mar. (P. Nova Sela.) 91
Fara pri Kostelu. Češarek Alojzij, župnik. — *Curl Anton* (1657). — Novi udje: *Briški Mart.* (2899), Briški Ant., Obranovič Mat., Glad Neža, Štincec Mar., Marinč Jož., Juretič Ivana, Majetič Neža, Papež Urša, Skender Ivana, Jurkovič Jož., Skender Bogomil, Bauer Alojzija, Marinč Olga, Ozanič Ana. (P. Fara na Kranjskem.) 2+88=90
Nemška Loka. Šesek Ivan, župnik. — *Maurin Juri* (1736). — Novi udje: Bukovac Marija, Movrin Katarina, Šola v Capljah, Sustarič Jurko. (P. Nemška Loka.) 1+18=19
Osilnica. Omahna Jakob, župnik. (P. Osilnica.) 68
Spodnji Log. Drešar Ivan, župni upravitelj. (P. Nemška Loka.) 13

Stara cerkev. Wittine Henr., kaplan. (P. Stara cerkev.) 11
Topla Reber. Skulj Fr., župn. uprav. (P. Stari Log.) 1
Zdihovo. *Obrstar Ign.* (2280), ekspozit. — Novi udje: Papež Mat., Cetinski Mih., Janežič Iv., Kajfež Juri, Poje Ant., Osterman Jak., Skender Jož., Sņepergar Jož., Verderber Mar., Verderber Mih., Žagar Anton, Tanko Ignacij, Curl Matija, Zupančič Janez, Sņepergar Neža. (P. Mozelj.) 1+15=16

Število družnikov: 5 dosmrt. 344 letnih = 349.

5. Dekanija Kranj.

Kranj. *Koblar Ant.* (595), dek.; *dr. Kotnik Jak.* (2455), gimn. katehet; *Savnik Kar.* (485), ces. sv.; *Benedik Fr.* (2277), gostiln.; *dr. Cerne Janco* (829), *Zupan Ana* (1249), *Zibert Fr.* (2567), *Štirarredna deška ljud. šola* (345), *Citalnica kranjska* (225), *Hrovatin Edmund* (806), *Širotišnica* (2430). — Komlanec Anton, kaplan; Hafner Jernej, c. kr. kurat; Kavčič Vinko, duhovnik; Aljančič Val., duh. svet. v p. — Novi udje: Košar Ludovik, Simenc Mih., Babič Mar., Benedik Mar., Berčič Mar., Bizjak Fr., Bizjak Ant., Ferjančič Ferd., Globočnik Amal., Goričnik Ivana, Grašič Ant., Hojkar Ign., Hrovatin Jos., Jarc Mar., Jokofič Mih., Jenko Mar., Jeršin Ant., Kapušin Ana, Kleč Kat., Košir Mar., Košnik Ang., Kozjek Franč., Gregorčič Ter., Krek Mar., Krč Kat., Mihelič Mar., Monfredo Mih., Mušič Jos., Pavlič Fr., Pec Tekla, Perčič Marija, Petrič Karolina, Pirjevec Iv., Premerstein pl. Marija, Prevc Amal., Pravst Marija, Pučnik Konr., Ulrih Radojka, Rakovec Ivana, Rant Celest., Rebolj Marija, Remic Marija, Rogač Mihaela, Sajovic Jan., Simčič Ivan, Schmucker Josip., Skočir Vikt., Stirn Jer., Tavčar Janez, Tomo Mart., Trpin Mar., Uranič Ivana, Varl Marijana, Wruss Rozalija, Zakrajšek Al., Zupan Mar., Zupanc Pavla, Žbona Franc, Dijaška Marijina kongregacija. (P. Kranj.) 11+290=301
Prmskovo. Stazinski Nik., žpk. v p. (P. Kranj.) 32
Besnica. *Pokorn Fr. Seraf.* (749), župnik. — *Rakovec Jern.* (1067), *Brenkuš Jan.* (1356), *Solska knjižnica* (1663). — Novi udje:

Kozjek Ana, Leben Jož., Tomaževic Ant., Brejc Ivana, Brenkuš Mar., Mohorič Roz., Papler Franč., Rotar Jerica, Zelnik Franca. (P. Kranj.) 4+50=54

Cerklje. Dolinar Fr. (791), župnik; **Burnik Janes** (2634), kaplan; **Ciperle Fr.** (2018), **Gasperlin Jan.** (1150), **Grošelj Mana** (1289), **Urh Marija** (1744), **Bučar Janes ml.** (2739). — Novi udje: **Tomažič Iv.** (2949), kaplan; **Ljudska šola v Cerkljah** (2950), *Slov. kat. izobr. društvo* (2951), **Cebulj Jan.**, **Kern Matej**, **Korbar Mana**, **Kovač And.**, **Kropivnik Mar.**, **Pirc Mana**, **Podjed Mar.**, **Polajnar Jan.**, **ml.**; **Tratnik Ant.**, **Nastran Mar.**, **Avman Jož.**, **dr. Jenko Jos.**, **Sršen Ivana**, **Zlebir Mar.**, **Zlebir Ivana**, **Kerč Kat.**, **Robljek Meta**, **Slemo Mar.**, **Delovec Ang.**, **Grilo Mar.**, **Novak Franč.**, **Sodnik Hel.**, **Skerjanc Franč.**, **Grilo Mar.**, **Smajc Urš.**, **Barle Ivana**, **Perne Mar.**, **Slatnar Mar.**, **Stirn Mar.**, **Ahčič Hel.**, **Hubat Hel.**, **Plevel Marija**, **Bobnar Mat.**, **Omers Fr.**, **Ostriš Kat.**, **Dobnikar Jan.**, **Vrhovnik Jan. ml.**, **Zavrl Mana**, **Galjot Hel.**, **Jeraj Mar.**, **Jerab Ivana**, **Rogelj Mar.**, **Stare Mana**, **Verbič Fr.**, **Cesen Marija**, **Dobnikar Janes**, **Dobnikar Mana**, **Berčič Mana**, **Galjot Mar.**, **Glastovec Jož.**, **Jenko Mar.**, **Jenko Mana**, **Krivec Ivana**, **Kropar Marija**, **Remic Urša**, **Zorman Mana**, **Vombergar Franc**, **Podpeskar Marija**. (P. Cerklje.) 10+264=274

Duplje. Bohinjec Peter (798), župnik (2 izt.). (P. Tržič.) 1+40=41

Geriče. Zupanc Jern. (931), župn. — **Dolžan Janko** (2513). (P. Kranj.) 2+59=61

Sv. Jošt. Anžič Jož., ekspozit. — **Žan Mart.** (1496). — Novi udje: **Fajfar Fr.**, **Grošelj Fr.**, **Žan Marij.** (P. Kranj.) 1+24=25

Kokra. Nemeč Anton, župnik. (P. Kokra.) 32

Kovor. Rozman Juri (938), župnik (3 izt.). — Nova uda: **Miklavčič Katarina**, **Brejc Janes**. (P. Tržič.) 1+56=57

Križ. Zabukovec Janes, župn.; **Perič Miha**, kapl.; **Oranič Fr.**, župnik v p. — **Fabijan Mar.** (1234), **Repinc Jak.** (1374). — Novi udje: **Aljančič Matej**, **Klemenc Fr.**, **Mali Jan.**, **Vodnjov Pet.**, **Zupan Al.**, **Bizjak Ana**, **Crnivec Marij.**, **Dolen Ivana**, **Fink Mar.**, **Janc Kat.**, **Kalan Mana**, **Leban Mar.**, **Pogačnik Marija**, **Ribnikar Pavla**, **Studen Mana**, **Stamcar Franca**, **Tomše Franca**, **Zaplotnik Alojzija**, **Zupančič Franca**. (P. Tržič.) 2+200=202

Lom. Ogrizek Jak., župnik (2 izt.). (P. Tržič.) 39

Mavčiče. Dr. Marinko Jos., župni upravit. — **Farna knjižnica** (1152), **Oblak Fr.** (507), **Jenko Fr.** (1153), **Kepec Al.** (1660), **Kepec Apolonija** (1581), **Kepec Jan.** (1659), **Serala Fr.** (898), **Jese Jož.** (2079), **Jenko Peter** (2514). — Novi udje: **Zevnik Marijana**, **Jamnik Franc**, **Rozman Jož.**, **Jenko Franč.**, **Juvančič Jera**, **Zevnik Pavel**, **Vrhovnik Marija**, **Rotar Marija**, **Novak Marija**. (P. Strazišče.) 9+100=109

Naklo. Seigerschmied J. M., žpk. — Novi udje: **Korenčan Franc**, **Pavlin Peter**, **Šveglj Angela**. (P. Naklo.) 100

Podbrezje. Vondrašek Václav (1357), žpk. — **Ljudska šola** (832), **Keršič Pet.** (1241), **Hlebčar Matej** (1155). — Novi udje: **Koren Anton**, **Pretnar Alojz**, **Dobrodošel Mirko**, **Bevk Tončka**. (P. Podbrezje.) 4+77=81

Preddvor. Lakmayer Fran., župnik; **Dežela Iv.**, kaplan. — **Aleš Franč.** (2728), **Arh Kat.** (2729), **Bolka Jož.** (1943), **Bukovnik Marij.** (1944), **Celar Katar.** (2278), **Celar Janes** (2730), **Dolinsk Marij.** (1732), **Fende Lovro** (1731), **Jerč Franč.** (2421), **Kaštrun Marija** (2360), **Kern Frančiška** (2731), **Kok Fr.** (2515), **Košnjek Fr.** (2361), **Likar Mar.** (2629), **Lombar Jož.** (2422), **Mekuč Andr.** (2516), **Pavec Mar.** (2162), **Pernuš Mih.** (2019), **Pernuš Katar.** (2568), **Podpeskar Jan.** (2116), **Polajnar Jož.** (1808), **Polajnar Jan.** (2732), **Rehberger Franč.** (2630), **Rehberger Miha** (1730), **Rehberger Urb.** (2279), **Roblek Ant.** (2115), **Roblek Ivana** (2117), **Roblek Jan.** (2423), **Rogelj Fr.** (2238), **Rogelj Fr.** (2517), **Rozman Fr.** (2569), **Rozman Franč.** (2362), **Snedec Ang.** (2733), **Stružnik Mar.** (2280), **Savs Mar.** (2020), **Senk Jan.** (2161), **Tomc Mar.** (1809), **Valjavec Ant.** (2631), **Valjavec Mar.** (1882), **Weiseisen Anton.** (2239), **Završnik Stanko** (1831). — Novi udje: **Bolka Fr.**, **Dolžan Josip.**, **Ekar Ant.**, **Gros Mar.**, **Jekovec Ang.**, **Jekovec Ivana**, **Jekovec Lovro**, **Kern Mina**, **Kerč Jan.**, **Kerničar Mar.**, **Kerničar Mar.**, **Lombar Angela**, **Lukanc Mar.**, **Markun Ivana**, **Markič Mar.**, **Naglič Franc**, **Orehek Dora**, **Podpeskar Marij.**, **Polajnar Andr.**, **Polajnar Marij.**, **Roblek Mar.**, **Rogelj Franč.**, **Rozman Mar.**, **Savs Jan.**, **Senk Mar.**, **Skrjanec Marij.**, **Valjavec Marjeta**, **Vrancar Franč.**, **Vidmar Mar.**, **Weiseisen Al.**, **Walter Marij.**, **Zadnikar Barba**, **Zupan Mar.**, **Klepetic Špela**, **Klepetic Liza**. (P. Tupaliče.) 41+139=180

Pređoslje. Zupanc Ign., župnik; **Šimenc Jož.**, kaplan. — **Farna šola** (145). — Novi udje: **Debeljak Marija**, **Dolhar Marija**, **Kalan Jan.**, **Kern Marj.**, **Košnjek Mar.**, **Kovač Jan.**, **Lakner Marija**, **Malovrh Fr.**, **Miklavčič Jan.**, **Mubi Mar.**, **Rebol Frančiška**, **Sajovic Ana**, **Sajovic Katarina**, **Škofic Frančiška**, **Trebar Marija**. (P. Kranj.) 1+104=105

Smednik. Kerin Martin (1179), žpk.; **Kajdiž Andr.**, kapl. — **Ljudska šola v Pirničah** (1233), **Božič Mar.** (1151), **Govekar Ter.** (1418), **Kepec Ivana omož. Milač** (1580), **Kepec Franč.** (2100), **Kepec Franč. omož. Kalan** (1742), **Knific Fr.** (988), **Kristanc Mana**

(2145), **Rozman Franč.** (1417), **Rozman Jož.** (2444), **Srebrnjak Mana** (2381), **Verič Janes** (1807). — Novi udje: **Hočevar Franč.**, **Kalan Ana**, **Kimovec Franč.**, **Knific Jan.**, **Logar Vinko**, **Mrak Mar.**, **Mušič Hel.**, **Novak Marij.**, **Oblak Franč.**, **Ovičaj Mar.**, **Pegam Neža**, **Petač Cec.**, **Peternel Mar.**, **Rozman Mar.**, **Skodlar Mar.**, **Strupi Mar.**, **Šetina Janes**, **Zerovnik Mana**. (P. Smednik.) 13+171=184

St. Urška gora. Čibašek Vinko, župn. upr. — Novi udje: **Škrjanc Mar.**, **Rebernik Jul.**, **Štular Ivana**, **Perne Ant.** (P. Cerklje.) 40

Šencur. Šiška Janko (2282), župn. — **Blažun Luka** (1658), **Dekl. Marijina družba** (2383), *Slov. katol. izobražev. društvo* (2384), **Ropret Anton** (1416), **Sajevic Janes** (2188). — Novi ud: **Vreček Marija** (2962). (P. Sentjur pri Kranju.) 7+128=135

Hrastje. Zbašnik Fr. (570), župn. v p. (3 izt.). — Novi ud: **Mrak Marija**. (P. Kranj.) 1+23=24

Šmartin pri Kranju. Šarec Al. (2571), župnik; **Dimnik Mart.** (2301), kpl.; **Mežan Vinc.**, vikar. — **Rakovec Jož.** (1354), **Ljudska šola** (982), **Bajželj Jak.** (986), **Benedik Janes** (983), **Knific Franč.** (1415), **Porenta Fr.** (1066), **Porenta Mar.** (1154), **Šilar Mar.** (985), **Aleš Mar.** (2518), **Šilar Jan.** (2442), **Knific Jož.** (984), **Tiringar Fr.** (894), **Zontar Pavla** (1238), **Lenard Fridolin** (2398). — Novi udje: **Juvan Roz.** (2966), **Bajželj Mart.**, **Tepina Jan.**, **Lebar Jan.**, **Gros Rom.**, **Hafnar Kat.**, **Kodrič Franč.**, **Križaj Marija**, **Kalan Marija**, **Oranič Mar.**, **Ziherl Ivana**, **Dolenc Franč.**, **Hafnar Val.**, **Kovač Ivana**, **Zavrl Ivana**. (P. Strazišče.) 17+191=208

Troboje. Štular Mart. (2745), župn. — **Hlebčar Jan.** (989), **Jenko Fr.** (2071). — Novi udje: **Zavrl Fr.**, **Ovčjak Jožef**, **Dolnar Hel.**, **Osel Mar.**, **Molj Mar.**, **Tezak Mar.** (P. Smednik.) 3+47=50

Trstenik. Mikš Iv. (914), žpk. — Novi udje: **Zupan Matevž**, **Benedič Fr.**, **Sirc Marij.**, **Valjavec Juri**, **Rozman Tom.**, **Godnov Janes**, **Lombar Ana**. (P. Kranj.) 1+62=63

Tržič. Potokar Jož., župnik; **Čadež Viktor** (2283), **Javornik Tom.**, kaplana. — **Knific Jožef** (1068), **zidar**. — Novi udje: **Bečan Franč.**, **Boncel Ad.**, **Blažnik Mar.**, **Celarc Lovr.**, **Dežman Katarina**, **Furlan Amal.**, **Femic Rud.**, **Globočnik Anton.**, **Galé Mar.**, **Gantar Mar.**; **Janežič Kat.**, **Kralj Mar.**, **Kristan Mar.**, **Kralj Kat.**, **Kokotec Ana**, **Kališ k Urš.**, **Kristančič Mar.**, **Klemenčič Mar.**, **Kosmač Ter.**, **Keršič Franč.**, **Klemenc Pet.**, **Kastrun Jan.**, **Kristanc Mar.**, **Kastrun Mar.**, **Kristan Urš.**, **Kastelo Ivana**, **Koprivnik Jak.**, **Kajbič Am.**, **Kunaver Ang.**, **Meglič Šim.**, **Mikič Ang.**, **Meglič Franč.**, **Mokosel Leop.**, **Mokosel Mar.**, **Meglič Neža**, **Napret And.**, **Ovsenek Anton.**, **Ogris Seb.**, **Ovsenčič Mar.**, **Polajnar Val.**, **Plečnik Ant.**, **Perko Pet.**, **Perko Mar.**, **Palmasin Jož.**, **Primožič Mar.**, **Primožič Kat.**, **Režek Ang.**, **Rabič Franč.**, **Rožič Mar.**, **Srečnik Mar.**, **Srečnik Leopold.**, **Slapar Ang.**, **Stegnar Franč.**, **Štular Franč.**, **Sajovic Ana**, **Šarabon Mar.**, **Sitar Mar.**, **Tišler Anton.**, **Tišler Franč.**, **Trojcar Jož.**, **Tišler Jož.**, **Tišler Franč.**, **Tadel Leopoldina**, **Vuk Gašper**, **Zupan Jožefa**, **Zupan Jož.**, **Zumer Meta**, **Zupan Berta**, **Zaplotnik Anton**, **Zaletel Antonija**, **Zadnikar Marija**, **Zaplotnik Anton**, **Zos Anton**, **Benedik Marija**. (P. Tržič na Gorenjskem.) 2+342=344

Velesovo. Brešar Jožef (1754), župnik; **Zupin Janes** (2632). (P. Cerklje.) 2

Voglje. Okorn Mat. (1830), benefic. — **Zmrzlikar Iv.** (2572). — Novi ud: **Cebulj Marija**. (P. Sentjur pri Kranju.) 2+62=64

Zapoge. Koželj Fr., župnik (3 izt.). — **Jerman Mar.** (1661). — Novi udje: **Aljaž Mar.**, **Bergant Angela**, **Bergant Jožef**, **Bohinc Marijana**, **Jenko Marjeta**. (P. Smednik.) 1+31=32

Število družnikov: 136 dosmrtn. 2703 letnih = 2839.

6. Dekanija Leskovec.

Leskovec. Schweiger Franc (924), dekan; **Kopitar And.** (2716), kaplan (6 izt.). — **Tomažin Roz.** (1497), trg. — Novi udje: **Arh Al.** (2847), **Pirc Franč.** (2848), **Arh Al.**, **Arh Ana**, **Avguštin Frančiček**, **Arh Marija**, **Arh Ana**, **Bukovec Ana**, **Božič Marija**, **Butkovič Mar.**, **Božič Franč.**, **Bogolin Jan.**, **Dornik Neža**, **Dimc Mar.**, **Grebenc Jože**, **Glavan Neža**, **Hrovat Ant.**, **Jurečič Zefa**, **Jurečič Ant.**, **Jamnik Neža**, **Jazbec Pavla**, **Jablanšek Zefa**, **Kodelja Alf.**, **Kerin Ana**, **Kerin Ana**, **Kilar Mar.**, **Kranjčevič Mart.**, **Lajkovič Jan.**, **Mavsar Neža**, **Milar Ter.**, **Mikolič Mar.**, **Milič Ana**, **Novak Terezija**, **Nečemer Ančka**, **Ojsteršek Mar.**, **Oštirjeva Zaljka**, **Prinčič Malči**, **Pirc Miče**, **Pacek Mart.**, **Poičohly Mar.**, **Pacek Mar.**, **Pirc Ter.**, **Pirc Vinc.**, **Račič Ant.**, **Račič Mart.**, **Stare Ant.**, **Simončič Malči**, **Strle Mar.**, **Stare Neža**, **Štajnar Ana**, **Svigelj Ana**, **Teršelič Mar.**, **Unetič Marija**, **Urbanč Marija**, **Urbanč Terezija**, **Urbanč Tonica**, **Urbanč Frančiška**, **Vakselj Al.**, **Vodopivec Mar.**, **Vodopivec Jos.**, **Vrhovšek Terez.**, **Voglar Marija**, **Zaletel Jož.**, **Zorič Franč.**, **Zabkar Tonka**, **Žičkar Mar.** (P. Leskovec.) 5+145=150

Boštanj. Rakovec Engelb. (2652), župnik; **Markič Josip** (2628), kaplan. — Novi ud: **Umek Ana**. (P. Radna pri Sevnici.) 2+100=102

Bučka. Rebó Blaž, župnik. — **Selak Al.** (2276), **Rupert Mar.** (1859). — Novi udje: **Selak Jan.**, **Kranjc Jan.**, **Mergole Ter.**, **Bregar Ter.**, **Duh Ter.**, **Banič Mar.**, **Jalovec Štefanija**, **Zupan Neža**, **Kralj Ana**. (P. Bučka.) 2+46=43

Cerklje. Gabrič Ant., župn. (2 izt.). — *Pleterski Mart.* (2452), trg. — Novi udje: *Lopatič Jožef* (2868); Čermelj Kornelija, učit.; Dvornik Jož., Gramc Fr., Jazbec Franca, Lopatič Rozalija, Pugej Stefan., Martinčič Neža, Bogolin Neža. (P. Krška vas.) 2+106=108

Catež. *Zorko Franc* (1733), župnik (4 izt.). — *Župnijska knjižnica* (347). — Novi udje: Jalovec Ana, Jamnik Mar., Komočar Ant., Mohar Mar., Mrak Mar., Orešar Mih., Preskar Kat., Senegačnik Franč., Tomše Mar., Tomše Mar., Tomše Neža, Urekar Fr., Zavor Marija, Komočar Neža. (P. Krška vas.) 2+104=106

Sv. Duh. Žust Jak., župnik. — *Solsko vodstvo Veliki Trn* (2468), *Pivec Jos.* (512), *Lokajner Fr.* (2404). — Novi udje: Bizjak Ivana, Božič Alojzija, Češnjegar Alojzij, Goršek Jožefa, Gabrič Mar., Janc Jožefa, Janc Mar., Janc Mar., Judež Alojzija, Kilar Terez., Lekše Ana, Lekše Mar., Lekše Mar., Mirt Jožefa, Piro Mar., Prah Mar., Sobe Jak., Gorenc Ant., Oberš Ant. (P. Krško.) 3+70=73

St. Jernej. *Lesjak Ant.* (1945), kn. šk. duh. svetn. in župnik; *Lončar Fr.* (2506), Rogelj Jož., kaplana; *Šola v St. Jerneju* (391), *Isobrač društvo* (2189), *Saje Karol.* (1810). — Novi udje: *Peljo Jan.* (2869), Androja Anton, Bučar Emi, Dragman Anton, Kuhar Ana, Luštek Ant., Martinčič Mar., Mahovlič Uršula, Okički Frančiška, Oblak Ana, Pirkovič Karol, Pavlič Fr., Pencar Ant., Pavlin Mar., Radešek Ter., Rebselj Mar., Strajnar Mar., Skedelj Jak., Stemberger Ana, Tratnik Anton, Vidmar Marjeta, Zrimšek Neža, Zorko Ana, Žnidaršič Ana, Zamuda Franca, Pozaba Matevž, Prepozna Urška, Kuralt Marica, Fabjančič Mar., Vide Tereza, Frančič Anton., Cvelbar Tereza, Hudoklin Jan., Zalokar Jožefa, Sketelj Franč., Recelj Ana, Rebselj Jožefa, Martinčič Franca, Godina Ana. (P. St. Jernej.) 6+307=313

Kostanjevica. *Podbevšek Jern.* (2023), župnik. — *Rohrman Jožef* (1687), c. k. notar; *Starec Ana* (1364), *Starec Ant.* (1665). — Novi udje: *Strekelj Jakob* (2900), kaplan; Bizjak Neža, Cvelbar Al., Cvelbar Marija; Drachslar Jos., c. kr. gozdar; Frankovič Ana, Frankovič Mar., Gorenc Uršula, Gregorič Aleksander, Grubar Mar., Hodnik Mar., Jereb Ana, Jorga Mihael, Kerkoš Viktorija, Kotar Mar., Krošelj Neža, Kuhar Mar.; Luznar Jak., c. kr. okr. sodnik; Močan Vilma, Ponikvar Janez, Premru Ana, Stopar Ana. (P. Kostanjevica.) 5+115=120

Sv. Križ. *Zupanc Andrej* (2783), župnik; *Prebil Ferdinand* (2713), kaplan; *Pirc Fr.* (2340). — Novi udje: Barbič Mart., Baznik Jožef, Burja Jan., Butara Marko, Colarič Franc, Gramc Fr., Jurica Mart., Mestek Ant., Ajster Ana, Banič Karolina, Barbič Terezija, Baznik Neža, Božič Mar., Božič Ter., Cunk Ana, Dragan Alojzij, Glušek Ter., Hočevar Mar., Hosta Ter., Kerin Amal., Kodrič Jožefa, Kodrič Marija, Kodrič Ana, Komljanec Neža, Pešec Marija, Rupan Angela, Sintič Marija, Srpčič Ana, Stefančič Mar., Stefančič Urša, Štih Neža, Vintar Fr. (P. Sv. Križ pri Kostanjevici.) 3+106=109

Krško. Kurent Al., župnik (6 izt.). — *Lapajne Ivan* (643), ravnat.; *Učitelj knjižnica* (435), *Počivalšek Jos.* (2753). — Novi udje: Ašič Ivan, Cerovšek Alojzija, Majcen Slavko, Mohorčič Jož., Švigelj Jakob; Susteršič Anton, lekarnar; Zöhrer Marija, Zener Alojzija. (P. Krško.) 3+123=126

Raka. Borštnar Jožef, župnik. — *Florijančič Ur.* (1824), kaplan; *Jurman Karolina* (2209). — Novi udje: *Jarc Mart.* (2901), kaplan; *de-Cecco Franc*, Maznik Franc, Kunstek Ivana. (P. Raka.) 3+109=112

Studenc. *Horvat Mihael* (906), župnik; *Laščanova hiša* (283). — Novi udje: Andronja Terez., Brulec Mar., Bradula Alojz., Božič Terez., Cizerle Mar., Hočevar Alojz., Janc Mar., Kovač Ana, Mlakar Ana, Mlakar Mar., Puntar Alojzija, Ratajec Neža, Rabzel Mar., Rihtar Jožefa, Solce Alojzija, Starec Alojzija, Stojis Terezija, Zalokar Marija. (2+67=69). — Posamezna (2).

(P. Radna pri Sevnici.) 2+69=71

Škocijan. Čuk Karol (1942), župnik; Golob Franc, Torkar Ant., kaplana; Franke Fr., vikar v Oseku. — *Blatnik Alojzija* (1948). — Novi udje: Debevo Alojzij, Janežič Fr., Jerič Iv., Jerič Jož., Kočevar Janez, Sinkovec Mat., Banič Ivana, Bovhan Marija, Gričar Mar., Hočevar Alojzija, Hrastar Mar., Janežič Ter., Jerman Jožefa, Koščak Ana, Kralj Ana, Kruc Mar., Kunstelj Urša, Labre Ana, Lindič Ana, Mencin Antonija, Natek Mar., Povše Frančiška, Papež Mar., Slak Terez., Sinkovec Ivana, Taborski Jožefa, Udovč Franč., Vene Mar., Vrtačnik Josip., Hočevar Jan., Peterlin Al., Jerman Mar., Luzar Mar. (P. Škocijan pri Mokronogu.) 2+195=197

Velika Dolina. *Gnjezda Janez* (1412), župnik. — *Ljudska šola* (375). — Novi udje: Bizjak Terez., Bukovinski Mar., Hočevar Ivana, Novosel Franc, Novosel Jera, Novosel Jure, Novosel Zofija, Pangrčič Marija, Strniša Marija, Unetič Bara. (P. Jesenice na Dolenjskem.) 2+58=60

Število družnikov: 42 dosmr. 1653 letnih = 1695.

7. Dekanija Litija.

Smartno. Rihar Matej, dekan. — *Župna knjižnica* (388). — Novi udje: Balant Mar., Češek Jan., Dolšek Jan., Gliha Ign. z druž., Gradišek Jož., Grošelj Ant., Groznik Roza, Grum Ignac,

Golob Jan., Juhant Andr., Kokalj Ant. ml., Kokalj Emilija, Muzga Terez., Okorn Fr., Pregelj Al., Pregelj Franč., Pevec Al., Pokovec Alojzija, Potisek Fr., Potisek Mar., Poglajen Urš., Rogelja Ivana, Rozina Ivana, Smuk Iv., Smrekar Jož., Sirk Ant., Tomežič Ant., Tomše Jan., Tomše Mar., Trelec Jožefa, Urbančič Jan., Vidic Mart., Vidic Franc, Zidar Anton, Zapušek Neža, Zupančič Marija.

(P. Smartno pri Litiji.) 1+196=197

Dobovec. Pogačar Janko, žup. upr. — *Bevc Jan.* (1735). — Novi udje: Bajda Hel., Brevar Alojz., Dolanc Jož., Dolinšek Ign., Fele Neža, Gabrijel Leop., Ivšek Frančiška, Kovač Jan., Medvešek Marija, Medvešek Mat., Novak Jož., Pavlič Ana, Smodiš Alojzija, Trošt Ana, Jelen Janez. (P. Trbovlje.) 1+42=43

Dole. *Filler Václav* (1272), župnik (2 izt.). — Novi udje: *Pogljajen Jožefa* (2883), Medved Ana, Odlazek Alojzija, Slinga Jož., Lamovšek Ternej, Tomažič Janez, Drnovšek Marija, Sluga Anton, Drnovšek Terezija, Zavrl Alojzija, Gracar Marija, Sevšek Marjeta, Škoda Jožefa, Medvešek Franc. (P. Dole.) 2+65=67

Hotič. Hromec Ivan, župnik. (P. Litija.) 31

Janče. Dobnikar Janez, župnik. — Novi udje: Jelnikar Franc, organist; Maren Anton, Jančar Anton, Jelnikar Alojzij, Zavrl Franc, Končar Janez, Mahkovic Janez, Ostrež Kat., Branček Ivana, Čenjavek Marija, Anžur Katarina, Marolt Alojzija, Habič Pavla. (P. Litija.) 33

Javorje. Indof Franc, župnik. — Nova uda: Tomec M., Zupančič M. (P. Smartno pri Litiji.) 34

St. Juri pod Kumom. Merdavs Ludovik. — *Asvec Franc* (920), župnik. (P. Radeče.) 1+33=34

Kresnice. Dolinar Janez, župnik. — Novi udje: Godec Franc, Razpotnik Jakob, Piro Fr., Hvala, Marija, Jakopič Terezija, Mohar Ana. (P. Kresnice.) 47

St. Lambert. Cuderman Jož., župni upr. — *Župna knjižnica* (1952). — Nova uda: Pavšek Marija, Grošelj Marija. (P. Sava.) 1+40=41

Litija. Kralj Franc, župnik. — Novi udje: Simončič Julija, Potočnik Ivana, Wabra Ivana, Megušar Helena, Virt Mar., Erjavec Lud., Resnik Ivan, Urbančič Iv., Planinšek Anica, Mešek Pavlina, Črne Kristina, Damjan Antonija, Logar Mar., Bregar Juri, Babnik Marija, Čebela Viktor, Pertot Adolf, Lutman Terezija. (P. Litija.) 181

Poljsnik. Kovič Jernej, žup. uprav. — *Ljudska šola* (2437). — Novi udje: Borišek Alojzija, Borišek Kat., Felč Stefan., Golob Fr., Hiršel Mar., Kos Fr., Kos Franca, Kolar Jan., Lilija Bogumil, Lokar Ant., Medvedšek Jož., Potisek Jan., Potisek Mar., Povše Uršula, Primo Jožefa, Primo Jan., Repovš Anton., Resnik Franč., Sladič Jožefa, Špehar Jan., Tekavec Mar., Vidic Dominik, Vidmar Frančiška, Vodenik Amalija, Vodenik Jožef, Zupan Marija, Žibert Franca. (P. Litija.) 1+79=80

Prežganje. *Jakič Karol* (1149), župnik. — Novi udje: Mohar Marija, Ostrež Jera, Ostrež Uršula, Roj Ana. (P. Litija.) 1+49=50

Primskovo. Plešič Ant., žpk. (P. Smartno pri Litiji.) 56

Radeče. Hiersche Franc, župnik (3 izt.). — *Krisper Anton* (2573), ravn.; *Podlogar Neža* (2574), *Vodenik Urša* (1181). — Novi udje: Gorenjec Janez, Kremžar Franc, Radovič Ant., Rossi Peter, Simončič Ign., Bratkovič Mar., Krznar Mar., Krznar Polona, Schöbl Tekla, Zagar Jožefa. (P. Radeče.) 3+104=107

Sava. Širaj Andrej, župnik (3 izt.). — *Berdajs Marija* (2022). — Novi udje: Savšek Benedikt, Gošte Flor., Oblak Janez, Devetak Ant., Južnik Angela, Köpp Mar. (P. Sava.) 1+39=40

Svibno. Koprivec Peter, župnik. — Novi udje: Kmetič Leon, Ilinčič Rozalija, Medved Apolonija, Novak Alojzija, Orešnik Frančiška, Zupan Terezija. (P. Radeče.) 66

Stanga. Žnidaršič Ant., župnik. (P. Litija.) 57

Zagorje. Rott Gotard, župnik in duh. svetn. — *Kokelj Fr.* (2633), *Oman Ant.* (2726), kaplana; *Zupin Leop.* (1946), organ.; *Forté Iv.* (2727); *Govejšek Mar.* (1502). — Novi udje: Ravnikar Jožef, Legat Val., Oven Janko, Ranzinger Ljudm., Ambrož Karel, Bren Mar., Čebin Justina, Čuk Katar., Drnovšek Fr., Drnovšek St., Herman Mar., Karat Ferdinand, Kovač Rudolf, Krauskopf Brigita, Krauskopf Rozal., pl. Plah St., Rus Vincenc., Srebot Jožef, Šerak Marija, Škrabar Marija, Ule Marija, Zerko Marija. (P. Zagorje ob Savi.) 5+184=189

Število družnikov: 17 dosmr. 1286 letnih = 1303.

8. Dekanija Ljubljana.

Stolna župnja v Ljubljani. Premil. g. knez in škof dr. Jeglič Anton B. (1450); *Flis Janez* (513), generalni vikar; *Sajovic Jan.* (16), stol. prošt; *Kolar Matija* (542), stolni dekan; *dr. Gruden Jož.* (2025), st. kan.; *Križič Ant.* (733), č. kanonik; *dr. Krek Jan.* (1812), drž. in dež. posl.; *Cegnar Janko* (2520), st. vik.; *Jakelj Gr.* (281), žpk. v p.; *Zabret Franc* (2366), stolni kaplan; *Zalokar Ana* (2061); *Premrl Stan.* (2368), st. pevovodja; *Kat. društvo za delavce* (1420),

Knjižnica Alojzijeveška (285); *Knjižnica c. kr. II. drž. gimnazije* (1247); *Knjižn. c. kr. realke* (149); *Leonova družba* (2702); *Nemški vitezki red* (2024); *dr. Tavčar Ivan* (789), župan stolnega mesta Ljubljane; *Ambrož Franja* (2369); *Kalan Milan* (2680), *Korelec Ana* (676), *Majaron Boris* (2076), *Pirc Ciril* (1584); *Potoljar Ter.* (897), *Rebek Jož.* (1419), *Rupert Mar.* (1359), *Štrus Marj.* (722), *Žagar Karol* (470). — Novi udje: *Sicherl Ivan* (2849), *Krjarj Ana*, *Puc Julija*, *Ravbeker Ant.* (30+185=215). — C. kr. I. državna gimnazija. *Gimn. knjiž.* (226); *Grafenauer Ivan* (1393), *dr. Perné Fr.* (991), c. kr. prof.; *dr. Svetina Ivan* (654), č. kan. in c. kr. prof. v p. — Novi ud: *Mazovec Ivan*, c. kr. profesor (4+31=35). — C. kr. učiteljske. *C. kr. moško učiteljske* (425) (1+16=17). — Bogoslovje. *Knjižnica slov. bogosl.* (139); *dr. Lesar Jožef* (696), vodja; *dr. Griček Fr.* (2058), prof. in prefekt; *dr. Zoré Jan. Ev.* (1681), prof.; *Ferjančič Fr.* (1243), ekonom; *Sajovic Al.* (2155), sluga. — Novi udje: *Vilhar Jan.*, *Pavlič Ant.*, *Cepon Ant.*, *Pleša Fr.*, *Oven Josip* (6+23=29). (P. Ljubljana.) 41+255=296

Mestna župnija sv. Jakoba v Ljubljani. *Barle Jan. Ev.* (1884), m. župnik; *Steska Vikt.* (1065), ravn. kn.-škof. pis.; *dr. Pečjak Gr.* (1499), c. kr. g. prof.; *Verbajc Ant.* (748), župnik v p.; *Kogovšek Ivan* (2504), c. in kr. voj. kur.; *Volčič Fr.* (2062), salezij.; *Kačar Jožefa* (2154), *Jager Andrej* (1429), *Koemur Ivanka* (1885), *Pristov Mar.* (1738), *Tomc Urša* (990), *Učar Franca* (484), *Salezijanski zavod* (2285). — Novi udje: *Tavčar Tomaž* (2827), m. kapl.; *Moglič Ivanka*, poš. ofic.; *Kandare Emil*, fin. kom.; *Košič Joško*, *Barborič Pavla*, *Bitenc Alojz.*, *Celar Frid.*, *Czurda Vlad.*, *Dermota Josipina*, *Gašperlin Iz.*, *Golob Juri*, *Jakobič Mar.*, *Janežič Mar.*, *Jekovec Ivanka*, *Jelonek Mar.*, *Jesih Draga*, *Junc Leop.*, *Koprivec Urš.*, *Košič Ant.*, *Krajšek Jožefa*, *Kranjc Stefan.*, *Lovše Iv.*, *Majer Minka*, *Markič Al.*, *Metelmajer Amal.*, *Pavšek Anton.*, *Puh Urš.*, *Ravnikar Ter.*, *Strle Franč.*, *Strliša Terez.*, *Tomin Mar.*, *Trpotec Ana*, *Zupančič Anica*, *Zupin Fr.*, *Žgajnar Ant.*, *Žun Milena*. (P. Ljubljana.) 14+396=410

Sv. Peter v Ljubljani. *Petrič Janko* (1671), župnik; *Šimnic Edvard* (2695), *Kete Iv.* (2537), kaplana; *Bukovič o. Ant.* (1813); *Gajšek Ivan* (2453), trgovec; *Janičar Kar.* (608), vpk. župnik; *dr. Levičnik Alf.* (1729), c. kr. prof.; *Klemenc Julij* (1887), *Lončar Kar.* (2286), *Mač Fr.* (1245), posestn.; *dr. Pegan Vladimír* (1783), odvetnik in dež. odborn.; *Ponikvar o. Jakob* (1833), misij.; *Pristov o. Ivan* (1268); *Rohrman Viktor* (995), trg.; *Šolske sestre v Marijanišču* (1246); *Sporn Ivan* (1760), misij.; *Velkoverh Ivan* (1669); *Vodnik Alojzij* (1422), kamnosek; *Zdešar Iv.* (2578), regenschori; *Zušek o. Alojzij* (787); *Detela Anton* (2782), c. kr. prof.; *Remec Mat.* (1358), *Sojar Marija* (2192); *Koemur Alojzij* (2577), solic.; *Erklavec Mihael* (2576). — Novi udje: *Bartel Mar.*, *Bolnar Mar.*, *Čop Mar.*, *Dobovšek Josip.*, *Dobrovšek Jos.*, *Fabjan Mar.*, *Gabršek Jera*, *Gajeta Ljudmila*, *Gostiša Fr.*, *Grbanc Ivana*, *Hojker Kar.*, *Jakopec Pavla*, *Jegljič J.*, *Jerančič Neža*, *Jerančič Mar.*, *Jurca Henr.*, *Kremžar Franč.*, *Kristan Fr.*, *Kuga Katar.*, *Laharnar Ana*, *Lazar Marj.*, *Leskovic And.*, *Manfredo Mar.*, *Marijina kongreg. oo. jezuitov*, *Maraž Hel.*, *Miklavčič Mar.*, *Miserit Dezid.*, *Mohorič Jak.*, *Nagode Ant.*, *Planinšek Maks.*, *Plevčak Vinc.*, *Plevnik Hel.*, *Podboj Al.*, *Podraž Cir.*, *Požar Rezi*, *Premrov Elza*, *Princ Ang.*, *Rogelj Mar.*, *Rutar Jožef*, *Skušek Oskar*, *Starin Tomaž*, *Šircelj Ivan*, *Sola pri Sv. Petru v Ljubljani*, *Štrus Ivana*, *Sturm Franc.*, *Terčič Jožefa*, *Tomšič Iv.*, *Velikonja Amal.*, *Zamar Ana*, *Zupančič Ant.*, *Zbogar Marija*, *Židan Helena*, *Černe Emil.*, *Sternen Roza*, *Pavčič Mihael*, *Pezdír Mart.*, *Babnik Jož.*, *Klopčar Fr.*, *Breskvar Franč.*, *Dežman Alojz.*, *Suštaršič Mar.*, *Lampič Fr.*, *Jager Mar.*, *Levec Mar.*, *Dovč Ivana*, *Leben Ivana*, *Lukner Neža*, *Gorišek Ivana*. (P. Ljubljana.) 25+684=709

Frančiškanska župnija v Ljubljani. *Fabiani o. Placid* (405), provincial; *Knjižnica frančiškanska* (284), *Knjižnica oo. lasaristov* (750), *Knjižn. dež. muzeja* (1157), *Knjižnica tretjega reda* (2736), *Dolencec Oroslav* (1069), svečar; *Gašperin Viljem* (429), župnik v p.; *Križar Frančiška* (320); *Pollak Kar.* (697), tovarnar; *Požlep Fr.* (751), posestnik; *Slavec Mina* (288), *dr. Stare Josip* (566); *Stare Feliks* (747), grajščak; *Šmid Mar.* (698), *Šumi Jož.* (992), *Turk Ant.* (1171), *Pogačnik Al.* (1500), *Zdešar Pavlina* (1072); *Zamida M.* (1298), c. kr. d. svet.; *Zušek Fr.* (895), nadinž.; *Volčič Kristina* (1145), *Eržen Pavl.* (1586), *Vidmajer Kat.* (1739), *Veseli Jož.* (1815), *Kupec Al.* (1248); *Zupan Tomo* (170), prof. v p.; *Gnjezda Fr.* (1413), c. kr. prof.; *Sovan Brigita* (2147), *Harmel Zofija* (1111), *Semič Al.* (2454); *Hladnik Ladislav* (2535), dežel. živ. nadzorn.; *Petelinšek Fr.* (1162), mis. brat; *Birk Franc* (1237), misijonar; *Hren Franč.* (729), *Pavlinec Marija* (2635); *Wizjan Leopold* (1361), c. kr. urad.; *Burja Peter* (1423). — Novi udje: *Zajec Leopoldina* (2806), *Pollak Iv. ml.* (2807), *Aljančič Jožef*, *Babič Mar.*, *Benedikt Fr.*, *Bajo Mar.*, *Bizuly Janko*, *Baloh Amal.*, *Bar Teodora*, *Centrih Gen.*, *Cinha Mar.*, *Družina Fongina*, *Gruden Alb.*, *Glavič Edv.*, *Grebenc Hilda*, *Gomilšek Josip.*, *Hartman Pet.*, *Hus Mar.*, *Peternel Henr.*, *Hribar Marija*, *Kremšek Erna*, *Kranjc Iv.*, *Kalan Ivana*, *Keršiner Mar.*, *Knapič Kat.*, *Kobilca Jak.*, *Kralj Apol.*, *Kmet Mar.*, *Komac Ferd.*, *Kromer Mar.*, *Kordin Mar.*, *Kosernik Mirosł.*, *Mencin Mar.*,

Mikuš Ivana, *Nastran Val.*, *Nemanič Iv.*, *Polak Mar.*, *Perko Mar.*; *Remec Vlad.*, ing.; *Rome Fr.*, *Starman Mar.*, *Sokol Ant.*, *Sluga Iv.*, *Samlen Viki*, *Sušteršič Mar.*, *Trater Mar.*; *Turk Hugo*, živinodrž.; *Vidic Cir.*, *Vihanik Fr.*, *Zagradnik Josip.*, *Zupan Albreht*, *Zobec Reza*, *Zurman Neža*, *Zaveršnik Franca*, *Firnic Mana*, *Ranič Jožef*, *Čizman Mar.*, *Pompe Janko*, *Polšek Mici*, *Miklavčič Mat.*, *Borštner Mar.*, *Ogrizek Leop.*, *Slovec Ana*, *Slajko Fr.*, *Gostinčar Fr.*, *Weiß Mar.*, *Kastrau Silva*, *Tinta Vlad.*, *Železnikar Franč.*, *Černe Fr.*, *Rovan Fil.*, *Ahčin Franca*. (39+702=741). — Berbuč Iv., c. kr. prof. v p. v Gorici. (7). — Posamezniki. (4).

(P. Ljubljana.) 39+713=752

Trnovska župnija v Ljubljani. *Vrhovnik Iv.* (910), župnik (2 izt.); *Kilar Ivan* (2313), *Bizjak Jernej* (1244), *Mestna dvoraz. lj. sola na Barju* (1421), *Rasteiger Rudica* (2579); *Wester Jos.* (2500), c. kr. prof.; *Vercé Jos.*, kapl. (5 izt.). — Novi udje: *Benkovič Janko*, *Bahar Ang.*, *Bakš Zorko*, *Brodnik Mar.*, *Cankar Alojz.*, *Celestina Ljudm.*, *Dolinar Mar.*, *Dernovšek Ivana*, *Dolenc Mar.*, *Jelar Marija*, *Keršič Jos.*, *Kleinstejn Josip.*, *Komatar Pet.*, *Družina Kopropl.*, *Logar Mar.*, *Miklavc Ivana*, *Modic Josipina*, *Plestenjak Marija*, *Prebil Peter*, *Pungerčar Mar.*, *Purkart Mar.*, *Prezelj Iv.*, *Pirnart Josip.*, *Družina Puh*, *Rojec Val.*, *Rednak Jožefa*, *Stare Fr.*, *Verbič Andr.*, *Zadnikar Ivan*, *Zajec Lovr.*, *Zupančič Franč.*, *Žulj Mar.*, *Žitnik Frančiška*, *Železnik Jakob*. (P. Ljubljana.) 6+848=854

Uršulinski samostan v Ljubljani. *Zupančič Val.*, spiritual; *Vilfan Matej*, katehet. (P. Ljubljana.) 13

Prisilna delavnica v Ljubljani. *Sega Vikt.*, kurat. — *Knjižn. prisilne delavnice* (349). — Novi udje: *Kovačič Alfonz*, *Kajfež Juri*, *Gradišek Ant.*, *Juršič Franc*. (P. Ljubljana.) 1+25=26

Brezovica. *Češarek Fr.*, župnik; *Učakar Fr.* (2724), kaplan; *Rožnik Marija* roj. *Zgur* (1679), *Humer Avgusta* (2683). — Novi ud: *Lenassi Viljem* (2850), užitn. vodja. (P. Brezovica.) 4+118=122

Črnuče. *Tomelj Ant.*, župnik. — *Črnuče Mar.* (2287). — Novi udje: *Bergant Marj.*, *Črnuče Mar.*, *Dobravec Jak.*, *Dobravec Jožefa*, *Drešar Ant.*, *Gregorič Andr.*, *Hafner Mar.*, *Jemo Franca*, *Kovač Fr.*, *Lampič Pet.*, *Maček Anton.*, *Novak Neža*, *Podboršek Marija*, *Rotar Ivan*, *Sever Marija*, *Snoj Franc*, *Škrlap Jakob*. (P. Ježica.) 1+109=110

Devica Marija v Polju. *Müller Ivan*, (997), župnik (3 izt.); *Širaj Jak.*, kaplan; *Godec Jan.* (1512), župnik v p.; *Mrcina Ign.* (1817), župan, preds. kr. sol. sv. — Novi udje: *Dimnik Jan.*, *Dovjak Al.*, *Filoni Drag.*, *Hromec Mih.*, *Peternel Ant.*, *Porenta Ant.* z dr., *Prusnik Jož.*, *Trtnik Jož.*, *Vidic Jan.*, *Vodiškar Jan.*, *Zajec Fr.* z dr., *Zajec Jak.* z druž., *Avšič Franč.*, *Črne Franč.*, *Jakop Fani*, *Kobal Mar.*, *Pajn Mar.*, *Pozaršek Marjeta*, *Rome Franč.*, *Rozman Ivana*, *Travnikar Pavla*, *Zrnc Hel.*, *Žitnik Mar.*, *Janezkova družina*. (P. Dev. Mar. v Polju.) 3+322=325

Dobrova. *Havptman Pet.*, župnik (3 izt.); *Kranjc Jož.*, kapl.; *Farna knjižn.* (2128), *Marinko Jož.* (2636). — Novi udje: *Marinko Amal.* (2826), učiteljica; *Ferjanova hiša*, *Korenčič Jan.*, *Peklaj Fr.*, *Podobnikar Jož.*, *Podobnikar Jož.*, *Rihar Ant.*, *Tomc Ant.*, *Dolinar Mar.*, *Marinko Franč.*, *Marinko Ivana*, *Stanonik Katar.*, *Škof Urš.*, *Tomc Mar.*, *Zadnikar Marija*. (P. Dobrova.) 3+142=145

Golo. *Kunauer Janez*, župnik. — Novi udje: *Intihar Vinko*, *Podlogar Jož.*, *Virant Marj.*, *Šivec Mar.*, *Glavan Urš.*, *Anzele Franca*, *Rupar Mar.*, *Ponikvar Franca*, *Gradišar Ana*, *Lenič Neža*, *Mehlin Ter.*, *Glavan Neža*, *Dolščak Franca*. (P. Studenec.) 30

Ig. Koechler Viktor (1156), župnik; *Vidmar Fr.*, kaplan; *Koehler Alojzij* (1667). — Novi udje: *Grimšič Mar.*, *Kavčič Urš.*, *Kus Matija*, *Močilnikar Mar.*, *Mrnjec Mar.*, *Ponikvar Marija*, *Primo Jak.*, *Strle Alojzija*, *Spelak Alojzija*, *Štembal Miha*, *Švigelj Franca*, *Tančkova družina*, *Uršič Franca*, *Valentincič Marijana*, *Vrbinc Mar.*, *Virant Marija*, *Železnikar Jakob*. (P. Studenec.) 2+155=157

Sv. Jakob ob Savi. *Jemec Anton*, župnik (2 izt.); *Cajhen Ant.* (2327), *Grojsdek Andrej* (1740), *Zajc Neža* (2743). — Novi udje: *Grad Jern.*, *Kavka Mih.*, *Mejač Jakob*, *Dečman Franč.*, *Drufovka Katar.*, *Pance Franč.*, *Ružgej Mar.*, *Ružgej Apol.*, *Semen Iv.*, *Zajo Rozal.*, *Ložar Jan.*, *Hafner Luc.*, *Pengov Ivana*, *Urbančič Lucija*. (P. Dol pri Ljubljani.) 3+81=84

Ježica. *Zupan Sim.* (501), župnik. — Novi udje: *Dovič Jern.*, *Sonc Fr.*, *Kreč Mar.*, *Sever Jedert*, *Sitar Frančiška* (1+180=181). — *Vodopivec Jos.*, kurat iz Nabrežine. (15.) (P. Ježica.) 1+195=196

Sv. Katarina. *Pavlin Andrej*, župnik. (P. Medvode.) 23

Preska. *Brence Janez*, župnik (2 izt.); *Klobus Val.*, župnik v p. — *Erjavec Franc* (1501). — Novi ud: *Fertin Ivan*. (P. Medvode.) 1+74=75

Rudnik. *Pfajfar Janez*, župnik. — Novi udje: *Rotar Jož.*, *Martinc Jan.*, *Žagar Jan.*, *Vidic Jak.*, *Garbajs Fr.*, *Zrimšek Jan.*, *Alihan Jan.*, *Elikan Fr.*, *Zebal Danica*, *Glavič Franč.*, *Intihar Ana*, *Jager Mar.*, *Krivoč Franč.*, *Berčič Mar.*, *Štebljaj Ivanka*, *Golob Ivana*, *Mlakar Kat.*, *Vrečar Frančiška*. (P. Ljubljana.) 68

Sora. *Finžgar F. S.* (1670), župnik; *Fröhlich Jož.*, kaplan; *Krišaj Fr.* (2637), *Krišaj Janez* (2638), *Krišaj Valentin* (2639), *Peternelj Peter* (2751). — Novi udje: *Dobre Ivana*, *Čarman Ana*,

Kuralt Angela, Ovčak Mar., Dolinar Franc., Poljanec Mar., Jenko Ivana, Luštrek Ivana, Založnik Franc. (P. Medvode.) 5+133=138

Sostro. Poljak Martin, župnik; *Jaklič Fr.* (2710), kaplan; *Selan Hel.* (2329), *Selan Ivana* (2328). — Novi udje: *Knjišnica župne cerkve sv. Lenarta* (2818), Bučarjeva hiša, Jakoš Fr., Maček Marj. z druž., Primčeva hiša, Primio Mar., Grad Franc., Kocjančič Anton., Trkov Antonija, Kogej Ivana, Siročjeva družina, Štefkova hiša. (P. Dol. Hrušica.) 4+204=208

Smartno. *Lésar Jan.*, (933), župnik; Juvančič Lovro, župnik v p. — *Kepec Mat.* (1741). — Novi udje: Cedilnik Vikt., Cedilnik Micka, Ile Mar., Koler Mart., Novak Manca, Zobec Jan., Dečman Marija. (P. Št. Vid nad Ljubljano.) 2+111=113

Tomislj. Knific Jozef, župnik. — *Virant Fr.* (2365). — Novi udje: Rebolj Jan., Erjavec Urša, Fister Mar., Grum Franc., Grebenc Alojz., Anzelj Franciška, Gabrovšek Urša, Lesica Ana, Rozman Franciška, Suhadolnik Jera, Škerjanc Ana, Zalar Ivana, Žagar Alojzija. (P. Studenec.) 1+51=52

Vič-Gilnoe. Campa p. Avguštin, župni uprav.; Zajc p. Ferdo, kaplan. — *Sojar Ivana* (2191), *Pance Mar.* (228), *Pfajfar* (omož. Kos) Ana (1680), *Jan Mih.* (1886). — Novi udje: Acceto Terez., Demojzes Franja, Jesenovc Jož., Kremžar Mar., Kukovec Josip, Kmetec Josip., Lilek Anton., Ladič Ana, Mrak Iv., Novak Rozal., Pance Fr., Seidl Mar., Sever Franc., Šušteršič Josip, Vovk Marija, Volčič Urš., Vrhunc Helena. (P. Vič.) 4+308=312

Št. Vid. *Zabret Val.* (1753), župnik (3 izt.); *Belec Ant.* (641), župan; *Kopač Ivanka* (903), *Oven Fr.* (1071), *Peterca Fr. Peter* (2512), *Zakotnik Cirila* (1860). — Novi udje: Babnik Mat., Berlic Marij., Brecljnik Ivana, Cerar Ar., Cilar Ant., Cuderman Leop., Čepeljnik Rok, Černe Josip., Erjavec Albina, Erjavec Jos., Erjavec Mar., Grom Jos., Hafner Pet., Jama Marj., Justin Fr., Kalčič Jos., Koman Mar., Korbic Mar., Kremžar Iv., Kunstelj Ivana, Leban Kat., Ločnikar Marij., Ločnikar Mar., Luskovec Mar., Menart Fr., Oven Ivana, Oven Mat., Pečnik Marij., Peterca Iv., Rozman Marij., Sattler Mar., Seliškar Amal., Skalar Anton., Starman Mar., Škrlep Fr., Svajger Jera, Tome Jan., Tomšič Fr., Trampuš Cecil., Vidic Rozina, Zalaznik Janez, Zaletel Mar., Žagar Josip, Železnik Ana, Živalič Ant., Kovačeva hiša, Tinetova hiša, Bajec Ivana, Hoševar Ant., Jebačin Jozefa, Juvan Franc., Košenina Al., Kožuh Franc, Lotrič Ivana, Novak Mar., Pipan Iv., Pogačar Ter., Šetina Ivan, Strukelj Jozefa, Zajec Franc., Mrhar Angela. (P. Št. Vid nad Ljubljano.) 6+342=348

Zavod sv. Stanislava v Št. Vidu. *Kržišnik Jož.* (1883), gimn. profesor; *Gimnazijska knjišnica* (2139); *dr. Jerš Franc* (2642), *dr. Knific Ivan* (2075), *Porenta Gašp.* (2643), profesorji; *Markuš Alojzij* (2644), ekonom. — Novi udje: *Omerza Fr.* (2902), *Rebol Fr.* (2903), *dr. Trdan Fr.* (2904), profesorji; *Filipič Jan.* (2905), prefekt; *Arhar Rok* (2906), knjigov.; *Erman Stef.* (2907), mizar; *Gogala Fr.*, c. in kr. poročn.; *Bergant Mavr.*, Žigon Joško, Lesar Jož., Šušteršič Jož., Dolenc Jož., Kodermac Rok, Kranje Molislav, Martelanc Rud., Žigon Avg., Baloh Jak., Jaklič Bog., Žerovnik Iv., Logar Flor., Pokovec Vinko, Majcen Genevefa, Pavletič Josipina, Volčič Marija. (P. Št. Vid nad Ljubljano.) 19+51=63

Zelmlje. Bertold Jernej, župnik. (P. Studenec.) 10

Število družnikov: 178 dosmr. 4961 letnih = 5139.

9. Dekanija Loka.

Stara Loka. *Mrak Mat.* (1820), dekan; Kumer Alojzij, žpk. v p.; *Berčič Al.* (1362), *Dolenc Jera* (909), *Kovačič Franc* (1674), *Pintar Marija* (2740), *Ravnikar Jožef* (2580), *Režek Franc* (1863), *Triller Jan.* (908), *Žagar Jos.* (1888). — Novi udje: *Francič Jan.* (2828), kaplan; Bajt Adolf, Franko Marija, Gaber Franc, Hafner Anton., Jamnik Ana, Kalan Peter, Kaltenekar Albina, Kogovšek Jakob, Pevec Janez, Pohar Franc, Stanonik Janez, Triller Franc. (P. Škofja Loka.) 10+149=159

Bukovšica. Ilovski Albin, župnik. — Novi ud: Bernik Neža. (P. Selca.) 34

Dražgoše. Pfajfar Anton, župnik. (P. Železniki.) 43

Javorje. Klopčič Josip, župnik (2 izt.); *Peternel Janez* (2289). — Novi udje: Marijin vrtec (2 izt.), Bogataj Lovro, Izda Lovro, Gartnar Janez, Kobal Fr., Kokelj Fr., Maček Fr., Možina Mat., Potočnik Jožef, Tavčar Mat., Alič Ivana, Ažbe Marija, Izda Mar., Kržišnik Franca, Mesec Rozalija, Kumar Ana, Kumar Neža, Ramoveš Kat., Jelovčan Franc., Urh Mar. (P. Poljane.) 1+76=77

Sv. Lenart. *Langerholz Janez* (2367), župnik; *Langerholz Marija* (2752), *Fakin Valentin* (2339). — Novi udje: *Mrak Ana* (2815), Potočnik Jak., Vidmar Franc., Balanč Jožefa, Rant Gregor. (P. Selca.) 4+58=62

Leskovicca. Kos Matevž, žup. upr. — Novi udje: Čemažar Jož., Eržen Juri, Peternel Luka, Eržen Marij., Bogataj Neža, Freljh Jera, Gartnar Marij., Kejžar Mar., Kejžar Marij., Kokelj Mar., Miklavc Ana, Peternel Kat., Peternel Kat., Spik Mar., Sturm Mar., Demšar Fr., Freljh Mart., Likar Juri, Mohorič Blaž, Torkar Jož., Uršič Ant.,

Verčič Vencel, Bizjak Marijana, Bogataj Marij., Cerin Neža, Mlakar Ivana. (P. Gorenjavas.) 95

Lučine. Rajčević Franc, župnik. — Novi udje: Martinčič Mart., Rus Jan., Jereb Ivana, Košir Ana, Malovrh Uršula, Brejc Jan., Kržišnik Mat., Malovrh Jak., Mrak Tom., Mravlje Jan., Oblak Št., Pustavrh Jož., Mlinar Franica. (P. Gorenjavas.) 70

Nova Oselca. Brecljnik Al., župni uprav. — Novi udje: Bajt Franca, Bončina Vencelj, Guzelj Mar., Jezeršek Ant., Jezeršek And., Jezeršek Urša, Kacin Ivana, Kacin Mar., Lindav Mar., Mravlje Mici, Mlakar Franca, Pivk Franca, Peternel Marij., Peternel Neža, Pirih Jan., Podobnik Anton., Slabe Angela, Snožnik Kat., Sifrar Mat., Troha Al., Treven Mar., Treven Ant., Treven Katar., Uršič Marija, Kržišnik Janez. (P. Gorenjavas.) 85

Poljane. *Ramoveš Jernej* (568), župnik; Dagarin Matej, kaplan; *Debeljakova hiša* (351), *Jesenkova hiša* (197), *Debeljak Ivan* (1954), *Kržišnik Mih.* (1955), *Krmelj Greg.* (2149), *Gođec Apolonija* (2028), *Juvan Franja* (2150), *Kokalj Marijana.* (1673), *Miklavčič Ana* (2291). — Novi udje: *Seljan Anton* (2829), kaplan; *Bogataj Ivan* (2830), *Jerala Ivana* (2831). (P. Poljane.) 13+211=224

Reteče. Meršolj Janez, župnik. — *Avguštin Janez* (2030). — Novi udje: Križnar Jan., Luštrek Jan., Bravhar Jerica, Hafner Franc., Kuralt Ivana, Malovrh Franc. (P. Škofja Loka.) 1+71=72

Selca. *Kepec Janez* (2646), župnik; *Tavčar Matej* (2647), kaplan; *Kragelj Mihal* (1698), župnik iz škrbine; *Narobe Joieč* (701), *Prevodnik Jan.* (1160), *Tavčar Andr.* (1250), *Nastran Fr.* (2648). — Novi udje: Adamovec Angela, Berce Mat., Čemažar Jak., Habjan Marija, Kemperle Terezija, Oman Uršula, Pavlič Franca, Pintar Janez, Semen Urb., Šliber Milka, Smid Ivana, Sturm Jan., Tavčar Marija, Tolar Marija, Urh Franca, Vidmar Janez. (P. Selca.) 7+225=232

Sorica. *Mikuž Janez* (2027), župnik. — *Župna knjišnica* (533). — Novi udje: Jan Franc, Biček Marijana, Bendičevc Ana, Čemažar Neža, Kemperle Franciška, Sorl Elizabeta. (P. Sorica.) 2+79=81

Stara Oselca. *Soukup Ivan* (915), župnik. — Novi udje: Bogataj Fr., Burnik Mar., Bogataj Mar., Božnar Franca, Debelak Helena, Eržen Uršula, Govekar Jak., Gruden Marija, Kokalj Blaž, Kosmač Urban, Kosmač Lovro, Malavašič Mar., Mravlje Marijana, Oblak Janez, Pivk Marija, Rihtaršič Ivana, Rihtaršič Urša, Šubič Pavel, Sturm Jožef, Sifrer Mar., Stremilj Luka, Tavčar Ig., Vidmar Jernej, Vidmar Janez, Debelak Luka, Reven Stanislav. (P. Gorenjavas.) 1+96=97

Škofja Loka. *Šinkovec Avg.* (932), župnik; Anžič Anton, kaplan; Cerin Karol, nunski Spiritual; Lederhas Ludovik, katehet; *Notar Anton* (421), Vester Janez, Piskar Janez, vpk. župniki; *Schwei br. Gasper* (2312), *Uršulinska znanja šola* (700), *Dekl. Marijina družba* (2026); *Lenček Niko* (907), c. kr. notar; *Volčič Jakob* (434), *Dolinar Andrej* (2288), *Planina Lovrenc* (1853), *Šubič Franica* (1161). — Novi udje: Fürst o. Viktorin, kapucin; Dolinar Mat., Jesenovc Fr., Pušar Jak., Svoljšak Al., Sifrer Jan., Arrol Marija, Albreht Fr., Bernik Ana, Božnar Marija, Buh Fr., Debeljak Kat., Dolinar Mar., Dolinar Mar., Grohar Marj., Guzelj Mar., Habjan Marj., Kalan Fr., Košenina Fr., Kopač Marj., Krek Luc., Martelak Ter., Oblak Mar., Peternel Pavla, Potrebuješ Mar., Pretnar Nada, Rant Marija, Ravnihar Ivan, Rink Marija, Sovinec Katarina. (10+309=319). — Goriški kapucinski samostan. Prah o. Lin, *Cejan Otokar* (596). (1+14=15). — Posamezniki (3). (P. Škofja Loka.) 11+326=337

Trata. Brajec Josip, župnik. (P. Gorenjavas.) 217

Zallog. Hribar Anton, župnik. — *Župnijska knjišnica* (611), *Biček Jakob* (2138), *Ceserin Mohor* (480), *Pintar Anton* (532). (P. Železniki.) 4+38=42

Žabnica. *Čik Karol* (1426), župnik; *Kuralt Jakob* (2193), *Kat. slov. izobr. društvo* (2292), *Ljudska šola* (2649). — Novi udje: Bernik Martin, Sifrer Janez, Benedičič Marija. (P. Škofja Loka.) 4+72=76

Železniki. *Marčič Val.* (1438), župnik; *Župnijska knjišnica* (110); *Globočnik Fr.* (599), c. in kr. major; *Košmelj Leop.* (2031), *Rant Ant.* (230), *Štalič Ant.* (1251), *Dr. Demšar Jernej* (2774). — Novi ud: *Gušič Ana* (2908). (P. Železniki.) 8+108=116

Število družnikov: 66 dosmr. 2053 letnih = 2119.

10. Dekanija Moravče.

Moravče. Bizjan Janez, dekan; Demšar Ant., Sever Ivan, kaplana; *Zurbi Terez.* (2508). — Novi udje: Bregar Ant., Cerar Jože, Hribar Jož., Orehek Ant., Poznič Jož., Prebil Jan., Smrkolj Franc, Avbelj Barb., Capuder Neža, Grilj Marija, Novak Antonija, Orehek Franciška, Cerar Jozefa, Jerina Ivana, Kosirnik Angela, Oselnik Franca, Suštar Antonija, Toman Ana, Tič Franca, Malin Marija, Juvančič Marija. (P. Moravče.) 1+166=167

Vrhpolje. Vodopivec Ivan, ekspozit. (P. Moravče.) 49

Sv. Trojica. Huter Alojzij, ekspozit; Cerar Jan., župan. — Novi udje: Cerar Franciška, Cerar Marija, Zajc Apolonija.

(P. Dob pri Ljubljani.) 29

Blagovica. Hartmann Jos., župnik. — *Benkovič Fr.* (2434). — Novi udje: Brgant Venceslav, Markovšek Anton, Proseno Peter, Štrancar Andrej, Vajde Jak., Korošec Marija, Kosec Ivana, Kržič Amalija, Ovca Jožefa, Prvinjšek Marija, Resnik Marija, Resnik Terezija.

(P. Lukovica.) 1+77=78

Brdo. Slak Mat., župnik. — *Sola na Brdu* (163), *Dr. Kersnik Janko* (786). — Novi udje: *Orehek Janez* (2816), Zajc Marjeta, Urankar Marija, Držar Marija, Breznik Franciška.

(P. Lukovica.) 3+97=100

Št. Vid pri Brdu. Gostič Franc. — *Sola v Št. Vidu* (807). — Novi udje: Capuder Lovrenc.

(P. Lukovica.) 1+68=69

Čemšenik. Zelnik Jos., župnik. — *Medvedšek Jak.* (1675). — Novi udje: *Osolnik Franc* (2817), kaplan; Škrabar Franc, Lebar Terezija, Drnovšek Janez.

(P. Medija-Izlake.) 2+130=132

Izlake. Majar Val. (684), župnik v p.; *Verbole Ant.* (1074). — Nova uda: *Kokole Ljudmila* (2851), Gosar Reza.

(P. Medija-Izlake.) 3+29=32

Češnjice. Perko Pavel (1947), župnik; *Rebolj Fr.* (1890), org.; *Šolska mladina* (522), *Žibert Fr.* (1676), *Kancilija Rozalija* (1677), *Pestotnik Jož.* (2032), *Žordani Mar.* (2097), *Kuhar Alojz.* (2098), *Brodnik Fr.* (1889).

(P. Šmartno v Tuhinju.) 9+20=29

Dol. Kastelec Mat., župnik. — *Zorec Fr.* (2388). — Novi udje: Gelo Gašper, Grad Ana, Jemc Ivan, Podbevšek Mar., Tihel Marija.

(P. Dol pri Ljubljani.) 1+98=99

Sveta Gora. Borštnar Janko, župnik. — *Farna knjižnica* (2509), *Šolska knjižnica* (2510). — Novi udje: Prašnikar Franc, Logaj Franc, Logaj Jožef, Prestor Ivana, Razboršek Adela, Slapar Franca, Cvetežar Helena, Juvan Jožefa, Medved Anica.

(P. Vače.) 2+80=82

Št. Gotard. Sitar Val., župnik. — Novi udje: Cukjati Mar. Alojz., Lebar Alojz., Novak Marij., Smrkolj Gašper, Smrkolj Mar., Štrban Roza in Žofija, Točaj Franciška, Vresk Franika, Smrkolj Valentin, Lebor Marija.

(P. Trojane.) 70

Sv. Helena. Rihtaršič Jan., župnik. — *Kotar Jan.* (1426).

— Novi udje: *Cerar Helena* (2879); Zupančič Bernardka, učitelj.; Sotlar Al., c. kr. stražm. z druž.; Gregorin Marija, Anžur Marija, Bunček Ana, Prošek Jožefa, Zupančič Rudolf.

(P. Dol pri Ljubljani.) 2+113=115

Ihan. Železný Al., župn. (2 izt.). — *Kramarjeva hiša* (203).

— Novi udje: Klemenčič Franca, Kokalj Marija, Martinovčeva družina, Slovnik Ana, Pirc Marija. — (P. Domžale.) 1+106=107

Kelovrat. Stenovec Andrej, župnik (3 izt.). — *Župnijska mladina* (329). — Novi udje: Razpotnik Marija, Gradišek Barbara, Vozel Antonija.

(P. Medija-Izlake.) 1+57=58

Krašnja. Knol Adolf, župnik. — Novi udje: Cizej Franc, Kopitar Avg., Hribar Mar., Cerar Fr., Udovč Ant., Dragar Janez, Cerar Helena, Zalaznik Jožefa, Kos Katar., Šnajder Franca, Zavbi Mar., Roglič Mar., Okorn Franciška, Bevč Alojzij, Hrovat Jožef, Hribar Katarina, Štrukelj Franciška, Avbelj Mar., Maselj Stanko, Udovč Albina, Cerar Mar., Batič Terez., Majdič Fr., Osredkar Ivana, Rokavec Alojzij, Klopčič Franc.

(P. Lukovica.) 80

Št. Ožbalt. Jarec Janez Ev., kurat. — Nova uda: Matjan Fr., Kropivšek Andr.

(P. Trojane.) 29

Peče. Žagar Jožef (1099), župnik (2 izt.). — Novi udje: Mal Martin, Popit Angela, Merčun Franc, Lavrinc Marjeta.

(P. Vače.) 1+22=23

Sv. Planina. Bressan Jos., župni uprav. (P. Trbovlje.) 12

Vače. Golmajer Josip, župnik; Majdič Franc, benef. — Novi udje: Barliš Mar., Kimovec Roza, Sevljak Ana. (P. Vače.) 63

Zlatopolje. Medved Janez, župnik. — *Duhovnijska mladina* (523).

(P. Lukovica.) 1+24=25

Število družnikov: 29 dosmrtn. 1419 letnih = 1448.

11. Dekanija Novo mesto.

Novo mesto. Dr. Elbert Seb., inf. prošt; Žlogar Anton, Erzar Mat., kanonika; Žerjav Ivan, vikar (8 izt.); *Viran Jan.* (360), kanonik; *Pleweis Karol* (1666), c. kr. notar; *Vojska Vlad.* (1746), podžupan; *Merše Marija* (1842), *Slanc Martina* (1178), *Knjižnica III. reda* (800), *Čitalnica novomeška* (1589). — Novi udje: *Dr. Ašman Ciril* (2870), c. kr. prof.; Andrejčič Ema, Cimperman Uršula; Jakše Fr., gostiln.; Valentinič Marjeta, Drenik Terezija, Kramberger Robert; Sulgaj Iv., vodja kur.; Merhar Srečka, Svillgoj Fr., Baier Dragica, Čarman Franc, Knol Marica. (8+198=206). — Posamezniki (10).

(P. Rudolfovo.) 8+208=216

Brunšice. Nemančič Mart. (1164), župnik; *Farna knjižnica* (1748), *Sola v Brunšicah* (1749), *Sola v Gabrji* (2582). — Novi udje: Božič Jože, Erjavec Marija, Pavlič Fr., Škrbec Mat., Zakasnil Grog, Deželan Ana, Srebrnjak Marija, Škrbec Katarina, Vovke Roza.

(P. Brunšice.) 4+50=54

Črmošnjice. Lebar Jakob, župnik; Lunder Alojz, kaplan. — Novi udje: Frank Marica, Tanko Karol, Adamič Silv., Kadunc Ana.

(P. Črmošnjice.) 8

Mirna peč. *Zore Ant.* (2326), župnik; *Pate Jan.* (2650), *Slak Magdal.* (2651), *Pust Ant.* (2721). — Novi udje: *Sadar Ivan* (2794), kaplan; *Janežič Alojzij ml.* (2852), *Matoh Fr. ml.* (2853), Gerlica Ivana, Mozetič Roza, Springer Jožefa, Ladiha Fr., Srovin Marjeta, Ponikvar Lavrencij, Murgelj Uršula, Keše Neža, Drenik Leopold, Saje Mat. z dr., Pugelj Neža, Pene Mar., Kordiš Franca, Saje Uršula, Lužar Flor., Smrke Mar., Pekolj Rozal., Gole Franč., Rapuš Jož., Gorenc Ter., Ribič Jan., Koleno Jož., Brezar Rozal., Drenik Jožefa, Zupan Mar., Gorenc Filip, Slak Jan., Hude Alojz, Saje Ana, Zore Al., Cesar Ana, Starič Marija, Gognjavec Martin, Makše Neža, Judež Jožefa z dr., Cesar Jak. z dr., Mozetič Anton, Murgelj Franciška z dr., Barbo Marija, Krevs Franciška.

(P. Mirna peč.) 7+165=172

Podgrad. Česenj Andrej, župnik. — Nova uda: Pelan Alojzija, Kralj Ivana.

(P. Rudolfovo.) 37

Prečna. Šmidovnik Ant., župnik. — *Narodna šola* (291), *Murgelj Jožef* (1797). — Novi ud: Campa Andrej.

(P. Rudolfovo.) 2+83=85

Soteska. Volc Alojzij, župnik. (P. Straža.) 47

Stopiše. Porenta Jak., župnik; Tomc Alojz, kaplan; *Judež Janez* (1174), *Žagar Marija* (2387). — Novi udje: Udovč Jožefa, Kastelec Damijan, Ovniček Jož., Jelkovič Franciška, Murn Mar., Udovč Mar., Hrastar Jož., Goršin Mar., Murn Jožefa, Brkopec Jož., Stefančič Marija, Luzar Marija, Klemenčič Neža, Može Mar., Drab Pavel, Štangelj Magdal., Kocjan Mar., Bartol Mar., Murn Franc, Gazvoda Mat., Štular Jožef, Šparovec Jožefa, Kastelec Alojzija, Umek Martin, Novak Marija, Klemenčič Franc, Zurnan Janez, Šašek Franciška, Klobučar Terezija, Klobučar Ant., Golobič Mart., Judež Ana, Kastelec Ana, Ovniček Ana, Goršin Ant., Klobučar Marija, Cimrmančič Mart., Kocjan Cecilija, Turk Marijana, Bučar Marija, Bohte Marija, Martinčič Ana, Staniša Fr., Judež Matilda, Mežnar Marija, Bruljec Anton, Hočevar Franciška, Judež Ana, Gazvoda Jožef, Lampret Jožefa, Umek Janez, Hočevar Jožef, Bohte Jož., Ravnih Ana, Murgelj Jožef, Uzman Vid, Renuša Jož., Bukovec Lucija, Muhič Franc, Gredenec Marija, Vovko Andrej, Malnarič Ana, Klemenčič Jan., Murn Jan., Šlekovec Jan., Brezovar Jan., Mežnar Jan., Turk Jera, Gregorčič Luc., Barborič Ant., Umek Mar., Šimec Ana, Golobič Neža, Bruljec Flor., Turk Ter., Uzman Franciška, Mavsar Jožefa.

(P. Rudolfovo.) 2+165=167

Sempeter. Vovko Franc, župnik. — *Štempihar Fr.* (2435), c. kr. stražm. — Novi udje: Becele Marija, Doblehar Fr., Erjavec Franca, Eršte Marija, Gregorčič Fr., Jarc Franca, Jerman Marija, Jevnikar Mart., Junc Alojzij, Knavs Ana, Hrašovec Anton., Rifelj Mar., Simončič Mar., Strgar Ana, Šklander Vrtač, Uzman Martin, Uhernik Angela, Vidrih Anton., Virant Mar., Vožatič Mar., Zupančič Jožefa, Željko Marija. (P. Sv. Peter pri Rudolfovem.) 1+116=117

Smarjeta. Perko Iv. (2033), župnik; Pucelj Janez, kaplan; *Barborič Jožef* (1891), *Ljudska šola* (678), *Zore Janez* (1090). — Novi udje: Andrič Neža, Besal Marija, Blatnik Neža, Dular Jož., Granda Terezija, Hočevar Fr., Klemenčič Anton., Koracin Tomaž, Lužar Mar., Mavrič Mar., Medle Jak., Novak Jožef, Oberš Marija, Per Angela, Pelko Mar., Rodič Terezija, Rodič Jož., Saje Marija, Štimpfel Alojzija, Vodopivec Mar., Vovk Antonija, Željko Alojzij, Košir Ivana, Šinkovec Antonija.

(P. Smarjeta na Kranjskem.) 4+143=147

Šmihel. Terškan Štefan, župnik; Polaj Vincenc, župnik v p.; *Knjižnica čč. šolskih sester* (1009), *Knjižnica čč. usmiljenih bratov* (1591), *Kmetijska šola na Grmu* (799), *Rev. Knafelc Jož.* (1617), *duhov.*; *Zdošek Rudolf* (2381), pristav; *Zamida Ant.* (2293). — Novi udje: *Kastelic Anton* (2929), kaplan (3 izt.), *Mežnaršič Ivanka* (2930), Medved Margareta, Majtinger Pavlina, Kunstelj Rozalija, Bratina Anton, Lavrič Julij, Šašek Al., Kotar Ana, Sitar Franciška, Štangelj Janez, Brulo Jožef, Lobe Jakob.

(P. Rudolfovo.) 8+150=158

Toplice. Erzar Franc, župnik; *Zorec Fr.*, župnik v p. (2 izt.). — Novi udje: Šetina Mar., Pelko Jožefa, Klemenčič Ana, Fabijan Marija, Erzar Barbara.

(P. Toplice.) 143

Vavtavas. Župnijski urad. (P. Straža.) 77

Število družnikov: 36 dosmrtn. 1392 letnih = 1428.

12. Dekanija Postojna.

Postojna. Bešter Janez (2017), dekan. — Novi udje: *Kalan Jan.* (2871), kaplan; *Inocente Iv.* (2872), *Vihtar Franc.* (2968), Baraga And., Bezek Št., Bizjak Fani, Burger Fr., Čelan Fr., Dolenc Ana, Dolenc Ant., Dolenc Št., Kocjančič Boris, Kolar Mar., Kopač Leop., Krainer Anton., Lunder Henrik, Maver Mat., Mihevo Ivan, Milbarčič Franc., Ogrizek Mar., Požar Mar., Poljak Mar., Smrdu Janez, Smrekar Franč., Šibenik Franč., Štrenar Mat., Vadnal Luka, Vičič Franciška, Zupan Marija, Gorup Marija, Šabič Danijel.

(P. Postojna.) 4+191=195

Hrenovica. *Zupan Iv.* (936), žpk. (3 izt.); *Šabec And.* (999), *Bajec Andrej* (1000), *Stegel Janes* (1002), *Knjižnica farna* (1076), *Sola v Hrenovicih* (1077), *Pavlovič Mat.* (1078), *Gorjanec Matija* (1080), *Posega Anton* (1097), *Marinšek Ant.* (1187), *Rupnik Franc* (1255), *Čuk Jan.* (1256), *Tominec Jakob* (1258), *Šabec Jak.* (1259), *Pavlovič Franc* (1368), *Turk Ant.* (1430), *Sajovic Andrej* (1431), *Kavčič Bogomila* (1432), *Mejak Jož.* (1448), *Krajgher Pet.* (1504), *Chiauta Josuwe* (1505), *Pavlovič Ign.* (1506), *Ogrizek Mar.* (1508); *Carnelli Amal.* (1678), učiteljica; *Milharčič Ant.* (1819); *Gabrovšek Fr.* (2747), kaplan (2 izt.). — Novi udje: *Rupnik Fr.* (2873), kaplan; *Bajec Marjeta* (2874), Dolenc Mat., Hočevar Jan., Brajlil Jožef, Čič Ant., Stegel Iv., Marinšek Jan., Vadnjal Marj., Sever Marija, Rožanec Marija, Zaman Mar., Klemenc Pavlina, Ostanek Jožefa, Merhar Ivana, Osana Ivana, Srebotnjak Marija, Smerdel Marija.

(P. Hrašče.) 28+178=206

Razdrto. *Kavčič Filip ml.* (1957). — Novi udje: Premerl Konstantin, Žakelj Frančišek, Pegan Frančiška, Krušič Frančišek, Dolenc Frančiška, Blažek Frančiška, Premerl Lucija, Razdrski učenc-odličnjak.

(P. Razdrto.) 1+32=33

Matenjvas. *Zajo Karol*, kurat. — *Znidaršič Milan* (1019). — Novi udje: Cvölf Mat., Debevc Marija, Dolgan Ivana, Malnaršič Frančiška, Malnaršič Marija, Ogrizek Jožefa, Penko Peter, Vadnal Ivana, Žitko Jožef ml., Juh Iv., Klemenc Angela, Ogrizek Ivana, Škrlič Ivana, Čič Jož., Černač Anton., Klemenc Jak., Maver Ivana, Maver Ivana, Novak Jožefa, Šabeč Antonija, Turk Lucija.

(P. Prestranek.) 1+73=74

Orehok. *Mensingher Jos.*, kurat. — Novi udje: Boštjančič Jakob, Kračner Jakob, Dekleva Fr., Premrl Jan., Čemčula Terez., Sever Marija, Blažič Marija, Brne Marija, Natlačen Terezija.

(P. Prestranek.) 41

St. Peter na Krasu. *Smolnikar Luka*, kurat (6 izt.). — *Pirnat Bernard* (1073), org. in obč. tajn. — Novi udje: Čelhar Jož., Česnik Tom., Kovačič Jož., Smerdel Jak., Vadnjal Jož., Vavovec Fr., Zafran Fr., Zele Jož., Adam Anton., Ovetnič Emilija, Habjan Franca, Ivančič Angela, Lindič Mar., Mihevc Apolon., Povh Mar., Smerdelj Mar., Stavanje Marijana, Černe Dušan, Požar Karol., Požar Karolina, Simičič Neža.

(P. St. Peter na Krasu.) 1+157=158

Senožeče. *Rihar Ivan* (2200), župnik. — Novi udje: *Novak Tatjana* (2979), *Antonič Mar.*, *Franečič Fr.*, *Pegan Iv.*, *Perhavec Mar.*, *Vidmar Marija*, *Sagin Mar.*, *Skamperle Iv.*, *Perhavec Agata*, *Cehovin Jernej*.

(P. Senožeče.) 2+84=86

Slavina. *Laznik Jož.*, župnik (2 izt.); *Leben Jožef*, kaplan; *Farna knjižn.* (377), *Kat. slov. isobr. društvo* (1893), *Sola slavinska* (1510); *Dekleva Fr.* (1892), c. kr. poštar. — Novi udje: *Ambrožič Jospina*, učiteljica; *Gabrovac Ema*, *Korošek Emilija*.

(P. Prestranek.) 4+126=130

Studeno. *Janež Dom.*, župnik. — Novi udje: *Simšič Franca*, *Podboj Antonija*, *Gerželj Martin*, *Gerželj Terezija*, *Podboj Terez.*, *Jurca Franca*, *Cej Kat.*, *Sirok Al.*, *Jager Fr.* (P. Postojna.) 130

Trnje. *Muren Jožef* (2511), kurat; *Ljudska šola v Trnju* (1956), *Ljudska šola v Paličju* (2583).

(P. St. Peter na Krasu.) 3+75=78

Veliko Ubeljsko. *Lovšin Ivan* (2046), kurat; *Premrl Fr.* (1082), *Čič Martin* (1168), *Brezic Jakob* (1369), *Ljudska šola na Vel. Ubeljskem* (1260). — Novi udje: *Slivar Ivanka*, *Osana Katar.*, *Petrovič Kat.*, *Premrl Mar.*, *Petrovič Marj.*, *Penko Jak.*, *Klun Janez*, *Sirca Elizabeta*, *Debevec Martin*, *Premrl Matevž*.

(P. Razdrto.) 5+34=39

Število družnikov: 49 dosmrtn. 1121 letnih = 1170.

13. Dekanija Radoljica.

Radoljica. *Novak Jan.* (363), dekan, čast. kan.; *Fatur Jakob*, mestni kapl.; *Ambrož Iv.* (912), c. in kr. morn. župnik v p.; *Župnijska knjižnica* (177), *Hameric Maks* (1750), *Fürsager Leop.* (1511), *Pristov Franc.* (1822). (P. Radoljica.) 6+112=118

Begunje. *Kleindienst Jak.*, župnik; *Lavrinc Ferdo*, župnik v p.; *Zevnik Mihael* (1962), kpl. (3 izt.); *Sola Begunje* (1896); *Zavrli Valentin* (835), nadučit. (3+82=85). — C. kr. ženska kazniln. *Cuderman Ivan* (2502), kaznil. kurat; *Kodrič s. Cirila* (2152, 2153) (2 izt.); *Mihevc Jan.* (1895). — Nova uda: *Cerljenko Josp.*, *Rozman Marija.* (4+8=12). (P. Begunje pri Lescah.) 7+90=97

Bled. *Oblak Jan.* (793), župnik; *Sola na Bledu* (185), *Farna knjižn. na Bledu* (446), *Bijol Ivana* (2194), *Dimnik Al.* (1593), *Olivotti Fr.* (2240), *Poljanec Mar.* (2294), *Stojan Ančka* (2761), *Vidic Marij.* (1682), *Vidic Minca* (2762). — Novi udje: *Sparhakl Kar.* (2931), kapl.; *dr. Zupan Al.* (2932), *Bijol-Trpinc Fr.* (2933), *Keas Tonči* (2934), *Burja Ančka* (2935), *Jenko Pavla* (2936), *Marij. dekl. družba na Bledu* (2937), *Kocjančič Pet.*, *Marolt Ana*, *Mulej Jera*, *Povšin Neža*, *Pretnar Mina*, *Pretnar Mina*, *Ravnik Juri*, *Vidic Kat.*, *Zupan Ivana*, *Štular Gabrijele*, *Justin Mar.*, *Mežnar Mar.*, *Baloh Kat.*, *Pretnar Julij*, *Gogala Ivana.* (P. Bled.) 17+184=201

Bohinjska Bela. *Drolo Martin*, župnik; *Burja Jan.* (2037), župan; *Farna knjižnica* (232), *Knjižnica ljudske šole* (1960). —

Novi udje: *Kranjc Ant.*, *Knafelj Mar.*, *Burja Marko*, *Gunčar Jos.*, *Mužan Primož*, *Pečenok Vlad.*, *Ravnik Jan.*; *Družine:* *Pažbarjeva*, *Martineževa*, *Cimpermanova.* (P. Bohinjska Bela.) 3+87=90

Bohinjska Bistrica. *Žvan Fr.* (1253), župnik (2 izt.); *Godec Fr.* (1433), *Godec Franc.* (1750), *Repinc Fr.* (1897). — Novi udje: *Kogej Jožec* (2880). (P. Bohinjska Bistrica.) 5+171=176

Brezje. *Furlan o. Alfonz*; *Kolarvič Ivan Ev.* (217), mons.; *Ankerst Jan.* (1267), *Ankerst Fr.* (1372). — Novi udje: *Avsenek Jožef*, *Babič Franc.*, *Zavrli Kazimir*, *Bernard Jožefa*, *Koder Marija*, *Potočnik Mar.*, *Šivic Kat.*, *Princ Angela.* (P. Brezje.) 3+91=94

Breznica. *Lavrič Jožef*, župnik; *Pfajfar Fr.*, kapl.; *Legat Marij.* (556), *Zupan Kat.* (500), *Bizjak Jan.* (2374). — Novi udje: *Vovk Fr.*, *Finžgar Fr.*, *Triplat Mar.*, *Finžgar Mar.*, *Svetina Kat.*, *Zupan Janez.* (P. Žirovnica.) 3+139=142

Dobrava. *Pogačnik Anton* (2295), *Šolska knjižnica* (1083). — Novi udje: *Klavžar Jan.* (2810), župnik; *Berce Ivana*, *Bertoncelj Ter.*, *Rozman Sim.*, *Kežjar Marko*, *Boštjančič Jan.*, *Povšin Jož.*, *Zupan Fr.*, *Pogačnik Silv.*, *Mrak Hel.*, *Božič Mar.*, *Bohinc Ana.* (P. Podnart.) 3+87=90

Dovje. *Aljaž Jakob*, župnik (2 izt.); *Pečarič Fr.*, kaplan; *Farna knjižnica* (555). (P. Dovje.) 1+162=163

Gorje. *Piber Jan.*, žpk. in dež. posl. (5 izt.); *Turk Vikt.*, kpl.; *Jan Jak.* (1592), župan; *Žirovnik Jož.* (1264), naduč.; *Bralno društvo* (1084); *Orne Vinko* (1085), c. kr. pošt.; *Jan Vinko* (1086), *Mandeljc Janes* (2196), *Polda Jakob* (1373), *Zalokar Ant.* (1088), *Zalokar Mih.* (1087), *Zupan Jož.* (1894), *Kocijančič Ant.* (2456), *Žvegelj Jan.* (796). — Novi udje: *Justin Justina*, *Piber Jož.*, *Piber Jan.*, *Piber Matevž*, *Družnik Anton.* (12+208=220). — *Mlekuž Kat.* (3 izt.). (P. Gor. Gorje.) 12+211=223

Jesenice. *Prijatelj Ivan*, župnik; *Zbontar Matej*, kaplan; *Kos Jožef*, župn. v p.; *Hiti Fr.* (2645), c. kr. vojni kurat; *Pretnar Janko* (2197), c. kr. prof. — Novi udje: *Sajovic Franc.*, *Rupar Mar.*, *Strugar Pavla*, *Klemenc Mar.*, *Robič Ant.*, *Stros Eliz.*, *Klinar Mina*, *Zupan Jož.*, *Tavčar Alb.*, *Jeklič Mar.*, *Pogačar Jan.*, *Lapajne Jožefa*, *Čop Lovro*, *Ražen Jož.*, *Čop Fr.*, *Volčini Mar.*, *Zvagen Jož.*, *Kanc Mar.*, *Erjavec Mar.*, *Troha Fortunata*, *Purkart Stef.*, *Klinar Anton*, *Fajgelj Filip*, *Rozman Kat.*, *Sorn Fr.*, *Bregant Matija*, *Malenšek Neža*, *Brtoncelj Jožef*, *Polajnar Marija*, *Midloh Marjeta*, *Bokal Ferdinand.* (P. Jesenice.) 2+264=266

Kamna gorica. *Ažman Šimen*, župnik (3 izt.); *Debevc Mar.* (1434); *Erman br. Ignacij* (1528), franč. — Novi udje: *Bevc Urh ml.*; *Bohinc Janez*, *Globočnik Ivana*, *Lombar Ivana*, *Mikelj Ana*, *Mohorič Tilka*, *Varl Fr.*, *Varl Jan.*, *Zupanc Mar.*, *Zbontar Franč.* ml., *Grilje Marj.*, *Gregorč Mar.*, *Bevc Ana*, *Lazar Roz.*, *Noč Mar.*, *Varl Hel.*, *Lukan Miha.* (P. Kamna gorica.) 2+98=100

Koprivnik. *Steršaj Fr. Ks.* (2090), župnik. — Novi udje: *Dobravac Mart.* z druž., *Jakopovčeva hiša*, *Jeklar Jan.* z družino, *Jeklar Neža* z druž., *Jeklar And.* z druž., *Katrašnik Iv.* z družino, *Kobal Fr.*, *Markez Pol.* z druž., *Senekarjeva družina*, *Sodja Val.*, *Stare Jak.*, *Sušnik Jan.* z druž. (P. Bohinjska Bistrica.) 1+76=77

Koroška Bela. *Košir Franc.*, župnik; *Gošče Martin*, kaplan; *Ljud. šola* (18), *Dežman Jan.* (1683). (P. Javornik.) 2+117=119

Kranjska gora. *Ljudska šola* (613), *Pečar Jan.* (1007), *Cuznar Marj.* (757), *Mertelj Al.* (1371), *Mertelj Ivana* (2296), *Mertelj Mina* (1959), *Cuznar Franc* (2036), *Veber Alojzij* (1821). — Novi udje: *Krajec Andrej* (2972), župnik; *Kres Jos.* (2973), kaplan; *Lavtišar Julijana* (2974), hotelirka; *Kolenc Iv.*, c. kr. notar; *Gregori Al.*, *Mertelj Jan.*, *Pintar Mar.*, *Robič Luc.*, *Zima Marij.*, *Zupan Neža*, *Cuznar Terezija.* (P. Kranjska gora.) 11+116=127

Sv. Križ. *Juvan Fr.*, župnik. — Novi ud: *Štefelin Magdalena.* (P. Jesenice.) 30

Kropa. *Oblak Valent.*, župnik; *Šolska knjižnica* (2503). — Novi udje: *Kolb Hermina*, *Andri Jožefa*, *Bertoncelj Gašp.*, *Dobre Alojz.*, *Dobre Mar.*, *Eržen Eliz.*, *Eržen Fr.*, *Globočnik Ant.*, *Kavčič Sim.*, *Kržišnik Pol.*, *Lazar Ter.*, *Leš Jan.*, *Longus Ivan*, *Magušar Ana*, *Mlakar Jer.*, *Mohorič Al.*, *Mohorič Marija*, *Olip Iv.*, *Petrač Mar.*, *Pesjak Al.*, *Pesjak Mar.*, *Piro Franc.*, *Resman Eliz.*, *Rozman Ant.*, *Slibar Jak.*, *Smitke Ign.*, *Skribar Hel.*, *Skribar Jan.*, *Štular Marija*, *Vidic Marija*, *Vidic Marija*, *Zupan Jera*, *Zupan Katarina.* (P. Kropa.) 1+104=105

Lesce. *Lovšin Ivan*, župnik. — *Božičeva hiša* (234); *dr. Potočnik Matija* (2302), prof. (P. Lesce.) 2+80=82

Leše. *Ahačič Matej* (1950), župnik. — Novi udje: *Murnik Ant.*, *Pernuš Jan.*, *Bešter Ana*, *Ovenkelj Mar.*, *Kocijan Frančiška*, *Pernuš Ivana*, *Pristov Marija*, *Valjavec Marija*, *Zupan Frančiška.* (P. Brezje.) 1+32=33

Ljubno. *Vilman Gašp.*, župnik. — Nova uda: *Vidic Ignacij*, *Negro Rozalija.* (P. Podnart.) 44

Mošnje. *Bleiweis Fr.*, žpk. — *Šolska knjižn.* (918), *grofica Michel de Pierredon Konst.* (2297), *Mladič Anton* (2298). — Novi udje: *Ažman Mar.*, *Benedičič Mar.*, *Brtoncelj J.*, *Biček J.*, *Cotič Petrina*, *Globočnik Jak.*, *Jelenec M.*, *Jurgle Fr.*, *Kleindienst Sev.*, *Kleindienst Ign.*, *Pangerc Silv.*, *Papler Ant.*, *Pristavec Helena*,

Resman Fr., Rihtaršič Iv., Valant Jak., Valjavec Jož., Volk Franc, Tonejec Jožef, Triplot Franč., Zupan Ana, Selan Franc, Suštaršič Jožefa. (P. Radoljica.) 3+61=64

Ovsiše. Očepek Jožef, župnik. — Nova uda: Fister Franc, Solar Franca. (P. Podnart.) 32

Rateče. Lavtižar Josip, župnik. — Novi udje: Kuri Jan., Mertelj Jož., Benet Urš., Kavalar Hel., Tof Ana, Matjaž Janez, Oman Jože, Pleš Jožef, Rožič Andrej, Rožič Franc, Benet Mina, Kirchmajer Ivana, Kopavnik Neža, Makovec Kristina, Oman Neža. (P. Belapeč.) 90

Ribno. Kramar Janez, župnik. — *Pangerc Jan.* (725). — Novi udje: Arh Ana, Cvenkelj Mar., Grošel Jan., Janša Katarina, Koselj Kat., Muhovec Mar., Plemelj Ivana, Šoklič Mar., Torkar Katarina, Torkar Marija. (P. Bled.) 1+89=90

Srednja vas. Golf Anton, župnik; Jalen Janez, kaplan; *Hodnik Ivan* (2584), *Smukavec Josip* (597), *Stare Janez* (833), *Vidmar Ivana* (1961). — Novi udje: Kramer Olga, Arh Jera, Bernik Mar., Cvetek Franč., Dobravec Jož., Dobravec Mar., Erlah Lucija, Germ Mar., Hkavec Kat., Iskra Jožefa, Mlinar Mar., Odar Marija, Pekovec Jan., Preželj Mar., Preželj Mar., Štros Ant., Zupanc Jan., Zupanc Ivana, Zvan Jan., Zvan Mar. (P. Srednja vas.) 4+194=195

Zaslp. Fertin Ignacij, župnik; Kalan Jak., župnik v pok. — Novi ud: Bregant Jernej. (P. Bled.) 63

Število družnikov: 90 dosmrtn. 2824 letnih = 2914.

14. Dekanija Ribnica.

Ribnica. Skubic Anton, dekan; *Gnidovec Jožef* (2450), *Petrič Gabr.* (2412), kaplana; Klinar Karol, duh. v p.; *Sicheri Josip* (1275), organist. — Novi udje: Ambrozič Marija, Ambrozič Jan., Češarek Al., Češarek Mar., Dejak Marj., Eric Fani, Hönigman Fr., Hönigman Jože, Klun Franč., Knol Ter., Kovachič Ang., Lavrič Iv., Lesar Jan., Lesar Pavla, Mrše Mar., Novak Jan., Oražem Neža, Pajnič Ana, Petek Lovro, Petelin Hel., Pogorelec Kar., Prijatelj Matevž, Pucelj Jan., Rigler Matej, Selšek Jan., Škrabec Ivana, Tanko Jan., Žlindra Neža, Brodnik Franč. (P. Ribnica.) 3+284=287

Dobrépolje. *Ramoveš And.* (679), duh. svet. in nadžupnik; *Dobrépoljska šola* (2585); *Jaklič Lado* (2379), *Jaklič Vida* (2399), *Klinc Franc* (2380), *Dren Ivan* (1755), *Strnad Franc* (2778), *Jeric Marijana* (1435). — Novi udje: *Omahen Ignacij* (2854), kaplan; Boje Iv., Babič Jož., Fink Franč., Lohkar Janez, Novak Mar., Okoren Jan., Prijatelj Jul., Steh Mar., Tomšič Mar., Vintar Jan., Zrnec Jan. z dr., Žnidaršič Franč., Žnidaršič Marija, Kaluža Marjeta. (P. Videm pri Dobrépoljah.) 9+195=204

Dolenjavas. Vrhovšek Franc, župnik; Škulj Kar., kapl. in dež. posl.; *Kromar Franc* (1172), *Mlakar Al.* (1349). — Novi udje: Jaklič Jos., učit.; Oražem Jož., Bojec Julij., Merhar Neža, Klun Neža, Tanko Ig., Bojec Iv., Zobeo Mar., Zbašnik Fr., Oberstar Franca, Hrovat Mar., Ložar Jan., Terdan Mar., Hočevar Neža, Arko Jan., Bojec Mar., Pust Fr., Lovšin Franč., Mihelič Mar., Merhar Mar., Urdih Stefan., Kromar Mar., Hočevar Franč., Muren Mar., Dejak Angela, Debeljak Urša. (P. Dolenjavas.) 2+139=141

Draga. *Žnidaršič Ant.* (1508), župnik. — Novi udje: Janež Mar., Janež Franč., Ješelnik Mar., Janež Karol., Miklič Jera, Mihelič Hel., Knavs Mar., Knavs Hel., Kovač Karol., Suštaršič Dragica. (P. Draga.) 1+92=93

Gora pri Sodražici. *Grbec Anton* (1851), župnik. — Novi ud: Krašovec Pavla. (P. Sodražica.) 1+26=27

Sv. Gregor. *Krumpestar Fr.* (981), župnik (8 izt.). — Novi udje: Grebenc Mat., Levstek Franc, Levstek Ivan, Oblak Anton, Zabukovec Iv., Zabukovec Tom., Grebenc Mar., Levstek Terezija, Petrič Franč., Zgonec Neža, Trhijan Mar., Perovšek Urš., Drobnič Marija, Petrič Fr. (P. Ortnek.) 1+120=121

Loški potok. Pravhar Jož., župnik (10 izt.); Lovšin Franc, kaplan; *Majhen Ivan* (2669), o. kr. poštar.

(P. Travnik na Kranjskem.) 1+217=218

Rob. Zabukovec Tomaž, župnik. (P. Velike Lašče.) 95

Sodražica. Traven Fr., župnik; Noč Matija, kaplan; Hiše: *Fajdigova* (292), *Lenčkova* (293), *Pakiževa* (294), *Pikčeva* (254). — Novi udje: Andolšek Franč., Bentina Franč., Ilijaš Jos., Levstek Roz., Oražem Al., Pakiž Iv., Turk Fr., Turk Franč., Vesel Helena, Zajc Marija, Zajc Ivan. (P. Sodražica.) 4+191=195

Struge. *Orehek And.* (2772), žpk.; *Petrič Mihaela* (2675), *Žitnik Jos.* (1173), o. in kr. stotnik. — Novi udje: Andoljšek Fr., Terkulj Fr., Hegler Jan., Hegler Mar., Koman Jan., Maležič Mar., Meglen Jož., Meglen Jož., Modic Jan., Nosé Fr., Nosé Ter., Pelc Karolina, Primožič Ivana, Pugelj Ignacij, Pugelj Anton, Rus Jože. (P. Videm pri Dobrépoljah.) 3+88=91

Škooljan. Jereb Janez, župnik. (P. Turjak.) 52

Turjak. Pavšič Franc, župnik; *Farna knjižnica* (620). (P. Turjak.) 1+19=20

Velike Lašče. Ramovš Jakob, župnik; Kovačič Fr., kapl.; *Dr. Razmožnik Fr.* (2198), zdravnik; *Pucelj Ivan* (1008). — Novi udje: Bajec Ljudm., učit.; Breje Anton, Gale Roz., Gradšar Ivan,

Jakše Iv., Kozina Josip., Kožar Mar., Kraljič Ang., Marolt Miha, Mestek Mar., Podlogar Ter., Smolčič Marj., Strle Marjeta, Šlibar Jern., Tekavec Franč., Tiselj Ant., Virant Jern., Zupanec Stanka. (P. Velike Lašče.) 2+201=203

Vel. Poljane. Lavrenčič Ant., župnik. — Novi udje: Pavlin Jan., Drobnič Franc, Levstek Al., Andolšek Ivana, Kopljan Marija, Pirnat Marija. (P. Ortnek.) 36

Število družnikov: 28 dosmrtn. 1755 letnih = 1783.

15. Dekanija Semič.

Metlika. *Dovgan Fr.* (919), prošt in dekan; *Natlačen Pet.* (2654), kapl.; *Nemanjič Iv.* (930), žpk. v p.; *Vukšinič Jožef* (923), trg.; *Pečarič Jožef* (2656), *Ljudska šola v Metliki* (2692), *Simončič Ant.* (2655); *Mihelič Al.* (2750), dež. posl. — Novi udje: *Vukšinič Mart.* (2952), kadet; *Vukšinič Kat.* (2953), *Koren Ignac* (2954), *Kmet. društvo v Metliki* (2955), *Hran. in pos. v Metliki* (2956), *Prva dolenska posoj. v Metliki* (2957), *Makar Dan.* (2958), pos.; *Papič Ana* (2959), *Ambrozič Anton*, *Bajuk Ana*, *Cajnar Bara*, *Črnugelj Mar.*, *Dragovan Jan.*, *Kastelec Ant.*, *Kobe Mar.*, *Kompare Ana*, *Kraševac Ant.*, *Kramarič Kat.*, *Kramarič Fr.*, *Lončarič Jure*, *Lovšin Ana*, *Matkovič Ant.*, *Mechora Josip.*, *Nemanič Marko*, *Papič Mar.*, *Pavlovič Mar.*, *Prus Jan.*, *Simčič Jožefa*, *Simončič Katarina*, *Stariha Mar.*, *Šuklje Jož.*, *Težak Kat.*, *Tomec Ana*, *Urbas Marija*, *Vivoda Franč.*, *Žugelj Mar.*, *Marn Jan.* (P. Metlika.) 16+340=356

Adlešičl. Šašel Ivan, župnik (2 izt.); *Župna knjižn.* (426), *Vranešič Pet.* (1010), *Grabrijan Miko* (1180), *Grabrijan Jure* (1269), *Jakobič Mar.* (2063), *Adlešič Ant.* (2425), *Žarkovič Julij* (2712). — Novi udje: Mušič Franca, Miketič Bara, Vardijan Bara, Adlešič Kata, Grabrijan Ana, Vlašič Bara, Tkalič Bara, Peteh Kata, Adlešič Peter, Peteh Rudolf, Jankovič Kata, Ritmanič Jožefa. (P. Črnomelj.) 7+73=80

Črnomelj. *Kosobud Kazimir* (1273), župnik; Cerar Greg., Zalokar Anton, kaplana; *Kunc Avgust* (927), trgovec. (P. Črnomelj.) 2+146=148

Dragatuš. Novak Josip, župnik; Hrovat Janez, kaplan; *Farna knjižnica* (379), *Šolska knjižnica* (2127). — Novi udje: Brajdič Terezija, Gorše Alojzija, Kocjan Kata, Klobučar Ana. (P. Dragatuš.) 2+61=63

Planina. *Kragl Viktor* (2275), žpk. (P. Črnomelj.) 1+1=2

Podzemelj. Učak p. Valerijan n. v. r. žpk.; Bitnar p. Paulin n. v. r. kaplan; *Kočevar Jak.* (795), *Klepec Jož.* (2429). — Novi udje: Muc Matija, Brodarič Kat., Dragoš Pet., Sustarič Bara, Jakša Mar., Pelc Minka, Kralj Ana, Vajevac Draga, Jakljevič Ana, Kapušini Bara, Marajin Ana, Ramuta Ivana, Pezdirc Marj., Bohte Kat., Klepec Dragoše, Milek Mar., Pezdirc Kat., Mravinec Jan., Kralj Marija, Žugelj Marj., Jakofčič Kat., Novak Jan., Jurajefčič Matija, Šimec Ana, Stipančič Mar., Molek Matija. (P. Gradac.) 2+130=132

Preloka. *Bambič Joško* (2290), župnik; *Farna knjižn.* (380), *Gerdun Janko* (2054). — Novi udje: *Starešinič Ana* (2855), *Ivanušič Mate*, *Krotec Fr.*, *Pavlačkovič Ive*, *Zunič Jož.*, *Zunič Miko*, *Balkovec Ljuba*, *Gerdun Magda*, *Pavlačkovič Ana*, *Pavlačkovič Franč.*, *Peteh Mare*, *Radovič Jela*, *Rahoj Bare*, *Starešinič Bare*, *Starešinič Bare*, *Starešinič Bare*, *Starešinič Mare*, *Starešinič Mare*, *Vidina Franč.*, *Zunič Ane*, *Zunič Ane*. (P. Vinica.) 4+64=68

Radovlca. *Novak Matija* (926), župnik; *Cesar Matija* (2038), o. ključar; *Geršič Jož.* (1825), *Klepec Matija* (306), *Klepec Juri* (2532), *Farna knjižnica*. (427). (P. Metlika.) 6+54=60

Semič. Dostal o. Stanko, župnik; *Tomc Martin* (1012), *Troje Jože* (1823), *Judnič Anton* (1091). — Novi udje: *Polak o. Anselm* (2941) (3 izt.), *Vindišar Ivan* (2942), kaplana; *Kočevar Neža* (2943), *Bahor Mar.*, *Drganc Jož.*, *Golobič Al.*, *Golobič Mar.*, *Golobič Metka*, *Govednik Pet.*, *Grahek Mih.*, *Jakša Mart.*, *Jakša Neža*, *Jakša Kat.*, *Judnič Kat.*, *Judnič Neža*, *Kambič Jož.*, *Kambič Ana*, *Kapš Urš.*, *Kralj Jernej*, *Kump Ana*, *Lukežič Jak.*, *Malenšek Al.*, *Muhar Kar.*, *Ogulin Urša*, *Oven Ant.*, *Plut Mar.*, *Ramuta Fr.*, *Razpotnik Kat.*, *Saje Balda*, *Saje Ana*, *Simončič Ana*, *Smrekar Franč.*, *Stariha Mar.*, *Skrinjar Ana*, *Šober Matija*, *Šprajcar Jožefa*, *Štukelj Pet.*, *Šuklje Magd.*, *Suštaršič Kat.*, *Troje Marija*, *Zlogar Jožef.* (P. Semič.) 6+170=176

Slnji vrh. *Farna knjižnica* (348), *Solska knjižnica* (1092). (P. Vinica.) 2

Starl trg. *Zupančič Franc* (1684), župnik; *Farna knjižnica* (231); *Rade Mih.* (1514), trg.; *Rade Marjeta* (1596), *Rešek Marko* (1685), *Bižal Peter* (1963), *Štavadohar Mihael* (2242). (P. Staritrg pri Kočevju.) 7

Suhor. Pavlovčič Jak., žpk.; *Farna knjižnica* (175), *Težak Ant. ml.* (2586). — Novi udje: Poljšak Srečka, šol. vod.; Jenko Luka, o. kr. stražm.; Badovinac Ivo, Krašovec Jožef, Škof Jožef, Radoš Janez, Vitezič Jožef, Zlogar Jan., Plut Jan., Gerškšič Barb., Klemenčič Marija, Šuklje Marija. (P. Suhor.) 2+93=95

Vinica. *König Juri* (565), župnik; *Šterk Juri* (1597), veletržec; *Puhek Stefan* (2056), posestnik; *Farna knjižnica* (381),

Šolska knjižnica (702). — Novi udje: *Šolska knjižn. na Stari Lipi* (2856), Benetič Ane, Cestnik Kate, Flajnik Bare, Pavličič Kate, Prokšelj Fanika, Trempus Ana, Frankovič Jer., Kobe Kate, Mikolič Olga, Stegne Mare, Šutej Ivana, Tomec Ane, Trempus Fanika.

(P. Vinica.) 6+65=71

Število družnikov: 63 dosmr. 1197 letnih = 1260.

16. Dekanija Šmarje.

Smarlje. Pešec Fr., dekan; Noč Iv. (1513), Gregorič Franc (158), *Hribar Ant.* (1436), *Lah Ivan* (365), *Farna knjižnica* (100); Platiša Ivan, kaplan. — Novi udje: Činkole Mar., Gačnik Uršula, Glinšek Jera, Grum Ivana, Gobec Mar., Hiti Ivana, Hočevar Ana, Jagodič Franc, Jesih Mar., Kadunc Fr., Kern Mar., Krašman Jan., Kramar Jernej, Kolovič Mar., Kraškovice Frančiška, Mehle Matevž, Nared Jož., Ogrinc Jera, Perčič Ivan, Romè Franc, Skubic Jožef, Strojnar Janez, Tronteljnova družina, Toni Frančiška, Toni Jakob, Trontelj Marija, Volkar Marija, Zakrajšek Jožefa, Žitnik Uršula, Kastelic Marija. (P. Šmarje-Sap.) 5+140=145

Javor. *Klinec Jernej* (2039), župnik; *Župnijska knjižnica* (1964); *Habič Al.* (1965), mlad. — Novi udje: Družine: Brezovarjeva, Žagarjeva, Kučarjeva, Jernačeva, Pečarjeva.

(P. Dolenja Hrušica.) 3+38=41

Št. Jurje. Debelak Jan., župnik. — Novi udje: Šipelj Jan., Škrjanec Marija, Petrič Janez, Pirc Terezija. (P. Grosuplje.) 72

Kopanj. *Zušek Fr.* (1816), župnik. — Novi udje: Adamič Fr., Vider Jan., Bahovec Uršula, Boc Marija, Boštjančič Mar., Brodnik Mar., Dremelj Marija, Fink Ivana, Jerič Neža, Mehle Ana, Palčar Ana, Zupančič Neža. (P. Grosuplje.) 1+64=65

Lipoglav. Šolar Josip, župnik; *Zrnec Ana* (1966).

(P. Šmarje-Sap.) 1+45=46

Polca. Švigelj Josip, župnik. — Novi udje: Glavič Franc, Groznik Fr., Grželj Jak., Garbas Jož., Kocjan Matej, Možina Jož., Smrekar Jan. z druž., Škrjanec Ant., Zupančič Jan., Janežič Ant., Kovačič Marija, Kozlevčar Mar., Planinšek Mar., Potokar Terezija, Rome Marija, Rus Mar., Tomšič Marija, Vidic Rozala, Vidic Jera, Zajo Uršula, Zagar Marija. (P. Višnja gora.) 93

Št. Vid pri Zatičini. Videgar Ivan, župnik; Gostiša Josip, Koželj Jos., kaplana; Pristov Sim., benef. v p.; Plevanič Iv., Pipan Andr., župnika v p.; Msgr. kan. Jaklič Ant. (656), c, in kr. vojaški superior; *Koprivec Gasp.* (1177), *Zajčeva hiša* (152), *Fajdiča Fr.* (1093), *Gorišek Ana* roj. *Rus* (457). — Novi udje: Repič Ana, Cegljar Mar., Cegljar Jan., Femec Mar., Golf Fr., Grabljevic Jan., Hren Ana, Jamšek Franca, Kastelic Ign., Kovačič Karol, Ložar Jan., Markovič Jožefa, Markelj Ana, Novak Marija, Pekolj Jož., Pevec Ana, Rus Al., Strus Jožef, Seme Reza, Tomazič Ana z mož., Zorec Mar. s hčerjo, Zorec Ivana, Fortuna Mar., Jeraj Ljudm., Kastelic Alojzija, Kastelic Mar., Lesjak Terezija s sestro, Marolt Anton., Miklavčič Franca, Mizarjeva hiša, Petan Franca, Prion Franca, Pokoren Franca, Rogelj Mar., Rojec Ana, Selam Ana, Zaletel Franca z dr., Zupančič Neža, Zupančič Reza s sestro, Skubic Terezija z očetom.

(P. Št. Vid pri Zatičini.) 5+443=448

Višnja gora. Texter Konrad, župnik; Tomc Valent., kaplan; *Ahlin Ant.* (2431), *Skubic Ant.* (633), *Starcer Jožefa* (2760), *Zajc Ig.* (2657), *Šolska knjižnica* (726). — Novi udje: *Župn. knjižnica* (2909); z dr.: Babnik Frančiška, Erjavec Franc., Gros Fr., Gros Jož., Jančar Mar., Jerovšek Jan., Jevnikar Mart., Kohna Jožefa, Kokelj Mar., Mihelič Jožefa, Nograšek Mar., Petrič Jan., Škufca Marija, Štepio Franca, Vozelj Anton, Zajc Miha, Zavodnik Elizabeta.

(P. Višnja gora.) 6+195=201

Zatičina. Cistercij. samostan; *Kozlevčar Marija* (458), *Štrubelj Jera* (413). — Novi udje: Tretji red, Balant Ant. z druž., Bavdas Marija z druž., Bregar Mar., Femec Ivana, Guden Ivana, Jeraj Marija, Jordan Jožefa, Nadrah Jož., Smrekar Jož., Strmole Terezija, Zupančič Marija, Zajc Janez. (2+132=134). — Goriško centralno semenišče: Sekula Ivan, bogoslov.; *dr. Pavlica Andr.* (2207), prof. bogosl.; *Knjižnica semeniška* (258). — Novi udje: Hostnik Jož., Prius Fr., Fornassaro Fort., Salvadori Alojzij, Nadrah Ign., Brach Iv., bogoslovci. (2+24=26). — Posameznik (1).

(P. Zatičina.) 4+157=161

Zalina. Schiffrer Ludovik, župnik. — Novi udje: *Kastelec Jera* (2913), *Zupančič Marija* (2914), Brlan Anton, Brlan Martin, Erjavec Jož., Kastelec Jan., Keber Jož., Pajek Fr., Perko Franca, Tomlje Fr., Rus Fr., Brčan Franca, Kastelec Urš., Potokar Franca, Piškur Jož., Štibrnjak Mart., Dremelj Terez., Lohkar Neža, Štibrnjak Marija. (P. Grosuplje.) 2+118=120

Število družnikov: 27 dosmr. 1365 letnih = 1392.

17. Dekanija Trebnje.

Trebnje. *Plantarič Jož.* (1951, 2424), kn. šk. duh. svetn. in dekan (2 ist.); *Tomč Vil.* (836), trg.; *Jerič Jožefa* (1598); Kapš Rudolf, kaplan; Stemberger Ante, župnik v p.; Lomšek Iv., duh. — Novi udje: Šerak Elizabeta, Drenik Ferd., Bevc Jož., Čeh Neža,

Jerič Fr., Prosenik Marija, Redek Ana, Slak Uršula, Vdovič Ana, Eršte Jul., Jerab Mar., Krašovic Amal., Mrhar Ana. (4+211=215) — Posameznik (1). (P. Trebnje.) 4+212=216

Št. Janž. Bajec Ljud., župnik; Skubic Anton, kaplan. — Novi udje: Schwaiger Mar., učit.; Grom Ant., org.; Brate Jožefa, Doljšek Eliz., Drobnič Jožefa, Flajs Mar., Filip Milka, Gole Jožefa, Gorenjc Ant., Gorenjc Mar., Irt Apolon., Jamšek Franca, Jerovšek Marija, Jontez Mar., Komljanec Jožefa, Kramžar Mar., Markovič Ant., Mrak Jan., Pelko Amal., Pelko Mar., Petrič Neža, Podlogar Terezija, Pompe Helena, Razpet Jožefa, Starina Ant., Umek Al., Urbančič Alojzij, Zajc Luka, Završnik Jožefa, Žganjar Uršula.

(P. Št. Janž na Doljenjskem.) 133

Sv. Križ pri Litiji. *Lah Lovro* (2057), župnik; Jezerec Franc, kaplan; *Ljudska sola* (1376). — Novi udje: Mersel Mihael, Bevc Al., Grčar Katarina, Grm Ana, Grm Anton, Korbar Anton, Rošel Marija, Ščinkovec Ana, Ščinkovec Marija.

(P. Sv. Križ pri Litiji.) 2+116=118

Št. Lovrenc. Oblak Ant., žpk. (4 izt.); Cargo Angelj, kurat; *Župnijska knjižnica* (544), *Smolič Franc* (658), *Hribar Marija* (2658). — Novi udje: Fik Ter., Kaferle Ana, Kek Ivana, Kotar Franc., Ostanek Mar., Sepec Franc., Sepec Kat., Živic Fr., Kovačič Jožef, Jakin Marija, Kotar Ana. (P. Vel. Loka.) 3+85=88

Mirna. *Vrankar Jos.* (1266), župnik; Verce Franc, kaplan; *Jenko Matej* (899), nadučitelj. — Novi udje: Abina Mar., Bevc Jožefa, Hočevar Ter., Kamin Alojzija, Kozelj Mirko, Lah Marija, Martinčič Amal., Novak Mar., Rugelj Ter., Vidic Jožefa, Zupanc Janez, Dukovič Stanko. (P. Mirna.) 2+87=89

Mokronog. *Bukovits Henr.* (1967), župnik. — Novi udje: Berger Boris, Hočevar Franc., Mucelj Anton., Selko Jožefa, Zorc Franc, Zupančič Janko. (P. Mokronog.) 1+118=119

Št. Rupert. Mervec Jan., župnik (6 izt.); Štrajhar Iv., kapl.; *Farna sola* (240); *Cerkovnik Andrej* (1006), župan; *Zidar Jožef* (1826), mlinar; *Znidar Mart.* (1015), posestnik; *Zupančič Matilda* (2040). — Novi udje: Les Jož., Prah And., Tratar Jož., Zupančič Fr., Čeh Fr., Fister Ter., Jamšek Mar., Marolt Mar., Povše Mar., Repovš Al., Stopar Mar., Vovk Ant., Uršič Fr., Lokar Avg., Smole Fel., Florjančič Ivana, Gačnik Mar., Kos Jožefa, Krajšek Marija, Rugelj Amalija, Rugelj Marija, Tratar Ana.

(P. Št. Rupert na Kranjskem.) 5+181=186

Trebelno. *Hladnik Janez* (760), župnik; Zupančič Ivan, kaplan; Pavlič Fran, vojni kurat; *Peterlin Franc* (2086), cerkvenik; *Zorè Lud.* (2348). — Novi udje: Žagar Janez, Kovačič Alojz., Kunč Mar., Metelko Marija, Skušek Ter., Urajnar Marija, Vodnik Marija, Zarabec Katarina, Zupančič Ivana.

(P. Trebelno.) 3+112=115

Sv. Trojica. *Farna cerkev* (1827). — Novi udje: *Vidmar Fr.*, *Ks.* (2875), župnik; *Lavrič Vinko* (2876), kaplan; Cerkveni pevski zbor (4 izt.); Jerman Jožef, c. kr. dav. upr. v p.; Ljubšek Janez, Režen Anton, Grozde Ant., Lenarčič Jan., Lužar Jož., Povšič Ana, Skušek Mar., Jordan Ana, Tratar Franc., Starič Anton., Polanec Ivana, Polanec Urš., Pavli Urš., Stih Mar., Končina Hel., Majcen Ivana, Majcen Ivana, Maček Marija, Družina Čampetova.

(P. Tržišče.) 3+83=86

Število družnikov: 23 dosmr. 1127 letnih = 1150.

18. Dekanija Trnovo.

Trnovo. Dr. Kržišnik J. M., dekan (2 izt.); Dolenc Janko, Nevžel Ivan, kaplana; *Hrovat Rudolf* (917), nadučit.; *Šabec Zofija* (838); *Bizaž Bibijana* (1003), učit.; *Valencič Iv.* (758), *Hranilnica in posojilnica v Trnovcem* (1757), *Tomšič Jožefa* (361), *Stefančič Mar.* (295), *Benigar Terez.* (1096), *Ličan Škender* (1017), *Božič Josip* (1081), *Ličan Aleks.* (1828), *Bilec Iv.* (2087), *Mrsnik Andrej* (2199), *Vičič Jožef* (2587). — Novi udje: *Verbič Ter.* (2910), Kranje Roz., Cekada Marija, Pugelj Anton, Nadoh Ivan, Valencič Jožef, Ujančič Katarina. (P. Trnovo.) 15+179=194

Harlje. Dežman Ivan, kurat. — Nova uda: Dolgan Janez, Kovačič Jožefa. (P. Il. Bistrica.) 42

Knežak. Pehani Al., župnik; Žužek Karol, kaplan. — Novi udje: Sedmak Anton., Milavec Franc., Nuncija Hel., Tomšič Amal., Sajn Jožefa, Novak Mar., Zele Ivana, Sajn Jožefa, Zadel Marija, Steinreich Ant., Novak Franc., Škerlj Ivana, Škerlj Martina, Knafelc Mar., Tomšič Mar., Tomšič Mar., Požar Hel., Tomšič Ter., Novak Ivana, Tomšič Alojz., Delost Mar., Knafelc Mar., Smerdel Jožefa, Novak Marija, Tomšič Frančiška. (P. Knežak.) 127

Košana. *Abram Ant.* (1811), župnik; *Gabrovšek Jos.* (2718), kaplan. — Novi udje: Bišček Ant., Bišček Anton., Bišček Mar., Bišček Mar., Blažič Ivana, Bobek Ivana, Bobek Štef., Cucek Jožef, Čepek Ag., Čepek Anton., Čepek Mar., Dolgan Leop., Dolgan Miha, Gustinčič Jož., Gustinčič Marij., Hrvatič Anton., Jenko Ana, Kaluža Ana, Kaluža Ant., Kranje Anton, Likon Jožef, Mavttingar Ivana, Novak Štef., Penko Fr., Penko Mar., Penko Mih., Požar Marija, Prelec Ant., Prelec Jož., Repič Ivana, Repič Mih., Rotar Jan., Samsa Franc., Smerdel Mar., Spetič Anton., Spetič Kat., Spetič Ivana,

Srebovt Ant., Srebovt Jož., Sušelj Ant., Sušelj Mar., Špilar Ivana, Šprohar And., Stradijot Ivana, Železnik Antonija, Železnik Jožef, Železnik Matija, Železnik Mih., Železnik Jož., Željani Urš., Zetko Marija, Žnidaršič Franc, Žnidaršič Marija, Dolgan Franc.

(P. Dol. Košana.) 2+140=142

Nadanje Selo. Rodič Miroslav, kurat (2 izt.); *Bišćak Jožef* (2065), poslov. — Novi udje: *Ambrožič Jož.* (2981), Bratoš Marija, Cerkvenik Franc., Cvetnič Ivan, Celhar Jož., Dovgan Ivana, Kaluža Mar., Kaluža Fr., Kaluža Jan., Kapel Ant., Kuret Mar., Kranjc Iv., Lenarčič Franc., Marinčič Jož., Morel Iv., Penko Ana, Srebot Ivana, Špilar Mar., Zrimšek Franc. (P. Nadanje Selo.) 2+50=52

Prem. Škerjanec Martin, župnik; Žganjar Ignacij, vikar; *Solska knjižnica* (474); *Repinc Val.* (985), trgovec. — Novi udje: Vičić Anton., Stegelj Alojz., Kirn Pavl., Kirn Mar., Malečkar Mar., Frank Fani, Frank Antonija. (P. Prem.) 2+78=80

Suhorija. Bojanec Anton, kurat. (P. Dol. Košana.) 43
Vreme. Frakelj Fr., kaplan. — Novi udje: Gombač Janez, Sila Ivanka, Prihavec Jožefa, Matjažič Franc, Mauer Vencel. (P. Vremski Britof.) 61

Zagorje. Baloh Ivan, vikar. — Novi ud: Lenassi Marija. (P. Zagorje.) 56

Število družnikov: 21 dosmrt. 776 letnih = 797.

19. Dekanija Vipava.

Vipava. *Učiteljska knjižn.* (923), *Čitalnica* (1182). (P. Vipava.) 2
Budanje. Debevec Jan., župnik. — Novi udje: *Curk Apol.* (2975), *Zgavc Fr.* (2976), Česnik Fr., Kodele Alojz., Koren Mar., Krašna Jož., Lemut Julij, Najpridnejši učenc, Najpridn. učenka, Pratek Jožef, Sever Jožefa, Koren Jožefa. (P. Vipava.) 2+71=73

Col. *Janc Ivan* (2042), župnik; *Žejn Ivan* (2707). — Novi udje: *Rovan Andr.* (2795), *Ambrožič Matija* (2796), *Ambrožič Fr.* (2797), *Bizjak Anton* (2798), *Tomazič Jožef* (2799), *Jerončić Jožef* (2800), *Kobal Ant.* (2801), *Janc Avg.* (2802), *Ferjančič Mar.* (2803), *Peljhan Al.* (2804), *Krapež Eliz.* (2805). (P. Col.) 13+49=62

Erzelj. Rupnik Karol, kurat. (P. Vipava.) 15
Goče. *Kralj Al.* (2754), župnik (3 izt.); *Ljudska šola* (479), *Fajdiga Dam.* (1898). — Novi udje: Bezeg Anton., Pangerc Jožefa, Sorta Mar., Štokelj Fr., Mercina Zdenka. (P. Vipava.) 3+89=92

Lozice. Jerič Ant., žpk. (2 izt.) (P. Št. Vid pri Vipavi.) 53
Planina. Govekar Franc, župnik. (P. Vipava.) 54

Podkraj. Pečarič Martin, župnik (2 izt.). — Novi udje: Bajec Anton., Repič Mar., Bajec Jožefa, Stefančič Jan., Puc Jan., Širca Marij., Trkman Ivana, Pregelj Fr., Bajec Jož., Puc Marjeta, Rovan Andrej. (P. Col.) 81

Podraga. Koller Gustav, župnik. — Novi udje: Čehovin Mar., Čehovin Ter., Hlad Franc., Trošt Karol., Zorž Ter., Ferjančič Fr., Kopačin Ivan, Božič Ana, Bratož Alojz., Kopačin Franciška, Zluban Franca. (P. Št. Vid pri Vipavi.) 80

Slap. Dr. Lenard Leopold, župnik (3 izt.); *Furlan Avg.* (2083), *Furlan Ivan* (2687). — Novi udje: Židanik Matija, Kacin Lud., Petrič Fr., Ferjančič Ter., Gril Marija, Vidrih Marija, Volk Mar., Podgornik Ana, Ambrožič Alojzija, Uršič Stan., Furlan Fr., Justin Iva, Rešeta Julka, Nussdorfer Mar., Ferjančič Ana, Rondič Mar., Furlan Matilda, Nussdorfer Albina, Zorž Franc., Volk Mar., Turk Ant., Nussdorfer Damijan, Nussdorfer Ivanka, Štekar Julka, Furlan Marija, Turk Terezija. (P. Vipava.) 2+80=82

Sturije. Kmet Mih., župnik; *Štibilj Fr.* (1600), *Krapež Andr.* (1968), *Brecelj Jož.* (2349). — Nova uda: Božič Jožefa, Curk Marija. (P. Ajdovščina.) 3+100=103

Ustje. Hočevnar Fr., duhovnik. (P. Ajdovščina.) 23
Št. Vid pri Vipavi. Sever Franc, župnik; *Premru Fr.* (1969), trgovec; *Zvamat Anton* (2670). — Novi udje: Bernik Roz., Božič Ana, Curk Mar., Fabčić Ant., Fabčić Jan., Ferjančič Franc., Jelerčič Mar., Kopatin Mar., Markič Mar., Nabergoj Al., Rosa Mar., Rosa Ivana, Trošt Jan., Vitežnik Fr., Vovk Marija, Vovk Jožefa, Vovk Franc, Žgur Marija, Najpridnejši učenci (8 izt.). (P. Št. Vid pri Vipavi.) 2+86=88

Vrabče. Čemažar Fr., župnik. — Novi udje: Jelerčič Mar., Pangerc Franc., Mislej Krist., Trampuž Mar., Skapin Julija, Pestelj Marija. (P. Št. Vid pri Vipavi.) 25

Vrhpolje. Papež Ant., župnik. — Novi udje: Škrl J., Kodolja Jožefa, Tomazič J. (P. Vipava.) 65

Število družnikov: 27 dosmrt. 871 letnih = 898.

20. Dekanija Vrhnika.

Vrhnika. Hönigman Franc, dekan; Golmajer Franc, kaplan; *Brenčič Jožef* (2659), *Ermen Katar.* (2186), *Grum Gašp.* (899), *Jelovec Gabr.* (837), *Škevarča Iv.* (1879), *Sušteršič Iv.* (1829). — Novi udje: Dolenc Ivana, Gregorka Ivana, Leskovec Fr., Možina Jož., Mole Marij., Mesec Fr., Mesec Marija, Novak Al., Petkovšek Jak., Popit Ant., Pavlovčič Pol., Suhadolnik Marij., Slabe Matevž, Trobec Anton., Vrhovec Julij., Zalaznik Franc., Zupančič Matilda, Zavbi Anton., Zavbi Ivana, Novak Mar. (P. Vrhnika.) 6+254=260

Bevke. Poljšak Ant., kurat. — Novi udje: Buh Mar., Jesenko Franc., Pohleven Iv., Potočnik Anton., Košir Mar., Poljšak Ivan, Svete Jožefa. (P. Vrhnika.) 68

Borovnica. *Kajdiš Valentin* (2044), župnik; Jager Matija, kaplan; *Majaron Ivan* (2201), *Suhadolnik Fr.* (1183), *Slov. katol. izobrašev. društvo* (2129), *Solska knjižnica* (2660). — Novi udje: Avguštin Urš., Cerk Fr., Čepon Marij., Čerin Fr., Debevec Franc., Gosar Franc., Korošec Matevž, Košir Marij., Keržič Iv., Kržič Mar., Kociper Mar., Makovec Ana ml., Martinišek Franc, Mavec Ivana, Mikuz Marij., Molek Franc., Pavlovčič Jer., Pegan Anton., Petelin Mar., Sušteršič Cec., Svigelj Lovro, Svigelj Tom., Kranjc Marija, Stekar Mery. (P. Borovnica.) 5+139=144

Crni vrh. *Benedičič Jakob* (2045), župnik; *Dolinar Fr.* (1517). — Novi udje: *Dolinar Marijana* (2857), Pečenik Franc, Jankovec Flor., Justin Jan., Kožuh Jer., Maček Iv., Maček Jera, Založnik M., Dolenc M. (P. Polhov Gradec.) 3+60=63

Horjulj. Pristov Jos., župnik; *Ljudska šola* (545), *Vrhovec Gašper* (2300). — Novi udje: *Vrhovec Iv.* (2858), Bradeško Ana, Bruner Ernest, Čepon Val., Dolinar Jan., Grabeljšek Jan., Janša Fr., Kenk Ana, Lešnjak Franc., Malavašič Mar., Malavašič Mar., Mrzlikar Fr., Peklenec Franc., Petrovčič Peter, Ravnohrib Jan., Sečnik Jan., Skopec Mar., Stanovnik Fr., Stanonik Ivana, Selinger Marija, Vrhovec Anton, Vrhovec Jera, Škof Franciška, Železnik Franc, Jakupaneč Martin. (P. Horjulj.) 3+152=155

Sv. Jošt. *Nagode Jos.* (2041), župnik (3 izt.); *Leskovic Jan.* (1601). — Novi udje: Bastarda Marij., Celarec Anton., Celarec Ter., Dolinar Mar., Gabrovšek Fr., Gantar Ivana, Grbec Ana, Končan Franc., Leskovec Ana, Malavašič Franc., Malavašič Franc., Slabe Franciška, Tominec Helena. (P. Vrhnika.) 2+71=73

Gorenji Logatec. Erjavec Iv., župnik. (P. Gor. Logatec.) 80
Dolenji Logatec. Remškar Valentin, župnik; *Vidič Franc* (790), post. nač.; *Hamerlitz Berta* (2775), *Bajec Mar.* (601), *Modič Marija* (1380). — Nova uda: Slabe Franc, Istenič Marija. (P. Dol. Logatec.) 4+105=109

Podlipa. Šmid Franc, župnik. (P. Vrhnika.) 47

Polhov Gradec. *Čebašek Iv.* (831), župnik; *Sedej Fr.* (2661), kaplan; *Janša Neža* (2685). — Novi udje: Baloh Jerica, učitelj.; Dolinar Mart., Glavič Fr., Gutnik Jan., Kopač Fr., Slovša Jan., Škof Jan., Tomec Fr., Jesenovec Fr., Kržišnik Fr., Klucar Ant., Lamovec Fr., Zalaznik Jak., Cankar Marijana, Koprivec Marija, Koritnik Mar., Kozjek Mar., Kržišnik Marij., Laznik Mar., Peklaj Mar., Rus Ivana, Setnikar Ivana, Zalaznik Franc., Zibelnik Luc., Zibelnik Mar., Železnik Franc., Doleuec Eliz., Hribernik Franc., Marolt Marij., Oblak Franc., Rus Mar., Seliškar Hel., Sifer Mar., Zorec Alojzija. (P. Polhov Gradec.) 3+159=162

Preserje. *Gersin Matija* (612), župnik in duh. sv.; Erzin Leopold, kaplan; *Župna knjižnica* (1518), *Solska knjižnica* (2165). — Novi udje: Kogovšek Ivanka, Suštaršič Janez, Vencel Marija, Žitko Franca. (P. Preserje.) 3+88=91

Rakitna. Magajna And., župnik. — Novi udje: Sivec Josip, Žot Ivan, Brenc Ana. (P. Borovnica.) 16

Rovte. Sušnik Mat., župnik. — Novi udje: Brenčič Marija, Cigale Janez, Gantar Andrej, Jereb Ivana, Likar Marija, Modrijan Antonija, Šemrov Matija, Šemrov Marija. (P. Rovte.) 105

Sv. Trije Kralji. *Miklavčič Iv.* (1949), župnik; *Miklavčič Matej* (2338). (P. Rovte.) 2+23=25

Zaplana. Mihelčič Iv., župnik. — Novi udje: Brenc Franc (2808), Krizaj Marija, Logar Ana, Leskovec Ivana, Urh Franciška. (P. Vrhnika.) 1+41=42

Število družnikov: 32 dosmrt. 1408 letnih = 1440.

21. Dekanija Žužemberk.

Žužemberk. *Tavčar Mih.* (322), dekan (3 izt.); *Gnidovec Kar.* (1752), Hafner Ant., kaplana; Kadunc Matija, žpk. v p.; *Kadunc Janez* (1016), *Kovač Anton* (1184), *Horvat Fr.* (1381), *Sušteršič Jožef* (1520). — Novi udje: Povše Leop., Breznik Jan., Černé Jož., Drenšek Fr., Jarc Fr., Koren Mih., Kuhelj Fr., Kužnik Jož., Legan Mohor, Novak družina, Papež Fr., Princ Jož., Rojec Matija, Rus Franc, Škinder Franc, Vovk družina, Zupančič Janez, Barbarossa Ivana, Budan Neža, Bijek Mar., Fabjan Terez., Gliha Neža, Glavan Franc., Hrovat Neža, Hren Ivana, Jarc Ana, Jarc Mar., Jakšič Roza, Kmet Ana, Košiček Marija, Košiček Franciška, Kužnik Julija, Kužnik Karol., Kmet Neža, Lavrič Marija, Longar Mar., Mahorčič Ana, Mirtič Ter., Majar Mar., Mrvar Ana, Novak Luc., Orel Rozal., Paper Ter., Perpar Mar., Potočar Mar., Princ Mar., Prelovšek Mar., Stonič Ter., Selko Ana, Strojinar Ana, Sušteršič Amal., Štupica Mar., Sprajc Jera, Tlep Amal., Valant Antonija, Valant Mar., Valasek Mar., Vidmar Ana, Zupančič Roz., Žnidaršič Roz., Šercelj Jož., Kuhelj Ana, Župec Jan., Berjak Fr., Štravs Ter., Hren Feliks, Hrovat Martin, Rojc Mihael, Zupančič Alojzij, Plot Jožef. (P. Žužemberk.) 6+242=248

Ajdovec. Žust Ig., župnik; *Knjižnica župne cerkve* (1900), *Knjižn. ljudske šole* (2588). — Novi udje: Gašperšič Roz., Jarc

Mar., Jarc Al., Jarc Fr., Lavrič Marj., Muha Ivana, Mirtič Jan., Murn Jožefa, Mirtič Uršula, Rozman Marjeta, Štupar Marija, Štrumbelj Marija. (P. Žužemberk.) 2+73=75
Ambrus. *Zaybi Ivan* (1602), župnik (2 izt.); *Muhič Jakob* (2501) z druž.; *Sinkovec Jan.* (2671). — Novi udje: Boben Jan., Gregorič Ter., Hočevar Jož., Hočevar Fr., Hrovat Marija, Hrovat Mar., Klinc Jan., Miše Mar., Mišmaš Mar., Papež Terez., Perko Ivana, Perko Jožefa, Perko Marija, Škufca Alojzija.

(P. Zagradec-Fužine.) 3+79=82
Dobrnice. *Rožnik Tomaž* (2029), župnik (2 izt.); Crnugelj Ant., kaplan; *Hrovat Gašp.* (579). — Novi ud: Zupančič Jožef. (P. Dobrnice.) 2+92=94

Hinje. Porents Anton, župnik; *Boldan Fr.* (1519), *Papež Elis.* (2146). — Novi udje: *Hren Jos.* (2877), kaplan; Papež Karol., Gorska družina, Mateževa družina. (P. Žužemberk.) 3+87=90
Krka. *Vrhovec Franc* (2451), župnik; Trepal Matej, duh. v pokoj; *Rebolj Franc* (2047), *Miklavčič Uršula* (236), *Hočevar Katarina* (615). (P. Krka.) 4+91=95

Sela. Podlipnik Jos., žpk. (2 izt.); *Mandelj Ter.* (2711). — Nova uda: Perko Jer., Strmec Jan. (P. Zagradec-Fužine.) 1+86=87
Šmilh. *Gabršek Fr.*, župnik. — Novi udje: Jančar Amalija, Mestnik Nežika, Zonta Janez. (P. Žužemberk.) 25
Zagradec. *Berlan Engelbert* (2722), žpk.; *Vrančič Zinka* (2589), poštarica. (P. Zagradec-Fužine.) 2+45=47

Število družnikov: 23 dosmrt. 770 letnih = 793.

Število vseh družnikov ljubljanske škofije: 991 dosmrt. 33.428 letnih, vkup 34.419 udov.

5. Tržaško-koprška škofija.

1. Dekanija Buzet.

Buzet. Flego Ivan, žpk.-dekan; Klun Zorko, župeupravnik. — Novi udje: Agreš Franjo, kaplan; Pucelj Al., učit.; Rožac Iv., Rožac Iv., Rožac Antonija, Žigante Milan, Ugrin Marija; Žigulič Vinko, župeupravnik; Gregorec Ivan; dr. Senčar Dušan, not. kand.; Skalar Apolonija, trg. (P. Buzet.) 23

Lanišče. Grbac Jakob Marčelja. (P. Lanišče.) 2
Grimalda. Mikiša Andrej, župnik. (P. Cerovlje.) 1
Roč. Nova uda: Miklavčič Jure, Pavletič Ivan. (P. Roč.) 11
 Število družnikov: — dosmrt. 37 letnih = 37.

2. Dekanija Dolina.

Dolina. Zupan Josip, dekan (2 izt.); Požar Ant., kaplan. — Nova uda: Ota Ign., Žerjal Albina. (P. Dolina.) 100
Sv. Barbara. Nova uda: Šker Anton, Svetina Celestin. (P. Milje.) 15

Barka. Prelec Jakob. — Novi udje: Prelec Ivana, Prelec Kristina, Požkar Rozalija, Prelec Stefanija, Prelec Mar., Tominec Anica, Polh Stefanija, Prelec Angela, Prelec Marija. (P. Vremski Britof.) 31

Boršt. Cvejn Franc, župnik (7 izt.). (P. Boršt.) 40
Boljunc. Požar Anton, župnik upr. (P. Boršt.) 29
Brezovica. Kraševac Al., župnik; Zebochin Oskar, kaplan. — Novi udje: Koblar Marija, Ban Mar., Gerk Fr., Resinovič Jož., Dujmovič Jožef, Kastelic Jožef, baron Marenzi Rihard, Opara Jožef. (P. Materija.) 98

Herpelje. Šiškovič Stefan, naduč. — Novi udje: Godina Jožefa, Sosič Antonija, Benčič Anton, Mikek Mart., Grbec Franc, Benčič Anton, Benčič Franc, Vouk Fr., Urek Jož., Jelusič Anton, Grubiša Jožef, Resinovič Gašper, Resinovič Andrej, Basa Ivan. (P. Kozina.) 31

Divača. Svetič Jos., župnik; *Gorišek Josip.* (1521), *Magajna Viktor* (761), *Sušca Adolfa* (2746). (P. Divača.) 3+47=50

Draga. Knavs Josip, duhovnik. — Novi udje: Višnjavec Marija, Gorup Angela, Mihalič Justina, Mihalič Karolina, Ražem Ludovik, Rapotec Terezija, Metlika Marija, Jelusič Franciška, Čač Karolina. (P. Boršt.) 14

Gročana. Zalokar Ivan, župnik. — Novi udje: Racman Ivana, Racman Antonija, Magajna Emilija. (P. Kozina.) 46
Klanec. Sašelj Milko, župnik; *Pečarič Josip* (762), učit. v p. — Novi udje: Metlika Justa, Metlika Marija, Bolčič Miha, Memon Ivan, Memon Franč., Klobučar And., Klobučar Franč., Klobučar Stefanija, Martinčič Ivan, Kovač Slavko, Možina Karla. (P. Klanec.) 1+79=80

Lokev. Valentinčič Ignacij, dekan. — Novi udje: Bole Dušan, Hreščak Dušan, Goranc Franc, Božeglav Anton, Božeglav Franč., Čok Marija, Mljač Ivanka. (P. Lovke.) 70

Podgorje. Zega Valentin, kurat. — Novi udje: Andrejašič Anton, Gerzetič Marija, Furlan Uršula. (P. Podgorje.) 42
Ricmanje. Cvejn Franc, upr. župn. (6 izt.). (P. Boršt.) 10

Redk. Elsnic Josip, župnik. — Novi udje: Čebolin Mar., Podbršček Julka, Polh Marija, Babič Josipa, Novak Ivan, Šiškovič Dora. (P. Kozina.) 61

Slivje. Hreščak Anton, kaplan (3 izt.). — Novi udje: Hrvatini Marija, Vatovec Gizela, Segulin Marija, Mezgec Antonija, Skočaj Stefanija, Gropajo Jožef, Klun Ivana, Segulin Karol, Fabijančič Emitija. (P. Materija.) 64

Vatovlje. Tiringer Iv., kurat. — Novi udje: Družina Ter., Ivančič Marija, Tomažič Franciška, Zadnik Val., Družina Janko. (P. Vremski Britof.) 38

Število družnikov: 4 dosmrt. 815 letnih = 819.

3. Dekanija Jelšane.

Jelšane. Velhartičký Jožef, dekan; Luxa Artur, kaplan; *Maslo Anton* (1688), nadučitelj. (P. Jelšane.) 1+133=134

Hrušica. Hušo Mihael, župnik. — Novi udje: Vičič Josipa, Maurič Ivan, Valenčič Iv., Maslo Ivanka, Valenčič Ivanka, Ceglar Marija, Dodič Marija, Ceglar Ivanka, Gustinčič Terezija, Valenčič Ivanka, Ivančič Helena, Ček Marija, Barba Josipa, Maurič Marija, Ček Stefanija, Karž Marija, Ceglar Franciška, Ček Terez., Zadel Marija, Ček Josip, Gombač Ivanka, Pavlovec Josipa, Požar Terez., Frank Marija, Rupnik Franciška, Križman Marija, Gustinčič Jak., Valenčič Franciška, Dodič Franč., Križman Marija, Barba Anton., Fabijančič Marija, Ceglar Marija, Karž Ivanka, Ceglar Marija, Gombač Ivanka, Dodič Ana, Bubnič Terezija, Dodič Karol. (P. Podgrad.) 117

Mune. Pospišil Fran, župnik. — Nova uda: Ujdič Martin, c. kr. šum. čuv.; Burlovič Jakob, c. kr. fin. str. v miru; Zadkovič Jožef. (P. Podgrad.) 7

Podgrad. Magdič Francišek, kurat. — Novi udje: Šoba Leop., c. kr. fin. uradn.; Bekar Rud., c. kr. davnišni gerent; Jelenič Ivan, Radič Mar., Dodič Jožefa, Sluga Ana, Božič Greg., Gruden Mar., Jelenič Štef., Hrvatini Mar., Kresovič Mar., Božič Franciška, Tomažič Ivana, Šlošelj Mar., Božič Mar., Šlošelj Mar., Božič Mar., Tomažič Ivanka, Tomažič Mar., Božič Ana, Gustinčič Ana, Božič Franciška, Grij Mar., Božič Mar., Božič Jožefa, Baša Mar., Hrvatini Mih., Kavčič Rozalija, Božič Ant., Dekleva Iv., Lorber Antonija, Zidarič Jožefa, Gvardjančič Marija, Mavrič Mar., Gombač Marija, Jakuš Simon, Golob Fr., Benulič Mar., Benulič Marija, Boštjančič Mar., Gombač Iv., Butinar Ant., Vičič Dragotin, Demojzes Anton, Mihalič Anton, Posojilnica v Podgradu, Kresovič Martin, Jelenič Mar., Možina Marjeta, Mikuletič Angela, Jagodnik Rozina, Barba Rozalija, Gombač Rozina, Stanič Jožefa, Hočevar Mirko, Zidarič Jožefa, Benulič Mar., Gombač Mar., Volk Zora, Demojzes Terez., N. N. cerkveni pevec optimus, Benko Ana, Butinar Fr., Iljaš Iv., Kresovič Fr., Sluga Francišek, Božič Ivana. (P. Podgrad.) 121

Podgraje. *Jenko Štefan* (297), vikar; *Duhovnijska knjižnica* (939), *Maljevac Jan.* (2525). — Novi udje: Hrvatini Ana, Francetič Milka, Hrenovec Andr., Gržina Ant., Jakšetič Jožefa, Kale Jožefa, Nemeč Marija, Malievac Katarina, Prosen Marija, Parapat Janez, Sestan Jožefa, Škrj Mar., Smrdel Franciška, Vrh Amalija, Rolih Marija. (P. Ilir. Bistrica.) 3+57=60

Pregarje. Logar Rajko, kurat. (P. Obrov.) 38
Starad. Nedved Anton, župnik v p. — Novi udje: Bubnič Ana, Bubnič Mar., Grij Terez., Novak Franč. (P. Podgrad.) 23

Število družnikov: 4 dosmrt. 496 letnih = 500.

4. Dekanija Kastav.

Kastav. *Brnčič Mat.* (1187), posestnik; *Kotarska Učiteljska knjižn.* (2182); Jurinčič Bruno, učitelj. — Nova uda: Mandič Jos., upravitelj župe; Dukič Iv., kaplan. (P. Kastav.) 2+8=10

Klana. Koruza Ivan, župnik (2 izt.). — Nova uda: Kosjek Jak., c. kr. oskrb.; Kunej Ana, kuh. (P. Klana.) 13

Lovran. Luk Ivan, župnik; Kocijan Josip, kaplan. — Novi ud: Šlibar Valentin. (P. Lovran.) 7

Mošćenice. Žiganto Ivan, župnik. — Novi ud: Friessnik Rupert, c. kr. orožn. stražm. (P. Mošćenice.) 10

Opatija. Glavič Miroslav, kaplan (2 izt.). — Novi udje: Gaspari Karol, c. kr. poš. nadk.; Rundič Marija, Lovrenčič Fani, Kovač Ana, Lebič Antonija, Zele Marija, Ivančič Ivanka, Albreht Tomaž. (P. Opatija.) 32

Rukavac. Piščanec Gabrijel, kaplan. — Novi udje: Bajc Alojzij, Ovečič Andrej, Gerlj Ivan, Kojanc Alojzij, Šebek Ivan. (P. Franciči.) 23

Veloske. Defar Šime, župnik; *Pošćič Antonija* roj. *Golob* (1970). — Novi ud: Nemeč Alojzija. (P. Volosko.) 1+12=13

Število družnikov: 3 dosmrt. 105 letnih = 108.

5. Dekanija Koper.

Koper. Glavina Bl., (3 izt.), *Mahnčić Iv.* (1277), župnika v p.; *Čopič Fil.* (2395), c. kr. kaz. paznik. — Novi udje: Turina Vladko, Kocman Josip; Peric Zorka, postajenač. soproga; Favento Anton, Lukašič Ivan, Badal Mira, Umek Ljuboslava, Bonetta Vlasta. (P. Koper.) 2+28=30

Dekani. Slamič Ant., župnik; Fortuna Pet. (2368), Valentič Iv. (2436). — Novi udje: Šturman Poldo, Obad Antonija, Furlanič Valerija, Gregorič Mar., Cupin Marij., Gregorič Justina, Mahnič Dorica, Grižon Milka, Bordon Anton., Cupin Herminij, Jakončič Gizela, Makor Stanev, Memon Anton., Toškan Marija, Šik Angela, Kavrečič Veronika, Toškan Valerija, Grižon Ana, Gregorič Ivan, Morgan Herminij. (P. Dekani.) 2+110=112

Rižan-Lazaret. Košir Josip, župnik. — Nova uda: Dec Ana, Kozlan Josip. (P. Koper.) 72

Število družnikov: 4 dosmrt. 210 letnih = 214.

6. Dekanija Krkavce.

Krkavce. Škerbec Matej, dekan-kanonik. (P. Buje.) 40
Sv. Anton. Pipan Iv., župnik. — Novi udje: Gregorič Roza, Gregorič Uršula, Eler Ana, Škorja Roza, Lukin Iv., Bordon Ter., Turko Elija, Vatovec Mar., Mahnič Ter., Turko Veron., Stokovič Filomena, Jakomin Ema, Gregorič Avg., Eler Veronika, Jakomin Mirko, Križman Marija, Cah Justina. (P. Dekani.) 47

Koštabona. Kuret Milan, administr. — Novi udje: Hradič Ivana, Zadnik Marija, Nemač Ivan, Nemač Ivan, Baruca Ana, Mohorčič Josip, Benedetti Mar., Pucer Mar., Pribac Mat., Baruca Iv., Germanis Evgenij, Ražman Andrej, Baruca Jož., Pučer Andr., Hrovatin Jož., Mohorič Rozina, Pucer Marija, Pucer Marija, Breč Karolina. (P. Pomjan.) 25

Marezige. Kemr Fr., župnik (2 izt.). — Novi udje: Toškan Valerija, Babič Adalbert, Plahuta Štefanija, Krmač Zdravko. (P. Koper.) 38

Padena. Gabrielič Iv., župnik v p.; Pribac Matija (1528). — Novi udje: Gomizelj Antonija, Dillič Mirko, Pribac Mat., Gerbec Kocijan, Stroligo Mih., Stroligo Ant., Koterle Mat., Pribac Marija, Gruson Anton., Grego Ant., Kuzmi Katar., Grison Fr., Grego Mar., Dillič Ana, Grego Ana. (P. Siciolare.) 1+19=20

Pomjan. Zlobec Avg., župnik (3 izt.). — Novi udje: Benčič Ivan, Bonin Ana, Benčič Tonca, Benčič Tonca, Furlanič Ivanka, Furlanič Marija, Furlanič Tonca, Furlanič Jožef, Gonjač Antonija, Kocijančič Mar., Peroša Justa, Rojec Mar., Rojec Tonca, Veškovo Silvester, Peroša Ivana. (P. Pomjan.) 43

Smarlje. Čemažar Jakob (1971), župnik. — Novi udje: Germanis Ivana, Hrvatina Inocent, Hrvatina Marija, Morgan Anton., Pucer Ana, Rojac Iv., Savarin Anton., Savarin Iv., Svetina Mar., Zupančič Ana, Klun Marjeta, Pribac Olga. (P. Koper.) 1+134=135

Truške. Rebojč Matevž, župnik. — Novi ud: Jurinčič Lazar. (P. Koper.) 45

Število družnikov: 2 dosmrt. 391 letnih = 393.

7. Dekanija Opčina.

Opčina. Zink Andrej, dekan (2 izt.); Malalan Franc, c. kr. vojni kurat. — Novi udje: Antonac Alojzij, Cesar Justina, Černe Iv., Močilnik Mar., Vičič Mirko, Zupančič Ivanka, Zenska Marijina družba, Žnidarič Ivan, Brišček Rudolf. (150). — Posamezna (2). (P. Opčina.) 152

Bazovica. Počivalnik Ignac (1185), župnik; Vidic Ivan (2663). — Novi udje: Grgič Vinko (2963), Grgič Željko (2964), Križmančič Jožef (2965). (P. Bazovica.) 5+95=100

Katlnara. Stifinar Josip, župnik. (P. Katlnara.) 148
Kontovelj. Košir Anton, župnik (2 izt.). — **Stoka Betka (2336).** — Novi ud: Regent Marija. (P. Prosek.) 1+53=54

Sv. Križ. Furlan And., žpk. (5 izt.). — Novi udje: Košuta Ana, Sedmak Adolf, Stulčić Roman, Tence Viktorija, Živec Josipina. (P. Sv. Križ pri Trstu.) 71

Prosek. Martelanc Aleks., župnik; Leban Henrik (1390), c. kr. voditelj. — Novi udje: Bogatec Alojzija, Bukavec Anton, Bukavec Emilija, Čibic Ivan, Čibic Ana, Milič Marij., Zucol Kandida. (P. Prosek.) 1+76=77

Trebič. Stefanutti Franc, žpk v p. (P. Opčina.) 53
Število družnikov: 7 dosmrt. 648 letnih = 655.

8. Dekanija Osp.

Osp. Ravnik Josip, župni upr. — Nova uda: Tul Angela, Zobin Urša. (P. Černikal.) 26

Kubed. Škvarč Franc, župnik. — Novi udje: Kocijančič Anton, Roje Peter, Škergat Josip, Markušič Mar., Jakomin Mar., Kocijančič Lucija, Udovič Marija, Rihtar Josip, Rihtar Antonija, Franca Katar., Rihtar Ana, Dariž Kazimir, Udovič Mar., Škergat Mar., Udovič Jos., Vidali Alojzij, Kocijančič Andr., Ljudeka šola Hrastovlje, Rihtar Ana, Kocijančič Ana, Kocijančič Ana, Kocijančič Ana, Markočič Jos., Kocijančič Andr., Rihtar Ant., Kocijančič Jos., Sav Jos., Udovič Iv., Kocijančič Iv., Babič Ana, Jakomin Anton, Udovič Uršula, Sav Josip, Roje Peter, Udovič Angel, Roje Ana, Jakomin Marija, Kocijančič Rozina, Vidali Ivana, Mihec Uršula, Jakomin Ana, Jakomin Mar., Rihtar Mar., Kocijančič Ana, Škergat

Ana, Jakomin Marija, Rihtar Marija, Kocijančič Ana, Franca Mat., Kocijančič Anton. (P. Černikal.) 63

Movraž. Svegelj Peter, župnik; Brozovič Alojzij, ekspozit v Crnici. — Novi udje: Hrvatina Jože, Sav Iv., Hrvatina Jože, Grdina Iv., Gregorič Peter, Stepančič Ant., Rakar Mar., Stepančič Rozal., Kocijančič Ivana, Knez Ana, Grdina Anton., Grdina Anton., Karnjel Ivana, Starec Mar., Hrvatina Anton., Grdina Marija, Veljak Roža, Ivančič Roža, Grdina Katar., Hrvatina Ivana, Franca Ivana, Grdina Marija, Kocijančič Marija, Veljak Matija, Najpridnejši učenc. (P. Buzet.) 34

Plavje. Furlanič Anton, krojač. — Novi udje: Ricotič Ana, Kocijančič Lucija, Hrovatin Ciril, Zerbo Lucija, Ferluga Karol. (P. Žavlje pri Trstu.) 12

Predloka. Sancič Jos., župnik; Les Ant., kaplan. — Novi udje: Boucon Iv., Cah Andr., Medved Iv., Primožič Andr., Paluza Iv., Sever Iv., Fedor Verigurstoj, Cunja Ana, Cunja Mar., Cah Ana, Ogrin Jožefa, Ogrin Mar., Repic Ana, Pavlič Mar., Primožič Ana, Zobin Ivana, Vedana Zora. (P. Černikal.) 50

Sočerga. Theuerschuh Iv. (1831), župeupr. — Novi udje: Kozlovič Anton, Palčič Mar., Čepek Jož., Tuljak Fr., Ugrin Fr., Franza Ivanka, Gregorič Anton., Kozlovič Mar., Maršič Ana, Maršič Ana, Palčič Mar., Rakar Ana, Franza Jož., Gregorič Ant., Gregorič Iv., Gregorič Jož., Gregorič Just, Gregorič Vinko, Kozlovič Ant., Levac Ant., Maršič Ivan, Maršič Ivan, Maršič Jožef, Maršič Peter, Palčič Iv., Palčič Jož., Palčič Matija, Radovac Ant., Radovac Jož., Rakar Ant., Rakar Iv., Rakar Jož., Šukljan Peter, Tripar Anton, Tuljak Ant., Ugrin Karol, Gregorič Marija, Gregorič Marija, Knez Anica, Palčič Anica, Tuljak Antonija, Tuljak Katarina, Tuljak Marija. (P. Buzet.) 1+46=47

Tinjan. Slamič Anton, župni uprav. — Novi udje: Leško Viktor, Primožič Justina, Zajec Al., Zajec Viktor. (P. Dekani.) 23
Število družnikov: 1 dosmrt. 254 letnih = 255.

9. Dekanija Pazin in Pičan.

Pazin. Msgr. Kalac Ant., prošt; Ladavac Jak., umir. dekan; Frankola Franc, c. kr. prof. veronka; Ferlin p. Ivan Kapist, gvardijan; Sirca p. Marijan, vikar; Kalac p. Leonard, I. m. kaplan; Tišler p. Krizogon, ž. upr.; Damiš p. Henrik; Gnidovec p. Hermagora, voj. kurat; *Vodeb vr. Teofil (2505); Grašič Jos. (1189), kons. svet., župn.; Krepek Št., kons. svet., župn.; Frulič Šime, župn.; Vanik Jos., kons. svet., dekan; Bersenda Iv., Jurinčič Fr., Halama Fran, Marčinko Fr., župniki; Pilat Ašim, Vrabc Iv., župna upravitelja.* — Novi udje: *Žvdiček Ludovik (2790), župnik (2 izt.); Milanović Božo, kaplan; Wrischer Ivana, sopr. nadz. c. kr. drž. žel.; Križmanič Šime, žel. del. v p.; Slavič Marija, Peček Marija, soprog žel. čuv.; Križmanič Ema, soproga žel. del.* (P. Pazin.) 3+50=53

Tinjan. Kraljič Josip, župnik. — Novi ud: Lukež Drag., nadučitelj. (P. Tinjan.) 5

Zminj. Filiplič Pravdoslav, župnik. (P. Žminj.) 8
Sušnjeвица. Belulovic M. (P. Sušnjeвица.) 1

Število družnikov: 3 dosmrt. 64 letnih = 67.

10. Dekanija Piran.

Korte. Nartnik Andr., ž. upr.; Hervatin Jož. (2167), Kleva Jož. (2527). — Novi udje: Hran. in posoj. v Kortah, Babič Ana, Babič Ivana, Babič Rožica, Bernardi Ana, Bernardi Rožica, Barut Urš., Bernetič Ana, Bernardi Silv., Bonin Ana, Bonin Iv., Bonin Rož., Bonin Mar., Božič Mar., Chiarel Anton., Čuk Rož., Deljusto Mihaela, Felda Ant., Fišur Ana, Fišur Mar., Gerbac Anton., Gerbac Ivana, Gerbac Ivana, Gerbac Jož., Gerbac Rož., Gerbac Rož., Gorela Iv., Gorela Matija, Gregoreti Ana, Hrevatin Ana, Hrevatin Mar., Hrevatin Matija, Hrevatin Matija, Hrevatin Rož., Hrevatin Viktor, Hrovat Josip, Ivančič Ana, Kastelič Ana, Kastelič Marija, Kleva Ivana, Kleva Mar., Kleva Sabina, Kodarin Ana, Kontestabile Ana, Korenič Ivana, Korenika Ana, Korenika Marija, Korenika Rožica, Medoš Ana, Medoš Iv., Medoš Rožica, Mejak Mar., Mejak Peter, Novak Ant., Novak Iv., Novak Ivana, Novak Mar., Novak Valent., Panger Josip, Panger Juri, Pucer Anton., Slama Anton., Škerlič Ana, Škerlič Karolina, Tul Franjo, Tul Matija, Zimerman Ivana, Zimerman Marija, Ziber Marija, Žudih Ivana, Gužič Marija. (P. Portorose pri Piranu.) 2+124=126

Isola. Šiškovič Ivan, posestnik; Čebule Fr. (2717). — Novi ud: Loganič Lovrenc. (P. Isola.) 1+6=7

Število družnikov: 3 dosmrt. 130 letnih = 133.

11. Dekanija Tomaj.

Tomaj. Sila Matija, dekan. — Novi udje: Simonič Adolf, kaplan; Škerl Ivanka, Škapin Ivana, Staro Frančiška, Ravbar Alojzija, Antončič Ivana. (P. Dutovlje.) 103

Avber. Lampert Karol, župnik. — Novi udje: Zlobec Slav., Pegan Jožefa, Tomažič Anton., Bole Marija, Zlobec Ana, Šeražin Marija, Orel Matilda. (P. Tomaj.) 34

Dutovlje. Kaplanijski urad; *Petrič Antonija* (1279). — Novi udje: *Bandel Amal.*, *Brundola Roz.*, *Čuk Iv.*, *Kaban Anton*, *Marošič Ana*, *Pegan Ant.*, *Rebec Mar.*, *Serca Ivan*, *Sirca Jernej*, *Stöckl Leopoldina*, *Stok Alojz.*, *Tavčar Iv.*, *Tavčar Lidija*, *Tavčar Marija*, *Zvab Antonija*, *Zvab Ema.* (P. Dutovlje.) 1+43=44

Kazlje. *Stanta Vinko*, vikar. — Novi udje: *Nabergoj Alojz.*, *Nabergoj Vincencija*, *Novak Marija*, *Seražin Albin*, *Seražin Julija*, *Seražin Viktorija*, *Vitez Alojzija*, *Vran Ivan.* (P. Sežana.) 32

Kopriva. *Dr. Požar Anton*, duh. v p. — Novi udje: *Bole Emil.*, *Gulič Mar.*, *Jurca Amal.*, *Lavrenčič Pavlina*, *Orel Ivanka*, *Sonc Ludmila*, *Ukmar Ivanka*, *Ukmar Marija*, *Vrabc Stanka*, *Ukmar Rozina*, *Zega Ernesta*, *Zega Marija.* (P. Dutovlje.) 48

Povir. *Barbiš Mih.*, župnik (3 izt.); *Čeper Viktorija* (763). — Novi udje: *Barbiš Ivan*, ožročni mojster; *Zafred Viktor*, *Požar Milka*, *Grželj Anica*, *Stok Marija*, *Renčelj Julka*, *Skrinjtar Jožefa*, *Bekar Marija*, *Stok Antonija*, *Živec Frančiška*, *Kobeja Mar.*, *Mahnčič Marija.* (P. Sežana.) 1+78=79

Repentabor. *Krančič Josip*, župnik. — Novi udje: *Ravbar Justina*, *Guštin Ferdinand*, *Tavčar Štefanija*, *Ravbar Zorka*, *Ravbar Alojzij*, *Urdih Slavica*, *Urdih Milena.* (P. Opčina.) 80

Sežana. *Schiffner Ivan*, župnik; *Šolska knjižnica* (1116); *Macarol And.* (1901), pek; *Veseli Alojzij* (1020), trg. — Novi udje: *Bekar Slavko*, *Čefuta Franc*, *Ravbar Ben.*, *Renčelj Leop.*, *Filipčič Emilija*, *Krpan Rozalija*, *Miklavec Gizela*, *Štolfa Radomila.* (P. Sežana.) 3+147=150

Skopo. *Kranjec Anton*, župnik. (P. Dutovlje.) 23

Storje. *Pahor Peter*, duhovnik; *Čeh Ivan* (2413). — Novi udje: *Ziberna Pepica*, *Kuret Ana*, *Mahnčič Ana*, *Kariž Jožefa*, *Ziberna Antonija*, *Može Mar.*, *Bole Mar.*, *Može Anton.*, *Kos Ana*, *Uršič Karolina*, *Uršič Ana*, *Cerkvenik Franica*, *Škapin Mar.*, *Stok Marija*, *Dolgan Ema*, *Pelan Ana*, *Živec Ana*, *Benčina Iv.*, *Bevičič Ivana*, *Majcen Mar.*, *Jelušič Karolina.* (P. Sežana.) 1+43=44

Število družnikov: 6 dosmrt. 631 letnih = 637.

12. Dekanija Trst.

Trst. (Stari sv. Anton.) *Prezv. mil. g. dr. Karlin Andrej* (1070), škof; *Prelog Ivan* (1439); *Sfiligaj Anton* (1612), šk. sluga; *Višin Mar.* (1692); *Zagar Roza* (1759); *Gustin Fr.*, duhovnik. (P. Trst.) 5+88=43

Trst. (Novi sv. Anton.) *Dr. Vattovaz Ant.*, župnik; *Čok Anton*, *Vranjac Fr.*, *Glazar Jož.*, *Furlan Jos.*, kaplani; *Bottegaro Jos.*, duh. v sirot.; *Kosec Fr.*, kanonik; *Gustin Fran.*, duhovnik; *Biskupsko malo semenišče* (706), *C. kr. jetnišn. Collegio 6* (2402), *Kat. slov. izobr. društvo* (2303), *„Mar. dom“ Zveza* (2461), *Rafaelova družba* (2210), *Slov. moška Mar. družba* (2211), *Slov. trgovaška šola* (2590), *Slov. župn. knjižnica* (2213), *Zavod sv. Marte* (2463), *Zavod sv. Nikolaja* (2214), *Slov. ženska Mar. družba* (2212), *Batič Silvester* (1803), *Baucon Ant.* (584), *Brinšek Jos.* (464), *Čelan Hema* (1902), *Cerkvenik Jožefa* (1382), *Gaberšek Ivan* (2108), *Gajeta Ivanka* (2208), *Gasparutti Apolon.* (707), *Jurman Karol.* (2209), *Kanavc Luc.* (780), *Kosina Anton.* (2462); *Millonig Iv.* (2465), trg.; *Mirc Jernej* (1832), *Pajnek Kat.* (296), *Popek Ivana* (1281), *Stok Jožefa* (1384), *Šumaj Neža* (2464), *Turk Mar.* (2179), *Uršič Mar.* (744), *Znidaršič Ign.* (1282); *Platzer Jos.* (1383), c. kr. dež. sod. svetnik; — Nova uda: *Doljak Jos.*, *Kamnkar Mar.* (P. Trst.) 32+324=356

Trst. (Sv. Jakob.) *Omersa Iv.*, kaplan; *Zupančič Gustav* (2591), *Derenčin Frančiška* (1441), *Weuts Ant.* (1972). — Novi udje: *Jamnik Karol*, kaplan; *Rebek Matilda*, *Orel Zorko*, *Milanič Vinc.*, *Velušček Marija*, *Tomazič Anton*, *Tomazič Pavla*, *Kumar Karol*, *Hlaj Karol*, *Bertok Rozalija*, *Benčina Anton.*, *Pečar Emil.*, *Kranjc Josipina*, *Vatovec Ter.*, *Ličen Jos.*, *Hrovatin Apol.*, *Mljač Mar.*, *Blažević Iv.*, *Bratož Mar.*, *Rože Alojz.*, *Cigoj Emil.*, *Fabijan Jos.*, *Muškovič Mar.*, *Lazar Nežika*, *Milič Martin*, *Skerl Radoslav*, *Pečar Ivana*, *Budihna Valerij*, *Macarol Mirko*, *Markočič Peter*, *Hervatin Marija.* (P. Trst.) 3+233=236

Trst. (Sv. Vincencij Pavlanski.) *Križman Jos.* (2180), kooperator; *Kalin Fr.* (1204); *Germek Anton*, ž. uprav.; *Brumen Hadrijan*, c. kr. katehet. — Nova uda: *Čuček Vera*, učiteljica; *Wrinskelle Olga.* (2+83=85). — Posamezniki (6).

(P. Trst.) 2+89=91

Sv. Ivan pri Trstu. *Sila Franc* (1524), župnik; *Strajn Jos.* — Novi udje: *Bartol Vladko*, *Čok Justina*, *Grmek Ana*, *Gustinčič Rud.*, *Hrvatina Angel*, *Kavčič Ivana*, *Komar Alojzij*, *Kjuder Svetka*, *Marc Štefanija*, *Ojo Mar.*, *Štrukelj Ada*, *Vatovec Marija*, *Železnik Marija*, *Žerjal Josipina*, *Zorzini Marija*, *Mirošič Marija.* (P. Sv. Ivan pri Trstu.) 1+180=181

Barkovlje. *Kjuder Anton*, župnik; *Župnij. knjižnica* (66). — Novi udje: *Kjuder Albin* (2980), bogoslovec; *Čok Al.*, *Pertot Vladko*, *Pertot Ant.*, *Pertot Rafael*, *Pertot Ernest*, *Panges Marija*, *Danev Evgenij*, *Ipavc Mart.*, *Miklavec Pet.*, *Starec Ferdo*, *Skerlj Marij*, *Rebek Just*, *Besednjak Katar.*, *Krežič Emil.*, *Kanduš Zora*, *Pertot Viktorija*, *Tinta Dragica*, *Živice Roza*, *Znidaršič Jolanda.* (P. Barkovlje.) 2+147=149

Rojan. *Jurizza Josip*, župnik; *Musizza Karol*, kaplan; *Losej Karol* (1606), *Losej Teres.* (1690). — Novi udje: *Kamušič Miloš*, okr. nač.; *Andlovič Mar.*, *Benešovsky Fr.*, *Bizjak Ludovik*, *Cotič Anton.*, *Čuk Ant.*, *Ferlan Vinko*, *Ferluga Ljudmila*, *Ferluga Lovro*, *Fuk Josip*, *Glazar Mar.*, *Heski Olga*, *Hvala Stan.*, *Jamšek Mar.*, *Jelušič Ant.*, *Jeranko Ivana*, *Juh Ant.*, *Katalan Ana*, *Kobal Filip*, *Končan Josipina*, *Kovač Matija*, *Lenasi Ivana*, *Losej Marica*, *Mahne Frančiška*, *Marurza Marija*, *Mesesnel Anton.*, *Meze Marija*, *Mikeluzzi Josipina*, *Padersič Vincenc*, *Pavlič Ivana*, *Pečar Marija*, *Perhavec Dora*, *Piščanc Fr.*, *Piščanc Mar.*, *Piščanc Rafael*, *Rebek Anton.*, *Renar Stanko*, *Saksida Andr.*, *Strgar Iv.*, *Škerjanc Mar.*, *Štrukelj Ana*, *Taučer Eliz.*, *Terčič Andr.*, *Tomazič Terez.*, *Tomič Anton.*, *Vadnal Neža*, *Valenčič Gašp.*, *Vouk Kristijan*, *Zagar Marij.*, *Zvokelj Josipina*, *Znidar Karolina.* (P. Trst.) 2+174=176

Škedenj. *Macarol Josip*, župnik (13 izt.); *Sellingier Silvij*, koop.; *Franca Anton* (1604), *Žgavec Marij* (2529). — Novi udje: *Sancin Placid*, *Kariš Jožefa*, *Lukan Rudolf*, *Sancin Leander*, *Pegan Marija*, *Vouk Marija*, *Flego Grozdana*, *Bradač Iv.*, *Vecchič Ana*, *Katalan Albina*, *Abram Ana*; *Glavan Gvido*, kaplan; *Metzher Karmela*, *Franovič Stanko*, *Šolska knjižnica v Škedenju*; *Valentič Ciril*, šolski vodja; *Godina Klara*, *Godina Andrej*, *Sancin Franc*, *Godina Ivanka*, *pl. Kleinmayr Ferdo*, *Sancin Avrelija*, *Grbec Iv.*, *Comel Gabrijela*, *Bortolotti Margareta*, *Cenčur Pavlina*, učiteljica; *Valentič Viktorija*, učiteljica v p.; *Godina Lucija.* (P. Škedenj.) 2+188=190

Število družnikov: 49 dosmrt. 1373 letnih = 1422.

13. Po drugih dekanijah.

Dolenjavas. *Ellner Anton*, župnik. (P. Lupoglava.) 4

Pregara. *Wester Emil*, ekspozit; *Žušek Franc* (2692), m. kaplan. (P. Buzet.) 1+8=9

Število družnikov: 1 dosmrt. 12 letnih = 13

Število vseh družnikov tržaško-kopske škofije: 87 dosmrtnih, 5166 letnih, vkup 5253 udov.

6. Šekovska škofija.

Gradeo. *Dr. Nastran Alojzij*, misijonar (6 izt.) (*Mariengasse 48*); *Daněu Leopold* (2681), prior; *dr. Klasinc Ivan* (1443), odvet.; *Smid Leop.* (2304), misijonar; *Misijonarji sv. Vinc. Pavl.* (1444), *Petelinšek Fr.* (1162); *Koren Vid* (2408), kapucin; *Bratuša Iv.* (1806), usm. brat; *Ban Mar.* (2131), *Šmavc Fr.* (1445), *Vakaj Ant.* (1486), *Usmiljenke sv. Vinc. Pavl.* (2305); *Žušek Franc* (895), nadinženir; *Reich Anton* (1106); *Hanzel p. Tomaž*, frančiškan; *Ackerl Iv.*, kaplan; *Zaman Ksav.*, usm. brat; *Sobočan Iv.*, misijon.; *Contola Mat.*, *Sedej Lovr.*, mis. klerika; *Gričnik Jože*, *Muršec Al.*, *Recek Iv.*, mis. bratje; *Tamše S.*, Filipina, predstojnica usmiljenj; *Usmiljeni bratje* (2 izt.), *Cerne Jožefa*, *Cernič Katarina*, *Cernogoj Jožefa*, *Češčet Mar.*; *Čibej Fr.*, c. kr. urad.; *Dolinšek Jedert*, *Drofenik Ema*, *Ficko Julijana*, *Golob Iv.*, *Gomilšak Gerta*, *Grosman Mar.*, *Hamer Lenčka*, *Holz Jožefa*, *Horvat Alojzija*; *dr. Hrašovec Silvin*, *dv. sv.*; *Koprivec Franč.*, *Kores Rožica*, *Kosi Anton.*, *Krajnc Jožefa*, *Krmelj Maksimilijan*, *Kukovič Pavla*, *Lampe Barbara*, *Lovrenčič Klara*, *Lusnik Terez.*, *Malek Anton.*, *Marinč Jedert*, *Maroh Cirila*, *Marolt Franč.*, *Meglič Ter.*, *Napotnik Iv.*, *Onišak Iv.*, *Papiš Ivana*; *Pirnat Fr.*, c. kr. dež. živ. nadzdr.; *Podgornik Vinc.*, *Polak Franca*, *Poljanec Mar.*, *Poreber Jožefa*, *Poš Marija*, *Pušnik Andr.*, *Reicher Anton.*, *Ribič Alojz.*, *Rola Alojzija*, *Schöfl Katar.*, *Sevnik Matilda*, *Simončič Katar.*, *Sinkovič Mar.*, *Smolej Helena*, *Sola Mar.*, *Stern Marija*, *Strašek Katarina*, *Suttner Pavla*, *Štandekar Ana*, *Štefančič Franca*, *Šumaj Mar.*, *Šust Milka*, *Trušnovc Mar.*, *Vetřih Franc*, *Vršič Fr.*; *Wendler Žižma*, *sopraga dež. svetnika*; *Zabritz Marija*, *Zagajšek Mar.*, *Zagajšek Ter.*, *Zajo Amal.*, *Zamjen Franč.*, *Žaberl Mar.*; *Ribič Ludovik*, kaplan; *Možina Katarina*, *Kovač Štefanija.* (13+99=112). — *Slov. kat. akad.-teh. društvo „Zarja“* (*Prokopig. 12/II.*); *C. kr. kazniln. Karlov* (494); *Erman o. Franc Sol.* (814), *Klemenčič o. Pelagij* (1408), *Kristan Vincenc* (2104); *Mahnčič Al.* (1345), dež. uradn.; *Slov. kat. izobraž. društvo „Kres“*; *dr. Nachtigall Rajko*, vsenč. prof.; *dr. Stanonik Fr.*, univ. prof. v p.; *dr. Glonar Jože*, asist. v univ. knjiž.; *Ljubša Mat.*, c. kr. kazniln. kurat v p. (2 izt.); *Železinger Fr.*, prof. na realki; *Rojnik St.*, c. kr. rač. nadrev.; *Cizel Miško*, c. kr. kazn. uč.; *Koropec Rih.*, c. kr. nam. koncipist; *Glaser Pavel*, c. kr. pošt. rač. ur.; *Mrvar Franc*, umetn. vrtnar; *Krč Ant.*; *Kaisersberger Herm.*, sopr. okr. zdrav.; *Legat Roza*, zaseb.; *Baum Marija*, *Krajnc Lobjzka*, *Rebolj Ivana*, *Vršič Milka*, služkinje. (5+20=25). — *Dr. Mayr Karol*, *Grusovin*, *Colja*, *Jeglič Andrej*, *Simičič Angel.* (5). (P. Gradeo.) 18+124=142

Admont. *Pivec p. Jožef* (1192), benediktinec; *Drževnik Julij* (1608), ključar.; *Drževnik Franč.* (1762), uršulinka. (P. Admont.) 3

Apače. Resch Fr., kaplan; Bralno društvo, Lebar Mihael, Sedonja Fr., Tratnik Antonija, Harzan Julijana, Rumpler Marija, Irgolič Antonija, Vesely Hanika. (P. Apače.) 9

Bruck a. d. Mur. Berginc Alojzija, Hrovat Ana, Bertl Elsa. (P. Bruck a. d. Mur.) 3

Donawitz. *Glastovec Ivan* (1446), kovač; Jankovič Franc, Ruhn Juri, Marek Adalb., Lužan Fr., Košir Fr., Brezar Alojzij, Čadež Fr., Sprajc Jan., Fink Valentin, Rozman Ant., Oblak Jan., Javšnik Rozal., Kustrin Marija, Erjavc Ivana, Krivec Marija, Duša Katarina. (P. Donawitz.) 1+16=17

Sv. Duh na Ostrem vrhu. Rožman Jakob, župnik (2 izt.); *Jarc Tone* (1191), *Hojnik Jak.* (2306), Majcen Al., Šola, Jarc Jul., Pupacher Al., Vollmeier Fr., Krenčnik Egid, Gradišnik Jak., Veber Miha, Šunko Fr., Gradišnik Luc., Stampfer Jožefa, Holzmann Sim., Srnko Ant., Tacer Antonija, Tacer Jera, Gril Julij., Holzmann Mar., Gradišnik Jak., Zeleznik Greg., Kröll Jan., Gril Ter., Stelzl Angela, Stelzl Mima, Lamprecht Mima, Katol. izobraž. društvo, Perušek Mat., Kaiser Matilda, Vodovnik Gašper, Ofič Lojza, Špinger Jožefa, Knap Marija, Srnko Antonija, Kapun Liza, Pokeršnik Liza, Kramp Ter., Kramp Jožefa, Minc Ant., Vališer Mar., Fike Liza, Santl Martin, Kalíšnik Ign., Gradišnik Mica, Mašek Liza, Kramp Matilda, Cerar Otilija, Požarnik Ter., Aško Roza, Kren Mica, Krajnc Ter., Pušnik Ivana, Ropič Neža, Elznik Ivana, Finster Antonija. (P. Lučane.) 2+55=57

Fohnsdorf. Stergar Janez, Ladinek Franc, Gorišek Mat., Gunzek Fr., rudokopi; Gajšek Antonija, trg. (P. Fohnsdorf.) 5
Irdning. Sattler o. Angel, Prikril o. Remigij, Mekinda o. Odilo, kapucini. (P. Irdning.) 3

Judendorf. Serneč Peter, Ramšak Anton, Resnik Alojzij, Lepičnik Fr., Kolbl Al., Polič Juri. (P. Seegraben bei Leoben.) 6

Knittelfeld. Mušič Pet., ključavn.; Golob o. Egidij, gvard.; Šerik o. Avrel, kapucin; Trudl Rup., pošt. adjunkt; Preželj Marko, Jurjevčič Štefan, hiš. pos.; Šrott Ivan, kovač; Rožman Fr., mizar; Kuttin Karol., Sever Anton., gospodinji; Čibej Karol. c. kr. notar z druž.; Kenda Ana, Komac Marija, Družina Kutin; Štrekelj Pavla, Zuder Elizabeta, zasebnici. (16). — Lašič Marija, Srebernič Ivan, Pichler Kristina. (3). (P. Knittelfeld.) 19

Lankovice. Bernardič p. Mansuet, Roškar p. Viktorin, Čeh fr. *Bernardin* (1185), frančiškani; *Valentinič Jan.* (941), Babič Fr., Gorenc Jan., Špec Lovr., Krejan Jakob, Mulec Roz., Padežnik Julij., Turel Franc., Prislina delavnica. (P. Lankovice.) 2+10=12

Leoben. Kravanja Ivan, Gasperčič Eliza. — Sornig Ana; Debevo Ivan, rudar. (P. Leoben.) 4

Lipnica. Teraš p. Mavricij, Čater br. Urban, *Požar br. Benon* (2333), kapucini; Vagaja Rudolf, Muršec Anton, župnika v p.; Etschmayer Ant., kaplan; Kunst Jož., trg.; Kacijan Amal., Trško Mar., Rafolt Ter., Petek Neža, Tušek Jož., Kaušek Franc., Sirkni Matilda, Lopan Franc, Ovidoni Celestina, Klampfer Janez, Hader Eliz., Koprivnik Alojz., Petar Roz., Knap Mar., Förder Ivana, *Lippert Neža* (1526). — Nachtigall Fani. (P. Lipnica.) 2+22=24

Liezen. Bizjak Mar., Bizjak And., Bizjak Fr. (P. Liezen.) 3

Lučane. Vollmeier Lovrenc, dekan; Lenz Aleš, kaplan; *Wukonik Veron.* (2665), Gorjup Bern., Poscharnig Jan., Wukonik Elizab., Peitler Jož., Košak Terezija, Schantl Ter., Mečujnik Ant., Ficke Mar., Pongrac Julijana, Kager Anton., Robnik Mar., Korbler Ivana, Schantl Anton, Poscharnig Rozalija, Lopič Marija. (P. Lučane.) 1+17=18

Möderbrugg. Rode Lorenc, Štrekelj Janez, Preložnik Franc. (P. Möderbrugg.) 3

Murau. Putrich o. Hinko, gvardijan; Wagner Žiga, defnitor. (P. Murau.) 2

Sv. Peter pri Gradcu. *Schalamun Anton* (1610), deželni kurat; Deželna pris. delavnica. (P. Sv. Peter pri Gradcu.) 1+1=2

Pöfing-Brunn. Bajt Josip, Žagar Marija, Kotschar Rozina. (P. Pöfing-Brunn.) 3

Radgona. Tomažič Alojz, Pratter Jož., kaplana; *Dvoršak Ivana* (1607), *Kocsár Matija* (2599), Gomboc Jan., Mesarič Ana, Votek Franc, Padarič Pepa, Cigler Franc., Zemljič Matjaž, Veberič Jož., Fekonja Jožef, Klobasa Neža, Pertocič Mikloš, Pertocič Alojz, Farič Št., Ferš Mar., Vogrinčič Mar., Milak Fr., Rogan Iv., Stelzl Jak., Ružič Iv., Majcen Št., Sirec Mar., Petovar Anton., Duh Anton., Spilek Ana, Fric Mar., Vuško Angela, Sedonja Julij., Serec Mar., Kovač Ter., Martinec Jož., Kaušič Ana, Kovačič Franc., Trojanko Franc, Semet Ana, Klobasa Ter., Pavl Elizabeta, Mervija Ivanka, Domajnko Fr., Pintarič Mat., Pintarič Jož., Zemljič Matjaž, Ježovnik Ana, Semet Katar., Vozič Rozalija, Kočar Mih., Wagner Leop., Drobec Neža, Marič Ana, Padarič Mat., Padarič Ana, Čatarič Eliz., Flegar Barb., Ficko Katar., Jauk Jožefa, Safošnik Matilda, Fašalek Neža, Kolar Fr., Kolbl Regina, Padarič Roza, Horvat Hel., Pintarič Mar., Nedok Pavel, Bralno društvo, Vogrinec Al., Budna Jak., Fašalek Anton., Vukan Ana, Sert Marija, Tranc Jožefa, Maček Marija, Semet Neža, Bencal Štefan, Špolar Urša, Milak Jure, Pečič Karol. (P. Radgona.) 2+76=78

Spielfeld. *Vozič Leopold* (1834), župnik; Škof Gregor, velepos.; Schönwetter Mar., Habjanič Mar., Vozič Franca, Petovar Marija. (P. Spielfeld.) 1+5=6

Schwanberg. Zemljič o. Filip, Pristovnik o. Dionizij, kapucina; Neuhold Ivana, Schmidt Marija, Wipplinger Amalija. (P. Schwanberg.) 5

Veitsch. Glaser Matevž, Kerpač Jožefa. (P. Veitsch.) 2

Wagna. Ferk o. Joahim, kapucin (3 izt.); Dr. Ipavc Jos., zdravnik; dr. Ipavc Marko, nam. konc.; Hladin s. Aleksija, Čej Alojzija, Čej Terez., Cicero Veron., Jezeršek Ivana, Kalin Iv. Tom., Kocijanič Josipina, Lukan Ivan, Marinac Gregor, Strniša Ana, Škerbič Peter, Viller Anton., Budal Ant., Brisko Ang., Cijan Jož., Vizintin Andrej, Žezlin Filip, Bone Ana, Čuk Ana, Golob Jožef, Kanceler Jožefa, Komic Iv., Širok Evgenija, Bensa Anton, Figelj Roža, Bensa Val., Maraž Zofija, Krajnik Iv., Merljak Krist., Cotič Ver., Černe Franja, Makuc Kist., Silič Ivan, Mrevlje Josip, Zajc Alojzija, Gruden Anton., Gruden Franja, Štrukelj Jož., Velikonja Luc., Žigon Ivana, Žigon Ivanka, Colja Mar., Colja Ivana, Makovec Emilija, Herkov Jožefa, Gabrovič Iv., Radovič Val., Venier Kat., Zavadlal Mar., Zavadlal Olga, Vuga Val., Srebrnič Alojzija, Sirk Urša, Švara Mar., Cijan Alojzija, Tratnik Ana, Zettl Jan., Brajnik Karolina, Uršič Marta, Ferfolja Jožefa, Glešič Jera, Cotič Ljudm., Ušaj Amal., Bogan Anton., Podberšič Iv. (P. Wagna b. Leibnitz.) 70

Wies. Klavora Jožefa, Jeromej Matija, Kokol Vincenc, Sornik Anton. (P. Wies.) 4

Allerheiligen b. Judenburg. Sila Franc. — Allerheiligen b. Wildon. Dreček Amalija. — Andritz. Valentinčič Anton. *Deutsch-Felstritz.* Stier Helena. — Eggenberg. Simič Pavlina. — St. Egidij. Družina Abuja, Wedam Peter. — Hartberg. *Podgoršek Vincenc* (1128). — Hausleiten. Klepi Jernej. — Katsch. Paujerjeva družina. — Kothvogel.

Oswald Marija (1693), pos. — Sv. Mihael pri Ljubnu. *Dr. Miklavc o. Rajmund* (1606), župnik. — Moosheim. Braz Marija. — Mürz-zuschlag. Rupar Ivan, oskrbnik. — Neudorf. *Kurbus Ivan* (1294), upravitelj. — Puntigam. *Bunderla Nikolaj* (1108). — St. Ruprecht a. d. Raab. Msgr. Dr. Amschl J. — Semriach. Persch Bernard, župnik. — Unzmarkt. Kovačič Avg., župnik. — Welz. Koren Simon. — Wildon. Hauptman Franc, prof. v p. — Zeitweg. *Spančel br. Luka* (1618). — Zeutschach. Zornik Eliza. 6+17=23
Število družnikov: 39 dosmrt. 484 letnih = 523.

7. Poreč.

Poreč. Dr. Pederzoli Trifon, biskup; Pakovič Emanuel, stolni kanonik; *Domini Ivan* (2460), škof. sobar; Srebot Martin, trg.; Vidar Terezija, sobarica. (P. Poreč.) 1+4=5

Baderna. *Benigar Andrej* (440), župnik v p.; Gorec Fran, žpk.; Šeško Jos., tajnik gosp. dr.; Repež Vinc., c. kr. stražm.; Simič Adolfina, učitelj.; Frank Jožefa, služabn. (P. Baderna.) 1+5=6

Brioni. Turk Juri, c. kr. fin. straže višji pregled.; Potočnik Davorin, c. kr. fin. komisar; Medved Iv., Uršič Karol, c. kr. fin. str. nadpaznika; Negode Ivana, žvab Andrej. (P. Brioni.) 6

Kanfanar. Stergar Ivan; Križnič Neža; Guštin Ant., orož. postajev.; Ipavc Drag., orož. stražm.; Rina Banko. (P. Kanfanar.) 5

Karolja. Stavčlik Fr., žpk.; Kazalac Kat. (P. Motovun.) 2

Labin. Verdnik Mart., Paušič Mar., Bernik Jan., Lekan Iv., Klančar Jan., Žuljani Mar., Ungaro Nik., Kaus Al. (P. Labin.) 8

Pulj. Polutnik Ant., c. kr. verouč.; *Boln. knjižnica c. in kr. mornarice* (1847); *Jarc Anton* (1582), c. in kr. župnik morn.;

Milič Ivan (1613), c. in kr. nadkom.; *Vrtovec Ant.* (1288), c. in kr. freg. kap.; *dr. Tul Iv.* (2780), prof., c. in kr. mor. kurat; Koršič Iv., c. in kr. m. superior; dr. Šorli Ivo, c. kr. notar; dr. Flego Iv., odv.;

Favetti Drag., c. kr. dav. upr. v p.; Esenko Anton, c. in kr. kurat; Gaberšek Drag., c. in kr. top. nadof.; Vidmar Iv., c. k. poš. ravn.;

Božja Jos., poš. nadofic.; Gregorič Vjekosl., poš. kontr.; Barbalid Fr., c. kr. šol. nadz.; Žnavc Franc., Roggi Iv.; Dolinar Tom., fin. pregl.; Poderžaj Ana; Cipič Anton, c. kr. mojster; Filipič Ernest, or. post. vod.; Klančar Vinko, Selovin Jern., Gorjanc Mar., Baučer Mar.; Mally Josipina, trg.; Silič Milka, sopr. c. kr. red.; Simič Iv., c. kr. redar; Baučer Mar., Bezljaj Franc, Baučer Anton.; Straus Karolina, posest.; Bigolo Terez.; Germ Al., sod. urad.; Zorzut Iv., c. kr. mor. uradnik; Šmrekar Franc, Šmrekar Leopold.; Volc Ivan, c. kr. poslovođa; Pezdlič Al., Ganklj Jos., c. kr. mojstra; Cerkvenik Iv., mor. sluga; Metlika Iv., hiš. pos.; Hoblik Srečko, c. in kr. kurat;

dr. Saitz Iv., zdravnik; Lordan Fr., Jelen Roman, Domis Št., sanit. podčast.; Židan Jož., strojnik; Legiša Alfonz, Čerček Srečko, c. kr. želez. urad.; Dominik Roza, gosp.; Abramič Pavla, gpdč.; Stopar Krsto, c. kr. šumar; Hlastec Anton, c. kr. nadpos.; C. kr. okrajno sodišče; Jug Ter., vdova; Krmpotič Jos., knjigovez. (5+53=58).

— Dr. Střibrny Dominik, prof. (1). (P. Pulj.) 5+54=59

Barban. *Pindulič Dinko* (2052), kanonik-župnik. — Cittanova. Bartosch Henrik, Drolc Ivan. — Jursiči. *Velikanje Josip* (473), kurat (2 izt.). — Sv. Martin. *Jereb Valentin* (2170), župnik. — Sv. Vinčenat. *Svetličič Jos. Zvonimir* (2319). 4+4=8

Število družnikov: 11 dosmrt. 88 letnih = 99.

8. Krk.

Krk. Dr. Mahnić Anton, škof; dr. Palčić Josip, škof. kaplan; Dminić Jakob, kanonik; Samostan sv. Franje; Brzac Ivan, dav. asistent; Premuda Vinko, žic Franjo, župnika; Žic Ant. (Ivantić); dr. Brovet Otmir, zdravnik; Kraljić Toma, Mužina Mihovil, Marčić Iv., župniki; Oršić Matija, kanonik; Lapanja Al., c. kr. uradnik; Hrast Rudolf, c. kr. dav. asistent; Grašić Ana (Jakova); Bajt Mirko, učit.; Bacco Mar., *Samostan Košljun* (2530). (P. Krk.) 1+18=19

Cres. Pop Nikola Grego, duhovnik. — Košljun. Vizintin br. Alojzij. — Rab. Zahija Petar, župnik-provikar; Petris Ante, Marčić Mate, Soldatić Blaž, župniki. — Sušak. Šabalja Pavao, kurat. — Štivan. Žic Ivan, učitelj v p. 8

Število družnikov: 1 dosmrt. 26 letnih = 27.

9. Dalmatinske škofije.

Zadar. Vrečko Jakob, dr. Debelak Janko, c. kr. poštna nadkomisarja; Golf Lavoslav, namj. savj.; Samostan sv. Mihovila; Solo Anton, poštni kontrolor; Panlič Franjo (6). — Petrović Josip, Vrtačić Janez, Urbas Franc, oružnički stražmojstri (3). — Guizon Anton (1). (P. Zadar.) 10

Drniš. Endlicher Avgust, rav. (2 izt.); Miović Lidija, pos.; Pelicarić Tomo, trg.; Trebutz Mate, nadgl. (P. Drniš.) 5

Imotski. Anderlić Maksimilijan, c. kr. učitelj poljed.; *Zavod šolskih sester III. reda sv. Franciška* (2938); Volčjak Fr., c. kr. tajnik okr. glav.; Lušin Jak., c. kr. oficijant; Kokolj Jožef, c. kr. okrajni stražmešter. (P. Imotski.) 1+4=5

Krilo-Jesenice. Ivanišević Josip st., Ivanišević Josip ml.; Don Ivanišević Marko, župnik; Don Ivanišević Fran, župnik v p.; Don Fulgosić Vicko, žpk. Podgora; Pučka knjižnica Jesenice, Soka Nazar Ivanova. (P. Krilo-Jesenice.) 7

Split. *Schöff Ludovik* (2407); dr. Carević Josip, korni vikar; Ženko Donadini Fran, zadružni revizor; Bašić Dragutin; Don Bavčević Josip, kateheta. (P. Split.) 1+4=5

Brštanovo. *Tomaš o. Alojzij* (1293), žpk. — Cavtat. Dr. Božić Ivo. — Ercegnovi. Vobner Franc. — Kumbur. Kolman Fran. — Makarska. *Praprotnik br. Justin* (1697), redovnik. — Zelenika. Klun Joško. — Zemunik. Samostan reform. oo. cistercijanov. 2+5=7

Število družnikov: 4 dosmrt. 35 letnih = 39.

10. Bosniške škofije.

Sarajevo. Dr. *Stadler Josip* (2176), nadbiskup; dr. *Sarić Ivan* (2215), pom. biskup; *Orel Fr.* (1113), *Mele Jak.* (1196), *Urlep Julij* (1197); msgr. *Cankar Karlo* (2701), tajnik; *Reddi Oskar* (2781), grad. nadsavjetnik; *Hadrović Stjepan*, *Igre Tomo*, kanonika; *Ellion Rok*, *Carman Fr.*, *Cerny-Lešnik Marija*, *Subić Ignac*, *Frank Jos.*, *Pfeifer Val.*, *Medić Ana*, *Sagadin Anton*, *Pinter Juri*, *Čadež Katarina*, *Asl Mart.*, *Racker Iv.*, *Medvešek Terez.*, *Leskovec Ivana*, *Vodopivec Andr.*, *Dvoržak Mar.*, *Pust Fani*, *Kos Ivan*, *Kos Franc*, *Dančević Juro*, *Gajšek Fani*, *Cerne Katarina*, *Kajbić Janez*, *Medić Anastazija*, *Krofel Anton*, *Arčon Anton*; *Peterlin Anton*, rač. savj.; *Cerne Marija*. (P. Sarajevo.) 7+30=37

Banjaluka. *Samostan oo. trapista* (1614), *Baumkircher Franc*, *Pešak Juro*, *Sofelšek Mar.*, *Andolšek Mato*, *Nanut Mih.*, *Steinmetz Alojzij*, *Winkehalter Karol*. (P. Banjaluka.) 1+7=8

Bosn. Brod. *Stare Franc*, železn. delovodja; *Stare Mihael*, železn. delovodja v p. (P. Bosn. Brod.) 2

Bosn. Gradiška. *Dular Franjo* (1198), višji okrajni živino-zdravnik. (P. Bosn. Gradiška.) 1

Odžak. *Mohorić Anton*, *Jurić Franjo*, župnika; *Besednik Mihovil*. (P. Odžak.) 3

Prijedor. *Zgaga Ivan*, dijak; *Hemca Iv.*, magaciner; *Bitenc Anton*, posestnik. (P. Prijedor.) 3

Visoko. *Domicelj Stefan*, *Cerne Franciška*, *Gruškovnjak Anton*, *Hreščak Franciška*, *Majetić Marija*, *Markić Franc*, *Kert Marija*, *Starman Jurij*, *Tomšić Anton*, *Gril Andrej*, *Kušec Maričić*, *Zupan Anton*, *Tukić Marija*, *Pangartar Janez*. (P. Visoko.) 14

Zenica. *Čukale Ivan*, računski revident (3 izt.); *Čop Ivan*, *Wolf, Peterka*, *Mastnak*, *Raice*, *Vodnik*, *Hodnik*, *Vakovc*, *Varl*, *Kryszanowski*. (P. Zenica.) 13

Bijeljina. *Cezner Gjuro*. — Bosn. Petrovac. *Bakula Marg.* — Konjic. *Paravan Franjo*. — Kreka. *Degan Jurij*. — Maglaj. *Požar Rudolf*. — Mostar. *Knjižnica franjevačkog sjemeništa* (2708). — Nevesinje. *Verhunc Matilda*. — Podlugovo. *Globaneker Lambert*. — Ravno. *Raguš don Ivan* (1908), župnik. — Travnik. *Jenko J.* — Usora. *Meršnik Jožef*. — Vlasenica. *Rotar Karol*. 2+10=12

Število družnikov: 11 dosmrt. 82 letnih = 93.

11. Senjska škofija.

Gerovo. *Čop Terezija* (402), *Turk Blaž* (2469), *Čop Matija* (2531). (P. Gerovo.) 3

Reka. *Solter o. Angjeo*, *Pašalić o. Grgo*, kapucina; *Bole Bolesl.* (944), *Janežić Ant.* (947), *Martić Mart.* (803), *Sorko Ter.* (2080), *Albrecht Jak.*, *Barbiš Apol.*, *Berlot Anton*, *Furlan Terezija*, *Golub Fr.*, *Guštin Ivan*, *Gubić Anton*, *Horač Marija*, *Kiš Magdal.*, *Kebeļ Mihovil*, *Korenčan Ana*, *Klavžer Fr.*, *Klemen Ivan*, *Kobler Andrija*, *Klemen Ivan*, *Katin Apolonija*, *Hrvatina Anton*, *Lipovac Pavao*, *Lukešić Fr.*, *Millner Ivana*, *Može Ivan*, *Muha Ter.*, *Mizgur Anton*, *Muha Gertruda*, *Matanić Marija*, *Mehak Mar.*, *Novak Jos.*, *Nevec Marija*, *Pizziga Andr.*, *Počkaj Ivan*, *Plazornik Marija*, *Rebec Pet.*, *Skril Mar.*, *Slak Al.*, *Stanić Fr.*, *Sveglj Ant.*, *Sastfić Jakov*, *Srebot Franciška*, *Stroligo Apolon.*, *Sinvetar Magdal.*, *Simenc Fr.*, *Sterle Josip*, *Smrdu Jela*, *Sustović Marija*, *Škoj Alojzij*, *Sanatorio Fiumano*, *Serbec Josipa*, *Siler Kata*, *Starniska Ivana*, *Tkalec Karol*, *Trojanšek Dom.*, *Turk Ana*, *Vanina Marija*, *Vergles Amal.*, *Vidrik Jos.*, *Vičić Ivana*, *Ujčić Ana*, *Zupanić Fani*, *Zorz Mar.*, *Zaplotnik Franciška*, *Zaje Antonija*, *Ocepek Andrija*, *Rolić Ant.*; *Fr. Spiro*, kapucin (5 izt.). (4+70=74). — Baretničić Ema (1). (P. Reka.) 4+71=75

Skrljevo. *Janković Ivan*, župnik (2 izt.). (P. Skrljevo.) 2

Trsat. *Jereb o. Romuald*, gvardijan; *Samostan franciški* (1287), *Povše Henrik* (1498); dr. *Holzabeckova El.*, vdova; *Polić Jos.*, kan.; *Grčević Mih.*, župnik; *Notar Ljud.*, prefekt sv. Vida; *Volarić Anton*, kateh.; *Troha o. Mihael*, def. in magister; *Habjan o. Benvenut*, vikar; *Bratje samostana*, *Knjižn. novicijata*, *Knjižn. III. reda*, *Brumen Anton*, *Kokovnik Mih.*, *Primšer Jan.*, *Volf Fr.*, *Stenovec Jan.*, *Škoda Fran*, *Furlan Franjo*, *Golob Franč.*, *Peltzer Romana*, *Železnik Katarina*, *Mendot Marija*, *Bentić Marija*, *Krebel Antonija*, *Travalja Marija*. (P. Sušak.) 2+25=27

Bribir. *Msgr. Lorbek Franjo*. — Grizane. *Alešovec Iv.* (1188), slikar. — Josipdol. *Glad Zdravko*, župnik. — Praputnjak. *Kvaternik Vjek.* — Rakovica. *Vanjkić Mih.* (403), žpk. — Ravnagora. *Kutin Ivan*. — Vinodol. *Msgr. Mate Cvetko*, proš. in opat. 2+5=7

Število družnikov: 11 dosmrt. 103 letnih = 114.

12. Zagrebska nadškofija.

Zagreb. *Akst Josip* (2788), dr. *Amruš Milan* (2048), *Duhovna mladež* (103), dr. *Lončarić Josip* (2793), *Ukmar Stefan* (1527), *Weble Io.* (1694), *Barle Janko*, dr. *Beluhan Milan*, *Borovinski Ivan*, *Burić Juraj*, *Feimuth Terezija*, *Gnezda Anton*, *Kapić Mirko*, *Kindlein Dragutin*, *Kocijančić Janko*, *Kodrić Terezija*, *Kolar Jos.*, dr. *Kosirnik Ivan*, *Kramaršek Jak.*, *Lapajne Milka*, *Leber Pavao*, dr. *Njaradi Dionizij*, *Okički Josip*, *Ottorepez Ivan*, dr. *Pazman Jos.*, *Pichler Vilim*, *Rožić Ferdo*, *Rožman Vladko*, *Rukavina Mile*, *Samostan čh. oo. franjevaca*, *Schlupf Edmund*, *Starec Anton*, *Šenoa Vera*, *Šraml Mar.*, *Teteš Marija*, *Tomšić Ljudevit*, *Trstenjak Ana*, *Treći red sv. Franje*, *Vamberger Mijo*. (6+33=39). — *Seigerschmied M.* (3 izt.), *Kotlarski A.*, *Gjanić Stjepan*, *Dokša M.*, *Ivčić J.*, *Antolić M.*, *Capara T.*, *Koritnik R.*, *German F.*, *Bolnišnica ss. milosrdnica*, *ženska učiteljska škola*, *Anšić F.* (14). (P. Zagreb.) 6+47=53

Bedekevčina. *Noršić Vjekosl.*, župnik; *Mlinarić Stjepan*, kaplan. (P. Bedekovčina.) 2

Čakovec. *Tišler o. Timotej* (804), vjeroučitelj; *Rozman o. Robert*, gvard.; *Lach o. Landolphus*, *Hary Jož.*, *Jug Mar.*, *Kopjar Elizabeta*, *Magdalenić Ivan*, *Horvat Iv.*, *Soitić Ana*, *Seršan Pavel*, *Gutterman Mar.*, *Lesjak Juraj*, *Pivar Iv.*, *Škvorc Franč.*, *Bujan Ant.*, *Leček Mar.*, *Drama Ant.*, *Kovačić Ign.*, *Leskovec And.*, *Pesar Ferd.*, *Zadravec Katar.*, *Ljumbér Tomaž*, *Spiranec Mihael*, *Korpar Irma*, *Jambović Nikola*, *Gavez Andraž*. (P. Čakovec.) 1+25=26

Dugaresa. *Stehno Andr.*, katehet; *Rovšnik Juraj*, *Lavrić Mar.*, *Petelinšek Fil.*, *Levak Stefan*, *Kajfaš Anton*, *Liber Terez.*, *Cedilnik Marij.*, *Hatze Jos.*, *Osebig Ivanka*, *Vauško Ana*, *Jurkas Franjo*, *Kovač Alojzija*, *Sestre milosrdnice*, *Rovšnik Mat.*, *Barošić Ivana*. (P. Dugaresa.) 16

Gornji Mihaljevec. *Tkalec Franjo*, župnik; *Bogdan Imbra*, *Čulek Anton*, *Flinčec Iv.*, *Golub Bartol*, *Golub St.*, *Horvat Julia*, *Jambović Anton*, *Knezić Jak.*, *Kolman Fr.*; *Kos Karol*, učitelj; *Kostanjević Mar.*, *Kovačić Tom.*, *Ladić Ivan*, *Ladić Matjaš*, *Lovrec Iv.*, *Lovrec Jož.*, *Lovrec Karol*, *Lovrec Mat.*, *Lovrec Mihael*, *Miklin Feliks*, *Mikulan Viktor*, *Moharić Štef.*, *Novak Mih.*, *Pintarić Vinc.*, *Podgorelec Al.*, *Serša Fr.*, *Serša Jož.*, *Sever Mart.*, *Spreič Magda*, *Škvorc Stefan*, *Tkalec Iv.*, *Zdaček Marija*, *Borko Klara*, *Gruļa Iv.*, *Horvat St.*, *Horvat St.*, *Kerš Jožefa*, *Košak Fr.*, *Košak Fr.*, *Kovačić Ana*, *Ladić Julia*, *Ladić Marija*, *Ladić Vinc.*, *Lipič Mih.*, *Moharić Simon*, *Moharić Imbra*, *Lovrec Marija*, *Novak Ant.*, *Novak Franc*, *Novak Ivan*, *Pintarić Franciška*, *Podgorelec Klara*, *Talafant Mar.*, *Moharić Katarina*. (P. Mikšavár.) 55

Grabovnica. Štiberc Juri, Skuhalo Anton, Kranjc Peter, Apatić Viktorija, Vučko Uršula. (P. Pitomača.) 5
Karlovac. Franjev. samostan, *Polić Bartol* (1763), Kralj Iv., Zeljko Jos., Prolnik Fr., Eremić Katar., *Janež Leop.* (2939), Pajmon Fr., Gornik Mar., *Kresnik Terez.* (2940), Vendel Marija, Laurić Dragutin. (3+9=12). — Butković Fran (2 izt.).

(P. Karlovac.) *3+11=14
Koprivnica. *Spoljār Juraj* (2792), kaplan; Nemeč Martin, Gregurek Marija, Drakšić Margareta, Vindiš Stjepan.

(P. Koprivnica.) 1+4=5
Krapina. Geci o. Kapistran, franjevac; Miklaužić Stjepan, gimnazijalec. (P. Krapina.) 2

Molve. *Župna knjižnica* (1387); Žnideršić Terezija, učiteljica. (P. Molve.) 1+1=2

Mursko Središće. Levačić Iv., zvonar; Levačić Ana, Bračko Jo., Novak Jo., Poznič Iv., Palnec An., Horvath An., Horvath Fer., Horvath Ferenc, Serša Iv., Muhvič Ja., Koraj Jo., Perčić Ig., Spolarić Mar., Kralić Ste., Jurovič Iv. (P. Mura Szerdahely.) 16

Požega. Rengjeo Fr., fin. tajnik; Koprinski Rob., profesor; Samostan franjevac; Horat Ign., ravnat. kolegije. (P. Požega.) 4

Samobor. *Knjižn. samostanska* (1110); *Poslep br. Pavel* (1103), franč.; Kraljević Stjepan, učitelj; Novak Mijo, Stemberger Jakob, Šuklje Franjo, Hajplan Karlo, Weissenberger Marija, Kern Mar., Podružnica „Hrv. kršč. radničkoga saveza“, Filipec Antun; Zjalić Milan, župnik. (P. Samobor.) 2+10=12

Sobotica. Muhvič Ant., trgovac; *Serša Mart.* (2664), kaplan; Stampar Jožef; Stampar Anton, mizar; Knaus Juri, Jurančić Mar., Goričan Ant.; Srša Iv., miz.; Sercer Mar. (P. Kisszabadka.) 1+8=9

Sisak. Grahek Vjek., železničar; dr. Medjimorec Mihael, dekan (6 izt.); Sturić Mat., katehet; Maček Fr., Tomšić Fr., Čurel Ant., Savinc Mar., Blažević Julijana, Košir Josipa, Korosec Rok, Merzel Fr., Telišman Mar., Filipić Edv., Šopata Edv. (P. Sisak.) 19

Strigovo. *Možar Stjepan* (2832), župnik (10 izt.); Novak Kat., Kutnjak Alojz., Hunjadi Kat., Ščavničar Mart., Golenko Mat., Horvat Iv., Bratoša Albert, Kristofić Fr., Kutnjak Mart., Šostarić Mar., Zadravec Gertruda, Rodik Fr., Kristofić Filip, Kovačić Jak., Sagaj Fr., Makoter Jak., Kutnjak Mar., Kumparić Jož., Srša Karl, Mikulek Vid., Vozlić Iv., Raus Juraj, Flac Lud., Flac Ivana, Lopuh Imbra, Tigeli Filip, Staničar Imra, Skuhala Franciška, Srša Ivan, Kristofić Albert, Glavnik Ant., Zadravec Karl, Pergar Imra, Pufek Jak., Valpatic Fr., Karmelin Jož., Fic Ant., Šajnović Ant., Kermeč Fr., Makovec Iv., Zadravec Pavao, Fras Florij., Bogdan Iv., Petovari Jožef, Sudec Ant., Golenko Juraj, Trstenjak Miklos, Živković Iv., Kodba Mart., Horvatić Ivan, Vamprechtsammer Stef., Lukovnjak Iv., Mesarić Iv., Pergar Fr., Bogdan Avg., Kreal Kat., Smolković Fr., Belović Ant., Žuman Jos., Ščavničar Mat., Mesarić Katarina, Kovačić Marija, Smolković Rud., Krznar Stjepan, Rebernik Klara, Škafar Mih., Kutnjak Pavao, Nemeč Vinc., Lusković Mat., Nemeč Ivana, Rebernik Mihael, Muršić Marcel, Nemeč Mihael, Podgorelec Apolonija; Nemeč Franjo, zvonar. (P. Stridóvár.) 1+89=90

Varaždin. Horvat o. Klarus, franč. gard.; *Čajko Valentin* (1836), katehet (2 izt.); msgr. Stepinac Mat., msgr. Proštenik Mat., Gašparin Mih., kanonik; *dr. Risek Edv.* (2833), mestni župnik; Hajduk o. Alojzij, eksprov.; Janković Gabr., župnik; Švarić Anton, dekan in župnik; Miškulin Iv., Štefanec Tomislav, Bolarić Josip, župniki; dr. Križan Jos., profesor v p.; dr. Magdić Pero, načelnik; dr. Milanić soproga; dr. Pečornik Nikola, advokat; Milčetić Ivan, prof.; Ribić Jos., gradj. blag.; Ribić Jos., graditelj; Filipašić Leo, Radešić Vjekoslav; Horvat Ant., kipar; Herjavec Friderik, Žigman Ter., Šimek Mar., Tiringer Mar., Žnidarić Ana, Katoličko dječičko društvo, Kolaček Josip, Kapuc. samostan, Uršul. samostan, Tretji red sv. Franciška, Franč. klerikat, Franč. deško semenišče, Korpar Ivka; dr. Gjuranec Mart., prof.; Mihinić Stj., Sašel Janko, Rakuša Iv., župniki; Požlep o. Hinko, frančiškan; Zabavnik Kar., župnik; Terstenjak Cvjetko, Kosi Micika, Bartl Marija; Ramušćak Ivan, ravn. učitelj.; Hegij Zvonimir, učitelj; Stebih Ana, Peras Kata; Milčić Niko, Kučenjak Milan, kanonika. (P. Varaždin.) 2+49=51

Varaždinske Toplice. *Zadravec Alojzij* (1611), zač. kons. i žpk.; Kuković Gabr., ravnat. (P. Varaždinske Toplice.) 1+1=2
Davor. *Dumbović Rudolf* (2592), župnik. — Glina. Kompara Jan. — **Granešina.** *Bučar Viktor* (1022), župnik. — Sv. Ivan Zelina. Kačečnik Friderik. — **Klanjec.** *Hrovat Leopold* (1835), franč. duh. — **Konjščina.** *Košček Ubaldo* (323), dekan. — **Nova Gradiška.** *Messner Anton* (2704), svečen. — **Remetinec.** *Nejak Mijo* (2705), svečenik. — **Sv. Šimun.** Kovačić Blaž, župnik. — **Taborsko.** *Pučka župna knjižnica* (1836). — **Voloder.** Pozderez Urš. — **Vrbanovec.** Vogrinc Anton.

Število družnikov: 26 dosmrt. 369 letnih = 395.

13. Djakovska škofija.

Djako. Dr. Voršak A., posveč. biskup, stolni prošt; Cepelić Milko, kanonik; dr. Pliverić Jakša, kan. proton.; Kellek Stjepan,

kanonik-opat; Kosina Slavko, prebendar; dr. Didović Franjo, prof.; Poznič Janez, Koželj Franjo, Ocvirk Leopold, Stare Franjo, koralisti.

(P. Djakovo.) 10
Golubinci. Vuković Franjo, župnik. (P. Golubinci.) 1
Irig. Ferković Andrija, župnik; Babnik Adolf, Dolinar Alojzij, Vrtačnik Alojzij, nadrudarji; Crnković Jože, Godler Jožef, Hauptmann Mart., Heferle Rud., Jan Jakob, Kovač Mart., Krklec Melhior, Narad Janez, Pajk Ignacij, Skobe Janez, Vivot Rudolf, Zdovec Martin, rudarji; Mazi Franc, mizar; Rostohar Franc, Vozel Fr., strojarja; Sterle Jože, tesar; Stermilan Mar., gospa; Siebenlist Antonija, vdova; Zornik Marija, dekla. (P. Irig.) 23

Osljek. Bezetzky Robert, župnik; Brantuša Vinc.; Grlic Ivan, mizar; Horvat Jos., protonotar, opat, dekan itd.; Kamnikar Jos., m. organist; Kappel Mar., odvetn. soproga; Košak Fr.; Medved Iv., prof.; Mikolić And., kaplan; Ogrizek Ema; Ogrizek Jan., veletrg.; Posavac Fr., rektor in prof.; Radanović Jos., narednik; Sovinšek Ivana; Stillinović Tomaž, ravnatelj; Volf Avg., duh.; Vražić Jos., katehet; Zelenka Fr., profesor; Katz Fr. (P. Osljek.) 19

Strizivojna. Varžić Pavao, župnik; Dolenčić Adela, Petlić Kat., učiteljici; *Kuzmić Milodar* (2787). (P. Vrpolje.) 1+3=4

Vukovar. *Knjižn. franjev. samostana* (2970). (P. Vukovar.) 1
Tompojevci. Mitrovi Anton, dekan; Božić Tomislav, župnik; Pirkmaier Franta. (P. Čakovci.) 3

Število družnikov: 2 dosmrt. 59 letnih = 61.

14. Somboteljska škofija.

Belatinci. Kūhar Štef., admin.; Berdeu And., kapl.; Antolin Andrač, Antolin Ana, Antolin Ivan, Antolin Jož., Balazić Ana, Balazić Matjaž, Balazić Mihael, Baša Ana, Bakan Ivan, Berendias Mart., Bobovec Mart., Cigan Mart., Duh Mar., Duh Štef., Domjan Matjaž, Erjavec Mart., Filo Mar., Forjan Mart., Forjan Iv., Forjan Iv., Gerlec Štef., Heric Ana, Hovath Mar., Horvath Marko, Forjan V., Jerebic Mart., Jerebic Mart., Jerić Mih., Jerić Margit, Kavas Juri, Klemenčić Iv., Klemenčić Mart., Knaus Agata, Kūhar Anton, Kovačić Franc., Kūhar Ivan, Kūhar Mih., Legen Št., Maoček Jož., Maoček Ana, Maoček Jož., Mesarić Št., Mesarić Jož., Miholić Iv., Mujdrica Kata, Novak Ferd., Novak Hel., Pal Iv., Ozimec Ivan, Pucko Iv., Rebrica Mih., Rengec Štef., Roposa Jož., Rous Marko, Rous Štef., Rous Matjaž, Sabotin Štef., Sabotin Mart., Sagaj Iv., Sraka Iv., Sreš Iv., Smodiš Mat., Smodiš Orša, Škafar Jož., Škafar Jož., Prendl Št., Temlin Mih., Tratnjek Ana, Žizek Št., Zadravec Jožef, Škafar Bara, Zemlič Andr., Vohar Štef., Zemlič Orša, Zver Martin, Škafar Mihael, Zver Ivan, Zver Andrač, Zver Ivan, Košar Marija. (P. Belatincz.) 82

Bántornya. Horvath Iv., krojač; Horvath Istv., Szobočan Jož., Szobočan Fr., *Fticiar Istvan*, Kolman Bara. (P. Bántornya.) 1+5=6
Bottornya. Zavrl Jožef, Hudolin Janez, Gašperac Anton.

(P. Bottornya.) 3

Črenšovci. Klek I Jož., župnik v p.; Čačić Jož., župnik; Hanko Jož., kaplan; Glavač Ivan, Vučko Mart., Hren Iv., Kreslin Ana, Kreslin Mar., Horvat Janoš, Štimec Juri, Horvat Marko, Törnär Matj., Koštric Št., Balazić Mar., Gabor Mart., Koštric Jož., Fujs Jož., Škafar Matjaž, Kreslin Mart., Zerdin Mart., Törnär Marko, Horvat Jož., Ritos Pet., Bedrnjak Št., Bedrnjak Iv., Koren Ana, Horvat Št., Horvat Ter., Horvat Janoš, Čurić Matjaž, Ūtroša Mih., Ūtroša Mar., Plej Jož., Tomec Juri, Cigan Jož., Šostarić Terez., Rašan Št., Horvat Št., Špilak Matj., Golinar Lovr., Čuk Anton, Žizek Magda, Kovač Peter, Varašanec Mar., Tibant Ana, Kosija Tomaž, Prša Janoš, Smodiš Štefan; Horvat Martina, dovica; Horvat Mihael, Tretji red sv. Franciška. (P. Cserföld.) 51

Gornja Lendava. Bednařik Rudolf, župnik; Reček Juri, Tenacek Franc. (P. Felsőlendva.) 3

Gornji Slnk. Labric Matija, Horvath Franc, Labric Štefan, Mukić Štef., Mukić Jož., Andrejek Ana. (P. Felsőszlónk.) 6

Sveti Sebešćan. Perša Iv., župnik; Keréc Štefan; Gomboši Pet., Fujs Juri, Supi Jož., Seruga Jožef, Zókš Jož., Küplen Jož., Keréc Štefan, Gašpar Mat., Fujs Franc, Kerec Ivan, Vrečić Roza, Dündeč Lena, Čizmarič Terezija, Horvat Lena, Vogrinić Marija. (P. Battyánd.) 17

Szobota. Gorza Marija, Rajnar Jožef, Zsytek Franc, Veren Marija. (P. Muraszombat.) 4

Tatabánya. Gorenc Ant., strel. mojster; Gorenc Fr., Mestnik Franc, rudokopa; Pirtovšek Pongrac, kovač; Trušnik Jos., vratar; Dušan Mihael, Paglavec Ivan, strelna mojstra; Wengust Roza, Hudec Terezija, gospodinji. (P. Felsőgalla.) 9

Tišina. Bartalanč Jož., Horvát Iv., Kodila Lajos, Vogrincics Ferenc, Gumilar Leop., Csigliar Iv., Šbüll Istvan, Martinec Ant., Kloufar Mar., Sostarec Istvan, Püvar Mih., Kousz Št., Bertalanics Mih., Kousz Jan., Ratnik Imre, Pelcer Mih., Rajbar Matjaž, Gabor Mana, Janič Istvan, Plahut Antal, Szeršen Istvan, Števanec Mih., Goubar Matjaž, Pavlinzek Mikl., Tüdjan Andr., Rajbar Bara, Kūhar Jož., Kousz Paveo, Varga Mat., Kranjec Ferenc, Domjan Jožef

Püvar Jož., Vresič Hel., Hegedüs Matija, Kocián Ana, Lejko Ter., Cigúth Mar., Stiblar Jožefa, Gumilar Lujza, Pajzslar Ant., Farics Mana, Ranko Jož., Bratkovič Jož., Horvath Treza, Gergorec Kata, Horvath Iv., Stevanec Jan., Bagareš Iv., Rogacs Jan., Kerec Jan., Debelak Fr., Hochecker Jan., Pedigál Iv., Sestarec Matjaš, Horvath Jos., Bežan Jan., Bežan Tr., Edšid St., Sinko Lipot, Gibicsár Matjaš. — Muraszombat Szencsar Fr., Kreft Ver., Matay Lujza, Bratkovič Iv., Pliszar Matj., Csörgöly Ter., Kurnin Ana. (P. Csendlak.) 67

Pozun. Krajnjak Edvard, profesor v p.; *Vodopivec Josip* (1910), c. in kr. ritmojster. (P. Požun.) 1+1=2

Bagonya. Bassa Iv., žpk. (14 izt.). (P. Lendvavásárhely.) 14
Budapest. Lisac Matija. — Izšep. Zsviko Mihaly, župnik. — Neufeld. Vožintin Stefan. — Mottolyad. Supan Franc. 4

Število družnikov: 2 dosmr. 266 letnih = 268.

15. Razni kraji.

Dunaj. „Straža“, slov. kat. izobraž. društvo (VI., Gumpendorferstr. 101) (6 izt.); „Danica“ (1888), slov. katol. akad. društvo; *dr. Šubelj Ivo* (2433), c. in kr. min. svet.; Slemenik Ciril, Povšič Fr., Zabukovec Ant., Brodnik Al., Brodnik Iv., Stropnik Iv., Perhaj Jos., Marinc And., Višnar Jos., Cetinski Mart., Černelič Jos., Miklič Jos., Meglan Mart., Čerček Ant., Križnič Ant., Dolšina Matija, Drobnič Jos., Somrak Ign., Kavčič Ant., Rasperger Ant., Kvas Iv., Hodnik Greg., Jenko Fr., Mejaš Jos., Šešerko Jos., Pivec Rup.; Komavec Alb., c. kr. okr. sodnik; Klinar Tom., duhovnik; Erbežnik Fran., Müller Mar., Pfefferer Otilija, Salehar Mar., Gradišar Mar., Pugel Marj., Gilčvirt Režika, Buczynska Mar., Ros Jospina, Čepek Ana, Čerček Mar., Hočevar Mar., Petrovič Jul., Medven Manica, Kodela Marija, Vinkovič Fani, Senk Marij., Hribar Fani. (2+52=54). — Mladič Janko, c. kr. rač. svet.; Mladič Mar., predst. c. kr. dekl. zav.; Mladič Eleon, učit.; F. M. L. Eksc. Tomše Jož. pl. Savskidol; Macak Janko, c. kr. fin. svetn.; dr. Brencel Lud., dr. Valjavec Lud., c. kr. fin. tajnika; Perušek Rajko, c. kr. prof. v p.; Černý Edv., c. kr. rač. sv.; Rožanc Kar., nadrevid. sev. žel.; Miklavčič Ema. (11). — Pl. Andrejka Jernej, c. in kr. podpolk. Nj. Velič. tel. straže; pl. Andrejka dr. Rud., c. kr. min. podtajnik v notr. min.; pl. Andrejka Viktor, c. in kr. stotnik v generalnem štabu; dr. Brezigar Em., tajnik vojn. urada; dr. Fatur Aleks., tajnik južne železn.; dr. Babnik Friderik, dvorni in sodni odvetnik; dr. Pitamice Leonid, c. kr. min. podtajnik v preds. min. sveta; dr. Polec Janko, c. kr. svetn. tajnik pri vrhovn. sodišču; Vodopivec Franc, c. kr. okr. komisar v poljedelskem ministrstvu. (9). — Velišček Amalija, Persolja Marija, Mizigaja Ana, Simič Rozal., Mavrič Franč., Jerizija Karol., Kokole Justina. (7). — Volk Jakob, Kusterle Peter, Šeme Jak., Vodnik Hinko, Strlek Marija. (5). — *Dr. Arnejc Ivan* (2558), c. kr. prof. v nauč. min.; *dr. Křek Bogomil* (1292), dvorni in sodni odvetnik; *Premern Josip* (2118), c. kr. inšp. p. hran.; *Stranjsak Ant. Maks* (683), c. kr. vojni kurat; *dr. Valjavec Pavel* (2598), dv. in sodni odv.; Cigoj Ant., dr. Gregorič Ant., dr. Kartin Iv.; Kocian o. Jan, knež; Meršnik Fr., Potočnik Al., Radinja Ant.; Rizzoli Emil, c. kr. nadsod. sv. v p.; Šver Jožef, žmavc Andrej, Juša Milka, Obljubek Viktor., Gleščič Venc.; dr. Knavs Franc, dekan (5 izt.); Krevatin Antonija. (5+19=24). (P. Dunaj.) 7+103=110

Angern. Pavlin Avg., Prijon Ana, Boškin Ant. (P. Angern.) 3
Bruck a. d. L. Berlot Anton, dekan; *Knjižnica bratovšč.*
Srca Mar. Dev. (68), *Gaberšček Ant.* (1456), Matičič Al., župnik; Černigoj Fr., Mulič Al., kaplana; Ivančič Iv., Uršič Franc, Benič Mavr., nadučitelj; Gulin Milka, Šrebernič Mar., učiteljci; Paravan Mih., Paravan Stef., Piriš Iv., Škodnik Mar., Bajt Ana, Paravan Amal., Jakopič Mar., Savli Ana, Brezavšček Amal., Drašček Suzana, Žnidarič Krist., Brezigar Mar., Berlot Mar., Valentinčič Katar., Blažič Iv., Marinič Eliz., Gorjanc Amal., Erzetič Jož., Tinta Dor., Konjedic Franč., Grebenjak Ant., Valentinčič Matilda, Manfreda Rozal., Kodolja Julija, Valentinčič Terez., Borštnik Jožefa, Luznik Matevž, Laščak Kat., Ipavec Št., Zimic Pavla, Zimic Franč., Križnič Mar., Gomišček Mar., Gaberšček Anton., Berlot Mar., Vuga Val., Zidarič Mar., Vodičar Luc., Podberšček Dor., Čeferin Eliz., Stanič Mar., Boltar Alojz., Konjedic Rozal., Kodolja Franč., Valentinčič Franč., Lovišček Mart., Valentinčič Roz., Hvalica Franč., Pušnar Kat., Dugar Jožefa, Kanalec Ter., Kutin Leop., Benedejčič Jožefa, Kavčič Kat., Ževina Terez., Rejec Mar., Melinec Ana, Leban Ana, Bajt Ana, Gaberšček Ana, Kavčič Iv., Jurman Kat., Luznik Mat., Stergar Roz., Stergar Justina, Jug Luc., Čaučar Jak., Brebec Al., Kurinčič Kat., Kenda Mar., Kravanja Stefan., Kutin Franč., Mrakič Anton., Gašperič Kristina, Furlan Mar., Kavc Ant., Kutin Ana, Čuder Ant., Čopi Andr., Mlekuž Ter., Štrošer Jož., Šeničar Ant., Kobal Andr., Povšič Mar., Godnič Iv., Gorjup Mar., Vuga Ana, Keber Ana, Bole Mar., Cingerle Andr., Jug Stef., Prijon Anton, Pintar Ant., Pintar Jož., Prinčič Jožefa, Komavli Alojz., Suligoj Rozal., Sušterčič Jož., Bizjak Pavla, Sirk Kat., Keber Jož., Markočič Justina, Prinčič Mar., Juren Mar., Devetak Ter., Cotič Avg., Devetak Fr., Cotič Matija, Devetak Mar., Visintin Iv., Devetak Iv., Devetak Urš., Cotič Blaž, Cotič Amal., Cotič Eliz., Tomsič Mar., Černic Iv.,

Cotič Ant., Filipič Andr., Batistič Emil., Lasič Alojz., Lasič Urš., Devetak Andr., Čevdek Ter., Ptean Iv., Cotič Ter., Visintin Jožefa, Pavšin Ter., Kovec Kat., Butkovič Ter., Martelanec Ant., Kočič Andr., Semolič Jožefa, Frančeskin Franč., Jarec Jožefa, Jelen Franč., Geriolet Mar., Jarec Mar., Geriolet Karol., Lovrenčič Kat., Perič Kat., Lovrenčič Mar., Vižintin Mar., Ferletič Ant., Marusič Ant., Pahor Andr., Pahor Blaž, Frandolič Al., Pahor Gizela, Bostjančič Jožefa, Pahor Jožefa, Jelen Amal., Vižintin Jož., Čujec Ant., Picoj Antonija, Benedetič Blaž, Kovačič Katarina, Semolič Jožef, Erzetič Urban, Ferletič Jožefa, župni urad v Kanalu.

(P. Bruck a. d. Leitha.) 2+170=172
Nieder-Absdorf. Jarc Kat., Grozovin Mar., Gašperič Marija, Jarc Marija, Lorenčuti Anton, Černic Viktor, Šrebernič Roza. (P. Nieder-Absdorf.) 7

St. Ulrich. Brajnik Ludovik, Zavadiav Jožef, Volčič Andrej. (P. Palterndorf.) 3

Steinklamm. Kos Jos., duhovnik; Bavdaž Mar., Kovačič Ter., Tomsič Pavla, Mihelič Silv., Tomsič Marija, Birska Ivana, Kavčič Jos., Gulin Kat., Tomsič Mar., Ličen Pavla, Kočevar Ant., Ličen Ana, Uršič Al., Žigon Angelj, Černigoj Jos., Kenda Pavel, Piščanec Frančiska, Anderlič Rozalija, Cotič Josip, Uršič Jožef. (P. Rabenstein in N.-Ö.) 21

Untergrafendorf. Batič Abel, Rovtar Ivan, Štrukelj Lucija. (P. Böhheimkirchen.) 3

Wilhelmsburg. Floridan Ivan, Gulin Jospina, Miniussi Lojza, Duže Peter, Vinci Marija, Bergomaš Roza. (P. Wilhelmsburg.) 6

Zwerndorf. Nardin Mar., Pahor Marija, Škerlj Ivan, Petrovič Gilka. (P. Angern.) 4

Aschbach. Leban Teodozija. — *Aspang. Stritar Josip* (1837), c. kr. prof. v p. — *Baumgarten a. d. March.* Miklus Janez, Budal Ter. — *Deutsch-Wagram. Zmerzikar Fr.* (1909), inž. in tov. — *Drösling.* Černe Amalija. — *Euratsfeld.* Furlan Franc, Ferles Mih. — *Friebritz.* Gorkič Fani. — *Großinzersdorf.* Gorkič Alm., Ličen Amalija. — *Hauskirchen.* Krajnik Urša. — *Hohenau.* Jug Marija. — *Kroatisch-Haslau.* Mislivec Jožefa, Beltram Marija. — *Langwies.* Kuk Mar. — *Ober-Wagram.* Banelj Josip. — *Oberweiden.* Radinja Mar. — *Pottenbrunn.* Dugulin Rafaela, Godnič Jož. — *Pottenstein.* Kogoj Anton. — *Prottes.* Gorkič Karol. — *Rassing.* Šemec Janez. — *Statzendorf.* Abram Jožef. — *Stetten.* *Dr. Picigas Leop.* (721), župnik. — *Zeilern.* Badalič Stanislava. — *Zistersdorf.* Prijon Karol., Rebolica Mihael. 3+25=28

Linž a. d. D. Čibej Olga. — *Spital am Pyhrn.* Mavrin Marija, Hvala Franc. — *Schifferegg.* Trunk Franc Mil. — *Wels.* Kotnik Franc, nadrevident c. kr. drž. žel.; Stanič Ivan. 6

Praga. Vuga Ciril Metod, krat; Brešan Mar., Brezigar Fr., Brezigar Viktor., Jerončič Fr., Krašek Luc., Markič Leopolda, Mužina Izidor, Perko Giz., Pinavčič Mar., Bevič Notburga, Bufulin Urš., Bucik Mar., Makarovič Mart., Markič Mar., Pušnar Mar., Sovič Pet., Trampuš Amal., Blažič Jan., Bucik Jan., Drašček Ant., Dugar Mar., Makarovič Jan., Vidič Alojz., Berlot Jož., Brezigar Agata, Kralj Jožefa, Podberšček Mar., Zidarič Amal., Zidarič Ant., Blažič Ant., Blažič Franč., Jelen Katar., Jelen Mar., Jelen Terez., Jelen Terez., Marusič Ema, *Marušič Jož.* (1768), Marusič Mar., Marusič Roz., Pahor Angela, Pahor Franč., Pahor Franč., Zavadiav Mar., Boneta Al., Pahor Andr., Semolič Iv., Vižintin Mar., Blažič Jožefa, Blažič Mar., Blažič Mar., Marusič Jož., Marusič Jožefa, Marusič Matija, Tomažinčič Jožefa, Tomažinčič Marija, Ferletič Jožefa, Marusič Emil., Pahor Eliz., Pahor Fr., Pahor Fr., Pahor Ivanka, Pahor Ivanka, Pahor Ivanka, Pahor Jožef, Pahor Jožefa, Pahor Katar., Pahor Mar., Zuzič Karolina. (1+68=69). — *Knjižn. kraj. češkega muzeja* (1765), Vydra Fr., tovarnik; Domačin Juraj, Janeka Ivana. (1+3=4). (P. Praga.) 2+71=73

Bakov nad Jizerou. Peric Jožefa, Geriolet Marija. (P. Bakov nad Jizerou.) 2

Kozinec. Gorjan Jožef, Maruš Ema, Gorjan Ivan. (P. Libšice nad Vitavou.) 3

Džbánov. Pintar Anton. — *Kolln.* Zikmund Frant., c. kr. školni rada. — *Kralj. Vinograd.* Skrbnišek Jos., c. kr. prof. — *Lochovice.* Vidič Iv. — *Opočno.* Svaton Jož., župnik v p. — *Otava. Kakuška Franc Ks.* (1696), dekan. — *Přibram.* Bambas Stanislav, profesor. — *Teichstatt.* Prek Jakob. — *Turnov.* Spalenka o. Anzelm. 1+8=9

Brno. Benediktinska knjigarna, Dieudonné Kristina. (P. Brno.) 2

Gross-Stohl. Žnidaričič Jožefa, Muzič Jernej, Mikluš Antonija, Gravnar Katarina. (P. Groß-Stohl.) 4

Kromeriz. Dr. Güstl Fr., primarij dež. umobolnice goriške; Fabjan Anton., Filipič Mar., Gorup Franč., Mercina Ivanka, Stoka Amal., Vidmar Ana, Zabrič Ang., Zabrič Anton. (P. Kromeriz.) 9

Dub nad Moravou. *Fersch Al.* (2538), zasebnik. — *Luka nad Jihlavkou.* Kušar Gašp. — *Pratec.* Koudelka Al., župnik. 1+2=3

Solnograd. *Gibič Jernej* (1764), oficijal. — *Gnigl.* Laharner Rozi. — *Radstadt.* Reja Karolina. — *Schermsberg.* Čelan br. Jožef, lazarist. — *Werfen.* Vindišar Anton. 1+4=5

Inomost. *Terstenjak Ernest* (1873), c. kr. prof. na kadetnem zavodu; *Knjižnica šolastikov D. J.* (2317), Barbič Mar. — Brixlegg. Sinkovec Janez. — Hall. *Themel p. Ehrlich* (2308), gimn. prof. — Innichen. *Scharwitzl o. Josue* (2440), frančiškan. — Milland. Musar o. Josef. — Reutte. Česen Stefanija. — Vojna pošta 387. *Dr. Stamol Franc* (2967). — Gojce Momočy. Bukovšek Jakob. 5+5=10
Število družnikov: 22 dosmrt. 461 letnih = 483.

Gladbeck, Tensundern Bož., kaplan; Društvo sv. Barbare, Dobruca Mart., Vodišek Mart., Jerina Jan., Pokovic Fr., Poglajen Fr., Pfaifer Franč., Mrežar Jožefa, Šorn Neža, Suler Ana, Urnkar Jož., Kravanja Fr., Skraber Frid., Privšek Fr., Grossmann Ana, Kovač Iv., Levec Iv., Simonc Mart., Južnik Fr., Jurič Ant., Češka Jan., Urh Jern., Sinkovič Lovr., Jazbec Jera. (P. Gladbeck.) 25
Habinghorst. Sitter Antonija, Aranc Ivana, Borišek Julijana. (P. Habinghorst.) 3

Hamborn. Köster Viljem, župnik; Hülsmann Bernard, kaplan (15 izt.); Bolnišnica sv. Janeza, Bolnišnica sv. Barbare, *Satej Alojzij* (1615), Burnik Jakob, Černivec Miha, Dernovšek Jožef, Flis Jožef, Fillafer Jož., Jellen Franč., Jemo Gabrijele, Kne Mar., Kodala Jož., Korbar Mar., Mohar Flor., Muc Stefan, Novak Jožef, Oražem Pet., Orehovec Fr., Paučič Leop., Pišek Jož., Rak Lukež, Razborskec Ant., Šeler Ant., Šostar Mar., Šket Jožefa, Toplak Franč., Varzel Fr., Vene Fr., Vidovšek Fort. (P. Hamborn.) 1+44=45
Hamborn-Marxloh. Jenster Janez, kaplan; Golar, Rižnar, Oblak Hel., Dolšak Ant., Zapušek Franč., Feriantič Ter., Čič Jož., Dolar Anton, Vrhovnik Franc. (P. Hamborn-Marxloh.) 10

Meerbeck. Hegenkötter Avgust, kaplan (10 izt.); Društvo sv. Barbare, Bralno društvo, Ašič Franc, Ašič Janez, Amon Anton, Deželak Cec., Dorbolo Avg., Dolenc Mar., Denzič Ana, Gabrič Kar., Glas Jož., Jeriha Mar., Klavžer Ana, Kotnik Mar., Krivec Avg., Krivec Ter., Les Jož., Marka Mih., Matko Anton., Mrak Franč., Nadrah Ana, Omerzu Mart., Podrenik Mar., Plahutnik Matija, Pirc Hel., Požun Neža, Pavlič Roz., Raich Mar., Robič Karol, Senica Urš., Solinc Jož., Skrbec Ana, Škrober Eliz., Skale Amal., Stopar Jož., Tašler Jož., Tavornik Ana, Turnšek Anton., Urh Jan., Umek Matevž, Zajec Jož., Žagar Jan., Žlender Anton., Zimšek Angela, Zorko Jož., Žužel Anton., Zupančič Mat., Kral Mart. (P. Mörs.) 58
Osterfeld. Društvo sv. Barbare, Pillich Kar., Guček Jož., Celik Jan., Kenda Andr., Juntez Andr., Rozman Fr., Pouh Jož., Rotar Jan., Pintar Mar. (10). — Jahn Mart., Primon Jan., Bajt Mihael. (3). — Kravanja Agata, Kašca Neža. (2). — Velikonja Jožef. (1). (P. Osterfeld i. W.) 16

Penzberg. Rihernik Sim., Medel Mar. (P. Penzberg.) 2
Castrop. Poznič Alojzij. — Datteln. Stepic Alojzij. — Derne. Ulepič Mar. — Herwest-Dorsten. Podgrajšek Ana. — Ikern. Kodat Amalija. — Leipzig. *Dr. Murko Mat.* (1846), c. kr. vsučil. prof. — Lünen. Perdavek Ana. — Mannheim. Šumi Gizela. — Wörshofen. Žigon Alojzija. — Zell. Kopčar Angela. 1+9=10
Število družnikov: 2 dosmrt. 167 letnih = 169.

Sofija. *Žabkar Anton* (2575), Aderwald Marija. (P. Sofija.) 2
Po ostalih krajih je 53 dosmrtnih udov. 53
Število družnikov: 54 dosmrt. 1 letni = 55.

16. Imenik novih dosmrtnih udov.

Do konca junija 1917 so vstopili kot dosmrtniki sledeči čč. udje in pristopnino vplačali v „Matico“:

2753. Počivalšek Josip, trgovec, Krško (II. polovica) . . .	K 16
2786. Torkar Karol, Grahovo ob Bači . . .	30
2787. Kuzmič Milodar, učitelj, Strizivojna . . .	30
2788. Akst Josip, Zagreb . . .	30
2789. Cej Marija, učiteljica, Bilje . . .	30
2790. Žvaček Ljudevit, župnik, Gologorica . . .	30
2791. Zagoršak Franc, vojni kurat, Ptujskagora . . .	30
2792. Spoljar Juraj, kaplan, Koprivnica (Hrv.) . . .	30
2793. dr. Lončarič Jos., ravnatelj nadšk. orfanotrofije, Zagreb . . .	30
2794. Sadar Ivan, kaplan, Mirna peč . . .	30
2795. Rovn Andrej, lesni trgovec, Col pri Vipavi . . .	30
2796. Ambrožič Matija, posestnik, Col pri Vipavi . . .	30
2797. Ambrožič Franc, posestnik, Col pri Vipavi . . .	30
2798. Bizjak Anton, posestnik, Col pri Vipavi . . .	30
2799. Tomažič Jožef, posestnik, Col pri Vipavi . . .	30
2800. Jerovič Jožef, posestnik, Col pri Vipavi . . .	30
2801. Kopal Anton, posestnik, Col pri Vipavi . . .	30
2802. Janc Avgust, posestnik, Col pri Vipavi . . .	30
2803. Ferjančič Marija, posestnica, Col pri Vipavi . . .	30
2804. Peljhan Alojzija, Col pri Vipavi . . .	30
2805. Krapež Elizabeta, Col pri Vipavi . . .	30
2806. Zajec Leopoldina, frančiškanska župnija v Ljubljani . . .	30

2807. Pollak Ivan ml., frančiškanska župnija v Ljubljani . . .	30
2808. Brenc Franc, Zaplana pri Vrhniki . . .	30
2809. Ptičar Ištvan, Bantornya na Ogrskem . . .	30
2810. Klavžar Janez, župnik, Dobrava pri Kropi . . .	30
2811. Stravs Ciril, Ravne na Goriškem . . .	30
2812. Zlatoper France, Sv. Lucija ob Soči . . .	30
2813. Podlunšek Jakob, kaplan, Polzela . . .	30
2814. Venko Marija, Frankolovo . . .	30
2815. Mrak Ana, Št. Lenart pri Škofji Loki . . .	30
2816. Orehek Janez, Brdo pri Moravčah . . .	30
2817. Osolnik Franc, kaplan, Cemšenik . . .	30
2818. Knjižnica župne cerkve sv. Lenarta, Sostro . . .	30
2819. Miki Ivana pd. Napokojka, Šteben pri Beljaku . . .	30
2820. Markovič Franc, c. kr. poštar, Sv. Anton v Slov. gor. . .	30
2821. Stelcar Jožef, Sv. Anton v Slovenskih goricah . . .	30
2822. Turk Jožef, trgovec, Sv. Anton v Slovenskih goricah . . .	30
2823. Kušar Monika, Vitanje . . .	30
2824. Vojsk Franc, Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah . . .	30
2825. Tikvič Pavlina, Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah . . .	30
2826. Marinko Amalija, učiteljica, Dobrova pri Ljubljani . . .	30
2827. Tavčar Tomaž, kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani . . .	30
2828. Frančič Janez, kaplan, Stara Loka . . .	30
2829. Seljan Anton, kaplan, Poljane pri Škofji Loki . . .	30
2830. Bogataj Ivan, Poljane pri Škofji Loki . . .	30
2831. Jerala Ivan, Poljane pri Škofji Loki . . .	30
2832. Možar Stjepan, župnik, Strigovo . . .	30
2833. Dr. Risek Edvard, mestni župnik, Varaždin . . .	30
2834. Rutar Jožef, Žitaravas . . .	30
2835. Knez Frančiška, Sv. Lenart nad Laškim . . .	30
2836. Rojec Ivan, dekan, Tolmin . . .	30
2837. Klemenšek Peter, Solčava . . .	30
2838. Šušnik Peter, Solčava . . .	30
2839. Vršnik Martin, Solčava . . .	30
2840. Klemenšek Elizabeta, Solčava . . .	30
2841. Pečovnik Justina, Solčava . . .	30
2842. Subodolnik Ivana, Solčava . . .	30
2843. Vršnik Frančiška, Solčava . . .	30
2844. Korošec Marija, Dramlje na Štajerskem . . .	30
2845. Marinšek Frančiška, Planina pri Rakeku . . .	30
2846. Nastran Frančišek, c. kr. vojni kurat, Vodice . . .	30
2847. Arh Alojzij, Leskovec . . .	30
2848. Pirc Frančiška, Leskovec . . .	30
2849. Sicherl Ivan, stolna župnija, Ljubljana . . .	30
2850. Lenassi Viljem, utitin, vodja, Brezovica . . .	30
2851. Kokole Ljudmila, Izlake pri Zagorju . . .	30
2852. Janežič Alojzij ml., Mirna peč . . .	30
2853. Matoh Franc ml., Mirna peč . . .	30
2854. Omahen Ignacij, kaplan, Dobrépolje . . .	30
2855. Starešinič Ana, Preloka . . .	30
2856. Šolska knjižnica na Stari Lipi, Vinica na Kranjskem . . .	30
2857. Dolinar Marijana, Crni vrh nad Vrhniko . . .	30
2858. Vrhovec Ivan, uradnik Gospodarske zveze, Horjulj . . .	30
2859. Stopar Alojzij, Javorje pri Prevaljah . . .	30
2860. Cilenšek Ivan, mestni kaplan, Sv. Jurij v Ptuj . . .	30
2861. Kampilšek Franc, kaplan, Škale . . .	30
2862. Kovač Marija, Škale . . .	30
2863. Martinšek Marija, Škale . . .	30
2864. Mekinda Janez, Grahovo pri Cirknici . . .	30
2865. Klemenčič Janez, kaplan, Mengeš . . .	30
2866. Černivec Ivana, Mengeš . . .	30
2867. Korbar Franc, Mengeš . . .	30
2868. Lopatič Jožef, Cerklje pri Krškem . . .	30
2869. Peljko Janez, Št. Jernej na Dolenjskem . . .	30
2870. Dr. Ažman Ciril, c. kr. profesor, Novomesto . . .	30
2871. Kalan Janez, kaplan, Postojna . . .	30
2872. Inocente Ivan, Postojna . . .	30
2873. Rupnik Frančišek, kaplan, Hrenovice . . .	30
2874. Bajec Marjeta, dekle, Hrenovice . . .	30
2875. Vidmar Franc Ks., župnik, Sv. Trojica v Trzišču . . .	30
2876. Lavrič Vinko, kaplan, Sv. Trojica v Trzišču . . .	30
2877. Hren Josip, kaplan, Hinje . . .	30
2878. Čakš Marija, Smarje pri Jelšah . . .	30
2879. Cerar Helena, Sv. Helena pri Moravčah . . .	30
2880. Kogej Jože, Bohinjska Bistrica . . .	30
2881. Škerbinjek Stefanija, Sv. Lovrenc nad Mariborom . . .	30
2882. Potočnik Blaž, Sv. Lovrenc nad Mariborom . . .	30
2883. Poglajen Jožefa, Dole pri Litiji . . .	30
2884. Uznik Marija, Sele pri Borovljah . . .	30
2885. Senk Milan, Jezerko . . .	30
2886. Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju . . .	30
2887. Ekart Neža, Cirkovce . . .	30

	Odnos . 3076
2888. Vodošek Franc, Cirkovce	30
2889. Dolenc Anton, Cirkovce	30
2890. Medved Antonija, Cirkovce	30
2891. Pauman Marija, Cirkovce	30
2892. Župnijska knjižnica, Cirkovce	30
2893. Berglez Apolonija, Ljubno pri Gornjem gradu	30
2894. Kumar Martin, Sv. Kunigunda pri Konjicah	30
2895. Katoliško bralno društvo, Slivnica pri Celju	30
2896. Hranilnica in posojilnica, Slivnica pri Celju	30
2897. Šeško Konrad, kaplan v Vuzenici	30
2898. Šola pri sv. Duhu, Sv. Trojica v Halozah	30
2899. Briški Martin, Fara pri Kostelu	30
2900. Štrekelj Jakob, kaplan, Kostanjevica	30
2901. Jarc Martin, kaplan, Raka	30
2902. Omerza Frančišek, gimn. prof., Št. Vid nad Ljubljano	30
2903. Rebčl Frančišek, gimn. prof., Št. Vid nad Ljubljano	30
2904. Dr. Trdan Frančišek, gimn. prof., Št. Vid nad Ljubljano	30
2905. Filipič Janez, prefekt, Št. Vid nad Ljubljano	30
2906. Arhar Rok, knjigovodja, Št. Vid nad Ljubljano	30
2907. Erman Stefan, mizar, Št. Vid nad Ljubljano	30
2908. Grušč Ana, Železniki	30
2909. Župnijska knjižnica, Višnja gora	30
2910. Verbič Terezija, Trnovo	30
2911. Jakopič Antonija, Avče	30
2912. Modrič Ana ml., Kotmaraves	30
2913. Kastelec Jernej, Žalina	30
2914. Zupančič Marija, Žalina	30
2915. Friš Jurij, Hoče pri Mariboru	30
2916. Lančič Janez, posest. in klepar, Sv. Peter pri Radgoni	30
2917. Janšovec Helena, posestnica, Sv. Peter pri Radgoni	30
2918. Koroša Radovan, Maribor, predmetna župnja	30
2919. Dolinar Ivan, župnik, Šmarjeta pri Telenbergu	30
2920. Kopin Urša, Sv. Frančišek v Savinjski dolini	30
2921. Vertot Frančiška, Sv. Frančišek v Savinjski dolini	30
2922. Lapanja Karol, Ponikve pri Tolminu	30
2923. Štiglic Franc, kaplan, Vojnik	30
2924. Atelšek Ivan, kaplan, Sv. Marko niže Ptuja	30
2925. Somrek Anton, kaplan, Šmartin pri Šaleku	30
2926. Rudolf Filip, Crni vrh nad Idrijo	30
2927. Rupnik Leopold, Crni vrh nad Idrijo	30
2928. Gostiša Neža, Crni vrh nad Idrijo	30
2929. Kastelic Anton, kaplan, Šmihel pri Novem mestu	30
2930. Mežnaršič Ivana, Kandija, Šmihel pri Novem mestu	30
2931. Sparhakl Karol, kaplan, Bled	30
2932. Dr. Zupan Alojzij, Bled	30
2933. Bijol-Trpinc Franc, Bled	30
2934. Kvas Tonči, Bled	30
2935. Burja Ančka, Bled	30
2936. Jenko Pavla, Bled	30
2937. Marijina dekliška družba, Bled	30
2938. Zavod šolskih sester III. reda sv. Frančiška, Imotski	30
2939. Janež Leopold, Sv. Trojstvo na Hrvaškem	30
2940. Kresnik Terezija, Sv. Trojstvo na Hrvaškem (I. obrok)	10
2941. Polak p. Anzelm, kaplan, Semič	30
2942. Vindišar Ivan, kaplan, Semič	30
2943. Hočevar Neža, Semič	30
2944. Potisk Kata, Črnagora pri Ptuju	30
2945. Lobnik Anton, Slivnica pri Mariboru	30
2946. Lobnik Jakob, Slivnica pri Mariboru	30
2947. Rampre Franc, kaplan, Sevnica	30
2948. Kragl Ferdinand, Sevnica	30
2949. Tomažič Ivan, kaplan, Cerklje pri Kranju	30
2950. Ljudska šola, Cerklje pri Kranju	30
2951. Slov. katol. izobraževalno društvo, Cerklje pri Kranju	30
2952. Vukšinič Martin, katehet, Metlika	30
2953. Vukšinič Katarina, Metlika	30
2954. Koren Ignacij, Metlika	30
2955. Kmetijsko društvo v Metliki	30
2956. Hranilnica in posojilnica v Metliki	30
2957. Prva dolenska posojilnica v Metliki	30
2958. Makar Danijel, posestnik, Metlika	30
2959. Papič Ana, dekle, Metlika	30
2960. Marovt Anton, posestnik, Bočna pri Gornjem gradu	30
2961. Voda Marija, Sv. Urban pri Ptuju	30
2962. Vreček Marija, Senčur pri Kranju	30
2963. Grgič Vinko, Bazovica pri Trstu	30
2964. Grgič Željko, Bazovica pri Trstu	30
2965. Križmantič Jožef, Bazovica pri Trstu	30
2966. Juvan Rozalija, Šmartin pri Kranju	30
2967. Dr. Stamol Franc, c. in kr. zdravnik, vojna pošta 387	30
2968. Vilhar Frančiška, Postojna	30

Prenos . 5486

	Odnos . 5486
2969. Enci Franc, Pliberk	30
2970. Knjižnica franjevaškega samostana, Vukovar	30
2971. Luskar Ivan, kaplan, Mozirje	30
2972. Krajec Andrej, župnik, Kranjska gora	30
2973. Kres Josip, kaplan, Kranjska gora	30
2974. Lavtizar Julijana, hotelirka, Kranjska gora	30
2975. Čurk Apolonija, Budanje pri Vipavi	30
2976. Žgavo Frančišek, Budanje pri Vipavi	30
2977. Hafner Lovro, Št. Janž v Rožu	30
2978. Demšar Helena, Železna Kapla	30
2979. Novak Tatjana, Senožeče	30
2980. Kjuder Albin, bogoslovec, Barkovlje pri Trstu	30
2981. Ambrožič Jožef, Nadanje Selo na Krasu	30
2982. Merše o. Evgen, Wolfsberg	30
2983. Pirjevec Alojzij, mladenič, Batuje-Selo	30
2984. Kostanjevec Ivana, Sv. Peter in Pavel v Ptuju	30
2985. Köhler Vinko, Sv. Peter in Pavel v Ptuju	30
2986. Rodošek Anton, Sv. Peter in Pavel v Ptuju	30

Vkup . K 6026

17. Imenik umrlih dosmrtnih udov.

Naznanili so se nam naslednji dosmrtniki, ki so v Gospodu zaspali ter se priporočajo v molitev in blag spomin:

- 664. Čečko Martin (2271), Frankolovo (padel na bojišču).
- 665. Kavčič Jakob (1834), stolni kanonik v Mariboru.
- 666. Zdošek Andrej (863), župnik, Sv. Stefan pri Zusmu.
- 667. Belec Primož (2566), Kamnik.
- 668. Bürger Jakob (1823), Dvor (umrl pri vojakah).
- 669. Kelih Marija (2158), Sele pri Borovljah.
- 670. Koren Miha (1785), Slivnica pri Mariboru.
- 671. Kremžar Elizabeta (287), Viš-Glince.
- 672. Križman Anton (2206), kaplan, Boljunc.
- 673. Lovšin Ivan (1875), posestnik, Ribnica.
- 674. Matjašič Vincenc (2351), Sv. Tomaž pri Orm. (padel na bojišču).
- 675. Močilnikar Marija (1159), Črnuče pri Ljubljani.
- 676. Mraz Tomaž (75), zlatomašnik itd., Gradec.
- 677. Pegan Anton (1274), učitelj v p., Razdrto.
- 678. Dr. Petrič Rafael (2653), Struge pri Ribnici.
- 679. Pirc o. Salezij (260), benediktinec, Št. Pavel v Lab. dolini.
- 680. Podgoršek o. Gothard (1791), Novo mesto.
- 681. Rozman Ferdinand (1284), Laško.
- 682. Stergar Valentin (517), c. in kr. voj. rač. nadsvetnik, Dunaj.
- 683. Štokelj Anton (324), Goče pri Vipavi.
- 684. Šuligoj Jakob (1769), Lom pri Kanalu.
- 685. Turk o. Efreim (728), frančiškan, Samobor.
- 686. Volčič Kristina (1145), Novo mesto.
- 687. Holscher Gustav (793), Ljubljana (padel na bojišču).
- 688. Marišek Apolonija (1495), Brezje.
- 689. Ogradi Ivan (1037), kaplan, Sv. Urban pri Ptuju.
- 690. Rozman Frančiška (1417), Smlednik.
- 691. Šimčič Vinko (1120), Loče pri Beljaku.
- 692. Škerjanc Janez, (759), župnik, Vreme.
- 693. Svajger Janez (128), Sv. Lovrenc v Puščavi.
- 694. Tresnik Katarina (1539), Loče pri Beljaku.
- 695. Urbanec Jakob (125), Sv. Lovrenc v Puščavi.
- 696. Hubad Franc (940), c. kr. dež. šolski nadzornik, Ljubljana.

18. Pregled vseh obč. udov.

Škofije in dežele	Šteje udov			
	dosmrtnih	letnih	vkup	+ več — manj od lan. leta
1. Goriška nadškofija	189	4.033	4.222	-2158
2. Krška škofija	209	6.489	6.698	+ 428
3. Lavantinska škofija	586	29.252	29.838	+2798
4. Ljubljanska škofija	991	33.428	34.419	+4132
5. Tržaško-koprska škofija	87	5.166	5.253	+ 107
6. Sekovska škofija	39	484	523	+ 131
7. Škofija Poreč	11	88	99	+ 1
8. Škofija Krk	1	26	27	- 5
9. Dalmatinske škofije	4	35	39	+ 10
10. Bosniške škofije	11	82	93	+ 23
11. Senjska škofija	11	103	114	+ 3
12. Zagrebška nadškofija	26	369	395	+ 59
13. Djakovska škofija	2	59	61	+ 8
14. Somboteljska škofija	2	266	268	+ 93
15. Razni kraji itd.	78	629	707	- 907
Neznano bivališče dosm.	43	—	43	- 69
Skupaj	2290	80.509	82.799	+4654

Družbe sv. Mohorja postave in vodila opravnega reda.

(Družba sv. Mohorja je potrjena od milostljivega gospoda knezoškofa krškega dne 5. junija 1860 in od sv. Očeta papeža Pija IX. v pismu z dne 18. maja 1860 z odpustki obdarovana.)

A. Postave.

§ 1. Namen Družbe sv. Mohorja je: Vzgajati slovensko ljudstvo v zmislu katoliških prosvetnih načel, podpirati pobožno, lepo obnašanje in ohranjevati katoliško vero. V ta namen se bodo izdajale in razširjale med Slovenci dobre katoliške knjige.

§ 2. Kako kdo vstopi in se sprejme v to družbo? V to bratovščino sme vstopiti vsak katoliški kristjan, moški in ženske, vsakega stanú in vsake starosti, da le more in hoče spolnovati družbene dolžnosti.

Vsakdo postane ud te bratovščine s tem, da se pri kakem družbenem predstojniku oglasi in ga odbor sprejme ter se njegovo ime zapiše v bratovsko knjigo.

Kdor se je v to družbo tako sprejel, ostane njen družnik tako dolgo, dokler ne naznani pri kakem predstojniku svoje volje, stopiti iz Družbe, ali pa dokler ga odbor ne izključi, ker zanemarija družbene dolžnosti.

§ 3. Dolžnosti družnikov:

a) Družnik naj vsak dan moli en „Očenaš“, eno „Češčeno Marijo“ in zraven naj pristavi besede: „Sveti Mohor, prosí Boga za nas!“ To naj odmoli v namen, da se katoliška vera ohrani in razširja, posebno med slovenskim ljudstvom.

Udje duhovniki naj poleg tega še, ako je mogoče, dne 12. julija, na praznik sv. Mohorja, mašujejo za vse žive in mrtve družnike.

b) Vsak družnik plača od odbora določeno letnino (tri krone, 3 M, 3 Fr.), da družba zamore delovati za svoj namen. Kdor po opominu svoje letnine ne plača, se ne bo več štel za družnika.

c) Vsak družnik se zaveže, da bo po svoji moči širil med Slovenci dobre knjige. Vendar ta dolžnost ne veže pod grehom.

§ 4. Koristi družnikov:

1. Vsak družnik, ako vestno spolnuje pogoje, prejme odpustke, ki so jih sv. Oče Pij IX. podelil s pismom dne 18. maja 1860 in so ti-le:

a) Popolni odpustek na dan vstopa v bratovščino, ako se skesano spove in vredno prejme sv. Rešnje Telo.

b) Popolni odpustek na smrtno uro vsakomur, ako se skesano spove in sv. Rešnje Telo vredno prejme, ali pa če tega storiti ne more, skesano izgovori presladko ime „Jezus“, ali pa v srcu pobožno vzdihne.

c) Popolni odpustek vsakemu družniku, ako se skesano spové, sv. Rešnje Telo vredno prejme in na dan sv. Mohorja ali pa na kateri si bo di drugi dan v osmini obišče bratovsko cerkev, ali če te ni, svojo župno cerkev in tam pobožno moli za slogo med krščanskimi vladarji, za pokončanje krivih ver in za povišanje sv. katoliške cerkve.

č) Odpustek sedem let in 280 dni (sedemkrat štirideset dni) štirikrat vsako leto, ako družnik kak delavnik ali kako nedeljo obišče bratovsko cerkev, če te ni, kako drugo od škofa potrjeno cerkev in pobožno moli v zgoraj navedeni namen.

d) Odpustek šestdeset dni, kolikorkrat je družnik pri sv. maši ali pri drugem cerkvenem opravilu v bratovski cerkvi ali kapeli pričujoč, ali pa kolikorkrat pobožno spremlja od škofa potrjeno procesijo ali presveto Rešnje Telo, naj se že okoli nosi v procesiji ali nese bolniku na dom, ali pa, če tega storiti ne more, vsaj ko zasliši zvon, odmoli en Očenaš in Češčeno Marijo za rajne družnike, ali pa slednjšč katero si bo di dobro delo krščanske ljubezni opravi. Vsi ti odpustki se morejo po priprošnji darovati tudi za verne duše v vicah.

2. Vsak dan se daruje v Celovcu ena sv. maša za družbene ude in sicer za žive in mrtve družbenike.

Vsak družnik je posebno deležen vseh molitev in daritev sv. maš, ki se opravljajo v namen družbe.

3. Od vseh knjig, ki jih izda družba za družbenike, dobi vsak družnik za svoje plačilo po en izvod. Kdor pa plača dvojno ali trojno letnino, dobi po dvoje ali troje izvodov.

4. Vsak družnik ima pravico priporočevati družbenemu odboru spise, ki se mu za slovensko ljudstvo zdijo potrebni ali koristni.

§ 5. Vodstvo družbe.

a) Kot cerkvena družba krške škofije stoji ta družba pod pokroviteljstvom knezoškofa krškega in pod vodstvom od ravno tega knezoškofa potrjenega odbora, katerega si izvolijo v Celovcu stanujoči družniki izmed sebe.

b) Po župnijah so poverjeniki Družbe sv. Mohorja v prvi vrsti župniki, oziroma njihovi namestniki. Le-ti nabirajo ude, prejemajo udnino in delijo družnikom družbene knjige. V slučaju potrebe naprosi odbor drugega poverjenika.

B. Vodila opravnega reda.

§ 1. Da doseže družba ali bratovščina sv. Mohorja svoj imenitni namen, dajala bo vsako leto na svetlo:

a) dvoje „Slovenskih Večernic“, namenjenih preprostim kmečkim ljudem, ki bodo obsegale razne manjše pripovedne in poučne sestavke ali kako večje pripovedno in poučno delo;

b) „Koledar“, ki bo obsegal mimo navadne prakse in imenika vseh družnikov, razne krajše pripovedke in druge poučne spise;

c) kolikor bodo pripuščale denarne moči, razne druge bukve, preprostem kmetu v pouk ali pa čast. duhovščini ali učiteljem v koristno rabo.

Vsi spisi, ki jih misli družba izdati, morajo biti pisani v čisti, lahko umevni slovenščini, in po kakem prečast. škofjstvu potrjeni.

§ 2. V družbo se more vsako leto stopiti do konca meseca februarja; kdor se pozneje oglasi, se ne more šteti za uda in dobi za poslani denar samo toliko knjig kakor po bukvarnah.

Ime vsakega družnika se vpiše v družbeno ali bratovsko knjigo, in se mu pošlje v znamenje njegovega pristopa podoba sv. Mohorja. Kdor se hoče za vse žive dni iznebiti letnega plačila, plača v družbeno matico 50 K na enkrat ali pa dvakrat po 26 K v teku enega leta. S tem plačilom postane dosmrtni družnik ter si pridobi pravico do družbenih knjig za vse žive dni, šolske in župnijske knjižnice pa za ves čas svojega obstanka. Dosmrtnim družnikom se pošlje v častno znamenje, da se štejejo med ustanovnike Družbe sv. Mohorja, listina s podobo sv. Mohorja, ki jo podpišeta zraven vodje in tajnika še dva druga odbornika.

§ 3. Matica je zakladna glavica ali zakladni kapital, ki se ga nikdo ne sme dotakniti; le obresti iz matičnega denarja, letnina letnih družnikov in izkupilo iz razprodanih knjig se smejo porabiti v natiskovanje družbenih bukev in za druge družbene potrebe.

Naraščala pa bo matica:

a) po plačilih dosmrtnih družnikov in

b) po raznih dobrovoljnih darilih in volilih.

§ 4. Da izpodbudi družba slovenske pisatelje k večji delavnosti in si laže pridobi dobrih rokopisov, plačevala jim bo, dokler ima več kot 2000 in manj kot 6000 udov, za izvirne spise sploh 40, za proste predelave znanih predmetov 30 in za prevode 24 kron, ako so pisani v čisti, pravilni slovenščini; poskočilo pa bo do plačila pri 6000 do 8000 družnikih za 10 kron, pri 8000 do 10.000 za 20 kron, pri 10.000 do 12.000 itd. pa za 30 kron pri tiskani poli. Za spise, ki jim je treba pred natiskom še poprave ali olike v besedi, plačevalo se bo pisateljem pri vsaki poli po 4—8 kron manj.

Če se pokaže konec družbenega leta kak ostanek v denarjih, porabljal se bo navadno v podporo šolskim knjigam in drugim slovenskemu narodu koristnim delom.

§ 5. Družbene knjige se bodo enkrat v letu razpošiljale po tistem potu, po katerem jih želé družniki prejeti. Navadno se bo to zgodilo po častitih dekanjskih ali župnijskih predstojnikih, katerim se bodo knjige poslane za vse družnike v njihovem okraju kot vozno blago po železnici ali po pošti, kakor si to sami želé.

§ 6. Družbena opravila bo oskrbovalo devet v Celovcu bivaajočih odbornikov, ki pa morajo biti dosmrtni ali pa vsaj letni udje. Sklepali bodo z navadno večino glasov. Eden izmed njih je družbeni vodja, eden namestnik vodje in družbeni blagajnik, eden nadzornik matičnega premoženja in pregledovalec družbenih računov, eden pa urednik družbenih spisov in družbeni tajnik.

§ 7. Ako bi se Družba sv. Mohorja iz kakega posebnega vzroka razdružila, — vendar morata v to dovoliti vsaj dve tretjini živih dosmrtnih družnikov — ima vsak živi dosmrtni ud pravico do vloženega plačila; kaj se pa ima z ostalim družbenim imetjem zgoditi, razsodi po glasovih dveh tretjin vseh živih dosmrtnih družnikov z visokim zavetnikom družbeni odbor.

Ta vodila se smejo preurediti le po dogovoru in dovoljenju dveh tretjin vseh živih dosmrtnih družnikov.

Janez Vidovic, stol. kanonik, emer. kn. šk. kancelar, — predsednik.

Janez Hutter, c. kr. profesor veronauka, — njega namestnik.

Msgr. Valentin Podgorc, tajnik.

Josip Zeichen, ravnatelj družbene tiskarne.

Odborniki:

Dr. Janko Brejc, odvetnik (sedaj v vojaški službi).

Dr. Lambert Ehrlich, profesor bogoslovja.

Dr. Martin Ehrlich, prelat, profesor bogoslovja.

Dr. Franc Kotnik, c. kr. gimn. profesor (sedaj v vojaški službi).

Glasnik Družbe sv. Mohorja.

Za prihodnje leto je Družba letnino zvišala na 3 krome. Tega koraka menda ni treba obširno opravičevati. Ali se mora število knjig primeroma skrajšati, ali pa cena zvišati. Denar je zgubil svojo vrednost in to pomeni, da se je vse blago silno podražilo, zvišali so se vsi stroški neprimerno in to bo trajalo po vojski ne vemo koliko let. Marsikdo pravi, da starih časov in cen nikoli več ne bo. Res silno trpita delavec in uradnik, ker njuni dohodki niso rasti sporedno z draginjo. Ali ravno uradnik in delavec potrebuje ta berila in ga tudi še vkljub zvišani letnini nikjer ne bosta imela ceneje, kakor pri Družbi. V dobi, ko se z drugimi narodi dviga slovensko ljudstvo, ko je treba napredovati v poljedelstvu, v obrti, v trgovini, v splošni izobrazbi: v tej dobi ne sme noben književni zavod nazadovati. Družba sv. Mohorja, kot največji slovenski književni zavod, smatra za svojo dolžnost, ostati kolikor mogoče pri starem številu knjig; zvišanje letne udnine na **3 krome** je bilo potemtakem neizogibno. Primeroma se je tudi dosmrtnina zvišala na **50 kron.** Zvišati so morali po vrsti tudi časopisi naročnino.

V načrt prihodnjega leta so se sprejele sledeče knjige:

1. Dr. A. B. Jeglič, škof ljubljanski, stopi zopet pred slovenski narod kot nadpastir večine Mohorjanov s knjigo, ki nas pozivlja: „**V boj za svete resnice**“.

Do časa, da izide knjiga, upamo, da bo vojni hrup utihnil. Mir bo zopet med nami in sosedji, a med vero in nevero, med resnico in lažjo ni miru. Verski nasprotniki bodo prihajali z novimi očitki in za to dobo hoče odlični pisatelj ljudstvo pripraviti s svojim apostolskim poukom.

2. Dr. L. Ehrlich, prof. bogoslovja v Celovcu: **Katoliška Cerkev, kraljestvo božje na zemlji.** Ta knjiga bo opisala pomen in vzvišeno lepoto Cerkve, da Slovence tem bolj navduši za katoliško vero.

3. Dr. J. Lovrenčič: **Cvetje iz vrtov slovenskega pesništva.**

V tej knjigi se bo nadaljevalo, kar je Družba pred leti začela z izdajo Gregorčičevih pesmi, slovenskih legend, balad in romanc. Tu ponudi znan slovenski pisatelj zbirko najlepšega iz slovenske lirične poezije.

4. Velepomembna bo knjiga: „**Kako si varujemo ljubo zdravje**“. Spisal dr. med. Herman Vedenik.

V zdravstvenem oziru se nam je bati posledic vojske. Nečuvneni napori zunaj na fronti, pomanjkanje doma — vse to ne more ostati brez trajnih slabih posledic. Zato bo narod nujno potreboval zdravniških nasvetov, ki jih bo našel v tej novi knjigi.

5. Za kratek čas in razvedrilo poskrbele bodo zopet „**Slovenske Večernice**“, 72. zvezek, katerim so prispevali znani pisatelji dr. Fr. Detela, svetnik Milčinski, dr. I. Sorli i. dr.

6. **Koledar Družbe sv. Mohorja za l. 1919.**

Koledar bo prinesel, kakor minula leta, poročilo o vojski, splošno poučne razprave: pravne, zdravilstvene in druge, životopise, pesni in povesti. Kadar bodo pripuščale okoliščine, se zopet objavi celotni imenik.

Zaradi pomanjkanja knjigoveškega blaga naj se naročijo le mehko vezane (broširane) knjige.

V izdajanju knjig „Zgodovina slovenskega naroda“ in „Življenje svetnikov“ sta gospoda pisatelja želela nekoliko odmora. Prihodnjič se obe deli seveda nadaljujeta.

Družnike bi zopet opozorili na pomen dobre knjige. Cujmo, kaj pravi o njej rimski pisatelj Seneka v dobi, ko so morali knjigo z zlatom odtehtovati:

„Tisti se svojega časa dobro poslužuje, ki si vsak dan poišče dobrega pisatelja (dobro knjigo) kot ljubega prijatelja. Dobra knjiga se ti ne izgovarja, da zate nima časa, dobra knjiga te ne bo odslavljala, ne da bi se bila ljubeznivo oprjela, dobra knjiga te ne pusti odhajati s praznima rokama. Po noči in po dnevu lahko pride vsakdo, ki se imenuje človek, k njej, in vsaka dobra knjiga ga bo učila — dobro umreti. Nobena ti ne bo jemala tvojeje časa, vsaka ti k tvojemu življenju doda še svoje. Kratkčasiti se z dobro knjigo ti ne bo nikoli nevarno, in prijateljstvo do dobre knjige ti ne bo delalo nobenih stroškov. Od dobre knjige dobiš, česar si želiš. Ona se ne bo branila, da bi ti dala, kolikor moreš zapopasti. Kolika sreča, biti pod takim varilhom! S takim se zgovarjati o vsem, o vseh važnih in malenkostnih stvareh, iskati pri tem varihu sodbe o sebi — vsak dan! Dobra knjiga ti pove resnico, ne da bi se moral sramovati, hvali te brez prilizovanja. — Starišev si nismo sami izbirali, — usoda nam jih je dala. A za

življenje si tovarišijo izbiramo. Na svetu je družina najblažjih duhov (pisateljev), ki te sprejme ne samo na ime, ampak tudi na dediščino, in ta dediščina je taka, da je tem večja, čim bolj se deli. Ti možje ti bodo kazali pot v večnost in ti pomagali do častnega mesta, s katerega te nihče ne odrine. Častne službe in spomeniki, vse to se prekmalu podre, na vse to položi vse razdirajoči čas svojo roko, a modrosti niti čas ne more podreti.“

Naša doba potrebuje dobrih knjig še čisto posebno: v lastno izobrazbo, v obrambo zoper brezverstvo in nenravnost, ki se kakor toča vsipata na nas. Zato prosí Družba svoje častite poverjenike, naj ne odnehavajo delati, kakor so delali doslej v blagor slovenskega naroda. Četudi ne more Družba vsem željam ustreči, ne sodite je preostro; vsakteri umestni nasvet pa bo Družba poslušala in ga po možnosti izvajala.

Račun za leto 1916.

Dohodki:

1. Vplačana udnina 76.023 letnih udov	K 152.046—
2. Dosmrtnina	„ 2.452—
3. Vplačana poštnina in upravnina	„ 5.302.15
4. Prejemki za veznino	„ 23.559.64
5. Obresti matične glavnice	„ 4.042.44
6. Inserati	„ 2.422.61
Vseh dohodkov skupaj je bilo	K 189.824.84

Stroški:

1. Nagrade pisateljem in umetnikom	K 14.123.50
2. Za klišeje in podobe	„ 1.924.01
3. Papir za družbene knjige	„ 59.274.—
4. Stavak in tisk družbenih knjig	„ 45.454.—
5. Za knjigovezniško delo družbenih knjig	„ 44.336.—
6. Za skladišča in uradne prostore Družbe	„ 3.156.60
7. Ekspedicija družbenih knjig	„ 6.046.62
8. Tiskovine	„ 358.85
9. Uprava	„ 18.935.03
Vseh stroškov skupaj je bilo	K 193.608.11

Oč se primerjajo dohodki v znesku K 189.824.84
s stroški v znesku „ 193.608.11

se pokaže primanjkljaj K 3.783.27

Primanjkljaj se je pokrnil z dohodki družbene tiskarne.

Matica.

Glavnica je znašala 31. decembra l. 1915. K 101.061.23
leta 1916. ji je prirastlo po dosmrtnini „ 2.452.—

Skupno matično premoženje je znašalo 31. dec. 1916 K 103.513.23
ki je investirano v družbenih hišah v Celovcu.

Listnica tajništva.

Kritikom: Družba sv. Mohorja slovenskemu ljudstvu nikdar ni bila zasebno podjetje, marveč je bila in je velepomembna prosvetna naprava. Zato je morebiti dobro ter potrebno, kritizirati jo ter jo opozarjati na nedostatke in jej dajati nasvete. Več oči več vidi in vsi ljudje vse vedo. Zato je Družba hvaležna za pravilno presojevanje. Nasprotno pa je tudi res, da ne moremo pripoznavati vseh očitkov ali pomislekov upravičenim. Na neko tako kritiko moramo odgovoriti za pisatelje, ki jih morebiti ena ali druga ocena in obsodba žali.

Zopet smo brali očitke, da „Družba nima za več let naprej književnega načrta“. Družba je že na zadnjem katoliškem shodu obečala javnosti, pozvati priznanih slovenskih književnikov na posvetovanje, ki naj dotlešne načrte izdelajo. Vsled vojske se ta misel ni mogla izvesti, a ni pokopana in družbeni odbor se zaveda pomena nasvetov katoliškega shoda. Proti takemu načrtu bi se sicer dalo ugovarjati, da veliki založniki kakor Herder ali pri nas Katoliško tiskovno društvo menda tudi ne delajo s pisatelji načrtov za mnogo let naprej! Vsako leto prinaša novih potreb, vsako leto tudi novih, mladih pisateljev, in novim potrebam ne moremo poti zapirati s starimi sklepi. Menda tudi posvetovanje pisateljev ne bi moglo nič drugega nasvetovati nego: del knjig naj se izdaja po večletnem načrtu, drugi del pa naj ustreza dejanskim potrebam vsakega leta. To ni „polževska podjetnost“. Družba sv. Mohorja ima namen, skrbeti za ljudsko berilo v skromnem obsegu malenkostne udnine in v skromnem obsegu ljudskih potreb. Izprva se je dajalo troje knjig, v zadnjem času šestero in to za ljudstvo precej zadostuje. Družba nima književnega monopola na Slovenskem in po tem tudi ne stremi, zato se naj pa od nje tudi ne zahteva, da bi morala ustreči vsem željam.

Odlučno moramo zavračati, če se naši pisatelji hvalijo tako-le: „Pravi mohorjanski pisatelj ne zna in ne more pripovedovati, on zna samo pridigati.“ Menda mora vse, kar storimo, imeti svojo namero, svojo tendenco, ako naj bo pametno storjeno. Le norec dela brez namena. Družba sv. Mohorja je cerkvena bratovščina. Kot taka se je povzpela do svojega pomena. Zato je menda samoposebi umljivo, da mora služiti katoliški misli. Če Družba služi katoliški misli, služi ob enem katoliškemu slovenskemu narodu. Služi pa tudi splošni izobrazbi, ker vera je bila in je najboljša vodnica vsemu človeškemu znanju. Najčistejša umetnost je vzrastla v senci svetlišč: v Egiptu je bilo tako, pri Grkih, v Rimu in smelo trdimo, da je še dandanes tako. Krščanska resnica je jedro vse resnice, jedro vse lepote, jedro vsega prava. Le kdor te resnice sploh ne pozna, ali pa je dosti ne umeva, more misliti, da bo umetnost višja, če se odtuji veri, da bo resnica popolna, ako taji Boga, da bo pravica popolnejša, če zavre božje zapovedi, pa na njihovo mesto dvigne trenutno voljo človekovo.

Tu nas loči od nekaterih kritikov globok prepad! Ljudstvo pa je za nami in imamo le eno željo in eno prošnjo do pisateljev: dajmo vsem spisom globlje verskega čuvstovanja! Naša doba se je v vernosti shladila, obdaja nas zima, ko je treba vedno novega netiva, da ne zamrzemo.

Seveda smo dolžni, dajati ljudem izbranega, kolikor mogoče umetniško dovršenega berila. Kip, napravljen iz belega mramorja, je morebiti velika umetnina; večja umetnina pa je živa božja stvar. Lahko človek kaj lepega pove, ali božja beseda je živo življenje in

več ko vsa človeška modrost. Tako sodimo mi Mohorjani, tako sodi naš narod in zanj je Družba sv. Mohorja ustanovljena. Kakšen pa je ta naš narod?

Pisatelj nadporočnik dr. Dörrer pripoveduje v svoji knjigi „Od Soče do Zajzere“ sledeče: S svojim moštvom je obhajal Sveti večer ob božičnem drevesu. Nadporočnik je vojakom razdelil darove in jim je spregovoril še o cesarju. „Milo se mi je storilo, ko sem gledal svoje ljudi. Prosil so me, naj jim dovolim moliti rožni venec; pokleknil so okoli božičnega drevesca. Možje, navajeni krvavega boja, obenem otroci vere! Naše moštvo je lažno in žejno duhovne pomoči in tolažbe... V svojih nazorih preplašeni in zbegani, v svoji bedi in v svojih ranah kakor poštepani, kriče k Bogu in si niti z vero dostikrat ne vedo pomoči... Za vsakega sem bil pripravil zavojček: lepo pipo, tobaka, perila; vsak se je presrečen zahvalil. Ko je bilo vse razdeljeno, se eden vrne in vpraša, zakaj mu nisem tudi podaril tako lepega slovenskega molitvenika kakor drugim. Revež je bil ves žalosten. En komad je manjkal in obečati sem mu moral, da ga zanj še naročim. In odslej sem čestokrat videl svoje lovce v njihovi samotni listati v tej knjižici. Ne govore dosti moji Slovenci in ne zahvaljujejo se z mnogimi besedami, a z nobeno stvarjo se jim nisem bolj prikupil, kakor s tem malim darom...“

Naš narod potrebuje žive verske tolažbe ob vojski in je bo potreboval po vojski. In zato naj bi bilo vse, kar mu Družba sv. Mohorja daje, prešinjeno živega verskega prepričanja.

V. P.

Sicer nič novega!

(Spisal J. Z.)

Poleti 1915, kmalu potem, ko nam je Italijan napovedal vojno, me nekega popoldne povabi moj prijatelj A., naj se mu pridružim v hribovsko vas, kamor je moral kot zemljemerec po uradnih opravkih. Radevolje sem povabilo sprejel, ker sem imel ondi drugega prijatelja, ki je kot poročnik stal na straži s svojimi ljudmi proti sovražniku, nahajajočemu se v bližini. Hitro sva stopala navkreber in proti večeru smo se že vsi trije pozdravili ter posedli k večerji, kakoršno je dobiti v stranski, od prometa oddaljeni vaški krčmi. Razgovor se je jedva pričel plesti, — bili smo bolj pridni v jedi kakor v govorici, — ko zemljemerec napolzadržano zazdeha, čes: danes se bo pa po tej hoji dobro počivalo.

„Fanta, nocoj pa ne bosta veliko spala,“ poseže mu poročnik v besedo, „imeli bomo namreč »velike ponočne vaje«. Kanonada, premikanje čet, znamenja na gorskih pobočjih: vse kaže, da se nekaj posebnega pripravlja.“

„Tega bi bila vesela“ odvrnem jaz, „ako bi se zamogla kot vojaka boja udeležiti; ker sva pa zasebnika, bo nama mogoče le od daleč poslušati, kar nama napoveduješ in tega ne bo toliko, da bi se spleščalo, po večurni hoji noč žrtvovati.“

„Kar lepo tiho!“ nadaljuje poročnik; „dvajset minut od tukaj je hrib, raz njega pa lep razgled naravnost na fronto, kjer se že nekaj dni predstraže napadajo. Nocoj pa bo po vsej priliki glavni naskok. Zato lepo ubogajta in pojditata z menoj, kajti kaj podobnega se ne vidi vsak dan.“

In šli smo!

Lepa, jasna noč nam je sijala s tisočerimi zvezdami, ko smo prispeli na vrh; četudi je bilo precej temno, vendar je krajec toliko svetil, da smo videli pred seboj 300 do 400 m globoko ležečo dolino, ki se je kakih 50 km od severa proti jugu razprostirala do hriba, na katerem smo stali mi. V koritu se je svetlikala reka, na desno in levo pa je bilo videti njive, travnike in selišča, za temi pa se je pričelo

gorovje, spočetka bolj položno, potem v večjih strminah do 1000 m in višje. Nad vsem tem je počivalo ponočno nebo in prijatelj zemljemerec je pričel takoj razkazovati razna ozvezdja in narekovati njih imena, da se nam je navidezno brezredna množica ponočnih lučic razluščila v lepe geometrične oblike, kakor jih vidi vajeno oko na vojaškem vežbališču, na katerem nevednež tudi ne razloči družega kakor množico se premikajočih vojakov.

„Glejte, glejte! tam se je pa zvezda utrnila,“ zakliče gostilničar, ki je tudi za nami prišel.

„Prijatelj, to je pa najbrže raketa“ pojasni mu častnik, „kajti na desni tukaj so naši vojaki, na levi je sovražnik, reka po sredi pa jih deli, da ne morejo drug ob drugega trčiti, toda nocoj jih najbrže tudi voda ne bo udražala.“

Komaj je končal, ko se posveti že drugič, za tem tretjič, četrtič — vse na naši strani, a tudi nasprotnik ni zaostal in lučice so se jele od severa proti jugu užigati, kakor bi jih nevidna moč prižigala. Molče smo stali na holmu, vsak od nas v svoje misli zatopljen: zgoraj na nebu sveti mir in večni red, spodaj na temni zemlji sovraštvo in vojni hrup, kajti razum kanonade, ki je trenutno nekoliko ponehala, so jele vedno pogostejše ragljati strojnice svojo smrtno pesem, vmes pa posamezni, polagoma vedno gostejši poki pušk, ki so se dobro razločevali od drugih izstrelkov. Pričela se je ponočna bitka, za nas izredna igra, kakor bi jo bili v gledališču naročili, in četudi nismo videli družega kakor rakete, ko so zažarevale in ugašale, in šilšali smrtonosne strele iz pušk, strojnica in topov, vendar smo občutili, kakor bi prisostvovali tam doli ob reki vršečim se bojem, nosečim smrt in pogin kletemu sovražniku.

„Že nekaterekrat sem od tukaj ponočne boje opazoval,“ prekine tišino poročnik, „toda tako dobro, kakor nocoj, še nisem naletel. Glejte, kako se vrsta razvija!“

Somerno z reko se je namreč razvila na obeh

bregovih dolga črta lučic, ene so bile zelene, druge rdeče. In ta črta je valovala sem pa tje: sedaj se je zelena pomikala proti nasprotniku in utisnila kóničast klin v njegove vrste, na drugi strani so nastopale rdeče luči. Vse se je gibalo, vse je živelo, vse se prižigalo in ugašalo, kakor bi gledal dvoje dolgih kač, ki se v obupnem boju vijeta na obeh bregovih enakomerno tekoče vode, kajti reka sredi teh bojujočih se vrstá je bila edini element, ki je bil kakor skala nepremičen, vse drugo ob njem pa je mrgolelo, kakor bi gledal v tisoč lučicah prižgani umetalni ogenj. A ta ogenj je moril! Duševno uho je namišljeno poslušalo vpitje, zdihovanje, povelja, rotenja, prošnje usmiljenja in podžigalne klice, ki so se mešali med ropotanje strojnic, pokanje pušk in votlo odmevanje topov, udarjajočih s svojimi izstrelki za fronto in užigajočih strehe, ter smodečih drevesa. Nočni čas pa je tekkel urno dalje, da so nam bile ure kakor minute! Predno smo se zavedeli, se je pričelo na vzhodu svetiti; dan se je vedno bolj bližal, pa tudi v dolini našim vojakom se je vedno bolj bližala odločilna zmaga. Že smo zapazili skozi daljnogleda umikajočega sovražnika, strojnice so potihnille, iz pušk so se slišali vedno redkejši strelji, kanonada pa je odmevala samo še kakor po nevihti ponehajoče gromenje. Z dvojnimi veseljem v srcu smo se oddahnili: eno veselje je veljalo naši zmagi, drugo prestani razburjenosti, ki nam je skoraj do četrte jutranje ure dražila živce. In kakor tekoči balzam so na nas vplivali gorki žarki vzhajajočega solnca, razširjajoči po obzorju življenje in — mir! Da, tudi mir! Kajti mir in življenje je zavládalo nad nami, med nami in v dolini pod nami: življenje med zmagovalci, mir med junaki, ki so padli za domovino!

Vračaje se proti vasi, smo dolgo molčali; vtiski so bili pregloboki, prizor prenenavađen, pa tudi prečuta noč in rana ura sta vplivali na naše razpoloženje.

Prvi se oglasi zemljemerec z opazko, značilno za finančnega uradnika: „Koliko tako delo stane, predno zlodja iz jarka vržeš! Ko sem služil pri vojaki, smo računali po 100 kron mesečno na moža; v vojni je to dražje! Kaj čuda, če listi le o milijardah pišejo! Ako stane toliko posamezen vojak, koliko stane šele drugo: smodnik, orožje, topovi, zdravila, prevažanje, strategične ceste in železnice, brzjavaj, častniško vodstvo, prehrana, konji in nešteto drugih potreb.“

„Prav govoriš,“ mu pritrdim, „a kljub stroškom bi bila vojna nemogoča, ako bi nam ne pomagala moderna tehnika zmagovati tega ogromnega dela; ona je današnje vojevanje ustvarila, ona ga tudi vzdržuje na višini, kakoršne svet še ni videl.“

„Gospodje se boste gotovo kaj okrepcali?“ mi seže v govor bolj praktično misleči gostilničar, kajti bližali smo se že krčmi.

„Meni požirek brinjevca!“ naroča poročnik. „Jaz pijem črno kavo,“ ukazuje zemljemerec, in jaz, da bi se nobenemu ne zameril, sem ga prosil za oboje. Hitro je stekel pred nami v kuhinjo, mi pa smo stopivši v lopo poleg gostilne, nadaljevali svoje pogovore. Moja opazka o tehniki je bila namreč poročnika razvnela in pričel je pripovedovati, kolikega pomena je za osrednje države, ker so bile pred vojno tehnično bolj pripravljene od naših nasprotnikov. Vzel je iz žepa svoj strokovni koledarček in pokazal cele strani seznamov, po katerih osrednje vlade dan za dnem svoje vojevanje izpopolnjujejo. Nato je čital: Vojaška uprava išče izumnike, ki bi rešili naslednje

probleme: Pračo proti ladjam iz zračnih torpedov; — posebne vrste hitalo za žične ovire; — pomorske razstrelke, ki lastnim ladjam ne škodujejo; — obrambno pripravo za ladje proti torpedom; — kako loviti in uničevati sovražne podvodnike; — torpedo, ki bi se iz zrakoplova vrgel in bi kratko do cilja v zraku plaval, zatem se potopil in v gotovi globočini vodoravno proti cilju meril; — novo orožje mesto bajonetov in granat za boj od blizu; — lafeto za strojnice, ki se z moštvo vred dviga in niža; — nove izstrelke s kolikor mogoče majhnim zračnim odporom; — pomorske mine, katerih bi sovražnik le z veliko nevarnostjo ali sploh ne mogel odstraniti; — pomorski aeroplan za vsako vreme; ker sedanji ob razburkanem morju ne delajo; — nove zrakoplovske bombe: lahke, z majhnim zračnim odbojem, zanesljivim ciljem in naglo uporabljive; — rezalo za kruh, ki kose hkratu tehta in zavija; — priprosta, a trdna in zanesljiva priprava za ravnotežje zračnih letal; — kolikor mogoče popolne nadomestke telesnih udov; — proti napadom od zgoraj varne hangarje. — In tako dalje!“ konča poročnik in vrže knjigo na mizo. „Tu se lahko prepričata, kaka bodočnost izumnikom cvete; kar sedita, gospoda, pa rišita, računajta in kalkulirajta: v eni uri, ali tudi nekoliko pozneje, je iznajdba gotova, v enem tednu pa nagrada v žepu.“

„No, tako hitro pač ne gre!“ ga zavrne zemljemerec.

„Tudi jaz mislim, da ne!“ pritrdi šaljivo poročnik.

„Sreča te išče, um ti je dan!“ mi nehote uide.

„Glej ga, glej!“ se zavzameta oba. „Ta je že na konju, četudi le na Pegazu.“

„Gospodje, brez šale!“ nadaljujem. „Izumi se marsikomu zde lahka stvar, pa imajo vsi svojo grenko preteklost in o pravem času se mora njih pomen spoznati, sicer je marsikaj ali pa vse zamujeno. Da so spoznali naši sovražniki važnost zračnega brodivja, bi ne imeli napadov s cepelinovci daleč za fronto tja do Londona. Sodili so, da se jih ubranijo z odvrčajočimi topovi; sodba pa je bila ničeva, ker se cepelinovci brzo gibljejo, hitro dvigajo in veliko nosijo. — Tudi z letali je podobno; edino nemška letala tipa Fokker so se obnesla; Angleži so holandskemu izumniku patent zavrnil, Nemčija pa je njegov pomen spoznala. Šele v najnovejšem času so pričeli Italijani in Francozi, po skušnjah izučeni, podobne tipe graditi, posebno po načrtu Parecola in Capronija. — Kako so se dalje naši sovražniki zmotili, ker so trdnjavam prisojali preveč važnosti; najbolj so se brigali za betonirane predtrdnjave, katere dandanes Škodovi možnarji z enim samim strelom uničijo. — Isto velja za podvodnike; edino mi in Nemčija smo spoznali njih važnost ter smo jih kolikor mogoče izpopolnili. Angleški podvodniki tipa A, B, C in D niso za nič; šele E se je v toliko obnesel, da pride nekoliko od obrežja. Mi pa smo med tem toliko več pridobili, naši konštrukterji so podvodnike tako izpopolnili, da smo daleko pred sovražniki, ki nas ne morejo več dohiteti. Naši podvodniki, ki so si svoj čas komaj preko Rokavskega kanala upali ali iz Pulja v Benetke pripluli, plovejo danes okoli Francoske, skozi Gibraltar do Carigrada, mimo Benetk do Malte in trgovski podvodniki celó v daljno Ameriko. Naši podvodniki stavijo mine, prerezujejo prekomorske kablje in preže dan za dnem na sovražnika. Uprav podvodniki so vcepili našim sovražnikom tako spoštovanje v tehnično sposobnost naših izumiteljev, da se jim zdi, kakor bi živeli v Jules Vernovih časih.“

„Prej sem trdil,“ poprime zopet poročnik, „da mi zato zmagujemo, ker smo tehnično bolj pripravljene. Moje besede dokazujejo dejstva. Naši izdelki so izborni in natančno delani in kljubujejo in bodo kljubovali vsem carinskim vojnem, ker bolje, četudi dražje raje kupimo, nego ceneje, a zato slabše. Nemška kemična industrija je svetovno znana in se je tudi v vojski posebno izkazala. Angleži rabijo celó za svoje vojne prapore — na Nemškem kupljene barve. Dalje je upoštevati razne serume za nalezljive bolezni, ki so tudi deloma nemški, deloma avstrijski izdelek. Angleži rabijo naše anilinske barve, stroje za poljsko in drugo orodje, jekleno in domačo robo, dá, celó igrače za otroke. Angleži so pred sto leti zasloveli z izumitvijo umetnih statev, parnega stroja in lokomotive ter so te tri izume tako čuvali, da je bila zagrožena smrtna kazen vsakomur, kdor bi konštrukcijo umetnih statev izdal. Dandanes so te najdbe drugi izumitelji prekosili in angleška industrija stagnira: ne napreduje več enakomerno z drugimi. — Podobno je s Francozi. Njih izdelki niso izdaleka tako lični in snažni kakor naši; razloček že pri Italijanih spoznamo. V avtomobilni industriji, kjer so bili prvi, so jih prekosili naši „Mercedes“-vozovi, ki so dobili v Franciji prvo darilo; in naša letala prekose vsa druga. Pred dvajsetimi leti smo imeli angleška kolesa, dandanes imamo izborne tovarne za kolesa pri nas na Štajerskem, zasnovana od Slovencev iz Spodnj. Štajerja. In vse to vpliva tudi na vojno: brez koles, avtomobilov, letal in hlaponov ni vojne! No, in naše havbice in možnarji? Moderni zakonik, ki deli pravico in odvrača krivico, je trenutno — 42 centimeterski top! Seveda, tudi sovražna industrija dela s polno paro.

Tehnika in iz nje izvirajoča industrija je torej temelj moderne države, njenega razvoja in njene bodočnosti!“

„In njenega bogastva!“ pristavi zemljemerec, ki je dosedaj kavo srebalo in molčal. „Kako je bilo v vojni leta 1870? Znani stoterni milijonar Thyssen je takrat pričel bogateti; tovarna lokomotiv Borsig, ki ima 4000 delavcev zaposlenih, enako; saksonski stroje-tvorničar Rihard Hartman je bil reven kovač, dandanes je veletovarnar. Znana tovarna Wolf v Magdeburg-Bukovem: njen šef je bil sin učitelja; trgovski pomočnik Leopold Koppel v Draždanih, poznejši večkratni milijonar; dalje izumitelj Mauserjeve puške, Ludovik Loewe, svojčasni trgovski pomočnik, ki je že leta 1875. oddal vojnemu erarju štiri milijone svojih pušk; veletovarne Krupp in češki Škoda so svetovnoznan podjetja. Vsi ti in mnogo drugih so vojevanje izboljšali in v vojni obogateli. — Vojna je dalje prava zakladnica za nadarjene ljudi. Puško-iglenico in puško s prvim rabljivim odzadnim nabojem je izumil potujoči rokodelc Nikolaj Dreyse na bojišču pri Jeni. Obogatel je do večkratnega milijonarja. Večinoma so se vse vojaške iznajdbe izvršile po praktičnih skušnjah na bojišču; izumili so jih praktični ljudje. Taka praktična iznajdba je na pr. avstrijski plaščasti spalnik (Mantelschlafsack), ki ga z enim samim ročnim zgibom spremeniš v dežni plašč. — Po najnovejših poročilih so podvodniki brez periskopov. — Ko so nedavno izumili zastrupljajoče projekte in se je temu ugovarjalo, je takoj drugi iznašel uspavajoče izstrelke.

Boj v strelskih jarkih je rodil najrazličnejše novosti: tako so izboljšali motorje, avtomobile, posebno najnovejši tip: „avtosmuče“; avtomobilne vlake, kjer štiri do pet upreženih voz celó po ozkih ovinkih z enim samim strojem varno vozi. Pomislimo pa še, kako se je izboljšalo pripravljanje jedij: vozeče pekarnice in kuhinje, dalje pralnice, orožarne, arzenali za ladje in armado na kopnem, izdelovanje obleke in obuval...“

„Brez zamere, gospodje!“ se zopet oglasi gostilničar, „tem gre najbolje! Uprav včeraj sem plačal 50 kron za par obuval.“

„Bodimo pravični!“ nadaljuje zemljemerec. „Tehnika je pač vzorno sredstvo, ki povsodi koristi, prehranjevanje pa je rak-rana vseh vojsk. Prekupci, špekulanti in brezvestni uslužbenci so krivi, da ima ta vojna stroka toliko neuspehov in nezaupanja. In še eno: na eni strani si ljudje pridobivajo v vojni milijone, na drugi strani pa rastejo armade beračev, pohabljenecv in uničenih! Torej ne hvalimo vojne kot take, ako naštevamo koristi, ki jih ji tehnika deli.

Vojna posega v vso našo javnost od puške do tiskarne, kajti tudi tu se pozna sprememba: dobili smo vojne časopise, namenjene v prvi vrsti vojakom. In kako so se razširili! En sam list, „Liller Kriegszeitung“, je imel spočetka nekaj tisoč naročnikov, dandanes jih ima okoli 130 tisoč! Tudi ta napredek bi bil nemogoč brez tehnike!“

„Pač res!“ končam jaz zemljemerčeva izvajanja. „Kaj zamore najhrabrejši vojak in najrazumnejši vojskovodja brez zrakoplovov in letal za službo pojasnjevanja; brez brzvoja in telefona za poročila; brez avtomobilov za dovažanje municije, vojaštva in provianta; brez artiljerije in strojnic, kar mu le industrija more proizvajati. Kaj bi počeli naši ranjenci brez Röntgenovih žarkov, brez izbornih operacijskih instrumentov, aparatov in priprav, brez zdravil, ortopedičnih nadomestkov itd. Kake čudne sadove velikokrat svetovna industrija rodi, pa nam pojasni ta-le slučaj: Večina avstralske jeklene industrije je pred vojno bila odvisna od nemškega kapitala, ki je seveda tudi iz Avstralije blago dobival. In ko so prišli avstralski vojaki pred Bospor, so Nemci z — avstralskimi izdelki na avstralske vojake streljali!“

„Tako je, nekaj šale naj ima tudi vojna!“ pristavi zemljemerec. „Zato so jim pa Angleži tudi vso avstralsko industrijo zasegli.“ Pri tem na široko zazdeha kakor sinoči ob tem času, kajti ura je tolkla že na osem zjutraj in pridna gospodinja se je ravno z zajtrkom pokazala med kuhinjskimi vrati. Utrujenost in zaspanec so nam jezike zavezali, tiho smo popili kavo iz skodelic, potem pa smo se prav tako tiho razšli. Toda prva dva nista šla spat; poročnik je šel nadzorovat, zemljemerec pa k strankam, ki so ga že čakale, le jaz sem se umaknil v prvo nadstropje in ondi sem ga do poznega večera na vatle meril. Kako sta tovariša tisto dopoldne nadzorovala in merila, pa nisem poizvedoval.

Drugi dan proti večeru sem bil zopet doma in v listih sem čital naslednje poročilo: „Bošnjaki so v zvezi s Hrvati in Slovenci v nedeljo ponoči pri Tolminu udrli v sovražne jarke, predrli fronto, pregnali Italijane in zasedli nove pozicije. — Sicer nič novega.“

Takrat sem šele spoznal, kaj se na fronti vrši, če pišejo listi: sicer nič novega!

Vesela vest

za

jetične (sušične)

bolne na prsih
bolne na pljučih
nadušljive

bledične
škrofulozne
slabokrvne.

Končno smo vendar dobili sredstvo, katero olajša in ozdravi takim bolnikom njih bolezni, t. j.

lekarnarja **Vértes-a** apneno-železnati sirup.

Pri 100.000 bolnikih se je **sijajno obneslo** to izborna sredstvo in radi tega ga priporočajo in rabijo najodličnejši profesorji in zdravniki kot **najuspešnejše zdravilo** proti zgoraj omenjenim boleznim, kakor tudi proti **oslovskemu kašlju, angleški bolezni, mršavosti, ženskim boleznim** in vsakovrstnim **oslabeostim**.

Lekarnarja **Vértes-a apneno-železnati sirup** vsebuje mnogo lahko prebavljivega železa in apnegega fosfata, torej pomnoži in zboljša kri pri vseh, ki trpe na omenjenih boleznih, pri takih, ki so ravno preboleli, pri slabotnih, slabo rejenih itd. Tu **pomaga mnogokrat čudovito**. Vsa življenska moč se pomnoži, vse telo se okrepi, kosti postanejo trdnejše, bolniku se zboljša tek, mirno spi, kašelj se mu olajša, sluz se loči, močno potenje in splošna utrujenost poneha, bolniki so čilejši, radoživnejši in dobro izgledajo. Obenem dvigne težo života in je torej **izvrstno sredstvo** proti **mršavosti**.

Vojaki, kateri so se vrnili iz vojske onemogli in oslabei, radi jemljejo sebi v največjo korist lekarnarja **Vértes-a apneno-železnati sirup**, kateri jim **ojači in obnovi po vojnem naporu oslabei organizem**.

Radi prijetnega duha in okusa uživajo tudi najbolj razvajeni ljudje, celo otroci prav radi **Vértes-ov apneno-železnati sirup**. Pri škrofuloznih otrocih, pri takih, ki so v rasti zaostali, slabotnih, malokrvnih, ki boleajo, nastopi hitro zboljšanje splošnega počutja in odstranitev boleznih pojavov, otroci postanejo krepki in živahni in dobijo okrogla, rdeča lica.

1 steklenica franko K 6.—. 4 steklenice za eno zdravljenje navadno potrebne, K 17.—, če se pošlje denar naprej, zavoj in poština zastonj. Edino pristno pri izdelovalcu: Varstvena znamka.

L. Vértes, lekarna pri „Orlu“, Lugos, št. 559, Banat.

Milijoni in milijoni,

katero je mučila skrnina, revmatizem, bodljaji, razno trganje, išijas, omrtvelost, izvin, bolečine v hrbtu, prsih, trebuhu, želodcu, glavi, zobobol in druge bolečine, so svojo bol najhitreje odpravili z **dr. Vértes-ovim francovim žganjem** ter so se s tem prepričali, da ni boljšega in cenejšega domačega sredstva, ki bi bilo tako sigurno, kakor je dr. Vértes-ovo francovo žganje. Pazi naj se na to, da ima zgoraj navedeni uspeh samo **dr. Vértes-ovo francovo žganje** in naj se varuje pred brezuspešnimi ponaredbami.

Pristno samo z zgoraj navedeno varstveno znamko! — 1 velika, 2 mali ali 4 steklenice na poskušnjo K 7-20 pošline prosto; 2 veliki, 4 male ali 8 steklenic na poskušnjo K 12.— pošline prosto.

Edino pristno samo pri izdelovalcu: **L. Vértes-u, lekarna pri „Orlu“, Lugos št. 559, Banat.**

Ako želite, da se Vam naročilo z obratno pošto, najceneje in skrbno izvrši, obrnite se na svetovnoslovečo, od leta 1789. obstoječo lekarno Vértes. Nasveti brezplačno.

Zahtevajte moj krasni cenik

s 3000 nariski samo boljših in preizkušenih ur, zlatine in srebrnine, ki se pošlje brezplačno in poštine prosto!

14 dni na poskušnjo vsako uro, torej nikak riziko!

Cez 14 dni se lahko vse zameni ali pa denar nazaj!

Št. 4627.

Št. 4618.

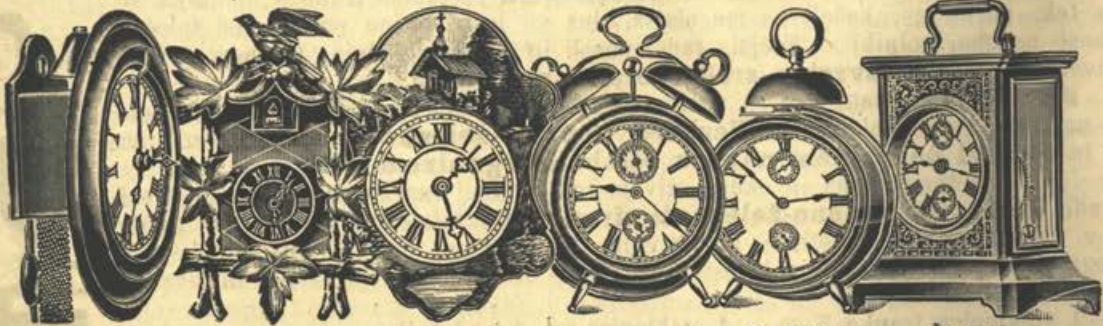
Špecialist samo boljših ur. Nikako tržno blago! **Jamstvo 3 leta!**

Št. 4582.

Št. 4662.

Št. 4412.

Št. 4406.

Št. 4403.

Št. 4391.

Št. 4292.

Št. 4390.

Št. 4554.

Št. 4536.

Št. 4866.

Št. 4561.

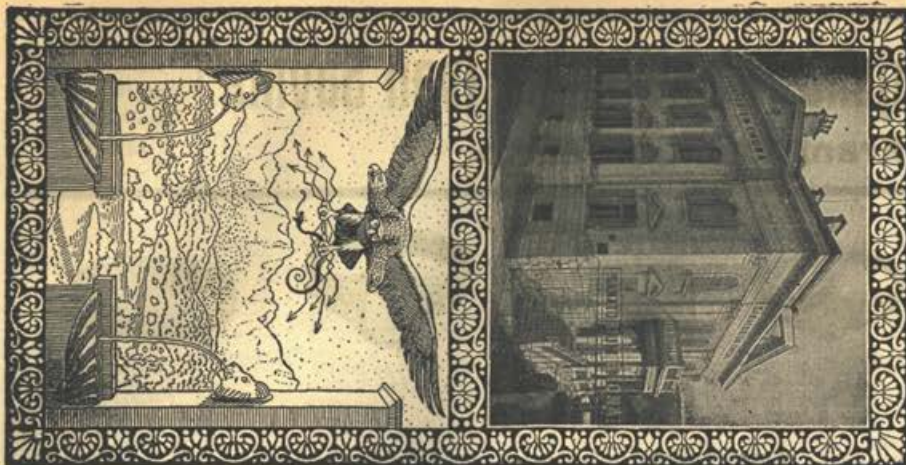

Nikak riziko! Kar ne ugaja se zameni ali vrne denar.

A. Kiffmann, največja tovarniška MARIBOR o. D. št. 300. (Kršč. tvrda.)

zaloga ur, zlatine in srebrnine. Špecialist samo boljših ur.

Založnik večine železniških uradnih ur.

Sanatorium Emona

v Ljubljani, Komenskega ul. 4.

Šef-zdravnik:

Dr. Franc Derganc,
primarij I. kirurškega oddelka deželne
bolnice.

Sanatorium Emona je zdravilišče za no-
tranje in kirurške bolezni, porodnišnica.
Najmodernejši komfort, nizke cene.

Nobeno drugo sredstvo

zati na toliko zahvalnih pisem in priporočil, kakor Fellerjev blagodišeči esenc z znamko

kateregakoli imena in naj se še tako hvali in priporoča, ne more ka-
fluid iz rastlinskih

ELSA-FLUID

Lekarnar E. V. Feller

poseduje več kot 100.000 zahvalnih pisem

in priznanj za to vedno zanesljivo domače zdravilo.

Kar vsi hvalijo, mora biti dobro!

Fellerjev Elsa-fluid se rabi:

Kot vribalno sredstvo

v vseh onih slučajih, kjer je potrebno vribanje, ki naj hitro učinkuje.

Za ude

po štrapacih, prenapetju, utrujenosti itd., kot ojačujoče in oživljajoče zdravilo.

Kot ustna voda

je zelo priljubljen vsled dobrega učinka na zobno meso (skranje) in zobe.

V poletju

je osvežujoč dodatek k vodi za umivanje in kopeli, odstranja pot in razkužuje.

Za vrat

posebno ob mrzlih, vlažnih dneh za grgranje (nekaj kapljic pomešano z vodo odlično učinkuje).

Za negovanje kože

odstranja vsakojake nečistosti kože, osveži, poživi in očisti kožo.

Za negovanje las

jači in očisti lasišče, preprečuje tvoritev luskin.

Mlado in staro

se dobro počuti, če se nahaja to sredstvo pri hiši.

Pri 1000 priložnostih

se izkazuje kot dobro in koristno sredstvo, takó da ne bi smelo manjkati v nobeni hiši.

Nekaj kapljic

učinkuje mnogo bolje in močneje, kot mnoga francova žganja, izdelana od nestrokovnjakov.

V vsaki družini

nastopijo mnogokrat slučaji, ko se ta fluid lahko dobro vporabi.

Pozimi

varuje človeka posledic vlage in mraza.

12 malih ali 6 dvojnatih ali 2 špeciální steklenici stane poštnine prosto samo 7 K 32 h, 24 malih ali 12 dvojnatih ali 4 špeciální steklenice poštnine prosto le 12 K 38 h, 48 malih ali 24 dvojnatih ali 8 špeciální steklenic poštnine prosto samo 22 K 72 h proti povzetju ali če se denar naprej pošlje. — Dobro je, če se denar pošlje naprej po nakaznici, ker je treba sicer plačati več za provizijo pri povzetju.

Če se hoče dobiti pristen „Elsa-fluid“, treba naslov natančno napisati:

Lekarnar E. V. FELLER, Stubica št. 589 (Hrvatska).

Najcenejši
nakup
vsakovrstnega
blaga.

Prva gorenjska razpošiljalna Ivan Savnik

Kranj 159, Gorenjsko.

Zahtevajte
cenik z več
tisoč slikami
zastoj.

Št. 100. Double-
zlat prstan K 80.—
Št. 101. Prstan
novo zlato K 90.—

Št. 102. Double-zlat
prstan K 90.—
Št. 103. Prstan
novo zlato K 130.—

Št. 104. Double-zlat
prstan K 90.—
Št. 105. Prstan novo
zlato K 150.—

Št. 106. Vojni sre-
brni prstan z križem
ali v obliki podkve-
nega žrebca K 30.—

Št. 107. Lep double-
zlat prstan K 20.—
Št. 108. Prstan novo
zlato K 160.—

Št. 109. Double-zlat
poročni prstan K 150.—
Št. 110. Poročni prstan
novo zlato K 120.—

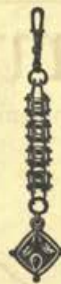
Št. 111. Poniklana
veržica K 180.—
Št. 112. Double-
zлата verž. K 30.—

Št. 113. Lepa double-
zлата veržica K 50.—

Št. 114. Damska double-
zлата veržica za ure
K 350, finejša K 550.—
Št. 115. Lepo poniklana
damska veržica K 320,
srebrna K 1250.—

Št. 116. Nikeln.
veržica K 180.—
Št. 117. Srebrna
veržica K 750.—

Št. 118. Usnjata
močna veržica z
nikelnastim
obeskom K 220.—
Št. 119. Ista s sr.
obeskom K 360.—

Št. 120. Nikeln.
veržica K 40.—
Št. 121. Srebrna
veržica K 1050.—

Št. 125. Moderna broška z belo
ali črno glavo, 35 x 25 mm vel.,
K 100.—, 150.—, 200.—

Št. 126. Spomin. broška
svetovne vojne K 20.—

Št. 122. Double-zlati uhani K 20.—
Št. 123. 14 karatni zlati srednje
velikostij K 150.—, večji K 220.—

Št. 127. Double-zlati
uhani z belimi, rde-
čimi ali modrimi
kamni K 120.—
Št. 128. 14 kar. zlati
uhani K 220.—

Št. 124. Lepa broška
»Marija pomagaj«,
35x25 mm velika, K 200.—

Št. 129. Orgljice na obe strani igrati na
64 glasov K 40.—
Št. 130. Orgljice »Cesar Karel« na 32 glasov
K 290.—, na 48 glasov K 380.—

Št. 133. Toaletno ogledalo, malo
K 260.—, večje K 350.—, veliko K 390.—

Št. 152. Ročna tor-
bica iz usnja K 550.—,
780.—, 1400.— in 2500.—

Št. 131. Harmonika na meh, 24x14 cm vel.,
K 250.— Št. 132. »Miloglas«-harmonika na
21 tipk, 16 gub in 8 basov K 1200.—

Št. 134. Fluta-flavta na 10 tipk, 2 basa K 750.—

cm	50	55	60	65	70	75	80	85	90	95
pesti	5	5½	6	6½	7	7½	8	8½	9	9½

Za cene kos se naj vpraša z dopisnico.

„Gorenjska kosa“ kosa sedanjosti:

Št. 136.
Doza za sval-
čice iz tula
kovine K 350.—
Št. 137.
Ista posre-
bena K 750.—

Hočete li ohraniti si zdravje?

Uporabite v potrebi sledeče izdelke

lekarnarja Piccoli v Ljubljani

o. in kr. dvorni založnik in papežev dvorni založnik, odlikovan od Nj. svetosti papeža z zlatim zaslužnim križcem „pro Ecclesia et Pontifice“.

Ti izdelki so bili odlikovani na mnogih razstavah z zlatimi kolajnami in častnimi priznanji ter jih slavni profesorji medicine, zdravniki in tisti, ki so jih rabili, toplo priporočajo.

Piccoli-jeva želodčna tinktura

Piccoli-jeva želodčna tinktura krepi želodec, vzbuja tek, pospešuje prebavo in učinkuje lahko odvajajoče; se priporoča posebno tistim, ki trpijo stalno na zaprtju telesa. — Razpošilja se v zabojčkih po 12, 24, 36 in več steklenic. Steklenica stane 30 vinarjev. Zaboj se računa po lastni ceni.

je sredstvo, katero se že nad **40 let uspešno rabi** za želodec, ta poglaviti del človeškega telesa, da ostane zdrav ali pa da se mu zgubljeno zdravje zopet povrne.

Malokrvne, nervozne, po bolezni oslabele osebe, blede, šibke in bolešno izgledajoči otroci, dekleta in žene se poslužujejo

Piccoli-jevega železnatega vina s kino

K 2'40 brez zaboja.

ki vsebuje isto množino železa, katero predpisuje **zdravniška veda**. — Polliterska steklenica stane

Gojite živinorejo?

Želite si več prislužiti z Vašo živinorejo? Podajajte Vaši živini **redno Piccoli-jev redilni prašek**

„Redin“!

Profesor **dr. Kašparek**, predstojnik c. kr. češke živinozdravniške visoke šole v Pragi, priporoča redilni prašek „Redin“ za pitanje svinj, govedi, konj in perutnine.

„Redin“ **pospešuje** kostitvornost in požirljivost, poviša množino mleka in težo živine. — 10 škatljic K 5.— prosto zaboj.

Naroči se pod naslovom: „**Lekarnar Piccoli v Ljubljani št. 111**“.

Vsa naročila se takoj rešijo proti povzetju zneska. — Poštino plača naročnik.

Ceniki se razpošiljajo brezplačno in poštine prosto.

Podružnica Ljubljanske **KREDITNE BANKE**

Celovec, Kolodvorska cesta št. 27

— v lastni hiši. —

Centrala v Ljubljani. — Podružnice v Spletju, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju.

Delniška glavnica 10,000.000 K. Rezervna glavnica 1,500.000 K.

Naslov za brzojavke: Banka, Celovec. — Telefon: štev. 164.

Naš prvi slovenski bančni zavod izvršuje vsa v denarno stroko spadajoča opravila najkulantneje. Sprejema denarne vloge na knjižice ter jih obrestuje sedaj

po 4 od sto

in na tekoči račun po dogovoru.

Sprejema naročila na vrednostne papirje, preskrbuje nakup in prodajo tujega denarja in inozemskih čekov, ter nakup in prodajo državnih papirjev, vseh vrst obligacij, delnic in srečk.

Borzna naročila za dunajsko, praško, tržaško in inozemske borze izvršuje najkulantneje.

Vrednostne papirje sprejema v depôt in oskrbo in daje nanje ugodne predujme.

Zavaruje vrednostne papirje proti kurzni izgubi pri izžrebanju ter izdaja promese za vsako žrebanje.

Preskrbuje vojaške ženitninske kavicije in opravlja tozadevne manipulacije.

Srečke prodaja na tekoči račun in obroke.

Eskontuje in vnovčuje menice in nakaznice na vsa večja mesta ter izvršuje nakazila na vsa tu- in inozemska mesta najceneje.

Stavbene kredite dovoljuje pod ugodnimi pogoji.

Zapadle kupone vnovčuje brezplačno.

Izseljencem v Ameriki in drugih prekmorskih krajih priporoča svoje solidno posredovanje.

Prodaja srečke razredne loterije.

**PODRUŽNICA LJUBLJANSKE
KREDITNE BANKE V CELOVCU**

daje vsa zadevna pojasnila drage volje ustmeno in pismeno z obratno pošto.

Najuspešnejša, vedno sveža, po zdravniški preizkušnji prirejena sredstva:

Po zdravniškem predpisu vedno sveže pripravljeno, priznано dobro sredstvo:

Esenca za želodec lekarna pri „Orlu“, Lugos.

Ob pomanjkanju teka, slabi prebavi in boleznih v želodcu že za mnogo let preizkušeno dietično sredstvo.

Ojačuje tek, krepi želodec, pospešuje prebavo, pomiri krč in prepreči vse posledice preobilnega zauživanja, n. pr. slabosti, bljuvanja, zgago in druge slabosti želodca. Zaradi svojega učinka in prijetno grenkega močnega okusa je tekom pol stoletja postala ta esenca najbolj priljubljeno domače sredstvo. Na potovanjih, lovih, pri utrudljivih hojah služi imenitno kot oživljajoče krepilo. Ker se dobiva v jako priročnih steklenicah, tudi ni nadležno je s seboj nositi.

I velika steklenica poštine prosto 7 K. — Da si vsak tem lažje oskrbi to priljubljeno sredstvo, pošljamo isto, ako se naroči, na vse kraje in naročitve hitro in točno izvršujemo.

„Herkules“ žveplena kislina

proti trganju, najboljšo utešujoče sredstvo proti revmatizmu, prehlajenju, trganju, ohromelosti, izvinkom itd. 1 steklenica K 5:50 in K 8— poštine prosto.

Iztoki

vsakovrstni, ako tudi zastareli, se ozdravijo v presenetljivo kratkem času z obrizgovanjem in Capsules vegetales. 1 stekleničica K 3:50. 1 stekleničica Capsules vegetales K 6—.

Kašelj,

hripavost, prsne in vratne bolečine, nahod, influenca, oslovski kašelj, zasliženje, katar sapnih organov odstranjuje hitro in sigurno Banatski rastlinski sok. Ta iz najzdravilnejših aromatičnih rastlin južno-ogrskih planin prirejeni sok je izstno sredstvo proti vnetju sluzi ter ga zaradi njegovega res dobrega okusa tudi otroci radi uživajo. 1 steklenica K 6—, za otroke pod 10 leti K 4:50 poštine prosto. — Kot zdravljenje pospešujoče pri uporni, že dolgo trajajoči bolezni zelo dobro služi Banatski rastlinski čaj. 1 doza kot priloga pošiljati K 1:80.

Kri čistilne kroglice

lekarna Vértés so najuspešnejše, najizdatnejše in neškodljivo odvajalno sredstvo. Zaradi svojega izbornega učinkovanja so postale neutrpljivo domače sredstvo. Te kroglice dajemo po želji poslajene ali neposlajene. Po pošti pošljamo najmanj eno veliko škatljo za vnaprej vposlane K 4:30 poštine prosto. 5 škatljic namesto za 20 K samo za 15 K poštine prosto.

Lišaji,

mast proti lišajem, srbeče, vlažne ali suhe vrste, trajajoče luščenje kože, pa če še tako zastarelo, se z uporabo te izvrstno delujoče masti proti lišaju hitro in gotovo odstrani. 1 doza K 5:90 poštine prosto.

Padavica,

sredstvo proti padavici, zoper Vidov ples, omotico, bolezni na ledvicah, krču v maternici, ščipanje, nespečnost itd. z izvrstnim uspehom uporabljen. 1 velika doza K 11— poštine prosto.

Pijančevanje.

Kdor se hoče te hude strasti iznebiti, naj rabi v neštevilnih slučajih s sijajnim uspehom preizkušeno, natančno po zdravniških predpisih v lekarni „pri orlu“ v Lugosu izdelano sredstvo proti pijančevanju. Ker je brez okusa in duha, se lahko do- tičnemu brez vednosti da uživati. Prosi se za naznanitev starosti. 1 velika doza K 8:80.

Razumni kmetovalci,

kateri hočejo donesek svoje živinoreje izdatno povišati, naj rabijo kot izvrstno priznani in postavno zavarovani dietični živinoredilni in pitovni ter mlečni prašek z imenom „Kmetško veselje“. — Isti povzročata veliko

Edino pristno samo pri izdelovalcu:

L. Vértés-u, lekarna pri „Orlu“, Lugos št. 559, Banat.

Trakulja se odstrani brez težave hitro in sigurno po lekarnja Vértés-a Cuo-kroglicah,

že v nešteti slučajih preizkušene, učinkujejo popolnoma sigurno in imajo poleg tega vsem drugim zdravilom zoper trakuljo nasproti še to prednost, da ni bolnik ne najmanje mučen in oslavljen, niti se mu želodec ne pokvari, kakor to delajo skoro vsa zdravila zoper trakuljo, marveč iste nasprotno krepe prebavo in jih tudi otroci lahko uživajo brez vseh težav, ker jih je lahko in prijetno jemati. Ne škodujejo tudi potem ne, če trakulje sploh ni. Trakuljo odžene v zgnjitem stanju z glavo vred in je torej nemogoče, da bi podraščala. — Po čem poznamo, da imamo trakuljo? Po tem, da povzroča marsikatero težavo, kakor: kóliko in krče v želodcu, bljuvanje, čustvo, da koga tišči v želodcu, ali pa kakor bi mu klobček kvišku lezel do vratu, zvijanje in srkanje v trebuhu, omedlevica in vrtoglavica, malokrvnost, breztečnost izmenoma s hudim gladom, medlost in neveselje do dela, močan slinotok, kisló odpehovanje, kruljenje v želodcu, slaba prebava, otožnost itd.; kot zunanje znake je še omeniti: modre kolobarje okrog oči, posebna belota roženice, bledolichnost, obložen jezik, mršavost, zabuhlo telo. — 1 pušica Cuo-kroglice, če se poprej vpošlje K 9:30 franko. — Pri narečilih se prosi starost navesti.

Vsa vprašanja in naročila je najtočneje nasloviti na **L. Vértés, orlova lekarna, Lugos št. 559, Banat.**

Rane,

vnetja, oteklina se najhitreje ozdravijo z mazilom za rane, katero je zanesljivo zdravilno sredstvo proti raznovrstnim ranam in poškodbam. Ena doza K 1:20, 5 doz K 8:20 poštine prosto.

Sassaparilla-

ekstrakt. Izvrstno, kri čisteče sredstvo proti skrnini, golši, škrofulozi, zastarelim, trdovratnim kožnim boleznim ter sploh proti vsem kroničnim boleznim, izvirajočim od pokvarjene krvi. 1 steklenica K 5:50 in K 8— poštine prosto.

Slabosti

vsake vrste, kakor: bledolichnost, slabokrvnost, onemoglost, histerični krč, oslabelost živcev itd. odstranjuje najuspešneje Dr. Hilla krepostni prašek. 1 velika doza K 9:30 poštine prosto.

Sluh olje, zdravi hitro in sigurno revmatično in nervozno šumenje v ušesih, slab sluh, če teče iz ušes in vse druge ušesne bolezni. — 1 steklenica K 5:90 poštine prosto.

Vértés-ov balzam,

poprej takozvani čudoviti balzam, najboljšo ljudsko zdravilo za notranje in zunanje bolezni in vsakovrstne slabosti. 10 navadnih ali 6 dvojnatih steklenic 8 K poštine prosto.

Voda za oči

barona Bruckenthala. Od skrajno dobrodelnega učinka za vzdrževanje, jačjenje in za obnovitev vida. 1 steklenica K 4:20 poštine prosto.

Znoj-

sredstvo proti potu in srbenju dr. Skotta. Deluje uspešno pri potuju nog, rok, podpazuho, pri takozvanem volku, kakor pri srbenju vsake vrste. Ena doza K 5:30 poštine prosto.

požrljivost, hitro pridobitev teže, zrelosti za klanje in največjo izdatnost mleka. Se povsod stokratno izplača. Sijajna priznanja in prve nagrade na razstavah v Rimu, Londonu in Parizu. 1 zavoj praška „Kmetško veselje“ stane K 2.—

C. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani

ustanovljena leta 1767.

je najbolj razširjeno slovensko kmetijsko društvo, ki ima svoje ude v vseh slov. pokrajinah Avstrije.

Udnina znaša na leto K 4—, ki jo je naravnost poslati c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljano, Turjaški trg št. 3.

Vsak ud dobiva brezplačno kmetijski strokovni list „**Kmetovalec**“, ima pravico se obračati do družbe zastran sveta o vseh gospodarskih zadevah in dobiva pri družbi po najnižjih cenah v **zajemčeno** najboljši kakovosti vse gospodarske potrebščine. Vsak ud ima pravico dobiti na leto brezplačno štiri visokodebelna sadna drevesa.

Družbeno uradno glasilo

„Kmetovalec“

je najstarejši, največji in najboljši slovenski gospodarski list, ki je redno opremljen s podobami. „**Kmetovalec**“ izhaja v obsegu 1½ do 2 pol po dvakrat na mesec, prinaša poučne in poljudne spise iz vseh panog kmetijstva ter redno prinaša odgovore na gospodarska vprašanja, ki dohajajo od družbenih udov. Gospodarskega lista „**Kmetovalca**“ ne sme manjkati v nobeni slovenski kmečki hiši, kjer se količkaj brigajo za kmetijski napredek!

Inserati v „Kmetovalcu“

imajo najboljši uspeh, kajti list je silno razširjen in je v najboljših slovenskih hišah, kjer so najboljši in najpremožnejši odjemalci. Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske ima pravico na leto enkrat brezplačno objaviti med „Malimi naznanili“, če ima kaj naprodaj ali kaj kupiti.

C. kr. kmetijska družba ima v zalogi in oddaja le svojim udom

gospodarske potrebščine

in sicer: **sadno drevje** vseh tistih plemen in vrst, ki se v naših pokrajinah najbolje sponašajo; **razna semena**: semensko žito, debelo-zrnato brezpredenično seme domače in nemške detelje, razna travna semena, mešanice travnega in detelnega semena za raznovrstne zemlje, seme pese, semenski krompir itd.; **umetna gnojila** z zajamčeno vsebino. Dušična gnojila: amonijev sulfat, čilski soliter; fosforova gnojila: Tomasovo žlindro, kostno moko, rudninski in kostni superfosfat; kalijeva gnojila: 40 % kalijevo sol in kajnit; mešana gnojila za vinograde, za zelenjadne vrte, za leptične vrte, za cvetice itd.; **modro galico** za škropljenje trt in sadnega drevja ter razna sredstva proti

trsnim gnilobi. **Razno gospodarsko orodje**: napajalnike za teleta, kavčukove seske za napajalnike, mlečne cevi, požiralnikove cevi za odraslo goved in za teličke ter kože, trokarje proti napenjanju govedi itd. — **Razna krmila**.

C. kr. kmetijska družba kranjska izdaja **kmetijsko knjižnico**, od katere je doslej izšlo sledečih 13 zvezkov:

Fr. Štupar: Apno v kmetijstvu	K —30
Fr. Štupar: Navodilo, kako je sestavljati poročila o letini	„ —20
Dr. Steuert-Pirc: Soseda Razumnika prasičereja (druga izdaja)	„ 1—
M. Kostanjevec: O užitnini od vina in mesa	„ 1:50
V. Rohrman: Poučno potovanje v Švico	„ 1—
Bohuslav Skalický: Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja ter vzgoja trt na špalirju	„ —50
Bohuslav Skalický: Siljenje ali káljenje ameriških ključev	„ —30
Gustav Pirc: Določanje toliščobe v mleku	„ —30
B. Skalický: Kmetijske razmere na Češkem	„ —70
Gustav Pirc: Poglavje o govedoreji na Kranjskem	„ —30
B. Skalický: Pridelovanje in razpečavanje namiznega grozdja ter zgoja trt na špalirju	„ —50
Weinzierl-Turk: O sestavljanju in setvi travnih mešanic	„ 1—
A. Šivic: Poljudno navodilo za merjenje lesa	„ 1:50
Dr. Steuert-Jamnik: Soseda Razumnika konjereja	„ 1—

Te cene veljajo s poštnino vred in je vsoto za knjige naprej poslati. Poleg teh knjig je družba izdala in ima v zalogi še druge poučne kmetijske knjige in 50 raznih „**Gospodarskih navodil**“ o vseh panogah kmetijstva po 10 v kom.

Cenik gori navedenim gospodarskim potrebščinam in čas, kadar se oddajajo, je v vsaki številki družb. glasila „**Kmetovalec**“ posebej objavljen.

Posamezne številke „**Kmetovalca**“ se brezplačno pošljejo na ogled.

Vse dopise in naročila je naslavljati:

C. kr. kmetijska družba v Ljubljani, Turjaški trg št. 3.

NOGA

mora nositi ogromno težo celega telesa; to je teža od 60 do 120 kilogramov. To veliko težo mora nositi pri hoji samo ena noga ob vsakem koraku. Noga je ob tem večinoma uklenjena v močan trd čevlji. Pri hoji pritiska teža telesa mehke mesnate dele noge proti trdemu usnju čevlja. Tako nastanejo kurja očesa, žulji in trda koža, ki hojo zelo ovirajo. Mnogo ljudij vlačijo svoja kurja očesa s seboj celo življenje, ne da bi jih odstranili. Pa to je vendar tako lahko mogoče. Nikdar pa se ne sme vzeti za odstranjenje nož, ker je noga kolikor toliko vedno nesnažna in ta nesnaga pride pri tem lahko v kri in vsako leto umrje na tisoče ljudi na zadržanju krvi. S Fellerjevim turistovskim obližem z znamko „Elza“ (obliž zoper kurja očesa) se dajo najstarejša in najtrja kurja očesa tako lahko, prijetno in brez bolečin odstraniti, tako da človek občuti to kot pravo dobroto. Tisoči turistov, žandarjev, vojakov, pismonoš in gospa, ki nosijo ozke čevlje, so ta obliž uporabljali in ga priporočajo; ravno tako tudi Fellerjevo turistovsko tinkturo z znamko „Elza“ (tekoča tinktura zoper kurja očesa). Ti dve izvrstni preskušeni sredstvi omeščata kurja očesa, žulje in roženo kožo tako, da sama odpadejo. S tem se kurja očesa temeljito s korenino odstranijo in koža se tako mehča, da se ni bati ponovitve, razun če se nosi potem zopet prav trdo in tesno obuvalo. Ženske, ki nosijo majhne, ozke čevlje, naj vsako na novo nastalo kurje oko takoj s temi sredstvi odpravijo, ker si s tem veliko bolečin prihranijo in jim ni treba kazati oni bolestni obraz, ki ga tolikokrat vidimo pri ženskah, ki imajo kurja očesa. Fellerjev turistovski obliž z znamko „Elza“ (obliž zoper kurja očesa) stane 1 krono, v kartonu 2 kroni, Fellerjeva turistovska tinktura z znamko „Elza“ (tinktura zoper kurja očesa) stane 2 kroni, prašek zoper potenje života in nog 1 krono. Za zavoj in poštnino 2 K 30 h več. — Pristno se naroča pri

E. V. Feller, Stubica št. 589 (Hrvaško).

Večina sredstev za odstranitev kurjih oces, kakor rezanje (je nevarno, ker se lahko zastrupi kri), piljenje in druga sredstva imajo napako, da odstranijo samo vrhni del kurjega očesa, ne pa korenine. Radi tega

kurja očesa takoj nanovo rastejo. Nasprotno pa gori navedena preskušena sredstva dosežejo tudi korenino, da tudi ista odpade, in tako odstranijo temeljito kurje oko.

Plaćati Vam pa poštnine splah ni treba, če to sredstvo ob enem z „Elza-fluidom“ naročite.

Najboljša

kolesa

prvovrstne, vedno sveže

baterije

in druge žepne svetilke

samo

A. Gorec, Ljubljana

špecialna trgovina s kolesi in deli.

Marije Terezije cesta št. 14.

(Novi svet.)

„Slavija“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

— Edina slovanska zavarovalnica —

ki spada po svojih fondih med prve v Avstro-Ogrski delujoče zavode te vrste.

Zavaruje v **življenskih oddelkih**: na slučaj doživetja in smrti, dote otrokom, dohodke in pokojnine ter dovoljuje uradnikom, častnikom, profesorjem, učiteljem, upokojencem posojila proti prenotaciji na služnino, pokojnino, ženitveno kavcijo i. t. d., in v **požarnem oddelku**: proti škodam po požaru in proti tatvini z vlomom.

Zavarovalne vrednosti K 2.127.523.192-30
Izplačane škode 160.278.154-41
Rezervni fondi 90.369.566-28

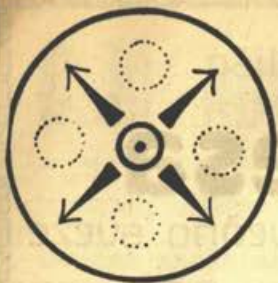
Letna zavarovalnina in postranska doplačila:
K 13.820.552-85.

Generalni zastop vzajemno-zavarovalne banke

„Slavije“

v Ljubljani

v Gosposki ulici h. št. 12 (v lastni hiši).

1, 2,

preizkušena,
dobro obnesla

3, 4,

domača**sredstva**

priporoča **mestna lekarna „pri sv. Leopoldu“ v Eggenburgu** (Niž. Avstr.), katera naj bi ne manjkala pri nobenem gospodarstvu za svoje in obvarovanje svojih soprohibalcev pred dolgotrajnimi boleznimi.

Za bolne v želodcu

Stědrove Marije trihrastove želodčne kapljice

sestavljene po starem navodilu, so se dobro obnesle pri vsakovrstnih boleznih želodca, zastaralih bolečinah, netečnosti, slabi prebavi, bljuvanju, želodčnemu krču, gorečici, ter v najkrajšem času pri rednem jemanju dovolile gotovo ozdravljenje. Tudi pri slabem želodcu se pridobi pri rednem jemanju ojačenje. Na ugodnost svojim naročnikom razpošiljamo:

- 1 steklenico za K 2'40
- 3 steklenice " " 5'60
- 6 steklenic " " 10'—

Poštnih stroškov ne računamo.

Za odprte in boleče rane

Stědrove Marije trihrastove mazilo za rane.

Pri vsakovrstnih ranah, kakor: **trganih** in **vtisjenih ranah**, ubodih, posebno pa pri **opeklinah**, zilo **takoj** uteši bolečine in ako se isto rabi takoj po opeklini, za brani bolešni **nastanek mehurjev**; tudi se dobro obnese pri **odprtih ranah na nogah** in starih necelečih ranah in je **hitro zdravi**. Na ugodnost svojim naročnikom razpošiljamo:

- 1 lonček za K 2'20
- 3 lončke " " 5'—
- 6 lončkov " " 9'—

Poštnih stroškov ne računamo.

Za bolne v črevih

sestavljene

Ratanhia-kapljice.

Po preizkušenem navodilu sestavljeno sredstvo proti **driski, griži** in drugim boleznim v črevah. Se je izborno dobro obneslo pri naših vojakih na bojišču.

Naj bi se ne pogrešalo v nobeni hiši.

Na ugodnost svojim naročnikom razpošiljamo:

- 1 steklenico za K 1'80
- 3 steklenice " " 3'90
- 6 steklenic " " 6'80

Poštnih stroškov ne računamo.

Za zobobolne

eterično

olje za zobe.

Odvzame takoj po uporabi tudi **najhujše bolečine** pri objedenih in votlih zobih.

Gotovo, hitro in zanesljivo učinkovanje.

Na ugodnost svojim naročnikom razpošiljamo:

- 1 steklenico za K 1'50
- 3 steklenice " " 3'30
- 6 steklenic " " 5'60

Poštnih stroškov ne računamo.

Naročujte vsa zdravila **najbolje in najhitreje naravnost** iz

Mestne lekarne v Eggenburgu 250. (Niž. Avstr.)

Mag. pharm. Ivan Stědra.

Dopisnica stane **samo 8 vinarjev!**

Vsakdanja razpošiljatev!

Prosim čitajte sledeče vrste: Pri tej priložnosti se morejo naročiti tudi druga zdravila in lepotičja. Nimate zato nobenih posebnih poštnih stroškov.

**SUKNO
VOLNO
PARHANT
CEFIR
PLATNO**

in razno blago pošilja po najnižjih cenah

Razpošiljalni dom

R. Stermecki, Celje števil. 311,
Štajersko.

Zahtevajte zastoj cenik s slikami čez tisoč stvari.
Pri naročilih iz Amerike, Nemčije in Balkana treba
je denar naprej poslati.

15

**PERILO
OSTANKE
PERJE
ČEVLJE
OBLEKE**

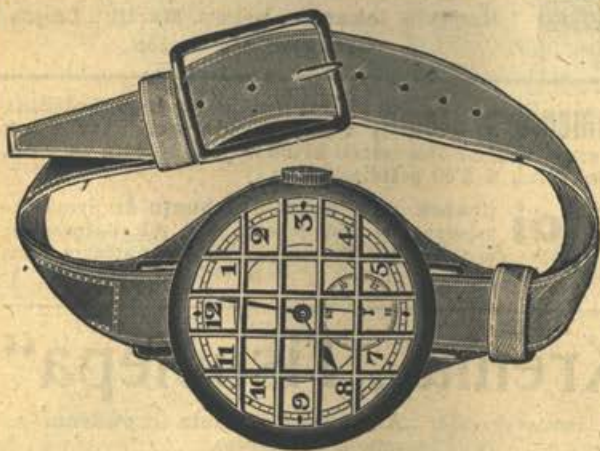
in razno blago pošilja po najnižjih cenah

Razpošiljalni dom

R. Stermecki, Celje števil. 311,
Štajersko.

Zahtevajte cenik zastoj s slikami čez tisoč stvari.
Pri naročilih iz Amerike, Nemčije in Balkana je treba
denar naprej poslati.

16

Največja tovarniška zaloga.

Najnižje cene. Svetovno znana tovrka.

*Velikanska, krasna izbira ur, verišic, sa-
pestnic, uhanov in briljantov. Srebrna
in iz kina-srebra namizna oprava. S-
Stenske ure in budilke vseh novosti. - -
Velika izbira krasnih daril, kakor: sa ne-
veste, krste in birme. - - Lastna tovarna ur*

Vojne ure.

z znamko „Union“.

Franc Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica 1.

Največja izbira ur: Union, Glashütte, Schaffhausen, Omega, Alfa.

*Izbrani koristni predmeti, kar se zamore sedaj postreči,
so vedno v zalogi.*

≡ Sredstvo zoper trakuljo. ≡

Trakulja z glavo se takoj odstrani po uporabi sredstva zoper trakuljo iz lekarne „pri sv. Mariji“ v Lugosu. Pri uporabi ni treba premeniti navadnega načina življenja. Je popolnoma neškodljivo, tudi ako ni trakulje. Pri naročilu naj se naznani starost. — Škatlja „sredstva zoper trakuljo“ K 9·30 poštne prosto.

Lekarna „pri sv. Mariji“, Lugos, Cerkveni trg št. 559.

Bolni na prsih

kri pljuvajoči, bledolični, slabokrvni, slabotni, skrofulozni, jetični, bolni na pljučih naj ne zamudijo uporabiti sloveči apneno-železnati sirup iz lekarne „pri sv. Mariji“. To izvrstno preizkušeno domače sredstvo učinkuje sluz odvajajoče, dobrodelno na sopila, okrepujoče, zmanjšuje pot, vteši kašelj, pospešuje prebavo, tvori kri in kosti in je radi tega najuspešnejše ne samo za odraslene, ampak tudi za otroke. Rabi se tudi proti oslovskemu kašlju, rahifiki (angliški bolezn), mršavosti, ženskimi boleznim, kakor tudi vsakovrstnim slabostim in oslabeostim. 1 steklenica K 8.— poštne prosto; 4 steklenice, navadne potrebne za eno zdravljenje, K 17.— poštne prosto.

Pristno samo v lekarni „pri sv. Mariji“, Lugos, Cerkveni trg št. 158.

Življenjsko moč

podeli dr. Damjanov prašek za moč. Ozdravi gotovo in popolnoma slabost živcev ali po onemoglih boleznih nastalo, kakor tudi vsakovrstno slabost.

Karton K 9·30 poštne prosto iz lekarne „pri sv. Mariji“, Lugos, Cerkveni trg št. 158.

Pristno samo s to varšveno znamko.

Samo Marijin eliksir

iz lekarne „pri sv. Mariji“, Lugos,

je pripoznano najboljšo dietično-blagodišečo ljudsko sredstvo za izpodbujanje telesa, odstranitev težke prebave in ojačenje celega organizma. Ako trpite na breztečnosti, riganju, napevanju, bljuvanju, pritisku v želodcu, želodčnem krču ali na drugih želodčnih težkočah, gorečici, slabosti, slabem ustnem vonju, bolečinah v trebuhu in drugih od prebave izviraajočih težkoč; nadalje ako imate kašelj, hripavost, zasluženje, onemoglost, utrujenost in slabost, glavobol in bolečine v rokah, nogah, vratu in križu, kupite starosloveči, ojačujoči in bolečine utehujajoči Marijin eliksir iz lekarne „pri sv. Mariji“, Lugos, da se tako v najkrajšem času iznebite svojih težkoč.

8 malih, 4 srednje ali 2 vel. steklenici K 11.— poštne prosto
16 „ 8 srednjih ali 4 vel. steklenice „ 20.— „

Razpošilja lekarna „pri sv. Mariji“, Lugos, Cerkveni trg št. 158.

Samo Marijine kroglice

lekarne „pri sv. Mariji“, Lugos

izvrstno učinkujejo pri zapečenju, izvanrednem opravljanju potrebe in telesnem zaporu. Iste pospešujejo prebavo, čistijo kri, so — rabljene skupno z Marijinim eliksirjem — preprečevalno sredstvo proti najbolj razširjenim boleznim. So posebno pripravne za zdravljenje krvi in je posebno ženske rade jemljejo. 1 škatlja Marijinih kroglic kot priloga 60 h. Posebej poslane stane 10 škatljic K 7·30 poštne prosto.

Razpošilja lekarna „pri sv. Mariji“, Lugos, Cerkveni trg št. 158.

Kašelj, hripavost, prsne in vratne bolečine, nahod, influenza, oslovski kašelj, zasluženje, katar sapnih organov odstranjuje hitro in gotovo **planinski rastlinski sok**. 1 steklenica K 8.— poštne prosto. Za podporo zdravljenja **planinski rastlinski čaj** K 8·10 poštne prosto.

Lišaji, srbeče, vlažne ali suhe vrste, trajni kožni izlivji, puščaji, če še tako zastareli, se z uporabo izvrstno delujočega **masti proti lišajem** hitro in gotovo odstrani. 1 doza K 5·90 poštne prosto.

Padavica, sredstvo proti padavicam, zoper vidov ples, omotico, bolezn na ledvicah, krče v maternici, ščipanje, nespečnost itd. z izvrstnim uspehom uporabljeno. 1 velika doza K 11.— poštne prosto.

Rane, vnetja, tvore ozdravi najhitreje angleško **šudovito mazilo**. Posebno dobro učinkuje pri oteklinah, ozeblinah, mehurjih, zanohtnicah, ranah od vdarcov, vbodov, strelav, vrezov in pritiskov, pri gnojenju ran in pri opeklinah, posebno pa pri vseh zunanjih poškodbah. 2 škatljici K 6·30 poštne prosto.

Sassaparilla, ekstrakt z jodovim kalijem. Izvrstno, krij čistilo sredstvo proti skrnini, golši, skrofulozi, zastarelim, trdovratnim kožnim boleznim ter sploh proti vsem kroničnim boleznim, izviraajočim od pokvarjene krvi. 1 steklenica K 5·50 in K 8.— poštne prosto.

Skrnino in revmatizem, išijas, otrple mišice, prehlad, ohromelost, izvinki, bolečine živcev se odpravi z dobropreizkušnim, bolečine utehujajočim in ojačujočim **Mentolin-om**. 1 steklenica 6 K in 8 K poštne prosto.

Naslov naj se napravi natančno: Lekarna „pri sv. Mariji“, Lugos, Cerkveni trg št. 158.

Šumenje v ušesih, revmatične in nervozne bolečine in druge bolečine ušes ozdravi hitro in gotovo **olje za sluh**. 1 steklenica K 5·90 poštne prosto.

Znoj prašek proti potu in srbenju dr. Byrna. Se uspešno rabi proti potenju nog, rok, pod pazduho, pri takozvanem volku kakor proti vsakovrstnemu srbenju. Ena doza K 5·30 poštne prosto.

Krema „Tisočlepa“

imenovana tudi „Amarant“ z milom in pudrom (postavno zavarovana)

so edina popolnoma neškodljiva sredstva proti sojedcem, pegam, grbasti koži, prišču in drugi nesnagi polti. Ista podelijo še starejšim osebam svežo, prijetno, mladostno barvo obraza. Po rabi kreme „Tisočlepa“, pudra in mila postane koža mehka, nežna, gladka, bliščeča bela, elastična, sveža in zdrava. **Mastnosvetla bliščoba** obraza, grde rdeče krpe na obrazu izginejo, **rdečica nosa** preide v kratkem. Po grdem vremenu in vetru nastale grbe na rokah in obrazu se po rabi teh treh sredstev kmalu odstranijo. Za čiščenje **naglavne kože** je milo „Tisočlepo“ neprekosljivo; isto napravi lase tanke in voljne. Krema, milo in puder „Tisočlepa“ se nadomestujejo v učinku, koji se že v kratkem času opazi. Puder „Tisočlepi“ se dobi bele, rdeče in kremine barve. — 1 lonček kreme „Tisočlepa“ stane K 2·80, 1 kos mila „Tisočlepo“ K 4·50, 1 škatlja pudra „Tisočlepi“ K 2·50. Od 15 K naprej se pošilja poštne prosto.

Posebno tovarniško
izdelovanje
samo boljših godal.

E. LUNA, MARIBOR o. D.

št. 810.

Zahtevajte cenik
s fisoč narisi
se pošilja zastoj.

Št. 50. Prava dunajska
akordeon-harmonika.

Št. 58. Akordeon-
harmonika.

Št. 57. Najnovejše
pihalo „Piuta“.

Št. 65. Nahrbtnik.

Št. 76. Hišni oltar.

Št. 90.
Čaša za pivo.

Št. 64. Denarnica.

Št. 67. Strgalni mlin.

Št. 75. Ročna potna
torba.

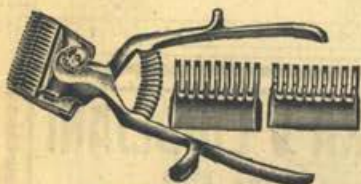
Št. 62. Električna
žepna svetilka.

Št. 68. Mesorez-
nica „Standart“.

Št. 71. Pelovnik
z rokavi.

Št. 56. Lasestrižnik.

Št. 60. Ustna harmonika
„Grand-Potpourri“.

Št. 63. Bencin-kresilo.

Št. 61. Univerzalni
žepni nož.

Št. 66. Kavni
mlinček.

Št. 51. Britev.

Št. 54. Najcenejši
brivni aparat.

Št. 81. Ročni svečnik.

Št. 69. Sadna stiskalnica.

Št. 84. Košarica za kruh.

Št. 59. Samokres.

Št. 83. Košarica za kruh.

Št. 86. Skodelica z enakim
krožnikom.

Št. 85. Posodica
za sol in poper.

Št. 92. Vrček
za pivo.

Št. 91. Čaša
za vino.

Št. 81. Zelo
krasno ogledalo
za britje.

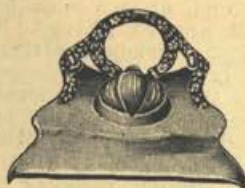
Št. 94. Na-
mizni svečnik.

Št. 95.
Steklenica.

Št. 88.
Steklenica.

Št. 89. Črnilnik.

Št. 93. Stojalo
za vžigalice.

Št. 70. Lična
trpežna
pipa.

6 dvojnih steklenic franko 7 K 32 h.

Zanesljivo domače in ljudsko zdravilo, katerega preizkušeno vrednost potrjujejo mnogobrojni zdravniki in več ko 100.000 zahvalnih pisem, ne more biti nikoli predrago. Saj je zdravje več vredno kot ves denar. A Fellerjev blagodišeči rastlinski esenčni fluid z znamko „Elsa-fluid“ ni samo dober in učinkovit, nego tudi cenen. 12 malih ali 6 dvojnih ali 2 specialni steklenici stane franko samo 7 K 32 h, 24 malih ali 12 dvojnih ali 4 specialne steklenice franko samo 12 K 38 h, 48 malih ali 24 dvojnih ali 8 specialnih steklenic franko samo 22 K 72 h.

Nekoliko kapljic zadostuje,

da preženejo tudi najtrdovratnejše moreče bolečine, ki jih pogostoma čutimo v glavi, želodcu, zobeh itd. Blagodejno deluje drgnjenje o še tako hudih bolečinah, nastalih vsled prepiha, vlažnosti in prehlajenja, revmatičnih, protinskih in živčnih bolečinah v obrazu, ušesih in vratu, trganju v udih, bolečinah v prsih in v hrbtu itd. Sami smo se o tem prepričali in čitali na tisoče zahvalnic, ki to potrjujejo. Mnogi hvalijo rabo tega zdravila ob medlosti, slabih očeh, nespečnosti itd., kakor tudi kot bolečine utešujoče, osvežujoče, ozdravljajoče, mišice in živce okrepčujoče domače zdravilo.

- Kadar ima kdo bolečine v želodcu, ne spi, ima krče, zapeko,
- o zaprtosti in večini želodčnih boleznih rabimo Fellerjeve odvajalne rabarbarne kroglice z znamko »Elsa-kroglice«, kojih
- 6 škatlic stane franko 5 K 57 h, 12 škatlic 10 kron 7 vinarjev.

Čuvati se je ponaredecev; če hoče kdo dobiti Fellerjev fluid in Fellerjeve kroglice pristne, naj razločno napiše naslov:

E. V. Feller v Stubici št. 598 (Hrvatska).

Pošilja se, če se vnaprej pošlje denar ali pa po povzetju. Svetuje se, denar poslati vnaprej po poštni nakaznici, ker računa sicer pošta povzetne provizije.

Zabranite škodo

ki jo v vsakem gospodarstvu povzroča mrčes. Rastline na vrtu, živila v kleti, obleka v omarah, živina v hlevu, jedila v kuhinjski shrambi so izpostavljena napadom škodljivca mrčesa, kakor listnih uši, pršic, moljev, ščurkov, uši, bolh in stenic. Bolhe, uši, stenice in muhe prenašajo bolezenske kali, ki ogrožajo človeka in živino. Potrebno je torej, da se v vsaki hiši uporablja Fellerjev priznani mrčesni prašek „Elsa“. Po poročilih tisočev, ki so ga že uporabljali, učinkuje nenavadno hitro in varno proti vsakovrstnemu mrčesu. Kamor ga potreseš, uniči ves mrčes z zalego vred. Fellerjev mrčesni prašek „Elsa“ ni mogoče nadomestiti z nobenim drugim. 4 velike pušice stanejo na vse kraje 6 kron, 1 pušica, če se naroči hkrati z drugimi izdelki, 1 krono 50 vin. Zavoj in poštnina 2 K 30 h več. Natančno navodilo je priloženo. Ti izborni izdelki se naročajo edino pristni pri lekarnarju

E. V. Feller, Stubica št. 589 (Hrvatska).

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

Zgotovljene postelje

razpošilja

S. BENISCH, Dešenice 669
Češko.

Natančnejši cenik zastoj in poštnine prosto!

Pri oknu ven je vržen denar, katerega se za posteljno perje in postelje potroši, ako se kupec ne obrne na pravo trgovino. Ravno pri nakupovanju posteljnega perja se mora zelo paziti in isto samo pri zanesljivih tvrdkah prve vrste naročiti. Kot takšna tvrdka se priporoča **S. Benisch v Dešenicah št. 669, Šumava, Cechy.**

ILIRSKA BANKA V LJUBLJANI

Šelenburgova ulica št. 1.

Izvršuje najkulantneje vse v bančno stroko spadajoče transakcije. Sprejema denarne vloge:

na hranilne knjižice	4%	na tekoči račun
in jih obrestuje za sedaj po		obrestovanje po dogovoru.
Rentni davek plačuje banka sama.		

Kupuje in prodaja

vrednostne papirje, valute, devize, čeke itd. ter izvršuje borzna naročila najkulantneje.

Eskontira in vnovčuje

menice, devize, kupone. Daje predujme na vred. papirje in jih sprejema v depot in obskrbo.

Nakazila
vojnim ujetnikom
v vse sovražne države.

Akreditivi
na vsa tu- in inozemska mesta.

Kdor še ni
poskusil, naj
poskusi takoj
naročiti.

Prva gorenjska razpošiljalna Ivan Savnik

Kranj 159, Gorenjsko.

Na Gorenj-
skem se dobi
zastonj
bogato ilu-
striran cenik.

Št. 139. Moške nogavice
K 3'60.

Št. 140. Svilena samoza-
veznica K 2'60, 3'50, 5'80, 7'—.

Št. 141. Fina cefir-srajca z ov-
ratnikom ali brez njega K 18'50.

Št. 143. Zelo trpežne
dokolenke iz volne
K 9'50, 12'—, 18'50.

Št. 142. Močne naram-
nice K 3'50, 4'20, 6'50.

Št. 144. Solingen
britev K 2'50, 3'20,
7'—.

Št. 145. Stroj za striženje
K 9'90, 12'50, 14'20.

Št. 146. Aparat za britje
K 2'20, 7'50.
Št. 147. V lepi šatulji z
milom in čopičem
K 12'—, 18'— in K 24'—.

Št. 148. Kompletna žepna
svetilka K 5'60, posamezne
baterije K 1'50.

Št. 149. Škarje
za lase na dva
vala K 1'20.

Št. 150. Lepo izrez-
ljana pipa K 4'50.

Št. 151. Pipa z odvodnikom K 1'80.

Št. 135. Športna denarnica K 2'50,
zelo fina K 7'20.

Št. 153. Toaletno milo K 3'50,
5'30 in K 6'—.

Št. 154. Parfum
v vsakovrstnih
dišavah, stekle-
nica K —'90,
1'50, 1'80.

Št. 155. Parfum
v zelo finih di-
šavah steklenica
K 2'50, 3'—, 7'—,
12'—, 18'—.

Št. 157. Otroški čevlji iz močnega
usnja od št. 20—25 K 9'50,
od št. 26—29 K 13'50.

Št. 158. Doza za
tobak iz celu-
loida K 1'40.

Št. 159. Žepna svetilka
kompletna K 3'—, posamezna
baterija K 1'50.

Št. 156. Močan nož z zaklepom,
2 rezili K 3'20.

6
škatlic
stane
franko
5 kron
57 vinarjev.

Pri potrebi in dragoceni stvari cena pravzaprav ne pride kar nič v poštev. A dvojno veselje je, če moremo koristno in neobhodno potrebno stvar kupiti za malo denarja. Ta slučaj je pri Fellerjevih želodec okrepčujočih, milo odvajajočih rabarbarnih „Elsa-kroglicah“.

Če komu jed ne tekne, če je len dri delu, okoren v svojih kretnjah, če ima obraz nelepo barvo, če je kdo slabe volje, če ga pogostoma boli glava, če kdo ne more spati in marsikatero druge slabe lastnosti so le nasledki motene prebave.

Katerokoli težavno prebavljanje nam Fellerjeve „Elsa-kroglice“ sigurno olajšajo.

Fellerjeve „Elsa-kroglice“ so milo učinkujoče, iz rastlinskih snovi obstoječe, popolnoma neškodljivo, okrepčujoče odvajalno sredstvo. Zasluzijo torej, da se jim da prednost pred drastičnimi odvajalnimi pomočki, ki slabe želodec in dražijo črevo. Posebno žene, otroci in občutljivi ljudje dajo prednost „Elsa-kroglicam“. 6 škatlic stane franko 5 K 57 h, 12 škatlic franko samo 10 K 7 h.

Pristen preizkušeni preparat se dobi samo v lekarni:

E. V. Feller v Stubici št. 589 (Hrvatska).

Posilja se, če se preje vpošlje denar ali pa po povzetju. Svetuje se, pošiljati denar vnaprej po poštni nakaznici, ker računa sicer pošta povzetne provizije.

Redkokdaj se dobi tvrdka, ki streže tako realno, kakor lekarnar E. V. Feller.

Prehranjajte se krepkeje

ter napravite tudi svoje otroke in bolne svojce s krepko prehrano zdrave in življenja zmožne. Za zdravega, krepkega otroka je suh kruh redilna hrana, iz katere dobiva moč in veselje do življenja. Majhni otroci, slabokrvni, blede osebe, doječe matere, slabe, bolne in trpeče starejše osebe in take, ki so prestale bolezen ali težke napore, zlezasti otroci, dalje otroci, ki dobivajo zobe, otročnice in druge slabe osebe, ki navadnih živil ne morejo jesti, ker so večinoma preslabe, da bi pošteno prebavile. Take osebe rabijo torej posebno rade lahko prebavljivo in zraven tega zelo redilno, moč dajajočo hrano, in to je Fellerjevo pristno salo iz jeter trske. Ne diši slabo in je tudi v resnici okusno, se torej lahko uživa. Tudi otroci ga radi jemljejo. Salo iz jeter trske priporočajo številni profesorji in zdravniki, dela kri in mišice, pospešuje tvorbo kosti in rast pri otrocih, vpliva dobrodejno in krepčilno na dihala, vrat, prsi in pljuča. Telesu da moč in pospešuje na ta način zdravljenje in ozdravljenje, učini, da postane telo hitro težje in da izgleda zdravo in sveže, utrdi telo pred boleznimi, vzbuja tek, pospešuje prebavo, odstrani slabokrvnost, slahost, posledice slabe prebrane ter je v razmerju z redilno vrednostjo zelo poceni. To salo ima brezpogojno prednost pred vsemi inozemskimi mešanici, redilnimi praški, emulzijami in enakimi izdelki Edino pristno pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica št. 589 (Hrvatska). Za Fellerjevo ribje olje nismo mogli tiskati stalnih cen radi neprenehljive druginje in pomanjkanja blaga; vendar se bode računalo po kolikor mogoče nizki ceni.

TOVARNA ZAMAŠKOV
JELAČIN & KO LJUBLJANA

NAJSOLIDNEJŠA, NAJCENEJŠA POSTREŽBA!
ELEKTRIČNI OBRAT. DIREKTNI UVOZ PROBKOVINE
IZ ŠPANIJE. ZAHTEVAJTE VZORCE!

Največja slovenska hranilnica!

Mestna
hranilnica ljubljanska
Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

je imela koncem leta 1916 . . . K 55.000.000.—
hipotečnih in občinskih posojil „ 30.600.000.—
rezervnega zaklada „ 1.500.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih
obrestuje največje po **4%** večje in nestalne
vloge po dogovoru.

Hranilnica je **pupilarno varna** in je pod kontrolo
c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane
lične domače hranilnike.

Posojila na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti
5%, izven Kranjske pa proti **5 1/4%** obrestim in
proti najmanj **1%** ozir. **3/4%** odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Dovoljuje članom **posojila** proti poroštvu, zastavi življenjskih polie, posestev, vrednostih papirjev ali zaznambi na službene prejemke.

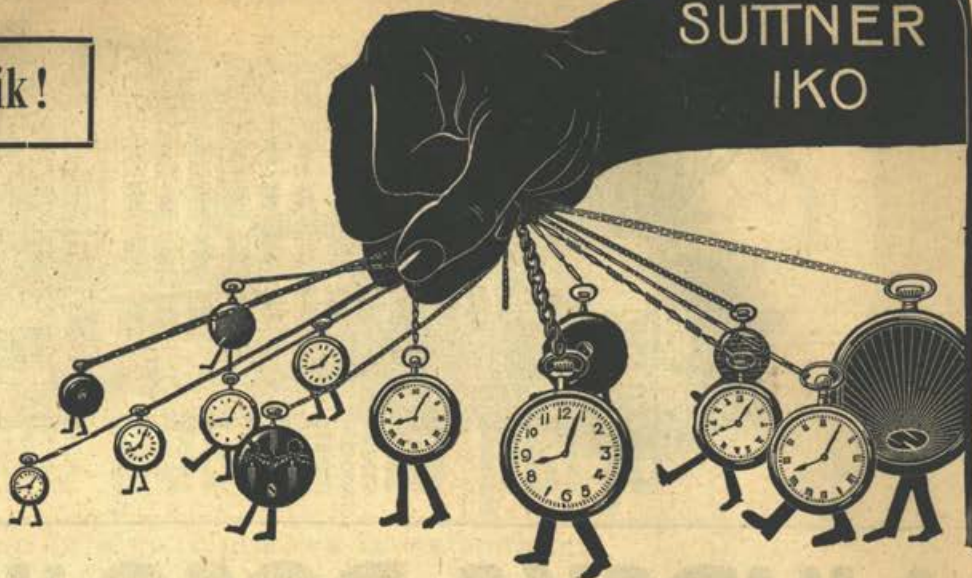
Vračajo se posojila v 7 1/2, 15 ali 22 1/2 letih v odsekih ali pa v poljubnih dogovorjenih obrokih.

Kdor želi posojila, naj se obrne na pisarno v Ljubljani, Kongresni trg št. 19, ki daje vsa potrebna pojasnila.

Zadruga sprejema tudi hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/4%. Društveno lastno premoženje znaša koncem leta 1915 519.848.40 kron. Koncem leta 1915 je bilo deležnikov 1924 s 15.615 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6.089.850 kron.

Zahtevajte cenik!

SUTTNER
IKO

Svetovna tvrdka Suttner ima

samo natančno idoče, zanesljive, trpežne ure, katere staremu dobremu imenu hiše čast delajo. Misleči kupovalec ur bode svojo uro pri Suttnerju kupil, ne pa v bazarju, kateri se po krivici „razpošiljalnica ur“ imenuje in razun mila, nogavic, igrač in naramnic tudi še ure prodaja, ki so mnogokrat tako slabe, da kupca samo jezijo. Prodajalci v bazarjih pač ne razumejo ur z oljem mazati, regulirati ali preizkusiti, kakor to zmožni in izučeni urarji v švicarski tovarni Suttner pred prodajo znajo. Misleči kupovalec tudi ne bo nikdar kupil kolekcije od 100 reči in še uro zraven, vse vkup za 8 kron, kajti če le malo pomisli, mora njegov razum priznati, da je to samo malovredna ploščnata ura, ki je pa popolnoma za nič. Najboljše ure kupimo za zares nizko ceno pri Suttnerju, kar potrjuje na tisoče zahvalnih pisem.

Št. 410. Nikelnasta Anker-Roskopf-ura . . .	K 4:10	Št. 1360. Lepa stenska ura	K 4:80
„ 705. Roskopf-ura, kolesje v kamnih . . .	„ 5:90	„ 1544. Usnjata zapestnica z uro	„ 10:50
„ 719. Srebrna remontoar-ura	„ 7:80	„ 712. Nikelnasta IKO-ura, 15 kamnov . . .	„ 14:—
„ 600. Žepna ura z radijem, se po noči sveti	„ 8:40	„ 1450. Bela kovinasta verižica	„ 2:80
„ 449. Roskopf-ura, dvojni pokrov	„ 7:20	„ 865. Bela kovinasta verižica, priprosta	„ 1:—
„ 518. Ploščnata nikelnasta kavalirska ura	„ 7:50	„ 916. Sebrna verižica, masivna	„ 3:20
„ 803. Damska ura, jeklena ali nikelnasta	„ 7:90	„ 422. Nikelnasta športna verižica	„ 1:75
„ 804. Srebrna damska ura	„ 9:50	„ 979. Srebrni obesek „cesarjeva podoba“	„ 2:—
„ 1203. Dobra budilka	„ 3:50	„ 213. Srebrni prstan s kamnom	„ 1:40
„ 1316. Lepa salonska ura	„ 10:50	„ 211. Srebrni prstan s kamnom	„ —:90
„ 1325. 14 dni tekoča salonska ura, zelo lepa	„ 20:—	„ 1063. Prstan, zlato na srebro	„ 2:70
„ 1318. Moderna, 14 dni tekoča salon-ura	„ 17:40	„ 1123. 14 karatni zlati uhani kreoli	„ 3:80

Te cene so bile veljavne pred vojsko. Sedanje primorano zvišane cene se na vprašanje pismeno naznanijo ter se zaračunijo kolikor je le mogoče nizko.

Vsaka ura je najnatančneje preizkušena.

Razpošilja se po povzetju ali ako se denar vnaprej pošlje.

Krasni cenik
zastonj in poštnine prosto.

Neugajajoče se zamenja!

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici!

Lastna svetovna znamka „IKO“, najboljša tovarn. ura.

Tako sodijo vse stranke!

Tu navedemo eno izmed tisoč zahvalnih pisem:

„Ura se v resnici jako dobro zapira, kajti moja obleka je vedno pri delu vsa mokra, vendar se ura radi tega nič ne pokvari, ker se popolnoma dobro zapira. S pozdravom

F. Kolbič, vrtnar, Zagreb.

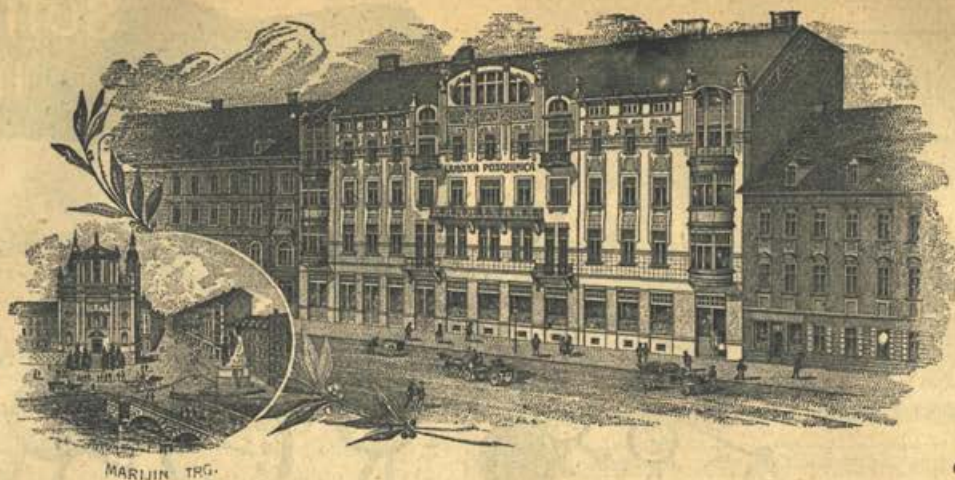
Suttnerjeve ure gredo do sekunde natančno!

H. Suttner samo v **Ljubljani št. 201.**

Nobene podružnice.

Svetovna razpošiljalnica.

Nobene podružnice.

LJUDSKA POSOJILNICA

r. z. z n. z.

v LJUBLJANI

v lastnem domu, Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela „Union“, za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 1. ure dopoldne in jih obrestuje po

4 $\frac{1}{4}$ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike, tako da dobe ti od vsakih K 100.— čistih 4 krone 25 vin. na leto.

Vloge v „Ljudski posojilnici“ so popolnoma varno naložene, ker posojilnica daje denar na varna posestva na deželi in v mestih.

Rezervni zakladi znašajo okroglo en milijon kron.

Ljudska posojilnica sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadruženikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. — Menice se eskomptujejo najbolje.

Stanje hranilnih vlog je bilo koncem leta 1916 milijonov in denarnega prometa 81 milijonov kron.

Ceno posteljno perje

belo in sivo, izpukano in neizpukano,

puh beli
in sivi

izgotovljene velike postelje

otroške postelje, posamezne pernice, posamezna podzglavja, žimnice, izgotovljene zašivane prevlake, kanafas, gradl, šifon in brokat, nanking (inletsukno), rjuhe, posteljne plahte, odeje iz flanela in kozje dlake, predposteljnjake in vso drugo posteljnino pošilja v priznano najboljši kakovosti in vedno po najnižji ceni

najboljši češki vir za nabavo

S. BENISCH, DESCHENITZ

št. 665 (Češko).

Obsežen ilustrirani cenik na zahtevo brezplačno na razpolago.

Z dobro vestjo

zamoremo priporočati vsaki gospej, katere obraz ni čist, ali katera toži čez **sojedce, pege, prišč, grbasto, hrapavo in razpokano kožo** in druge pomanjkljivosti, da si naroči za odpravo istih nekoliko škatljic svetovnoznane sredstva z imenom **Helin**. Ta neprekosljiva lepotečna krema je priznanega učinka, pri tem pa popolnoma neškodljiva. — Razpošilja se v zavojih najmanj 4 škatlje ali 3 posebno močne škatlje, koja množina je navadno potrebna za ozdravljenje; z navodilom, zavoja in poštne prosto za 15 kron generalna (glavna) zaloga

L. Vértés, lekarna pri „Orlu“, Lugos št. 559, Banat.

K temu kos Helinovega mila za K 4'50, 1 škatlja Helin-pudra za K 2'50.

Osivelim lasem

prvotno barvo zopet podeliti, je najpripravnije sredstvo

Lotosova voda za lase. Ista ne vsebuje nobenih škodljivih sestavin, ni nobeno mehanično sredstvo za barvanje las, ampak podeli na navadni način osivelim lasem pri samo enkratni vsakdanji rabi zopet isto **naravno barvo**, katero so imeli pred osivelostjo, ne da bi onesnažilo klobuk ali perilo ali pa da bi pri umivanju izgubili barvo. Steklenica K 8'—. **Pri naročilu naj se naznani prvotna barva las.** Ena škatlja **pomaže epidermal**, potrebna, da podeli lasem zopet prvotni lesk, K 2'50.

Edino pristno samo pri izdelovalcu:

L. Vértés-u, lekarna pri „Orlu“, Lugos št. 559, Banat.

Dr. Heuffla jedro za lase učinkuje okrepevalno in oživljajoče na lasišče, zabranjuje sestavo luskin in napravi v kratkem **razvoj močne rasti las**. Za zelo krhke lase se rabi mesto jedra **dr. Heuffla redilno mast za lase**. 1 steklenica jedra za lase K 5'50. — Ena škatlja redilne masti za lase stane K 3'80 poštne prosto.

Robose. (Ime postavno zavarovano.) Suhl, slabi odrasli in otroci dobijo zelo lepo popolnost života že po kratki porabi tega najboljšega, postavno zavarovanega živila. 1 doza K 9'30 poštne prosto. Denar se pošlje vnaprej.

L. Vértésovo sredstvo za odpravo las odstrani hitro in gotovo lase na neljubih mestih. — 1 doza K 5'30 poštne prosto.

Lepe brke in močni zalisci se dosežejo najhitreje in najsigurneje z **dr. Heuffla pomado za rast brade**. Ista je popolnoma neškodljiva za polt in celo prav mladi ljudje dosežejo z njeno uporabo **polno lepo brado in brke**. Če se poprej vpošlje K 4'05 se pošlje franko; za K 5'70 se pošlje franko velika puščica. Mnogobrojno priznanj.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 17. (Medjatova hiša)

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, pre-mičnine in pridelke;
2. proti prelomom zvonov, in
3. za življenje, oziroma doživetje, in proti nezgodam.

Edina domača slovenska zavarovalnica!

➡ **Svoji k svojim!** ➡

Tisočim je pomagalo!

„Zamorčeve“ kapljice za želodec, neprekošeno sredstvo za želodec in čreva. Cena steklenice 70 vin.

„Zamorčev“ obliž za skrnino in revmatizem proti bolečinam v ledjih, kolku in križu. Cena 90 v.

□ □ □ □

„Zamorčev“ komaračev med radi jemljejo otroci in okrevanci kot dobro učinkujoši izlyček za kašelj. Cena K 1-50.

„Zamorčev“ smrekov med učinkuje ozdravljajoče na oboleli sapnik (bolne na prsih), proti prehladu, nahodu. Steklenica K 1-50.

Lekarna „pri Zamorcu“ mag. farm. Karel Wolf, Maribor o. D.

Naročila po pošti se takoj rešijo.

Najbolj priporočljivi so:

PFÄFF brzošivalni stroji

za različne obrti. — 10 letna pismena garancija.

Šivajo naprej in nazaj.

Lahek in tih krogljošen tek (Kugellager).

O šivanju, vezenju (štikanju), krpanju perila in nogavic, brezplačen pouk.

Noben drug šivalni stroj nima toliko prednosti in izboljšanja kakor

PFÄFF-šivalni stroj.

Noben drug šivalni stroj ni izdelan s tako točnostjo, skrbnostjo in trpežnostjo, kakor

PFÄFF-šivalni stroj.

Ugodne cene in plačilni pogoji.

Popravila točno in po ceni.

Tovarniška zaloga

PUCH koles najboljših v monarhiji.

V dokaz le nekaj od mnogih priznanih pisem.

Ignacij Vok Ljubljana
Sodna ulica 7.

Gosp. Ign. Vok, Ljubljana.

Na Vaše cenj. vprašanje z veseljem potrjujem, da sem z Vašimi »Pfaff« šivalnimi stroji z nožno kakor tudi z motorno gonitvijo kar najbolj zadovoljna. Tudi mojim gdč. učenkam Vaši prvovrstni šivalni stroji najbolj ugajajo.

Pripomnim še, da sem v dobi mojega 30 letnega obratovanja imela priložnost razne šivalne stroje preizkusiti, tako da sem prepričana, da so Vaši šivalni stroji v resnici najboljši in najpopolnejši.

Z odličnim spoštovanjem
Marija Alešovec
učilišče za izdelovanje perila, Ljubljana.

Gosp. Ignacij Vok

Ljubljana.

Prav izvrstno kolo sem kupil pri Vas. Imenitno je teklo! Tudi luč prvovrstna. V 2 urah sem v sinočni temni noči prevozil 31 km hude gorske poti in najmanjše napake ni bilo.

Prosim sprejmite mojo zahvalo za točno in prijazno postrežbo.

Pozdravljeni!
I. Breitenberger
kaplan, Sp. Idrija.

Velecenjeni gospod!

Podpisani Vam naznanjam, da sem šivalni stroj prejel v popolnem redu in sem prav zadovoljen z njim; zelo dobro šiva ter ga vsakemu priporočam.

Vas pozdravljam

Anton Tomše
krojač
Šoštanj.

Gosp. Ign. Vok,

Ljubljana.

Pošljem danes ostali znesek 216 kron za poslani šivalni stroj ter izražam prisrčno zahvalo za fino in dobro blago.

Spoštovanjem
Marija Kanop
Sv. Anton-Vuhred.

Alojzij Vodnik stavbeni in umetni kamnoseški mojster v Ljubljani pri južnem kolodvoru.

ima vedno krog 300 spomenikov v poljubni izberi na zalogi.

Vsakovrstne plošče za pohištvo.

Spričevala in pohvale o izdelanih marmornatih oltarjih, prižnic, obhajilnih mizah so na razpolago.

Lastni kamenolomi in apnenica; vsakih 14 dni žgane apne.

Brušenje granita in sijenita z bencinovitim motorjem.

Poštena postrežba.

Ustanovljeno 1860.

Obrisi na razpolago.

— Razpošilja se delo na vse strani. —

Kmetska posojilnica ljublanske okolice v Ljubljani

r. z. z. n. z.

obrestuje hranilne
vloge po

4 $\frac{1}{4}$ %

brez odbitka rent-
nega davka, kate-
rega plačuje po-
sojilnica sama za
svoje vložnike.

obrestuje hranilne
vloge po

4 $\frac{1}{4}$ %

brez odbitka rent-
nega davka, kate-
rega plačuje po-
sojilnica sama za
svoje vložnike.

**Posojilnica posojuje svoj denar na varna kmečka posestva,
radi tega je tudi ves denar pri njej popolnoma varno naložen.**

Denarni promet v letu 1916.:

77 milijonov kron.

Rezervni zakladi nad 1 milijon kron.

Hranilne vloge nad 23 milijonov kron.

Upravno premoženje nad 25 mil. kron.

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Dobra „IKO“ ura je od vsakega občudovana in zaželjena, kajti ona je mojstrsko delo urarske umetnosti!

Št. 410. Nikelnasta anker Roskopf-ura	K 4'10	Št. 518. Ploščnata nikelnasta kavalir-ura	K 7'50
„ 705. Roskopf-ura, kolesje v kamnih tek-oče	„ 5'90	„ 513. Nikelnasta tula ura, dvojni pokrov	„ 9'80
„ 449. Roskopf-ura, gravirana, močno posrebrnen dvojni pokrov	„ 7'20	„ 712. Nikeln. anker „IKO“ ura, 15 kamnov	„ 14'—
„ 720. Srebrna cilindar remont. ura	„ 9'70	„ 776. Srebrna Tula „IKO“ ura, dvojni pokrov	„ 33'—
„ 600. Žepna ura z radijem, ki se ponoči sveti	„ 8'40	„ 804. Srebrna damska ura, 6 kamnov	„ 9'50
„ 1450. Bela kovin. verižica K 2'80, nikeln.	„ 1'—	„ 817. Srebrna damska ura, dvojni pokrov	„ 13'—
„ 1203. Dobra budilka	„ 3'50	„ 556. Dolga srebrna damska verižica	„ 5'—
„ 1360. Lepa stenska ura	„ 4'80	„ 1316. Lepa salonska ura	„ 10'50
„ 1142. Srebrna broška	„ 2'50	„ 1544. Ušnjata zapestnica z jekleno uro	„ 10'50
„ 1149. Srebrna broška, ima 3 dele	„ 1'50	„ 1545. Vojaška zapestnica z uro	„ 32'—
„ 468. Double zlati srček	„ 4'80	„ 2706. Srebrni obeski škapulir	„ 2'—
„ 1265. Steklerezni diamant	„ 5'50	„ 283. Srebrni obeski, emajlirani	„ 1'—
„ 1645. Uhani, zlato na srebro	„ 2'40	„ 464. Double zlati križ	„ 1'—
„ 1022. Srebrni rožni venec	„ 5'70	„ 211. Srebrn prstan	„ —90
		„ 1679. Srebrni uhani	„ —90

Te cene so bile pred vojsko veljavne. Sedanje primorano zvišane cene se na vprašanje pismeno naznanijo ter se zaračunijo kolikor je le mogoče nizko.

Razpošilja se po povzetju. **Neugajajoče zamenjam!**
Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepoticja, daril itd. v velikem **krasnem ceniku**, katerega zahtevajte zastoj in poštnine prosto.

Vse ure so natančno preizkušene!

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Svetovna razpošiljalnica

H. Suttner samo v **Ljubljani št. 201.**

Nobene podružnice.

Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur.

Nobene podružnice.

Tako sodijo vse stranke!

Tisoč takih pisem Vam lahko pokažem!

Po letih še ni popravila potrebna!

„Moji znanci so zelo iznenadeni, da ona kovinasta ura, katero sem pri Vas kupil za K 4'10, še ni bila popravljena in gre vedno dobro. Pošljite mi sedaj ravno tako za mojega nečaka. Vsoto K 4'10 pošljem istočasno po poštni nakaznici na Vas.

Vas najlepše pozdravljam

Skaričevo pri Krapini.

Franc Mlinarič, posestnik.“

Čedno kožo

obraz in rok opazujemo pri mnogih ljudeh. Za zdravje celega telesa je lepa, bela in mehka koža jako potrebna,

ker samo čistoča in mehko kožo omogoča nemoteno dihanje. Lep obraz in lepe roke sploh napravijo na druge ljudi ugoden vtisk, dočim ljudem ne ugajajo obrazi, ki jih kaže solnčne pege, ogrci, madeži, rdečica in dr. Nadalje pa, kar je jako važno, motijo te nečistote kože dihanje, kar tudi na zdravje slabo vpliva. Mnogo tisoč ljudi vporablja zato za varstvo in za nego kože Fellerjevo priznano pomado za obraz z znamko „Elza“. V nasprotju z drugimi često škodljivimi lepčilnimi sredstvi je ta docela neškodljiva. Odstrani vse nečistoče kože, obvaruje kožo pred solničnim pikom, solničnimi pegami, odstrani ogrce i. dr. — Mesto ostrega, čestokrat škodljivega mila vzemite za obraz Fellerjevo lilijno milo ali Fellerjevo boraks-milo in toaletni umivalni pastilek (boraksov prašek) 1 K. Za Fellerjevo lilijno in boraks-milo nismo mogli tiskati cen zaradi naraščajoče draginje in pomanjkanja blaga,

vendar se bode zaračunalo po kolikor mogoče nizki ceni.

Goste lase

ki naredo vsak obraz lepši, se doseže po negovanju s Fellerjevo pristno Tannochina pomado za rast las znamka „Elza“. (Lonček I. vrste 3 K, močnejše, II. vrste, 4 K 50 h.) Ta pomada ojači lasišče, zabrani plešo in predčasno osivenje, povzroči novo rast zdravih, gibčnih, dolgih las; trde lase spremeni v mehke, tako, da se lahko češejo v lepe frizure. Pomada ne vsebuje nikakih škodljivih sestavin in tedaj vsekakor zasluži prednost pred mnogimi drugimi pomadami, kakoršne mnogi nelekarnarji ponujajo. Za nego brk je priporočljivo Fellerjevo mazilo za brke (1 K). Naroča se naj naravnost pri E. V. Feller, lekarnar, Stubica št. 589, (Hrvatska).

Za zavoj in poštino 2 K 30 h več.

Vedno pri roki

in vedno takoj rabljiv je Fellerjev bol lajšajoči, osvežujoči mentolov črtnik zoper migreno z znamko „Elza“, ki stane samo 1 K in se hrani v leseni puščici. Lahko se nosi v žepu, v ženskih torbica, shrani se lahko povsod. Obrablja se skoraj nevidno. Nekaj potez z njim učinkuje dobrodejno, bol lajšajoče, osveževalno, hladeče in oživlajoče. Poljski delavci, hribolazci itd. ga uporabljajo za ohladitev o prehudi vročini, za preprečenje solničnega pika, ženske ga uporabljajo zoper migrene, glavobol; vsled prijetnega duha učinkuje oživlajoče in brani žuželkam. Pri pikih žuželk odstranja trganje v koži, zabranja ordečenje in zatečenje kože. Rabi se lahko dolgo časa in stane samo 1 K.

Da se preprečijo očesne bolezni, slabe oči i. dr., uporabljajte očesno vodo (collyrium), ki stane samo 1 K 40 v.

Ti mnogo tisočkrat preizkušeni izdelki se naročajo pri lekarnarju

E. V. Feller, Stubica št. 589 (Hrvatska).

Da se prihranijo poštinski stroški, se lahko naroče zajedno še drugi tu priporočani ali splošno znani izdelki, n. pr. močno francosko žganje, cimetove, Hoffmanove kapljice, tucat stane samo 4 K 80 vin., dalje švedske kapljice, Balzama tinktura itd., enako tudi vse pomade za lica, za lase, vsake vrste čaj: prsni čaj, razkrajajoči čaj, pristni kitajski čaj; vsakovrstni sirupi: prsni sirup, prašek zoper kašelj, jedilni prašek in vse druge kapljice, tinkture itd., kakor jih pozna lekarniška veda. — Za zavoj in poštino 2 K 30 vin. več.

Odstava dojenja

je večkrat zelo težka stvar in se zaradi tega priporoča doječi materi, da otroku dá po enkrat na dan v sesalni steklenici na vodi kuhano Nestle-jevo moko. S časom se daje na dan po dve, tri in več takšnih porcij. Otrok se pusti brez težave odstavit, se krepko razvija in krasno uspeva. — Škatlja za poskušnjo z Nestle-jevo moko za otroke se dobi popolnoma brezplačno pri

Družbi Nestlejeve moke za otroke

Dunaj I., Biberstraße 11.

„Morana“

je priznana kot najboljšo sredstvo proti
ušivemu mrčesu, stenicam in drugi golazni.
Izvrstno sredstvo je proti krazam in vsaki
drugi kožni bolezni. Steklenica 1/2 l 2'50 K, 1 l 5'— K.

Zaloga: Skrinjar
Trst, Via Castaldi 4, I.

Tovarna strojev in livarna železa in kovine

K. & R. Ježek, Blansko (Moravsko)

se priporoča v dobavo vseh vrst

kmetijskih strojev in sesalk.

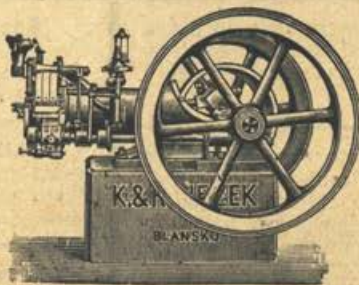

Izdeluje motorje
na bencin in sesalni plin.

Popolne opreme opekarn, šamotnih
tovarn in tovarn za cement, mlinov
in žag. — Dvigala, prenašala.

Najnovejše sestave transmisij.

Dopisuje slovensko! Ceniki na
željo zastoj in poštnine prosto!

Ohranite rast las

z umno nego las, da po-
polnoma ne propadejo!

Med napake, ki jih napravi
mного ljudi glede nege las,
spada: nezadostno čiščenje kože
na glavi, noša gostih, nepredušnih klobukov, težke lasne igle,
lasni glavniki, igle na klobukih, žganje in barvanje las itd.
Vse to povzroča, da postanejo lasje krhki, lomljivi in hitro
osive, izpadajo, postajajo redkejši in ne rastejo dovolj hitro.
To se pa da doseči s Fellerjevo pravo tanokininovo pomado
za pospeševanje rasti las, o katere izvrstnem vplivu priča ti-
soče zahvalnih pisem. Povzroča namreč bujno novo rast las,
ki so bolj voljni, lepši, zdravi in imajo mladostno barvo;
omehča krhke lase, da postanejo vpogljivi in dobe lep sijaj,
zabranjuje tvoritev luskin in predčasno osivelost. Naroča se
en lonček št. I. za 3 K, št. II. (močnejšo vrsto) za 4 K 50 h.
Za nego brk se priporoča Fellerjevo voščilo za brke. 1 lonček
1 K. Za zavoj in poštnino 2 K 30 h več. Fellerjeva sredstva za
nego las so po današnjem stanju vede neobhodno potrebna za
vse, ki si hočejo negovati in ohraniti lase. — Naročajo se
edino prava pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica št. 589 (Hrvaško).

Ti preparati so prirejeni po znanstvenih načelih in jih izkušene
osebe bolj cenijo nego one pomade in mazila, ki jih ponujajo
nelekarnarji.

Bolje je! naročiti te predmete obenem z Elsa-fluidom, ker potem ni
treba plačati nikakršne poštnine.

Vino

(tudi za sv. maše), **sadjevec, suho sadje**
in **kislo vodo „Silya-vrelec“**, zdravilna
in namizna slatina ter za brizgance, razpošilja

A. Oset, p. Guštanj (Koroško).

500 kron

Vam plačam, če moj pokončevalec korenin „Elsa-
balzam“ ne odstrani Vaših kurjih oces, bra-
davic in trde kože v treh dneh brez bolečin. —
Cena lončku z zajamčujočim pismom K 1'75, 3 lončki
K 4'50, 6 lončkov K 7'50. — Na stotine zahvalnih in
priznalnih pisem. — **Potenje nog, rok in pod-
pazduho** odpravi najhitreje „Ita“-prašek proti
potenju. Cena: 1 1/2 kg škatlja 4 K.

Kemeny, Kaschau (Kassa) I. Poštni predal 12/K 26 (Ogrsko).

Vsebina Koledarjeva.

	Stran
Rodopis avstrijske cesarske rodovine	2
Koledar za navadno leto 1918	3
Kakšno vreme in leto se napoveduje?	15
Prva pomoč v nezgodah	16
Lestvica za pristojbine kolkov in računov	15
Najvažnejše poštne določbe	16
Cesar in kralj Karel I.	17
Cesarica Zita	22
Cesarjevič Franc Jožef Oton	25
† Cesar Franc Jožef I.	26
Kdo je naučil ptičke peti? (Legenda.) Fr. Neubauer	32
Podmorniki	33
Sušica. Poslovenil Janko Leban	34
Uporaba morske plime	39
Novo določbe zasebnega prava. Spisal Fr. Regally	40
Samo enkrat. Fr. Neubauer	44
Poezija naših grobišč. Nabrala Mira	45
† Poslanec Franc Sal. Povše. Spisal dr. V. Rožič	46
Kmetska. — Slutnja. — Minilo. Ks. Meško	47
Straža v Karpatih	48
Svetovni dogodki. Dr. V. Šarabon	49
Imenik o.č. p.n. poverjenikov, dosmrtnih in novih udov Družbe sv. Mohorja	65
Družbe sv. Mohorja postave in vodila opravičnega reda	98
Glasnik Družbe sv. Mohorja	99
Sicer nič novega! Spisal J. Z.	100
Oglasila	103—128

Trgovina s semeni

Sever & Urbanič, Ljubljana, Wolfova ulica 12

priporoča vsled velike važnosti, ki gre vrtni zelenjadi pri prehrani, ko se ne bije boj samo proti draginji, temveč tudi za zmago, obstoj ali propad, sledeče vrste, ki so se izkazale kot najboljše:

Karfijola Snežna. Izvrstna za zgodnjo in pozno sejatev. Ne pretiravamo, ako trdimo, da gre pred vsem tej vrsti hvala, da se goji in uživa danes karfijola že v marsikateri kmečki hiši.

Zelje zgodnje Dunajsko, belo okroglo, je ena najboljših vrst. Krepka oblika in posebno zgodnja dozorev. Neka posebnost tega zelja. Vsled malih in ozkih zunanjih listov se more to zelje precej gosto saditi. Glave so srednje velike, finih reber in zelo krepke.

Zelje pozno Brunšviško, posebno veliko, ploščato okroglo, prvovrstno. Najbolj cenjeno zelje, ki se prilagodi vsaki legi in zemlji. Izvrstno za kisanje.

Ohrovt zgodnji Ulmski. Glavno pri tej vrsti je izredna brstilna sila. Sejati se mora zgodaj in zopet kar mogoče rano presaditi. Za saditev na prosto se seje januarja, dvakrat pikira in meseca aprila presadi.

Ohrovt pozni Erfurtski je priljubljene rumeno-zelene barve in zgubančenih listov. Nekaj posebnega je njegov nad vse prijeten okus.

Koleraba nad zemljo, Angleška, je jako zgodnja, mehka in okusna. Ker v naših krajih še niso razširjene tople grede, ta vrsta pa se seje kar na prosto, jo dovolj priporoča že samo ta lastnost.

Koleraba pod zemljo, maslena, je zelo fina, temnorumena, lepo gladka, jako mehkega in brezžilnatega mesa. Izvrstna je za prikuho, priporočljiva pa tudi, ker je sad velik, za krmo živini.

Korenjček Nantes, rdeči, izboljšani, poldolgi, zgodnji, je zelo izvrsten in okusen za juho kakor tudi za prikuho.

Peteršilj, gladki, dolgi, je najbolj priljubljena vrsta.

Zelena Praška, orjaška, napravi zelo velike, gladke, trde gomolje in je lepo belega in jako okusnega mesa.

Zgodnja ali majska repa Ameriška je ploščato-okrogla, bela in rdečeglava. Rabi se največ za svežo zelenjad. Kakor že pripravljena, je posebno zdrava, okusna in redilna. Pridelovanje je zelo preprosto.

Salatna ali rdeča pesa Egiptovska zavzema vsled dobrih svojstev že dolgo let prvo mesto. Je ploščate oblike, temnordečega mesa, zgodaj dozori in ima izboren okus.

Mesečna redkvica 53 je najboljša za sejatev v gorke grede, pa tudi za na prosto. Škrlatnordeča barva, okrogla oblika s samo enim repkom in malim listjem.

Salata „Kraljica majnika“ je brstilna in najzgodnejša salata za na prosto. V okusu nedosegljiva, kljubuje mrazu in deževnemu vremenu, raste zelo hitro in razvija celo na slabih tleh krasne okrogle glave, ki so posebno trde in se dolgo drže. Barva je sočnato rumeno-zelena.

Špinača „Viktorija“, izboljšana, temnozelenena z velikimi debelomesnatimi listi. Zelo spoštovana vrsta, ki se ob vseh letnih časih najbolje obnese.

Kumare, dolge, „Plazeče kače“, so brez izjeme velike in popolne oblike ter krasne zelene barve. Meso je pa krhko, nežno in fino.

Grah za luščenje „Ekspres“ je 70 cm visok, krepke in zdrave rasti, izmed vseh vrst najzgodnejši, ima zelo dolge, ravne stroke, ki so brez izjeme polni sladkih zrn.

Fižol nizki užiten v stročju, Pariški, je zeleno-stročni s temnim zrnjem in jako bogatoroden.

Fižol visoki Renski je debelomesnata, dolgo-stročna, za uživanje v stročju, kakor tudi za vkladanje zelo priporočljiva vrsta.

Kupujemo razna domača semena, tako tudi čebulček, grah, dobre vrste fižol, suhe gobe in drugo, ter prosimo cenjene ponudbe.

Piši po naš cenik, ker potreben bo tudi tebi, če imaš le nekaj zemlje! V njem boš našel dobre detelje, krmilno peso, razna travna, korenjevo in repno seme, čebulček, okoli 300 vrst hvaležnih cvetlic in drugo zelenjad.

Cena knjigam in tiskovinam

katere je **družbena tiskarna** izdala in založila:

Naslov pisatelja in knjige	Za ude, noude in po koljarnah		Naslov tiskovine	Za ude, noude in po koljarnah	
	K	e		K	e
A. Janežič-A. Bartel: Deutsch-slovenisches Hand-Wörterbuch. Knjiga je pošla in se prireja nova izdaja.					
A. Janežič-Fr. Hubad: Slovensko-nemški slovar. IV. natisek. 1908. broš.	6	—			
Trdo vezan z usnjatim hrbtnom	8	40			
Sket-Podboj: Slovensko-nemški in nemško-slovenski slovarček. V platno vezan	2	40			
Dr. A. Breznik: Slovenska slovnica za srednje šole. V platno vezana	3	60			
Sket-Podboj: Sloven. Sprach- und Übungsbuch. Nebst Chrestomathie und Wörterverzeichnis. VII. Aufl. 1912. In Leinen gebunden	3	60			
Dr. J. Sket: Grundriß der slovenischen Grammatik mit Übungsbeispielen, Gesprächen u. deutsch-slovenischem Wörterverzeichnis. II. Auflage. 1904. In Leinen gebunden	2	20			
Komel pl. Sočebčan: Kurzgefaßte praktische Grammatik der slovenischen Sprache. II. Aufl. 1887. Broschiert K 2'60. In Leinen gebunden	3	—			
Sket-Wester: Slovenska čitanka. I. Peta izdaja. 1913. V platno vez.	2	40			
— Slovenska čitanka. IV. Druga predelana izd. 1912. V platno vez.	2	50			
Slovenska čitanka za prvi razred deklisklega liceja. I. 1909. V platno vez.	2	60			
Dr. L. Poljanec: Mineralogija in geologija za velike gimnazije. S slikami. V platno vez.	2	80			
Dr. L. Poljanec: Prirodopis živalstva za višje razrede srednjih šol. Bogato ilustr. V platno vez.	5	60			
Ant. Kržič: Zgodovina sv. katoliške cerkve za srednje šole. 1904. Potrjena kot učna knjiga. V platno vezana	1	80			
Al. Stroj: Kratka zgodovina sv. katol. cerkve. 1904. Z 28 podobami. Potrjena za ljudske, meščanske, nadaljevalne in višje dekliskle ter za obrtne nadaljevalne šole. V platno vezana	1	40			
Mali katekizem ali krščanski nauk. Vez.	—	30			
Srednji katekizem ali krščanski nauk. Vez.	—	64			
Veliki katekizem ali krščanski nauk. Vez.	—	80			
(Izvirnik potrtil vsi avstrijski škofje. — Visoko c. kr. ministrstvo za uk in bogočastje je je pripustilo kot učne knjige.)					
J. Kosec: Kršč.-katol. pravoslovje. 1879.	1	60			
A. Einspieler: Jedro katoliškega nauka. 1873. Po znižani ceni	1	60			
Ta knjiga trdo vezana	2	20			
— Kazalo za Slovenske Prijatelje	—	16			
— Krščanski nauk: Od blagoslovlj. 368 strani. 1872	1	20			
Varuj se hudega. 658 strani. 1874	2	—			
Stori dobro. 1278 strani. 1876	3	60			
Dr. J. Sket: „Kres“, leposloven in poučen list. Letnik VI. (1886) po znižani ceni	4	—			
Ksaver Meško: Na smrt obsojeni? Dramatska slika v treh dejanjih, broš.	1	—			
Dr. Val. Wiery: Ansprachen und Predigten innerhalb der Jahre 1866—1877. — Tri zvezke, po znižani ceni	1	—			
			Za občinske urade:		
			Plačilni nalog občinskih doklad, slov., 4°, 100 izt.	3	20
			Poselske knjižice, slovensko-nemške, 8°, 64 str., vezan iztisek po	—	24
			Red za točenje (Schankordnung), slovensko-nemški, v velikosti 62×48 cm, iztisek po	—	20
			Dovoljenje za godbo, slov.-nemški, folio, 100 izt.	3	20
			Domovinski list, slovensko-nemški, > 100 >	4	80
			Spričevalo oboštva, samo slovensko, > 100 >	3	20
			Živinoogledni zapisnik, slovensko-nemški, folio, (4 strani), 100 iztiskov	8	—
			Živinoogledni list, slovenski 8°, 100 izt.	1	60
			Prejemni list, slovensko-nemški, 4°, 100 >	3	20
			Poziv gledé tožb, > 4°, 100 >	2	40
			Poziv gledé opravičevanj, slov.-nem., 4°, 100 >	2	40
			Mrliški ogledni list, slov.-nemški, 4°, 100 >	3	20
			„ „ „ slovenski, folio, 100 >	3	60
			Glasovnice za volitev občinskih odbornikov, slovensko-nemški, 4°, 100 iztiskov	2	40
			Glasovnice za volitev namestnikov v občinski odbor, slovensko-nemški, 4°, 100 iztiskov	2	40
			Pooblastila za občinske volitve, slovenska in nemška, folio, 100 iztiskov	3	20
			Dolžno pismo za posojilnice, slovensko, folio, 3 strani, 100 iztiskov	8	—
			Pooblastila za odvetnike, splošna, folio, 100 izt.	3	20
			„ „ „ v kaz. zadevah, „ 100 „	3	20
			Za krajne šolske svete:		
			Šolska naznanila (Schulnachrichten), slovensko-nemška, folio, 100 iztiskov	4	—
			Vabila k sejam krajnega šolskega sveta, slovenska, 4°, 100 iztiskov	2	—
			Pozivnice zaradi šolskih zamud, slovenske, 4°, 100 iztiskov	2	—
			Opomin za oglašanje za šolo godnih otrok, 4°, 100 iztiskov	2	—
			Obvestilo o opominu radi šolskih zamud, 4°, 100 iztiskov	2	—
			Obvestilo o pretnji s kaznijo radi šolskih zamud, 4°, 100 iztiskov	2	—
			Za župnijske urade:		
			Štolni red, slovenski, 53×42 cm, iztisek po	—	20
			Zapisnik obveznic, samo slovenski, 43×30 cm, 20 izt. K 2'40, 1 izt.	—	16
			Reši dušo! Spomin na sveti misijon, 16 str. 1 izt. 100 iztiskov	3	—
			500 iztiskov	12	—
			1000 iztiskov	20	—
			Angelska služba ali pouk, kako se pri sv. maši streže. 1 iztisek	—	20
			12 iztiskov	2	—
			Litanije presv. Srca Jezusovega s posvetilno molitvijo in prošnjo k najsvetejšemu Srcu. 25 iztiskov	1	80
			50 iztiskov	3	20
			100 iztiskov	5	60
			Po pošti 10, 20, oziroma 30 vin. več.		
			Tri božje čednosti. 100 iztiskov K 1'60, po pošti	2	—
			Molitve na čast sveti, s trnjem kronani božji glavi. 25 iztiskov	1	—
			50 iztiskov	1	80
			100 iztiskov	3	20
			Po pošti 20 vin. več.		
			Trdni sklepi pri mojem prvem svetem obhajilu. 100 iztiskov	4	—

Priporočamo v naročevanje: **Amerika in Amerikanci**. Spisal Rev. J. M. Trunk. — Cena v prt vez. K 12'50, po pošti franko K 13'70.

Naznanilo.

Častiti gospodje poverjeniki naj blagovolijo letošnje knjige tako razdeliti, da dobi **vsak** družbenik **četvero** knjig, namreč:

1. Koledar za leto 1918.
2. Življenje svetnikov. 1. zvezek.
3. Podobe iz narave. 2. zvezek.
4. Ptički brez gnezda.

Vsak družbenik naj prejme svoje knjige **v tisti dekaniji** ali **župniji**, v kateri se je vpisal.

Na poznejše izpremembe stanovanjšča se pri tolikem številu družbenikov ni moglo ozirati.

Vse stroške (za poštnino, voznino, tovornino itd.), katere imajo čč. gg. poverjeniki za pošiljatev denarja in za prejem knjig, morajo jim družbeniki povrniti.

Vsakemu zavoju so priložene vpisovalne pole za prihodnje leto. Vpisovalne pole naj se po končani nabiri z denarjem vred **franko** dopošljejo **zanesljivo do 5. marca 1918** ne na posamezne osebe ali na tajništvo, ampak na naslov: **Družba sv. Mohorja v Celovcu.**

Nabira udov naj se blagovoljno prične takoj pri oddaji letošnjih knjig in sklene z mesecem februarjem.

Dosmrtniki naj se vsako leto zglasé pri g. poverjeniku, po katerem želé v jeseni dobiti knjige. To velja posebno za tiste kraje, kjer je več gg. poverjenikov.

Na prepozna oglasila ali naročbe brez denarja se po družbenih pravilih družba ne more ozirati.

V Celovcu, meseca avgusta 1917.

Družbeni odbor.

Oddelek za studij

OSREDNJA KNJ. CELJE

II 1825/1918

059.2=863

1000022445

COBISS